

Holy Bible

Aionian Edition®

Littafi Mai Tsarki, Don Kowa
Hausa Contemporary Bible
New Testament

Holy Bible Aionian Edition ®
Littafi Mai Tsarki, Don Kowa
Hausa Contemporary Bible
New Testament
Language: Hausa
Nigeria, Niger

Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0 International, 2018-2025

Source text: eBible.org

Source version: 11/6/2025

Source copyright: Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0
Biblica, Inc., 2009, 2017, 2020

Original work available for free at www.biblica.com and open.bible

Formatted by Speedata Publisher 5.3.10 (Pro) on 12/3/2025

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously and <https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc, <https://Nainoia-Inc.signedon.net>

All profits are given to <https://CoolCup.org>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language
Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>
Volunteer help and comments are welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Hausa at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is *eternal*! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to *eternal* life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of *eternal punishment*. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Hausa at AionianBible.org/History

- 06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
- 04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
- 12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
- 06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
- 01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
- 06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
- 12/07/16 - Nainoa Inc established as non-profit corporation.
- 01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
- 01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
- 07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
- 07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
- 02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
- 03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
- 09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
- 10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
- 11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
- 03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
- 10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
- 10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
- 02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
- 05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
- 08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
- 12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
- 03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
- 11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
- 12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
- 01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
- 01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
- 01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
- 02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
- 02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
- 12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
- 02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
- 05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
- 08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
- 08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
- 10/20/24 - Gospel Primer handout format.
- 11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
- 01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
- 03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
- 06/21/25 - 468 translations now available in 230 languages.
- 09/01/25 - 538 translations now available in 291 languages.

Table of Contents

NEW TESTAMENT

Mattiyu	1
Markus	30
Luka	49
Yohanna	81
Ayyukan Manzanni	105
Romawa	137
1 Korintiyawa	151
2 Korintiyawa	164
Galatiyawa	173
Afisawa	178
Filibbiyawa	183
Kolossiyawa	187
1 Tessalonikawa	190
2 Tessalonikawa	193
1 Timoti	195
2 Timoti	199
Titus	202
Filemon	204
Ibraniyawa	205
Ya'kub	215
1 Bitrus	219
2 Bitrus	223
1 Yohanna	226
2 Yohanna	230
3 Yohanna	231
Yahuda	232
Ru'uya ta Yohanna	234

APPENDIX

- Reader's Guide
- Glossary
- Maps
- Destiny
- Illustrations, Doré

NEW TESTAMENT

Yesu ya ce, "Ya Uba ka yi musu gafara, don ba su san abin da suke yi ba."

Suka rarraba tufafinsa ta wurin jefa kuri'a.

Luka 23:34

Mattiyu

1 Tarihin da aka rubuta game da asalin Yesu Kiristi dan Dawuda, dan Ibrahim. **2** Ibrahim ya haifi Ishaku, Ishaku ya haifi Ya'kub, Ya'kub ya haifi Yahuda da'yan'uwansa, **3** Yahuda ya haifi Ferez da Zera, wadanda Tamar ce mahaifyarsu; Ferez ya haifi Hezron, Hezron ya haifi Ram, **4** Ram ya haifi Amminadab, Amminadab ya haifi Nashon, Nashon ya haifi Salmon, **5** Salmon ya haifi Bowaz, wanda Rahab ce mahaifyarsa, Bowaz ya haifi Obed, wanda Rut ce mahaifyarsa, Obed ya haifi Yesse, **6** Yesse kuwa ya haifi Sarki Dawuda. Dawuda ya haifi Solomon, wanda matar Uriya ce mahaifyarsa. **7** Solomon ya haifi Rehobowam, Rehobowam ya haifi Abiya, Abiya ya haifi Asa, **8** Asa ya haifi Yehoshafat, Yehoshafat ya haifi Yehoram, Yehoram ya haifi Azariya, **9** Azariya ya haifi Yotam, Yotam ya haifi Ahaz, Ahaz ya haifi Hezekiya, **10** Hezekiya ya haifi Manasse, Manasse ya haifi Amon, Amon ya haifi Yosiya, **11** Yosiya kuma ya haifi Yekoniya da'yan'uwansa a lokacin da aka kwashe su zuwa bauta a Babilon. **12** Bayan an kwashe su zuwa bauta a Babilon. Yekoniya ya haifi Sheyaltiyel, Sheyaltiyel ya haifi Zerubbabel, **13** Zerubbabel ya haifi Abiyud, Abiyud ya haifi Eliyakim, Eliyakim ya haifi Azor, **14** Azor ya haifi Zadok, Zadok ya haifi Akim, Akim kuma ya haifi Eliyud, **15** Eliyud ya haifi Eleyazar, Eleyazar ya haifi Mattan, Mattan ya haifi Ya'kub, **16** Ya'kub ya haifi Yusuf, mijin Maryamu, wadda ta haifi Yesu, wanda ake kira Kiristi. **17** Ta haka akwai zuriya goma sha hudu ke nan duka-duka daga lokacin Ibrahim zuwa lokacin Dawuda, goma sha hudu kuma daga Dawuda zuwa bauta a Babilon, goma sha hudu kuma daga bauta a Babilon zuwa Kiristi. **18** Ga yadda haihuwar Yesu Kiristi ta kasance. An yi alkawarin auren mahaifyarsa Maryamu, ga Yusuf. Amma tun kafin su zama miji da mata, sai aka tarar Maryamu tana da ciki, ta wurin Ruhu Mai Tsarki. **19** Yusuf mijinta, da yake shi mai adalci ne, bai so yă ba ta kunya, yă tone mata asiri a fili ba, sai ya yi tunani yă sake ta a boye. **20** Amma yana cikin wannan tunani, sai wani mala'ikan Ubangiji ya

bayyana masa cikin mafarki ya ce, "Yusuf dan Dawuda, kada ka ji tsoron daukan Maryamu zuwa gidanka a matsayin matarka, gama cikin nan nata, daga wurin Ruhu Mai Tsarki ne. **21** Za ta haifi da, za ka kuma sa masa suna Yesu, gama shi ne zai ceci mutanensa daga zunubansu." **22** Duk wannan ya faru ne, don a cika abin da Ubangiji ya fadi ta bakin annabin cewa, **23** "Ga shi budurwa za ta yi ciki, za ta haifi da, kuma za a kira shi Immanuwel" (wanda yake nufin "Allah tare da mu"). **24** Da Yusuf ya farka daga barci, sai ya bi umarnin mala'ikan Ubangiji, ya dauki Maryamu zuwa gida a matsayin matarsa. **25** Amma bai kwana da ita ba, sai bayan da ta haifi dan. Ya kuwa sa masa suna Yesu.

2 Bayan an haifi Yesu a Betlehem, a Yahudiya, a zamanin Sarki Hiridus, sai wadansu Masana, daga gabas suka zo Urushalima **2** suka yi tambaya suka ce, "Ina shi wanda aka haifa sarkin Yahudawa? Gama mun ga tauraronsa a gabas mun kuwa zo ne domin mu yi masa sujada." **3** Da Sarki Hiridus ya ji wannan, sai hankalinsa ya tashi haka ma na dukan Urushalima. **4** Bayan ya kira dukan manyan firistoci da malaman dokoki na mutane wuri daya, sai ya tambaye su inda za a haifi Kiristi. **5** Suka amsa suka ce, "A Betlehem ne, cikin Yahudiya, gama haka annabin ya rubuta. **6** "Amma ke Betlehem, a cikin kasar Yahuda, ba ke ce mafi kan'kanta a cikin masu mulki a Yahuda ba, gama daga cikinki mai mulki zai zo, wanda zai zama makiyayin mutanena Isra'il." **7** Sai Hiridus ya kira Masanan nan a boye, yă gano daga wurinsu daidai lokacin da tauraron ya bayyana. **8** Sai ya aike su Betlehem ya ce, "Ku je ku binciko a hankali game da yaron nan. Da kun same shi, sai ku kawo mini labari nan da nan, domin ni ma in je in yi masa sujada." **9** Bayan sun saurari sarki, sai suka kama hanyarsu, tauraron da suka gani a gabas kuwa yana tafe a gabansu, sai da ya kai inda yaron yake. **10** Da suka ga tauraron, sai suka yi farin ciki kwarai. **11** Suka shiga gidan, suka kuwa ga yaron tare da mahaifyarsa Maryamu. Suka durkusa har kasa, suka yi masa sujada. Sa'an nan suka kunce dukiyarsu, suka mi'ka masa kyautai na zinariya da na turare da na mur. **12**

Bayan an gargade su cikin mafarki kada su koma wurinsa daga Urushalima da dukan Yahudiya wurin Hiridus, sai suka koma kasarsu ta wata da kuma dukan yankin Urdun. **6** Suna furtu hanya dabam. **13** Bayan sun tafi, sai mala'ikan zunubansu, ya kuma yi musu baftisma a Kogin Ubangiji ya bayyana ga Yusuf a mafarki ya Urdun. **7** Amma da Yohanna ya ga Farisiyyawa ce, “Tashi, ka dauki yaron da mahaifiyarsa, ku da Sadukiyawa da yawa suna zuwa inda yake gudu zuwa Masar. Ku zauna a can sai na gaya yin baftisma, sai ya ce musu, “Ku macizai! Wa muku, gama Hiridus zai nemi yaron don yă ya gargade ku ku guje wa fushin nan mai zuwa? kashe.” **14** Sai Yusuf ya tashi, ya dauki yaron da **8** Ku yi ayyukan da suka dace da tuba. **9** Kada mahaifiyarsa da dad dare suka tafi Masar, **15** ma ku yi tunani a ranku cewa, ‘Ai, Ibrahim ne inda ya zauna har sai da Hiridus ya mutu. Ta mahaifinmu.’ Ina gaya muku cewa Allah zai iya haka kuwa aka cika abin da Ubangiji ya fada tā da'ya'ya wa Ibrahim daga cikin duwatsun ta bakin annabin cewa, “Daga Masar na kira nan. **10** An riga an sa bakin gatari a gindin dana.” **16** Da Hiridus ya gane cewa Masanan itatuwa, kuma duk itacen da bai ba da'ya'ya nan sun yi masa wayo, sai ya husata kwarai, masu kyau ba, za a sare shi a jefa cikin wuta. ya yi umarni cewa a karkashe dukan'yan yara **11** “Ina muku baftisma da ruwa domin tuba. maza da suke a Betlehem da kewayenta, daga Amma wani yana zuwa a bayana wanda ya fi ni masu shekara biyu zuwa kasa, bisa ga lokacin iko, wanda ko takalmansa ma ban isa in dauka da ya sami labarin daga Masanan nan. **17** Sai ba. Zai yi muku baftisma da Ruhu Mai Tsarki da abin da aka fada ta bakin annabi Irmiya ya kuma wuta. **12** Yana rike da matankadinsa, zai cika, cewa, **18** “An ji murya a Rama, tana kuka tankade hatsinsa, yă kuma tattara alkamarsa a da makoki mai tsanani, Rahila ce take kuka cikin rumbu, amma zai kone yayan da wutur domin'ya'yanta, an kăsa ta'azantar da ita, don da ba a iya kashewa.” **13** Sai Yesu ya zo daga ba su.” **19** Bayan Hiridus ya mutu, sai mala'ikan Galili, ya je Urdun don Yohanna yă yi masa Ubangiji ya bayyana ga Yusuf a mafarki a Masar, baftisma. **14** Amma Yohanna ya so yă hana shi, **20** ya ce, “Tashi, ka dauki yaron da mahaifiyarsa yana cewa, “Ina bukata ka yi mini baftisma, ku tafi kasar Isra'ilä, domin wadanda suke yaya kake zuwa wurina?” **15** Yesu ya amsa ya neman ran yaron sun mutu.” **21** Sai ya tashi, ce, “Bari yă zama haka yanzu; ya dace mu yi ya dauki yaron da mahaifiyarsa suka tafi kasar haka don mu cika dukan adalci.” Sa'an nan Isra'ilä. **22** Amma da ya ji Arkelawus ne yake Yohanna ya yarda. **16** Nan da nan da aka yi wa mulki a Yahudiya a matsayin wanda ya găji Yesu baftisma, sai ya fito daga ruwa. A wannan mahaifinsa Hiridus, sai ya ji tsoron zuwa can. lokaci sama ya bude, sai ya ga Ruhun Allah yana Bayan an gargade shi a mafarki, sai ya ratse saukowa kamar kurciya ya kuwa sauva a kansa, zuwa gundumar Galili, **23** ya je ya zauna a wani **17** Sai murya daga sama ta ce, “Wannan shi ne garin da ake kira Nazaret. Ta haka aka cika abin Dana wanda nake kauna; wanda kuma nake jin da aka fada ta bakin annabawa cewa, “Za a ce dadinsa kwarai.”

da shi Banazare.”

4 Sa'an nan Ruhu ya kai Yesu cikin hamada

3 A wadancan kwanaki, Yohanna Mai Baftisma don Iblis yă gwada shi. **2** Bayan ya yi azumi ya zo, yana wa'azi a Hamadan Yahudiya **2** yini arba'in da kuma dare arba'in, sai ya ji yana cewa, “Ku tuba, gama mulkin sama ya yi yunwa. **3** Sai mai gwajin ya zo wurinsa ya ce, kusa.” **3** Wannan shi ne wanda aka yi maganarsa “In kai Dan Allah ne, ka ce wa duwatsun nan su ta wurin annabi Ishaya cewa, “Ga murya mai zama burodi.” **4** Yesu ya amsa ya ce, “A rubuce kira a hamada tana cewa, ‘Ku shirya wa Ubangiji yake cewa, ‘Ba da abinci kadai mutum yake hanya, ku miye hanyoyi dominisa.’” **4** Tufafin rayuwa ba, sai dai da kowace kalmar da take Yohanna kuwa an yi su da gashin rakumi ne, fitowa daga bakin Allah.” **5** Sai Iblis ya kai shi yana kuma daure da damara ta fata. Abincinsa birni mai tsarki, ya kai shi can wuri mafi tsayi kuwa fări ne da zumar jeji. **5** Mutane suka zo duka na haikali. **6** Ya ce, “In kai Dan Allah ne,

yi tsalle ka sauка kasa. Gama a rubuce yake, da zafin ciwo, da masu aljanu, da wadanda “Zai umarci mala’ikunsa game da kai, za su suke masu farfadiya, da shanyayyu, ya kuwa tallafe ka da hannuwansu, don kada ka buga warkar da su. **25** Taron mutane mai yawa daga kafarka a kan dutse.” **7** Yesu ya amsa masa ya Galili, Dekafolis, Urushalima, Yahudiya da kuma ce, “A rubuce yake kuma cewa, ‘Kada ka gwada yankin hayin Urdun suka bi shi.

Ubangiji Allahnka.” **8** Har wa yau, Iblis ya kai shi bisa wani dutse mai tsawo sosai, ya nunnuna masa dukan mulkokin duniya da darajarsu. **9** Ya ce, “Zan ba ka dukan wannan, in za ka durkusa ka yi mini sujada.” **10** Sai Yesu ya ce masa, “Rabu da ni, Shaidan! Gama a rubuce yake, ‘Yi wa Ubangiji Allahnka sujada, shi kadai kuma za ka bauta wa.” **11** Sa’an nan Iblis ya bar shi, mala’iku kuwa suka zo suka yi masa hidima. **12** Da Yesu ya ji labari cewa an kulle Yohanna a kurkuku, sai ya koma zuwa Galili. **13** Ya bar Nazaret, ya je ya zauna a Kafarnahum, wadda take a bakin tafki wajen Zebulun da Naftali **14** don a cika abin da aka fada ta bakin annabi Ishaya cewa, **15** “Kasar Zebulun da kasar Naftali, da kuke a hanyar zuwa tekun Galili, a ketaren Urdun, wannan yankin Galili ta Al’ummai, **16** mutanen da suke zama cikin duhu sun ga babban haske; haske kuma ya haskaka a kan wadanda suke zama a inuwar mutuwa.” **17** Tun daga wannan lokaci, Yesu ya fara wa’azi yana cewa, “Ku tuba, gama mulkin sama ya yi kusa.” **18** Da Yesu yana kan tafiya a bakin Tekun Galili, sai ya ga wadansu’yan’uwa guda biyu, Siman wanda ake kira Bitrus da dan’uwansa Andarawus. Suna jefa abin kamun kifi a tafki, gama su masunta ne. **19** Sai Yesu ya ce, “Zo, ku bi ni, ni kuwa zan mai da ku masu jan mutane zuwa wurina.” **20** Nan da nan suka bar abin kamun kifinsu suka bi shi. **21** Da ya ci gaba daga nan, sai ya ga wadansu’yan’uwa guda biyu, Yakub dan Zebedi da dan’uwansa Yohanna. Suna cikin jirgin ruwa tare da mahaifinsu Zebedi, suna shirya abin kamun kifinsu. Yesu ya kira su, **22** nan take suka bar jirgin ruwan da mahaifinsu suka kuwa bi Yesu. **23** Yesu ya zazzaga dukan Galili, yana koyarwa a cikin majami’unsu, yana wa’azin labari mai dadfi na mulkin sama, yana kuma warkar da kowace cuta da rashin lafiyar mutane. **24** Labarinsa ya bazu ko’ina a Suriyah, mutane kuwa suka kawo masa dukan wadanda suke fama da cututtuka iri-iri, da wadanda suke

5 Ganin taron mutane, sai ya hau kan gefen dutse ya zauna. Almajiransa kuwa suka zo wurinsa, **2** sai ya fara koya musu. Yana cewa, **3** “Masu albarka ne wadanda suke matalauta a ruhu, gama mulkin sama nasu ne. **4** Masu albarka ne wadanda suke makoki, gama za a yi musu ta’aziyah. **5** Masu albarka ne wadanda suke masu tawali’u, gama za su gāji duniya. **6** Masu albarka ne wadanda suke jin yunwa da fishirwa don gani an yi adalci, gama za a kosar da su. **7** Masu albarka ne wadanda suke masu jinkai, gama za a nuna musu jinkai. **8** Masu albarka ne wadanda suke masu tsabtar zuciya, gama za su ga Allah. **9** Masu albarka ne wadanda suke masu fulla zumunci, gama za a kira su’ya’yan Allah. **10** Masu albarka ne wadanda ake tsananta musu don gani an yi adalci, gama mulkin sama nasu ne. **11** “Masu albarka ne ku, sa’ad da mutane suke zaginku, suna tsananta muku, suna kuma fadin kowace irin muguar magana a kanku saboda ni. **12** Ku yi murna ku kuma yi farin ciki, domin ladarku mai yawa ne a sama, gama haka suka tsananta wa annabawan da suka riga ku. **13** “Ku ne gishirin duniya, amma in gishiri ya rabu da dadin dandanonsa, yaya za a sāke mai da dadin dandanonsa? Ba shi da sauran amfani, sai dai a zubar da shi mutane kuma su tattaka. **14** “Ku ne hasken duniya. Birnin da yake a bisan tudu ba ya boyuwa. **15** Mutane ba sa kuna fitila su rufe ta da murfi. A maimako, sukan ajiye ta a kan wurin ajiye fitila, takan kuma ba da haske ga kowa a cikin gida. **16** Haka ma, bari haskenku ya haskaka a gabon mutane, domin su ga ayyukanku masu kyau, su kuwa yabi Ubanku da yake cikin sama. **17** “Kada ku yi tsammani na zo ne domin in kawar da Doka ko kuma Annabawa; ban zo domin in kawar da su ba ne, sai dai domin in ciccika su. **18** Gaskiya naake gaya muku, kafin sama da kasa sun shude, babu ko dan wasali, babu wani digo ta kowace hanya

da zai bace daga Dokar, sai an cika kome. **19** Duk **33** “Har wa yau dai kun ji an fada wa mutane wanda ya karya daya daga cikin mafi kankanta a dā, ‘Kada ka karya alkawarinka, sai dai ka na umarnan nan, ya kuma koya wa wadansu su cika alkawaran da ka yi wa Ubangiji.’ **34** Amma yi haka, za a ce da shi mafi kankanta a mulkin ina gaya muku, Kada ku yi rantsuwa sam, ko sama. Amma duk wanda ya aikata, ya kuma da sama, domin kursiyin Allah ne; **35** ko da koyer da wadannan umarnai, za a kira shi mai kasa, domin matashin kafafunsa ne; ko kuma girma a cikin mulkin sama. **20** Gama ina fada da Urushalima, domin birnin Babban Sarki ne. muku cewa in dai adalcinku bai fi na Farisiyawa **36** Kada kuma ka rantse da kanka, domin ba za da na malaman dokoki ba, faufau, ba za ku ka iya mai da ko gashi daya yā zama fari ko shiga mulkin sama ba. **21** “Kun dai ji an fada wa baki ba. **37** Abin da ya kamata ku ce kawai, shi mutanen dā cewa, ‘Kada ka yi kisankai; kuma ne, I, ko A'a. Abin da ya wuce haka kuwa daga duk wanda ya yi kisankai za a hukunta shi.’ **22** wurin Mugun nan yake. **38** “Kun dai ji an fada, Amma ina gaya muku, duk wanda ya yi fushi da dan'uwansa, za a hukunta shi. Kuma duk wanda ya ce wa dan'uwansa ‘Raka,’ za a kai shi gaban Majalisa. Amma duk wanda ya ce, ‘Kai wawa!’ Zai kasance a hatsarin shiga jahannama cikin ba da baikonka a kan bagade, a can kuwa tafiya mil daya, to, tafi tare da shi mil biyu. Ka tuna cewa dan'uwanka yana rike da kai a **42** Ka ba wa duk wanda ya roke ka abu, kada zuci, **24** sai ka bar baikonka a can gaban bagade. kuma ka hana wa wanda yake neman bashi Ka je ka shirya tukuna da dan'uwanka; sa'an daga gare ka. **43** “Kun dai ji an fada, ‘Ka kaunaci nan ka zo ka ba da baikonka. **25** “Ka yi hanzari maŵabcinka, ka kuma ki abokin gābanka.’ ka shirya al'amura da makiyinka wanda yake **44** Amma ina gaya muku, ku kaunaci abokan kararka a kotu. Ka yi haka, tun kana tare da gābankukuma ku yi wa wadanda suke tsananta shi a kan hanya, in ba haka ba, zai miķa ka ga muku addu'a, **45** don ku zama'ya'yan Ubanks alķali, alķali kuma yā miķa ka ga dan sanda, mai na sama. Shi yakan sa ranarsa ta haskaka a kan yiwuwa kuwa a jefa ka a kurkuku. **26** Gaskiya mugaye da masu kirki; yakan kuma sako ruwan nake gaya maka, ba za ka fita ba, sai ka biya sama a bisa masu adalci da marasa adalci. **46** kobo na karshe. **27** “Kun dai ji an fada, ‘Kada ka In masoyarku kawaii kuke kauna, wace lada ce yi zina.’ **28** Amma ina gaya muku, duk wanda ya gare ku? Ko masu karbar haraji ma ba haka dubi mace, sa'an nan ya yi sha'awarta a zuci, suke yi ba? **47** In kuwa kuna gai da'yan'uwanku ya riga ya yi zina ke nan da ita a zuciyarsa. ne kadai, me kuke yi fiye da wadansu? Marasa **29** In idonka na dama yana sa ka yin zunubi, kwakule shi ka yar. Zai fiye maka ka rasa daya **48** Saboda haka sai ku zama cikakku, yadda Ubanks na daga cikin gabobin jikinka, da a jefa jikinka dungum a cikin jahannama ta wuta. (**Geenna g1067**) **30** In kuma hannunka na dama yana sa ka yin zunubi, yanke shi ka yar. Zai fiye maka ka rasa daya daga cikin gabobin jikinka, da a jefa jikinka dungum a cikin jahannama ta wuta. (**Geenna g1067**) **31** “An kuma fada, ‘Duk wanda ya saki matarsa, dole yā ba ta takardar saki.’ **32** Amma ina gaya muku, duk wanda ya saki matarsa in ba a kan laifin zina ba, ya sa ta zama mazinaciya ke nan, kuma duk wanda ya auri macen da mijinta ya sake, shi ma yana zina ne.

6 “Ku yi hankali kada ku nuna ‘ayyukanku na adalci’ a gaban mutane, don su gani. In kuka yi haka, ba za ku sami lada daga wurin Ubanks da yake cikin sama ba. **2** “Saboda haka sa'ad da kake ba wa masu bukata taimako, kada ka yi shelarsa, yadda munafukai suke yi a majami'u da kuma kan tituna, don mutane su yabe su. Gaskiya nake gaya muku, sun riga sun sami ladarsu cikakke. **3** Amma sa'ad da kake ba wa masu bukata taimako, kada ka yarda hannun

hagunka yă ma san abin da hannun damarka dukan jikinka zai cika da haske. 23 Amma in yake yi, 4 don bayarwarka ta zama a boye. idanunka suna da lahani, dukan jikinka ma zai Ubanka kuwa mai ganin abin da ake yi a boye, cika da duhu. To, in hasken da yake a cikinka zai sāka maka. 5 “Sa’ad da kuma kuke addu’a, duhu ne, duhun ya wuce misali ke nan! 24 “Ba kada ku zama kamar munafukai, gama sun mai iya bauta wa iyayengiji biju. Ko dai yă ki cika son yin addu’a a tsaye a cikin majami’u daya, yă kaunaci daya, ko kuwa yă yi aminci da kuma a bakin titi, don mutane su gan su. ga daya, sa’an nan yă rena dayan. Ba dama ku Gaskiya nake gaya muku, sun riga sun sami bauta wa Allah, ku kuma bauta wa kudi gaba ladarsu cikakke. 6 Amma sa’ad da kake addu’a, daya.” 25 “Saboda haka, ina gaya muku, kada sai ka shiga dākinka, ka rufe kofa, ka yi addu’a ku damu game da rayuwarku, game da abin da ga Ubanka wanda ba a gani. Ubanka kuwa mai za ku ci, ko abin da za ku sha; ko kuma game ganin abin da ake yi a boye, zai sāka maka. da jikinku, game da abin da za ku sa. Ashe, rai 7 Sa’ad da kuma kuke addu’a, kada ku yi ta bai fi abinci ba, jiki kuma bai fi tufafi ba? 26 maimaita magana, kamar marasa sanin Allah, Ku dubi tsuntsayen sararin sama mana; ba sa domin suna tsammani za a ji su saboda yawan shuki ko girbi ko ajija a rumbuna, duk da haka, maganarsu. 8 Kada ku zama kamar su, gama Ubanku na sama yana ciyar da su. Ashe, ba ku Ubanku ya san abin da kuke bukata kafin ma ku fi su daraja nesa ba? 27 Wane ne a cikinku ta roke shi. 9 “To, ga yadda ya kamata ku yi addu’a. wurin damuwa zai iya kara wa rayuwarsa ko “Ubanmu wanda yake cikin sama, a tsarkake sa’ a daya? 28 “Me ya sa kuke damuwa a kan sunanka, 10 mulkinka yă zo a aikata nufinka riguna? Ku dubi yadda furannin jeji suke girma a duniya kamar yadda ake yi a sama. 11 Ka ba mana. Ba sa aiki ko sakा. 29 Duk da haka ina mu yau abincin yininmu. 12 Ka gafarta mana gaya muku ko Solomon cikin dukan darajarsa laifofinmu, kamar yadda mu ma muke gafarta bai sa kayan adon da ya kai na ko daya a cikinsu wa masu yin mana laifi. 13 Kada ka bari a kai mu ba. 30 In haka Allah yake yi wa ciyawar jeji cikin jarraha, amma ka cece mu daga mugun sutura, wadda yau tana nan, gobe kuwa a jefa nan.’ 14 Gama in kuna yafe wa mutane sa’ad da a cikin wuta, ba zai ma fi yi muku sutura ba, suka yi muku laifi, Ubanku da yake cikin sama ya ku masu karancin bangaskiya? 31 Don haka, ma zai gafarta muku. 15 Amma in ba kwa yafe kada ku damu, kuna cewa, ‘Me za mu ci?’ Ko, wa mutane laifofinsu, Ubanku ma ba zai gafarta ‘Me za mu sha?’ Ko kuma, ‘Me za mu sa?’ 32 muku zunubanku ba. 16 “Sa’ad da kuma kuna Gama marasa sanin Allah suna fama neman azumi, kada ku bata fuska, yadda munafukai dukan wadannan abubuwa, Ubanku na sama suke yi. Sukan bata fuskokinsu domin su nuna kuwa ya san kuna bukatarsu. 33 Da farko dai, wa mutane cewa suna azumi. Gaskiya nake gaya ku nemi mulkin Allah da kuma adalcinsa, za muku, sun riga sun sami ladarsu cikakke. 17 a kuwa ba ku dukan wadannan abubuwa. 34 Amma sa’ad da kana azumi, ka shafa wa kanka Saboda haka kada ku damu game da gobe, gama mai, ka wanke fuskarka, 18 domin kada mutane gobe zai damu da kansa. Damuwar yau ma ta su ga alama cewa kana azumi, sai dai Ubanka isa wahala.

kadai wanda ba a gani; Ubanku kuwa mai ganin abin da ake yi a boye, zai sāka maka. 19 “Kada ku yi wa kanku ajiyar dukiya a duniya, inda asu da tsatsa suke batawa, inda kuma barayi sukan fasa, su yi sata. 20 Amma ku yi wa kanku ajiyar dukiya a sama, inda ba tsatsa da asu da za su bata su, inda kuma ba barayin da za su fasa, su yi sata. 21 Gama inda dukiyarka take, a nan ne fa zuciyarka za tă kasance. 22 “Ido shi ne fitilar jiki. In idanunka suna da kyau,

7 “Kada ku ba wa kowa laifi, don kada a ba ku laifi ku ma. 2 Gama da irin shari’ar da kuka yi wa wadansu, da ita za a shari’anta ku. Mudun da kuka yi awo da shi, da shi za a yi muku. 3 “Don me kake duban dan tsinken da yake idon dan’uwanka, alhalii kuwa ga gungume a naka ido? 4 Yaya za ka ce wa dan’uwanka, ‘Bari in cire maka dan tsinken nan daga idonka,’ alhalii kuwa a kowane lokaci akwai gungume a naka

ido? 5 Kai munafuki, fara cire gungumen da da ni, ku masu aikata mugunta!" 24 "Saboda yake idonka, a sa'an nan ne za ka iya gani sosai haka duk wanda yake jin kalmomin nan nawa yadda za ka cire dan tsinken da yake a idon yake kuma aikata su, yana kama da mutum dan'uwanka. 6 "Kada ku ba karnuka abin da mai hikima wanda ya gina gidansa a kan dutse. yake mai tsarki; kada kuma ku jefa wa aladu 25 Ruwan sama ya sauko, rafuffuka suka cika, lu'ulu'anku. In kuka yi haka za su tattake su, iska kuma ta hurta bugi gidan; duk da haka sa'an nan su juyo su jiji muku ciwo. 7 "Ku roka bai fadi ba, gama yana da harsashinsa a kan za a ba ku; ku nema za ku samu; ku kwankwasa dutse. 26 Amma duk wanda yake jin kalmomin za a kuwa bude muku kofa. 8 Gama duk wanda nan nawa bai kuwa aikata su ba, yana kama da ya roka, akan ba shi; wanda ya nema kuwa, wani wawa wanda ya gina gidansa a kan yashi. yakan samu, wanda kuma ya kwankwasa, za a 27 Ruwan sama ya sauko, rafuffuka suka cika, bude masa kofa. 9 "Wane ne a cikinku in dansa iska kuwa ta hurta bugi gidan, sai ya fadi da ya roke shi burodi, sai ya ba shi dutse? 10 Ko mummunnar ragargajewa kuwa." 28 Sa'ad da kuwa in ya roke shi kifi, sai ya ba shi maciji? Yesu ya gama fadin wadannan abubuwa, sai 11 In ku da kuke mugaye kun san yadda za ku taron mutanen suka yi mamakin koyarwarsa, ba da kyautai masu kyau ga'ya'yanku, balle 29 domin ya koyar kamar wani wanda yake da Ubanku na sama, ba zai fi ku iya ba da abubuwa iko, ba kamar malamansu na dokoki ba. masu kyau, ga su wadanda suka roke shi ba! 12

8 Da ya sauko daga dutsen, sai taron mutane mai yawan gaske suka bi shi. 2 Wani mutum mai kuturta ya zo ya durkusa a gabansa ya ce, "Ubangiji, in kana so, kana iya tsabtacce ni." 3 Yesu ya miika hannunsa ya taba mutumin. Ya ce, "Ina so, ka tsabtacce!" Nan da nan aka warkar da shi daga kuturtarsa. 4 Sai Yesu ya ce masa, "Ka lura kada ka gaya wa kowa. Sai dai ka tafi, ka nuna kanka ga firist ka kuma yi bayarwar da Musa ya umarta, a matsayin shaida gare su." 5 Da Yesu ya shiga Kafarnahum, sai wani jarumi ya zo wurinsa, yana neman taimako. 6 Ya ce, "Ubangiji, bawana yana kwance a gida shanyayye, yana kuma shan azaba kwarai." 7 Yesu ya ce masa, "Zan je in warkar da shi." 8 Jarumin ya amsa, "Ubangiji, ban cancanci in sa ka zo gidana ba, ka dai yi magana kawai, bawana zai warke. 9 Gama ni kaina mutum ne a karkashin iko, da kuma sojoi a karkashina. Nakan ce wa wannan, 'Je ka,' sai ya tafi; wangan kuma, 'Zo nan,' sai ya zo. Nakan ce wa bawana, 'Yi wannan,' sai kuwa ya yi." 10 Da Yesu ya ji wannan, sai ya yi mamaki ya kuma ce wa wadanda suke binsa, "Gaskiya nake gaya muku, ban taba samun wani a Isra'il da bangaskiya mai girma haka ba. 11 Ina kuma gaya muku da yawa za su zo daga gabas da kuma yamma, su dauki wuraren zamansu a biki tare da Ibrahim, Ishaku, da Yakub a cikin mulkin sama. 12 Amma

za a jefar da'ya'yan mulki waje, zuwa cikin fitar da mu, tura mu cikin garken aladun nan.” ba'kin duhu, inda za a yi kuka da cizon hakora.” 32 Ya ce musu, “Ku tafil!” Sai suka fita suka shiga 13 Sa'an nan Yesu ya ce wa jarumin, “Je ka! Za cikin aladun, dukan garken kuwa ya gangara a a yi bisa ga bangaskiyarka.” A daidai wannan guje daga kan tudun zuwa cikin tafkin aladun lokaci bawansa kuwa ya warke. 14 Da Yesu ya kuma suka mutu a cikin ruwa. 33 Masu kiwon zo cikin gidan Bitrus, sai ya ga surukar Bitrus aladun suka ruga, suka je cikin gari suka ba tana kwance a gado tana da zazzabi. 15 Ya taba da labarin dukan wannan, hade da abin da ya hannunta sai zazzabin ya sake ta, ta kuwa tashi faru da mutanen nan masu aljanu. 34 Sai dukan ta fara yin masa hidima. 16 Da yamma ta yi, garin suka fito don su taryi Yesu. Da suka kuwa aka kawo masa masu aljanu da yawa, ya kuwa gan shi, sai suka roke shi yă bar musu yanki. fitar da ruhohin ta wurin magana, ya kuma warkar da dukan marasa lafiya. 17 Wannan ya faru ne domin a cika abin da aka fada ta bakin annabi Ishaya cewa, “Ya debi rashin lafiyarmu, ya kuma dauki cututtukanmu.” 18 Da Yesu ya ga taron mutane kewaye da shi, sai ya ba da umarni a ketare zuwa dayan hayin tafkin. 19 Sai wani malamin dokoki ya zo wurinsa ya ce, “Malam, zan bi ka duk inda za ka.” 20 Sai Yesu ya amsa ya ce, “Yanyawa suna da ramummuka, tsuntsayen sararin sama suna da shekuna, amma Dan Mutum ba shi da wurin da zai sa kansa.” 21 Sai wani almajiri ya ce masa, “Ubangiji, da farko bari in je in binne mahaifina.” 22 Amma Yesu ya ce masa, “Ka bi ni, ka bar matattu su binne matattunsu.” 23 Sai ya shiga jirgin ruwa, almajiransa kuwa suka bi shi. 24 Ba zato ba tsammani, sai wani babban hadari ya taso a tafkin, har rakuman ruwan suka sha kan jirgin. Amma Yesu yana barci. 25 Almajiran suka je suka tashe shi, suna cewa, “Ubangiji, ka cece mu! Za mu nutse!” 26 Ya amsa ya ce, “Ku masu karancin bangaskiya, me ya sa kuke tsoro haka?” Sa'an nan ya tashi ya tsawata wa iskar da kuma rakuman ruwan, sai wuri ya yi tsit gaba daya. 27 Mutanen suka yi mamaki suka ce, “Wane irin mutum ne wannan? Har iska da rakuman ruwa suna masa biyayyal!” 28 Da ya isa dayan gefen a yankin Gadarenawa (ko kuwa Gerasenawa), sai ga mutum biyu masu aljanu suna fitowa daga kaburbura suka tarye shi. Su abin tsoro ne kwarai, har ba mai iya bin wannan hanya. 29 Suka yi ihu suka ce, “Me ya hada ka da mu, Dan Allah?” Ka zo ne nan don ka ji mana kafin lokaci yă yi? 30 Nesa kafan da su kuwa akwai babban garken aladu da yake kiwo. 31 Aljanun suka roki Yesu suka ce, “In ka

9 Yesu ya shiga jirgin ruwa, ya ketare ya zo garinsa. 2 Wadansu mutane suka kawo masa wani shanyayye, kwance a tabarma. Da Yesu ya ga bangaskiyarsu, sai ya ce wa shanyayyen, “Kada ka damu saurayi, an gafarta maka zunubanka.” 3 Da jin wannan, wadansu malaman dokoki suka ce wa junu, “Wannan mutum yana yin sabo!” 4 Sane da tunaninsu, Yesu ya ce, “Me ya sa kuke da mugun tunani a zuciyarku? 5 Wanne ya fi sauksi, a ce, ‘An gafarta maka zunubanka,’ ko kuwa a ce, ‘Tashi ka yi tafiya?’ 6 Amma don ku san cewa Dan Mutum yana da iko a dunia yă gafarta zunubai.” Sai ya ce wa shanyayyen, “Tashi, dauki tabarmarka ka tafi gida.” 7 Mutumin kuwa ya tashi ya tafi gida. 8 Da taron suka ga haka, sai suka cika da tsoro, suka yabi Allah wanda ya ba wa mutane irin ikon nan. 9 Da Yesu ya yi gaba daga wurin, sai ya ga wani mutum mai suna Mattiyu zaune a inda ake karbar haraji. Ya ce masa, “Bi ni.” Mattiyu kuwa ya tashi ya bi shi. 10 Yayinda Yesu yake cin abinci a gidan Mattiyu, masu karbar haraji da yawa da kuma masu zunubi suka zo suka kuwa ci tare da shi da kuma almajiransa. 11 Sa'ad da Farisiyawa suka ga haka, sai suka tambayi almajiransa suka ce, “Don me malaminku yake ci tare da masu karbar haraji, da masu zunubi?” 12 Da jin wannan, Yesu ya ce, “Ai, ba masu lafiya ba ne su bukatar likita, sai dai marasa lafiya. 13 Amma ku je ku koyi abin da wannan yake nufi, ‘Jinkai naake bukata, ba hadaya ba.’ Gama ban zo domin in kira masu adalci ba, sai dai masu zunubi.” 14 Sai almajiran Yohanna suka zo suka tambaye shi suka ce, “Me ya sa mu da Farisiyawa muke azumi, amma almajiranksa ba sa yi?” 15 Yesu ya amsa ya ce, “Yaya ba'kin

ango za su yi makoki yayinda yake tare da su? **34** Amma Farisiyawa suka ce, “Ai, da ikon sarkin Lokaci yana zuwa da za a dauke ango daga gare aljanu yake fitar da aljanu.” **35** Yesu ya zazzaga su, sa’an nan za su yi azumi. **16** “Ba mai yin dukan garuruwa da kauyuka, yana koyarwa a faci da sabon kyalle a kan tsohuwar riga, gama majami’unsu, yana wa’azin labari mai dadì na facin zai kece rigar yä sa kecewar ma ta fi ta mulkin yana kuma warkar da kowace irin cuta dā muni. **17** Mutane kuma ba sa zuba sabon da rashin lafiya. **36** Da ya ga taron mutane, sai ruwan inabi a cikin tsofaffin salkuna. In suka ya ji tausayinsu, domin an wulaƙanta su ba su yi haka, salkunan za su farfashe, ruwan inabin kuma da mai taimako, kamar tumaki marasa kuwa yä zube salkunan kuma su lalace. A’ा, makiyayi. **37** Sai ya ce wa almajiransa, “Girbi ai, sukan zuba sabon ruwan inabi ne a cikin yana da yawa, amma ma’akata kadàn ne. **38** sababbin salkuna, don a kiyaye dukan biyun.” Saboda haka ku roki Ubangijin girbi, yä aiko da **18** Yayinda yake fadin wannan, sai wani mai ma’akata cikin gonarsa na girbi.”

mulki ya zo ya durkusa a gabansa ya ce, “Yanzuyanzu diyata ta rasu. Amma ka zo ka dibiya hannunka a kanta, za tă kuwa rayu.” **19** Yesu ya tashi ya tafi tare da shi, haka ma almajiransa. **20** A daidai wannan lokaci sai ga wata mace wadda ta yi shekaru goma sha biyu tana Zub da jini ta rabo ta bayansa ta taba gefen rigarsa. **21** Ta ce a ranta, “Ko da rigarsa ce kawai na tabo, zan warke.” **22** Yesu ya juya ya gan ta. Sai ya ce, “Kada ki damu diyata, bangaskiyarki ta warkar da ke.” Nan take macen ta warke. **23** Da Yesu ya shiga gidan mai mulkin ya ga masu busan sarewa da taro mai hayaniya, **24** sai ya ce, “Ku ba da wuri. Ai, yarinyar ba tă mutu ba, tana barci ne.” Amma suka yi masa dariya. **25** Bayan an fitar da taron waje, sai ya shiga ciki ya kama yarinyar a hanu, ta kuwa tashi. **26** Labarin wannan kuwa ya bazu ko’ina a yankin. **27** Da Yesu ya fita daga can, sai wadansu makafi biyu suka bi shi, suna kira, suna cewa, “Ka yi mana jinkai, Dan Dawuda!” **28** Da ya shiga cikin gida, sai makafin nan suka zo wurinsa, ya kuma tambaye su, “Kun gaskata cewa ina iya yin wannan?” Suka amsa suka ce, “I, Ubangiji.” **29** Sa’an nan ya taba idanunsu ya ce, “Bisa ga bangaskiyarku a yi muku haka”; **30** sai idanunsu suka bude. Yesu ya gargade su sosai ya ce, “Ku lura kada wani yä san wani abu game da wannan.” **31** Amma suka fita suka yi ta baza labari game da shi ko’ina a wannan yankin. **32** Yayinda suke fitowa, sai aka kawo wa Yesu wani mutum mai aljani, da ba ya iya magana. **33** Sa’ad da aka fitar da aljanin kuwa, sai beben ya yi magana. Taron suka yi mamaki suka ce, “Ba a taba ganin irin wannan abu a Isra’ila ba.”

10 Sai ya kira almajiransa goma sha biyu wurinsa ya kuma ba su iko su fitar aljanu, su kuma warkar da kowace irin cuta da rashin lafiya. **2** Ga sunayen manzannin nan goma sha biyu, da fari, Siman (wanda ake kira Bitrus) da dan’uwansa Andarawus; Yakub dan Zebedi da dan’uwansa Yohanna; **3** Filibus da Bartolomeyu; Toma da Mattiyu mai karbar haraji; Yakub dan Alfayus da Taddayus; **4** Siman Zilot da kuma Yahuda Iskariyot wanda ya bashe Yesu. **5** Wađannan sha biyun ne Yesu ya aika da umarni cewa, “Kada ku je cikin Al’ummai, ko kuwa ku shiga wani garin Samariyawa. **6** A maimakon haka ku je wajen ɓatattun tumakin Isra’ila. **7** Sa’ad da kuke tafiya, ku yi wa’azi, kuna cewa, ‘Mulkin sama ya kusato.’ **8** Ku warkar da marasa lafiya, ku tă da matattu, ku tsabtacce kutare, ku kuma fitar da aljanu. A kyauta kuka samu, ku kuma bayar a kyauta. **9** “Kada ku riƙe wata zinariya ko azurfa ko jan karfe a aljhunanku, **10** kada ku dauki jaka don tafiya, ko karin riga, ko takalma ko sanda; domin ma’akaci ya cancanci hakkinsa. **11** Kowane gari ko kauyen da kuka shiga, ku nemi mai mutunci a wurin, ku kuma zauna a gidansa har sai kun tashi. **12** Da shigarku gidan, ku yi gaisuwa. **13** In gidan na kirki ne, bari salamarku ta zauna a kansa; in kuwa ba mai kirki ba, salamarku ta komo muku. **14** Duk wanda ya ki marabtarku ko ya ki sauraron kalmominku, sai ku karkade kurar kafafunku sa’ad da kuka fita gidan ko garin. **15** Gaskiya nake gaya muku, za a fi jin tausayin Sodom da Gomorra a ranar shari’a fiye da wannan gari. **16** “Ina aikan ku kamar tumaki a cikin

kyarketai. Saboda haka ku zama masu wayo salama ba, sai dai takobi. **35** Gama na zo ne in kamar macizai, kuma marasa barna kamar sa, “gāba tsakanin mutum da mahaifinsa, ya da kurciyoyi. **17** Ku yi hankali da mutane; za su mahaifiyarta, matar da da surukarta, **36** abokan mika ku ga majalisa su kuma yi muku bulala gāban mutum, za su zama mutanen gidansa a majami’unsu. **18** Saboda ni, za a ja ku zuwa ne.’ **37** “Duk wanda ya fi kaunar mahaifinsa gabon gwamnoni da gabon sarakuna domin ku ko mahaifiyarsa fiye da ni, bai dace yā zama ba da shaida a gabansu, da kuma ga Al’ummai. nawa ba; duk kuwa wanda yake kaunar dansa **19** Amma sa’ad da suka kama ku, kada ku damu ko diyarsa fiye da ni, bai dace yā zama nawa ba; game da abin da za ku fada ko kuwa yadda za **38** duk wanda kuma bai dauki gicciyensa ya bi ku fadé shi. A lokacin za a ba ku abin da za ku ni ba, bai dace yā zama nawa ba. **39** Duk mai fada, **20** gama ba ku ba ne kuke magana, amma son adana ransa zai rasa shi, duk wanda kuwa Ruhun Ubanku ne yake magana ta wurinku. **21** ya rasa ransa saboda ni zai same shi. **40** “Wanda “Dan’uwa zai ci amanar dan’uwansa, a kuma ya karbe ku, ya karbe ni ne, wanda kuma ya kashe shi, Uba ma zai yi haka da dansa; ya’ya za karbe ni, ya karbi wanda ya aiko ni ne. **41** Duk su tayar wa iyayensu, su kuma sa a kashe su. wanda ya karbi annabi don shi annabi ne, zai **22** Dukan mutane za su ki ku saboda ni, amma sami ladar annabi, duk kuwa wanda ya karbi wanda ya jure har farshe zai sami ceto. **23** Sa’ad mutum mai adalci don shi mai adalci ne, zai da aka tsananta muku a wannan wuri, ku gudu sami ladar mai adalci. **42** In kuma wani ya ba wa zuwa wangan. Gaskiya nake gaya muku, kafin daya daga cikin kananan nan ko da kwaf ruwan ku gama zazzaga dukan biranen Isra’ila, Dan sanyi ne kan shi almajirina ne, gaskiya nake Mutum zai zo. **24** “Dalibi ba ya fin malaminsa, gaya muku, ba shakka ba zai rasa ladarsa ba.” haka ma, bawa ba ya fin maigidansa. **25** Ya isa wa dalibi yā zama kamar malaminsa, haka ma bawa kamar maigidansa. In har an kira wanda yake kan gida Be’elzebub, me za su ce game da mutanen gidansa? **26** “Saboda haka kada ku ji tsoronsu. Ba abin da yake a rufe da ba za a tone ba, ko kuwa a boye da ba za a bayyana ba. **27** Abin da na fadā muku a asirce, ku fadé shi a sarari; abin da aka fada muku a kunne, ku yi shelarsa daga kan rufin daki. **28** Kada ku ji tsoron masu kashe jiki amma ba sa iya kashe rai. A maimakon haka, ku ji tsoron Wannan wanda yake da iko yā hallaka rai duk da jiki a jahannama ta wuta. (**Geenna g1067**) **29** Ba akan sayar da kanari biyu kobo daya ba? Duk da haka ba dayansu da zai fādī kasa ba da yardar Ubanku. **30** Kai, ko gashin kanku ma duk an kidaya su. **31** Saboda haka kada ku ji tsoro; kun fi kanari masu yawa, daraja nesa. **32** “Duk wanda ya bayyana yarda a gare ni a gabon mutane, ni ma zan bayyana yarda a gare shi a gabon Ubana da yake cikin sama. **33** Amma duk wanda ya yi mūsun sani na a gabon mutane, ni ma zan yi mūsun saninsa a gabon Ubana da yake cikin sama. **34** “Kada fa ku dauka na zo ne don in kawo salama a dunia. A’a, ban zo don in kawo

11 Bayan Yesu ya gama yi wa almajiransa sha biyun nan umarni, sai ya yi gaba daga can don yā koyar yā kuma yi wa’azi a garuruwan Galili. **2** Sa’ad da Yohanna Mai Baftisma ya ji a kurkuku abin da Kiristi yake yi, sai ya aiki almajiransa **3** su tambaye shi, “Kai ne wanda zai zo, ko kuwa mu sa ido ga wani?” **4** Yesu ya amsa ya ce, “Ku koma ku gaya wa Yohanna abin da kuka ji, kuka kuma gani. **5** Makafi suna gani, guragu suna tafiya, ana warkar da wadanda suke da kuturta, kurame suna ji, ana tā da matattu, ana kuma yi wa matalauta wa’azin labari mai dadī. **6** Mai albarka ne mutumin da bai yi tuntube ba saboda ni.” **7** Sa’ad da almajiran Yohanna suke barin wurin, sai Yesu ya fara yi wa taron magana game da Yohanna. “Me kuka je kallo a hamada? Ciyawar da iska take kadawa ne? **8** In ba haka ba, to, me kuka je kallo? Mutum mai sanye da riguna masu kyau ne? A’a, masu sa riguna masu kyau, ai, a fadan sarakuna suke. **9** To, me kuka je kallo ne? Annabi? I, ina gaya muku, ya ma fi annabi. **10** Wannan shi ne wanda aka rubuta game da shi cewa, “Zan aiki dan sakona yā sha gabanka, wanda zai shirya hanyarka a gabanka.” **11** Gaskiya nake

gaya muku. A cikin dukan wadanda mata suka a kanku, ku kuma yi koyi da ni, gama ni mai haifa, ba wani da ya taso da ya fi Yohanna Mai Baftisma girma; duk da haka mafi kankanta hutu don rayukanku. **30** Gama karkiyata mai a mulkin sama ya fi shi girma. **12** Tun daga sauki ce, kayana kuma marasa nauyi ne.”

kwanakin Yohanna Mai Baftisma har yā zuwa yanzu, mulkin sama yana sha da kyar, fitanannu kuma sun kama mulkin sama sun rike gam.

13 Gama dukan Annabawa da kuma Doka sun yi ta annabcı har yā zuwa kan Yohanna. **14**

In kuna niyya ku yarda da wannan, to, shi ne Iliya da dā ma zai zo. **15** Duk mai kunnen ji, yā ji. **16** “Da me zan kwtanta wannan zamani?

Suna kama da yara da suke zaune a kasuwa, suna kiran juna, suna cewa, **17** “Mun yi muku busa, ba ku kuwa yi rawa ba, mun rera waƙar makoki, ba ku kuwa yi makoki ba.’ **18** Gama

Yohanna Mai Baftisma ya zo ba ya ciye-ciye, ba ya shaye-shaye, sai suka ce, ‘Ai, yana da aljani.’ **19** Dan Mutum ya zo yana ciye-ciye, yana shaye-shaye, sai suka ce, ‘Ga mai hadama

da kuma mashayi, abokin masu karbar haraji da masu zunubi.’ Amma akan tabbatar da hikima ta wurin ayyukanta.” **20** Sai Yesu ya fara yin tir

da biranen da aka yi yawancin ayyukansa na banmamaki, don ba su tuba ba. **21** “Kaitonki, Korazin! Kaitonki, Betsaida! Da a ce ayyukan

banmamakin da aka yi a cikinki ne aka yi a Taya da Sidon, da tuni sun tuba sanye da rigar makoki da toka. **22** Amma ina gaya muku, za a fi

jin tausayin Taya da Sidon a ranar shari'a, fiye da ku. **23** Ke kuma Kafarnahum, za a daga ki sama ne? A'a, za ki gangara zuwa zurfafa ne. Da

a ce ayyukan banmamakin da aka yi a cikinki ne a aka yi a Sodom, da tana nan har yā zuwa yau. (Hadēs g86) **24** Amma ina gaya miki, za a fi jin

tausayin Sodom fiye da ke a ranar shari'a.” **25** A wannan lokaci sai Yesu ya ce, “Ina yabonka, Uba, Ubangijin sama da kasa, gama ka boye wadannan abubuwa ga masu hikima da masu ilimi, ka kuma bayyana su ga kananan yara. **26**

I, Uba, gama wannan shi ne abin da ka ji dadin yi. **27** “Dukan kome Ubana ya danka mini. Ba wanda ya san Dan sai dai Uban, ba kuma wanda ya san Uban, sai dai Dan da kuma wadanda Dan

ya so yā bayyana musu shi. **28** “Ku zo gare ni, dukanku da kuka gaji kuke kuma fama da kaya, zan kuwa ba ku hutu. **29** Ku dauki karkiyata

12 A lokacin nan Yesu ya bi ta gonakin hatsi a ranar Asabbaci. Almajiransa kuwa suna jin yunwa, sai suka fara kakkarya kan hatsi suna ci.

2 Sa'ad da Farisiyawa suka ga wannan, sai suka ce masa, “Duba! Almajiranka suna yin abin da doka ta hana a yi a ranar Asabbaci.” **3** Sai ya amsa ya ce, “Ba ku karanta abin da Dawuda ya yi ba ne sa'ad da shi da abokan tafiyarsa suka ji yunwa? **4** Ya shiga gidan Allah, da shi da abokan tafiyarsa suka ci kebabben burodin, wanda doka ta hana su yi, sai firistoci kadai.

5 Ko kuwa ba ku karanta a Doka cewa a ranar Asabbaci firistoci sukan karya dokar Asabbaci duk da haka ba da yin wani laifi ba? **6** Ina fada muku cewa wanwanda ya fi haikali yana a nan.

7 Da a ce kun san abin da wadannan kalmomi suke nufi, ‘Jinkai nake bukata, ba hadaya ba,’ da ba ku zargi marar laifi ba. **8** Gama Dan Mutum shi ne Ubangijin Asabbaci.” **9** Da ya ci gaba

daga wurin, sai ya shiga majami'arsu, **10** a nan kuwa akwai wani mutum mai shanyayyen hannu. Don neman dalili su zargi Yesu, sai suka tambaye shi suka ce, “Ya dace a warkar a ranar Asabbaci?” **11** Ya ce musu, “In waninku yana da

tunkiya, ta kuma fāda a rami ran Asabbaci, ba zai cire ta daga ramin ba? **12** Sau nawa mutum ya fi tunkiya daraja! Saboda haka ya dace a aikata alheri ran Asabbaci.” **13** Sa'an nan ya ce

wa mutumin, “Miķa hannunka.” Sai ya miķa, hunnusa kuwa ya koma lafiyayye, kamar dai dayan. **14** Amma Farisiyawa suka fita suka fulla shawara yadda za su kashe Yesu. **15** Da ya gane

wannan, sai Yesu ya janye daga wurin. Da yawa suka bi shi, ya kuwa warkar da dukan masu ciwonsu, **16** yana jan musu kunne kada su fada

wa kowa akan ko shi wane ne. **17** Wannan kuwa domin a cika abin da aka fada ta bakin annabi Ishaya ne cewa, **18** “Ga bawana da na zaba, kaunataccena, wanda nake farin ciki da shi; zan

sa Ruhuna a kansa, zai kuma yi shelar adalci ga al'ummai. **19** Ba zai yi fada ko yā daga murya ba, ba kuwa wanda zai ji muryarsa a kan tituna.

20 Kyauron da ya tankwasa ba zai karye shi ba. wurin kalmominka za a kubutar da kai, kuma ta Fitilar da ta yi kusan mutuwa ba zai kashe ta wurin kalmominka za a hukunta ka.” **38** Sa'an ba, sai ya jagoranci adalci zuwa ga nasara. **21** nan wafansu Farisiyawa da malaman dokoki Cikin sunansa al'ummai za su dogara.” **22** Sai suka ce masa, “Malam, muna so mu ga wata aka kawo masa wani bebe kuma makaho mai alama mai banmamaki daga gare ka.” **39** Sai ya aljani, Yesu kuwa ya warkar da shi, har ya iya amsa ya ce, “Mugaye da masu zinan zamanin magana ya kuma sami ganin gari. **23** Dukan nan suna neman wata alama mai banmamaki! mutane suka yi mamaki, suka ce, “Wannan Dan Amma babu wadda za a nuna musu, sai dai Dawuda ne kuwa?” **24** Amma da Farisiyawa suka alama ta annabi Yunana. **40** Gama kamar yadda ji haka, sai suka ce, “Ahab, da Be'elzebub sarkin Yunana ya yi yini uku da kuma dare uku a aljanu ne kadai, wannan mutum yake fitar da cikin wani babbani kifi, haka Dan Mutum zai aljanu.” **25** Yesu kuwa ya san tunaninsu sai ya yi yini uku da kuma dare uku a cikin kasa. **41** ce musu, “Duk mulkin da yake gāba da kansa Mutanen Ninebe za su tashi a ranar shari'a zai lalace, kuma duk birni ko gidan da yake rabe tare da wannan zamani, su kuwa hukunta shi; gāba da kansa ba zai dore ba. **26** In Shaidan don sun tuba saboda wa'azin Yunana, yanzu yana fitar da Shaidan, ai, ya rabu yana gāba da kuwa ga wanda ya fi Yunana girma a nan. **42** kansa ke nan. Yaya kuwa mulkinsa zai dore? Sarauniyar Sheba za tā tashi a ranar shari'a tare **27** In kuwa ta wurin Be'elzebub nake fitar da da wannan zamani, tā kuwa hukunta shi; don aljanu, to, ta wa mutanenku suke fitar da su? ta zo daga karshen duniya, ta saurari hikimar Saboda haka, su ne za su zama al'kalanku. **28** Solomon, yanzu kuwa ga wanda ya fi Solomon Amma in ina fitar da aljanu ta wurin Ruhun girma a nan. **43** “Sa'ad da mugun ruhu ya fita Allah ne, to, fa, mulkin Allah ya zo muku ke daga mutum, yakan bi wuraren da ba ruwa nan. **29** Ko kuwa, yaya wani zai iya shiga gidan yana neman hutu, ba ya kuwa samu. **44** Sa'an mai karfi yā kwace masa kaya ba tare da ya nan yakan ce, ‘Zan koma gidan da na bari.’ fara daure mai karfin nan tukuna ba? Sa'an nan Sa'ad da ya iso, ya tarar da gidan ba kowa a zai iya washe gidansa. **30** “Wanda ba ya tare ciki, shararre, kuma a kintse. **45** Sai yā je yā da ni, yana gāba da ni ne, kuma wanda ba ya debo wafansu ruhohi bakwai da suka fi shi taya ni tarawa, watsarwa yake yi. **31** Saboda mugunta, su kuwa zo su shiga su zauna a can. haka ina gaya muku, za a gafarta wa mutane Karshen mutumin nan fa zai fi farkonsa muni. kowane zunubi da kuma sabo, amma sabo game Haka zai zama ga wannan mugun zamani.” **46** da Ruhu, ba za a gafarta ba. **32** Duk wanda ya zargi Dan Mutum, za a gafarta masa, amma duk Yayinda Yesu yake cikin magana da taron, sai masa ba, ko a wannan zamani ko a zamani mai suna so su yi magana da shi. **47** Wani ya ce zuwa. (aiōn g165) **33** “Itace mai kyau, yakan ba masa ya ce, “Wace ce mahaifiyata, su wane yakan ba da'ya'ya marasa kyau. Itace dai, da ne kuma'yan'uwan?” **49** Sai ya mīka hannu irin'ya'yansa ne ake gane shi. **34** Ku macizai, wajen almajiransa ya ce, “Ga mahaifiyata da ta yaya ku da kuke mugaye za ku iya magana kuma'yan'uwan.” **50** Ai, duk wanda yake aikata kirki? Gama daga baki, mutum yakan fadi abin nufin Ubana wanda yake cikin sama, shi ne da yake cikin zuciya. **35** Mutumin kirki yakan dan'uwan da'yar'uwanata da kuma mahaifiyata.” fito da abubuwa masu kyau daga ajiyar da aka a yi cikinsa, mugun mutum kuwa yakan fito da mugayen abubuwa daga cikin muguntar da aka yi ajiya a cikinsa. **36** Amma ina gaya muku cewa mutane za su ba da lissafi a ranar shari'a a kan kowace kalmar banza da suka fada. **37** Gama ta

13 A ranan nan sai Yesu ya fita daga gida ya je ya zauna a bakin tafkin. **2** Taron mutane mai yawan gaske suka taru kewaye da shi har ya kai sai da ya shiga jirgin ruwa ya zauna, yayinda dukan mutane suka tsaya a gaci. **3**

Sa'an nan ya fada musu abubuwa da yawa cikin kawai. Da wata wahala ko tsanani ya auko masa misalai, yana cewa, "Wani manomi ya fita don saboda maganar, nan da nan sai yă ja da baya. **22** yă shuka irinsa. **4** Da yana yafa irin, wadansu Wanda ya karbi irin da ya fădī cikin kaya kuwa, suka făffădī a kan hanya, tsuntsaye kuwa suka shi ne mutumin da yakan ji maganar, sai dai zo suka cinye su. **5** Wadansu suka fădī a wurare damuwoyin rayuhan nan da jarrabar arzokin mai duwatsu, inda babu kasa sosai, nan da nan duniya sukan shake shi, yă sa maganar ta kăsa kuwa suka tsira, da yake kasar ba surfi. **6** Sai dai da rana ta daga, sai tsire-tsiren suka kone, suka amfani. (**aiōn g165**) **23** Amma wanda ya karbōi irin da ya fădī a kasa mai kyau, shi ne mutumin da kuma yankwane domin ba su da saiwa sosai. **7** yakan ji maganar yă kuwa fahimce ta. Yakan ba Wadansu irin suka fădī a cikin kaya, kayan kuwa da amfani wani riþi dari, sittin, ko talatin na ta yi girma ta shake su. **8** Har yanzu, wadansu abin da aka shuka." **24** Yesu ya ba su wani misali, irin suka făffădī a kasa mai kyau, inda suka ba "Mulkin sama yana kama da wani da ya shuka da amfani riþi dari, sittin ko kuma talatin na iri mai kyau a cikin gonarsa. **25** Amma yayinda abin da aka shuka. **9** Duk mai kunnen ji, yă ji." kowa yake barci, abokin găbansa ya zo ya yafa **10** Almajiran suka zo wurinsa suka tambaye shi, ciyayi a cikin alkamar, ya tafi abinsa. **26** Sa'ad "Me ya sa kake wa mutane magana da misalai?" da alkamar ta tashi ta yi kawuna, sai ciyayin **11** Ya amsa ya ce, "Sanin asirin mulkin sama ma suka bayyana. **27** "Bayin mai gonar suka zo kam, ku aka ba wa, amma su ba a ba su ba. **12** wurinsa suka ce, 'Ranka yă dade, ashe, ba iri Duk wanda yake da shi, za a kara masa, zai kuwa mai kyau ka shuka a gonarka ba? To, ina ciyayin samu a yalwace. Duk wanda kuma ba shi da shi, nan suka fito?" **28** "Sai ya ce, 'Abokin găba ne ya ko dan abin da yake da shi ma, za a karbe. **13** yi wannan.' "Bayin suka tambaye shi suka ce, Abin da ya sa nake musu magana da misalai 'Kana so mu je mu tuttumbuke su?' **29** "Ya amsa ke nan. "Ko da yake suna kallo, ba sa gani; ko ya ce, 'A'a, don kada garin tuttumbuke ciyayi, da yake suna saurara, ba sa ji ko su gane. **14** A ku cire har da alkamar. **30** Ku kyale su su yi kansu ne aka cika annabcin Ishaya cewa, "Za girma tare sai lokacin girbi. A lokacin zan gaya ku yi ta ji amma ba za ku taba ganewa ba; za ku wa masu girbi, da fari ku tara ciyayin ku kuma yi ta kallo amma ba za ku taba gani ba. **15** Gama daure su dami-dami don a kone; sa'an nan ku zuciyar mutanen nan ta taurare; da kyar suke ji tara alkamar ku kuma kawo su cikin rumbuna." da kunnuwansu, sun kuma rufe idanunsu. Da **31** Ya ba su wani misali ya ce, "Mulkin sama ba haka ba, mai yiwuwa su gani da idanunsu, su yana kama da kwayar mustad, wadda mutum ya kuma ji da kunnuwansu, su gane a zuciyarsu, dauka ya shuka a gonarsa. **32** Ko da yake ita ce su kuwa juya, in kuma warkar da su.' **16** Amma mafi kankanta cikin kwayoyinku, duk da haka idanunku masu albarka ne domin suna gani, sa'ad da ta yi girma, takan zama mafi girma haka ma kunnuwanku domin suna ji. **17** Gama cikin tsire-tsiren lambu ta kuma zama itace, gaskiya nake gaya muku, annabawa da mutane har tsuntsayen sararin sama su zo su yi sheka a masu adalci da yawa sun yi marmarin ganin rassansa." **33** Har yanzu ya ba su wani misali abin da kuke gani amma ba su gani ba, su kuma ya ce, "Mulkin sama yana kama da yisti wanda ji abin da kuke ji amma ba su ji ba. **18** "To, ku mace ta dauka ta kwăba garin alkama mai yawa, saurari ma'anar misali na mai shukan nan. **19** har sai da yistin ya gauraye yistin duka." **34** Yesu Duk sa'ad da wani ya ji sako game da mulkin bai ya fada wa taron dukan wadannan abubuwa kuwa fahimce shi ba, mugun nan yakan zo yă cikin misalai; bai fada musu kome ba, sai tare kwace abin da aka shuka a zuciyarsa. Wannan da yin amfani da misalai. **35** Ta haka aka cika shi ne irin da ya fădī a kan hanya. **20** Wanda ya abin da aka fada ta wurin annabi cewa, "Zan karbī irin da ya fădī a wuraren duwatsu kuwa, buße bakina da misalai, zan fădī abubuwan da shi ne mutumin da yakan ji maganar, nan da suke boye tun halittar duniya." **36** Sa'an nan ya nan kuwa yă karbe ta da murna. **21** Sai dai da bar taron ya shiga gida. Almajiransa kuwa suka yake ba shi da saiwa, yakan dan jima kadaf zo wurinsa suka ce, "Bayyana mana misalin

ciyayin nan a gona.” 37 Ya amsa ya ce, “Mai yafa irin mai kyan nan, shi ne Dan Mutum. 38 Gonar kuwa ita ce duniya, irin nan mai kyau kuwa suna a matsayin’ya’yan mulkin. Ciayin nan kuma su ne’ya’yan mugun nan, 39 abokin gāban da yake shuka su kuwa, Iblis ne. Lokacin girbi kuma shi ne karshen zamani, masu girbin kuwa su ne mala’iku. (aiōn g165) 40 “Kamar yadda aka tattara ciyayin aka kuma kone a wuta, haka zai zama a karshen zamani. (aiōn g165) 41 Dan Mutum zai aiki mala’ikunsa, su kuwa cire daga mulkinsa kome da yake jawo zunubi da kuma duk masu aikata mugunta. 42 Za su jefa su cikin wuta mai zafi, inda za a yi kuka da cizon hakora. 43 Sa’an nan masu adalci za su haskaka kamar rana a mulkin Ubansu. Duk mai kunnen ji, yā ji.” 44 “Mulkin sama yana kama da dukiyar da aka boye a gona. Da wani ya same ta, sai yā sāke boye ta, sa’an nan cikin farin cikinsa yā je yā sayar da duk abin da yake da shi yā sayi gonar. 45 “Har wa yau dai, mulkin sama yana kama da dan kasuwa mai neman lu’ulu’ai masu kyau. 46 Da ya sami dutse guda mai daraja sosai, sai ya tafi ya sayar da dukan abin da yake da shi ya saye shi. 47 “Har yanzu, mulkin sama yana kama da abin kamun kifin da aka jefa cikin tafki yā kamo kifi iri-iri. 48 Da abin kamun kifi ya cika, masuntan suka jawo shi gaci. Sai suka zauna suka tattara kifi masu kyau a kwanduna, amma suka zubar da marasa kyau. 49 Haka zai kasance a karshen zamani. Mala’iku za su zo su ware masu mugunta daga masu adalci (aiōn g165) 50 su kuma jefa su cikin wuta mai zafi, inda za a yi kuka da cizon hakora.” 51 Yesu ya tambaye su ya ce, “Kun gane dukan wadannan abubuwa?” Suka amsa, “I.” 52 Sa’an nan ya ce musu, “Saboda haka duk malamin dokokin da ya horu game da koyarwar mulkin sama, yana kama da maigida wanda yakan fitar daga dakin ajiyarsa sababbin dukiya da kuma tsoffa.” 53 Sa’ad da Yesu ya gama ba da wadannan misalai, sai ya ci gaba daga can. 54 Yana isowa garinsa, sai ya fara koya wa mutane a cikin majam’arsu, suka kuwa yi mamaki. Suka yi ta tambaya suna cewa, “Ina wannan mutum ya sami irin wannan hikima da kuma ayyukan banmamaki haka? 55 Wannan ba shi ne dan kafinta nan ba?

Ba mahaifiyarsa ba ce Maryamu,’yan’uwansa Duk’yan’uwansa mata kuma ba tare da mu suke ba? To, a ina wannan mutum ya sami dukan wadannan abubuwa?” 57 Sai suka ji haushinsa. Amma Yesu ya ce musu, “Sai a garinsa da kuma a gidansa na kadai annabi ba ya samun girma.” 58 Bai kuwa yi abubuwan banmamaki da yawa a can ba saboda rashin bangaskiyarsu.

14 A lokacin nan sarki Hiridus ya ji labarin Yesu, 2 sai ya ce wa fadawansa, “Wannan Yohanna Mai Baftisma ne; ya tashi daga matattu! Shi ya sa abubuwan banmamakin nan suke faruwa ta wurinsa.” 3 To, dā Hiridus ya kama Yohanna ya daure, ya kuma sa shi cikin kurkuku saboda Hiridiyas, matar dan’uwansa Filibus, 4 gama Yohanna ya dinga ce masa, “Ba daidai ba ne ka aure ta.” 5 Hiridus ya so yā kashe Yohanna, amma yana jin tsoron mutane, don sun dauka shi annabi ne. 6 A bikin tuna da ranar haihuwar Hiridus, diyar Hiridiyas ta yi musu rawa ta kuma gamsar da Hiridus kwarai, 7 har ya yi alkawari da rantsuwa cewa zai ba ta duk abin da ta roka. 8 Da mahaifiyarta ta zuga ta, sai ta ce, “Ba ni a cikin kwanon nan, kan Yohanna Mai Baftisma.” 9 Sarki ya yi bañin ciki, amma saboda rantsuwersa da kuma bañinsa, sai ya ba da umarni a ba ta abin da ta roka 10 ya kuma sa aka yanke kan Yohanna a kurkuku. 11 Aka kawo kansa cikin kwano aka ba yarinyar, ita kuma ta kai wa mahaifiyarta. 12 Almajiran Yohanna suka zo suka däufü gawarsa suka binne. Sa’an nan suka je suka gaya wa Yesu. 13 Sa’ad da Yesu ya ji abin da ya faru, sai ya shiga jirgin ruwa ya janye shi kadai zuwa wani wuri inda ba kowa. Da jin haka, taron mutane suka bi shi da kafa daga garuruwa. 14 Da Yesu ya sauksa ya kuma ga taro mai yawa, sai ya ji tausayinsu ya kuma warkar da marasa lafiyarsu. 15 Da yamma ta yi, sai almajiransa suka zo wurinsa suka ce, “Wurin nan fa ba kowa, ga shi kuma rana ta kusa fāduwa. Ka sallami taron don su shiga kauyuka su nemi wa kansu abinci.” 16 Yesu ya amsa, “Ba su bukata su tafi. Ku ku ba su wani abu su ci.” 17 Suka ce, “Burodi biyar da kifi biyu ne kawai muke da su a nan.” 18 Ya ce, “Ku

kawo mini su a nan.” **19** Sai ya umarci mutanen sa wanke hannuwansu kafin su ci abinci!” **3** Yesu su zazzauna a kan ciyawa. Da ya dauki burodi ya amsa ya ce, “Ku ma me ya sa kuke karya dokar biyar da kifin biyun nan ya dubi sama, ya yi Allah saboda al’adarku? **4** Gama Allah ya ce, ‘Ka godiya ya kuma kakkarya burodin. Sa’an nan ya girmama mahaifinka da mahaifiyarka, kuma ba wa almajiransa, almajiran kuwa suka ba wa duk wanda ya zagi mahaifinsa ko mahaifiyarsa mutane. **20** Duk suka ci suka koshi, almajiran dole a kashe shi.’ **5** Amma ku kukan ce, in kuwa suka kwashe ragowar gutsattarin cike da wani ya ce wa mahaifinsa ko mahaifiyarsa, ‘Duk kwanduna goma sha biyu. **21** Yawan wadanda taimakon da dā ya kamata za ku samu daga suka ci, sun yi wajen maza dubu biyar, ban gare ni an ba wa Allah,’ **6** ba zai ‘girmama da mata da yara. **22** Nan da nan Yesu ya sa mahaifinsa’ da shi ba. Ta haka kun yi banza almajiran su shiga jirgin ruwa su sha gabansa, da maganar Allah saboda al’adarku. **7** Ku su haye zuwa dayan hayin, yayinda shi kuma munafukai! Daidai ne Ishaya ya yi annabci yā sallami taron. **23** Bayan ya sallame su, sai a kanku da ya ce, **8** “Wadannan mutane da ya haura bisan gefen dutse shi kadai don yā yi baki kawai suke girmama ni, amma zukatansu addu’a. Da yamma ta yi, yana can shi kafai, **24** suna nesa da ni. **9** A banza suke mini sujada, jirgin ruwan kuwa ya riga ya yi nesa da gaci, koyarwarsu, dokoki ne kawai da mutane suke yana fama da rakuman ruwa domin iska tana koyarwa.” **10** Sai Yesu ya kira taron wurinsa gāba da shi. **25** Wajen tsaro na hudu na dare, sai ya ce, “Ku saurara ku kuma gane. **11** Abin da Yesu ya nufe su, yana takawa a kan tafkin. **26** yake shiga bakin mutum ba ya kazantar da shi, Sa’ad da almajiran suka gan shi yana takawa a sai dai abin da yake fitowa daga bakinsa, shi ne kan tafkin, sai tsoro ya kama su. Suka yi ihu yake kazantar da shi.” **12** Sai almajiran suka zo don tsoro suka ce, “Fatalwa ce.” **27** Amma nan wurinsa suka ce, “Ka san cewa Farisiyawa ba da nan Yesu ya ce musu, “Ku yi karfin hali! Ni su ji dadī sa’ad da suka ji wannan ba?” **13** Ya ne. Kada ku ji tsoro.” **28** Sai Bitrus ya amsa ya amsa ya ce, “Duk tsiron da Ubana na sama bai ce, “Ubangiji in kai ne ka ce mini in zo wurinka shuka ba, za a tumbuke shi daga saiwoyi. **14** a kan ruwan.” **29** Ya ce, “Zo.” Sai Bitrus ya fita Ku kyale su, ai, makafin jagorai ne. In makaho daga jirgin ruwan, ya taka a kan ruwan ya nufe ya yi wa makaho jagora, dukansu za su fāda wajen Yesu. **30** Amma da ya ga haukar iskar, a rami.” **15** Bitrus ya ce, “Ka bayyana mana sai ya ji tsoro, ya kuma fara nutsewa, sai ya yi wannan misali.” **16** Yesu ya tambaye su ya ce, ihu ya ce, “Ubangiji, ka cece ni!” **31** Nan da nan “Har yanzu ba ku gane ba ne? **17** Ba ku gane Yesu ya miña hannu ya kamo shi ya ce, “Kai mai cewa duk abin da ya shiga baki yakan wuce karancin bangaskiya, don me ka yi shakka?” **32** ciki ne daga nan kuma yā fita daga jiki ba? **18** Da suka hau jirgin ruwan, sai iskar ta kwanta. Amma abubuwan da suke fitowa ta baki suna **33** Wadanda suke cikin jirgin ruwan kuwa suka fitowa ne daga zuciya, su ne kuma suke kazantar yi masa sujada, suna cewa, “Gaskiya kai Dan da mutum. **19** Gama daga zuciya ne mugayen Allah ne.” **34** Sa’ad da suka haye, sai suka sauva tunani, kisankai, zina, fasikanci, sata, shaidar a Gennesaret. **35** Da mutanen wurin suka gane karya, batan suna, suka fitowa. **20** Wadannan su da Yesu, sai suka kai labari a ko’ina a kauyukan ne suke kazantar da mutum; amma cin abinci da suke kewaye. Mutane suka kawo masa dukan ba tare da wanke hannuwa ba, ba ya kazantar marasa lafiyarsu **36** suka kuwa roke shi yā bar da mutum.” **21** Barin wurin ke nan, sai Yesu marasa lafiya su taba ko da gefen rigarsa kawai, ya janye zuwa yankin Taya da Sidon. **22** Wata duk wadanda suka taba shi kuwa suka warke. mutuniyar Kan’ana daga wajajen ta zo wurinsa, **15** Sa’an nan wadansu Farisiyawa da malaman dokoki suka zo wurin Yesu daga Urushalima suka yi tambaya suka ce, **2** “Me ya sa almajiranka suke karya al’adun dattawa? Ba tana ihu tana cewa, “Ubangiji, Dan Dawuda, ka yi mini jinkai!” Yata tana shan wahala kwarai daga aljanin da yake cikinta.” **23** Yesu bai ce mata uffam ba. Saboda haka almajiransa suka zo wurinsa suka roke shi suka ce, “Ka kore ta

tă tafi, tana ta binmu tana damunmu da ihu.” ce, “Yau kam za a yi hadari, gama sararin sama 24 Ya amsa ya ce, “An aiko ni wurin batattun ya yi ja, ya kuma bata fuska.’ Kun san yadda za tumakin Isra’ila ne kadai.” 25 Sai macen ta ku fassara yanayin sararin sama, amma ba kwa zo ta durkusa a gabansa ta ce, “Ubangiji, ka iya fassarar alamun lokuta. 4 Wannan mugu taimake ni!” 26 Ya amsa ya ce, “Ba daidai ba da mazinacin zamani yana neman wani abin ne a dauki abincin yara a jefa wa karnukansu.” banmamaki, amma ba wata alamar da za a 27 Ta amsa, ta ce, “I, Ubangiji, amma karnuka nuna wa wannan zamani sai dai ta Yunana.” Sai ma sukan ci gutsattsarin da sukan fādi daga Yesu ya bar su ya tafi abinsa. 5 Da suka ketare teburin maigidansu.” 28 Sa’an nan Yesu ya amsa tafkin, almajiran sun manta su rike burodi. 6 ya ce, “Mace, kina da bangaskiya mai yawa! An Yesu ya ce musu, “Ku yi hankali, ku yi taka biya miki bukatarki.” Yarta kuwa ta warke nan zallan da yistin Farisiyawa da Sadukiyawa.” take. 29 Yesu ya tashi daga nan ya bi ta gefen 7 Sai suka fara tattaunawa da junansu suna Tekun Galili. Sa’an nan ya haura gefen wani cewa, “Ko don ba mu kawo burodi ba ne.” 8 dutse ya zauna. 30 Taron mutane mai girma Sane da abin da suke zance, sai Yesu ya ce, kuwa suka zo wurinsa, suna kawo masa guragu, “Ku masu karancin bangaskiya, don me kuke makafi, shanyayyu, kurame da dai wadansu da magana da junanku a kan ba ku zo da burodi yawa, suka kuwa kwantar da su a gabansa; ya ba? 9 Har yanzu ba ku gane ba ne? Ba ku kuma warkar da su. 31 Mutanen kuwa suka yi tuna da gurasa biyar dīn nan na mutum dubu mamaki sa’ad da suka ga kurame suna magana, biyar ba? Kwando nawa kuka tattara cike? 10 shanyayyu suna samun lafiya, guragu suna Ko kuma burodi bakwai nan na mutum dubu takawa, makafi kuma suna ganin gari. Sai suka hudu, cikakku manyan kwanduna nawa kuka yabi Allah na Isra’ila. 32 Yesu ya kira almajiransa dauka? 11 Yaya kuka kāsa gane cewa ba zancen wurinsa ya ce, “Ina jin tausayin mutanen nan; burodi nake yi ba? Sai dai ku yi hankali da gama kwana uku ke nan suke tare da ni ba abin yistin Farisiyawa da Sadukiyawa.” 12 Sa’an nan da za su ci. Ba na so in sallame su da yunwa, don suka gane ba cewa yake musu su yi hankali da kada su kāsa a hanya.” 33 Sai almajiransa suka yistin da ake amfani da shi a burodi ba ne, sai amsa suka ce, “Ina za mu sami isashen burodi a dai su yi hankali da koyarwar Farisiyawa da wannan wurin da babu kowa mu ciyar da irin Sadukiyawa ne. 13 Sa’ad da Yesu ya zo yankin taron nan?” 34 Yesu ya tambaye su, “Burodi Kaisariya Filibbi, sai ya tambayi almajiransa ya guda nawa kuke da shi?” Suka amsa suka ce, ce, “Wa mutane suke ce da Dan Mutum?” 14 “Guda bakwai da yan kananan kifaye.” 35 Ya sa Suka amsa, “Wadansu suna ce Yohanna Mai taron su zazzauna a kasa. 36 Sa’an nan ya dauki Baftism; wadansu kuma suna ce annabi Iliyi; burodi guda bakwai da kuma kifayen nan, da ya har wa yau wadansu suna ce Irmiya ne ko kuma yi godiya, sai ya kakkarya su ya ba wa almajiran, daya daga cikin annabawa.” 15 Ya tambaye su, su kuma suka ba wa mutane. 37 Duk kuwa suka “Amma ku fa, wane ne ni a ganinku?” 16 Siman ci, suka koshi. Daga haya almajiran suka kwashe Bitrus ya amsa ya ce, “Kai ne Kiristi, Dan Allah ragowar gutsattsarin cike da kwanduna bakwai. mai rai.” 17 Yesu ya amsa ya ce, “Mai albarka 38 Yawan wadanda suka ci kuwa, maza dubu ne kai Siman dan Yunana, gama ba mutum ne hudu ne, ban da mata da yara. 39 Bayan Yesu ya ya bayyana maka wannan ba, sai dai Ubana da sallami taron, sai ya shiga jirgin ruwa ya tafi yake cikin sama. 18 Ina kuwa gaya maka, kai ne wajajen Magadan.

16 Farisiyawa da Sadukiyawa suka zo don su gwada Yesu ta wurin neman yă nuna musu wata alama daga sama. 2 Ya amsa ya ce, “Sa’ad da yamma ta yi, kukan ce, ‘Yanayi zai yi kyau, gama sararin sama ya yi ja,’ 3 da safe kuma, ku

Bitrus, a kan wannan dutse zan gina ikkilisiyat, kuma kofofin Hadesba za su rinjaye ta ba. (**Hadēs 986**) 19 Zan ba ka mabudan mulkin sama; kome ka daure a duniya zai zama a daure a sama, kome kuma ka kunce a duniya zai zama a kunce a sama.” 20 Sa’an nan ya gargade almajiransa cewa kada su fada wa kowa shi ne Kiristi. 21

Tun daga wannan lokaci Yesu ya fara bayyana Dan Mutum daga matattu.” 10 Almajiran suka wa almajiransa cewa dole yă tafi Urushalima tambaye shi suka ce, “To, me ya sa malaman yă sha wahaloli da yawa a hannun dattawa, dokoki suke cewa, dole sai Iliya ya fara zuwa?” manyan firostoci da kuma malaman dokoki, 11 Yesu ya amsa ya ce, “Tabbatacce, Iliya zai dole a kashe shi, a rana ta uku kuma a tashe zo, zai kuma gyara dukan abubuwa. 12 Amma shi. 22 Bitrus ya ja shi gefe ya fara tsawata ina fada muku, Iliya ya riga ya zo, ba su kuwa masa yana cewa, “Sam, Ubangiji! Wannan ba gane shi ba, amma suka yi masa duk abin da zai taba faruwa da kai ba!” 23 Yesu ya juya ya suka ga dama. Haka ma Dan Mutum zai sha ce wa Bitrus, “Rabu da ni, Shaidan! Kai abin sa wahala a hannunsu.” 13 Sa’an nan almajiran tuntube ne a gare ni; ba ka tunanin al’amuran suka gane cewa yana musu zancen Yohanna Allah, sai dai al’amuran mutane.” 24 Sa’an nan Mai Baftisma ne. 14 Da suka isa wajen taron, sai Yesu ya ce wa almajiransa, “Duk mai son bina, wani mutum ya zo ya durkusa a gabansa. 15 dole yă ki kansa, yă dauki gicciyensa, yă bi ni. Ya ce, “Ubangiji, ka yi wa dana jinkai. Yana da 25 Gama duk mai son ceton ransa zai rasa shi, farfadiya yana kuma shan wahala kwarai. Ya amma duk wanda ya rasa ransa saboda ni, zai sha făduwa cikin wuta ko ruwa. 16 Na kuma same shi. 26 Me mutum zai amfana in ya sami kawo shi wurin almajiranka, amma ba su iya duniya duka, amma ya rasa ransa? Ko kuwa warkar da shi ba.” 17 Yesu ya amsa ya ce, me mutum zai bayar a bakin ransa? 27 Gama “Ya ku zamani marasa bangaskiya da kuma Dan Mutum zai zo cikin daukakar Ubansa, tare masu taurinkai, har yaushe zan kasance tare da mala’ikunsa, sa’an nan zai ba wa kowane da ku? Har yaushe kuma zan yi hakuri da ku? mutum lada gwargwadon abin da ya yi. 28 Kawo mini yaron a nan.” 18 Yesu ya tsawata “Gaskiya nake gaya muku, akwai wadansu da wa aljanin, ya kuwa rabu da yaron, nan take suke tsaitsaye a nan da ba za su mutu ba sai yaron ya warke. 19 Sa’an nan almajiran suka sun ga Dan Mutum yana zuwa cikin mulkinsa.”

17 Bayan kwana shida, sai Yesu ya dauki Bitrus, Yakub da Yohanna dan’uwan Yakub, ya kai su kan wani dutse mai tsawo, su kadai. 2 A can aka sâke kamanninsa a gabansu. Fuskarsa ta haskaka kamar rana, tufafinsa kuwa suka zama fari fat suna walkiya. 3 Nan take sai ga Musa da Iliya suka bayyana a gabansu, suna magana da Yesu. 4 Sai Bitrus ya ce wa Yesu, “Ubangiji, ya yi kyau da muke nan. In kana so, sai in kafa bukkoki uku, daya dominika, daya domin Musa, daya kuma domin Iliya.” 5 Yayinda yake cikin magana, sai wani girtijie mai haske ya rufe su, sai wata murya daga cikin girtijen ta ce, “Wannan ‘Dana ne, wanda nake kauna; wanda kuma nake jin dadinsa kwarai. Ku saurare shi!” 6 Sa’ad da almajiran suka ji haka, sai suka fădi kasa rubda ciki, a firgice. 7 Amma Yesu ya zo ya taba su ya ce, “Ku tashi, kada ku ji tsoro.” 8 Da suka daga kai, ba su ga kowa ba sai Yesu kadai. 9 Suna cikin gangarowa daga dutsen ke nan, sai Yesu ya umarce su cewa, “Kada ku fada wa kowa abin da kuka gani, sai bayan an tā da

20 Ya amsa ya ce, “Saboda kuna da karancin bangaskiya sosai. Gaskiya nake gaya muku, in kuna da bangaskiyar da take kankanuwa kamar kwayar mustad, za ku iya ce wa wannan dutse, ‘Matsa daga nan zuwa can,’ zai kuwa matsa. Babu abin da zai gagare ku.” 22 Da suka taru a Galili, sai ya ce musu, “Za a bashe Dan Mutum, a hannun mutane. 23 Za su kashe shi, a rana ta uku kuma za a tashe shi.” Almajiran kuwa suka cika da bakin ciki. 24 Bayan Yesu da almajiransa suka isa Kafarnahum, sai masu karban harajin rabin shekel suka zo wurin Bitrus suka ce, “Malaminku ba ya biyan harajin haikali ne?” 25 Ya amsa ya ce “I, yana biya.” Da Bitrus ya shiga gida, Yesu ne ya fara magana. Ya ce masa, “Me ka gani, Siman? Daga wurin wane ne sarakunan duniya suke karbar kudin shiga da kuma haraji, daga wurin’ya’yansu ne ko kuwa daga wurin wadansu?” 26 Bitrus ya amsa ya ce, “Daga wurin wadansu.” Yesu ya ce masa, “Wato, an dauke wa’ya’yan ke nan. 27 Amma don kada mu bata musu rai, ka je tafki ka jefa kugiyarka. Ka dauki

kifin da ka fara kama; ka bude bakinsa, za ka kowace magana a bakin shaidu biyu ko uku.’ sami shekel guda. Ka kawo ka ba su, harajina da 17 In kuwa ya ki yă saurare su, sai ka gaya wa naka ke nan.”

18 A lokacin nan sai almajirai suka zo wurin

Yesu suka yi tambaya suka ce, “Wane ne mafi girma a mulkin sama?” 2 Sai ya kira karamin yaro ya sa shi yă tsaya a tsakiyarsu. 3 Sai ya ce, “Gaskiya nake gaya muku, in ba kun canja kuka zama kamar kananan yara ba, labudda, ba za ku shiga mulkin sama ba. 4 Saboda haka, duk wanda ya kaskantar da kansa kamar wannan yaro, shi ne mafi girma a mulkin sama. 5 Duk kuma wanda ya karbi karamin yaro kamar wannan a cikin sunana ya karbe ni ne. 6 “Amma duk wanda ya sa daya daga cikin kananan nan da suka gaskata da ni ya yi zunubi, zai fiye masa a rataya babban dutsen nika a wuyarsa, a kuma nutsar da shi a zurfin teku. 7 Kaiton dunia saboda abubuwan da suke sa mutane su yi zunubi! Dole irin wadannan abubuwa su zo, sai dai kaiton mutumin da ya zama sanadin kawo su! 8 In hannunka ko kafarka yana sa ka zunubi, yanke shi ka yar. Zai fiye maka ka shiga rai da hannu ko kafa daya da hanunuwa biyu ko kafafu biyu da a jefar da kai cikin madawwamiyar wuta da hanunuwa biyu ko kafafu biyu. (aiōnios g166) 9 In kuma idonka yana sa ka zunubi, kwakule shi ka yar. Zai fiye maka ka shiga rai da ido daya, da ka shiga jahannama ta wuta da idanunka biyu. (Geenna g1067) 10 “Kulura, kada ku rena daya daga cikin wadannan kanana. Gama ina fafa muku mala’ikunsu a sama kulum suna duban fuskar Ubana da yake cikin sama. 11 “Me kuka gani? In wani yana da tumaki dari, sai daya daga cikinsu ta bace, ba sai yă bar tasa’in da taran a kan tuddai yă je neman guda dayan da ta bace ba? 13 In kuwa ya same ta, ina gaya muku gaskiya, zai yi murna saboda dayan fiye da tasa’in da taran da ba su bace ba. 14 Haka ma Ubanku da yake cikin sama ba ya so ko daya daga cikin kananan nan yă bace. 15 “In dan’uwanka ya yi maka laifi, ka je ka nuna masa laifinsa, tsakaninku biyu kadai. In ya saurare ka, ka madio da dan’uwanka ke nan. 16 Amma in bai saurare ka ba, ka je tare da mutum daya ko biyu, domin ‘a tabbatar da

17 In kuwa ya ki yă saurari ikkilisiya ma, ka yi da shi kamar marar sanin Allah ko mai karbar haraji. 18 “Gaskiya nake gaya muku, duk abin da kuka daure a duniya, za a daure a sama, duk kuma abin da kuka kunce a duniya, za a kunce shi a sama. 19 “Har wa yau, ina gaya muku cewa in mutum biyu a cikinku a duniya suka yarda su roki wani abu, Ubana da yake cikin sama zai yi muku. 20 Gama inda mutum biyu ko uku suka taru cikin sunana, a can ma ina tare da su.” 21 Sai Bitrus ya zo wurin Yesu ya yi masa tambaya ya ce, “Ubangiji, sau nawa zan yafe wa dan’uwana sa’ad da ya yi mini zunubi? Har sau bakwai?” 22 Yesu amsa ya ce, “Ina gaya maka, ba sau bakwai ba, amma sau saba’in da bakwai. 23 “Saboda haka, mulkin sama yana kama da wani sarki wanda ya so yă yi fididdigar dukiyarsa da take a hannun bayinsa. 24 Da ya fara fididdigar, sai aka kawo masa wani wanda yake bin bashin talenti dubu goma. 25 Da yake bai iya biya ba, sai maigida ya umarta a sayar da shi da matarsa da yaransa da kuma duk abin da yake da shi, a biya bashin. 26 “Bawan ya durkusa a gabansa. Ya yi roko ya ce, ‘Ka yi mini hakuri, zan biya ka kf.’ 27 Maigidan bawan ya ji tausayinsa, ya yafe masa bashin, ya kuma sake shi. 28 “Amma da wannan bawa ya fita, sai ya gamu da wani abokin bautarsa wanda yake binsa bashin dinari dari. Sai ya cafke shi, ya shake shi a wuya yana cewa, ‘Biya ni abin da nake binka!’ 29 “Wannan abokin bautarsa ya durkusa ya roke shi, ‘Ka yi mini hakuri, zan biya ka.’ 30 “Amma ya ki. A maimako, sai ya je ya sa aka jefa shi a kurkuku, har yă biya bashin. 31 Sa’ad da sauran bayin suka ga abin da ya faru, abin ya bata musu rai kwarai, sai suka tafi suka fada wa maigidansu dukan abin da ya faru. 32 “Sai maigidan ya kira wannan bawa. Ya ce, ‘Kai mugun bawa, na yafe duk bashin da nake binka domin ka roke ni. 33 Ashe, bai kamata kai ma ka ji tausayin abokin bautarka yadda na yi maka ba?’ 34 Cikin fushi, maigidan ya mika shi ga ma’ifikatan kurkuku su gwada masa azaba, har yă biya dukan bashin da ake binsa. 35 “Haka Ubana da yake cikin sama zai yi

da kowannenku, in ba ku yafe wa'yan'uwanke daga zuciyarku ba."

19 Sa'ad da Yesu ya gama fadin wadannan abubuwa, sai ya bar Galili, ya tafi yankin Yahudiya a daya gefen Urdun. **2** Taron mutane mai yawa suka bi shi, ya kuwa warkar da su a can. **3** Wadansu Farisiyawa suka zo wurinsa don su gwada shi. Suka yi tambaya suka ce, "Daidai ne mutum yă saki matarsa saboda wani dalili da kuma a kan kowane dalili?" **4** Ya amsa ya ce, "Ba ku taba karantawa ba ne cewa, a farkon halitta, Mahalicci 'ya yi su namiji da ta mace,' **5** ya kuma ce, 'Saboda wannan dalili, namiji zai bar mahaifinsa da mahaifiyarsa yă manne wa matarsa, biyun kuwa su zama jiki guda?' **6** Ta haka, ba sa kara zama biyu, sai dai daya. Saboda haka abin da Allah ya hada fa, kada mutum yă raba." **7** Suka yi tambaya, suka ce, "To, me ya sa Musa ya umarta cewa mutum yă ba wa matarsa takardar saki, yă kuma kore ta?" **8** Yesu ya amsa ya ce, "Musa ya ba ku izini ku saki matanku saboda taurin zuciyarku ne. Amma ba haka yake ba daga farko. **9** Ina fada muku cewa duk wanda ya saki matarsa, sai dai a kan rashin aminci a cikin aure, ya kuwa auri wata, ya yi zina ke nan." **10** Almajiran suka ce masa, "In haka yake tsakanin miji da mata, ashe, ya ma fi kyau kada a yi aure." **11** Yesu ya ce, "Ba kowa ba ne zai yarda da wannan magana, sai dai wadanda aka yarda musu. **12** Gama wadansu bābānni ne domin haka aka haife su; wadansu kuwa mutane ne suka mai da su haka; wadansu kuma sun ki aure ne saboda mulkin sama. Duk mai iya dafkar wannan yă dafuka." **13** Sa'an nan aka kawo yara kanana wurin Yesu don yă dibiya musu hannuwansa, yă kuma yi musu addu'a. Amma almajirai suka tsawata wa wadanda suka kawo su. **14** Yesu ya ce, "Ku bar yara kanana su zo wurina, kada ku hana su, gama mulkin sama na irin wadannan ne." **15** Sa'ad da ya dibiya musu hannuwansa, sai ya tafi abinsa. **16** To, fa, sai ga wani ya zo wurin Yesu ya tambaye shi ya ce, "Malam, wane abu mai kyau ne ya zama mini dole in yi don in sami rai madawwami?" (aiōnios g166) **17** Yesu ya amsa ya ce, "Don me kake tambayata game da abin da yake mai kyau?

Akwai Mai kyau Daya kada. In kana so ka sami rai madawwami, ka kiyaye dokokin nan." **18** Mutumin ya yi tambaya ya ce, "Wadanne?" Yesu ya amsa ya ce, "Kada ka yi kisankai, kada ka yi zina, kada ka yi sata, kada ka yi shaidar karya, **19** ka girmama mahaifinka da mahaifiyarka, 'ka kuma 'kaunaci maķwabcinka kamar kanka.'" **20** Saurayin ya ce, "Duk wadannan na kiyaye. Me kuma ya rage mini?" **21** Yesu ya amsa ya ce, "In kana so ka zama cikakke, ka je, ka sayar da dukan dukiyarka ka kuma ba matalauta, za ka kuwa sami dukiya a sama. Sa'an nan ka zo, ka bi ni." **22** Da saurayin ya ji haka, sai ya tafi rai a bace, don yana da arziki sosai. **23** Sa'an nan Yesu ya ce wa almajiransa, "Gaskiya nake gaya muku, yana da wuya mai arziki yă shiga mulkin sama. **24** Har wa yau ina gaya muku, zai fi sauķi rakumi yă shiga ta kafar allura, da mai arziki yă shiga mulkin Allah." **25** Sa'ad da almajiran suka ji wannan, sai suka yi mamaki kwarai. Suka yi tambaya suka ce, "To, wa zai sami ceto ke nan?" **26** Yesu ya kalle su ya ce, "Ga mutum kam, wannan ba ya yiwuwa, amma ga Allah kuwa, dukan abubuwa masu yiwuwa ne." **27** Sai Bitrus ya amsa masa, "Ga shi mun bar kome don mu bi ka! Me za mu samu ke nan?" **28** Yesu ya ce musu, "Gaskiya nake gaya muku, a lokacin sabunta dukan kome, sa'ad da Dan Mutum ya zauna a kan kursiyinsa mai daraja, ku da kuka bi ni, ku ma za ku zauna a kan kursiyoyi goma sha biyu, kuna yi wa kabilu goma sha biyu na Isra'il'a shari'a. **29** Duk kuma wanda ya bar gidaje ko'yan'uwa maza ko'yan'uwa mata ko mahaifi ko mahaifiya ko yara ko gonaki, saboda ni, zai sami abin da ya fi haka riſi dari, yă kuma gāji rai madawwami. (aiōnios g166) **30** Amma da yawa da suke na farko, za su zama na karshe, da yawa kuma da suke na karshe, za su zama na farko.

20 "Mulkin sama yana kama da wani mai gona, wanda ya fita da sassafe don yă yi hayar mutane su yi aiki a gonar inabinsa. **2** Ya yarda yă biya su dinari guda a yimi, sai ya tura su gonar inabinsa. **3** "Wajen sa'a ta uku, ya fita sai ya ga wadansu suna tsattsaye a bakin kasuwa ba sa kome. **4** Ya ce musu, 'Ku ma ku tafi gonar inabina ku yi aiki, zan kuwa biya ku

abin da ya dace.’ 5 Saboda haka suka tafi. “Ya ‘Tabbatacce za ku sha daga kwaf na, sai dai sâke fita a sa’ a ta shida da kuma sa’ a ta tara, ya zama a damana, ko haguna, ba ni nake da izinin sâke yin haka. 6 Wajen sa’ a ta goma sha daya, bayarwa ba. Wadannan wurare na wadanda ya sâke fita, ya tarar da wadansu har yanzu Ubana ya shirya wa ne.” 24 Da goman suka ji suna tsattsaye. Ya tambaye su, ‘Don me kuke haka, sai suka yi fushi da’yan’uwan nan biyu. 25 Yini tsattsaye a nan ba kwa kome?’ 7 “Suka Yesu ya kira su wuri daya ya ce, ‘Kun san cewa amsa, ‘Don ba wanda ya dauke mu aiki.’ ‘Ya ce masu mulkin Al’ummai sukan nuna musu iko, musu, ‘Ku ma ku je ku yi aiki a gonar inabina.’ hakimansu kuma sukan gasa musu iko. 26 Ba 8 “Sa’ad da yamma ta yi, sai mai gonar inabin haka zai kasance da ku ba. Maimakon haka, duk ya ce wa wakilinsa, ‘Kira ma’ikatan, ka biya su mai son zama babba a cikinku, dole yâ zama hakkin aikinsu, fara daga wadanda aka dauke bawanku, 27 kuma duk mai son zama shugaba, su a karshe har zuwa na farko.’ 9 “Ma’ikatan dole yâ zama bawanku, 28 kamar yadda Dan da ka dauka wajen sa’ a ta goma sha daya suka Mutum bai zo don a bauta masa ba, sai dai zo, kowannensu kuwa ya karbi dinari guda. 10 don yâ yi bauta, yâ kuma ba da ransa fansa Saboda haka da wadanda aka dauka da fari suka saboda mutane da yawa.” 29 Sa’ad da Yesu da zo, sun zaci za su sami fiye da haka. Amma almajiransa suke barin Yeriko, sai wani babban kowannensu ma ya karbi dinari guda. 11 Sa’ad taro ya bi shi. 30 Makafi biyu kuwa suna zaune a da suka karba, sai suka fara yin gunaguni a kan bakin hanya, da suka ji cewa Yesu yana wucewa, mai gonar. 12 Suna cewa, ‘Wadannan mutanen sai suka daga murya suka ce, “Ubangiji, Dan da aka dauka a karshe sun yi aikin sa’ a daya Dawuda, ka ji tausayinmu!” 31 Mutane suka ne kawai, ka kuma mai da su daidai da mu da tsawata musu, suka ce musu su yi shiru. Sai muka yini muna faman aiki, muka kuma sha suka kara daga murya suna cewa, “Ubangiji, zafin rana.’ 13 “Amma ya amsa wa dayansu ya ‘Dan Dawuda, ka ji tausayinmu!” 32 Yesu ya ce, ‘Aboki, ban cuce ka ba. Ba ka yarda ka yi aiki tsaya ya kira su. Ya tambaye su, ‘Me kuke so a kan dinari guda ba? 14 Ka karbi hakkinka ka in yi muku?’ 33 Suka amsa suka ce, “Ubangiji, tafi. Ni na ga damar ba wadannan na karshe muna so mu sami ganin gari.” 34 Sai Yesu ya ji daidai da yadda na ba ka. 15 Ba ni da ikon yin tausayinsu, ya taiba idanunsu. Nan da nan kuwa abin da na ga dama da kudina ne? Ko kana kishi suka sami ganin gari, suka kuma bi shi. saboda ni mai kyauta ne?’ 16 “Saboda haka fa, na karshe za su zama na farko, na farko kuma su zama na karshe.” 17 To, da Yesu yana haurawa zuwa Urushalima, sai ya ja almajiran nan goma sha biyu gefe, ya ce musu, 18 “Za mu haura zuwa Urushalima, za a kuma bashe Dan Mutum ga manyan firistoci da malaman dokoki. Za su yi masa hukuncin kisa 19 za su kuma bashe shi ga Al’ummai su yi masa ba’ a, su yi masa bulala, su kuma gicciye shi. A rana ta uku kuma a tashe shi!” 20 Sai mahaifiyar’ya yan Zebedin nan ta zo wurin Yesu tare da’ya’yanta, da ta durkusa a kasa, sai ta roke shi yâ yi mata wani abu. 21 Ya yi tambaya ya ce, “Mene ne kike so?” Ta ce, “Ka sa daga cikin’ya yan nan nawa biyu, daya yâ zauna a damarka, daya kuma a hagunka, a mulkinka.” 22 Yesu ya ce musu, “Ba ku san abin da kuke roko ba. Za ku iya sha daga kwaf da zan sha?” Suka amsa, “Za mu iya.” 23 Yesu ya ce musu,

21 Da suka yi kusa da Urushalima suka kuma kai Betfaji da yake kan Dutsen Zaitun, sai Yesu ya aiki almajirai biyu, 2 yana ce musu, “Ku je kauyen da yake gabanku, nan take za ku ga wata jaka a daure tare da danta kusa da ita, a can. Ku kunce su ku kawo mini. 3 In wani ya yi muku wata magana, ku ce masa Ubangiji yana bukatarsu, zai kuwa mai da su nan da nan.” 4 Wannan ya faru ne don a cika abin da aka fada ta bakin annabin cewa, 5 “Ku ce wa Diyar Sihiyona, ‘Duba, sarkinki yana zuwa gare ki, mai tawali’u yana a kan jaki, a kan aholaki, dan jaki.’” 6 Almajiran suka tafi suka yi kamar yadda Yesu ya umarce su. 7 Suka kawo jakar da danta, suka shimfida mayafansu a kansu, Yesu kuma ya zauna a kansu. 8 Wani babban taron mutane suka shimfida mayafansu a kan hanya, yayinda wadansu suka sassari

rassan itatuwa suka shisshimfida a kan hanya. tambaya guda. In kuka ba ni amsa, ni ma zan
9 Taron mutanen da suke gabansa da kuma gaya muku ko da wane iko nake yin wadannan
wadanda suke binsa a baya suka yi ihu suna abubuwa. 25 Baftismar Yohanna, daga ina ta
cewa, "Hosanna ga Dan Dawuda!" "Mai albarka fito? Daga sama ce, ko daga mutane?" Sai suka
ne wanda yake zuwa cikin sunan Ubangiji!" tattauna a junansu suka ce, "In muka ce, 'Daga
"Hosanna a cikin sama!" 10 Sa'ad da Yesu ya sama,' zai ce, 'To, me ya sa ba mu gaskata shi
shiga Urushalima, dukan birnin ya rude, ana ta ba?' 26 In kuma muka ce, 'Daga mutane,' muna
tambaya, "Wane ne wannan?" 11 Taron mutane tsorон mutane, gama duk sun dauka Yohanna
suka amsa, "Wannan shi ne Yesu, annabin nan annabi ne." 27 Saboda haka suka amsa wa Yesu
daga Nazaret a Galili." 12 Yesu ya shiga filin suka ce, "Ba mu sani ba." Sai ya ce, "Ni ma
haikali, ya kuma kori duk masu saya da sayarwa ba zan gaya muku ko da wane iko nake yin
a can. Ya tutture tebur masu canjin kudi da wadannan abubuwa ba." 28 "Me kuka gani?
kuma kujerun masu sayar da tattabarai. 13 Ya An yi wani mutum wanda yake da'ya'ya biyu
ce musu, "A rubuce yake, 'Za a ce da gidana, maza. Sai ya je wajen dan farin ya ce, 'Dana,
gidan addu'a,' amma kuna mai da shi 'kogon'yan yau tafi gonar inabi ka yi aiki.' 29 "Ya amsa ya
fashi." 14 Makafi da guragu suka zo wurinsa ce, 'Ba zan tafi ba,' amma daga baya ya sâke
a haikali, ya kuwa warkar da su. 15 Amma da tunani, ya tafi. 30 "Sai mahaifin ya tafi waje
manyany firistoci da malaman dokoki suka ga na biyun ya fada masa iri magana guda. Sai ya
abubuhan banmamakin da ya yi, yara kuma amsa ya ce, 'Zan tafi, ranka yâ dade,' amma bai
suna ihu a filin haikali suna cewa, "Hosanna tafi ba. 31 "Wanne cikin yaran nan biyu ya yi
ga Dan Dawuda," sai fushi ya kama su. 16 abin da mahaifinsa yake so?" Suka amsa, "Na
Suka tambaye shi suka ce, "Kana jin abin da farin." Yesu ya ce musu, "Gaskiya nake gaya
wadannan suke fada?" Yesu ya amsa ya ce, "I, ba muku, masu karbar haraji da karuwai suna riga
ku taba karanta ba cewa, "Daga lebunan yara da ku shiga mulkin Allah. 32 Gama Yohanna Mai
jarirai kai, Ubangiji, ka shirya wa kanka yabo?" Baftisma ya zo wurinku don yâ nuna muku
17 Sai ya bar su, ya fita daga birnin ya tafi Betani, hanyar adalci, ba ku gaskata shi ba, amma masu
inda ya kwana. 18 Kashegari da sassafe, yayinda karbar haraji da karuwai sun gaskata. Har ma
yake kan hanyarsa ta komawa cikin birni, sai ya bayan kun ga wannan, ba ku tuba kun gaskata
ji yunwa. 19 Ganim itacen baure kusa da hanya, shi ba." 33 "Ku saurari wani misali. An yi wani
sai ya je wajensa amma bai sami kome a kansa mai gona wanda ya yi gonar inabi. Ya kewaye ta
ba sai ganye. Sai ya ce masa, "Kada ka kara da katanga, ya haâa wurin matsin inabi a ciki,
yin'ya'yal!" Nan da nan itacen ya yankwane, ya kuma gina hasumiyar gadi. Sa'an nan ya ba
(aiôn 9165) 20 Sa'ad da almajiran suka ga haka, wa wadansu manoma hayar gonar inabin, ya
sai suka yi mamaki suna tambaya, "Yaya itacen kuma yi tafiya. 34 Da lokacin girbi ya yi kusa,
bauren ya yankwane nan da nan haka?" 21 Yesu sai ya aiki bayinsa wajen'yan hayan, su karbo
ya amsa ya ce, "Gaskiya nake gaya muku, in masa'ya'yan inabi. 35 "Amma'yan hayan suka
kuna da bangaskiya, ba kuwa da wata shakka kama bayinsa; suka dûke daya, suka kashe daya,
ba, ba kawai za ku iya yin abin da aka yi wa suka kuma jajjeфи na ukun. 36 Sai ya sâke aiken
itacen bauren nan ba, amma za ku ma iya ce wadansu bayi wurinsu, fiye da na dâ yawa,
wa dutsen nan, 'Je ka, ka jefa kanka cikin teku,' amma'yan hayan suka yi musu kamar yadda
sai yâ faru. 22 In kun gaskata, za ku karbi duk suka yi wa na farin. 37 A karshe, sai ya aiki
abin da kuka roka a cikin addu'a." 23 Sai Yesu dansa a wurinsu. Ya ce, 'Za su girmama dana.'
ya shiga filin haikali, yayinda yake koyarwa, sai 38 "Amma da'yan hayan suka hangi dan, sai suka
manyany firistoci da dattawan mutane suka zo ce wa junna, 'Wannan shi ne magâjin. Ku zo,
wurinsu suka yi tambaya, "Da wane iko kake yin mu kashe shi, mu ci gâdonsa.' 39 Saboda haka
wadannan abubuwa? Kuma wa ya ba ka wannan suka kama shi, suka jefar da shi bayan katangar
iko?" 24 Yesu ya amsa ya ce, "Ni ma zan yi muku gonar inabin, suka kashe shi. 40 "To, idan mai

gonar inabin ya zo, me zai yi da'yan hayan kafa, ku jefar da shi waje, cikin duhu, inda za a nan?" **41** Suka amsa suka ce, "Zai yi wa banzan yi kuka da cizon hafora." **14** "Gama kirayayu da mutanen nan mugun kisa, yă ba da hayar gonar yawa, amma zababbu kadan ne zababbu." **15** inabin ga wadansu'yan haya, wafanda za su ba Sai Farisiyawa suka yi waje, suka kulla yadda za shi rabonsa na amfanin gona a lokacin girbi." su yi masa tarko cikin maganarsa. **16** Suka aiki **42** Yesu ya ce musu, "Ashe, ba ku taba karanta a almajiransu tare da mutanen Hiridus wurinsa. cikin Nassi cewa, "Dutsen da magina suka ki Suka ce, "Malam, mun san kai mutum ne mai shi ne ya zama dutsen kusurwar gini. Ubangiji mutunci, kuma kana koyar da maganar Allah ne ya aikata wannan, kuma abin mamaki ne a bisa gaskiya. Mutane ba sa daukan hankalinka, idanunmu?" **43** "Saboda haka, ina gaya muku domin ba ka kula ko su wane ne ba. **17** To, ka cewa za a karbe mulkin Allah daga gare ku, a gaya mana, a ra'ayinka? Ya dace a biya Kaisar ba wa mutanen da za su ba da amfani. **44** Duk haraji ko a'a?" **18** Amma Yesu da yake ya san wanda ya fādī a kan dutsen nan, zai kakkarye. mugun nufinsu, sai ya ce, "Ku munafukai, don Amma duk wanda dutsen nan ya fādī a kansa, me kuke kōkarin sa mini tarko? **19** Ku nuna mini za a murkushe shi." **45** Da manyan firistoci da kudfin da ake biyan haraji da shi." Sai suka kawo Farisiyawa suka ji misalan Yesu, sai suka gane masa dinari, **20** sai ya tambaye su ya ce, "Hoton cewa da su yake. **46** Suka nemi hanyar kama shi, wane ne wannan? Kuma rubutun wane ne?" amma suka ji tsorон taron, don mutane sun **21** Suka amsa, "Na Kaisar ne." Sai ya ce musu, dauka shi annabi ne.

22 Yesu ya sāke yin musu magana da misalai, yana cewa, **2** "Mulkin sama yana kama da wani sarki wanda ya shiryia bikin auren dansa. **3** Sai ya aiki bayinsa su kira wadanda aka ggayata zuwa bikin, amma wadanda aka ce su zo bikin, suka ki zuwa. **4** "Sai ya sāke aiken wadansu bayi ya ce, 'Ku ce wa wadanda aka ggayata cewa na shiryia abinci. An yanka bijimai da shanun da aka yi kiwo, kome a shiryie yake. Ku zo bikin auren mana.' **5** "Amma ba su kula ba, suka kama gabansu, daya ya tafi gonarsa, daya kuma ya tafi kasuwancinsa. **6** Sauran suka kama bayinsa suka wulakanta su, suka kuma kashe su. **7** Sai sarkin ya yi fushi. Ya aiki mayačansa suka karkashe masu kisankan nan, aka kuma kōne birninsu. **8** "Sa'an nan ya ce wa bayinsa, 'Bikin aure fa ya shiryu, sai dai mutanen da na ggayata ba su dace ba. **9** Ku bi titi-titi ku ggayato duk wadanda kuka gani, su zo bikin.' **10** Saboda haka bayin suka bi titi-titi, suka tattaro duk mutanen da suka samu, masu kirki da marasa kirki, zauren bikin ya cika makil da baki. **11** "Amma da sarkin ya shigo don yă ga bakin, sai ya ga wani can da ba ya sanye da kayan auren. **12** Ya yi tambaya ya ce, 'Aboki, yaya ka shigo nan ba tare da rigar aure ba?' Mutumin ya rasa ta cewa. **13** "Sai sarkin ya ce wa fadawa, 'Ku daure shi hannu da

"Ku ba wa Kaisar abin da yake na Kaisar, ku kuma ba wa Allah abin da yake na Allah." **22** Da suka ji haka, sai suka yi mamaki. Saboda haka suka kyale shi, suka yi tafiyarsu. **23** A ranan nan Sadukiyawa, wafanda suke cewa babu tashin matattu, suka zo wurinsa da tambaya. **24** Suka ce "Malam, Musa ya fada mana cewa in mutum ya mutu ba shi da'ya'ya, dole dan'uwansa yă auri gwauruwar yă kuma haifar wa dan'uwani'ya'ya. **25** A cikinmu an yi'yan'uwa guda bakwai. Na fari ya yi aure, ya mutu, da yake bai sami'ya'ya ba, sai ya bar matarsa wa dan'uwansa. **26** Haka ya faru da dan'uwa na biyu da na uku, har zuwa na bakwai. **27** A karshe, macen ta mutu. **28** To, a tashin matattu, matar wa a cikinsu bakwai din nan za tă zama, da yake dukansu sun aure ta?" **29** Yesu ya amsa ya ce, "Kun bata, domin ba ku san Nassi ko ikon Allah ba. **30** Ai, a tashin matattu, mutane ba za su yi aure ko su ba da aure ba; za su zama kamar mala'iku a sama. **31** Amma game da tashi daga matattu na wafanda suka mutu ba ku karanta abin da Allah ya ce muku ba ne, **32** 'Ni ne Allah na Ibrahim, Allah na Ishaku da kuma Allah na Yakub?' Ai, shi ba Allah na matattu ba ne, shi Allah na masu rai ne." **33** Da taro suka ji haka, sai suka yi mamakin koyarwarsa. **34** Da jin Yesu ya kure Sadukiyawa, sai Farisiyawa suka tattaru. **35** Daya daga cikinsu, wani masanin Doka, ya

gwada shi da wannan tambaya. **36** “Malam, wace da Farisiyawa, ku munafukai! Kun rufe kofar doka ce mafi girma a cikin dokoki?” **37** Yesu mulkin sama a gabon mutane. Ku kanku ba ku ya amsa ya ce, “Ka kaunaci Ubangiji Allahnka shiga ba, ba kuwa bar wadanda suke kokarin da dukan zuciyraka da dukan ranka da kuma shiga su shiga ba. **15** “Kaitonku, malaman dokoki dukan hankalinka.” **38** Wannan, ita ce doka da Farisiyawa, munafukai! Kukan yi tafiye-tafiye ta fari da kuma mafi girma. **39** Ta biye kuma zuwa kasashe, ku ketare teku don ku sami mai kamar ta farkon take. ‘Ka kaunaci maŵabcinka tuba daya, sa’ad da ya tuba kuwa, sai ku mai da kamar kanka.’ **40** Dukan Doka da Annabawa shi dan wuta fiye da ku, har sau biyu. (*Geenna suna rataya ne a kan wadannan dokoki biyu.*) **91067** **16** “Kaitonku, makafi jagora! Kukan ce, ‘In **41** Yayinda Farisiyawa suke a tattare wuri daya, wani ya rantse da haikali, ba damuwa; amma in sai Yesu ya tambaye su, **42** “Me kuke tsammani ya rantse da zinariyar haikali, sai rantsuwar game da Kiristi? Dan wane ne shi?” Suka amsa ta kama shi.’ **17** Wawaye makafi! Wanne ya fi suka ce, “Dan Dawuda.” **43** Ya ce musu, “To, girma, zinariyar, ko haikalin da yake tsarkake ta yaya Dawuda ya yi magana ta wurin Ruhu zinariyar? **18** Kukan kuma ce, ‘In wani ya rantse Mai Tsarki, ya kira shi ‘Ubangiji?’ Gama ya ce, da bagade, ba damuwa; amma in ya rantse **44** “Ubangiji ya ce wa Ubangijina, “Zauna a da bayarwar da take bisansa, sai rantsuwar hannun damana, sai na sa abokan gâbanka su ta kama shi.’ **19** Makafi kawai! Wanne ya fi zama matashin sawunka.” **45** To, in Dawuda girma, bayarwar, ko kuwa bagaden da yake ya kira shi ‘Ubangiji,’ yaya zai zama dansa?” tsarkake bayarwar? **20** Saboda haka, duk wanda **46** Ba wanda ya iya tanka masa, daga wannan ya rantse da bagade, ya rantse ne da bagaden rana kuwa ba wanda ya sâke yin karambanin tare da abin da yake bisansa. **21** Kuma duk yin masa wata tambaya.

23 Sa'an nan Yesu ya ce wa taron mutane da kuma almajiransa, **2** “Malaman dokoki da Farisiyawa suke zama a kujerar Musa. **3** Saboda haka dole ku yi musu biyayya, ku kuma yi duk abin da suka fada muku. Sai dai kada ku yi abin da suke yi, gama ba sa yin abin da suke wa’azi. **4** Sukan daura kaya masu nauyi, su sa wa mutane a kafada. Amma su kansu, ba sa ko sa yatsa su taimaka. **5** “Kome suke yi, suna yi ne don mutane su gani. Sukan yi layunsufantam-fantam bakin rigunarsu kuma sukan kai har fasa; **6** suna son wurin zaman manya a wurin biki, da kuma wuraren zama gaba-gaba a majami’u; **7** suna so a yi ta gaisuwarstu a kasuwa, ana kuma rika ce musu, ‘Rabbi.’ **8** “Amma kada a kira ku ‘Rabbi,’ gama kuna da Maigida daya ne, ku duka kuwa, yan’uwa ne. **9** Kada kuma ku kira wani a duniya ‘uba,’ gama kuna da Uba daya ne, yana kuwa a sama. **10** Ba kuwa za a kira ku ‘malam’ ba, gama kuna da Malami daya ne, Kiristi. **11** Mafi girma a cikinku, zai zama bawanku. **12** Gama duk wanda ya daukaka kansa, za a faskantar da shi, duk kuma wanda ya faskantar da kansa, za a daukaka shi. **13** “Kaitonku, malaman dokoki

da kuma wanda yake zaune a cikinsa. **22** Duk kuma wanda ya rantse da sama, ya rantse ne da kursiyin Allah da kuma wanda yake zaune a kansa. **23** “Kaitonku, malaman dokoki da Farisiyawa, munafukai! Kukan ba da kashi daya bisa goma na kayan yajinku, na’ana’a, anise, da lafsur. Amma kun kyale abubuwana da suka fi girma na dokoki, adalci, jinkai da aminci. Wadannan ne ya kamata da kun kiyaye ba tare da kun kyale sauran ba. **24** Makafi jagora! Kukan tace kwaro dan mitsil amma sai ku hadiye rakumi. **25** “Kaitonku, malaman dokoki da Farisiyawa, munafukai! Kukan wanke bayan kwaf da kwano, amma a ciki, cike suke da zalunci da sonkai. **26** Kai makaho Bafarisiye! Ka fara wanke cikin kwaf da kwano, sa'an nan bayan ma zai zama da tsabta. **27** “Kaitonku, malaman dokoki da Farisiyawa, munafukai! Kuna kama da kaburburan da aka shafa musu farin fenti, wadanda suna da kyan gani a waje, amma a ciki, cike suke da kasusawan matattu da kuma kowane irin abu mai kazanta. **28** Haka ku ma, a waje, a idon mutane, ku masu adalci ne, amma a ciki, cike kuke da munafunci da mugunta. **29** “Kaitonku, malaman dokoki da

Farisiyawa, munafukai! Kukan gina kaburbura Al'umma za tā tasar wa al'umma, mulki yā tasar don annabawa, ku kuma yi wa kaburburan wa mulki. Za a yi yunwa da gircizar kasa a mutane masu adalci ado. 30 Kuna cewa, 'Da wurare dabam-dabam. 8 Dukan wadannan fa, mun kasance a zamanin kakanninmu, ai, da ba mafarin azabar nañudar haihuwa ne. 9 "Sa'an mu hada hannu da su muka karkashe annabawa nan za a bashe ku don a tsananta muku a kuma ba.' 31 Ta haka kuna ba da shaidea a kanku cewa kashe ku, dukan al'ummai za su ki ku saboda ku zuriyar wadanda suka karkashe annabawa ni. 10 A wannan lokaci, da yawa za su juya ne. 32 To, sai ku ci gaba ku cikasa ayyukan da daga bangaskiya, su ci amana su kuma ki juna, kakanninku suka fara! 33 "Ku macizai!" Ya'yan 11 annabawan karya da yawa za su firfito su macizai! Ta yaya za ku tsere wa hukuncin kuma rudi mutane da yawa. 12 Saboda karuwar jahannama ta wuta? (Geenna g1067) 34 Saboda haka mugunta, kaunar yawanci za tā yi sanyi, 13 ina aika muku da annabawa, da masu hikima amma duk wanda ya tsaya da karfi har karshe, da malamai. Wadansunsu za ku kashe ku kuma zai sami ceto. 14 Za a kuma yi wa'azin wannan gicciye; wadansu kuma za ku yi musu bulala a bisharar mulki a cikin dukan duniya, yā zama majami'unku kuna kuma binsu gari-gari. 35 Ta shaidea ga dukan al'ummai, sa'an nan karshen haka alhakin jinin masu adalci da aka zubar a yā zo. 15 "Saboda haka sa'ad da kuka ga 'abin duniya, tun daga jinin Habila mai adalci, zuwa kyama mai kawo hallaka, wanda annabi Daniel jinin Zakariya dan Berekiya, wanda kuka kashe ya yi magana a kai, yana tsaye a tsattsarkan wuri tsakanin haikali da bagade zai koma kanku. (mai karatu yā gane), 16 to, sai wadanda suke 36 Gaskiya nake gaya muku, duk wannan zai cikin Yahudiya, su gudu zuwa cikin duwatsu. auko wa wannan zamani. 37 "Urushalima, ayya 17 Kada wani da yake a kan rufin gidansa, yā Urushalima, ke da kike kashe annabawa, kike sauksu don daukar wani abu a gida. 18 Kada kuma jifan wadanda aka aiko gare ki, sau da wani da yake gona kuma yā komo don daukar sau na so in tattara'yā' yanki wuri daya, yadda rigarsa. 19 Kaiton mata masu ciki da mata masu kaza takan tattara'yā' yanta cikin fikafikanta, renon'yā'ya a wadancan kwanakin! 20 Ku yi amma kuka ki. 38 Ga shi, an bar muku gidanku addu'a, kada gudunku yā zama a lokacin sanyi a yashe. 39 Gama ina gaya muku, ba za ku sāke ko a ranar Asabbaci. 21 Gama a lokacin za a yi ganina ba sai kun ce, 'Mai albarka ne wanda yake zuwa cikin sunan Ubangiji.'

24 Yesu ya bar haikali ke nan, yana cikin tafiya sai almajiransa suka zo wurinsa don su ja hankalinsa ga gine-ginen haikali. 2 Sai Yesu ya ce, "Kun ga duk wadannan abubuwa? Gaskiya nake gaya muku, ba wani dutse a nan da za a bari a kan wani; duk za a rushe." 3 Da Yesu yana zaune a Dutsen Zaitun, almajiran suka zo wurinsa a boye. Suka ce, "Gaya mana, yaushe ne wannan zai faru, mece ce alamar zuwanka da kuma ta karshen zamani?" (aiōn g165) 4 Yesu ya amsa, "Ku lura fa, kada wani yā ruñe ku. 5 Gama mutane da yawa za su zo cikin sunana, suna cewa, 'Ni ne Kiristi,' za su kuwa rudi mutane da yawa. 6 Za ku ji labarin yake-yake da kuma jita-jitarsu, sai dai ku lura kada hankalinku yā tashi. Dole irin wadannan abubuwa su faru, amma karshen tukuna. 7

yi ba tun farkon duniya har ya zuwa yanzu ba kuwa za a kara yi ba. 22 "Da ba don an takaita kwanakin nan ba, da babu wani da zai tsira, amma saboda zañabñun nan, za a takaita kwanakin. 23 A lokacin in wani ya ce muku, 'Duba, ga Kiristi nan!' Ko, 'Ga shi can!' Kada ku gaskata. 24 Gama Kiristi masu yawa na karya, da annabawan karya za su firfito, su kuma aikata manyan alamu da ayyukan banmamaki don su rudi har da zañabñu ma in zai yiwu. 25 Ga shi, na fada muku tun da wuri. 26 "Saboda haka in wani ya ce muku, 'Ga shi can a hamada,' kada ku fita; ko, 'Ga shi nan a dákunanci ciki,' kada ku gaskata. 27 Gama kamar yadda walkiya take wulgawa walai daga gabas zuwa yamma, haka dawowar Dan Mutum zai kasance. 28 Duk inda mushe yake, can unglai za su taru. 29 "Nan da nan bayan tsabar wahalan nan "sai a duhunta rana, wata kuma ba zai ba da haskensa ba;

taurari kuma za su fāffādī daga sararin sama, ba zai dawo da wuri ba.’ 49 Sa’an nan yă fara za a kuma gırızı abubuwān sararin sama.’ 50 dükān’yan’uwansa bayi, yana ci yana kuma sha “A sa’an nan ne alamar dawowar Dan Mutum tare da mashaya. 51 Maigidan wannan bawa zai zai bayyana a sararin sama, dukan al’umman dawo a ranar da bai yi tsammani ba, a sa’ar duniya kuwa za su yi kuka. Za su ga Dan Mutum kuma da bai sani ba. 52 Maigidan zai farfasa yana zuwa kan gizagizan sararin sama, da iko masa jiki da bulala, yă kuma ba shi wuri tare da da kuma dāukaka mai girma. 53 Zai kuwa aiki munafukai, inda za a yi kuka da cizon haķora. mala’ikunsa su busa kāho mai kāra sosai, za su kuwa tattaro zababbunsa daga kusurwoyi hudfun nan, daga wannan bangon duniya zuwa wancan. 54 “Yanzu fa, sai ku koyi wannan darasi daga itacen ǵaure. Da zarar rassansa suka yi taushi ganyayensa kuma suka toho, kun san damina ta kusa. 55 Haka kuma, sa’ad da kun ga dukan wadannan abubuwa, ku sani ya yi kusan zuwa, yana ma dab da bakin kofa. 56 Gaskiya nake gaya muku, wannan zamani ba zai shude ba sai dukan abubuwan nan sun faru. 57 Sama da kasa za su shude, amma maganata ba za tā taba shude ba. 58 “Babu wanda ya san wannan rana ko sa’ā, ko mala’ikun da suke sama ma, ko Dan, sai dai Uban kafai. 59 Kamar yadda ya faru a zamanin Nuhu, haka zai zama a dawowar Dan Mutum. 60 Gama a kwanaki kafin ruwan tsufana, mutane sun yi ta ci, sun kuma yi ta sha, suna aure, suna kuma aurarwa, har zuwa ranar da Nuhu ya shiga jırığı; 61 ba su kuwa san abin da yake faruwa ba sai da ruwan tsufana ya zo ya share su tas. Haka zai zama a dawowar Dan Mutum. 62 Maza biyu za su kasance a gona; za a dāu daya a bar daya. 63 Mata biyu za su kasance suna niķa; za a dāu daya a bar daya. 64 “Saboda haka sai ku zauna a fadake, gama ba ku san a wace rana ce Ubangijinku zai zo ba. 65 Ku dai gane wannan, da maigida ya san ko a wane lokaci ne da dare, barawo zai zo, da sai yă zauna a fadake yă kuma hana a shiga masa gida. 66 Saboda haka ku ma, sai ku zauna a fadake, domin Dan Mutum zai zo a sa’ar da ba ku za tā ba. 67 “Wane ne bawan nan mai aminci da kuma mai hikima, wanda maigida ya sa yă lura da bayi a cikin gidansa, yă rika ba su abinci a daidai lokaci? 68 Zai zama wa bawan nan da kyau in maigidan ya dawo ya same shi yana yin haka. 69 Gaskiya nake gaya muku, zai sa shi yă lura da dukan dukiyarsa. 70 Amma in wannan bawa mugu ne, ya kuma ce a ransa, ‘Maigidana

25 “A lokacin mulkin sama zai zama kamar budurwai goma wafanda suka dāuki fitilunsu suka fita don su taryi ang. 2 Biyar daga cikinsu wawaye ne, biyar kuma masu hikima. 3 Wawayen sun dāuki fitilunsu, sai dai ba su riķe mai ba. 4 Masu hikimar kuwa suka riko tulunan mai da fitilunsu. 5 Ango ya yi jinkirin zuwa, sai duk suka shiga gyangyadi har barci ya kwashe su. 6 “Can tsakar dare, sai aka ji kira, ana cewa, ‘Ga ango nan! Ku fito, ku tarye shi! 7 “Sai dukan budurwan nan suka farka suka kuna fitilunsu. 8 Sai wawayen suka ce wa masu hikimar, ‘Ku dan sassam mana manku; fitilunmu suna mutuwa.’ 9 “Su kuwa suka amsa, suka ce, ‘A’a, wataķila ba zai ishe mu da ku ba. Gara ku je wurin masu sayarwa ku sayo.’ 10 “Amma yayinda suke kan tafiya garin sayen mai, sai ango ya iso. Budurwai da suke a shiryē, suka shiga wajen bikin auren tare da shi. Aka kuma kulle kofa. 11 “An jima can, sai ga sauran sun iso. Suka ce, ‘Ranka yă dade! Ranka yă dade! Ka bude mana kofa!’ 12 “Amma ya amsa ya ce, ‘Gaskiya nake gaya muku, ban san ku ba.’ 13 “Saboda haka sai ku zauna a fadake, don ba ku san ranar ko sa’ar ba. 14 “Har wa yau, za a kwatanta shi da mutumin da zai yi tafiya, wanda ya kira bayinsa ya kuma danķa musu mallakarsa. 15 Ga guda, ya ba shi talenti biyar na kudi, ga wani talenti biyu, ga wani kuma talenti daya, kowa bisa ga azancinsa. Sa’an nan ya yi tafiyarsa. 16 Mutumin da ya karbi talenti biyar, nan da nan ya tafi ya yi kasuwanci da su har ya sami ribar talenti biyar. 17 Haka ma, wannan mai talenti biyu, shi ma ya yi riba biyu. 18 Amma mutumin da ya karbi talenti daya din, ya tafi, ya tona rami, ya boye kudin maigidansa. 19 “Bayan an dafe, sai maigidan bayin nan ya dawo, ya kuma daidaita lissafi da su. 20 Mutumin da ya karbi talenti biyar, ya kawo karin talenti biyar.

Ya ce, ‘Maigida, ka danka mini talenti biyar. Ga abin sha? 38 Yaushe kuma muka gan ka baiko shi, na yi ribar biyar.’ 21 “Maigidansa ya amsa muka karbe ka, ko cikin bukatar tufafi muka ya ce, ‘Madalla, bawan kirki mai aminci! Ka yi yi maka sutura? 39 Yaushe kuma muka gan ka aminci a kan abubuwa kadan, zan sa ka lura da cikin rashin lafiya ko a kurkuku muka ziyarce abubuwa masu yawa. Zo ka yi farin ciki tare da ka?’ 40 “Sarkin zai amsa ya ce, ‘Gaskiya nake maigidanka!’ 22 “Mutumin da yake da talenti gaya muku, duk abin da kuka yi wa daya daga biyu, shi ma ya zo ya ce, ‘Maigida, ka danka cikin wadannan’yanuwana mafi kankanta, ni mini talenti biyu; ga shi, na yi ribar biyu.’ 23 kuka yi wa.’ 41 “Sa’an nan zai ce wa wadanda “Maigidansa ya amsa ya ce, ‘Madalla, bawan kirki mai aminci! Ka yi aminci a kan abubuwa kadan, zan sa ka lura da abubuwa masu yawa. Zo ka yi farin ciki tare da maigidanka!’ 24 “Sa’an nan mutumin da ya karbi talenti daya ya zo. Ya jin kishirwa, ba ku ba ni abin sha ba, 43 da na ce, ‘Maigida, na san cewa kai mutum ne mai yi bakunci, ba ku karbe ni ba, da nake bukatar wuyan sha’ani, kana girbi inda ba ka shuka ba, tufafi, ba ku yi mini sutura ba, da na yi rashin kana kuma tara inda ba ka yafa iri ba. 25 Saboda lafiya kuma ina a kurkuku, ba ku lura da ni ba.’ haka na ji tsoro, na je na boye talentinka a kasa. 44 “Su ma za su amsa, su ce, ‘Ubangiji, yaushe Ga abinka.’ 26 “Maigidansa ya amsa ya ce, ‘Kai muka gan ka cikin yunwa ko kishirwa ko baiko mugun bawa, mai kyuya! Ashe, ka san cewa ina ko cikin bukatar tufafi ko cikin rashin lafiya girbi inda ban yi shuka ba, ina kuma tarawa ko cikin kurkuku, ba mu taimake ka ba?’ 45 inda ban yafa iri ba? 27 To, in haka ne, ai, da “Zai amsa, yā ce, ‘Gaskiya nake gaya muku, duk ka sa kudina a banki, don sa’ad da na dawo abin da ba ku yi wa daya daga cikin wadannan da na karbi abina da riba. 28 “Karbi talentin daga hannunsa ku ba wanda yake da talenti goma. 29 Gama duk mai abu za a kara masa, zai kuma same shi a yawalce. Duk wanda ba shi da shi kuwa, ko dan abin da yake da shi ma, sai an karbe masa. 30 Ku jefar da banzan bawan nan waje, cikin duhu, inda za a yi kuka da cizon hakora.’ 31 “Sa’ad da Dan Mutum ya zo cikin daukakarsa, tare da dukan mala’iku, zai zauna a kursiyinsa cikin daukakar sama. 32 Za a tara dukan al’ummai a gabansa, zai kuma raba mutane dabam-dabam yadda makiyayi yakan ware tumaki daga awaki. 33 Zai sa tumaki a damansa, awaki kuma a hagunsa. 34 “Sa’an nan Sarki zai ce wa wadanda suke damansa, ‘Ku zo, ku da Ubana ya yi wa albarka; ku karbi gādonku, mulkin da aka shirya muku tun halittar dunya. 35 Gama da nake jin yunwa, kun ciyar da ni, da nake jin kishirwa, kun ba ni abin sha, da nake bakunci, kun karbe ni, 36 da nake bukatar tufafi, kun yi mini sutura, da na yi rashin lafiya, kun lura da ni, da nake kurkuku, kun ziyarce ni.’ 37 “Sa’an nan masu adalci za su amsa masa, su ce, ‘Ubangiji, yaushe muka gan ka da yunwa muka ciyar da kai, ko da kishirwa muka ba ka

26 Sa’ad da Yesu ya gama fadin dukan wadannan abubuwa, sai ya ce wa almajiransa, 2 “Kamar yadda kuka sani, Bikin Ketarewa sauran kwana biyu, za a kuma ba da Dan Mutum don a gicciye shi.” 3 Sai manyan firistoci da dattawan mutane, suka taru a fadan babban firist, mai suna Kayifas, 4 suka kulla shawara su kama Yesu da makirci, su kuma kashe shi. 5 Suka ce, “Amma ba a lokacin Biki ba, don kada mutane su tā da rikici.” 6 Yayinda Yesu yake a Betani, a gidan wani mutumin da ake kira Siman Kuturu, 7 wata mace ta zo wurinsa da wani dan tulun alabasta na turaren mai tsada sosai, wanda ta zuba a kansa a lokacin da yake cin abinci. 8 Sa’ad da almajiransa suka ga wannan, sai suka yi fushi. Suka ce, “Wannan almubazzaranci fa! 9 Wannan turare ai, da an sayar da shi da kudi mai yawa a ba matalauta kudin.” 10 Sane da wannan, Yesu ya ce musu, “Me ya sa kuke damun macen nan? Ta yi mini

abu mai kyau ne. **11** Matalauta za su kasance waka, sai suka fita, suka tafi Dutsen Zaitun. **31** tare da ku kullum, amma ni ba zan kasance tare Sai Yesu ya ce musu, “A wannan dare, dukanku da ku kullum ba. **12** Sa’ad da ta zuba turaren za ku ja da baya saboda ni, gama a rubuce yake nan a jikina, ta shirya ni ne don jana’izata. cewa, ““Zan bugi makiyayin, tumakin garken **13** Gaskiya nake gaya muku, duk inda aka yi kuwa za su fasu.’ **32** Amma bayan na tashi, zan wa’azin bisharan nan a duniya duka, abin da sha gabanku zuwa Galili.” **33** Bitrus ya amsa ya matan nan ta yi, za a rika fadarsa don tunawa ce, “Ko da duka sun ja da baya saboda kai, ba da ita.” **14** Sai daya daga cikin Sha Biyun nan, zan taba ja da baya ba.” **34** Yesu ya amsa ya ce, wanda ake kira Yahuda Iskariyot, ya je wurin “Gaskiya nake gaya maka, a daren nan, kafin manyan firistoci **15** ya ce, “Me za ku ba ni, in zakara yă yi cara, za ka yi mūsun sanina sau na bashe shi gare ku?” Sai suka kirga masa uku.” **35** Bitrus ya furta, “Ko da ma zan mutu ne kudi azurfa talatin. **16** Daga wannan lokaci, tare da kai, ba zan taba yin mūsun saninka ba.” Yahuda ya yi ta neman zarafin da zai miķa Dukan sauran almajiran ma suka fada haka. shi. **17** A rana ta fari ta Bikin Burodi Marar **36** Sa’an nan Yesu ya tafi da almajiransa zuwa Yisti, sai almajiran suka zo wurin Yesu suka yi wani wurin da ake kira Getsemane, ya ce musu, tambaya suka ce, “Ina kake so mu je mu shirya “Ku zauna nan, in je can in yi addu’a.” **37** Ya maka wurin da za ka ci Bikin Ketarewa?” **18** dauki Bitrus da’ya’ya biyun nan na Zebedi tare Ya amsa ya ce, “Ku shiga gari wurin wāne, ku da shi, sai ya fara bañin ciki, ya kuma damu. **38** ce masa, ‘Malam ya ce, lokacina ya yi kusa. Sai ya ce musu, “Raina yana cike da bañin ciki Zan ci Bikin Ketarewa tare da almajiraina a har kamar zan mutu. Ku dakata a nan, ku kuma gidanka.” **19** Saboda haka almajiran suka yi yi tsaro tare da ni.” **39** Da ya yi gaba kafan, sai yadda Yesu ya umarce su, suka kuwa shirya ya fādi a kasa, ya yi addu’a ya ce, “Ubana, in Bikin Ketarewa. **20** Da yamma ta yi, sai Yesu mai yiwuwa ne, a dauke mini wannan kwaf. ya zauna don cin abinci tare da Sha Biyun. **21** Amma ba nufina ba, sai naka.” **40** Sa’an nan ya Yayinda suke cin abinci, sai ya ce, “Gaskiya nake komo wurin almajiransa, ya tarar suna barci. gaya muku, dayanku zai bashe ni.” **22** Suka yi Ya tambayi Bitrus ya ce, “Ashe, ba za ku iya yin bañin ciki kwarai, suka fara ce masa da daya- tsaro tare da ni ko na sa’ a guda ba? **41** Ku yi daya, “Gaskiya nake gaya muku, dayanku zai tsaro, ku kuma yi addu’a, don kada ku fādi cikin bashe ni.” **23** Yesu ya amsa ya ce, “Wanda ya sa jarraba. Ruhu yana so, sai dai jiki raunana ne.” hannunsa a kwano tare da ni ne, zai bashe ni. **42** Ya sāke tafiyah sau na biyu, ya yi addu’a ya ce, **24** Dan Mutum zai tafi kamar yadda aka rubuta “Ubana, in ba zai yiwu a dauke wannan kwaf ba game da shi. Amma kaiton mutumin da zai sai na sha shi, to, bari a aikata nufinka.” **43** Da bashe Dan Mutum! Da ma ba a haifi mutumin ya dawo, har yanzu ya tarar suna barci, domin nan ba, da ya fi masa.” **25** Sa’an nan Yahuda, idanunsu sun yi nauyi da barci. **44** Saboda haka wanda zai bashe shi ya ce, “Tabbatace ba ni ba ya sāke barinsu, ya yi addu’a sau na uku, yana ne, ko, Rabbi?” Yesu ya amsa ya ce, “I, kai ma ka maimaita iri abu guda. **45** Sa’an nan ya komo fada.” **26** Yayinda suke cikin cin abinci, Yesu ya wurin almajiransa, ya ce musu, “Har yanzu dauki burodi, ya yi godiya ya kuma kakkarya, kuna barci kuna hutawa ba? Ga shi, sa’ a ta yi ya ba wa almajiransa yana cewa, “Ku karba ku kusa, an kuma bashe Dan Mutum a hanniwan ci; wannan jikina ne.” **27** Sa’an nan ya dauki masu zunubi. **46** Ku tashi, mu tafi! Ga mai kwaf, ya yi godiya, ya kuma ba su, yana cewa, bashe ni nan yana zuwa!” **47** Yayinda yana cikin “Ku shassha daga cikinsa, dukanku. **28** Wannan magana, sai Yahuda, daya daga cikin Sha Biyun jinina ne na sabon alkawari, wanda aka zubar nan, ya iso. Tare da shi kuwa ga taro mai yawa saboda mutane da yawa, don gafarar zunubai. rike da takuba da sanduna, manyan firistoci da **29** Ina gaya muku, ba zan kara shan ruwan dattawan mutane ne suka turo su. **48** To, mai inabin nan ba har sai ranar da zan sha shi sabo bashe shi din, ya riga ya shirya alama da su, tare da ku a mulkin Ubana.” **30** Da suka rera “Wanda na yi masa sumba, shi ne mutumin;

ku kama shi.” 49 Da zuwansa, sai ya miķe zuwa ce, “Ya cancanci mutuwa.” 67 Sai suka tottofa wurin Yesu ya ce, “Gaisuwa, Rabbi!” Sa’ān nan masa miyau a fuskarsa, suka kuma bubbuge shi ya yi masa sumba. 50 Yesu ya amsa ya ce, “Aboki, da hannuwansu. Wadansu kuma suka mammare yi abin da ya kawo ka.” Sa’ān nan mutanen shi 68 suka ce, “Yi mana annabci, Kiristi. Wa suka matso, suka kama Yesu suka riķe shi. 51 ya buge ka?” 69 To, Bitrus yana nan zaune a Ganin haka, sai daya daga cikin wadanda suke filin, sai wata yarinya baiwa, ta zo wurinsa. Ta tare da Yesu, ya zaro takobinsa ya kai wa bawan ce, “Kai ma kana tare da Yesu mutumin Galili.” babban firist sara, ya fille masa kunne. 52 Sai 70 Amma ya yi mūsu a gabansu duka. Ya ce, Yesu ya ce, masa, “Mai da takobinka kube, gama “Ban san abin da kike magana ba.” 71 Sa’ān nan duk masu zare takobi, a takobi za su mutu. 53 ya fito zuwa hanyar shiga, inda wata yarinya Kuna tsammani ba zan iya kira Ubana, nan take kuma ta gan shi, ta ce wa mutanen da suke kuwa yă aiko mini fiye da rundunar mala’iku can, “Wannan mutum ma yana tare da Yesu goma sha biyu ba? 54 Amma ta yaya za a cika Banazare.” 72 Ya sāke mūsu har da rantsuwa, Nassin da ya ce dole haka yă faru?” 55 A wannan yana cewa, “Ban ma san mutumin nan ba!” lokaci sai Yesu ya ce wa taron, “Ina jagoran 73 Bayan dan lokaci, sai na tsattsaye a wurin, wani tawaye ne, da kuka fito da takuba da kuma suka hauro wurin Bitrus, suka ce, “Tabbatacce, sanduna domin ku kama ni? Kowace rana ina kai dayansu ne, don harshen maganarka, ya zama a filin haikali ina koyarwa, ba ku kuwa tone ka.” 74 Sai ya fara la’antar kansa, yana ta kama ni ba. 56 Amma wannan duka ya faru ne rantsuwa yana ce musu, “Ban ma san mutumin don a cika rubuce-rubucen annabawa.” Sa’ān nan ba!” Nan da take, sai zakara ya yi cara. 75 nan dukan almajiran suka yashe shi suka gudu. Sai Bitrus ya tuna da maganar da Yesu ya yi 57 Wadanda suka kama Yesu kuwa suka kai shi cewa, “Kafin zakara yă yi cara, za ka yi mūsūn wurin Kayifas, babban firist, inda malaman sani na sau uku.” Sai ya fita waje, ya yi ta kuka. dokoki da dattawa suka taru. 58 Amma Bitrus ya bi daga nesa, har zuwa cikin filin gidan babban firist. Ya shiga, ya zauna tare da masu gadi, don yă ga karshen abin. 59 Sai manyan firistoci da’yan majalisa duka suka yi ta neman shaidar karya a kan Yesu, don su sami dama su kashe shi. 60 Amma ba su sami ko daya ba, ko da yake masu shaidar karya da yawa sun firifito. A karshe, biyu suka zo gaba, 61 suka furta cewa, “Wannan mutum ya ce, ‘Ina iya rushe haikalin Allah, in sāke gina shi cikin kwana uku.’” 62 Sa’ān nan babban firist ya miķe tsaye, ya ce wa Yesu, “Ba ka da wata amsa? Shaidar da mutanen nan suke yi a kanka fa?” 63 Amma Yesu ya yi shiru. Sai babban firist ya ce masa, “Na hada ka da Allah mai rai. Fada mana in kai ne Kiristi, Dan Allah.” 64 Sai Yesu ya amsa ya ce, “I, haka yake yadda ka fada. Sai dai ina gaya muku duka, nan gaba, za ku ga Dan Mutum zaune a hannun dama na Mai Iko, yana kuma zuwa a kan gizagizan sama.” 65 Sa’ān nan babban firist ya yage tufafinsa ya ce, “Ya yi sabol! Don me muke bukatar karin shaidu? Ga shi, yanzu kun dai ji sabon. 66 Me kuka gani?” Suka amsa, suka

27 Da wayewar gari, sai dukan manyan firistoci da dattawan mutane suka yanke shawara su kashe Yesu. 2 Suka daure shi, suka tafi da shi, suka ba da shi ga gwamna Bilatus. 3 Sa’ad da Yahuda, wanda ya bashe Yesu, ya ga an yanke wa Yesu hukuncin kisa, sai ya yi “da na sani.” Ya je mayar wa manyan firistoci da dattawan kudin azurfa talatin dīn. 4 Ya ce, “Na yi zunubi da na ci amanar marar laifi.” Suka ce masa, “Ina ruwanmu da wannan? Wannan dai ruwanka ne.” 5 Sai Yahuda ya zubar da kudin a cikin haikalin ya tafi. Sa’ān nan ya je ya rataye kansa. 6 Manyan firistoci suka dauki kudin, suka ce, “Doka ta hana a sa kudin a cikin ma’aji, da yake kudin jini ne.” 7 Saboda haka, sai suka yanke shawara su yi amfani da kudin suka sayi filin mai yin tukwane, saboda binne baki. 8 Shi ya sa ake kiran filin, Filin Jini har yă zuwa yau. 9 Sai abin da aka fada ta bakin annabi Irmiya ya cika cewa, “Suka dauki azurfa talatin, kudin da mutanen Isra’ila suka sa a kansa, 10 suka kuma yi amfani da su, suka sayi filin mai yin tukwane, kamar yadda Ubangiji

ya umarce ni.” 11 Ana cikin haka, Yesu kuwa gabansa, suka yi masa ba’ā, suna cewa, “Ranka yana tsaye a gaban gwamna, sai gwamnan ya yă dade sarkin Yahudawa!” 30 Suka tattofa masa tambaye shi, “Kai ne Sarkin Yahudawa?” Yesu miyau, suka karbe sandan, suka yi ta kwala ya ce, “I, haka ne, kamar yadda ka fada.” 12 masa shi a kai. 31 Bayan sun yi masa ba’ā, Da manyan firistoci da dattawa suka zarge shi, sai suka tube masa rigar, suka sa masa nasa bai ba da amsa ba. 13 Sai Bilatus ya tambaye tufafin. Sai suka tafi da shi, domin su gicciye shi ya ce, “Ba ka jin shaidar da suke kawowa shi. 32 Suna fitowa ke nan, sai suka sadu da a kanka?” 14 Amma Yesu bai ce uffam game wani mutumin Sairin, mai suna Siman. Sai suka da ko daya daga cikin zargin da suka yi masa tilasta shi ya dauki gicciyen. 33 Sai suka iso wani ba. Har gwamna ya yi mamaki kwarai. 15 A wurin da ake kira Golgota (wanda yake nufin wannan irin Biki, gwamna yana da wata al’ada, Wurin Kokon Kai). 34 A can, suka ba shi ruwan ta sakin dan kurkuku guda wanda taron suka inabi gauraye da wani abu mai daci yă sha. zařa. 16 To, a wannan lokaci kuwa suna da wani Amma da ya dandana, sai ya ki sha. 35 Bayan shahararren dan kurkuku da ake kira Barabbas. da suka gicciye shi, sai suka raba tufafinsa a 17 Saboda haka da taron suka taru, sai Bilatus tsakaninsu ta wurin jefa kuri’ā. 36 Sa’ān nan ya tambaye su ya ce, “Wane ne a cikinsu kuke suka zauna suna tsaronsa. 37 Bisa da kansa so in sakar muku. Barabbas ko Yesu wanda ake kuwa, an kafa rubutun zargin da aka yi masa, kira Kiristi?” 18 Don ya san saboda sonkai ne da ya ce, Wannan shi ne Yesu Sarkin Yahudawa. suka ba da Yesu a gare shi. 19 Yayinda Bilatus 38 An gicciye yan fashi biyu tare da shi, daya yake zaune a kan kujerar shari’ā, sai matarsa a damansa, daya kuma a hagunsa. 39 Masu ta aika masa da wannan sako cewa, “Kada ka wucewa, suka zazzage shi, suna kada kai, 40 sa hannunka a kan marar laifin nan, domin na suna cewa, “Kai da za ka rushe haikali, ka kuma sha wahala kwarai, a cikin mafarki yau game da gina shi cikin kwana uku, ceci kanka mana! In shi.” 20 Amma manyan firistoci da dattawa suka kai Dan Allah ne, ka sauva daga gicciyen!” 41 shawo kan taron, su ce, a ba su Barabbas, amma Haka ma, manyan firistoci da malaman dokoki a kashe Yesu. 21 Gwamna ya yi tambaya ya ce, da kuma dattawa, suka yi ta yin masa ba’ā, suna “Wane ne cikin biyun nan, kuke so in sakar cewa, 42 “Ya ceci wadansu, amma ya kāsa ceton muku?” Suka ce, “Barabbas.” 22 Bilatus ya yi kansa! In shi ne Sarkin Isra’ila! To, yă sauko tambaya, “To, me zan yi da Yesu wanda ake kira daga kan gicciyen nan, mu kuwa mu gaskata Kiristi?” Duka suka ce, “A gicciye shil” 23 Bilatus shi. 43 Ya dogara ga Allah. Bari Allah yă cece shi ya ce, “Don me? Wane laifi ya yi?” Amma suka yanzu, in yana sonsa, domin ya ce, ‘Ni Dan Allah kara tā da ihu, suna cewa, “A gicciye shi!” 24 Da ne.” 44 Haka ma, yan fashin da aka gicciye tare Bilatus ya ga cewa ba ya kaiwa ko’ina, sai ma da shi, suka zazzage shi. 45 Daga sa’ā ta shida, hargitsi ne yake so yă tashi, sai ya dibi ruwa, ya har zuwa sa’ā ta tara, duhu ya rufe kasa duka. wanke hannuwansa a gaban taron ya ce, “Ni 46 Wajen sa’ā ta tara, Yesu ya daga murya da kam, ba ruwana da alhakin jinin mutumin nan. Karfi ya ce, “Eloi, Eloi, lama sabaktani?” (Wato, Wannan ruwanku ne!)” 25 Sai dukan mutane “Ya Allahna, ya Allahna, don me ka yashe ni?”). suka amsa, suka ce, “Bari alhakin jininsa yă 47 Sa’ad da wadanda suke tsattsaye a wurin suka zauna a kanmu da’ya’yanmu!” 26 Sai ya sakar ji haka, sai suka ce, “Yana kiran Iliya.” 48 Nan musu Barabbas. Amma ya sa aka yi wa Yesu da nan, daya daga cikinsu ya ruga, ya sami soso, bulala, sa’ān nan ya ba da shi a gicciye. 27 Sai ya jika shi da ruwan tsami, ya sa a sanda, ya sojojin gwamna suka dauki Yesu suka kai shi mika wa Yesu, yă sha. 49 Sauran kuwa suka ce, Fadar mai mulki, sa’ān nan suka tara dukan “Kyale shi mu ga, ko Iliya zai zo yă cece shi.” 50 kamfanin sojogi kewaye da shi. 28 Suka tube shi, Da Yesu ya sāke daga murya da karfi, sai ya saki suka yafa masa wata jar riga. 29 Suka kuma tuka ruhunsa. 51 A daidai wannan lokaci, sai labulen wani rawanin kaya, suka sa masa a kā. Suka haikali ya tsage gida biyu, daga sama har kasa. sa sanda a hannun damansa. Suka durkusa a Kasa ta jijjiga, duwatsu kuma suka farfashe. 52

Kaburbura suka bubbude, jikunan tsarkaka da Masu gadin kabarin kuma suka ji tsoro kwarai, yawa kuwa cikin wadanda da suka mutu, suka suka yi rawan jiki, suka zama kamar matattu. 5 tashi. 53 Suka firfito daga kaburbura, sa'an nan Mala'ikan ya ce wa matan, "Kada ku ji tsoro, bayan tashin Yesu daga matattu, suka shiga domin na san cewa kuna neman Yesu wanda birni mai tsarki, suka bayyana ga mutane da aka gicciye ne. 6 Ai, ba ya nan, ya tashi kamar yawa. 54 Da jarumin nan tare da wadanda suke yadda ya fada. Ku zo ku ga inda ya kwanta. 7 Sai tsaron Yesu, suka ga girkizar kasa, da kuma abin ku tafi da sauri ku gaya wa almajiransa cewa, da ya faru, sai tsoro ya kama su, suka kuma ce, 'Ya tashi daga matattu, ya kuma ya sha gabanku "Gaskiya, wannan Dan Allah ne!" 55 Akwai mata zuwa Galili. Can za ku gan shi.' Ga shi na fada da yawa a can, suna kallo daga nesa. Sun bi Yesu muku." 8 Sai matan suka bar kabarin da hanzari, tun daga Galili, suna masa hidima. 56 A cikinsu, da tsoro, sai dai cike da farin ciki, suka tafi a akwai Maryamu Magdaline, da Maryamu uwar guje don su gaya wa almajiransa. 9 Kwaram, sai Ya'kub da Yoses, da kuma uwar'ya'yan Zebedi. ga Yesu ya gamu da su ya ce, "Gaisuwa." Sai 57 Da yamma ta yi, sai ga wani mutum mai arziki suka zo kusa da shi, suka rungumi kafafunsa, daga Arimateya, sunansa Yusuf, wanda shi da suka yi masa sujada. 10 Sai Yesu ya ce musu, kansa almajirin Yesu ne. 58 Ya je wurin Bilatus, "Kada ku ji tsoro, ku tafi ku gaya wa'yan'uwanne, ya roke shi yā ba shi jikin Yesu. Sai Bilatus su tafi Galili. A can za su gan ni." 11 Yayinda ya umarta a ba shi. 59 Yusuf ya dauki jikin ya matan nan suna cikin tafiya, sai wadansu daga nannade shi da zanen lilin mai tsabta. 60 Sa'an cikin masu gadin suka shiga gari, suka ba wa nan ya sa shi a sabon kabarinsa, wanda ya haka manyan firistoci labarin duk abin da ya faru. a dutse. Bayan ya gungura wani babban dutse 12 Da manyan firistoci da dattawa suka taru, ya rufe bakin kabarin, sai ya tafi abinsa. 61 sai suka kulla wata dabara, suka ba wa sojojin Maryamu Magdaline da dayan Maryamun, suna kudi mai yawa. 13 Suka ce musu, "Ku, za ku ce, zaune a wurin, daura da kabarin. 62 Kashegari, 'Almajiransa ne sun zo da dare suka sace shi, wato, bayan Ranar Shirye-shirye, sai manyan lokacin da muke barci.' 14 In wannan labari ya firistoci da Farisiyawa, suka je wurin Bilatus. 63 kai kunnen gwamna, za mu lallashe shi, mu Suka ce, "Ranka yā dade, mun tuna, mai rudin kuma kāre ku daga duk wata wahala." 15 Sai nan tun yana da rai ya ce, 'Bayan kwana uku, sojojin suka karbi kudin, suka kuma yi kamar zan tashi daga matattu.' 64 Saboda haka, ka ba yadda aka umarce su. Wannan labarin kuwa shi da umarni, a tsare kabarin sai rana ta uku din. ne ake bazawa ko'ina a cikin Yahudawa, har In ba haka ba, almajiransa za su iya zuwa su yā zuwa yau. 16 Sa'an nan almajiransa goma sace jikin, sa'an nan su fada wa mutane cewa, sha daya, suka tafi Galili, suka je dutsen da an tashe shi daga matattu. Rudin karshen nan Yesu ya gaya musu. 17 Da suka gan shi, sai fa, sai yā fi na farkon muni." 65 Sai Bilatus ya ce, suka yi masa sujada, amma wadansu suka yi "Shi ke nan, ku debi soja, ku je ku tsare kabarin shakka. 18 Sai Yesu ya zo wurinsu ya ce, "An ba iya Kokarinku." 66 Sai suka je suka tsare kabarin ni dukan iko a sama da kuma kasa. 19 Saboda ta wurin buga masa hatimi, suka kuma sa masu haka ku tafi, ku mai da dukan al'umman duniya gadi.

28 Bayan ranar Asabbaci, da sassafe, a ranar farko ta mako, Maryamu Magdaline tare da daya Maryamun, suka je don su ga kabarin. 2 Sai aka yi wata babbar girkizar kasa. Don wani mala'ikan Ubangiji ya sauwa daga sama, ya je kabarin, ya gunguray da dutsen, ya kuma zauna a kai. 3 Kamanninsa yana kama da walšiya, tufafinsa kuma fari fat kamar dusun kankara. 4

su zama almajiraina, kuna yi musu baftisma a cikinsunan Uba, da na Da, da na Ruhu Mai Tsarki, 20 kuna kuma koya musu, su yi biyayya da duk abin da na umarce ku, kuma tabbataccé, ina tare da ku kullum, har karshen zamani."

(aiōn g165)

Markus

1 Farkon bishara game da Yesu Kiristi, Dan Allah. **2** An rubuta a cikin littafin annabi Ishaya cewa, "Zan aika da dan aikena yă sha gabanka, wanda zai shirya hanyarka," **3** "muryar yake da iko, ba kamar malaman dokoki ba." **4** Ta haka Yohanna ya zo, yana baftisma a yankin hamada, yana kuma wa'azin baftismar tuba don gafarar zunubai. **5** Dukan kauyukan Yahudiya da dukan mutanen Urushalima suka fiffito zuwa wurinsa. Suna furtu zunubansu, ya kuwa yi musu baftisma a Kogin Urdun. **6** Yohanna ya sa tufafin gashin rakumi, ya kuma yi damara da fata. Abincinsa fāri ne da kuma zumar jeji. **7** Wannan kuwa shi ne sakonsa, "A bayana, wanda ya fi ni iko yana zuwa, ban kuwa isa in sunkuya in kunce igiyar takalmansa ba. **8** Ina muku baftisma da ruwa, amma shi zai yi muku baftisma da Ruhu Mai Tsarki." **9** gidan su Siman da Andarawus, tare da A lokacin, Yesu ya zo daga Nazaret na Galili, Yohanna kuwa ya yi masa baftisma a Urdun. **10** Da Yesu yana fitowa daga ruwan, sai ya ga sama ya bude, Ruhu kuma yana saukowa a kansa kamar kurciya. **11** Sai murya ta fito daga sama ta ce, "Kai ne 'Dana, wanda nake kauna, da kai kuma nake fari ciki kwarai." **12** Nan da kuma kasance a hamada kwana arba'in, Shaidan yana gwada shi. Yana tare da namomin jeji, mala'iku kuma suka yi masa hidima. **14** Bayan da aka sa Yohanna a kurkuku, sai Yesu ya shigo cikin Galili, yana shelar bisharar Allah. **15** Yana cewa, "Lokaci ya yi. Mulkin Allah ya yi kusa. Ku tuba, ku gaskata bishara!" **16** Yayinda Yesu yake tafiya a gabar Tekun Galili, sai ya ga Siman da dan'uwansa Andarawus, suna jefa abin kamun kifi a cikin tafkin, domin su masunta ne. **17** Yesu ya ce, "Ku zo, ku bi ni, ni kuwa zan mai da ku masuntan mutane." **18** Nan da nan, suka bar abin kamun kifinsu, suka bi shi. **19** Da ya yi gaba kadan, sai ya ga Yakub dan Zebedi, da dan'uwansa Yohanna a cikin jirgin ruwa, suna Ba da bata lokaci ya kira su, sai suka bar mahaifinsu Zebedi a cikin jirgin ruwan, tare da yan haya, suka kuwa bi shi. **21** Suka tafi Kafarnahum. Da ranar Asabbaci ta kewayo, sai Yesu ya shiga majami'a ya fara koyarwa. **22** Mutane suka yi mamakin koyarwarsa, domin ya koyar da su kamar wanda Nan take, sai wani mutum mai mugun ruhu Ubangiji hanya, ku mike hanyoyi dominsta." **23** a majami'arsu, ya daga murya ya ce, **24** "Ina ruwanka da mu, Yesu Banazare? Ka zo ne don ka hallaka mu? Na san wane ne kai, Mai Tsarki na Allah!" **25** Yesu ya tsawata masa ya ce, "Yi shiru! Fita daga cikinsa!" **26** Sai mugun ruhun ya jijjiga mutumin da karfi, ya fita daga jikinsa da ihu. **27** Dukan mutane suka yi mamaki, suna tambayar juna suna cewa, "Mene ne haka? Tabdī! Yau ga sabuwar koyarwa kuma da iko! Yana ma ba wa mugayen ruhohi umarni, suna kuma yin masa biyayya." **28** Labari game da shi ya bazu nan da nan ko'ina a dukan yankin Galili. **29** Da suka bar majami'ar, sai suka tafi zazzabi, sai suka gaya wa Yesu game da ita. **30** Surukar Siman tana kwance da zazzabi, sai suka gaya wa Yesu game da ita. **31** Sai ya je wajenta, ya kama hammunta, ya daga ta. Zazzafin kuwa ya sāke ta, ta kuma yi musu hidima. **32** A wannan yamma, bayan fāduwar rana, mutane suka kawo wa Yesu dukan marasa lafiya, da masu aljanu. **33** Duk garin ya taru a kofar gidan. **34** Yesu kuwa ya warkar da marasa lafiya da yawa da suke da cututtuka iri-iri. Ya kuma fitar da aljanu da yawa, amma bai yarda aljanun suka yi magana ba, don sun san wane ne shi. **35** Da sassafe, tun da sauran duhu, Yesu ya tashi, ya bar gida, ya tafi wani wurin da ba cewa, "Kowa yana nemanka!" **36** Siman da abokansa suka fita nemansa. **37** Da suka same shi, sai suka ce, "Kowa yana nemanka!" **38** Yesu ya amsa ya dan'uwansa Andarawus, suna jefa abin kamun ce, "Mu je wani wuri dabam, zuwa kauyukan da kifitardar abin kamun kifinsu, suka bi shi. **19** Da ya yi gaba kadan, sai ya ga Yakub dan Zebedi, da dan'uwansa Yohanna a cikin jirgin ruwa, suna Ba da bata lokaci ya kira su, sai suka bar mahaifinsu Zebedi a fitar da aljanu. **40** Wani mutum mai kuturta "In kana so, za ka iya tsabtacce ni." **41** Cike gyaran abin kamun kifinsu. **20** Ba da bata lokaci da tausayi, sai Yesu ya mika hannunsa ya taba mutumin ya ce, "Na yarda, ka tsabtacce!" **42** Nan da nan, sai kuturtar ta rabu da shi, ya

kuma warke. **43** Yesu ya sallame shi nan take, cin abinci a gidan Lawi, sai masu karbar haraji da gargadi mai karfi cewa, **44** “Ka lura kada ka da “masu zunubi” da yawa, suka zo suka ci tare gaya wa kowa wannan. Amma ka tafi ka nuna da shi da almajiransa, gama akwai mutane da kanka ga fрист, ka kuma mika hadayun da Musa yawa da suka bi shi. **16** Da malaman dokoki, ya umarta saboda tsarkakewarka, don yă zama wadanda su ma Farisiyawa ne, suka ga yana ci shaida gare su.” **45** A maimakon haka, sai ya tare da masu “zunubi” da masu karbar haraji, fita, ya fara magana a sake, yana baza labarin. sai suka tambayi almajiransa, suka ce, “Me ya Saboda haka, Yesu bai kara iya shiga cikin gari sa yake ci tare da masu karbar haraji da masu a fili ba, sai dai ya kasance a wuraren da ba zunubi?” **17** Da jin wannan, Yesu ya ce musu, “Ai, kowa. Duk da haka, mutane suka yi ta zuwa masu lafiya ba sa bukatar likita, sai dai marasa lafiya. Ban zo domin in kira masu adalci ba, sai dai masu zunubi.” **18** To, almajiran Yohanna da na Farisiyawa suna azumi, sai wadansu mutane suka zo suka tambayi Yesu, suka ce, “Yaya almajiran Yohanna da na Farisiyawa suna azumi, amma almajiranka ba sa yi?” **19** Yesu ya amsa ya ce, “Yaya abokan ango za su yi azumi, sa’ad da yana tare da su? Ai, ba za su yi ba, muddin yana tare da su. **20** Ai, lokaci yana zuwa da za a dauke musu angon. A sa’an nan ne fa za su yi azumi. **21** “Ba mai facin sabon kyalle a tsohuwar riga. In ya yi haka, sabon kyallen zai yage daga tsohuwar, yagewar kuwa za tă zama da muni. **22** Ba wanda yakan zuba sabon ruwan inabin a tsofaffin salkuna. In ya yi haka, ruwan inabin zai farfashe salkunan, yă yi hasasar ruwan inabin, salkunan kuma su lalace. A’ya, yakan zuba sabon ruwan inabin a sababbin salkuna.” **23** Wata ranar Asabbaci, Yesu yana ratsa gonakin hatsi, sai almajiransa da suke tafiya tare da shi, suka fara kakkarya wadansu kan hatsi. **24** Farisiyawa suka ce masa, “Duba, me ya sa suke yin abin da doka ta hana a yi, a ranar Asabbaci?” **25** Ya amsa ya ce, “Ashe, ba ku taba karanta abin da Dawuda ya yi ba, sa’ad da shi da abokan tafiyarsa suka ji yunwa, suna kuma cikin bukata? **26** Ya shiga gidan Allah a zamanin Abiyatar babban fрист, ya ci keba6ben burodin nan, ya kuma ba wa abokan tafiyarsa abin da fристoci kadai sukan ci bisa ga doka?” **27** Sai ya ce musu, “An yi Asabbaci saboda mutum ne, ba mutum saboda Asabbaci ba. **28** Don haka, Dan Mutum Ubangiji ne, har ma da na Asabbaci.”

2 Bayan’yan kwanaki, da Yesu ya sâke shiga

Kafarnahum, sai mutane suka ji labarin zuwansa gida. **2** Mutane suka taru da yawa har ma babu wuri, ko a bakin kofa ma, sai ya yi musu wa’azin bishara. **3** Wadansu mutum hudu suka zo wajensa dauke da wani shanyayye. **4** Da ba su iya kai shi wurin Yesu ba, saboda taron, sai suka bude rufin gidan saman, bisa daidai inda Yesu yake. Bayan da suka huda ramî, sai suka saukar da shanyayyen, kwance a kan tabarmarsa. **5** Da Yesu ya ga bangaskiyarsu, sai ya ce wa shanyayyen, “Saurayi, an gafarta zunubanku.” **6** To, wadansu malaman dokoki da suke zaune a wurin, suka yi tunani a zuciyarsu, suna cewa, **7** “Me ya sa mutumin nan yake magana haka? Yana sabô! Wane ne zai iya gafarta zunubai, in ba Allah kadai ba?” **8** Nan da nan, Yesu ya gane a ruhunsa abin da suke tunani a zuciyarsu, sai ya ce musu, “Me ya sa kuke tunanin wadannan abubuwa? **9** Wanne ya fi sauķi, a ce wa shanyayyen, ‘An gafarta zunubanku,’ ko a ce, ‘Tashi, dauki tabarmarksa ka yi tafiya?’ **10** Amma don ku san cewa, Dan Mutum yana da iko a dunia yă gafarta zunubai.” Sai ya ce wa shanyayyen, **11** “Ina ce maka, tashi, dauki tabarmarksa, ka tafi gida.” **12** Sai ya tashi, ya dauki tabarmarsa, ya yi tafiyarsa a gabansu duka. Wannan ya ba wa kowa mamaki, suka kuma daukaka Allah suna cewa, “Ba mu tařa ganin abu haka ba!” **13** Yesu ya sâke tafiya bakin tafkin. Taro mai yawa ya zo wurinsa, sai ya fara koya musu. **14** Yana cikin tafiya, sai ya ga Lawi, dan Alfayus zaune a inda ake karbar haraji. Yesu ya ce masa, “Bi ni.” Sai Lawi ya tashi, ya bi shi. **15** Yayinda Yesu yake

3 Wani lokaci, da ya sâke shiga majami’â, sai ga wani mutum mai shanyayyen hannu. **2**

Wadansu daga cikin mutane suna neman dalilin da Be'elzebub! Da ikon sarkin aljanu yake fitar zargin Yesu, sai suka zuba masa ido, su ga ko zai da aljanu.” 23 Sai Yesu ya kira su, ya yi musu warkar da shi a ranar Asabbaci. 3 Yesu ya ce wa magana da misalai ya ce, “Yaya Shaidan zai mutumin mai shanyayyen hannun, “Tashi ka fitar da Shaidan? 24 In mulki yana gāba da tsaya a gabon kowa.” 4 Sai Yesu ya tambaye su kansa, wannan mulki ba zai tsaya ba. 25 In ya ce, “Me ya kamata a yi bisa ga doka, a ranar gida yana gāba da kansa, wannan gida ba zai Asabbaci, a aikata alheri, ko a aikata mugunta, tsaya ba. 26 In kuwa Shaidan yana gāba da a ceci rai, ko a yi kisa?” Amma suka yi shiru. 5 kansa, ya kuma rabu biyu, ba zai tsaya ba, Sai ya kalle su da fushi, don taurin zuciyarsu karshensa ya zo ke nan. 27 Tabbatacce, ba mai ya bata masa rai sosai. Sai ya ce wa mutumin, shiga gidan mai karfi yā kwashe dukiyarsa, “Miko hannunka.” Sai ya mika, hannunsa kuwa sai bayan ya daure mai karfin, sa'an nan zai ya koma lafiyayye. 6 Sai Farisiyawa suka fita, iya yin fashin gidansa. 28 Gaskiya nake gaya suka fara kulla shawara da mutanen Hiridus muku, za a gafarta duk zunubai da kuma sabon yadda za su kashe Yesu. 7 Yesu da almajiransa mutane suka yi. 29 Amma duk wanda ya sabi suka janye zuwa tafkin, taro mai yawa kuwa Ruhu Mai Tsarki, ba za a taba gafara masa ba. daga Galili ya bi shi. 8 Mutane da yawa daga Ya aikata madawwamin zunubi ke nan.” (aiōn Yahudiya, da Urushalima, da Edom, da kuma g165, aiōnios g166) 30 Ya fadi haka domin suna yankunan da suke ketaren Urdun, da kewayen cewa, “Yana da mugun ruhu.” 31 Sai mahaifiyar Taya, da Sidon suka zo wurinsa, don sun ji Yesu tare da'yan'uwansa suka iso. Suna tsaye dukan abubuwan da yake yi. 9 Saboda taron, sai a waje, sai suka aiki wani ciki yā kira shi. 32 ya ce wa almajiransa su shirya masa karamin Taron yana zaune kewaye da shi, sai suka ce jirgin ruwa, don kada mutane su matse shi. masa, “Mahaifiyarka da'yan'uwanka suna waje, 10 Gama ya warkar da mutane da yawa, masu suna nemanka.” 33 Ya yi tambaya ya ce, “Su cututtuka suka yi ta kokarin zuwa gaba, don wane ne mahaifiyata, da'yan'uwana?” 34 Sai ya su taba shi. 11 Duk sa'ad da mugayen ruhohi dubi wadanda suke zaune kewaye da shi ya ce, suka gan shi, sai fādi a gabansa, su daga murya, “Ga mahaifiyata da'yan'uwana! 35 Duk wanda su ce, “Kai Dan Allah ne.” 12 Amma yakan yake aikata nufin Allah, shi ne dan'uwana, tsawata musu, kada su shaida ko wane ne shi. 13 da'yar'uwata, da kuma mahaifiyata.”

Yesu ya hau gefen wani dutse, ya kira wadanda yake so, suka kuma zo wurinsa. 14 Ya nada sha biyu, ya kira su manzanni don su kasance tare da shi, domin kuma yā aike su yin wa'azi, 15 don kuma su sami ikon fitar da aljanu. 16 Ga sha biyun da ya nada. Siman (wanda ya ba shi suna Bitrus); 17 Yakub dan Zebedi da kuma dan'uwansa Yohanna (ga wadannan kuwa ya sa musu suna Buwarnajis, wato, “ya'yan tsawa”); 18 Andarawus, Filibus, Bartolomeyu, Mattiyu, Toma, Yakub dan Alfayus, Taddayus, Siman wanda ake kira Zilot, 19 da kuma Yahuda Iskariyot, wanda ya bashe Yesu. 20 Sai Yesu ya shiga wani gida, taro kuma ya sāke hadfuwa, har shi da almajiransa ma ba su sami damar cin abinci ba. 21 Da'yan'uwansa suka sami wannan labari, sai suka tafi don su dawo da shi, suna cewa, “Ai, ya haukace.” 22 Malaman dokokin da suka zo daga Urushalima suka ce, “Ai, yana

4 Har wa yau, Yesu ya fara koyarwa a bakin tafki. Domin taron da yake kewaye da shi mai girma ne sosai, sai ya shiga cikin jirgin ruwa, ya zauna a ciki a tafkin, dukan mutanen kuwa suna a gabar ruwan. 2 Ya koya musu abubuwa da yawa da misalai. A koyarwarsa kuwa ya ce, 3 “Ku saurara! Wani manomi ya fita don yā shuka irinsa. 4 Da yana yafa irin, sai wadansu suka fādi a kan hanya, tsuntsaye suka zo suka cinye su. 5 Wadansu suka fādi a wuri mai duwatsu inda babu kasa sosai. Nan da nan, suka tsira domin kasar ba surfi. 6 Amma da rana ta taso, sai tsiretsiren suka kone, suka yankwane, domin ba su da saiwa. 7 Wadansu irin suka fādi a cikin kaya. Da suka yi girma sai kaya suka shake su, har ya sa ba su yi kwaya ba. 8 Har yanzu, wadansu irin suka fādi a kasa mai kyau. Suka tsira, suka yi girma, suka ba da amfani, suka yi rībi talatin-

talatin, wadansu sittin-sittin, wadansu kuma yi girma, bai kuwa santa yadda aka yi ba. 28 dari-dari.” 9 Sai Yesu ya ce, “Duk mai kunnen Kasar da kanta takan ba da kwaya, da farko ji, yā ji.” 10 Lokacin da yake shi kadai, Sha takan fid da kara, sa’an nan ta fid da kai, sa’an Biyun, da kuma wadanda suke kewaye da shi, nan kan yā fid da kwaya. 29 Da kwayan ya nuna, suka tambaye shi game da misalan. 11 Sai ya sai yā sa lauje yā yanka, domin lokacin girbi ce musu, “An ba ku sanin asirin mulkin Allah. ya yi.” 30 Ya kuma ce, “Da me za mu kwatanta Amma ga wadanda suke waje kuwa, kome sai mulkin Allah, ko kuwa da wane misali za mu da misalai. 12 Saboda, “ko sun dinga duba, ba bayyana shi? 31 Yana kama da kwayar mustad, za su taba gane ba, kuma ko su dinga ji, ba za su wadda ita ce kwaya mafi kankanta da akan taba fahimta ba, in ba haka ba, mai yiwuwa, su shuka a gona. 32 Duk da haka, in aka shuka tuba, a gafarta musu!” 13 Sai Yesu ya ce musu, kwayar, sai tā yi girma, tā zama mafi girma “Ba ku fahimci wannan misali ba? Yaya za ku a itatuwan lambu. Har itacen yā kasance da fahimci wani misali ke nan? 14 Manomi yakan manyan rassa, inda tsuntsayen sararin sama shuka maganar Allah. 15 Wadansu mutane suna sukan iya huta a inuwarsa.” 33 Da misalai da kama da irin da ya fādi a kan hanya, inda akan yawa irin wadannan, Yesu ya yi magana da shuka maganar Allah. Da jin maganar, nan da su, daidai yadda za su iya fahimta. 34 Ba abin nan sai Shaidan yā zo yā dauke maganar da da ya fāda musu, da ba da misali ba. Amma aka shuka a zuciyarsu. 16 Wadansu suna kama lokacin da yake shi kadai tare da almajiransa, da irin da aka shuka a wurare masu duwatsu, sai yā bayyana kome. 35 A wannan rana, da sukan ji maganar Allah, sukan kuma karbe ta yamma, sai ya ce wa almajiransa, “Mu ketare nan da nan da farin ciki. 17 Amma da yake ba su zuwa wangan hayi.” 36 Da suka bar taron, sai da saiwa, ba sa dadewa. Da wahala ko tsanani suka tafi tare da shi yadda yake, a cikin jirgin ya tashi saboda maganar, nan da nan, sai su ruwa. Akwai wadansu jiragen ruwa kuma tare ja da baya. 18 Har yanzu, wadansu kamar irin da shi. 37 Sai babban hadari mai iska ya tashi, da aka shuka cikin kaya, sukan ji maganar, 19 rakuman ruwa suna ta bugun jirgin ruwan, har amma damuwar wannan duniya, da son dukiya, jirgin ruwan ya kusa yā cika da ruwa. 38 Yesu da kuma kwadayin wadansu abubuwa, sukan kuwa yana can baya, yana barci a kan katifa. Sai shiga, su shake maganar, har su mai da ita almajiran suka tashe shi suka ce masa, “Malam, marar amfani. (aion g165) 20 Wadansu mutane ba ka kula ba ko mu nutse?” 39 Sai ya farka kuwa suna kama da irin da aka shuka a kasa mai ya tsawata wa iskar, ya ce wa rakuman ruwan, kyau, sukan ji maganar Allah, su kuma karba, “Shiru! Ku natsu!” Sai iskar ta kwanta, kome sa’an nan kuma su fid da amfani riibi talatin- kuma ya yi tsit. 40 Sai ya ce wa almajiransa, talatin, ko sittin-sittin, ko dari-dari.” 21 Sai ya “Don me kuke tsoro haka? Har yanzu ba ku da ce musu, “Ko kukan kawo fitila ku rufe ta da bangaskiya ne?” 41 Suka tsorata, suka ce wa murfi ko kuma ku sa ta a karkashin gado ne? juna, “Wane ne wannan? Har iska da rakuman Ba kukan sa ta a kan wurin ajiye fitila ba? 22 ruwa ma suna masa biyayya!”

Duk abin da yake a boye, dole za a fallasa shi.

Duk abin da kuma yake a rufe, dole za a fitar da shi a fili. 23 Duk mai kunnen ji, bari yā ji.” 24

Ya ci gaba da cewa, “Ku lura da abin da kuke ji da kyau. Mudun da ka auna da shi, da shi za a auna maka, har ma a kara. 25 Duk wanda yake da shi, za a kara masa, duk wanda kuma ba shi da shi, ko abin da yake da shi ma, za a karbe daga gare shi.” 26 Ya sāke cewa, “Mulkin Allah yana kama da haka. Wani mutum ya yafa iri a gona. 27 A kwana a tashi har irin yā tsiro, yā

5 Suka ketare tafkin suka je yankin Gerasenawa.

2 Da Yesu ya sauка daga jirgin ruwa, sai wani mutum mai mugun ruhu ya fito daga kaburbura, ya tarye shi. 3 Wannan mutumin ya mai da kaburbura gidansa. Kuma ba wanda ya iya daure shi, ko da sarka ma. 4 Gama an sha daure shi hannu da kafa da sarka, amma yakan tsintsinke sarkar, yā kuma karye karafan da suke kafafunsa. Ba wanda yake da karfin da zai iya yā rike shi. 5 Dare da rana, sai yā

dinga kuka yana kükkuje jikinsa da duwatsu a rayu.” 24 Sai Yesu ya tafi tare da shi. Babban cikin kaburbura da kan tuddai. 6 Da ya hangi taron kuma ya bi shi, suna ta matsinsa a kowane Yesu daga nesa, sai ya ruga da gudu, ya zo gefe. 25 A can kuwa akwai wata mace, wadda ta ya durkusa a gabansa. 7 Ya yi ihu da babbar yi shekaru goma sha biyu tana Zub da jini. 26 murya ya ce, “Ina ruwanka da ni Yesu, Dan Ta kuma sha wahala kwarai a hannun likitoci Allah Mafi Daukaka? Ka rantse da Allah cewa da yawa, har ta kashe duk abin da take da shi, ba za ka ba ni azaba ba!” 8 Gama Yesu ya riga ya amma maimakon samun sauksi, sai ciwon ya ce masa, “Ka fita daga jikin mutumin nan, kai kara muni. 27 Da ta ji labarin Yesu, sai ta zo mugun ruhul!” 9 Sai Yesu ya tambaye shi ya ce, ta bayansa, a cikin taron, ta taba rigarsa, 28 “Mene ne sunanka?” Sai ya amsa ya ce, “Sunana domin ta yi tunani cewa, “Ko da rigunarsa ma Lejiyon, wato, ‘Tuli,’ domin muna da yawa.” 10 na taba, zan warke.” 29 Nan da take, Zub da Sai ya yi ta rokon Yesu, kada yă kore su daga jininta ya tsaya, sai ta ji a jikinta ta rabu da wurin. 11 A kan tudun da yake nan kusa kuwa, shan wahalarta. 30 Nan da nan Yesu ya gane akwai wani babbangarken aladu, suna kiwo. 12 cewa, iko ya fita daga gare shi. Sai ya juya a Sai aljanun suka roki Yesu, suka ce, “Tura mu cikin taron ya yi tambaya, “Wa ya taba rigata?” cikin aladun nan, ka bari mu shiga cikinsu.” 31 Sai almajiransa suka ce, “Kana ganin mutane 13 Ya kuwa yarda musu, sai mugayen ruhohin suna matsinka, duk da haka kana tambaya, suka fita suka shiga cikin aladun. Garken kuwa, ‘Wa ya taba ni?’” 32 Amma Yesu ya ci gaba da yana da kusan aladu dubu biyu, suka gangara dubawa don yă ga wa ya taba shi. 33 Matar, da daga kan tudun zuwa cikin tafkin, suka nutse. yake ta san abin da ya faru da ita, sai ta zo ta 14 Masu kiwon aladun kuwa suka ruga da gudu durkusa a gabansa, da tsoro da rawan jiki, ta zuwa cikin gari da kauyuka, suka ba da wannan kuma gaya masa dukan abin da ya faru. 34 Sai labari. Sai mutanen suka fito, domin su ga ya ce mata, “Diyata, bangaskiyarki ta warkar abin da ya faru. 15 Da suka kai wajen Yesu, sai da ke. Ki sauwa lafiya, kin kuma rabu da dukan suka ga mutumin da dă yake da tulin aljanun wahalarki.” 35 Yayinda Yesu yana cikin magana, yana zaune a wurin, sanye da tufafi kuma cikin sai wadansu mutane daga gidan Yayirus, mai hankalinsa, sai suka ji tsoro. 16 Wadanda suka mulkin majami’ā, suka zo suka ce, “Diyarka ta ga abin da ya faru, suka ba da labarin abin da rasu. Kada ma ka wahal da Malam.” 36 Yesu bai ya faru da mai aljanun, da kuma aladun. 17 Sai kula da abin da suka fada ba, sai ya ce wa mai mutane suka fara rokon Yesu yă bar yankinsu. mulkin majami’ar, “Kada ka ji tsoro, ka gaskata 18 Yesu yana kan shiga cikin jirgin ruwa ke nan, kawai.” 37 Bai bar kowa ya bi shi ba, sai Bitrus, sai mutumin da dă yake da aljanun ya roka yă bi Yakub da Yohanna dan’wan Yakub. 38 Da suka shi. 19 Yesu bai yardar masa ba, amma ya ce, “Ka iso gidan mai mulkin majami’ar, sai Yesu ya ga tafi gida wurin iyalinka, ka gaya musu babbangana hayaniya, mutane suna kuka da kururuwa. alherin da Ubangiji ya yi maka, da yadda ya yi 39 Sai ya shiga ciki, ya ce musu, “Mene ne dalilin maka jinkai.” 20 Sai mutumin ya tafi, ya yi ta ba wannan hayaniya da kuka? Yarinyar ba mutuwa da labari a cikin Dekafolis a kan babbangarken ne ta yi ba, barci take yi.” 40 Sai suka yi masa da Yesu ya yi masa. Dukan mutane kuwa suka dariya. Bayan ya fitar da su duk waje, sai ya yi mamaki. 21 Da Yesu ya sâke ketarewa cikin dauki mahaifin da mahaifiyar yarinyar tare da jirgin ruwa zuwa daya hayen tafkin, sai taro almajiran da suke tare da shi, suka shiga inda mai yawa ya taru kewaye da shi yayinda yake a yarinyar take. 41 Sai ya kama hannunta ya ce bakin tafkin. 22 Sai daya a cikin masu mulkin mata, “Talita kum!” (Wato, “Karamar yarinya, majami’ā, wanda ake kira Yayirus ya zo wurin. na ce miki, tashil!”). 42 Nan da nan, sai yarinyar Da ganin Yesu, sai ya durkusa a gabansa, 23 ta tashi ta yi tafiya (shekarunta goma sha biyu ya roke shi da gaske ya ce, “Karamar diyata ne). Saboda wannan, suka yi mamaki kwarai. 43 tana bakin mutuwa. In ka yarda, ka zo ka dibiya Sai ya ba da umarni mai tsanani, kada kowa yă hannunka a kanta, domin ta warke, ta kuma

san kome game da wannan. Sai ya ce musu, su ba ta wani abu tā ci.

6 Yesu ya tashi daga can ya tafi garinsa, tare da almajiransa. **2** Da Asabbaci ya kewayo, sai ya fara koyerwa a cikin majami'a, mutane da yawa da suka saurare shi, suka yi mamaki. Suna tambaya, "Ina mutumin nan ya sami wadannan abubuwa? Wace hikima ce wannan da aka ba shi, har da yana yin ayyukan banmamaki haka! **3** Ashe, wannan ba shi ne kafinta nan ba? Shin, ba shi ne dan Maryamu ba, ba shi ne dan'uwani su Yakub, Yusuf, Yahuda da kuma Siman ba? Ashe, yan'uwansa mata kuma ba suna nan tare da mu ba?" Sai suka ji haushinsa. **4** Yesu ya ce musu, "Sai a garinsa kadai, da kuma cikin'yan'uwansa, da cikin gidansa ne, annabi ba shi da daraja." **5** Bai iya yin ayyukan banmamaki a wurin ba, sai dai dibiya hannuwansa da ya yi a kan mutane kima da suke da cututtuka, ya kuwa warkar da su. **6** Ya kuwa yi mamaki kwarai don rashin bangaskiyarsu. Sai ya Yesu zazzaga kauyuka yana koyerwa. **7** Ya kira Sha Biyun nan wurinsa, ya aike su biyu-biyu, ya kuma ba su iko bisa mugayen ruhohi. **8** Ga dai umarnansa, "Kada ku dauki kome don tafiyar, sai dai sanda ba burodi, ba jaka, ba kufi a damararku. **9** Ku sa takalma, amma ban da riga fiye da wadanda kuka sa. **10** Duk sa'ad da kuka shiga wani gida, ku zauna nan sai kun bar garin. **11** In kuwa a wani wuri ba a karbe ku, ba a kuwa saurare ku ba, sai ku karkade kurar Kafafunku sa'ad da kuka fita, a matsayin shaida a kansu." **12** Suka fita, suna yi wa'azi, suna ce wa mutane su tuba. **13** Suka fitar da aljanu da yawa, suka shafa wa marasa lafiya da yawa mai, suka kuwa warkar da su. **14** Sarki Hiridus ya ji wannan labari, gama sunan Yesu ya bazu a ko'ina. Wadansu suna cewa, "An tashe Yohanna Mai Baftisma daga matattu ne, shi ya sa yana da ikon yin ayyukan banmamakin nan." **15** Wadansu suka ce, "Ai, Iliya ne." Har wa yau wadansu suka ce, "Ai, annabi ne, kamar daya daga cikin annabawan dā." **16** Amma da Hiridus ya ji haka, sai ya ce, "Ai, Yohanna ne, mutumin da na yanke masa kai, shi ne ya tashi daga matattu!" **17** Gama Hiridus da kansa ya ba da umarni a kama Yohanna, ya kuma sa

aka daure shi, aka sa shi a kurkuku. Ya yi haka saboda Hiridiyas, matar dan'uwansa Filibus, wadda ya aura. **18** Gama Yohanna ya yi ta ce wa Hiridus, "Ba daidai ba ne bisa ga doka, ka dauki matar dan'uwanka." **19** Saboda haka, Hiridiyas ta kulla munafunci game da Yohanna, ta kuma so ta kashe shi. Amma ba tā iya ba, **20** domin Hiridus yana jin tsoron Yohanna, ya kuma kāre shi sosai, da sanin cewa shi mutum ne mai adalci da kuma mai tsarki. Duk sa'ad da Hiridus ya saurari Yohanna, yakan damu kwarai, duk da haka, yakan so yā ji shi. **21** A karshe, ta sami zarafi. A ranar murnar haihuwar Hiridus, ya yi biki domin hakimansa, da shugabannin sojojinsa, da kuma manyan mutanen Galili. **22** Sa'ad da diyar Hiridiyas ta shigo, ta kuma yi rawa, sai ta gamshi Hiridus tare da bakinsa. Sai Sarkin ya ce wa yarinyar, "Ki tambaye ni kome da kike so, ni kuwa zan ba ki." **23** Ya yi mata alkawari da rantsuwa cewa, "Duk abin da kika roka, zan ba ki, ko da rabin mulkina ne." **24** Sai ta fita ta ce wa mahaifiyarta, "Me zan roka?" Ta ce, "Kan Yohanna Mai Baftisma." **25** Nan da nan, sai yarinyar ta yi hanzari zuwa wajen sarki da rokon, "Ina so ka ba ni kan Yohanna Mai Baftisma a cikin tasa, yanzu-yanzu nan." **26** Sai sarki ya yi baキン ciki kwarai, amma saboda rantsuwar da kuma baキンsa, bai so yā hana ta ba. **27** Nan take, sai ya aiki mai aiwatar da kisa da umarni ya kawo kan Yohanna. Mutumin ya je ya yanke kan Yohanna a kurkuku. **28** Ya kuma kawo kan a tasa ya ba yarinyar. Ita kuma ta ba wa mahaifiyarta. **29** Da almajiran Yohanna suka sami labari, sai suka zo suka dauki jikinsa suka binne a kabari. **30** Manzannin suka taru kewaye da Yesu, suka ba shi rahoton duk abin da suka yi, da kuma suka koyer. **31** To, saboda mutane da yawa suna kai da kawowa, har ma ba su sami damar cin abinci ba, sai ya ce musu, "Ku zo mu kadaita inda ba kowa don ku dan huta." **32** Sai suka tafi a jirgin ruwa su kafai, inda ba kowa. **33** Amma mutane da yawa wadanda suka ga tashinsu, sun gane su, sai suka ruga da gudu a kafa daga dukan birane, suka riga su kaiwa can. **34** Da Yesu ya sauksa, ya ga taro mai yawa, sai ya ji tausayinsu, gama kamar tumaki suke wadanda ba su da makiyayi. Sai ya fara

koya musu abubuwa da yawa. **35** A lokacin nan kauyuka, birane ko karkara, sai su kwantar da yamma ta yi, sai almajiransa suka zo wurinsa marasa lafiya a bakin kasuwa. Suka roke shi suka ce masa, “Wurin nan kauye ne, ga shi kuma yă bari su taba gefen rigarsa kawai, kuma duk lokaci ya kure. **36** Ka sallami mutanen su shiga wadanda suka taba shi kuwa, suka warke.

kauyukan da suke kurkusa, su sayi wa kansu wani abu, su ci.” **37** Sai ya amsa ya ce, “Ku, ku ba su wani abu su ci.” Suka ce masa, “Ai, wannan zai dauki albashin wata takwas na mutum! Mu je mu kashe yawan kudin nan a burodi mu ba su su ci?” **38** Sai ya yi tambaya ya ce, “Burodi nawa kuke da su? Je ku duba.” Da suka duba, sai suka ce, “Biyar da kifi biyu.” **39** Sa'an nan Yesu ya umarce su su sa dukan mutanen su zazzauna kungiya-kungiya a kan danyar ciyawa. **40** Haka suka zazzauna a Kungiyar dari-dari, da kuma hamsin-hamsin. **41** Ya dauki burodi guda biyar da kifin nan biyu, ya daga kai sama, ya yi godiya, ya kakkarya burodin. Sai ya ba wa almajiransa su rarraba wa mutane. Ya kuma rarraba kifi biyun a tsakaninsu duka. **42** Kowa ya ci, ya koshi, **43** almajiran suka kwashe gutsattsarin burodin da na kifin cike da kwanduna goma sha biyu. **44** Yawan mutanen da suka ci kuwa maza dubu biyar ne. **45** Nan da nan Yesu ya sa almajiransa su shiga jirgin ruwa, su sha gabansa zuwa Betsaida, shi kuma yă sallami taron. **46** Bayan ya bar su, sai ya hau kan dutse don yă yi addu'a. **47** Da yamma ta yi, jirgin ruwan yana tsakiyar tafkin, Yesu kuma yana can a kasa shi kadai. **48** Ya ga almajiran suna fama da tukü saboda iska tana găba da su. Wajen tsara ta hudu na dare, sai ya tafi wurinsu, yana takawa a kan tafkin. Ya yi kamar zai wuce su, **49** amma da suka gan shi yana takawa a kan tafkin, sai suka yi tsammani fatalwa ce. Sai suka yi ihu, **50** domin dukansu sun gan shi, suka kuma tsorata. Nan da nan ya yi magana da su ya ce, “Ku yi karfin hali! Ni ne. Kada ku ji tsoro.” **51** Sai ya shiga jirgin ruwan tare da su, iskar kuma ta kwanta. Dukansu suka yi mamaki, **52** gama ba su fahimci al'amarin burodin nan ba, don zuciyarsu ta taurare. **53** Da suka haye, sai suka sauaka a Gennesaret, suka daure jirgin a fugiya. **54** Da fitowarsu daga jirgin, sai mutane suka gane Yesu. **55** Suka gama yankin da gudu, suna daukan marasa lafiya a kan tabarmai zuwa duk inda suka ji yake. **56** Duk inda ya shiga, cikin

kauyuka, birane ko karkara, sai su kwantar da yamma lafiya a bakin kasuwa. Suka roke shi yă bari su taba gefen rigarsa kawai, kuma duk lokaci ya kure. **7** Farisiyawa da wadansu malaman dokoki wadanda suka zo daga Urushalima, suka taru kewaye da Yesu. **2** Sai suka ga wadansu daga cikin almajiransa suna cin abinci da hanniwa marasa tsabta, wato, da ba a wanke ba. **3** (Farisiyawa da dukan Yahudawa ba sa cin abinci, sai sun wanke hanniwa sarai tukuna, yadda al'adun dattawa suka ce. **4** Sa'ad da suka dawo daga wurin kasuwanci, dole su wanke hanni kafin su ci abinci. Sukan kuma kiyaye wadansu al'adu da yawa, kamar wanken kwafuna, tuluna da butoci.) **5** Saboda haka, Farisiyawa da malaman dokoki suka tambayi Yesu, suka ce, “Don me almajirranka ba sa bin al'adun dattawa, a maimakon haka suna cin abinci da hanniwa marasa tsabta?” **6** Ya amsa ya ce, “Daidai ne Ishaya ya yi annabci game da ku munafukai; kamar yadda yake a rubuce cewa, “Wadannan mutane da baki suke girmama ni, amma zukatansu sun yi nesa da ni. **7** A banza suke mini sujada, koyarwarsu, dokokin mutane ne kawai.’ **8** Kun yar da umarnan Allah, kuna bin al'adun mutane.” **9** Ya kuma ce musu, “Kuna da hanya mai sauksi na ajiye umarnan Allah a gefe daya, don ku kiyaye al'adunku! **10** Gama Musa ya ce, ‘Ka girmama mahaifinka da mahaifiyarka,’ kuma, ‘Duk wanda ya zagi mahaifinsa ko mahaifiyarsa, dole a kashe shi.’ **11** Amma ku, kukan ce, in mutum ya ce wa mahaifinsa, ko mahaifiyarsa, ‘Duk taimakon da ya kamata ku samu daga wurina, Korban ne,’ (wato, abin da aka kebe wa Allah), **12** sa'an nan haka ba kwa kara barinsa yă yi wa mahaifinsa ko mahaifiyarsa wani abu. **13** Ta haka kuke rushe maganar Allah ta wurin al'adun da kuke miña wa'yanaku. Haka kuma kuke yin abubuwa da yawa.” **14** Sai Yesu ya sâke kirin taron wurinsa ya ce, “Ku saurare ni dukanku, kuma fahimci wannan. **15** Ba abin da yake shiga mutum daga waje ba ne yake kazantar da shi. Sai dai abin da ya fita daga cikin mutum ne, yake kazantar da shi.” **17** Bayan ya bar taron,

ya shiga gida, sai almajiransa suka tambaye 37 Mutane suka cika da mamaki, suka ce, “Kai, shi ma’anar wannan misali. 18 Ya ce, “Ashe, ya yi kome daidai. Har ma yana sa kurame su ji, ba ku da saurin ganewa? Ba ku gane cewa ba bebaye kuma su yi magana.”

abin da yake shiga mutum daga waje ba ne yake kazantar da shi. 19 Gama ba ya shiga cikin zuciyarsa, sai dai cikin tumbinsa, sa’an nan kuma yă fita daga jikinsa.” (Da fadin haka, Yesu ya nuna tsabtar kowane irin abinci.) 20 Ya ci gaba, “Abin da yake fitowa daga mutum ne yake kazantar da shi. 21 Gama daga ciki, daga zuciyar mutane, mugayen tunani suke fitowa, fasikanci, sata, kisankai, zina, 22 kwadayi, keta, rudu, kazantaccen sha’awa, kishi, bata suna, girman kai da kuma wauta. 23 Duk wadannan mugayen abubuwa daga cikin suke fitowa, suna kuma kazantar da mutum.” 24 Sai Yesu ya bar wurin, ya kuma tafi wajajen Taya. Ya shiga wani gida, bai kuwa so kowa yă sani ba. Duk da haka, bai iya boye kasancewarsa ba. 25 Da jin labarinsa, sai wata mace wadda karamar diyarta tana da mugun ruhu, ta zo ta durkusa a gabansa. 26 Macen kuwa mutuniyar Hellenawa ce, an haife ta a Funisiya a Suriya. Ta roki Yesu yă fitar da aljani da yake jikin diyarta. 27 Yesu ya ce mata, “Da farko, bari’ya’ya su ci su koshi tukuna, gama ba daidai ba ne, a dauki burodin yara a jefa wa karnukansu.” 28 Ta amsa, ta ce, “I, Ubangiji, ko karnuka ma da suke karkashin tebur, sukan ci burbusin da suke faduwa daga abincin yara.” 29 Sai ya ce mata, “Saboda irin wannan amsa, ki tafi, aljanin ya rabu da diyarki.” 30 Ta tafi gida, ta tarar da diyarta kwance a gado, aljanin kuwa ya fita. 31 Sai Yesu ya bar wajajen Taya, ya bi ta Sidon har zuwa Tekun Galili da kuma cikin yankin Dekafolis. 32 A can ne wadsansu mutane suka kawo masa wani kurma, wanda da kyar yake magana. Sai suka roke shi yă dibiya hannunsa a kan mutumin. 33 Bayan da ya jawo shi gefe, sai Yesu ya sa yatsotsinsa a kunnuwan mutumin, ya tofa miyau ya kuma taña harshen mutumin. 34 Ya daga kai sama, ya ja numfashi mai surfi, sa’an nan ya ce masa, “Effata!” (Wato, “Bude!”). 35 Bayan ya fada haka, sai kunnuwan mutumin suka bude, harshensa kuma ya kunce, sai ya fara magana sarai. 36 Yesu ya umarce su, kada su gaya wa kowa. Amma kāra yawan kwabarsu kāra yawan yada labarin suke ta yi.

8 A kwanakin nan wani taro mai girma ya taru. Tun da yake ba su da abin da za su ci, sai Yesu ya kira almajiransa ya ce, 2 “Ina jin tausayin mutanen nan, kwanansu uku ke nan tare da ni, kuma ba su da abin da za su ci. 3 In na sallame su gida da yunwa, za su kāsa a hanya, don wadansu daga cikinsu sun zo daga nesa.” 4 Almajiransa suka amsa suka ce, “Amma a ina, a wannan wurin da ba kowa, wani zai iya samun isashen burodi, don a ciyar da su?” 5 Sai Yesu ya yi tambaya ya ce, “Burodi guda nawa kuke da su?” Suka ce, “Bakwai.” 6 Sai ya gaya wa taron su zazzauna a kasa. Bayan ya dauki burodin nan bakwai, ya yi godiya, sai ya kakkarya, ya ba wa almajiransa su rarraba wa mutanen, suka kuwa yi haka. 7 Suna kuma da kananen kifaye kafan, ya ba da godiya dominisu, ya kuma ce wa almajiran su rarraba musu. 8 Mutanen suka ci, suka koshi. Daga baya, almajiran suka tattara gutsattarin da suka rage cike da kwanduna bakwai. 9 Wajen maza dubu hudu ne suka kasance. Da ya sallame su, 10 sai ya shiga jirgin ruwa tare da almajiransa, suka tafi yankin Dalmanuta. 11 Farisiyawa suka zo suka fara yin wa Yesu tambayoyi. Don su gwada shi, sai suka nemi yă nuna musu wata alama daga sama. 12 Sai ya ja numfashi mai surfi ya ce, “Don me wannan zamani yake neman ganin abin banmamaki? Gaskiya nake gaya muku, ba wata alamar da za a ba su.” 13 Sai ya bar su, ya koma cikin jirgin ruwan, suka ketare zuwa daya hayin. 14 Almajiran suka manta su rike burodi, sai dai guda daya da suke da shi a cikin jirgin ruwan. 15 Yesu ya gargade su ya ce, “Ku yi hankali, ku kuma lura da yistin Farisiyawa da na Hiridus.” 16 Suka tattauna wannan da juna, suna cewa, “Don ba mu da burodi ne.” 17 Da ya gane abin da suke tattaunawa, sai Yesu ya tambaye su ya ce, “Don me kuke zancen rashin burodi? Har yanzu ba ku gane ko fahimta ba? Zukatanku sun taurare ne?” 18 Kuna da idanu, amma kun kāsa gani, kuna da kunnuwa, amma kun kāsa ji? Ba ku tuna ba? 19 Da na

kakkarya burodi guda biyar wa mutane dubu
biyar, kwanduna nawa kuka kwashe cike da
gutsattsarin?" Suka amsa, "Sha biyu." **20** "Da na
kuma kakkarya burodin nan bakwai wa mutum
dubu hudu, kwanduna nawa kuka kwashe cike
da gutsattsarin?" Suka ce, "Bakwai." **21** Ya ce
musu, "Har yanzu ba ku fahimta ba?" **22** Suka
iso Betsaida, sai wadansu mutane suka kawo
wani makaho, suka roki Yesu yā taba shi. **23**
Yesu ya kama hannun makahon ya kai shi
bayan kauyen. Bayan ya tofa miyau a idanun
mutumin, ya kuma dibiya masa hannuwansa,
sai ya tambaye shi ya ce, "Kana iya ganin wani
abu?" **24** Sai ya daga kai ya ce, "Ina ganin
mutane, suna kama da itatuwa da suke tafiya."
25 Yesu ya sāke dibiya hannuwansa a idanun
mutumin, sai idanunsa suka bude, ya sami gani,
ya kuma ga kome sarai. **26** Yesu ya sallame shi
gida ya ce, "Kada ka shiga cikin kauyen." **27**
Yesu da almajiransa suka tafi kauyukan da suke
kewaye da Kaisariya Filibbi. A hanya ya tambaye
su ya ce, "Wa, mutane suke ce da ni?" **28** Suka
amsa, suka ce, "Wadansu suna cewa, Yohanna
Mai Baftisma, wadansu Iliya, wadansu kuma
har wa yau sun ce, daya daga cikin annabawa."
29 Sai ya yi tambaya ya ce, "Amma ku fa, wa
kuke ce da ni?" Bitrus ya amsa ya ce, "Kai ne
Kiristi." **30** Yesu ya gargade su kada su gaya wa
kowa kome a kansa. **31** Sai ya fara koya musu
cewa, dole Dan Mutum yā sha wahaloli da yawa,
dattawa, manyan firostoci da malaman dokoki
kuma su ki shi. Dole kuma a kashe shi, bayan
kwana uku kuma, yā tashi. **32** Ya yi wannan
zance a sarari. Sai Bitrus ya jawo shi gefe, ya
fara tsawata masa. **33** Amma da Yesu ya juya ya
dubi almajiransa, sai ya tsawata wa Bitrus ya ce,
"Tashi daga nan Shaidan! Ba ka da al'amuran
Allah a zuciyarka, sai na mutane." **34** Sai ya
kira taron wurinsa tare da almajiransa ya ce,
"Duk wanda zai bi ni, dole yā ki kansa, yā dauki
gicciyensa yā bi ni. **35** Domin duk mai son ceton
ransa zai rasa shi, amma duk wanda ya rasa
ransa saboda ni, da kuma bishara, zai same shi.
36 Me mutum zai amfana, in ya ribato duniya
duka a bakin ransa? **37** Ko kuma, me mutum
zai bayar a musayar ransa? **38** Duk wanda ya ji
kunyata, da na kalmomina a wannan zamani
na fasikanci da zunubi, Dan Mutum ma zai ji
kunyarsa lokacin da ya shiga cikin dāukakar
Ubansa, tare da tsarkakan mala'iku."

9 Ya kuma ce musu, "Gaskiya nake gaya muku,
wadansu da suke tsattsaye a nan ba za su
mutu ba, sai sun ga mulkin Allah ya bayyana da
iko." **2** Bayan kwana shida, sai Yesu ya dauki
Bitrus, Yakub da Yohanna tare da shi, ya kai
su kan wani dutse mai tsawo, suka kasance su
kadai a wurin. A can aka sāke kamanninsa a
gabansu. **3** Tufafinsa suka zama fari suna kyalli,
fiye da yadda wani a duniya zai iya yi su. **4** Iliya
da Musa suka bayyana a gabansu, suna magana
da Yesu. **5** Bitrus ya ce wa Yesu, "Rabbi, ya yi
kyau da muke nan. Bari mu kafa bukkoki guda
uku, daya dominika, daya domin Musa, daya
kuma domin Iliya." **6** (Bai san abin da zai fada ba
ne, gama sun tsorata kwarai.) **7** Sai wani girgije
ya bayyana, ya rufe su, wata murya kuma ta fito
daga girgijen, ta ce, "Wannan 'Dana ne, wanda
nake kauna, ku saurare shi!" **8** Farat daya, da
suka waiwaya, ba su kara ganin kowa tare da
su ba, sai dai Yesu. **9** Da suna saukowa daga
dutsen, Yesu ya umarce su kada su gaya wa
kowa abin da suka gani, sai bayan Dan Mutum
ya tashi daga matattu. **10** Suka riķe wannan
zance a boye tsakaninsu, suna tattaunawa ko
mece ce ma'anar "tashi daga matattu." **11** Suka
tambaye shi, suka ce, "Don me malaman dokoki
suke cewa, sai Iliya ya fara zuwa?" **12** Yesu ya
amsa ya ce, "Gaskiya ne, Iliya zai zo da fari,
yā kuma mayar da dukan abubuwa. Don me
kuma aka rubuta cewa, dole Dan Mutum yā
sha wahala sosai, kuma a ki shi? **13** Amma ina
fada muku, Iliya ya riga ya zo, kuma suka yi
duk abin da suka ga dama da shi, kamar yadda
aka rubuta game da shi." **14** Da suka dawo
wurin sauran almajiran, sai suka ga babban taro
kewaye da su, malaman dokoki suna gardama
da su. **15** Nan take da dukan mutanen suka ga
Yesu, sai suka cika da mamaki, suka ruga da
gudu don su gai da shi. **16** Ya tambaye su ya ce,
"Gardamar me kuke yi da su?" **17** Wani mutum
a cikin taron ya amsa ya ce, "Malam, na kawo
maka dana mai wani ruhun da yake hana shi
magana. **18** Duk lokacin da mugun ruhun ya

kama shi, yakan jefa shi a kasa. Bakinsa yakan musu, **37** “Duk wanda ya karbi daya daga cikin yi kumfa, yă cije hakorarsa, yakan sa jikinsa ya wadannan kananan yara a cikin sunana, ni ya sandare, yă zama da karfi. Na roki almajiranka karba. Duk wanda kuma ya karbe ni, ba ni ya su fitar da ruhun, amma ba su iya ba.” **19** Yesu karba ba, amma wanda ya aiko ni ne ya karba.” ya ce, “Ya ku zamani marar bangaskiya, har **38** Yohanna ya ce, “Malam mun ga wani mutum yaushe zan kasance tare da ku? Har yaushe yana fitar da aljanu a cikin sunanka, sai muka zan yi hakuri da ku? Kowo mini yaron.” **20** Sai ce yă daina, domin shi ba daya daga cikinmu ba suka kawo shi. Da ruhun ya ga Yesu, nan da ne.” **39** Yesu ya ce, “Kada ku hana shi. Ba wanda nan sai ya buge yaron da farfadiya. Ya fădi a yake yin ayyukan banmamaki a cikin sunana, kasa, yana birgima, bakinsa yana kumfa. **21** nan take yă fadi wani abu mummuna game da Yesu ya tambayi mahaifin yaron ya ce, “Tun ni. **40** Gama duk wanda ba ya găba da mu, namu yaushe yake haka?” Ya ce, “Tun yana karami. ne. **41** Gaskiya nake gaya muku, duk wanda ya **22** Ya sha jefa shi cikin wuta, ko ruwa don yă ba ku ruwan sha a sunana, saboda ku na Kiristi kashe shi. Amma in za ka iya yin wani abu, ka ji ne, lalle, ba zai rasa ladarsa ba. **42** “Idan kuma tausayinmu ka taimake mu.” **23** Yesu ya ce, “In wani yă sa daya daga cikin wadannan’yan yara za ka iya?” Ai, kome mai yiwuwa ne ga wanda ya masu gaskatawa da ni yă yi laifi, zai fiye masa a gaskata.” **24** Nan da nan mahaifin yaron ya fada rataya wani babban dutsen nifa a wuyarsa, a da karfi ya ce, “Na gaskata, ka taimake ni in jefa shi cikin teku. **43** In hannunka yana sa ka sha kan rashin bangaskiyata!” **25** Da Yesu ya ga yin zunubi, yanke shi. Ai, gwamma ka shiga rai taron suna zuwa can a guje, sai ya tsawata wa da hannu daya, da ka shiga jahannama ta wuta, mugun ruhun ya ce, “Kai ruhun kurma, da na inda ba a iya kashe wutar ba, da hannuwanka bebe, na umarce ka, ka fita daga cikinsa, kada binyu. (*Geenna g1067*) **45** In kuma kafarka tana sa kuma ka kara shigarsa.” **26** Sai ruhun ya yi ihu, ka yin zunubi, yanke ta. Ai, gwamma ka shiga ya buge shi da karfi da farfadiya, ya fita. Yaron rai da kafa daya, da a jefa ka cikin jahannama ya kwanta kamar matakce, har mutane da yawa ta wuta, da kafafunka binyu. (*Geenna g1067*) **47** In suka ce, “Ai, ya mutu.” **27** Amma Yesu ya kama shi a hannu ya daga, ya kuwa tashi tsaye. **28** Da Yesu ya shiga gida, almajiransa suka tambaye shi a boye, suka ce, “Me ya sa ba mu iya fitar da shi ba?” **29** Ya amsa ya ce, “Sai da addu’akadai irin wannan yakan fita.” **30** Suka bar wurin suka bi ta Galili. Yesu bai so wani yă san inda suke ba, **31** gama yana koya wa almajiransa. Ya ce musu, “Za a ci amanar Dan Mutum, a ba da shi ga hannun mutane. Za su kashe shi, bayan kwana uku kuma zai tashi.” **32** Amma ba su fahimci abin da yake nufi ba, suka kuma ji tsoro su tambaye shi game da wannan. **33** Suka iso Kafarnahum. Da yana cikin gida, sai ya tambaye su ya ce, “Gardamar me kuke yi a hanya?” **34** Amma suka yi shiru, don a hanya suna gardama ne, a kan ko wane ne a cikinsu ya fi girma? **35** Da Yesu ya zauna, sai ya kira Sha Biyun ya ce, “In wani yana so yă zama na fari, dole yă zama na karshe duka, da kuma bawan kowa.” **36** Ya dauki wani karamin yaro ya sa yă tsaya a tsakiyarsu. Ya dauke shi a hannunsa, ya ce

musu, **37** “Duk wanda ya karbi daya daga cikin yi kumfa, yă cije hakorarsa, yakan sa jikinsa ya wadannan kananan yara a cikin sunana, ni ya sandare, yă zama da karfi. Na roki almajiranka karba. Duk wanda kuma ya karbe ni, ba ni ya su fitar da ruhun, amma ba su iya ba.” **19** Yesu karba ba, amma wanda ya aiko ni ne ya karba.” ya ce, “Ya ku zamani marar bangaskiya, har **38** Yohanna ya ce, “Malam mun ga wani mutum yaushe zan kasance tare da ku? Har yaushe yana fitar da aljanu a cikin sunanka, sai muka zan yi hakuri da ku? Kowo mini yaron.” **20** Sai ce yă daina, domin shi ba daya daga cikinmu ba suka kawo shi. Da ruhun ya ga Yesu, nan da ne.” **39** Yesu ya ce, “Kada ku hana shi. Ba wanda nan sai ya buge yaron da farfadiya. Ya fădi a yake yin ayyukan banmamaki a cikin sunana, kasa, yana birgima, bakinsa yana kumfa. **21** nan take yă fadi wani abu mummuna game da Yesu ya tambayi mahaifin yaron ya ce, “Tun ni. **40** Gama duk wanda ba ya găba da mu, namu yaushe yake haka?” Ya ce, “Tun yana karami. ne. **41** Gaskiya nake gaya muku, duk wanda ya **22** Ya sha jefa shi cikin wuta, ko ruwa don yă ba ku ruwan sha a sunana, saboda ku na Kiristi kashe shi. Amma in za ka iya yin wani abu, ka ji ne, lalle, ba zai rasa ladarsa ba. **42** “Idan kuma tausayinmu ka taimake mu.” **23** Yesu ya ce, “In wani yă sa daya daga cikin wadannan’yan yara za ka iya?” Ai, kome mai yiwuwa ne ga wanda ya masu gaskatawa da ni yă yi laifi, zai fiye masa a gaskata.” **24** Nan da nan mahaifin yaron ya fada rataya wani babban dutsen nifa a wuyarsa, a da karfi ya ce, “Na gaskata, ka taimake ni in jefa shi cikin teku. **43** In hannunka yana sa ka sha kan rashin bangaskiyata!” **25** Da Yesu ya ga yin zunubi, yanke shi. Ai, gwamma ka shiga rai taron suna zuwa can a guje, sai ya tsawata wa da hannu daya, da ka shiga jahannama ta wuta, mugun ruhun ya ce, “Kai ruhun kurma, da na inda ba a iya kashe wutar ba, da hannuwanka bebe, na umarce ka, ka fita daga cikinsa, kada binyu. (*Geenna g1067*) **45** In kuma kafarka tana sa kuma ka kara shigarsa.” **26** Sai ruhun ya yi ihu, ka yin zunubi, yanke ta. Ai, gwamma ka shiga ya buge shi da karfi da farfadiya, ya fita. Yaron rai da kafa daya, da a jefa ka cikin jahannama ya kwanta kamar matakce, har mutane da yawa ta wuta, da kafafunka binyu. (*Geenna g1067*) **47** In suka ce, “Ai, ya mutu.” **27** Amma Yesu ya kama shi a hannu ya daga, ya kuwa tashi tsaye. **28** Da Yesu ya shiga gida, almajiransa suka tambaye shi a boye, suka ce, “Me ya sa ba mu iya fitar da shi ba?” **29** Ya amsa ya ce, “Sai da addu’akadai irin wannan yakan fita.” **30** Suka bar wurin suka bi ta Galili. Yesu bai so wani yă san inda suke ba, **31** gama yana koya wa almajiransa. Ya ce musu, “Za a ci amanar Dan Mutum, a ba da shi ga hannun mutane. Za su kashe shi, bayan kwana uku kuma zai tashi.” **32** Amma ba su fahimci abin da yake nufi ba, suka kuma ji tsoro su tambaye shi game da wannan. **33** Suka iso Kafarnahum. Da yana cikin gida, sai ya tambaye su ya ce, “Gardamar me kuke yi a hanya?” **34** Amma suka yi shiru, don a hanya suna gardama ne, a kan ko wane ne a cikinsu ya fi girma? **35** Da Yesu ya zauna, sai ya kira Sha Biyun ya ce, “In wani yana so yă zama na fari, dole yă zama na karshe duka, da kuma bawan kowa.” **36** Ya dauki wani karamin yaro ya sa yă tsaya a tsakiyarsu. Ya dauke shi a hannunsa, ya ce

10 Sai Yesu ya tashi daga nan ya tafi yankin

Yahudiya, da kuma ketaren Urdun. Taron mutane suka sâke zuwa wurinsa, ya kuma koya musu kamar yadda ya saba. **2** Wadansu Farisiyawa suka zo suka gwada shi, ta wurin yin masa tambaya cewa, “Daidai ne bisa ga doka, mutum yă saki matarsa?” **3** Ya amsa ya ce, “Me Musa ya umarce ku?” **4** Suka ce, “Musa ya ba da izini mutum yă rubuta takardar saki, yă kuma kore ta.” **5** Yesu ya ce, “Saboda taurin kanku ne, Musa ya rubuta muku wannan doka. **6** Amma a farkon halitta, Allah ya ‘halicce su

miji da mace.’ 7 ‘Saboda wannan dalili, mutum “Ga mutum kam, wannan ba mai yiwuwa ba ne, zai bar mahaifinsa da mahaifiyarsa, yă manne amma ga Allah, wannan mai yiwuwa ne; dukan wa matarsa, 8 su biyun kuma za su zama jiki abubuwa masu yiwuwa ne ga Allah.” 28 Bitrus daya.’ Saboda haka, su ba mutum biyu ba ne, ya ce, “Mun bar kome domin mu bi ka!” 29 amma mutum daya. 9 Domin haka, abin da Yesu ya amsa ya ce, “Gaskiya nake gaya muku, Allah ya hada, kada mutum yă raba.” 10 Da suna babu wanda zai bar gida, ko’yan’uwa maza da cikin gida kuma, sai almajiran suka tambayi mata, ko mahaifiya, ko mahaifi, ko’ya’ya, ko Yesu game da wannan. 11 Ya amsa ya ce, “Duk gonaki saboda ni, da kuma bishara, 30 sa’an wanda ya saki matarsa, ya auri wata, yana da nan yă kăsa samun ninkinsu dari a zamanin laifin aikata zina a kan matar da ya saki. 12 In yanzu (na gidaje, da’yan’uwa mata, da’yan’uwa kuma ta saki mijinta ta auri wani, ta yi zina maza, da uwaye, da’ya’ya, da gonaki amma ke nan.” 13 Mutane suka kawo kananan yara tare da tsanani) a lahiria kuma yă sami rai wurin Yesu don yă taþa su, amma almajiran madawwami. (aiōn g165, aiōnios g166) 31 Amma da suka kwabe su. 14 Da Yesu ya ga haka, sai ya yi yawa da suke na farko, za su zama na karshe, fushi, ya ce musu, “Ku bar yara Kanana su zo na karshe kuma, za su zama na farko.” 32 Suna wurina, kada ku hana su, gama mulkin Allah haurawa a hanyarsu zuwa Urushalima ke nan, na irin wadannan ne. 15 Gaskiya nake gaya Yesu yana a gaba, almajiran suna bin sa suna muku, duk wanda bai karbi mulkin Allah kamar mamaki, wadanda suke bi kuma suna ji tsoro. Karamin yaro ba, ba zai taþa shiga mulkin ba.” Ya sâke kai Sha Biyun nan gefe, ya gaya musu 16 Sai ya dfauki yaran a hannuwansa, ya dibiya abin da zai faru da shi. 33 Ya ce, “Za mu haura musu hannuwansa, ya kuma albarkace su. 17 Da zuwa Urushalima, za a bashe Dan Mutum, ga Yesu ya kama hanya, sai wani mutum ya ruga manyan firistoci da malaman dokoki. Za su da gudu ya zo wajensa, ya durkusa a gabansa ya yi masa hukuncin kisa, a kuma ba da shi ga ce, “Malam nagari, me zan yi domin in gâji rai Al’ummai, 34 wadanda za su yi masa ba’a, su madawwami?” (aiōnios g166) 18 Yesu ya amsa ya tofa masa miyau, su yi masa bulala, su kuma ce, “Don me kake ce da ni mai nagarta? Ai, ba kashe shi. Bayan kwana uku kuma yă tashi.” wani nagari, sai Allah kadai. 19 Ka san dokokin 35 Sai Yaþub da Yohanna, ’ya’yan Zebedi maza da suka ce, ‘Kada ka yi kisankai, kada ka yi zina, suka zo wurinsa suka ce, “Malam, muna so ka yi kada ka yi sata, kada ka ba da shaida ta karya, mana duk abin da muka roka.” 36 Ya tambaye su kada ka cuci wani, ka girmama mahaifinka da ya ce, “Me kuke so in yi muku?” 37 Suka amsa mahaifiyarka.” 20 Mutumin ya ce, “Malam, ai, suka ce, “Ka bar dayanmu yă zauna a damarka, tun ina yaro na kiyaye duk wadannan.” 21 Yesu dayan kuma a hagunka, a cikin dfaukakarka.” ya calle shi da kauna ya ce, “Abu daya ka rasa, 38 Yesu ya ce, “Ba ku san abin da kuke roko ka tafi ka sayar da duk abin da kake da shi, ba. Za ku iya shan kwaf da zan sha, ko a yi ka ba wa matalauta, za ka kuwa sami dukiya muku baftisma da baftismar da aka yi mini?” 39 a sama. Sa’an nan ka zo ka bi ni.” 22 Da jin Suka ce, “Za mu iya.” Yesu ya ce musu, “Za ku wannan, sai mutumin ya bata fuskarsa, ya tafi sha kwaf da zan sha, a kuma yi muku baftisma da bañin ciki, gama yana da arziki sosai. 23 Yesu da aka yi mini, 40 amma zama a damana ko ya dudduba, sai ya ce wa almajiransa, “Yana da haguna, ba ni nake ba da izinin ba. Wadannan wuya fa masu arziki su shiga mulkin Allah!” wurare na wadanda aka riga aka shirya musu 24 Almajiransa suka yi mamakin kalmominsa. ne.” 41 Da sauran goman suka ji wannan, sai Amma Yesu ya sâke ce musu, “Ya’vana, vana suka yi fushi da Yaþub da Yohanna. 42 Yesu ya da wuya fa a shiga mulkin Allah! 25 Ya fi sauksi kira su ya ce musu, “Kun sani wadanda aka san rakumi yă shiga ta kafar allura, da mai arziki su da mulkin al’ummai sukan nuna musu iko, yă shiga mulkin Allah.” 26 Almajiran suka yi hakimansu ma sukan gasa musu iko. 43 Ba haka mamaki kwarai, suka ce wa junu, “To, wa zai ya kamata yă zama da ku ba. A maimakon, duk sami ceto ke nan?” 27 Yesu ya calle su ya ce, wanda yake so yă zama babba a cikinku, dole yă

zama bawanku. **44** Duk wanda kuma yake so yă albarka ne wanda yake zuwa a cikin sunan zama na farko, dole yă zama bawan kowa. **45** Ubangiji!” **10** “Mai albarka ne mulkin nan mai Gama ko Dan Mutum ma, bai zo domin a bauta zuwa na mahaifinmu Dawuda!” “Hosanna a can masa ba, amma don yă yi bauta, yă kuma ba cikin samaniyal!” **11** Yesu ya shiga Urushalima da ransa fansa saboda mutane da yawa.” **46** Sai ya kuma tafi filin haikali. Ya dudduba kome suka iso Yeriko. Sa’ad da Yesu da almajiransa duka, amma da yake yamma ta yi, sai ya tafi tare da taro mai yawa suke barin birni, wani Betani tare da Sha Biyun. **12** Kashegari, da suke makaho da ake kira Bartimawus kuwa (wato, barin Betani, Yesu kuwa ya ji yunwa. **13** Da ya “dan Timawus”), yana zaune a gefen hanya hangi wani itacen baure mai ganye, sai ya je yana bara. **47** Da ya ji cewa Yesu Banazare ne, sai domin yă ga ko yana da’ya’ya. Amma da ya kai ya daga murya, yana cewa, “Yesu ‘Dan Dawuda, can, bai tarar da kome ba sai ganye, domin ka yi mini jinkai!” **48** Mutane da yawa suka ba lokacin’ya’yan baure ba ne. **14** Sai ya ce kwabe shi, suka ce yă yi shiru, amma ya kara daga murya yana cewa, “Dan Dawuda, ka yi **g165** mini jinkai!” **49** Yesu ya tsaya ya ce, “Ku kira Almajiransa kuwa suka ji ya fadi haka. (aiōn shi.” Sai suka kira makahon suka ce, “Ka yi shiga filin haikalin, ya fara korar wadanda suke farin ciki! Tashi tsaye! Yana kiranka.” **50** Ya saya da sayarwa a can. Ya tutture tebur na jefar da mayafinsa waje daya, ya yi wuf, ya zo masu musayar kudi, da kujerun masu sayar wurin Yesu. **51** Yesu ya tambaye shi ya ce, “Me da tattabaru, **16** ya kuma hana kowa yă ratsa kake so in yi maka?” Makahon ya ce, “Rabbi, da a filin haikali dauke da kayan ciniki. **17** Da ina so in sami ganin gari.” **52** Yesu ya ce, “Je ka, yake koya musu, sai ya ce, “Ashe, ba a rubuce bangaskiyarka ta warkar da kai.” Nan da nan, yake ba cewa, ‘Za a kira gidana, gidan addu’ a ya sami ganin gari, ya kuma bi Yesu suka tafi.

11 Sa’ad da suka yi kusa da Urushalima, suka zo Betfaji da Betani wajen Dutsen Zaitun, sai Yesu ya aiki biyu daga cikin almajiransa, **2** ya ce musu, “Ku je kauyen da yake gaba da ku, da shigarku, za ku tarar da wani dan jaki a daure a can, wanda ba wanda ya taba hawa. Ku kunce shi ku kawo nan. **3** In wani ya tambaye ku, ‘Don me kuke yin haka?’ Ku gaya masa cewa, ‘Ubangiji yana bukatarsa, zai kuma dawo da shi ba da jimawa ba.’” **4** Suka tafi, suka kuwa tarar da wani dan jaki a waje, a titi, daure a kofar gida. Suna cikin kunce shi ke nan, **5** sai wadansu mutane da suke tsattsaye a wurin suka ce musu, “Me kuke yi da kuke kunce dan jakin nan?” **6** Suka amsa kamar yadda Yesu ya ce su yi. Mutanen kuwa suka kyale su. **7** Da suka kawo shi wajen Yesu, sai suka shimpida rigunarsu a bayansa. Yesu kuwa ya hau ya zauna bisansa. **8** Mutane da yawa suka shimpida rigunarsu a kan hanya, wadansu kuma suka baza rassan itatuwan da suka sara daga gonaki. **9** Wadanda suka yi gaba, da kuma wadanda suke biye, duk suka daga murya, suna cewa, “Hosanna!” “Mai

na dukan al’ummai ba? Amma ga shi kun mai da shi ‘kogon’yan fashi.’” **18** Manyan firistoci da malaman dokoki suka ji wannan, sai suka fara neman hanyar da za su kashe shi, gama suna jin tsoronsa, saboda dukan taron suna mamakin koyarwarsa. **19** Da yamma ta yi, sai Yesu da almajiransa suka bar garin. **20** Da safe, da suke wucewa, sai suka ga itacen bauren nan ya yankwane tun daga saiwersa. **21** Bitrus ya tuna, sai ya ce wa Yesu, “Rabbi, duba! Itacen bauren nan da ka la’anta, ya yankwane!” **22** Yesu ya amsa ya ce, “Ku gaskata da Allah. **23** Gaskiya naake gaya muku, in wani ya ce wa dutsen nan, ‘Je ka, ka fada cikin teku,’ bai kuwa yi shakka a zuciyarsa ba, amma ya gaskata cewa, abin da ya fada zai faru, haka kuwa za a yi masa. **24** Saboda haka, ina fada muku, duk abin da kuka roka cikin addu’ a, ku gaskata kun riga kun karba, zai kuwa zama naku. **25** A duk lokacin da kuke tsaye cikin addu’ a, in kuna riķe da wani mutum a zuciyarku, ku gafarta masa, domin Ubanku da yake sama shi ma yă gafarta muku zunubanku.” **27** Suka sāke dawowa cikin Urushalima. Da Yesu yana tafiya a filin haikali, sai manyan firistoci, malaman dokoki da kuma

dattawa suka zo wurinsa. **28** Suka tambaye, gane ya yi misalin a kansu ne. Amma suka ji shi suka ce, “Da wane iko kake yin wadannan tsoron taron, saboda haka suka bar shi suka yi abubuwa? Wa kuma ya ba ka ikon yin wannan?” tafiyarsu. **13** Daga baya, sai suka tura wadansu **29** Yesu ya ce, “Zan yi muku tambaya guda. Ku Farisiyawa da mutanen Hiridus zuwa wurin ba ni amsa, ni kuma zan gaya muku, ko da wane Yesu, domin su sa masa tarko a cikin maganarsa. iko nake yin wadannan abubuwa. **30** Baftismar **14** Suka zo wurinsa suka ce, “Malam, mun san Yohanna, daga sama ce, ko daga mutane? Ku kai mutum ne mai mutunci. Ba ka bin ra’ayin fada mini!” **31** Sai suka tattauna a junansu, suka mutane, don ba ka nuna bambanci. Amma kana ce, “In muka ce, ‘Daga sama ne,’ zai ce, ‘To, don koyar da hanyar Allah bisa ga gaskiya. Daidai me ba ku gaskata shi ba?’ **32** In kuma muka ne a biya wa Kaisar haraji, ko babu? **15** Mu ce, ‘Daga wurin mutane ne’; suna jin tsoron biya ko kada mu biya?” Amma Yesu ya san mutane, don kowa ya dfauka cewa, Yohanna, munafuncinsu, sai ya yi tambaya ya ce, “Don annabi ne na gaskiya.” **33** Saboda haka, suka me kuke fo’karin sa mini tarko? Ku kawo mini amsa wa Yesu suka ce, “Ba mu sani ba.” Yesu ya dinari in ga.” **16** Suka kawo masa kudin, sai ya ce, “To, ni ma ba zan gaya muku ko da wane iko tambaye, su ya ce, “Hoton wane ne wannan? nake yin wadannan abubuwa ba.”

12 Sa’an nan ya fara yi musu magana da misalai ya ce, “Wani mutum ya shuka gonar inabi. Ya kewaye ta da katanga, ya haka rami domin matsin inabin, ya kuma gina dakin gadi. Sai ya ba wa wadansu manoma hayar gonar inabin, sa’an nan ya yi tafiya. **2** Da lokacin girbi ya yi, sai ya aiki wani bawa wajen’yan hayan, don yā karbo masa’ya’yan inabin daga wurinsu. **3** Amma suka kama shi, suka yi masa dūka, suka kore shi hannun wofi. **4** Sai ya sāke aikan wani bawa wurinsu, amma suka bugi wannan mutum a kai, suka wula’kanta shi. **5** Har yanzu ya sāke aikan wani. Wannan kuwa suka kashe. Ya aika wadansu da yawa; suka bubbuge wadansu, sauran kuwa suka kashe. **6** “Sauran mutum dāya da ya rage ya aika, da, da yake kauna. Daga karshe sai ya aike shi, yana cewa, ‘Za su girmama dana.’ **7** “Amma’yan hayan suka ce wa juna, ‘Aha! Wannan shi ne magājin. Ku zo mu kashe shi, gādon kuma yā zama namu.’ **8** Sai suka kama shi suka kashe, suka jefa shi bayan gonar inabin. **9** “To, me, mai gonar inabin zai yi ke nan? Zai zo yā karkashe dukan’yan hayan nan, ya kuma ba wa wadansu gonar inabin. **10** Ba ku taba karanta wannan Nassi ba, “Dutsen da magina suka ki, shi ne kuwa ya zama dutsen kusurwan gini. **11** Ubangiji ya yi wannan, ya kuma yi kyau a idanunmu?” **12** Sai manyan Firistoci da malaman dokoki da shugabanni suka nemi hanyar da za su kama shi, domin sun

Kuma rubutun wane ne wannan?” Suka ce, “Na Kaisar.” **17** Sai Yesu ya ce musu, “Ku ba wa Kaisar abin da yake na Kaisar, ku ba wa Allah kuma abin da yake na Allah.” Suka yi mamakinsa kwarai. **18** Sa’an nan Sadukiyawa da suke cewa, babu tashin matattu, suka zo masa da tambaya. **19** Suka ce, “Malam, Musa ya rubuta mana cewa, in dan’uwan wani mutum ya mutu, ya bar mata babu’ya’ya, dole mutumin ya auri gwauruwar, yā kuma samo wa dan’uwansa’ya’ya. **20** To, an yi wadansu’yan’uwa guda bakwai. Na fari ya yi aure, ya mutu babu’ya’ya. **21** Na biyun ya auri gwauruwar, sai shi ma ya mutu, babu’ya’ya. Haka kuma na ukun. **22** A gaskiya, ba ko daya daga cikin bakwai dīn da ya bar’ya’ya. Daga karshe, macen ta mutu. **23** To, a tashin matattu, matar wa za tā zama, don duk su bakwai nan sun aure ta?” **24** Yesu ya ce, “Ashe, ba a cikin kuskure kuke ba saboda rashin sanin Nassi, ko ikon Allah? **25** Sa’ad da matattu suka tashi, ba za su yi aure ba, ba kuwa za a ba da su ga aure ba. Za su zama kamar yadda mala’iku suke a cikin sama. **26** Game da tashin matattu kuwa, ashe, ba ku karanta a cikin littafin Musa ba, game da labarin dan kurmin nan mai cin wuta da Musa ya gani a jeji, yadda Allah ya yi magana da shi ya ce, ‘Ni ne Allah na Ibrahim, Allah na Ishaku da kuma Allah na Yakub?’ **27** Shi ba Allah na matattu ba ne, shi Allah na masu rai ne. Kun yi mummunan kuskure!” **28** Wani daga cikin malaman dokoki ya zo ya ji suna muhawwara. Da ya lura cewa Yesu ya amsa musu daidai, sai ya tambaye

shi ya ce, "A cikin dukan dokoki, wacce ta fi kuwa, daga cikin talaucinta, ta ba da kome, duk girma duka?" 29 Yesu ya ce, "Wadda ta fi girma abin da take da shi na rayuwa."

duka, ita ce wannan. 'Ku saurara, ya Isra'il, Ubangiji Allahnmu, Ubangiji daya ne. 30 Ka kaunaci Ubangiji Allahnkda dukan zuciyarka, da dukan ranka, da dukan hankalinka, da kuma dukan karfinka.' 31 Na biyun ita ce, 'Ka kaunaci maqwabcinka kamar kanka.' Ba wata doka da ta fi wadannan." 32 Mutumin ya ce, "Malam, ka fadi daidai. Daidai ne da ka ce, Allah daya ne, babu kuma wani sai shi. 33 Nuna kauna ga Allah da dukan zuciyarka, da dukan ganewarka, da dukan karfinka, da kuma nuna kauna ga maqwabcinka kamar kanka, ya fi dukan hadayun konawa da sadakoki." 34 Da Yesu ya ga ya amsa da hikima, sai ya ce masa, "Ba ka da nisa da mulkin Allah." Daga lokacin, ba wanda ya yi karambani yin masa wata tambaya. 35 Yayinda Yesu yake koyarwa a filin haikalin, sai ya yi tambaya ya ce, "Yaya malaman dokoki suke cewa Kiristi dan Dawuda ne? 36 Dawuda da kansa ya yi magana ta wurin Ruhu Mai Tsarki ya ce, "Ubangiji ya ce wa Ubangijina, "Zauna a hannun damana sai na sa abokan gabanka a karkashin sawunka.'" 37 Dawuda da kansa ya kira shi 'Ubangiji.' To, ta yaya zai zama dansa?" Taro mai yawa suka saurare shi da murna. 38 Sa'ad da Yesu yake koyarwa ya ce, "Ku lura da malaman dokoki. Sukan so yin tafiya a manyan riguna, a kuma dinga gaishe su a wuraren kasuwanci. 39 Sukan kuma nemi wuraren zama mafi daraja a majami'u, da kuma wuraren zaman manya a bukukkuwa. 40 Suna kwace gidajen gwauraye, kuma don nuna iyawa, sukan yi dogayen addu'o'i. Irin mutanen nan, za su sha hukunci mai tsanani sosai." 41 Yesu ya zauna daura da inda ake bayarwa, ya kuma dubi yadda taron suke sa kudinsu a cikin dakunan ajiya haikali. Masu arziki da yawa suka zuba kufade masu yawa. 42 Amma wata matalauciya gwauruwa, ta zo ta saka anini biyu, da suka yi daidai da rabin kobo. 43 Yesu ya kira almajiransa wurinsa ya ce, "Gaskiya nake gaya muku, abin da matalauciya gwauruwan nan ta zuba cikin dakunan ajiya nan ya fi na sauran dukan. 44 Dukansu sun bayar ne daga cikin arzikinsu; ita

13 Da yake barin haikalin, sai daya daga cikin almajiransa ya ce masa, "Malam! Dubi irin manya-manyan duwatsun nan! Ka ga irin gine-ginen nan masu kyau mana!" 2 Yesu ya amsa ya ce, "Ka ga dukan manyan gine-ginen nan? Ba wani dutse a nan, da za a bari kan wani da ba za a rushe ba." 3 Da Yesu yana zaune a kan Dutsen Zaitun da yake daura da haikali, sai Bitrus, Ya'kub, Yohanna da kuma Andarawus, suka tambaye shi a boye, suka ce, 4 "Ka gaya mana, yaushe wadannan abubuwa za su faru? Wace alama ce kuma za tā nuna cewa, duk wadannan suna dab da cikawa?" 5 Sai Yesu ya ce musu, "Ku lura fa kada wani yā rude ku. 6 Da yawa za su zo a cikin sunana, suna cewa, 'Ni ne shi.' Za su kuwa rudi mutane da yawa. 7 Sa'ad da kuka ji labarun yake-yake da jita-jitar yake-yake, kada hankalinku yā tashi. Dole irin wadannan abubuwa su faru. Amma karshen tukuna. 8 Al'umma za tā tasar wa al'umma, mulki kuma yā tasar wa mulki. Za a yi girkizar kasa a wurare dabam-dabam, a kuma yi yunwa. Wadannan dai mafarin azabar na'kuda. 9 "Dole ku yi zaman tsaro. Za a ba da ku ga hukuma, a kuma bulale ku a majami'u. Saboda ni kuma, za ku tsaya a gaban gwamnoni da sarakuna, domin ku ba da shaida a gabansu. 10 Dole sai an fara yin wa'azin bishara ga dukan al'ummai. 11 Sa'ad da aka kama ku, aka kuma kai ku don a yi muku shari'a, kada ku damu da abin da za ku fada. Sai dai ku fadi abin da aka ba ku a lokacin. Gama ba ku kuke magana ba, Ruhu Mai Tsarki ne. 12 "Dan'uwa zai ba da dan'uwa a kashe. Mahaifi zai ba da dansa.'Ya'ya za su tayar wa iyayensu, su kuma sa a kashe su. 13 Dukan mutane za su ki ku saboda ni, amma wanda ya tsaya da karfi har karshe, zai sami ceto. 14 "Sa'ad da kuka ga 'abin kyama, mai kawo hallaka'tsaye indabai kamata ba (mai karatu ya gane), to, sai wafanda suke a Yahudiya su gudu zuwa duwatsu. 15 Kada wani da yake kan rufin gidansa yā sauwa, ko yā shiga gida don yā dauki wani abu. 16 Kada wani da yake gona kuma yā koma don daukar rigarsa. 17 Kaiton mata masu

ciki, da mata masu renon'ya'ya a wadancan yă tarar da kai kana barci. **37** Abin da na fada kwanakin! **18** Ku yi addu'a, kada wannan yă faru muku, na fada wa kowa. ‘Ku yi tsaro!’”
a lokacin sanyi. **19** Domin wadancan kwanakin za su zama kwanaki na bakin ciki, wadanda ba a taba yin irinsa ba tun farkon halitta, har yă zuwa yanzu, ba kuwa za a sâke yin irinsa ba. **20** “Da ba don Ubangiji ya rage kwanakin nan ba, da ba wani da zai tsira. Amma saboda zabâbbu wadanda ya zaba, sai ya rage kwanakin. **21** A lokacin nan, in wani ya ce muku, ‘Duba, ga Kiristi nan!’ Ko kuwa, ‘Duba, ga shi can!’ Kada ku gaskata. **22** Gama Kiristi masu yawa na karya, da annabawan karya za su firfito, su kuma aikata manyan alamu da ayyukan banmamaki don su rudi har da zabâbbu ma in zai yiwu. **23** Amma ku kula! Na dai gaya muku kome tun da wuri. **24** “Amma wadancan kwanaki, bayan bakin azaban nan, “‘rana za tă yi duhu, wata kuma ba zai ba da haskensa ba; **25** taurari za su fâffâdo daga sararin sama. Za a kuma gîrgiza manyan abubuwan da suke a sararin sama.’ **26** “Sa'an nan, mutane za su ga Dan Mutum yana zuwa cikin gizagizai da iko, da dâuakaka mai girma. **27** Zai kuma aiko mala'ikunsa su tattaro zabâbbunsa daga kusurwoyi hudun nan, daga iyakar duniya har yă zuwa iyakar sama. **28** “To, sai ku yi koyi da itacen baure. Da zarar rassansa suka yi taushi, ganyayensa kuma suka toho, kun san cewa damina ta yi kusa ke nan. **29** Haka ma, in kuka ga wadannan abubuwa suna faruwa, ku san cewa ya yi kusan zuwa, yana ma dab da bakin kofa. **30** Gaskiya nake gaya muku, zamanin nan ba zai shude ba sai duk abubuwan nan sun faru. **31** Sama da kasa za su shude, amma kalmomina ba za su taba shudewa ba. **32** “Game da wannan rana ko sa'a kuwa, ba wanda ya sani, ko mala'ikun da suke sama, ko Dan, sai Uban kadai. **33** Ku lura fa! Ku zauna a shirye! Don ba ku san lokacin da shi zai zo ba. **34** Yana kama da mutumin da zai yi tafiya. Yakan bar gidansa a hannun bayinsa, kowa da nasa aikin da aka sa shi, yă kuma ce wa wanda yake gadin kofa, yă yi tsaro. **35** “Saboda haka, sai ku zauna a shirye, domin ba ku san lokacin da maigidan zai dawo ba, ko da yamma ne, ko da tsakar dare ne, ko lokacin da zakara na cara ne, ko kuma da safe ne. **36** In ya zo kwaram, kada ka bari

14 To, saura kwana biyu ne kadai a yi Bikin Ketarewa da Bikin Burodi Marar Yisti, sai manyan firistoci da malaman dokoki, suka nemi wani dalili su kama Yesu a boye, su kashe. **2** Suka ce, “Ba a lokacin Biki ba, don kada mutane su yi tawaye.” **3** Yayinda yake a Betani, a gidan wani mutumin da ake kira Siman Kuturu, yana cin abinci, sai wata mace ta zo da wani dan tulu na turaren alabasta da aka yi da nardi zalla, mai tsadan gaske. Ta fasa tulun, ta kuma zuba turaren a kansa. **4** Wadansu daga cikin wadanda suke wurin, suka ji haushi, suka ce wa junia, “Me ya sa za a bata turaren nan haka? **5** Da an sayar da shi, ai, da an sami kudi fiye da albashî ma'aikaci na shekara guda, a ba wa matalauta. Sai suka tsawata mata da zafi.” **6** Yesu ya ce, “Ku kyale ta mana. Don me kuke damunta? Ta yi abu mai kyau a gare ni. **7** Matalauta dai suna tare da ku kullum, za ku kuma iya taimakonsu a duk lokacin da kuke so. Amma ni ba zan kasance da ku kullum ba. **8** Ta yi abin da ta iya yi. Ta zuba turare a jikina kafin lokaci, don shirin jana'izata. **9** Gaskiya nake gaya muku, duk inda aka yi wa'azin bishara ko'ina a duniya, za a fadî abin da ta yi, domin tunawa da ita.” **10** Sai Yahuda Iskariyot, daya daga cikin Sha Biyun nan, ya je wajen manyan firistoci don yă bashe Yesu a gare su. **11** Suka yi murna da jin haka, suka yi alkawari za su ba shi kudi. Don haka, ya fara neman zarafi yă ba da shi. **12** A rana ta fari ta Bikin Burodi Marar Yisti, lokacin da akan yanka dan ragon hadayar kafara, bisa ga al'ada ta tunawa da Bikin Ketarewa, sai almajiran Yesu suka tambaye shi, suka ce, “Ina kake so mu je mu shirya maka wurin da za ka ci Bikin Ketarewa?” **13** Sai ya aiki biyu daga cikin almajiransa ya ce, “Ku shiga cikin birni, za ku sadu da wani dauke da tulun ruwa. Ku bi shi. **14** Gidan da ya shiga, ku gaya wa maigidan cewa, ‘Malam yana tambaya, ina dakin bakina, inda zan ci Bikin Ketarewa tare da almajiraina?’ **15** Zai nuna muku wani babban dakim sama da aka shirya domin bañi. Ku yi mana shirin a can.” **16** Almajiran suka tafi, suka shiga cikin birnin,

suka kuwa tarar da kome kamar yadda Yesu wannan kwaf. Amma ba abin da nake so ba, ya fadfa musu. Sai suka shirya Bikin Ketarewa. sai dai abin da kake so.” 37 Sai ya koma wajen 17 Da yamma ta yi, sai Yesu ya zo tare da Sha almajiransa, ya same su suna barci. Ya ce wa Biyun. 18 Yayinda suke cin abinci a tebur, sai ya Bitrus, “Siman, kana barci ne? Ka kāsa yin tsaro ce, “Gaskiya nake gaya muku, daya daga cikinku na sa’ a daya? 38 Ku yi tsaro, ku kuma yi addu’ a, zai bashe ni, wani wanda yake ci tare da ni.” domin kada ku fadi cikin jarraba. Ruhu yana so, 19 Suka cika da bakin ciki, da ddaya-ddaya suka sai dai jiki raunana ne.” 39 Ya sāke komawa, ce masa, “Tabbatacce, ba ni ba ne, ko?” 20 Ya ya maimaita addu’ar da ya yi. 40 Da ya dawo, ce, “Daya daga cikin Sha Biyun ne, wanda yake ya sāke tarar da su suna barci, domin barci ci tare da ni a kwano. 21 Dan Mutum zai tafi ya cika musu ido. Suka rasa abin da za su ce kamar yadda yake a rubuce game da shi, amma masa. 41 Da ya koma sau na uku, sai ya ce musu, kaiton mutumin da ya bashe Dan Mutum! Zai fi “Har yanzu kuna barci, kuna hutawa ba? Ya masa, da ba a haife shi ba.” 22 Yayinda suke cin isa! Lokaci ya yi. Duba an ba da Dan Mutum abinci, sai Yesu ya dauki burodi, ya yi godiya, a hannun masu zunubi. 42 Ku tashi! Mu tafi! ya kakkarya, ya ba wa almajiransa, yana cewa, Ga mai bashe ni din yana zuwa!” 43 Yana cikin “Ku karba, wannan jikina ne.” 23 Sai kuma ya magana ke nan, sai Yahuda, daya daga cikin Sha dauki kwaf ruwan inabi, ya yi godiya, ya kuma Biyun ya bayyana. Ya zo tare da taro da suke miķa musu, dukansu suka sha daga ciki. 24 Sai rike da takuba da sanduna. Manyan firistoci da ya ce musu, “Wannan jinina ne na alkawari, malaman dokoki, da kuma dattawa ne suka turo wanda aka zubar da shi saboda mutane da yawa. taron. 44 Mai bashe shi dīn ya riga ya shirya 25 Gaskiya nake gaya muku, ‘Ba zan kara sha alama da su cewa, “Wanda na yi wa sumba, shi daga’ya’yan inabi ba, sai ranan nan, da zan sha ne mutumin, ku kama shi, ku rike sosai.” 45 Nan shi sabo a mulkin Allah.” 26 Da suka rera waķa, da nan Yahuda ya je wurin Yesu ya ce, “Rabbi!” sai suka fita, suka tafi Dutsen Zaitun. 27 Yesu ya Ya kuma yi masa sumba. 46 Mutanen kuwa ce musu, “Dukanku za ku ja da baya ku bar ni, suka kama Yesu, suka rike shi. 47 Sai wani cikin gama yana a rubuce cewa, “Zan bugi makiyayin wadanda suke tsattsaye kusa ya zāre takobinsa, tumaki, tumakin kuwa za su warwatse.’ 28 ya sare kunnen bawan babban firist. 48 Yesu ya Amma bayan na tashi, zan sha gabanku zuwa ce, “Ina jagoran wani tawaye ne da kuka fito da Galili.” 29 Bitrus ya ce, “Ko da duka sun ja da takuba da kuma sanduna domin ku kama ni? baya suka bar ka, ba zan bar ka ba.” 30 Yesu ya 49 Kowace rana ina tare da ku, ina koyarwa a ce, “Gaskiya nake fadfa maka, yau, tabbatacce, a filin haikali, ba ku kama ni ba. Amma dole a daren nan, kafin zakara yā yi cara sau biyukai da cika Nassi.” 50 Sai kowa ya yashe shi ya gudu. kanka za ka yi mūsun sanina sau uku.” 31 Amma 51 Wani saurayin da ba ya sanye da kome sai Bitrus ya yi ta nanatawa da karfi ya ce, “Ko da rigar lilin, yana bin Yesu. Da suka yi kōkarin zan mutu tare da kai, ba zan taba yin mūsun kama shi, 52 sai ya gudu ya bar rigarsa, ya gudu saninka ba.” Duk sauran ma suka ce haka. 32 tsirara. 53 Suka kai Yesu wajen babban firist, Suka tafi wani wurin da ake kira Getsemane, sai dukan manyan firistoci, dattawa da kuma Yesu ya kuma ce wa almajiransa, “Ku zauna a malaman dokoki suka taru. 54 Bitrus ya bi shi nan, yayinda ni kuwa in yi addu’ a.” 33 Ya tafi daga nesa, har cikin filin gidan babban firist. tare da Bitrus, Yaķub da kuma Yohanna. Sai ya A can, ya zauna tare da masu gadi, yana jin fara bakin ciki da damuwa kwarai. 34 Sai ya dūmin wuta. 55 Manyan firistoci da dukan’yan ce musu, “Raina yana cike da bakin ciki har Majalisa, suka shiga neman shaidar laifin da ma kamar zan mutu. Ku dakata a nan ku yi za a tabbatar a kan Yesu, domin su kashe shi. tsaro.” 35 Sai ya yi gaba kafan, ya fādi a kasa, Amma ba su sami ko daya ba. 56 Da yawa suka ya yi addu’ a, ya ce in mai yiwuwa ne, a dauke ba da shaidar karya a kansa, amma shaidarsu ba masa wannan sa’ a. 36 Ya ce, “Ya Abba, Uba, tā zo daya ba. 57 Sai wadansu suka miķe tsaye, kome mai yiwuwa ne a gare ka. Ka dauke mini suka ba da wannan shaida karya a kansa, suka

ce, 58 “Mun ji shi ya ce, ‘Zan rushe wannan Yesu ya amsa ya ce, ‘I, haka yake, kamar yadda haikali da mutum ya gina, cikin kwana uku, in ka fada.’” 3 Manyan firistoci suka zarge shi a sāke gina wani wanda ba ginin mutum ba.” kan abubuwa da yawa. 4 Don haka Bilatus ya 59 Duk da haka ma, shaidarsu ba tă zo daya sāke tambayarsa ya ce, “Ba za ka amsa ba? ba. 60 Sai babban firist ya tashi a gabansu, ya Dubi abubuwa da yawa da suke zarginka da tambayi Yesu ya ce, “Ba za ka amsa ba? Wane su.” 5 Amma har yanzu, Yesu bai ba da amsa shaida ke nan wadannan mutane suke kawowa ba, Bilatus ya yi mamaki. 6 Yanzu fa, al’ada a kanka?” 61 Amma Yesu ya yi shiru, bai kuwa ce a lokacin Bikin, a saki dan kurkuku guda amsa ba. Babban firist ya sāke tambayarsa ya wanda mutane suka roka. 7 Wani mutumin ce, “Kai ne Kiristi, Dan Mai Albarka?” 62 Yesu da ake kira Barabbas, yana a kurkuku, tare ya ce, “Ni ne. Za ku kuwa ga Dan Mutum yana da wadansu’yan tawaye da suka yi kisankai a zaune a hannun dama na Mai Iko, yana kuma lokacin wani hargitsi. 8 Taron suka matso, suka zuwa a cikin gizagizan sama.” 63 Babban firist ce roki Bilatus yă yi musu abin da ya saba yi. 9 ya yage tufafinsa, ya yi ce, “Ina dalilin neman Bilatus ya yi tambaya ya ce, “Kuna so in sakar wadansu shaidu kuma? 64 Kun dai ji sabon. Me muku Sarkin Yahudawa?” 10 Don ya san saboda kuka gani?” Duka suka yanke masa hukuncin sonkai ne manyan firistoci suka ba da Yesu a kisa. 65 Sai wadansu suka fara tattofa masa gare shi. 11 Amma manyan firistoci suka zuga miyau, suka rufe masa idanu, suka bubbuge shi taron su sa a saki Barabbas, a maimakon Yesu. da hannuwansu, suka ce, “Yi annabcil!” Masu 12 Bilatus ya tambaye su ya ce, “To, me zan yi gadin kuma suka dfauke shi, suka yi masa duka. da wanda kuke ce da shi, sarkin Yahudawa?” 13 66 Yayinda Bitrus yake kasa a filin gidan, sai Suka yi ihu, suka ce, “A gicciye shi!” 14 Bilatus wata yarinya, baiwa, daya daga cikin ma’aitakan ya yi tambaya ya ce, “Don me? Wane laifi ya babban firist, ta zo can. 67 Da ta ga Bitrus yana yi?” Amma suka kara yin ihu suna cewa, “A jin dumi, sai ta dube shi da kyau. Ta ce, “Kai gicciye shi!” 15 Don son yă faranta wa taron rai, ma kana tare da Yesu, Banazare.” 68 Amma ya sai Bilatus ya sakar musu Barabbas. Ya sa aka yi yi müsu ya ce, “Ban san abin da kike magana wa Yesu bulala, sa’an nan ya ba da shi a gicciye. ba, balle ma in fahimce ki.” Sai ya fita zuwa 16 Sojojin suka tafi da Yesu cikin fadar gwamna zaure. 69 Da baiwar ta gan shi a can, sai ta sāke (wato, Firetoriyum), suka kira dukan kamfanin gaya wa wadanda suke tsattsaye a wurin, ta ce, sooji wuri daya. 17 Suka sa masa wata riga “Wannan mutum yana daya daga cikinsu.” 70 mai ruwan shunayya, suka kuma tuča rawanin Sai ya sāke yin musu. Bayan dan lokaci kafan, kaya suka sa masa. 18 Sai suka fara ce masa, sai wadanda suke tsattsaye kusa suka ce wa “Ranka yă dafe sarkin Yahudawa!” 19 Suka Bitrus, “Lalle, kana daya daga cikinsu, gama dinga bugunsa a kā da sanda, suka tattofa masa kai mutumin Galili ne.” 71 Sai ya fara la’antar miyau. Suka durkusa suka yi masa bangirma kansa, yana rantsuwa musu, yana cewa, “Ban na ba’a. 20 Bayan da suka gama yin masa ba’a, san wannan mutumin da kuke magana a kai suka tube rigar mai ruwan shunayyar, suka ba.” 72 Nan da nan zakara ya yi cara sau na sa masa nasa tufafi. Sai suka tafi da shi don a biyu. Sai Bitrus ya tuna da maganar da Yesu ya gicciye shi. 21 Sai ga wani mutum daga Sairin da yi masa cewa, “Kafin zakara yă yi cara sau biyu, ake kira Siman, mahaifin Alekzanda da Rufus, za ka yi müsun sanina sau uku.” Sai ya fashe da yana wucewa kan hanyarsa daga kauye. Sai kuka.

15 Da sassafe, sai manyan firistoci da dattawa, da malaman dokoki, da dukan Majalisa, suka yanke shawara. Suka daure Yesu, suka kai shi, suka miča shi ga Bilatus. 2 Bilatus ya yi tambaya ya ce, “Kai ne Sarkin Yahudawa?”

safe ce kuwa aka gicciye shi. **26** Akwai rubutu **46** Sai Yusuf ya kawo zanen lilin, ya saukar da na zarginsa, da ya ce, Sarkin Yahudawa. **27** jikin, ya nannade shi da lilin din, sa'an nan ya Suka gicciye'yan fashi biyu tare da shi, daya sa shi a kabarin da aka fafe a cikin dutse. Sai ya a damansa, dayan kuma a hagunsa. **29** Masu gungura wani dutse ya rufe bakin kabarin. **47** wucewa suka zazzage shi. Suka kada kai suna Maryamu Magdaline da Maryamu uwar Yusuf cewa, “To, kai da za ka rushe haikali ka kuma sun ga inda aka kwantar da shi.

gina shi a kwana uku, **30** sai ka sauko daga gicciyen, ka ceci kanka!” **31** Haka kuma, manyan firistoci da malaman dokoki suka yi masa ba'a a junansu, suna cewa, “Ya ceci wadansu, amma ya kasa ceton kansal! **32** Bari wannan Kiristi, wannan Sarkin Isra'il, ya sauko yanzu daga gicciye, don mu ga mu kuma gaskata.” Wadanda aka gicciye tare da shi ma suka zazzage shi. **33** Daga sa'a ta shida har zuwa sa'a ta tara na rana, duhu ya rufe dukan kasar. **34** A daidai sa'a ta tara na rana, sai Yesu ya daga murya da karfi ya ce, “Eloi, Eloi, lama sabaktani?” (Wato, “Ya Allahna, ya Allahna, don me ka yashe ni?”). **35** Da wadansu cikin wadanda suke tsattsaye kusa da wurin suka ji haka, suka ce, “Ku saurara, yana kiran Iliya.” **36** Wani mutum ya ruga ya je ya jiko soso da ruwan tsami, ya soka a sanda ya miika wa Yesu ya sha. Ya ce, “Ku kyale shi. Bari mu ga ko Iliya zai zo ya saukar da shi.” **37** Da murya mai karfi, Yesu ya ja numfashinsa na karshe. **38** Labulen haikali kuwa ya yage kashi biyu, daga sama har kasa. **39** Da jarumin da yake tsaye a gabon Yesu ya ji muryarsa, ya kuma ga yadda ya mutu, sai ya ce, “Gaskiya, wannan mutum ‘Dan Allah ne!’” **40** Wadansu mata suna kallo daga nesa. A cikinsu kuwa akwai Maryamu Magdaline, Maryamu mahaifiyar Ya'kub karami da Yusuf, da kuma Salome. **41** A Galili wadannan mata ne suka rika bin sa suna yin masa hidima. Wadansu mata da yawa da suka zo tare da shi daga Urushalima, su ma suna nan a can. **42** Ranar kuwa ita ce ranar Shirye-shirye (wato, ana kashegari Asabbaci). Saboda haka, da yamma ta yi, sai **43** Yusuf daga Arimateya, wani sanannen dan Majalisa, wanda da ma yake jiran zuwan mulkin Allah, ya je wajen Bilatus ba tsoro, ya roka a ba shi jikin Yesu. **44** Bilatus ya yi mamaki da ya ji cewa Yesu ya riga ya mutu. Sai ya kira jarumin ya tambaye shi ko Yesu ya riga ya mutu. **45** Da ya ji ta bakin jarumin cewa haka ne, sai ya ba wa Yusuf jikin.

16 Da Asabbaci ya wuce, sai Maryamu Magdaline, Maryamu mahaifiyar Ya'kub, da kuma Salome suka sayi kayan kanshi domin su je su shafa wa jikin Yesu. **2** A ranar farko ta mako, da sassafe, bayan fitowar rana, suna kan hanyarsu zuwa kabarin ke nan, **3** sai suka tambaye juna suka ce, “Wane ne zai gungura mana dutsen daga bakin kabarin?” **4** Amma da suka daga kai, sai suka ga cewa, an riga an gungura dutsen. Dutsen kuwa babba ne. **5** Da suna shiga cikin kabarin, sai suka ga wani saurayi sanye da farar riga, yana zaune a hannun dama, sai suka firgita. **6** Ya ce, “Kada ku firgita. Kuna neman Yesu Banazare wanda aka gicciye ne. Ya tashi! Ba ya nan. Ku dubi inda aka kwantar da shi. **7** Amma ku tafi ku gaya wa almajiransa da kuma Bitrus cewa, ‘Ya sha gabanku zuwa Galili. Can za ku gan shi, kamar yadda ya fada muku.’” **8** Da rawan jiki da kuma rudewa, matan suka fita a guje daga kabarin. Ba su kuwa gaya wa kowa ba, don suna tsoro. **9** (note: The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.) Da Yesu ya tashi daga matattu da safe, a ranar farko ta mako, ya fara bayyana ga Maryamu Magdaline, wadda ya fitar da aljanu bakwai daga cikinta. **10** Ta je ta gaya wa wadanda da suke tare da shi, wadanda kuma suke makoki da kuka. **11** Da suka ji cewa Yesu yana da rai, har ma ta gan shi, ba su gaskata ba. **12** Daga baya Yesu ya bayyana a wani kamanni dabam ga biyunsu, yayinda suke tafiya kauye. **13** Wadannan kuwa suka koma suka shaida wa sauran, amma su ma ba su gaskata ba. **14** Bayan haka, Yesu ya bayyana ga Sha Dayan, yayinda suke cin abinci. Ya tsawata musu a kan rashin bangaskiyarsu, da yadda suka ki gaskata wadanda suka gan shi bayan ya tashi. **15** Ya ce, musu, “Ku tafi cikin dukan duniya, ku yi wa'zin bishara ga dukan halitta. **16** Duk wanda ya gaskata, aka kuma yi

masa baftisma, zai sami ceto. Amma duk wanda bai gaskata ba kuwa, zai hallaka. **17** Wadannan alamu za su kasance tare da wadanda suka gaskata. A cikin sunana za su fitar da aljanu, za su yi magana da sababbin harsuna. **18** Za su dauki macizai da hannuwansu. In kuwa suka sha mugun dafi, ba zai cuce su ba ko kafan. Za su dibiya hannuwansu a kan marasa lafiya, su kuwa warke.” **19** Bayan Ubangiji Yesu ya yi musu magana, sai aka dauke shi zuwa sama, ya kuma zauna a hannun dama na Allah. **20** Sai almajiran suka fita, suka yi wa’azi ko’ina. Ubangiji kuwa ya yi aiki tare da su, ya tabbatar da maganarsa ta wurin alamu da suke biye da maganar.

Luka

1 Mutane da yawa sun dau niyyar rubuta labarin abubuwan da aka cika a cikinmu, **2** kamar yadda muka karbe su daga wadanda tun farko shaidu ne da kuma masu hidimar bishara. **3** Saboda haka, da yake ni da kaina na binciko kome a hankali daga farko, na ga ya yi kyau in rubuta maka labarin dalla-dalla, ya mafifici Tiyofilus, **4** don ka san tabbacin abubuwan da aka koyar da kai. **5** A lokacin da Hiridus ne yake sarautar Yahudiya, an yi wani first mai suna Zakariya, na sashin firstoci gidan Abiya. Matarsa Elizabet ma'yar zuriyar Haruna ce. **6** Dukansu biyu kuwa masu adalci ne a gaban Allah, suna kuma bin umarnan Ubangiji da farillansa duka da halin rashin zargi. **7** Sai dai ba su da'ya'ya, domin Elizabet Wata rana da lokacin aikin firstoci na sashen Zakariya na yin hidima ya kewayo, yana kuma cikin hidimarsa ta first a gaban Allah, **9** sai aka zabe shi ta wurin kuri'a, bisa ga al'adar aikin first, yă shiga haikalin Ubangiji yă kone turare. **10** Da lokacin kone turare ya yi, duk taron masu sujada suna a waje suna addu'a. **11** Sai mala'ikan Ubangiji ya bayyana gare shi, tsaye a dama da bagaden turare. **12** Da Zakariya ya gan shi sai ya firgita, tsoro kuma ya kama shi. **13** Amma mala'ikan ya ce masa, "Kada ka ji tsoro, Zakariya; an ji addu'arka. Matarka Elizabet za tă haifa maka da, za ka kuma ba shi suna Yohanna. **14** Zai zama abin murna da farin ciki a gare ka, mutane da yawa kuwa za su yi murna don haihuwarsa, **15** gama zai zama mai girma a gaban Ubangiji. Ba kuwa zai taba shan ruwan inabi ko wani abu mai sa maye ba. Zai cika da Ruhu Mai Tsarki tun haihuwa. **16** Shi ne zai juye mutanen Isra'il da yawa zuwa wurin Ubangiji Allahnsu. **17** Zai sha gaban Ubangiji, a ruhu da kuma iko irin na Iliya, domin yă juye zukatan iyaye ga'ya'yansu, marasa biyayya kuma ga zama masu biyayya don yă kintsa mutane su zama shiryayyu domin Ubangiji." **18** Sai Zakariya ya tambayi mala'ikan ya ce, "Yaya zan tabbatar da wannan? Ga ni tsoho, matana kuma ta kwana biyu." **19** Mala'ikan ya ce, "Ni ne Jibra'ilu. Ina tsaya a gaban Allah, an kuma aiko ni in yi maka magana, in kuma fada maka wannan labari mai dadî. **20** Yanzu za ka zama bebe, ba za ka kara iya magana ba sai ranar da wannan magana ta cika, saboda ba ka gaskata da kalmomina wadanda za su zama gaskiya a daidai lokacinsu ba." **21** Ana cikin haka, mutane suna jiran Zakariya, suna kuma mamaki me ya sa ya dafe haka a cikin haikali. **22** Da ya fito, bai iya yin musu magana ba. Sai suka gane, ya ga wahayi ne a haikali, domin ya dinga yin musu alamu, amma ya kāsa yin magana. **23** Da lokacin hidimarsa ya cika, sai ya koma gida. **24** Bayan wannan, matarsa Elizabet ta yi ciki, ta kuma rika buya har wata biyar. **25** Sai ta ce, "Ubangiji ne ya yi mini wannan. A wadannan kwanaki kunya a cikin mutane." **26** A wata na shida, sai Allah ya aiki mala'ika Jibra'ilu zuwa Nazaret, wani gari a Galili, **27** gun wata budurwar da aka yi alkawarin aurenta ga wani mutum mai suna Yusuf daga zuriyar Dawuda. Sunan budurwar Maryamu. **28** Mala'ikan ya je wurinta ya ce, "A gaishe ki, ya ke da kika sami tagomashi kwarai! Ubangiji yana tare da ke." **29** Maryamu ta damu kwarai da kalmominsa, tana tunani wace irin gaisuwa ce haka? **30** Amma mala'ikan ya ce mata, "Kada ki ji tsoro, Maryamu, kin sami tagomashi a wurin Allah. **31** Ga shi za ki yi ciki ki kuma haifi da, za ki kuma ba shi suna Yesu. **32** Zai zama mai girma, za a kuma kira shi Dan Madaukaki. Ubangiji Allah zai ba shi gadon sarautar kakansa Dawuda, **33** zai yi mulkin gidan Ya'kub har abada, mulkinsa kuma ba zai taba kare ba." (*aiōn g165*) **34** Maryamu ta tambayi mala'ikan ta ce, "Yaya wannan zai yiwu, da yake ni budurwa ce?" **35** Mala'ikan ya amsa ya ce, "Ruhu Mai Tsarki zai sauko miki, ikon Madaukaki kuma zai rufe ke. Saboda haka, Mai Tsarkin nan da za a haifa, za a kira shi Dan Allah. **36** 'Yar'uwardi Elizabet ma za tă haifi da a tsufanta, ita da aka ce bakararriya, ga shi tana a watanta na shida. **37** Gama ba abin da zai gagari Allah." **38** Maryamu ta amsa ta ce, "To, ni baiwar Allah ce, bari yă zama mini kamar yadda ka fada." Sai mala'ikan ya tafi abinsa. **39** A lokacin

sai Maryamu ta shirya ta gaggauta zuwa wani 65 Ma'kwabta duk suka cika da tsoro, mutane gari a kasar tudu ta Yahudiya, 40 inda ta shiga kuwa suka yi ta yin magana game da dukan gidan Zakariya ta kuma gai da Elizabet. 41 Da wadannan abubuwa a ko'ina a cikin kasar tudu Elizabet ta ji gaisuwar Maryamu, sai jaririn da ta Yahudiya. 66 Duk wadanda suka ji wannan yake a cikinta ya yi motsi. Elizabet kuma ta cika kuwa sun yi mamaki suna cewa, "To, me yaron da Ruhu Mai Tsarki. 42 Sai ta daga murya da nan zai zama?" Gama hannun Ubangiji yana karfi ta ce, "Ke mai albarka ce a cikin mata. Mai tare da shi. 67 Mahaifinsa Zakariya ya cika da albarka ne kuma dan da za ki haifa! 43 Me ya sa Ruhu Mai Tsarki sai ya yi annabci ya ce, 68 "Yabo na sami wannan tagomashi har da mahaifiyar ya tabbata ga Ubangiji, Allah na Isra'il, domin Ubangijina za tā zo wuruna? 44 Da jin gaisuwarki, ya zo ya kuma fanshe mutanensa. 69 Ya tā mana sai jaririn da yake cikina ya yi motsi don murna. 45 Mai albarka ce wadda ta gaskata cewa abin da ya yi magana tun tuni ta wurin annabawansa Ubangiji ya fada mata zai cika!" 46 Sai Maryamu masu tsarki), (aiōn g165) 71 cewa zai cece mu daga ta ce, "Raina yana daukaka Ubangiji 47 ruhuna abokan gābanmu daga kuma hannun dukan kuma yana farin ciki da Allah Mai Cetona, wadanda suke kinmu 72 don yā nuna jinkai ga 48 gama ya lura da kaskancin baiwarsa. Daga kakanninmu, yā kuma tuna da alkawarinsa mai yanzu nan gaba dukan zamanai za su ce da tsarki, 73 rantsuwar da ya yi wa mahaifinmu ni mai albarka, 49 gama Mai Iko Duka ya yi Ibrahim, 74 don yā kubutar da mu daga hannun mini manyan abubuwa, sunansa labudda Mai abokan gābanmu, yā kuma sa mu iya yin masa Tsarki ne. 50 Jinkansa ya kai ga masu tsoronsa, hidima babu tsoro, 75 cikin tsarki da adalci daga zamani zuwa zamani. 51 Ya aikata manyan a gabansa dukan kwanakinmu. 76 "Kai kuma, ayyuka da hannunsa; ya watsar da wadanda dana, za a ce da kai annabin Madaukaki; gama suke masu girman kai a surfin tunaninsu. 52 Ya za ka sha gaban Ubangiji don ka shirya masa saukar da masu mulki daga gadajen sarautarsu hanya, 77 don ka sanar da mutanensa ceto, ta amma ya daukaka kaskantattu. 53 Ya kosar da wurin gafarar zunubansu, 78 saboda jinkai na masu yunwa da kyawawan abubuwa amma ya Allahnmu mai kauna, hasken nan na ceto zai sallami mawadata hannu wofi. 54 Ya taimaki bullo mana daga sama, 79 don yā haskaka a bawansa Isra'il, yana tunawa yā nuna jinkai kan wadanda suke zama cikin duhu, da kuma 55 ga Ibrahim da zuriyarsa har abada, kamar cikin inuwar mutuwa, don yā bi da kafafunmu yadda ya fada wa kakanninmu." (aiōn g165) 56 a hanyar salama." 80 Yaron kuwa ya yi girma ya Maryamu ta zauna da Elizabet kusan wata uku sa'an nan ta koma gida. 57 Sa'ad da kwanaki suka yi don Elizabet ta haihu, sai ta haifi da. 58 Ma'kwabtanta da'yan'uwanta suka ji cewa Ubangiji ya nuna mata jinkai mai yawa, suka kuma taya ta farin ciki. 59 A rana ta takwas, sai suka zo don a yi wa yaron kaciya, dā za su sa masa sunan mahaifinsa Zakariya ne, 60 amma mahaifiyar yaron ta ce, "A'al Za a ce da shi Yohanna." 61 Sai suka ce mata, "Ba wani a cikin danginku mai wannan suna." 62 Sai suka yi alamu wa mahaifinsa, don su san sunan da zai su a kira yaron. 63 Ya yi alama a kawo masa allo, a gaban kowa sai ya rubuta, "Sunansa Yohanna." Dukan mutane kuwa suka yi mamaki. 64 Nan da nan bakinsa ya bude harshensa kuma ya saku, sai ya fara magana yana yabon Allah.

2 A wadancan kwanaki, Kaisar Augustus ya ba da doka cewa ya kamata a yi fidaya a dukan masarautar Roma. 2 (Wannan ce fidaya ta fari da aka yi a lokacin da Kviriniyus yake gwamnar Suriya.) 3 Sai kowa ya koma garinsa don a rubuta shi. 4 Saboda haka Yusuf ma ya haura daga Nazaret a Galili zuwa Yahudiya, ya tafi Betlehem garin Dawuda, don shi daga gida da kuma zuriyar Dawuda ne. 5 Ya tafi can don a rubuta shi tare da Maryamu, wadda aka yi masa alkawari zai aura, tana kuwa da ciki. 6 Yayinda suke can, sai lokacin haihuwar jaririn ya yi, 7 ta kuwa haifi danta na fari. Ta nannade shi a zane ta kuma kwantar da shi cikin wani

kwami, don ba su sami daki a masauki ba. **8** ga Kiristi na Ubangiji. **27** Da Ruhu ya iza shi, Akwai makiyaya masu zama a fili kusa da wurin, sai ya shiga cikin filin haikali. Sa'ad da iyayen suna tsaron garkunan tumakinsu da dare. **9** suka kawo jaririn nan Yesu don su yi masa Sai wani mala'ikan Ubangiji ya bayyana gare abin da al'adar Doka ta bukaci, **28** sai Siman su, daukakar Ubangiji kuma ta haskaka kewaye ya karbi yaron a hannuwansa ya yabi Allah, da su, suka kuwa tsorata kwarai. **10** Amma yana cewa, **29** "Ya Ubangiji Mai Iko Duka, kamar mala'ikan ya ce musu, "Kada ku ji tsoro. Na yadda ka yi alkawari, yanzu ka sallami bawanka kawo muku labari mai dadi na farin ciki mai lafiya. **30** Gama idanuna sun ga cetonka, **31** yawa ne wanda zai zama domin dukan mutane. wanda ka shiryia a gabon dukan mutane, **32** **11** Yau a birnin Dawuda an haifa muku Mai haske don bayyanawa ga Al'ummai da kuma Ceto; shi ne Kiristi Ubangiji. **12** Wannan zai daukaka ga mutanenka Isra'il'a." **33** Mahaifin zama alama a gare ku. Za ku tarar da jariri a yaron da kuma mahaifiyarsa suka yi mamaki nannade a zane kwance a kwami." **13** Ba labari abin da aka fada game da shi. **34** Sa'an nan sai ga taron rundunar sama suka bayyana tare Siman ya sa musu albarka ya ce wa Maryamu da mala'ikan, suna yabon Allah suna cewa, **14** mahaifiyarsa, "An kaddara yaron nan yā zama "Daukaka ga Allah a can cikin sama, a duniya sanadin fāduwa da tashin mutane da yawa a kuma salama ga mutane wadanda tagomashinsa Isra'il'a, zai kuma zama alamar da mutane ba yake bisansu." **15** Da mala'ikun suka bar su, su za su so ba, **35** ta haka za a fallasa tunanin suka koma sama, sai makiyayan suka ce wa junia, zukatan mutane da yawa. Ke ma, takobi zai soki "Mu je Betlehem mu ga wannan abin da ya faru, zuciyarki." **36** Akwai wata annabiya ma, mai wanda Ubangiji ya sanar mana." **16** Sai suka suna Anna, diyar Fanuwel, na kabilan Asher. tafi da sauri, suka tarar da Maryamu da Yusuf, Ta tsufa kutuf; ta yi zama da mijinta shekaru da kuma jaririn kwance a kwami. **17** Sa'ad da bakwai bayan sun yi aure, **37** ta kuwa zama suka gan shi, sai suka baza maganar da aka gaya gwauruwa sai da ta kai shekaru tamanin da musu game da yaron, **18** duk kuwa wadanda hudu. Ba ta taba barin haikali ba, tana sujada suka ji wannan, suka yi mamaki a kan abin da dare da rana, tana kuma azumi da addu'a. **38** makiyayan suka fadā. **19** Amma Maryamu ta Tana haurawa wurinsu ke nan a wannan lokaci, riķe dukan wadannan abubuwa ta kuma yi ta sai ta yi wa Allah godiya ta kuma yi magana tunaninsu a zuciyarta. **20** Makiyayan kuwa suka game da yaron nan ga dukan wadanda suke koma, suna daukaka suna kuma yabon Allah sauraron fansar Urushalima. **39** Bayan da Yusuf saboda dukan abubuwan da suka ji, suka kuma da Maryamu suka gama yin dukan abubuwan da gani, yadda aka gaya musu. **21** A rana ta takwas, Dokar Ubangiji ta bukaci, sai suka koma Galili da lokaci ya yi da za a yi masa kaciya, sai aka ba suka tafi Nazaret garinsu. **40** Yaron kuwa ya yi shi suna Yesu, sunan da mala'ika ya ba shi kafin girma ya yi karfi; ya cika da hikima, alherin a yi cikinsa. **22** Da lokacin tsarkakewarsu bisa ga Allah kuwa yana bisansa. **41** Kowace shekara, Dokar Musa ya cika, sai Yusuf da Maryamu suka iyayen Yesu sukan je Urushalima don Bikin dauke shi suka haura zuwa Urushalima don su Ketarewa. **42** Da Yesu ya cika shekaru goma miķa shi ga Ubangiji **23** (yadda yake a rubuce a sha biyu, sai suka tafi Bikin bisa ga all'ada. **43** Dokar Ubangiji cewa, "Kowane dan fari, za a Bayan Bikin, da iyayen suka kama hanya don kebe shi ga Ubangiji"), **24** don kuma su miķa su koma gida, sai Yesu, yaron nan, ya tsaya a hadaya bisa ga abin da aka fada a Dokar Ubangiji Urushalima, ba da saninsu ba. **44** Su kuwa sun cewa, "kurciyoyi biyu ko'yan tattabarai biyu." dauka yana tare da su, saboda haka, suka yi **25** To, akwai wani mutum a Urushalima mai ta tafiya har na yini guda. Sa'an nan suka fara suna Siman, shi mai adalci da kuma mai ibada. nemansa cikin'yan'uwansu da abokansu. **45** Da Yana jiran fansar Isra'il'a, Ruhu Mai Tsarki kuwa ba su gan shi ba, sai suka koma Urushalima yana tare da shi. **26** An bayyana masa ta wurin nemansa. **46** Bayan kwana uku, sai suka same Ruhu Mai Tsarki cewa ba zai mutu ba sai ya shi a filin haikali zaune a tsakiyar malamai,

yana sauraronsu yana kuma yi musu tambayoyi. domin a yi musu baftisma. Suka yi tambaya, 47 Dukan wadanda suka ji shi, suka yi mamakin suka ce “Malam, me ya kamata mu yi?” 13 Ya ce fahimtarsa, da amsoshinsa. 48 Da iyayensa suka musu, “Kada ku karfa fiye da abin da aka ce a gan shi sai suka yi mamaki. Mahaifiyarsa ta ce karfa.” 14 Sai wadsansu sojoji suka tambaye shi, masa, “Dana, don me ka yi mana haka? Ni da “Mu fa? Me ya kamata mu yi?” Sai ya amsa ya mahaifinka duk mun damu muna nemanka.” 49 ce, “Kada ku kwace kudin mutane, kada kuma Sai ya ce, “Don me kuke nemana? Ba ku san ku yi shaidar karya. Ku yi hakuri da abin da cewa, dole in kasance a gidan Ubana ba?” 50 ake biyanku.” 15 Mutane suka zuba ido, suna Amma ba su fahimci abin da yake fadin musu kuma tunani a zuciyarsu, ko Yohanna ne Kiristi ba. 51 Sai ya koma Nazaret tare da su, yana yi wanda ake sauraron zuwansa. 16 Yohanna ya musu biyayya. Mahaifiyarsa kuma ta rike dukan amsa musu duka ya ce, “Ina muku baftisma da wadannan abubuwa a zuciyarta. 52 Yesu kuwa ruwa. Amma wani wanda ya fi ni iko yana zuwa, ya yi girma, ya kuma karu cikin hikima, ya ban ma isa in kunce igiyar takalmansa ba. Shi kuma sami tagomashi a wurin Allah da mutane.

3 A shekara ta goma sha biyar ta mulkin

Kaisar Tiberiyus, a lokacin Buntus Bilatus ne gwamnar Yahudiya, Hiridus kuma yana sarautar Galili, dan’uwansa Filibus yana sarautar Ituriya da Tarakunitis, Lisaniyas kuma yana sarautar Abiline. 2 A lokacin ne Annas da Kayifas suke manyan firistoci. Sai maganar Allah ta zo wa Yohanna, dan Zakariya a hamada. 3 Ya zaga dukan kasar da take kewaye da Urdun, yana wa’azin baftismar tuba don gafarar zunubai. 4 Kamar yadda yake a rubuce a littafin annabi Ishaya. “Muryar mai kira a hamada, ‘Ku shirya wa Ubangiji hanya, ku mike hanyoyi dominса. 5 Za a cike kowane kwari, a farfashe kowane dutse da kowane tudu. Za a mike hanyoyin da suka karkace, a gyaggyara hanyoyi masu gargada su zama sumul. 6 Dukan’yan Adam kuwa za su ga ceton Allah!” 7 Yohanna ya ce wa taron da suke zuwa domin yă yi musu baftisma, “Ku macizai! Wa ya gargade ku, ku guje wa fushin nan mai zuwa? 8 Ku yi ayyukan da suka dace da tuba. Kada ma ku yi tunani za ku iya ce wa kanku, ‘Ai, muna da mahaifinmu Ibrahim.’ Ina gaya muku cewa daga cikin duwatsun nan Allah zai iya tā da’ya’ya wa Ibrahim. 9 An riga an sa bakin gatari a gindin itatuwa, kuma duk itacen da bai ba da’ya’ya masu kyau ba, za a sare shi a jefa cikin wuta.” 10 Sai taron suka tambaye shi, suka ce “Me za mu yi ke nan?” 11 Ya amsa ya ce, “Ya kamata, mutumin da yake da riguna biyu, yă raba da wanda ba shi da riga, mai abinci kuma yă yi haka.” 12 Masu karbar haraji ma suka zo,

kuma tunani a zuciyarsu, ko Yohanna ne Kiristi ba. 13 Matankadinsa yana a hannunsa don yă tankade sussukarsa ya kuma tattara alkama cikin rumbunsa, amma zai kone yayin da wutar da ba a iya kashewa.” 14 Da kalmomi masu yawa Yohanna ya yi wa mutane gargadi, ya kuma yi musu wa’azin bishara. 15 Amma da Yohanna ya tsawata wa Hiridus mai mulki saboda Hiridiyas, matar dan’uwansa, da kuma dukan sauran mugayen abubuwan da ya yi, 20 Hiridus dai ya kara bata al’amarin. Ya sa a kulle Yohanna a kurkuku. 21 Sa’ad da ake wa dukan mutane baftisma, sai aka yi wa Yesu shi ma. Da yana cikin addu’a, sai sama ya bude, 22 Ruhu Mai Tsarki kuma ya sauksa masa a wata siffa, kamar kurciya. Sai murya ta fito daga sama, ta ce, “Kai ne Dana, wanda nake kauna, kai ne kuma kana faranta mini zuciya kwarai.” 23 To, Yesu kansa yana da shekaru kusan talatin da haihuwa sa’ad da ya fara aikinsa. An dauka shi dan Yusuf ne, dan Heli, 24 dan Mattat, dan Lawi, dan Melki, dan Yannai, dan Yusuf, 25 dan Mattatiyas, dan Amos, dan Nahum, dan Esli, dan Naggai, 26 dan Ma’at, dan Mattatiyas, dan Semeyin, dan Yosek, dan Yoda, 27 dan Yowan, dan Resa, dan Zerubbabel, dan Sheyaltiel, dan Neri, 28 dan Melki, dan Addi, dan Kosam, dan Elmadam, dan Er, 29 dan Yoschuwa, dan Eliyezer, dan Yorim, dan Mattat, dan Lawi, 30 dan Simeyon, dan Yahuda, dan Yusuf, dan Yonam, dan Eliyakim, 31 dan Meleya, dan Menna, dan Mattata, dan Natan, dan Dawuda, 32 dan Yesse, dan Obed, dan Bowaz, dan Salmon, dan Nashon, 33 dan Amminadab, dan Ram, dan Hezron, dan Ferez,

dan Yahuda, **34** dan Ya'kub, dan Ishaku, dan aka danne. **19** In yi shelar shekarar tagomashin Ibrahim, dan Tera, dan Nahor, **35** dan Serug, Ubangiji.” **20** Sai ya nadadden littafin ya dan Reyu, dan Feleg, dan Eber, dan Sala, **36** dan mayar wa mai hidimar, ya kuma zauna. Dukan Kainan, dan Arfakshad, dan Shem, dan Nuhu, idanun wadanda suke a majami’ar, suka koma a dan Lamek, **37** dan Metusela, dan Enok, dan kansa. **21** Sai ya fara ce musu, “A yau, Nassin Yared, dan Mahalalel, dan Kainan, **38** dan Enosh, nan, ya cika a kunnenku.” **22** Duk suka yabe dan Shitu, dan Adamu, dan Allah.

4 Yesu kuwa cike da Ruhu Mai Tsarki, ya dawo daga Urdun, Ruhu kuma ya kai shi cikin hamada, **2** inda kwana arba’in, Iblis ya gwada shi. Bai ci kome ba a cikin kwanakin nan, a karshensu kuwa ya ji yunwa. **3** Iblis ya ce masa, “In kai ‘Dan Allah ne, ka fada wa wannan dutse yă zama burodi.” **4** Yesu ya amsa ya ce, “A rubuce yake, ‘Ba da abinci kadai mutum zai rayu ba.’” **5** Iblis ya kai shi can kan wani wuri mai tsawo, ya nunnuna masa a kyiftawar ido dukan mulkokin duniya. **6** Ya ce masa, “Zan ba ka dukan ikonsu da darajarsu, gama ni aka danfa wa, kuma zan bai wa duk wanda na ga dama. **7** Saboda haka in ka yi mini sujada, dukan wannan zai zama naka.” **8** Yesu ya amsa ya ce, “A rubuce yake, ‘Ka yi wa Ubangiji Allahnka sujada, kuma shi kadai za ka bauta wa.’” **9** Sai Iblis, ya kai shi Urushalima ya sa ya tsaya a kan wuri mafi tsayi na haikali ya ce, “In kai ‘Dan Allah ne, ka yi tsalle daga nan zuwa fasa. **10** Gama a rubuce yake, “Zai umarci mala’ikunsa game da kai, su kiyaye ka da kyau; **11** za su tallafe ka da hannuwansu, don kada ka buga kafarka a kan dutse.” **12** Yesu ya amsa ya ce, “An ce, ‘Kada ka gwada Ubangiji Allahnka.’” **13** Da Iblis ya gama dukan wannan gwajin, ya bar shi sai lokacin da wata dama ta samu. **14** Yesu ya koma Galili cikin ikon Ruhu. Labarinsa kuwa ya bazu ko’ina a kauyuka. **15** Ya yi ta koyarwa a majami’unsu, kowa kuwa ya yabe shi. **16** Ya tafi Nazaret, inda aka yi renonsa. A ranar Asabbaci kuma, ya shiga majami’ a kamar yadda ya saba. Sai ya mike don yă yi karatu. **17** Aka kuwa ba shi nadadden littafin annabi Ishaya. Da ya bude, sai ya sami wurin da aka rubuta, **18** “Ruhun Ubangiji yana kaina, domin ya shafe ni, in yi wa matalauta wa’azin bishara. Ya aiko ni in yi shelar’yanci ga’yan kurkuku, in kuma bude idanun makafi, in ba da’yanci ga wadanda

shi, suka yi mamakin kalmomin alheri da suke fitowa daga bakinsa. Suka yi tambaya, suna cewa, “Anya, wannan ba dan Yusuf ba ne?” **23** Yesu ya ce musu, “Tabbatacce, na san za ku fada mini karin maganan nan, ‘Likita, warkar da kankal! Ka kuma yi abin da muka ji ka yi a Kafarnahum, a nan garinka.’” **24** Ya ci gaba, da ce musu, “Gaskiya nake gaya muku, babu annabin da ake yarda da shi a garinsa. **25** Ina tabbatar muku a zamanin Iliya, akwai gwauraye da yawa a Isra’ila, sa’ad da aka rufe sararin sama har shekara uku da rabi, aka kuma yi yunwa mai tsanani ko’ina a kasar. **26** Duk da haka, ba a aiki Iliya ga ko daya a cikinsu ba. Sai dai zuwa ga wata gwauruwa da take a Zarefat, a yankin Sidon. **27** Akwai kuma mutane da yawa a Isra’ila masu kuturta a zamanin annabi Elisha, amma ba ko dayansu da aka tsarkake sai Na’aman mutumin Suriyan nan kadai.” **28** Dukan mutanen da suke cikin majami’ar suka fusata kwarai da jin wannan. **29** Suka tashi, suka fitar da Yesu bayan gari, suka kai shi goshin tudun da aka gina garin, don su ture shi kasa, **30** amma sai ya bi ta tsakiyar taron ya yi tafiyarsa. **31** Sai ya tafi Kafarnahum, wani gari a Galili, a ranar Asabbaci kuma, ya fara koya wa mutane. **32** Suka yi ta mamakin koyarwarsa, domin sakonsa yana da iko. **33** A cikin majami’ar, akwai wani mutum mai aljani, wani mugun ruhu. Mutumin ya daga murya da karfi ya ce, **34** “Wayyo! Ina ruwanka da mu, Yesu Banazare? Ka zo ne don ka hallaka mu? Na san wane ne kai, Mai Tsarki na Allah!” **35** Yesu ya tsawata masa da karfin cewa, “Yi shiru! Ka fita daga cikinsa!” Sai aljanin ya fyada mutumin da kasa a gabansu duka, sa’an nan ya fita, ya bar shi ba wani rauni. **36** Dukan mutanen suka yi mamaki, suka ce wa junansu, “Wace irin koyarwa ce haka? Da karfi da iko, yana ba wa mugayen ruhohin umarni suna kuma fita!” **37** Labarinsa kuwa ya bazu ko’ina a cikin kasar. **38** Yesu ya fita daga

majami'ar, ya tafi gidan Siman. Surukar Siman Yesu ya ce wa Siman, "Kada ka ji tsoro, daga kuwa tana fama da zazzabi mai tsanani, sai yanzu za ka rika kama mutane ne." 11 Sai suka suka roki Yesu yă taimake ta. 39 Sai ya sunkuya jowo jiragen ruwansu zuwa gaci, suka bar kome kusa da ita, ya kuma tsawata wa zazzabin, sai da kome, suka bi shi. 12 Yayinda Yesu yake zazzabin ya sâke ta. Nan take ta tashi, ta yi daya daga cikin garuruwan nan, sai ga wani musu hidima. 40 Rana tana fâduwa, sai mutane mutum wanda kuturta ta ci karfinsa. Da ganin suka yi ta kawo wa Yesu dukan wadanda suke Yesu, sai ya fâdi da fuskarsa a kasa, ya roke da cuta iri-iri, sai ya dibiya wa kowannensu shi ya ce, "Ubangiji, in ka yarda, kana iya ka hannuwansa, ya warkar da su. 41 Bugu da kari, tsabtacce ni." 13 Yesu ya miâ hannunsa ya taba aljanu suka fiffita daga cikin mutane da yawa mutumin ya ce, "Na yarda, ka zama da tsabta!" suna ihu suna cewa, "Kai Dan Allah ne!" Amma Nan da nan, sai kuturtar ta rabu da shi. 14 Sai ya kwaâe su, ya hana su magana, don sun san Yesu ya umarce shi ya ce, "Kada ka gaya wa cewa shi ne Kiristi. 42 Da gari yana wayewa, kowa, amma ka tafi ka nuna kanka ga firist, ka sai Yesu ya je inda ba kowa. Mutane suka yi kuma miâ hadayu da Musa ya umarta, saboda ta nemansa, da suka zo inda yake, sai suka yi tsarkakewarka ta zama shaïda a gare su." 15 Kokari su hana shi barinsu. 43 Amma ya ce, Duk da haka, labarinsa ya kara bazuwa sosai, "Dole in yi wa'azin bisharar mulkin Allah ga har taron mutane suka dinga zuwa don jinsa, sauran garuruwa, saboda wannan ne aka aiko da kuma neman warkarwa daga cututtukansu ni." 44 Sai ya dinga yin wa'azi a majami'un 16 Amma Yesu sau da yawa, yakan kebe kansa Yahudiya.

5 Wata rana, Yesu yana tsaye a bakin Tafkin

Gennesaret, mutane kuma suna ta matsawa kewaye da shi, domin su ji maganar Allah, 2 sai ya hangi jiragen ruwa biyu a bakin tafkin, wadanda masu kamun kifi suka bari suna wankin abin kamun kifinsu. 3 Sai ya shiga daya jirgin ruwan da yake na Siman, ya kuma roke shi yă tura shi kadan daga gaci. Sai ya zauna a jirgin ruwan, ya koyar da mutane daga ciki. 4 Da ya gama magana, sai ya ce wa Siman, "Ka tuâa jirgin zuwa inda akwai surfi, ka saukar da abin kamun kifinka ka kama kifi." 5 Siman ya amsa ya ce, "Ranka yă dade, duk dare mun yi ta fama ba mu kama kome ba, amma tun da ka ce haka, zan saki abin kamun kifin." 6 Da suka yi haka, sai suka kama kifi da yawa, har abin kamun kifinsu suka fara tsintsinkewa. 7 Sai suka kira abokansu a daya jirgin, su zo su taimake su, suka kuwa zo. Suka cika jiragen biyu da kifi cif, har jiragen suka fara nutsewa. 8 Da Siman Bitrus ya ga wannan, sai ya fâdi a gaban Yesu ya ce, "Rabu da ni, Ubangiji. Ni mai zunubi ne!" 9 Gama mamaki ya kama shi da abokansu duka, saboda yawan kifin da suka kama. 10 Ya'kub da Yohanna, ya'yan Zebedi, abokan aikin Siman su ma suka yi mamaki. Sai

zuwa wuraren da ba kowa, yă yi addu'a. 17 Wata rana, da yake cikin koyarwa, wadansu Farisiyawa da malaman dokoki wadanda suka zo daga kowane kauye a Galili, Yahudiya da Urushalima kuwa suna zaune. Ikon Ubangiji yana nan don yă warkar da masu ciwo. 18 Sai ga wadansu mutane suka kawo wani shanyayye a kan tabarma. Suka yi kokari su shigar da shi cikin gidan, domin su kwantar da shi a gaban Yesu. 19 Da suka ga babu hanyar da za su bi saboda taron, sai suka haura rufin, suka saukar da shi a kan tabarmarsa, ta bakin ramin da suka huda a rufin, suka ajiye shi a tsakiyar taron, a gaban Yesu. 20 Da Yesu ya ga bangaskiyarsu, sai ya ce, "Saurayi, an gafarta maka zunubanka." 21 Farisiyawa da malaman dokoki suka fara yin tunani a zukatansu, "Wane ne wannan mutum da yake sabo haka? Wa zai iya gafarta zunubai, in ba Allah kadai ba?" 22 Yesu ya san abin da suke tunani, sai ya yi tambaya ya ce, "Don me kuke tunanin wadannan abubuwa a zukatanku? 23 Wanne ya fi sauksi, a ce, 'An gafarta maka zunubanka,' ko kuma a ce, 'Tashi, ka yi tafiya?' 24 Amma domin ku san cewa 'Dan Mutum yana da iko a duniya ya gafarta zunubai.' Sai ya ce wa shanyayyen, "Na ce maka, tashi, dauki tabarmarka ka tafi gida." 25 Nan da nan, ya tashi tsaye a gabansu, ya dauki tabarmar da

yake kwance a kai, ya tafi gida, yana yabon ba? **4** Ya shiga gidan Allah, ya dauki kebabben Allah. **26** Kowa ya yi mamaki, ya kuma yabi burodi, sa'an nan ya ci abin da firitoci kada'i Allah. Suka cika da tsoro, suna cewa, "Mun ga sukan ci bisa ga doka. Ya kuma ba wa abokan abubuwani banmamaki yau." **27** Bayan wannan, tafiyarsa?" **5** Sai Yesu ya ce musu, "Ai, Dan sai Yesu ya fita, ya ga wani mai karbar haraji, Mutum ne Ubangijin Asabbaci." **6** A wata ranar mai suna Lawi, yana zaune a wurin da ake Asabbaci kuma, Yesu ya shiga majami'a yana karbar haraji. Yesu ya ce masa, "Bi ni." **28** Sai koyarwa. To, a nan kuwa akwai wani mutumin Lawi ya tashi, ya bar kome da kome, ya bi shi. da hannun damansa ya shanye. **7** Farisiyawa **29** Sai Lawi ya shirya wa Yesu wani babban liyafa da malaman dokoki suka zuba wa Yesu ido, a gidansa. Wani babban taron na masu karbar su ga ko zai warkar a ranar Asabbaci, don su haraji, tare da wadansu suna cin abinci tare da sami dalilin zarginsa. **8** Amma Yesu ya san su. **30** Amma Farisiyawa da malaman dokokin abin da suke tunani. Sai ya ce wa mutumin da suke a fungiyarsu, suka yi wa almajiransa mai shanyayyen hannun, "Tashi ka tsaya a gunaguni, suna cewa, "Don me kuke ci, kuke sha gaban kowa." Sai ya tashi ya tsaya. **9** Yesu ya tare da masu karbar haraji da masu zunubi?" **31** ce musu, "Ina tambayarku, me ya kamata a yi Yesu ya amsa musu ya ce, "Ai, masu lafiya ba sa bisa ga doka, a ranar Asabbaci, a aikata alheri bukatar likita, sai dai marasa lafiya. **32** Ban zo ko a aikata mugunta, a ceci rai, ko a hallaka don in kira masu adalci ba, sai dai masu zunubi shi?" **10** Sai ya kalle su duka, sa'an nan ya ce zuwa ga tuba." **33** Suka ce masa, "Almajiran wa mutumin, "Miko hannunka." Sai ya mike, Yohanna sukan yi azumi da addu'a, haka ma hannunsa kuwa ya koma lafiyayye. **11** Amma almajiran Farisiyawa, amma naka sai ci da sha." Farisiyawa da malaman Doka suka fusata, suka **34** Yesu ya amsa ya ce, "Za ku iya sa abokan ango fara tattauna da junansu a kan abin da za su yi yin azumi yayinda yake tare da su? **35** Amma wa Yesu. **12** Wata rana, a cikin kwanakin nan, lokaci yana zuwa, da za a dauke ango daga gare Yesu ya je wani dutse domin yā yi addu'a, ya su. A wadancan kwanakin ne za su yi azumi." kuma kwana yana addu'a ga Allah. **13** Da gari ya **36** Sai ya fada musu wannan misali ya ce, "Ba waye, sai ya kira almajiransa zuwa wurinsa, ya wanda yakan yage kyalle daga sabuwar riga zabi guda goma sha biyu daga cikinsu, wadanda ya yi wa tsohuwar riga faci. In ya yi haka, zai ya kira su, Manzanni. **14** Siman (wanda ya yage sabuwar rigar, kuma facin daga sabuwar kira Bitrus), dan'uwansa Andarawus, Yakub, ba zai dace da tsohuwar rigar ba. **37** Kuma ba Yohanna, Filibus, Bartolomeyu, **15** Mattiyu, wanda yakan zuba sabon ruwan inabi a cikin Toma, Ya'kub dan Alfayus, Siman wanda ake kira tsofaffin salkuna. In ya yi haka, sabon ruwan Zilot, **16** Yahuda dan Yakub, da kuma Yahuda inabi zai farfashe salkunan, ruwan inabin yā Iskariyot, wanda ya bashe Yesu. **17** Sai ya sauko zube, salkunan kuma su lalace. **38** A'a, sai dai a tare da su, ya tsaya a wani fili. A can, akwai zuba sabon ruwan inabi a sababbin salkuna. **39** taro mai yawa na almajiransa, da kuma mutane Kuma ba wanda yakan so shan sabon ruwan masu yawan gaske daga ko'ina a Yahudiya, inabi bayan ya sha tsohon, don yakan ce, 'Ai, Urushalima da kuma Taya da Sidon da suke bakin teku, **18** wadanda suka zo domin su ji shi, a kuma warkar da cututtukansu. Wadanda suke fama da mugayen ruhoji kuwa aka warkar da su. **19** Kuma dukan mutane suka yi kokari su taba shi, domin iko yana fitowa daga gare shi, ya kuwa warkar da su duka. **20** Da ya dubi almajiransa, sai ya ce, "Mamu albarka ne ku da kuke matalauta, gama mulkin Allah naku ne. **21** Masu albarka ne ku da kuke jin yunwa yanzu, gama za ku koshi. Masu albarka ne ku

6 A wata ranar Asabbaci, Yesu yana bi ta gonakin hatsi, sai almajiran suka fara kakkarya kan hatsi suna murjewa a hannuwansu suna ci. **2** Sai wadansu Farisiyawa suka ce, "Me ya sa kuke yin abin da doka ta hana yi a ranar Asabbaci?" **3** Yesu ya amsa musu ya ce, "Ashe, ba ku taba karanta abin da Dawuda ya yi, sa'ad da shi da abokan tafiyarsa suka ji yunwa

da kuke kuka yanzu, gama za ku yi dariya. 22 auna muku.” 39 Ya kuma fada musu wannan Masu albarka ne sa’ad da mutane suka ki ku, misali cewa, “Makaho yana iya jagoran makaho suka ware ku, suka zage ku, suna ce da ku ne? Ba sai dukansu biyu su fāda a rami ba? 40 mugaye, saboda Dan Mutum. 23 “Ku yi farin Dalibi bai fi malaminsa ba, sai dai kowane dalibi ciki a wannan rana, ku kuma yi tsalle don wanda ya sami cikakkiyar koyarwa, zai zama murna, saboda ladarku yana da yawa a sama. kamar malaminsa. 41 “Don me kake duban dan Gama haka kakanninsu suka yi wa annabawa. tsinke da yake idon dan’uwanka, amma ba ka 24 “Amma kaitonku da kuke da arziki, gama kun kula da gungumen da yake a naka ido ba? 42 riga kun sami ta’aziyarku. 25 Kaitonku da kuke Yaya za ka ce wa dan’uwanka, ‘Dan’uwa, bari kosassu yanzu, gama za ku zauna da yunwa. in cire maka dan tsinke da yake idonka,’ alhalii Kaitonku da kuke dariya yanzu, gama za ku yi kuwa, kai kanka ka kāsa ganin gungumen da makoki da kuka. 26 Kaitonku sa’ad da dukan yake a naka ido? Kai munafuki! Ka fara cire mutane suna magana mai kyau a kanku, gama gungumen daga idonka, sa’an nan za ka iya gani haka kakanninsu suka yi da annabawan karya. sosai, ka kuma cire dan tsinken da yake a idon 27 “Amma ina fada muku, ku da kuke ji na, ku dan’uwanka.” 43 “Ba itace mai kyau da yake kaunaci abokan gābanku, ku yi wa masu kinku ba da munanan’ya’ya. Mummunan itace kuma alheri. 28 Ku albarkaci wadanda suke la’anta ba ya ba da’ya’ya masu kyau. 44 Kowane itace ku, ku kuma yi wa wadanda suke wulakanta da irin’ya’yansa ne ake saninsa. Mutane ba sa ku addu’a. 29 In wani ya mare ka a wannan tsinke’ya’yan baure daga kaya, ko kuwa’ya’yan kumatu, juya masa dayan ma, in wani ya kwace inabi daga sarkakfiya. 45 Mutumin nagari yakan maka babban riga, kada ma ka hana masa’yar nuna abubuwa nagari daga cikin nagarta da cikin ma. 30 Duk wanda ya roke ka abu, ka ba yake a boye a zuciyarsa, mugun mutum kuwa shi. In kuma wani ya yi maka kwace, kada ka yakan nuna mugayen abubuwa daga muguntar nema yā mayar maka. 31 Ka yi wa wadansu abin da take a boye a zuciyarsa. Gama baki yakan da kai kake so su yi maka. 32 “In kana kaunar fada abin da ya cika zuciye ne.” 46 “Don me masu kaunarka ne kawai, ina ribar wannan? Ko kuke ce da ni, ‘Ubangiji, Ubangiji,’ amma ba masu zunubi ma suna kaunar wadanda suke kwa yin abin da na fada? 47 Zan nuna muku kaunarsu. 33 In kuma kana yin alheri ga masu kwatancin mutumin da yakan zo wurina, yā yi maka ne kadai, ina ribar wanman? Ko masu ji kalmomina, yā kuma aikata. 48 Yana kama zunubi ma suna yin haka. 34 In kana ba da da mutumin da ya gina gida, wanda ya haka bashi ga mutanen da za su iya biyan ka ne kasa da surfi, sa’an nan ya kafa tushen ginin a kawai, ina ribar wannan? Ko masu zunubi ma, kan dutse. Da ambaliyar ruwa ta taso, karfin suna ba da bashi ga masu zunubi, da fata za ruwa kuwa ya buga gidan, wannan bai jijjiga shi a biya su tsab. 35 Amma, ku kaunaci abokan ba, domin an yi masa tushen gini na ainihu. 49 gābanku, ku kuma yi musu alheri, ku ba su Amma wanda yakan ji kalmomina, ba ya kuma bashi, ba da sa zuciya sai an biya ku ba. Ta yin aikata su, yana kama da mutumin da ya gina haka ne kawai, za ku sami lada mai yawa, ku gida a kasa, ba tare da ya kafa tushen gini ba. A kuma zama’ya’yan Mafi Daukaka, gama shi mai sa’ad da karfin ruwa ya buga gidan, sai gidan yā alheri ne ga marasa godiya da mugaye. 36 Ku rushe, mummunar rushewa kuwa.”

zama masu jinkai, kamar yadda Ubanku mai jinkai ne. 37 “Kada ku dora wa wani, ku ma ba za a dora muku ba. Kada ku yanke wa wani hukunci, ku ma ba za a yanke muku ba. Ku gafarta, ku ma za a gafarta muku. 38 Ku bayar, ku ma sai a ba ku mudu a cike, a dankare, har yā yi tozo, yana zuba, za a juye muku a hannun riga. Mudun da kuka auna da shi, da shi za a

7 Bayan Yesu ya gama gaya wa mutanen dukan wadannan abubuwa, sai ya shiga Kafarnahum. 2 A can, akwai warri bawan wani jarumin yana ciwo, yana kuma a bakin mutuwa. Maigidansa kuwa yana sonsa sosai. 3 Jarumin sojan ya ji labarin Yesu, sai ya aiki wadansu dattawan Yahudawa wajensa, yana rokonsa yā

zo yă warkar da bawansa. 4 Da suka isa wurin masu mugayen ruhohi. Ya kuma ba makafi da Yesu, sai suka roke shi sosai, suka ce, "Wannan yawa ganin gari. 22 Sai ya amsa wa almajiran mutum, ai, ya dace a yi masa haka, 5 gama Yohanna ya ce, "Ku koma ku fada wa Yohanna yana kaunar al'ummarmu ta Yahudawa, har abin da kuka ji, da abin da kuka gani. Makafi ya gina majami'armu." 6 Sai Yesu ya tafi tare suna ganin gari, guragu suna tafiya, ana warkar da su. Da ya yi kusa da gidan, sai jarumin nan, da wadanda suke da kuturta, kurame suna ji, ya aiki abokai su ce masa, "Ubangiji, kada ka ana tā da matattu, ana kuma yi wa matalauta dami kanka, gama ban isa ka shiga gidana ba. 7 wa'azin bishara. 23 Mai albarka ne mutumin Shi ya sa ban ma ga na isa in zo wurinka ba. da bai yi shakkar bangaskiyar da yake da ita a Amma ka yi magana kawai, bawana zai warke. kaina ba." 24 Bayan almajiran Yohanna suka 8 Gama ni kaina, mutum ne a karkashin iko, tafi, sai Yesu ya fara yi wa taron magana game akwai kuma sooji a karkashin ikona. Nakan ce da Yohanna ya ce, "Me kuka je kallo a hamada? wa wannan, 'Je ka,' sai yă tafi, ga wani kuma Ciyawar da iska take kadawa ne? 25 In ba haka in ce, 'Zo nan,' sai yă zo. Nakan kuma ce wa ba, to, me kuka je kallo? Mutum mai sanye da bawana, 'Yi abu kaza,' sai yă yi." 9 Da Yesu ya tufafi masu kyau ne? A'a, masu sa kayan tsada ji haka, sai ya yi mamaki sosai. Ya juya ya wa da suke cikin annashuwa, ai, a fada suke. 26 taron da yake bin sa, "Ina fada muku, ban taiba Amma me kuka je kallo? Annabi? I, ina kuma samun irin bangaskiya mai girma haka ko cikin fada muku, ya ma fi annabi. 27 Wannan shi Isra'ilba." 10 Sai mutanen da aka aika, suka ne wanda aka rubuta game da shi cewa, "Zan koma gida, suka tarar bawan ya warke. 11 Ba aiko da dan safon a yă sha gabanka, wanda zai a dade ba, sai Yesu ya tafi wani garin da ake shirya hanya, a gabanka.' 28 Ina fada muku, a kira Nayin. Almajiransa da taro mai yawa suka cikin duk wadanda mata suka haifa, ba wanda tafi tare da shi. 12 Da ya yi kusa da kofar garin, ya fi Yohanna girma. Duk da haka wanda ya fi sai ga wata gawa ana fitowa da ita. Shi ne da kaskanta a Mulkin Allah ya fi shi." 29 (Dukan kadai ga mahaifyarsa, ita kuma gwauruwa ce. mutane, har da masu karbar haraji, da suka ji Taro mai yawa daga garin yana tare da ita. 13 kalmomin Yesu, sai suka yarda cewa hanyar Da Ubangiji ya gan ta, sai ya ji tausayinta ya Allah gaskiya ce, domin Yohanna ne ya yi musu ce, "Kada ki yi kuka." 14 Yesu ya je ya taiba baftisma. 30 Amma Farisiyawa da masanan akwatint gawar, sai masu daukarsa suka tsaya dokoki, suka ki nufin Allah game da su, domin cik. Sai ya ce, "Saurayi, na ce maka, tashi!" 15 Yohanna bai yi musu baftisma ba.) 31 Yesu ya ci Sai mamacin ya tashi zaune, ya fara magana. gaba da cewa, "To, da me zan kwtanta mutanen Yesu kuma ya ba da shi ga mahaifyarsa. 16 Sai zamanin nan? Kamar me suke? 32 Suna kama da tsoro ya kama su duka, suka yabi Allah, suna yaran da suke zama a bakin kasuwa, suna kiran cewa, "Babban annabi ya bayana a cikinmu. juna, suna cewa, "Mun busa muku sarewa, Allah ya zo domin yă taimaki mutanensa." 17 amma ba ku yi rawa ba, Mun kuma yi muku Wannan labarin game da Yesu, ya bazu ko'ina a wa'kar makoki, ba ku kuma yi kuka ba.' 33 Gama Yahudiya da kewayenta. 18 Almajiran Yohanna Yohanna Mai Baftisma ya zo, ba ya cin burodi, suka gaya masa dukan wadannan abubuwa. Sai ba ya shan ruwan inabi, sai kuka ce, 'Ai, yana da ya kira biyu daga cikinsu, 19 ya aike su wurin aljani.' 34 Dan Mutum ya zo yana ci, yana sha, Ubangiji, su tambaya su ce, "Kai ne wanda sai kuka ce, 'Ga mai yawan ci, mashayi, da kuma zai zo, ko kuma mu saurari wani dabam?" 20 abokin masu karbar haraji da masu zunubi.' Da mutanen suka iso wurin Yesu, sai suka ce, 35 Amma akan tabbatar da hikima ta gaskiya "Yohanna Mai Baftisma ne ya aike mu wurinka, bisa ga dukan'ya'yanta." 36 To, ana nan, sai mu yi tambaya, 'Ko kai ne wanda zai zo, ko daya daga cikin Farisiyawa ya gayyaci Yesu cin kuma mu saurari wani dabam?'" 21 A daidai abincin yamma a gidansa, ya kuwa tafi gidan lokacin nan, Yesu ya warkar da mutane da Bafarisiyen, ya zauna a tebur. 37 Da wata mace yawa masu ciwo, masu cututtuka, da kuma wadda ta yi rayuwar zunubi a wannan gari ta ji

Yesu yana cin abinci a gidan Bafarisiyen, sai ta cikin hidima, daga cikin abin da suke da shi kawo dan tulun turaren alabasta, **38** ta kuma na zaman gari. **4** Yayinda taron mai girma na tsaya daga bayansa, wajen kafafunsa tana kuka, taruwa, mutane kuma daga garuruwa dabamsai hawayenta sun fara zuba a kafafunsa. Sai ta dabam suna zuwa wurin Yesu, sai ya ba da goge su da gashin kanta, ta sumbace su, sa'an wannan misali ya ce, **5** “Wani manomi ya fita nan ta shafa musu turare. **39** Da Bafarisiyen domin ya shuka irinsa. Da yana watsa irin, sai da ya gayyace shi, ya ga wannan, sai ya ce a wadansu suka fādi a kan hanya, aka tattaka su, ransa, “Da mutumin nan annabi ne, da ya san tsuntsayen sararin sama kuma suka cinye su. **6** ko wace ce take tabansa, da kuma irin macen Wadansu suka fādi a kan dutse, da suka tsira da take, cewa mai zunubi ce.” **40** Sai Yesu ya ce sai suka yankwane don babu ruwa a wurin. masa, “Siman, ina da abin da zan fada maka.” **7** Wadansu kuma suka fādi a cikin kaya. Da Shi kuwa ya ce, “Malam sai ka fada.” **41** Yesu ya suka yi girma tare, sai kayan suka shake su. ce, “An yi wadansu mutum biyu da suke riķe **8** Wadansu kuma har yanzu, suka fādi a kasa bashin mai ba da rance. Ana bin guda dinari mai kyau, suka yi girma, suka ba da amfani riķi dari biyar, dayan kuma hamsin. **42** Dukan biyun dari-dari, fiye da abin da aka shuka.” Da fadin suka gagara biyansa, sai ya yafe musu. To, a haka sai ya ce, “Duk mai kunnen ji, yā ji.” **9** ganinka, wa zai fi kaunar mutumin nan?” **43** Almajiransa suka tambaye shi ma’anar wannan Siman ya amsa ya ce, “A ganina, wanda aka misali. **10** Sai ya ce, “Ku ne aka ba samin asirin yafe wa mai yawa ne.” Sai Yesu ya ce, “Ka fada mulkin Allah, amma ga sauran mutane kam, daidai.” **44** Sai ya juya wajen macen, ya ce wa ina magana da misalai, saboda, “ko da yake Siman, “Ka ga macen nan? Na shigo gidanka, suna kallo, ba za su gani ba, ko da yake suna ba ka ba ni ruwa don kafafuna ba, amma ta ji, ba za su gane ba.” **11** “Ga ma’anar misalin, wanke kafafuna da hawayenta, ta kuma goge irin, shi ne maganar Allah. **12** Wadanda suka su da gashin kanta. **45** Ba ka yi mini sumba ba, fādi a kan hanya su ne mutanen da suka ji, amma tun shigowata a nan, macen nan ba tā amma Iblis, yakan zo ya dauke maganar daga daina sumbar kafafuna ba. **46** Ba ka shafa mai a zuciyarsu, don kada su gaskata, su sami ceto. **13** kaina ba, amma ta zubo turare a kafafuna. **47** Na kan dutse kuwa, su ne da jin maganar, sukan “Saboda haka ina gaya maka, zunubanta masu karba da murna, amma ba su da saiwu. Sukan yawa, an gafarta mata, gama kaunarta mai yawa gaskata na dan lokaci, amma lokacin gwaji, sai ce. Amma wanda aka gafarta wa kadan kuwa, su ja da baya. **14** Irin da suka fādi a cikin kaya yakan nuna kauna kadan.” **48** Sai Yesu ya ce kuwa, su ne mutanen da suka ji, amma a kwana mata, “An gafarta miki zunubanki.” **49** Sauran a tashi, tunanin kayan duniya, da neman arziki, bakin suka fara ce wa junu, “Wane ne wannan, da son jin dadī, sukan hana su ba da’ya’ya. **15** wanda har yake gafarta zunubai?” **50** Yesu ya ce Amma irin da suka fādi a kasa mai kyau kuwa, wa macen, “Bangaskiyarki ta cece ki, ki sauksu ne mutane masu kyakkyawar zuciya, mai lafiya.”

8 Bayan wannan sai Yesu ya zazzaga gari da kauye, yana wa’azin bisharar mulkin Allah. Sha Biyun nan kuwa suna tare da shi, **2** da kuma wadansu mata wadanda aka warkar da su daga cututtukansu, da kuma mugayen ruhoji. Cikinsu akwai Maryamu (wadda ake kira Magdalain) wadda aljanu bakwai suka fito daga cikinta. **3** Da Yowanna matar Kuza, manajan iyalin Hiridus; da Suzana; da wadansu mata da yawa. Wadannan mata suna taimaka musu

Amma irin da suka fādi a kasa mai kyau kuwa, su ne mutane masu kyakkyawar zuciya, mai kyau, da suka ji, suka riķe, suka kuma jimre har suka ba da’ya’ya.” **16** “Ba mai kuna fitila sa’an nan ya boye ta a cikin tulu, ko kuma ya sa ta a karkashin gado ba. A maimakon haka, yakan sa ta a kan wurin ajiye fitila, saboda mutane masu shigowa su ga haske. **17** Ba abin da yake boye da ba za a fallasa ba. Kuma ba abin da yake rufe, da ba za a sani ba, ko a fitar da shi a fili ba. **18** Saboda haka, ku yi tunani da kyau yadda kuke saurara. Duk wanda yake da shi, za a kara masa, duk wanda ba shi da shi kuma, abin da yake tsammani yana da shi ma, za a karbe daga gare

shi.” **19** Sai uwar Yesu da’yan’uwansa suka zo, aladun suka ga abin da ya faru, sai suka ruga da domin su gan shi, amma ba su iya zuwa kusa gudu zuwa garin da kewaye suka kai labari. **35** da shi ba, saboda taron. **20** Sai wani ya fada Mutanen kuma suka fito don su ga abin da ya masa cewa, “Ga uwarka da’yan’uwanka suna faru. Da suka iso wurin Yesu, sai suka tarar da tsaye a waje suna so su gan ka.” **21** Ya amsa ya mutumin da aljanun suka fita daga cikinsa, yana ce, “Mahaifiyata da’yan’uwana, su ne wafanda zaune kusa da Yesu sanye da tufafi, kuma cikin suke jin maganar Allah, suna kuma aikata ta.” **22** hankalinsa, sai tsoro ya kama su. **36** Wafanda Wata rana Yesu ya ce wa almajiransa, “Mu haye suka ga abin da faru, suka gaya wa mutanen zuwa wancan gefen tafkin.” Sai suka shiga jirgin yadda aka warkar da mai aljanun. **37** Sai dukan ruwa suka fara tafiya. **23** Da suna cikin tafiya, sai mutanen yankin Gerasenawa suka roki Yesu ya barci ya kwashé shi. Sai wata babban iska ta taso bar su, don sun tsorata sosai. Sai Yesu ya shiga kan tafkin, har ruwa ya fara shiga cikin jirgin. jirgin ruwa ya tafi. **38** Mutumin da aka fitar da Suka shiga babban hatsari. **24** Almajiran suka je aljanun daga cikinsa, ya roki Yesu don yā tafi suka tashe shi daga barci, suka ce, “Ubangiji, tare da shi, amma Yesu ya sallame shi ya ce, **39** Ubangiji, za mu nutse!” Ya tashi ya kwabé iskar “Koma gida, ka shaida babban alherin da Allah da kuma haukar ruwan. Sai ruwan da iskar ya yi maka.” Sai mutumin ya tafi yana fadin suka natsu. Kome ya yi tsit. **25** Sai ya tambayi abin da Yesu ya yi masa a duk garin. **40** Da Yesu almajiransa, “Ina bangaskiyarku?” A cikin tsoro ya koma, taron suka marabce shi, don dā ma da mamaki, suka ce wa junansu, “Wane ne duk suna jiransa. **41** Sai wani mutum mai suna wannan? Yana ba da umarni ga iska da ruwa Yayirus, wani mai mulkin majami’ā, ya zo ya ma, kuma suna biyayya da shi?” **26** Suka shiga fādi a gaban Yesu, yana rokonsa ya zo gidansa, jirgin ruwa zuwa yankin Gerasenawa da yake a **42** domin diyarsa daya tak, wadda ta kai shekara hayin tafkin, daga wajen Galili. **27** Da Yesu ya goma sha biyu, tana bakin mutuwa. Da Yesu sauwa daga jirgin, sai ga wani mutum mai aljanu yake kan hanyarsa, taron mutane masu yawa daga garin. Mutumin ya dade bai sa tufafi ba, suka yi ta matsa shi a kowane gefe. **43** A wurin kuma ba ya zama a gida. Yana zama a cikin kuwa, akwai wata mace wadda tana da ciwon kaburbura. **28** Da ya ga Yesu, sai mutumin ya zubar da jini, har na shekara goma sha biyu, daga murya da karfi, ya fādi a gabansa, yana ihu amma babu wanda ya iya warkar da ita. **44** Sai cewa, “Ina ruwanka da ni, Yesu, Dan Allah Mafi ta zo ta bayansa, ta taba bakin rigarsa. Nan da Daukaka? Ina rokonka, kada ka ba ni wahala!” nan, zubar da jininta ya tsaya. **45** Yesu ya yi **29** Gama Yesu ya riga ya umarci mugun ruhun tambaya, “Wa ya taba ni?” Bayan kowa ya yi ya fita daga mutumin. Sau da yawa mugun musu, sai Bitrus ya ce, “Ubangiji, ai, mutane da ruhun ya sha kamunsa. Ko da yake akan daure yawa suna matsinka ta kowane gefe.” **46** Amma shi hannu da kafa, da sarka, a kuma yi gadinsa, Yesu ya ce, “Wani ya taba ni, na san cewa iko amma yakan tsinke sarkokinsa, aljanun kuma ya fita daga wurina.” **47** Sai macen, da ta ga su kore shi zuwa wuraren kadaici, inda ba kowa. ba halin boyewa, sai ta fita, jikinta na rawa, **30** Yesu ya tambaye shi, “Mene ne sunanka?” ta fādi a gabansa. A gaban dukan mutanen, ta Sai ya amsa, “Tuli,” gama aljanu masu dūmbun fādi dalilin da ya sa ta taba shi, da yadda ta yawa ne suna cikinsa. **31** Suka yi ta rokonsa kada warke nan take. **48** Sai Yesu ya ce mata, “Diyata, yā umarce su su shiga ramin Abis. (**Abyssos g12**) bangaskiyarki ta warkar da ke. Ki sauwa lafiya.” **32** A wurin kuwa, akwai babban garken aladu **49** Yayinda Yesu na cikin magana har yanzu, da suke kiwo a gefen tudu. Aljanun suka roki sai ga wani daga gidan Yayirus, mai mulkin Yesu ya bar su, su shiga cikin aladun, ya kuwa majami’ār ya ce, “Kada ka kara damun malam, yardar musu. **33** Da aljanun suka fita daga cikin diyarka ta rasu.” **50** Da Yesu ya ji wannan, sai mutumin, sai suka shiga cikin aladun. Garken ya ce wa Yayirus, “Kada ka ji tsoro, ka gaskata, kuma ya gangara daga kan tudun zuwa cikin za a kuma warkar da ita.” **51** Da ya iso gidan tafkin, kuma suka nutse. **34** Da masu kiwon Yayirus, sai ya hana kowa yā bi shi cikin dakin,

sai dai Bitrus, da Yohanna, da Yakub, da kuma su wani abu su ci.” Sai suka ce masa, “Muna mahaifin da mahaifiyar. **52** Ana cikin haka, da burodi biyar da kifi biyu kadai. Sai dai, in dukan mutanen kuma sai kuka da makoki suke mun je mu sayi abinci domin dukan wannan ta yi, domin yarinyar. Sai Yesu ya ce, “Ka daina taron.” **14** Maza kadai sun kai kusan dubu biyar. yin kuka, ba tā mutu ba, tana barci ne.” **53** Sai Amma ya ce wa almajiransa, “Ku sa su su zauna suka yi masa dariya, da yake sun san cewa, ta a fungiya hamsin-hamsin.” **15** Haka almajiran mutu. **54** Amma Yesu ya kama ta a hannu ya ce, suka yi, kowa kuwa ya zauna. **16** Sai Yesu ya “Diyata, tashi.” **55** Ruhunta ya dawo, kuma ta dauki burodin biyar da kifin biyun, ya daga tashi, nan take. Yesu ya ce musu, su ba ta wani kansa sama, ya yi godiya, ya kuma kakkarya abu tā ci. **56** Iyayenta suka yi mamaki, amma ya su. Ya ba wa almajiransa, domin su rarraba wa ba su umarni kada su fada wa kowa abin da ya mutanen. **17** Duka kuwa suka ci suka koshi. faru.

9 Bayan da Yesu ya tara Sha Biyun wuri daya, sai ya ba su iko da izini na fitar da dukan aljanu, da na warkar da cututtuka. **2** Ya kuma aike su, su yi wa’azin mulkin Allah, su kuma warkar da marasa lafiya. **3** Ya ce musu, “Kada ku dauki kome don tafiyar, wato, ba sanda, ba jaka, ba burodi, ba kudi, ba riga na biyu. **4** Duk gidan da kuka sauva, ku zauna nan sai kun bar garin. **5** In mutane ba su karbe ku ba, sa’ad da kun bar garinsu, ku karkade kurar kafafunku don shaida a kansu.” **6** Sai suka tashi suka shiga kauye zuwa kauye suna wa’azin bishara, suna warkar da marasa lafiya a ko’ina. **7** Yanzu fa, Hiridus mai sarauta ya ji labarin dukan abubuwan da suke faruwa. Sai ya rikice, don wadansu mutane suna cewa, Yohanna Mai Baftisma ne ya tashi daga matattu, **8** wadansu kuma suna cewa, annabi Iliya ne ya sāke bayyana. Wadansu kuma har wa yau, suna cewa, ddaya daga cikin annabawa na dāne, ya tashi. **9** Amma Hiridus ya ce, “Yohanna dai na yanke kansa, amma wanne mutum ne nake jin labarin abubuwan nan a kansa?” Sai ya yi kokari ya ga Yesu. **10** Da manzannin suka dawo, sai suka fada wa Yesu abin da suka yi. Sai ya dauke su, suka kebe kansu su kadai, zuwa wani gari da ake kira Betsaida. **11** Amma taron mutane suka ji labari, sai suka bi shi. Ya marabce su, kuma ya yi musu magana a kan mulkin Allah, ya kuma warkar da masu bukatar warkarwa. **12** Da rana ta kusa fāduwa, sai Sha Biyun suka zo wurinsa, suka ce, “Ka sallami taron domin su shiga kauyuka na kewaye, su nemi abin da za su ci, da wurin kwana, don inda muke, ba kowa.” **13** Yesu ya ce, “Ku, ku ba

Almajiran suka kwashe ragowar gutsatsarin cike da kwanduna goma sha biyu. **18** Wata rana sa’ad da Yesu yana addu’a a boye, almajiransa kuma suna tare da shi, sai ya tambaye, su ya ce, “Wa, taron mutane ke ce da ni?” **19** Suka amsa, suka ce, “Wadansu suna cewa, Yohanna Mai Baftisma, wadansu kuma annabi Iliya, har wa yau wadansu suna cewa, kai daya daga cikin annabawan da ne, da ya tashi da rai.” **20** “Amma ku fa, wa, kuke ce da ni?” Bitrus ya amsa ya ce, “Kiristi na Allah.” **21** Yesu ya gargade su da karfi, kada su gaya wa kowa wannan magana. **22** Ya sāke cewa, “Dole ne Dan mutum ya sha wahaloli da yawa, dattawa, da manyan firistoci, da malaman dokoki kuma su fi shi, kuma dole a kashe shi, a rana ta uku kuma a tā da shi da rai.” **23** Sai ya ce wa dukansu, “In wani zai bi ni, dole yā mūsanta kansa, ya dauki gicciyensa kowace rana, ya bi ni. **24** Gama duk mai son ceton ransa zai rasa shi, amma duk wanda ya rasa ransa saboda ni zai same shi. **25** Ina amfani, in mutum ya ribato duniya duka, amma ya rasa ransa, ko kuma ya yi hasarar ransa. **26** Duk wanda yake jin kunyana da na kalmomina, Dan Mutum ma zai ji kunyarsa sa’ad da zai zo a cikin daukakarsa, da daukakar Uban, da kuma ta tsarkaka mala’ikun. **27** “Gaskiya nake gaya muku, wadansu da suke tsattsaye a nan ba za su ga mutuwa ba, sai sun ga mulkin Allah.” **28** Bayan kamar kwana takwas da yin wannan magana, sai Yesu ya dauki Bitrus, da Yohanna, da kuma Yakub, suka hau kan dutse tare don yin addu’a. **29** Yana cikin addu’a, sai kamannin fuskarsa ta sāke, tufafinsa kuma suka zama da haske kamar hasken walkiya. **30** Sai ga mutum biyu, Musa da Iliya, suka bayyana

cikin kyakkyawar daraja, suna magana da Yesu. 47 Da yake Yesu ya san tunaninsu, sai ya dauki 31 Suka yi zance a kan tashinsa, wanda shi ya wani karamin yaro, ya sa ya tsaya kusa da shi. kusan ya kawo ga cikarsa a Urushalima. 32 48 Sai ya ce musu, "Duk wanda ya karbi wannan Barci kuwa ya kama Bitrus da abokan tafiyarsa karamin yaron a cikin sunana, ni ya karfa, sosai. Da idanunsu suka warware, sai suka ga kuma duk wanda ya karbe ni, ya karbi wanda ya daukakarsa da kuma mutum biyun tsaye tare aiko ni ne. Gama mafi kankanta duka a cikinku, da shi. 33 Da mutanen na barin Yesu, sai Bitrus shi ne kuma mafi girma." 49 Sai Yohanna ya ya ce masa, "Ubangiji, ya yi kyau da muke nan. ce, "Ubangiji, mun ga wani mutum yana fitar Bari mu kafa bukkoki guda uku, wato, daya da aljanu a cikin sunanka, muka yi kokarin dominka, daya domin Musa, daya kuma domin hana shi, don shi ba daya ba ne daga cikinmu." Iliya." (Bai ma san abin da yake fasid ba.) 34 50 Yesu ya ce, "Kada ku hana shi, gama duk Yayinda yake cikin magana, sai wani giringe ya wanda ba ya gaba da ku, naku ne." 51 Da lokaci bayyana ya rufe su, sai suka ji tsoro, yayinda ya yi kusa da za a dauki Yesu zuwa sama, sai suke shiga cikin giringen. 35 Wata murya ta fito ya daura niyyar tafiya Urushalima. 52 Sai ya daga cikin giringen, tana cewa, "Wannan Dana aiki'yan sako, su yi gaba. Su kuwa, suka shiga ne, zababben, ku saurare shi." 36 Da muryar ta cikin wani kauyen Samariyawa, don su shirya gama magana, sai suka tarar Yesu shi kadai ne. masa abubuwa. 53 Amma mutanen kauyen ba Almajiran kuwa suka riike wannan al'amari a su karbe shi ba, don yana kan hanyar zuwa zukatansu. A lokacin nan, ba su gaya wa kowa Urushalima ne. 54 Da almajiransa, Yakub da abin da suka gani ba. 37 Kashegari, sa'ad da Yohanna suka ga haka, sai suka yi tambaya suka Yesu tare da almajiran nan uku suka sauksa ce, "Ubangiji, kana so mu kira wuta ta sauksa daga kan dutsen, sai taro mai yawa ya hadu da daga sama ta hallaka su?" 55 Amma Yesu ya shi. 38 Sai wani mutum daga cikin taron ya yi juya, ya kwabe su. 56 Sai shi da almajiransa kira da karfi ya ce, "Malam, ina rokonka, ka suka tafi wani kauye. 57 Suna kan tafiya a dubi dan nan nawa, gama shi ne kadai nake da hanya, sai wani mutum ya ce masa, "Zan bi shi. 39 Wani ruhu yakan kama shi, sai ya yi ihu ka, duk inda za ka." 58 Yesu ya ce, "Yanyawa farar daya. Yakan sa shi farfadiya, har bakinsa suna da ramummuka, tsuntsayen sararin sama ya yi kumfa. Da kyar yake barinsa, yana kuwa suna da shekuna, amma Dan Mutum ba shi da kan hallakar da shi. 40 Na roki almajiranksa wurin da zai sa kansa." 59 Ya kuma ce wa wani su fitar da shi, amma ba su iya ba." 41 Yesu mutum, "Ka bi ni." Amma mutumin ya amsa ya amsa ya ce, "Ya karkataccen zamani marar ya ce, "Ubangiji, bari in je in binne mahaifina bangaskiya, har yaushe ne zan kasance tare da tukuna." 60 Yesu ya ce masa, "Ka bar matattu ku, ina kuma ha'kuri da ku? Kowo yaronka nan." su binne matattunsu, amma kai, ka je ka yi 42 Yaron yana kan zuwa ke nan, sai aljanin shelar mulkin Allah." 61 Har wa yau, wani ya ya buga shi kasa, cikin farfadiya. Amma Yesu ce, "Zan bi ka, Ubangiji, amma ka bar ni in je ya kwabe mugun ruhun, ya warkar da yaron, in yi bankwana da iyalina tukuna." 62 Yesu ya sai ya mika shi ga mahaifinsa. 43 Duk suka yi amsa ya ce, "Babu wani da yakan sa hannunsa a mamakin girman Allah. Yayinda kowa yana garman shanu, sa'an nan ya waiwaya baya, da cikin mamakin dukan abubuwana da Yesu ya yi, ya isa ya shiga hidima a cikin mulkin Allah ba." sai ya ce wa almajiransa, 44 "Ku kasa kunne da kyau ga abin da zan fada muku. Za a bashe Dan Mutum ga hannun mutane." 45 Amma ba su fahimci abin da yake nufi da wannan magana ba. Ba su gane ba, don an boye musu shi. Su kuwa sun ji tsoro su tambaye shi. 46 Wata gardama ta tashi a tsakanin almajiran, a kan ko wane ne a cikinsu zai zama mafi girma

10 Bayan haka, Ubangiji ya nada wadansu mutum saba'in da biyu, ya aike su biyu-biyu, su riga shi yin gaba zuwa kowane gari da kowane wuri da zai shiga. 2 Ya ce musu, "Girbi na da yawa, amma ma'aikata kadan ne. Saboda haka, ku roki Ubangijin girbi ya aikar da ma'aikata zuwa gonarsa. 3 Ku tafi! Ina aikan ku

kamar tumaki cikin kyarketai. 4 Kada ku dauki shi ne nufinka mai kyau. 22 “Ubana ya danfa jakar kudi, ko jaka, ko takalma. Kada ma ku gai mini dukan kome. Ba wanda ya san Dan sai da kowa a kan hanya. 5 “Sa’ad da kuka shiga Uban, kuma ba wanda ya san Uban, sai Dan, da wani gida, ku fara da cewa, ‘Salama a gare ku kuma wadanda Dan ya zaba ya bayyana musu mutanen gida.’ 6 In akwai mutum mai salama a shi.” 23 Sai ya juya wajen almajiransa, ya ce gidan, salamarku za tā kasance tare da shi, in musu a boye, “Albarka ga idanun da suka ga kuwa babu, salamarku za tā koma muku. 7 Ku abin da kuke gani. 24 Ina fadā muku, annabawa zauna a wannan gidan, kuna ci kuna shan duk da sarakuna da yawa sun so su ga abin nan da abin da suka ba ku, gama ma’ikaci ya cancanci kuke gani, amma ba su gani ba. Sun so su ji abin albashinsa. Kada ku yi yawan sāke masauki, da kuke ji, amma ba su ji ba.” 25 Wata rana, daga gida zuwa gida. 8 “Sa’ad da kuka shiga sai wani masanin dokoki ya miķe tsaye don yā garin, kuma aka karbe ku, ku ci ko mene ne da gwada Yesu. Ya tambaya ya ce, “Malam, me zan aka ajiye a gabanku. 9 Ku warkar da marasa yi don in gāji rai madawwami?” (aiōnios g166) 26 lafiya da suke wurin. Ku kuma fada musu cewa, Yesu ya amsa ya ce, “Me aka rubuta a cikin ‘Mulkin Allah yana kusa da ku.’ 10 Amma sa’ad Doka? Yaya kake karanta ta?” 27 Sai ya amsa ya da kuka shiga garin, kuma ba a karbe ku ba, ce, “Ka kaunaci Ubangiji Allahnka da dukan ku bi titi-titi ku ce, 11 ‘Ko kurar garinku da zuciyarka, da dukan ranka, da dukan karfinka, kuke manne a kafafunmu, mun karkade muku. da kuma dukan hankalinka’; kuma, ‘Ka kaunaci Duk da haka, ku tabbatar da wannan, “Mulkin maķwabcinka kamar kanka.”’ 28 Yesu ya ce, Allah yana kusa.” 12 Ina dai fadā muku, a “Ka amsa daidai. Ka yi haka, kuma za ka rayu.” ranan nan, za a fi jin tausayin Sodom fiye da 29 Amma domin ya kāre kansa, sai ya tambayi wannan garin. 13 “Kaitonki, Korazin! Kaitonki, Yesu ya ce, “Shin, wane ne maķwabcina?” 30 Betsaida! Ai, da a ce a Taya da Sidon ne aka Yesu ya amsa ya ce, “Wani mutum ya tashi daga yi ayyukan banmamaki da aka yi a cikinku, da Urushalima za shi Yeriko, sai ya fādi a hannun tuni sun tuba, suna zama cikin rigar makoki da mafasa, wato, yan fashi. Suka kwace tufafinsa, toka. 14 A ranar shari’a, za a fi jin tausayin Taya suka yi masa dūka, suka bar shi nan bakin rai da Sidon fiye da ku. 15 Ke kuma Kafarnahum, da mutuwa. 31 Ya zamana wani firist ya bi kan kina tsammani za ki sami daukaka ne? A’ā, za wannan hanya. Da ya ga mutumin, sai ya bi gefe a hallaka ki. (Hadēs g86) 16 “Wanda ya saurare ya wuce abinsa. 32 Haka ma wani daga kabilar ku, ni yake saurara. Wanda ya ki ku, ni yake Lawi, mai hidima cikin haikali, da ya zo wurin, ki. Amma wanda ya ki ni kuwa, ya ki wanda ya ya gan shi, sai shi ma ya bi gefe daya, ya wuce aiko ni ne.” 17 Mutum saba’in da biyun nan abinsa. 33 Amma wani mutumin Samariya da suka dawo da murna, suka ce, “Ubangiji, har yake kan tafiya, da ya kai inda mutumin yake, mun sha karfin aljanu ma a cikin sunanka.” ya gan shi, sai ya ji tausayinsa. 34 Ya je wurinsa, 18 Sai ya amsa ya ce, “Na ga Shaidan ya fādi ya daddaure masa raunukansa, sa’an nan ya daga sama kamar walkiya. 19 Na ba ku iko da zuba mai, da ruwan inabi. Ya dauki mutumin za ku tattaka macizai, da kunamai, ku kuma ya sa a kan jakinsa, ya kai shi wani masauki, shawo kan dukan ikon abokin gāba, kuma ba ya yi jinyarsa. 35 Kashegari, sai ya dauki dinari wani lahani da zai same ku. 20 Duk da haka, biyu, ya ba wa mai masauki ya ce, ‘Ka lura da kada ku yi farin ciki da cewa, kun sha karfin shi, bayan na dawo, zan biya ka duk abin da ka ruhohi, amma ku yi farin ciki, domin an rubuta kara kashewa a kansa.’ 36 “A ganinka, a cikin sunayenku a sama.” 21 A wannan lokaci, Yesu, wadannan mutane uku, wane ne maķwabcin cike da murna ta wurin Ruhu Mai Tsarki ya mutumin da ya fādi a hannun mafasa?” 37 ce, “Na yabe ka, ya Uba, Ubangijin sama da Masanin dokoki ya amsa ya ce, “Wanda ya nuna kasa, domin ka boye wadannan abubuwa ga masa jinkai.” Yesu ya ce masa, “Je ka, ka yi haka masu hikima, da masu ilimi, ka kuma bayyana nan.” 38 Yayinda Yesu da almajiransa suna cikin su ga ƙananan yara. I, ya Uba, gama wannan tafiya, sai ya kai wani kauye inda wata mace

mai suna Marta ta marabce shi a gidanta. **39** Yesu yake fitar da wani beben aljani daga wani Tana da'yar'uwa mai suna Maryamu, wadda ta mutum, da aljanin ya fita, sai mutumin wanda zauna a gaban Ubangiji tana jin maganarsa. **40** da bebe ne, ya yi magana, taron kuwa suka yi Marta kuwa, aikin hidima da ya kamata a yi, ya mamaki. **15** Amma wadansunsu suka ce, “Ai, da dauke mata hankali, sai ta zo wurin Yesu, ta ce, ikon Be’elzebub, sarkin aljanu ne, yake fitar da “Ubangiji, ba ka damu da yadda’yar’uwata ta aljanu.” **16** Wadansu kuma suka gwada shi, ta bar mini aiki ni kadai ba? Gaya mata ta taimake wurin neman yă nuna musu wata alama daga ni!” **41** Amma Ubangiji ya amsa ya ce, “Marta, sama. **17** Yesu kuwa ya san tunaninsu, sai ya ce Marta, hankalinki ya tashi, kuma kina damuwa a kan abubuwa da yawa. **42** Amma abu daya tak ake bukata, Maryamu ta zabi abin da ya fi kyau, kuma ba za a raba ta da shi ba.”

11 Wata rana Yesu yana addu'a a wani wuri.

Da ya gama, sai daya daga cikin almajiransa ya ce masa, “Ubangiji, ka koya mana yin addu'a, kamar yadda Yohanna ya koya wa almajiransa.” **2** Sai ya ce musu, “Sa’ad da kuke yin addu'a ku ce, “Ya Uba, sunanka mai tsarki ne mulkinka ya zo. **3** Ka ba mu kowace rana abincin yini. **4** Ka gafarta mana zunubanmu, kamar yadda mu ma ke gafarta wa duk wanda ya yi mana laifi. Kada ka bari a kai mu cikin jarraha.” **5** Sa'an nan ya ce musu, “Da a ce dayanku yana da aboki, sa'an nan ya je wurinsa da tsakar dare ya ce, ‘Aboki, ranta mini burodi guda uku, **6** domin wani abokina da yake tafiya ya sauwa a wurina. Ga shi, ba ni da abinci da zan ba shi.’ **7** Sai wanda yake cikin daki ya amsa ya ce, ‘Kada ka dame ni. An riga an kulle kofa, da ni da yarana kuwa mun kwanta, ba zan iya tashi in ba ka kome ba.’ **8** Ina gaya muku, ko da yake ba zai so ya tashi ya ba shi burobin don shi abokinsa ne ba, duk da haka, zai tashi ya ba shi yawan abin da yake bukata, saboda nacewarsa. **9** “Don haka ina fada muku, ku roka, za a ba ku, ku nema za ku samu, ku kwankwasa za a kuwa bude muku kofa. **10** Gama duk wanda ya roka, yana karba, mai nema yana samu, wanda ya kwankwasa kuma, za a bude masa kofa. **11** “Wane mahaifi ne a cikinku, in dansa ya roke shi kifi, zai ba shi maciji a maimakon, **12** ko kuma in ya roki kwai, ya ba shi kunama? **13** In fa haka ne, ko da yake ku mugaye ne, kun san ba’ya’yanku kyautai masu kyau, balle fa Ubanku na sama, zai yi fiye da haka, ta wurin ba da Ruhu Mai Tsarki, ga masu rokonsa!” **14** Sa’ad da

musu, “Duk mulkin da yake gāba da kansa, zai lulace, kuma gidan da yake gaba da kansa zai rushe. **18** In Shaidan yana gāba da kansa, yaya mulkinsa zai tsaya? Ina fadin haka domin kuncce, da ikon Be’elzebub nake fitar da aljanu. **19** In da ikon Be’elzebub nake fitar da su, to, da ikon wa masu binku suke fitar da su? Saboda haka, za su zama alkālanku ke nan. **20** Amma in da ikon Allah ne ni nake fitar da aljanu, ashe, mulkin Allah ya zo muku ke nan. **21** “Sa’ad da mutum mai karfi, wanda yake da makamai yana gadin gidan kansa, an tsare lafiyar dukiyarsa ke nan. **22** Amma in wani wanda ya fi shi karfi, ya fada masa ya kuma sha karfinsa, yakan kwace makaman da mutumin ke dogara da su, ya kuma rarraba ganima. **23** “Wanda ba ya tare da ni, yana gāba da ni, wanda kuma ba ya tarawa da ni, watsarwa yake yi. **24** “Lokacin da mugun ruhu ya fita daga mutum, sai ya bi ta wuraren da ba mutane, yana neman hutu, amma ya kāsa samu, sai ya ce, ‘Zan koma gidan da na bari.’ **25** Sa’ad da ya koma, ya tarar da gidan a share da tsabta, kuma a shirye. **26** Sai ya je ya debo wadansu ruhohi bakwai da suka fi shi mugunta, sai su shiga su zauna a wurin. Karshen wannan mutum kuwa zai fi farkonsa muni.” **27** Da Yesu yake cikin fadin wadannan abubuwa, sai wata mace daga cikin taron ta daga murya ta ce masa, “Mai albarka ce uwār da ta haife ka, wadda ka sha mamanta.” **28** Yesu ya amsa ya ce, “A maimakon, masu albarka ne wadanda suke jin maganar Allah, suna kuma biyayda da ita.” **29** Da taron mutane suka karu, sai Yesu ya ce, “Wannan mugun zamani ne. Tana neman wani abin banmamaki, amma ba ko daya da za a ba ta, sai dai ta Yunana. **30** Kamar yadda Yunana ya zama alama ga mutanen Ninebe, haka ma Dan Mutum zai zama ga zamanin nan. **31** A ranar shari'a, Sarauniyar Kudu za ta

tashi tsaye tare da wannan zamani, ta yanke dora wa mutane kaya masu nauyi wadanda da wa wannan zamani hukunci, domin ta zo daga fyrar suke daukawa, amma ku da kanku ba za karshen duniya ta saurari hikimar Solomon, ga ku sa ko yatsa daya, don ku taimake su ba. **47** shi kuwa, shi wanda ya fi Solomon girma, na “Kaitonku, domin kun gina kaburbura saboda nan. **32** A ranar shari'a, mutanen Ninebe za su annabawa, nan kuwa kakannin-kakanninku ne tashi tsaye tare da wannan zamani, su yanke wa suka kashe su. **48** Wannan ya shaida cewa kun wannan zamani hukunci. Gama sun tuba sa'ad amince da abin da kakannin-kakanninku suka da Yunana ya yi musu wa'azi. Ga shi yanzu, shi yi. Sun karkashe annabawa, ku kuma kun gina wanda ya fi Yunana girma, na nan. **33** “Babu kaburburansu. **49** Saboda haka, Allah a cikin wanda yakan kuna fitila sa'an nan ya boye ta, hikimarsa ya ce, ‘Zan aika musu da annabawa ko ya rufe ta da murfi ba. A maimako, yakan da manzanni. Za su kashe wadansu, su kuma ajiye ta a kan wurin ajiye fitila, don masu shiga tsananta wa wadansu.’ **50** Saboda haka, alhakin su ga haske. **34** Idonka shi ne fitilar jikinka. jinin dukan annabawa da aka kashe, tun farkon Sa'ad da idanunka suna da lafiya, dukan jikinka duniya, yana kan wannan zamani, **51** wato, ma na cike da haske, amma sa'ad da idanunka tun daga jinin Habil, har zuwa jinin Zakariya, suna da lahani, dukan jikinka ma na cike da wanda aka kashe tsakanin bagade da mazauni. duhu. **35** Ka lura fa, kada hasken da yake cikinka I, ina gaya muku, alhakinsu duka yana kan ya zamana duhu ne. **36** Saboda haka, in dukan wannan zamani. **52** “Kaitonku, masanan dokoki, jikinka yana cike da haske, ba inda ke da duhu, domin kun dauke mabudfin ilimi. Ku kanku ba jikinka kuwa zai kasance da haske gaba daya, ku shiga ba, kuma kun hana wa wadanda suke kamar yadda hasken fitila yake haskaka ka.” **37** shiga, su shiga.” **53** Da Yesu ya bar wurin, sai Da Yesu ya gama magana, sai wani Bafariskiye ya Farisiyawa da malaman dokoki suka fara gaba gayyace shi cin abinci tare da shi. Sai kuwa ya mai tsanani da shi, kuma suna tsokanansa da shiga ya zauna a tebur. **38** Amma Bafarisyen tambayoyi. **54** Suna fakonsa, don su kama shi a ya lura cewa, Yesu bai wanke hannu kafin ya kan wata magana da zai fada.

ci abinci ba, sai mamaki ya kama shi. **39** Sai Ubangiji ya ce masa, “Ku Farisiyawa, kukan wanke bayan kwano da kwaf, amma a ciki kuna cike da kwadayi da mugunta. **40** Ku wawayen mutane! Ashe, wanda ya yi bayan, ba shi ne kuma ya yi cikin ba? **41** Ku ba matalauta abin da yake cikin kwano, kuma kome zai zama muku da tsabta. **42** “Kaitonku, Farisiyawa, domin kuna ba wa Allah zakka na na'ana'arku, da karkashinku, da kuma sauran ganyen lambunku iri-iri, amma kun kyale adalci da kaunar Allah. Ya kamata da kun kiyaye na karshen, ban ba barin na farkon. **43** “Kaitonku, Farisiyawa, domin kun cika son wuraren zama masu daraja a majami'u, da kuma yawan gaisuwa a wuraren kasuwanci. **44** “Kaitonku, domin ku kamar kaburbura ne da ba a sa musu alama ba, wadanda mutane suke takawa don rashin sani.” **45** Sai daya daga cikin masanan dokoki ya ce wa Yesu, “Malam, in ka fadi wadannan abubuwa haka, kai kuma ka zage mu ke nan.” **46** Yesu ya amsa ya ce, “Ku masanan dokoki ma, kaitonku, domin kun

12 Ana nan sa'ad da taron dubban mutane suka taru har suna tattaka juna, Yesu fara yin magana, da farko da almajiransa ya ce, “Ku yi hankali da yistin Farisiyawa, wato, munafunci. **2** Ba abin da yake rufe da ba za a fallasa ba, ko kuma abin da yake boye da ba za a bayyana ba. **3** Abin da kuka fada a cikin duhu, za a ji shi a hasken rana. Kuma abin da kuka fada a kunne, a cikin dakunan ciki-ciki, za a yi shelarsa daga kan rufin dakuna. **4** “Ina dai gaya muku abokaina, kada ku ji tsoron masu kashe jiki, amma bayan haka, ba sauran abin da za su iya yi. **5** Amma zan nuna muku wanda za ku ji tsoronsa. Ku ji tsoron wanda, bayan da ya kashe jikin, yana da iko ya jefa ku cikin jahannama ta wuta. I, ina gaya muku, ku ji tsoronsa. (**Geenna g1067**) **6** Ba ana sayar da kanari biyar a kan kobo biyu ba? Duk da haka, Allah bai manta da ko dayansu ba. **7** Tabbatuccce, gashin kanku din nan ma, an kidaya su duka. Kada ku ji tsoro. Darajarku ta fi na kanari masu yawa girma.

8 “Ina gaya muku, duk wanda ya shaida ni a girma. Ba sukan yi aiki, ko safa ba, duk da gaban mutane, Dan Mutum ma zai shaida shi a haka, ina fada muku cewa, ko Solomon cikin gaban mala’ikun Allah. **9** Amma wanda ya yi kyakkyawan darajarsa duka, bai yafa kayan ado mūsun sanina a gaban mutane, shi ma za a yi da ya kai kamar na ko daya a cikinsu ba. **28** In mūsunsa a gaban mala’ikun Allah. **10** Kuma duk haka ne Allah yake yi wa ciyayin jeji sutura, wanda ya fadi kalmar zagi a kan Dan Mutum, wadda yau suna nan, sa’an nan gobe kuma a za a gafarta masa, amma duk wanda ya saba wa jefa cikin wuta, Allah ba zai yi muku sutura Ruhu Mai Tsarki, ba za a gafarta masa ba. **11** fiye da ciyayin jeji ba, ya ku masu karancin “Sa’ad da an kai ku a gaban majami’u, da gaban bangaskiya! **29** Kada ku sa zuciyarku a kan abin masu mulki, da kuma gaban masu iko, kada ku da za ku ci, ko abin da za ku sha, kada ku damu damu da yadda za ku kāre kanku, ko kuma abin a kan su. **30** Gama duniya da ba tā san Allah ba, da za ku fada, **12** gama Ruhu Mai Tsarki zai koya tana faman neman dukan wadannan abubuwa, muku abin da ya dace ku fada a lokacin.” **13** Ubantu na sama kuwa, ya san kuna bukatarsu. Sai wani mutum daga cikin taron ya ce masa, **31** Amma ku nemi mulkinsa, za a kuwa kara “Malam, ka ce wa dān’uwana ya raba gādon muku wadannan abubuwa. **32** “Ya karamin da ni.” **14** Yesu ya amsa masa ya ce, “Kai, wa garke, kada ku ji tsoro, gama ya gamshi Ubantu ya nada ni alkali, ko mai sulhu a tsakaninku?” ya ba ku mulkin. **33** Ku sayar da dukiyarku, ku **15** Sai ya ce musu, “Ku lura fa! Ku tsare kanku ba wa matalauta. Ku yi wa kanku jakar kudin daga dukan kowane irin kwadayi. Ran mutum da ba za su lalace ba. Ku yi wa kanku ajiyar ba ya danganta a kan yawan dukiyarsa ba.” **16** dukiyar da ba za tā kare ba a sama, inda barawo Sai ya gaya musu wannan misali ya ce, “Gonar ba zai yi kusa ba, asu kuma ba za su iya su wani mai arziki ta ba da amfani sosai. **17** Ya yi lalatar ba. **34** Gama inda dukiyarku take, nan tunani a ransa ya ce, ‘Ba ni da inda zan ajiye ne zuciyarku ma take. **35** “Ku shirya damara amfanin gonana. Me zan yi ke nan?” **18** “Sai ya don hidima. Ku bar fitilunku suna ci, **36** kamar ce, ‘Ga abin da zan yi. Zan rushe rumbunana, in maza da suke jiran maigidansu ya dawo daga gina manya, in zuba dukan hatsina da kayana a bikin aure. Saboda duk lokacin da ya dawo ya ciki. **19** Ni kuma zan ce wa raina, “Kana da kaya kwankwasa kofa, a shirye suke su bude masa da yawa masu kyau, da aka yi ajiyarsu domin nan da nan. **37** Zai zama da albarka in maigida shekaru da dama masu zuwa. Yi hutunka, ka ya dawo, ya tarar da bayinsa suna zaman tsaro. ci, ka sha, ka yi annashuwa.” **20** “Amma Allah Gaskiya ni fada muku, zai sa kayan hidima da ya ce masa, ‘Kai wawa! A wannan dare za a kansa, ya sa bayinsa su zauna kan tebur, sa’an nemi ranka. Bayan haka, wa zai gāji abin da nan ya yi musu hidimar abinci. **38** Zai zama da ka tara wa kanka?” **21** “Haka zai zama ga duk albarka ga bayin da maigidansu ya iske su, suna wanda ya tara wa kansa dukiya, amma ba shi zaman tsaro, a duk lokacin da ya dawo, ko da ya da arziki a gaban Allah.” **22** Sai Yesu ya ce wa dawo a sa’at biyu, ko ta uku na tsakar dare almajiransa, “Saboda haka, ina fada muku, kada ne. **39** Amma ku fahimci wannan. Da maigida ku damu game da rayuwarku, abin da za ku ci, ya san sa’ar da barawo zai zo, ai, da ba zai bari ko kuma game da jikinku, abin da za ku yafa. **23** a shiga, a fasa masa gida ba. **40** Ku ma, sai ku Rai ya fi abinci, jiki kuma ya fi tufafi. **24** Ku dubi zauna da shiri, domin Dan Mutum zai zo a hankaki. Ba sa shuki ko girbi, kuma ba su da sa’ar da ba ku yi tsammani ba.” **41** Bitrus ya yi dakin ajiya ko rumbu ba, duk da haka, duk da tambaya ya ce, “Ya Ubangiji, mu ne kake fada wa haka, Allah na ciyar da su. Darajarku ta fi na wannan misali, ko kuwa ga kowa da kowa ne?” tsuntsaye sau da yawa! **25** Wane ne a cikinku ta **42** Ubangiji ya amsa ya ce, “To, wane ne manaja wurin damuwarsa, zai iya kara ko sa’daya ga mai aminci da hikima, wanda maigida ya ba rayuwarsa? **26** Tun da ba za ku iya yin wannan shi rifkon bayinsa, domin ya ba su abincinsu a kānkānin abu ba, me ya sa kuke damuwa a daidai lokaci? **43** Zai zama da albarka ga bawan kan sauran? **27** “Ku dubi yadda furanni suke nan wanda maigidan ya dawo, ya same shi yana

yin haka. 44 Gaskiya nake gaya muku, maigidan zai ba shi rikon dukan dukiyarsa. 45 Amma da a ce bawan ya yi tunani a zuciyarsa ya ce, ‘Ai, Galiliyawa da Bilatus ya gauraye jininsu tare da maigidana ya yi jinkirin dawowa,’ sa’an nan jinin hadayunsu. 2 Yesu ya amsa ya ce, “Kuna ya fara dükan bayin, maza da mata, ya kuma tsammani wadannan Galiliyawan sun fi dukan shiga ci, da sha, har da buguwa. 46 Maigidan sauran Galiliyawa zunubi ne, shi ya sa suka bawan nan zai dawo a ranar da wannan bawan sha irin wannan wahala? 3 Ina gaya muku, bai yi tsammaninsa ba, kuma a sa’ar da bai a’al! Amma in ba ku tuba ba, ku ma duka za ku sani ba. Maigidan zai yayyanka shi, ya kuma hallaka. 4 Ko kuwa kuna tsammani, sha takwas ba shi rabonsa tare da marasa bangaskiya. 47 din nan da suka mutu lokacin da hasumiya a “Bawan da ya san nufin maigidansa, kuma bai Silowam ya fadi a kansu, sun fi dukan sauran yi shiri ba, ko kuma bai yi abin da maigidansa mutanen Urushalima laifi ne? 5 Ina gaya muku, yake so ba, zai sha mummunan duka. 48 Amma a’al! Amma in ba ku tuba ba, ku ma duka za wanda bai sani ba, ya kuwa yi abin da ya isa ku hallaka.” 6 Sai ya ba su wannan misali ya horo, za a düke shi kadaf. Duk wanda aka ba ce, “Wani mutum yana da itacen baure, da aka shi mai yawa, mai yawan ne za a bida daga gare shuka a gonar inabinsa. Da ya je cire’ya’yan shi. Duk wanda kuma aka ba shi rikon amana itacen, sai ya tarar ba tă yi’ya’ya ba. 7 Sai ya mai yawa, fiye da haka kuma za a bida daga ce wa mai lura da gonar inabin, ‘Yau shekara gare shi. 49 “Na zo ne domin in kawo wuta a uku ke nan ina zuwa neman’ya’yan baure daga duniya. Ina so da ta riga ta Kunu! 50 Amma ina itacen nan, amma ba na samun kome. Sare shi! da baftismar da za a yi mini, na kuwa damu Don me za a bar shi ya tare wuri.’ 8 “Mutumin sosai, sai na kammala ta! 51 Kuna tsammani na ya amsa ya ce, ‘Ranka yă dade, ka bar shi, in yi zo domin in kawo salama a duniya ne? A’al! Ina masa bankasa, in kuma zuba masa taki har na gaya muku, rabuwa ne. 52 Daga yanzu, za a iske shekara daya. 9 In kuwa ya ba da’ya’ya shekara mutum biyar a gida daya sun rabu, suna gāba mai zuwa, yana da kyau! In kuwa ba haka ba, sai da juna, uku suna gāba da biyu, biyun suna ka sare shi.” 10 Wata ranar Asabbaci, Yesu yana gāba da ukun. 53 Za su rarrabu. Mahaifi yana koyarwa a wata majami’a, 11 a wurin kuwa, gāba da dan, dan kuma yana gāba da mahaifin. akwai wata mace wadda aljani ya gurgunta, har Mahaifiya tana gāba da diyar, diyar kuma tana na shekaru goma sha takwas. Duk ta tankware, gāba da mahaifiyar. Suruka tana gāba da matar ba ta ma iya miñewa ko kadan. 12 Da Yesu ya da, matar da kuma tana gāba da suruka.” 54 gan ta, sai ya kirata gaba, ya ce mata, “Mace, Ya ce wa taron, “Sa’ad da kuka ga hadari ya an’yantar da ke daga rashin lafiyarki.” 13 Sai fito daga yamma, nan da nan kukan ce, ‘Za ya dibiya hannuwansa a kanta, nan da nan sai a yi ruwan sama,’ sai a kuwa yi. 55 Sa’ad da ta miñe, ta yabi Allah. 14 Amma mai mulkin kuma iska ta taso daga kudu, kukan ce, ‘Za a majami’ar ya ji haushi da Yesu ya yi warkarwa yi zafi,’ sai kuwa a yi. 56 Munafukai! Kuna san a ranar Asabbaci. Sai ya ce wa mutanen, “Akwai yadda za ku fassara yanayin kasa da na sararin ranaku shida da ya kamata a yi aiki. Saboda sama. Ta yaya ba ku san yadda za ku yi fassarar haka, ku zo a ranakun nan a warkar da ku, ba wannan zamani ba? 57 “Don me ba ku iya auna ranar Asabbaci ba.” 15 Ubangiji ya amsa masa wa kanku, abin da yake daidai ba? 58 Yayinda ya ce, “Ku munafukai! Ashe, kowannenku ba kake kan hanyar zuwa kotu da makiyinka, ka yi yakan kunce bijiminsa ko jakinsa, yă kai shi matukar kokari ku shirya tun kuna kan hanya. waje yă ba shi ruwa, a ranar Asabbaci ba? 16 In ba haka ba, zai kai ka gabon al’kali, al’kali Ashe, bai kamata a’yantar da macen nan, diyar kuma ya miña ka ga dan sanda, dan sanda kuma zuriyar Ibrahim, wadda Shaifan ya daure, har ya jefa ka a kurkuku. 59 Ina gaya maka, ba za ka shekara goma sha takwas, a ranar Asabbaci, fita ba, sai ka biya kobo na karshe.”

13 A yanzun fa, akwai wadansu da suka kasance a lokacin can, suka ba Yesu labarin a ce bawan ya yi tunani a zuciyarsa ya ce, ‘Ai, Galiliyawa da Bilatus ya gauraye jininsu tare da maigidana ya yi jinkirin dawowa,’ sa’an nan jinin hadayunsu. 2 Yesu ya amsa ya ce, “Kuna ya fara dükan bayin, maza da mata, ya kuma tsammani wadannan Galiliyawan sun fi dukan shiga ci, da sha, har da buguwa. 46 Maigidan sauran Galiliyawa zunubi ne, shi ya sa suka bawan nan zai dawo a ranar da wannan bawan sha irin wannan wahala? 3 Ina gaya muku, bai yi tsammaninsa ba, kuma a sa’ar da bai a’al! Amma in ba ku tuba ba, ku ma duka za ku sani ba. Maigidan zai yayyanka shi, ya kuma hallaka. 4 Ko kuwa kuna tsammani, sha takwas ba shi rabonsa tare da marasa bangaskiya. 47 din nan da suka mutu lokacin da hasumiya a “Bawan da ya san nufin maigidansa, kuma bai Silowam ya fadi a kansu, sun fi dukan sauran yi shiri ba, ko kuma bai yi abin da maigidansa mutanen Urushalima laifi ne? 5 Ina gaya muku, yake so ba, zai sha mummunan duka. 48 Amma a’al! Amma in ba ku tuba ba, ku ma duka za wanda bai sani ba, ya kuwa yi abin da ya isa ku hallaka.” 6 Sai ya ba su wannan misali ya horo, za a düke shi kadaf. Duk wanda aka ba ce, “Wani mutum yana da itacen baure, da aka shi mai yawa, mai yawan ne za a bida daga gare shuka a gonar inabinsa. Da ya je cire’ya’yan shi. Duk wanda kuma aka ba shi rikon amana itacen, sai ya tarar ba tă yi’ya’ya ba. 7 Sai ya mai yawa, fiye da haka kuma za a bida daga ce wa mai lura da gonar inabin, ‘Yau shekara gare shi. 49 “Na zo ne domin in kawo wuta a uku ke nan ina zuwa neman’ya’yan baure daga duniya. Ina so da ta riga ta Kunu! 50 Amma ina itacen nan, amma ba na samun kome. Sare shi! da baftismar da za a yi mini, na kuwa damu Don me za a bar shi ya tare wuri.’ 8 “Mutumin sosai, sai na kammala ta! 51 Kuna tsammani na ya amsa ya ce, ‘Ranka yă dade, ka bar shi, in yi zo domin in kawo salama a duniya ne? A’al! Ina masa bankasa, in kuma zuba masa taki har na gaya muku, rabuwa ne. 52 Daga yanzu, za a iske shekara daya. 9 In kuwa ya ba da’ya’ya shekara mutum biyar a gida daya sun rabu, suna gāba mai zuwa, yana da kyau! In kuwa ba haka ba, sai da juna, uku suna gāba da biyu, biyun suna ka sare shi.” 10 Wata ranar Asabbaci, Yesu yana gāba da ukun. 53 Za su rarrabu. Mahaifi yana koyarwa a wata majami’a, 11 a wurin kuwa, gāba da dan, dan kuma yana gāba da mahaifin. akwai wata mace wadda aljani ya gurgunta, har Mahaifiya tana gāba da diyar, diyar kuma tana na shekaru goma sha takwas. Duk ta tankware, gāba da mahaifiyar. Suruka tana gāba da matar ba ta ma iya miñewa ko kadan. 12 Da Yesu ya da, matar da kuma tana gāba da suruka.” 54 gan ta, sai ya kirata gaba, ya ce mata, “Mace, Ya ce wa taron, “Sa’ad da kuka ga hadari ya an’yantar da ke daga rashin lafiyarki.” 13 Sai fito daga yamma, nan da nan kukan ce, ‘Za ya dibiya hannuwansa a kanta, nan da nan sai a yi ruwan sama,’ sai a kuwa yi. 55 Sa’ad da ta miñe, ta yabi Allah. 14 Amma mai mulkin kuma iska ta taso daga kudu, kukan ce, ‘Za a majami’ar ya ji haushi da Yesu ya yi warkarwa yi zafi,’ sai kuwa a yi. 56 Munafukai! Kuna san a ranar Asabbaci. Sai ya ce wa mutanen, “Akwai yadda za ku fassara yanayin kasa da na sararin ranaku shida da ya kamata a yi aiki. Saboda sama. Ta yaya ba ku san yadda za ku yi fassarar haka, ku zo a ranakun nan a warkar da ku, ba wannan zamani ba? 57 “Don me ba ku iya auna ranar Asabbaci ba.” 15 Ubangiji ya amsa masa wa kanku, abin da yake daidai ba? 58 Yayinda ya ce, “Ku munafukai! Ashe, kowannenku ba kake kan hanyar zuwa kotu da makiyinka, ka yi yakan kunce bijiminsa ko jakinsa, yă kai shi matukar kokari ku shirya tun kuna kan hanya. waje yă ba shi ruwa, a ranar Asabbaci ba? 16 In ba haka ba, zai kai ka gabon al’kali, al’kali Ashe, bai kamata a’yantar da macen nan, diyar kuma ya miña ka ga dan sanda, dan sanda kuma zuriyar Ibrahim, wadda Shaifan ya daure, har ya jefa ka a kurkuku. 59 Ina gaya maka, ba za ka shekara goma sha takwas, a ranar Asabbaci, fita ba, sai ka biya kobo na karshe.”

13 A yanzun fa, akwai wadansu da suka kasance a lokacin can, suka ba Yesu labarin a ce bawan ya yi tunani a zuciyarsa ya ce, ‘Ai, Galiliyawa da Bilatus ya gauraye jininsu tare da maigidana ya yi jinkirin dawowa,’ sa’an nan jinin hadayunsu. 2 Yesu ya amsa ya ce, “Kuna ya fara dükan bayin, maza da mata, ya kuma tsammani wadannan Galiliyawan sun fi dukan shiga ci, da sha, har da buguwa. 46 Maigidan sauran Galiliyawa zunubi ne, shi ya sa suka bawan nan zai dawo a ranar da wannan bawan sha irin wannan wahala? 3 Ina gaya muku, bai yi tsammaninsa ba, kuma a sa’ar da bai a’al! Amma in ba ku tuba ba, ku ma duka za ku sani ba. Maigidan zai yayyanka shi, ya kuma hallaka. 4 Ko kuwa kuna tsammani, sha takwas ba shi rabonsa tare da marasa bangaskiya. 47 din nan da suka mutu lokacin da hasumiya a “Bawan da ya san nufin maigidansa, kuma bai Silowam ya fadi a kansu, sun fi dukan sauran yi shiri ba, ko kuma bai yi abin da maigidansa mutanen Urushalima laifi ne? 5 Ina gaya muku, yake so ba, zai sha mummunan duka. 48 Amma a’al! Amma in ba ku tuba ba, ku ma duka za wanda bai sani ba, ya kuwa yi abin da ya isa ku hallaka.” 6 Sai ya ba su wannan misali ya horo, za a düke shi kadaf. Duk wanda aka ba ce, “Wani mutum yana da itacen baure, da aka shi mai yawa, mai yawan ne za a bida daga gare shuka a gonar inabinsa. Da ya je cire’ya’yan shi. Duk wanda kuma aka ba shi rikon amana itacen, sai ya tarar ba tă yi’ya’ya ba. 7 Sai ya mai yawa, fiye da haka kuma za a bida daga ce wa mai lura da gonar inabin, ‘Yau shekara gare shi. 49 “Na zo ne domin in kawo wuta a uku ke nan ina zuwa neman’ya’yan baure daga duniya. Ina so da ta riga ta Kunu! 50 Amma ina itacen nan, amma ba na samun kome. Sare shi! da baftismar da za a yi mini, na kuwa damu Don me za a bar shi ya tare wuri.’ 8 “Mutumin sosai, sai na kammala ta! 51 Kuna tsammani na ya amsa ya ce, ‘Ranka yă dade, ka bar shi, in yi zo domin in kawo salama a duniya ne? A’al! Ina masa bankasa, in kuma zuba masa taki har na gaya muku, rabuwa ne. 52 Daga yanzu, za a iske shekara daya. 9 In kuwa ya ba da’ya’ya shekara mutum biyar a gida daya sun rabu, suna gāba mai zuwa, yana da kyau! In kuwa ba haka ba, sai da juna, uku suna gāba da biyu, biyun suna ka sare shi.” 10 Wata ranar Asabbaci, Yesu yana gāba da ukun. 53 Za su rarrabu. Mahaifi yana koyarwa a wata majami’a, 11 a wurin kuwa, gāba da dan, dan kuma yana gāba da mahaifin. akwai wata mace wadda aljani ya gurgunta, har Mahaifiya tana gāba da diyar, diyar kuma tana na shekaru goma sha takwas. Duk ta tankware, gāba da mahaifiyar. Suruka tana gāba da matar ba ta ma iya miñewa ko kadan. 12 Da Yesu ya da, matar da kuma tana gāba da suruka.” 54 gan ta, sai ya kirata gaba, ya ce mata, “Mace, Ya ce wa taron, “Sa’ad da kuka ga hadari ya an’yantar da ke daga rashin lafiyarki.” 13 Sai fito daga yamma, nan da nan kukan ce, ‘Za ya dibiya hannuwansa a kanta, nan da nan sai a yi ruwan sama,’ sai a kuwa yi. 55 Sa’ad da ta miñe, ta yabi Allah. 14 Amma mai mulkin kuma iska ta taso daga kudu, kukan ce, ‘Za a majami’ar ya ji haushi da Yesu ya yi warkarwa yi zafi,’ sai kuwa a yi. 56 Munafukai! Kuna san a ranar Asabbaci. Sai ya ce wa mutanen, “Akwai yadda za ku fassara yanayin kasa da na sararin ranaku shida da ya kamata a yi aiki. Saboda sama. Ta yaya ba ku san yadda za ku yi fassarar haka, ku zo a ranakun nan a warkar da ku, ba wannan zamani ba? 57 “Don me ba ku iya auna ranar Asabbaci ba.” 15 Ubangiji ya amsa masa wa kanku, abin da yake daidai ba? 58 Yayinda ya ce, “Ku munafukai! Ashe, kowannenku ba kake kan hanyar zuwa kotu da makiyinka, ka yi yakan kunce bijiminsa ko jakinsa, yă kai shi matukar kokari ku shirya tun kuna kan hanya. waje yă ba shi ruwa, a ranar Asabbaci ba? 16 In ba haka ba, zai kai ka gabon al’kali, al’kali Ashe, bai kamata a’yantar da macen nan, diyar kuma ya miña ka ga dan sanda, dan sanda kuma zuriyar Ibrahim, wadda Shaifan ya daure, har ya jefa ka a kurkuku. 59 Ina gaya maka, ba za ka shekara goma sha takwas, a ranar Asabbaci, fita ba, sai ka biya kobo na karshe.”

kunyata. Amma mutane kuwa suka yi murna da yakan mutu a bayan birnin Urushalima! **34** saboda dukan abubuwani bannmamaki da yake yi. “Urushalima, ayya Urushalima, ke da kika kashe **18** Sai Yesu ya yi tambaya ya ce, “Yaya mulkin annabawa, kuma kika jefa wa wadanda aka aika Allah yake? Da me zan kwtanta shi? **19** Yana gare ki da duwatsu. Sau da yawa na yi kewan kama da kwayer mustad, wadda wani mutum ya in tattara'ya'yanki wuri daya, kamar yadda dauka, kuma ya shuka a gonarsa. Ta yi girma, kaza takan tattara'ya'yanta cikin fikafikanta, ta zama itace, kuma tsuntsayen sararin sama amma ba ki yarda ba! **35** Duba, an bar muku suka huta a rassansa.” **20** Ya sâke tambaya, “Da gidanku fanko. Ina kuwa fada muku, ba zu ku me zan kwtanta mulkin Allah? **21** Yana kama da yisti wadda mace ta clauka, ta kwâba garin alkama mai yawa da shi, har sai da yistin ya gauraye kullun duka.” **22** Sa'ad da Yesu yana kan hanyarsa zuwa Urushalima, sai ya bi ta cikin garuruwan da kauyukan, yana koyarwa. **23** Sai wani ya tambaye shi ya ce, “Ya Ubangiji, shin, wai mutane kima ne kawai za su sami ceto?” Ya ce musu, **24** “Ku yi matukar kokari ku shiga ta matsattsiyar kofa, domin ina fada muku, mutane da yawa za su yi kokarin shiga, amma ba za su iya ba. **25** Da zaran maigidan ya tashi ya rufe kofar, za ku tsaya a waje kuna kwankwasawa, kuna roko cewa, ‘Ranka yâ dade, bude mana kofa.’ ‘Amma shi zai amma ya ce, ‘Ni ban san ku, ko inda kuka fito ba.’ **26** “Sa'an nan za ku ce, ‘Haba, mu da muka ci, muka sha tare da kai, har ka yi koyarwa a cikin titi-titi namu.’ **27** “Amma shi zai amma ya ce, ‘Ban san ku, ko inda kuka fito ba. Ku rabu da ni, dukan ku masu aikata mugunta!’ **28** “Za a yi kuka a can, da cizon hakora, sa'ad da kuka ga Ibrahim, da Ishaku, da Yakub, da dukan annabawa a mulkin Allah, amma ku kuwa, za a jefar da ku a waje. **29** Mutane za su zo daga gabas, da yamma, da kudu, da arewa, su clauki wuraren zamansu a bikin, a cikin mulkin Allah. **30** Tabbatuccce, akwai wadansu da suke na karshe, da za su zama na farko, na farko kuma, da za su zama na karshe.” **31** A wannan lokaci, wadansu Farisiyawa suka zo suka ce wa Yesu, “Ka bar nan ka tafi wani wuri dabam. Hiridus yana so ya kashe ka.” **32** Ya amsa ya ce, “Ku je ku gaya wa dilan nan, wato, mai makirci cewa, ‘Da yau da kuma gobe, zan fitar da aljanu, in kuma warkar da mutane, sa'an nan a rana ta uku in cika burin aikina. **33** Duk da haka, dole in ci gaba da aikin a yau, da kuma gobe, sa'an nan in ci gaba da yin haka kashegari kuma, gama tabbatuccce, ba annabi

14 Wata ranar Asabbaci, da Yesu ya shiga gidan wani sanannen Bafarisiye don cin abinci, sai mutane suka zuba masa ido da kyau. **2** A nan a gabansa kuwa akwai wani mutum mai ciwon kumburin kafa da hannu. **3** Sai Yesu ya tambayi masanan dokoki da Farisiyawa ya ce, “Daidai ne bisa ga doka, a yi warkarwa a ranar Asabbaci, ko babu?” **4** Amma ba su ce kome ba. Sai ya riike mutumin, ya warkar da shi, sa'an nan ya sallame shi. **5** Sai ya tambaye, su ya ce, “In wani a cikinku yana da da, ko bijimi da ya fada a rijiya a ranar Asabbaci, ba za ku cire shi nan da nan ba?” **6** Suka rasa abin faci. **7** Da ya lura da yadda baki suna zabân wuraren zama masu bangirma a tebur, sai ya fada musu wannan misali, ya ce; **8** “In wani ya gayyace ka bikin aure, kada ka zaâbi wurin zama mai bangirma, don wataâkila akwai wani da ya fi ka girma, da aka gayyata. **9** In kuwa haka ne, wanda ya gayyace duk biyunku, zai zo ya ce maka, ‘Ka ba wa mutumin nan wurin zamanka.’ Ka ga, an kaskantar da kai, kuma dole ka dauki wuri mafi kaskanci. **10** Amma in an gayyace ka, clauki wuri mafi kaskanci, don in wanda ya gayyace ka ya zo, zai ce maka, ‘Ka hawo nan aboki a wuri mafi girma.’ Wannan zai daukaka ka a gabon dukan'yan'uwanka baki. **11** Gama duk wanda ya daukaka kansa, za a kaskantar da shi. Shi wanda kuma ya kaskantar da kansa, za a daukaka shi.” **12** Sai Yesu ya ce wa wanda ya gayyace shi, “Lokacin da ka shirya biki ko liyafa, kada ka gayyaci abokanka, ko yan'uwanka, ko danginka, ko kuma ma'kwabtanka masu arziki, gama in ka yi haka, suna iya gayyatarka, su biya maka alherin da ka yi musu. **13** Amma lokacin da ka kira biki, ka gayyaci matalauta, da

guragu, da shanyayyu, da makafi. 14 Ta haka, duba ya ga, ko da mutane dubu goma, shi zai iya za ka sami albarka. Ko da yake ba za su iya karawa da mai zuwa da dubu ashirin? 32 In ba biyan ka ba, za a biya ka a ranar tashin masu zai iya ba, to, tun suna nesa, zai aika da wakilai, adalci daga matattu.” 15 Da jin haka, sai wani su je neman sharudan salama. 33 Haka nan fa, da yake tare da shi a tebur din, ya ce wa Yesu, kowane ne a cikinku, da ba ya rabu da abin da “Mai albarka ne wanda zai ci abinci a bikin yake da shi ba, ba zai iya zama almajirina ba. 34 nan a mulkin Allah.” 16 Yesu ya amsa ya ce, “Gishiri fa yana da kyau, amma in gishiri ya “Wani mutum yana shiryu wani babban biki, rabu da dadin dandanonsa, ta yaya za a sâke ya kuma gayyaci baki da yawa. 17 Da lokacin mai da dadin dandanonsa? 35 Ba shi da wani bikin ya yi, sai ya aiki bawansa ya je ya ce wa amfani, ko ga kasa, ko ga juji, sai dai a zubar da wadanda aka gayyata, ‘Ku zo, don an shiryu shi. “Duk mai kunnen ji, yâ ji.”

kome.’ 18 “Amma sai dukansu suka fara ba da hujjoji. Na farkon ya ce, ‘Na sayi gona yanzun nan, dole in je in ga yadda take, ina rokonka ka yi mini hakuri.’ 19 “Wani ya ce, ‘Na sayi shanun noma guda goma yanzun nan, ina kan hanyata ke nan in gwada su, ina rokonka, ka yi mini hakuri.’ 20 “Har yanzu wani ya ce, ‘Na yi aure yanzun nan, don haka ni ba zan iya zuwa ba.’ 21 “Bawansa ya dawo ya gaya wa maigidansa wannan. Sai maigidan ya yi fushi, ya ba da umarni ga bawansa ya ce, ‘Ka fita da sauri, ka bi titi-titi da lungu-lungu na garin, ka kawo matalauta, da guragu, da makafi, da shanyayyu. 22 “Bawan ya dawo ya ce, ‘Ranka yâ dade, an yi abin da ka umarta, amma har yanzu da sauran wuri.’ 23 “Maigidan ya ce wa bawansa, ‘Ka je kan hanyoyin da layi-layi na karkara, ka sa su shigo, don gidana ya cika.’ 24 Ina gaya muku, babu ko daya daga cikin mutanen nan da aka gayyata da zai dandana bikina.” 25 Taron mutane mai yawa suna tafiya tare da Yesu, sai ya juya ya ce musu, 26 “Duk wanda yakan zo wurina, amma bai ki mahaifinsa da mahaifiyarsa, da matarsa da’ya’yansa, da’yan’uwansa mata da maza, kai, har ma ransa ba, ba zai iya zama almajirina ba. 27 Kuma duk wanda ba yakan dauki gicciyensa ya bi ni ba, ba zai iya zama almajirina ba. 28 “In wani daga cikinku yana so ya gina gidan sama, ai, yakan fara zama ne, ya yi lissafin abin da ginin zai ci tukuna, don yâ ga ko yana da isashen kudi da zai gama ginin. 29 Gama in ya sa tushen gini, amma bai iya gamawa ba, duk wanda ya gani zai yi masa ba’a, 30 yana cewa, ‘Wannan mutum ya fara gini, amma bai iya gamawa ba.’ 31 “Ko kuma, wane sarki ne, in zai je yaki da wani sarki, ai, yakan fara zama ne, ya

15 Yanzu fa, masu karbar haraji da “masu zunubi” duka suna taruwa don jin koyerwar Yesu. 2 Amma Farisiyawa da malaman dokoki suka yi gunaguni, suna cewa, “Wannan mutum yana karban ‘masu zunubi,’ kuma yana ci tare da su.” 3 Sai Yesu ya fada musu wannan misali ya ce, 4 “In dayanku yana da tumaki dari, sa’an nan dayansu ta bace. Ashe, ba zai bar tasa’in da tara a fili ya je neman wadda ta bace, har sai ya same ta ba? 5 In ya same ta, zai sa ta a kafada da murna, 6 ya dawo gida. Sa’an nan zai kira abokansa da makwabtansa wuri daya ya ce, ‘Ku taya ni murna, na sami tunkiyana da ta bata.’ 7 Ina gaya muku, haka za a yi murna sosai a sama, a kan mai zunubi guda daya da ya tuba, fiye da masu adalci tasa’in da tara, wadanda ba su bukatan tuba. 8 “Ko kuwa in wata mace tana da kudi na azurfa guda goma, sa’an nan daya ya bata, ashe, ba za tâ kuna fitila, ta share gidan, ta nema a hankali, har sai ta samu ba? 9 In ta same shi, sai ta kira kawayenta da makwabtanta wuri daya, ta ce musu, ‘Ku taya ni murna, na sami kudina da ya bata.’ 10 Haka, ina gaya muku, akwai murna a gabon mala’ikun Allah a kan mai zunubi guda daya, da ya tuba.” 11 Yesu ya ci gaba da cewa, “Akwai wani mutum wanda yake da’ya’ya biyu maza. 12 Karamin ya ce wa mahaifinsu, ‘Baba, ba ni rabon gâdonâ.’ Sai mahaifin ya raba musu dukiyarsa. 13 “Bayan’yan kwanaki, sai karamin dan ya tattara kayansa duk, ya tashi ya tafi wata kasa mai nisa. A can, ya batar da dukiyarsa duka a rayuwar banza. 14 Bayan ya batar da kome, sai ga muguwar yunwa a dukan kasar, har ya shiga rashî. 15 Sai ya je ya sami aiki a

wurin wani mutumin kasar, wanda ya aike shi a **16** Yesu ya ce wa almajiransa, “An yi wani gonakinsa, ya yi kiwon aladu. **16** Ya yi marmarin mai arziki wanda aka yi wa manajansa cin dusan da aladun suke ci, amma ba wanda ya zargin yin banza da dukiyarsa. **2** Sai ya kira ba shi wani abu. **17** “Da hankalinsa ya dawo, manajan, ya tambaye shi, ‘Me nake ji haka a sai ya ce, ‘Kai, bayin mahaifina guda nawa ne, kanka? Ka kawo lissafin aikinka, domin ba za da suke da abinci fiye da isashe, ni kuma ina ka iya cin gaba da aikinka ba.’ **3** “Sai manajan nan, zan mutu don yunwa! **18** Zan tashi in koma ya ce cikin tunaninsa, ‘Maigidana zai kore ni wurin mahaifina, in ce masa, “Baba, na yi wa daga aiki, me zan yi? Ba ni da karfin noma, sama, na kuma yi maka zunubi. **19** Ni ban isa a kuma ina jin kunyan yin bara. **4** Na san abin kara kira na danka ba. Ka mai da ni kamar daya da zan yi, don mutane su karbe ni a gidajensu, daga cikin bayinka.” **20** Sai ya tashi ya kama bayan an kore ni daga aiki a nan.’ **5** “Sai ya kira hanya ya koma wurin mahaifinsa. “Amma tun kowane daya da maigidansu yake bin bashi. Ya yana nesa, mahaifinsa ya hange shi. Tausayi tambayi na farkon ya ce, ‘Nawa ne maigidana kuma ya kama shi, sai ya tashi ya ruga da gudu yake bin ka?’ **6** “Ya amsa ya ce, ‘Garwar mai wurinsa, ya rungume shi, ya yi masa sumba. **21** na zaitun guda dari tara.’ ‘Manajan ya ce, “Sai dan ya ce masa, ‘Baba, na yi wa sama, na ‘Ga takardarka, ka zauna maza ka mai da shi kuma yi maka zunubi. Ni ban isa a kara kira dari hudu.’ **7** “Ya kuma tambayi na biyun, ‘Kai na danka ba.’ **22** “Amma mahaifin ya ce wa fa, nawa ne ake bin ka?” “Sai ya amsa ya ce, bayinsa, ‘Maza! Ku kawo riga mafi kyau ku sa ‘Buahunan alkama dubu.’ “Ya ce, ‘Ga takardarka, masa. Ku sa zobe a yatsarsa, da takalma kuma a **23** Ku kawo dan saniya mai kiba ku ‘Buhunan alkama dubu.’ “Ya ce, ‘Ga takardarka, masa. Ku sa zobe a yatsarsa, da takalma kuma a **24** Gama ‘Buahunan alkama dubu.’ “Ya ce, ‘Ga takardarka, masa. Ku sa zobe a yatsarsa, da takalma kuma a **25** “Yayinda ake haka, babban dan yana gona. Da ya zo kusa da gida, ‘Buhunan alkama dubu.’ “Ya ce, ‘Ga takardarka, masa. Ku sa zobe a yatsarsa, da takalma kuma a **26** Sai ya kira daya ‘Buahunan alkama dubu.’ “Ya ce, ‘Ga takardarka, masa. Ku sa zobe a yatsarsa, da takalma kuma a **27** Bawan ya ce, ‘Ai, dan’uwanka ne ya ‘Buhunan alkama dubu.’ “Ya ce, ‘Ga takardarka, masa. Ku sa zobe a yatsarsa, da takalma kuma a **28** “Sai yayan ya yi fushi, ya ki shiga gida. Sai ‘Buhunan alkama dubu.’ “Ya ce, ‘Ga takardarka, masa. Ku sa zobe a yatsarsa, da takalma kuma a **29** Amma ya amsa ‘Buhunan alkama dubu.’ “Ya ce, ‘Ga takardarka, masa. Ku sa zobe a yatsarsa, da takalma kuma a **30** Amma da wannan dan naka, ‘Buhunan alkama dubu.’ “Ya ce, ‘Ga takardarka, masa. Ku sa zobe a yatsarsa, da takalma kuma a **31** Mammon (wato, Kudi) a lokaci daya ba.” **14** Da “Sai mahaifin ya ce masa, ‘Dana, kullum kana Farisiyawa masu son kufi suka ji wannan duka, nan tare da ni, kuma duk abin da nake da shi, sai suka yi wa Yesu tsaki. **15** Ya ce musu, “Ku naka ne. **32** Amma ya zama mana dole, mu yi ne masu mai da kanku marasa laifi a gaban shagali, mu yi murna, domin dan’uwan nan mutane, amma Allah ya san zuciyarku. Abu mai naka, da ya mutu, yanzu kuwa yana da rai, da **16** Yesu ya ce wa almajiransa, “An yi wani gonakinsa, ya yi kiwon aladu. **16** Ya yi marmarin mai arziki wanda aka yi wa manajansa cin dusan da aladun suke ci, amma ba wanda ya zargin yin banza da dukiyarsa. **2** Sai ya kira ba shi wani abu. **17** “Da hankalinsa ya dawo, manajan, ya tambaye shi, ‘Me nake ji haka a sai ya ce, ‘Kai, bayin mahaifina guda nawa ne, kanka? Ka kawo lissafin aikinka, domin ba za da suke da abinci fiye da isashe, ni kuma ina ka iya cin gaba da aikinka ba.’ **3** “Sai manajan nan, zan mutu don yunwa! **18** Zan tashi in koma ya ce cikin tunaninsa, ‘Maigidana zai kore ni wurin mahaifina, in ce masa, “Baba, na yi wa daga aiki, me zan yi? Ba ni da karfin noma, sama, na kuma yi maka zunubi. **19** Ni ban isa a kuma ina jin kunyan yin bara. **4** Na san abin kara kira na danka ba. Ka mai da ni kamar daya da zan yi, don mutane su karbe ni a gidajensu, daga cikin bayinka.” **20** Sai ya tashi ya kama bayan an kore ni daga aiki a nan.’ **5** “Sai ya kira hanya ya koma wurin mahaifinsa. “Amma tun kowane daya da maigidansu yake bin bashi. Ya yana nesa, mahaifinsa ya hange shi. Tausayi tambayi na farkon ya ce, ‘Nawa ne maigidana kuma ya kama shi, sai ya tashi ya ruga da gudu yake bin ka?’ **6** “Ya amsa ya ce, ‘Garwar mai wurinsa, ya rungume shi, ya yi masa sumba. **21** na zaitun guda dari tara.’ ‘Manajan ya ce, “Sai dan ya ce masa, ‘Baba, na yi wa sama, na ‘Ga takardarka, ka zauna maza ka mai da shi kuma yi maka zunubi. Ni ban isa a kara kira dari hudu.’ **7** “Ya kuma tambayi na biyun, ‘Kai na danka ba.’ **22** “Amma mahaifin ya ce wa fa, nawa ne ake bin ka?” “Sai ya amsa ya ce, bayinsa, ‘Maza! Ku kawo riga mafi kyau ku sa ‘Buahunan alkama dubu.’ “Ya ce, ‘Ga takardarka, masa. Ku sa zobe a yatsarsa, da takalma kuma a **23** Ku kawo dan saniya mai kiba ku ‘Buhunan alkama dubu.’ “Ya ce, ‘Ga takardarka, masa. Ku sa zobe a yatsarsa, da takalma kuma a **24** Gama ‘Buahunan alkama dubu.’ “Ya ce, ‘Ga takardarka, masa. Ku sa zobe a yatsarsa, da takalma kuma a **25** “Yayinda ake haka, babban dan yana gona. Da ya zo kusa da gida, ‘Buhunan alkama dubu.’ “Ya ce, ‘Ga takardarka, masa. Ku sa zobe a yatsarsa, da takalma kuma a **26** Sai ya kira daya ‘Buahunan alkama dubu.’ “Ya ce, ‘Ga takardarka, masa. Ku sa zobe a yatsarsa, da takalma kuma a **27** Bawan ya ce, ‘Ai, dan’uwanka ne ya ‘Buhunan alkama dubu.’ “Ya ce, ‘Ga takardarka, masa. Ku sa zobe a yatsarsa, da takalma kuma a **28** “Sai yayan ya yi fushi, ya ki shiga gida. Sai ‘Buhunan alkama dubu.’ “Ya ce, ‘Ga takardarka, masa. Ku sa zobe a yatsarsa, da takalma kuma a **29** Amma ya amsa ‘Buhunan alkama dubu.’ “Ya ce, ‘Ga takardarka, masa. Ku sa zobe a yatsarsa, da takalma kuma a **30** Amma da wannan dan naka, ‘Buhunan alkama dubu.’ “Ya ce, ‘Ga takardarka, masa. Ku sa zobe a yatsarsa, da takalma kuma a **31** Mammon (wato, Kudi) a lokaci daya ba.” **14** Da “Sai mahaifin ya ce masa, ‘Dana, kullum kana Farisiyawa masu son kufi suka ji wannan duka, nan tare da ni, kuma duk abin da nake da shi, sai suka yi wa Yesu tsaki. **15** Ya ce musu, “Ku naka ne. **32** Amma ya zama mana dole, mu yi ne masu mai da kanku marasa laifi a gaban shagali, mu yi murna, domin dan’uwan nan mutane, amma Allah ya san zuciyarku. Abu mai naka, da ya mutu, yanzu kuwa yana da rai, da **16** An yi shelar Doka da Annabawa har Allah. **16** “An yi shelar Doka da Annabawa har

zuwa lokacin Yohanna. Tun daga lokacin nan, bisharar mulkin Allah ne ake wa'azinta, kowa kuma yana kokarin kutsa kai ya shiga. **17** Yesu ya ce wa almajiransa, “Dole ne a sami abubuhan da suke sa mutane su yi zunubi, ta fi sauksi sama da kasa su shude, da a ce digo ta wurinsa. **2** Gamma a daura dutsen niķa a guda daya na rubutun, ya fita ya fādī daga cikin wuyansa, a jefa shi cikin teku, da ya sa daya Doka. **18** “Duk wanda ya saki matarsa ya auri daga cikin kananan yaran nan ya yi zunubi. **3** wata mace, zina ne yake yi. Kuma mutumin da Saboda haka, ku lura da kanku. “In dan'uwanka ya auri macen da aka sake, zina ne yake yi. **19** ya yi zunubi, ka kwabe shi. In ya tuba, ka gafarta “An yi wani mutum mai arziki wanda yakan masa. **4** In ya yi maka laifi sau bakwai a rana sa tufafi masu ruwan shunayya, da kuma na daya, ya kuma dawo sau bakwai din a wurinka, lallausau lilin, yana kuma cikin rayuwar jin yana cewa, ‘Na tuba,’ sai ka gafarta masa.” **5** Sai dadi kullum. **20** A kofar gidansa kuma akan manzannin suka ce wa Ubangiji, “Ka kara mana ajiye wani mai bara, mai suna Lazarus, wanda bangaskiya!” **6** Ya amsa musu ya ce, “In kuna jikinsa duk gyambuna ne. **21** Shi kuwa yakan yi da bangaskiya da take kānkāni kamar kwayar marmarin cin abin da yakan fādī daga tebur mustad, kuna iya ce wa wannan itacen durumi, na mai arzikin nan. Har karnuka ma sukan zo ‘Ka tumbuke daga nan, ka dasu a cikin teku.’ su lashe gyambunansa. **22** “Ana nan, sai mai Zai kuwa yi muku biyayya. **7** “In daya a cikinku baran ya mutu, kuma mala'iku suka dauke shi yana da bawa, wanda yake masa noma, ko kiwon zuwa gefen Ibrahim. Mai arzikin ma ya mutu, tumaki, da dawowar bawan daga gonar, ai, ba aka kuma binne shi. **23** A cikin jahannama ta zai ce masa, ‘Ka zo nan, ka zauna, ka ci abinci wuta, inda yana shan azaba, ya daga kai ya ba?’ **8** Ashe, ba zai ce masa, ‘Ka shirya mini hangi Ibrahim can nesa, da kuma Lazarus a abincin yamma, ka shirya ka yi mini hidima gefensa. (Hadēs g86) **24** Sai ya yi masa kira ya ce, domin in ci in sha, bayan haka kana iya ci, ka ‘Baba, Ibrahim, ka ji tausayina, ka aiki Lazarus kuma sha ba?’ **9** Shin, zai gode wa bawan don ya sa dan yatsarsa a ruwa, ya diga mini a harshe yă yi aikin da aka ce ya yi ne? **10** Haka ku ma, saboda in ji sanyi, domin ina shan azaba cikin bayan kun yi duk abin da aka ce muku ku yi, ya wannan wuta.’ **25** “Amma Ibrahim ya ce, ‘Ka kamata ku ce, ‘Mu bayi ne marasa cancanta, tuna fa dana, a lokacin da kake duniya, ka sami mun dai yi aikinmu ne kadai.’” **11** Yesu yana abubuwa masu kyau naka, Lazarus kuwa ya kan hanyarsa zuwa Urushalima, sai ya bi takan sami munanan abubuwa. Amma yanzu ya sami iyakar Samariya da Galili. **12** Da zai shiga wani ta'aziyya a nan, kai kuwa kana shan azaba. kauye, sai maza goma da suke da kuturta suka **26** Ban da wannan duka ma, tsakaninmu da sadu da shi. Suka tsaya da nesa, **13** suka yi kira kai, akwai wani babban rami da aka yi, yadda da babbar murya, suka ce, “Yesu, Ubangiji, ka ji wadanda suke son ketarewa daga nan zuwa tausayinmu!” **14** Da ya gan su sai ya ce, “Ku je wurinku, ba za su iya ba, kuma ba mai iya ku nuna kanku ga firstoci.” Suna kan hanyar ketarewa daga wurinku zuwa wurinmu.’ **27** “Ya tafiya sai suka tsabtacce. **15** Da dayansu ya ga amsa ya ce, ‘To, ina rokonka, ya uba, ka aiki ya warke, sai ya koma, yana yabon Allah da Lazarus zuwa gidan mahaifina, **28** gama ina babbar murya. **16** Ya zo ya fādī a gaban Yesu, da'yan'uwana biyar maza. Bari yă ba su gargadī, ya gode masa. Shi kuwa mutumin Samariya don kada su ma su zo wurin nan mai azaba.’ ne. **17** Yesu ya yi tambaya ya ce, “Ba duka **29** “Ibrahim ya amsa ya ce, ‘Suna da Musa da goma ne aka tsabtacce ba? Ina sauran taran? **18** Annabawa, ai, sai su saurare su.’ **30** “Sai ya ce, Ba wanda ya dawo don yă yabi Allah, sai dai ‘A'a, ya uba, Ibrahim, in dai wani ya tashi daga wannan bakon?” **19** Sai ya ce masa, “Tashi, ka yi matattu ya je wurinsu, za su tuba.’ **31** “Amma ya tafiyarka, bangaskiyarka ta warkar da kai.” **20** ce masa, ‘In ba su saurari Musa da Annabawa Wata rana, Farisiyawa suka tambaye shi lokacin ba, kai, ko da wani ya tashi daga matattu ma, ba da mulkin Allah zai zo, Yesu ya amsa ya ce, “Ai, za su saurare shi ba.” mulkin Allah ba takan zo ta wurin yin kallon ku

ba. 21 Mutane kuma ba za su ce, ‘Ga shi nan,’ “An dade yana ki, amma a karshe ya ce cikin ko kuma, ‘Ga shi can’ ba, domin mulkin Allah tunaninsa, ‘Ko da yake ba na tsoron Allah, yana cikinku ne.’” 22 Sai ya ce wa almajiransa, ba na kuma kula da mutane ba, 5 amma don “Lokaci yana zuwa da za ku yi marmarin ganin gwauruwan nan ta dame ni, zan tabbatar cewa rana daya cikin ranakun Dan Mutum, amma ba ta sami adalci, domin kada tā gajiyar da ni, za ku gani ba. 23 Mutane za su ce muku, ‘Ga shi da yawan zuwanta.’” 6 Sai Ubangiji ya ce, “Ku can!” Ko kuma, ‘Ga shi nan!’ Kada ku yi hanzarin ji fa abin da alkalin nan, marar gaskiya, ya binsu. 24 Gama Dan Mutum, a cikin ranarsa, ce. 7 Ashe, Allah ba zai biya wa zaɓabbiunsu zai zama kamar walkiya da take walkawa, da da suke masa kuka, dare da rana adalci ba? take kuma haskaka sararin sama, daga wannan Zai ci gaba da kin sauraronsu ne? 8 Ina gaya kusurwa zuwa wangan kusurwa. 25 Amma da muku, zai tabbatar sun sami adalci, ban da fari, dole yā sha wahaloli masu yawa, kuma ɓatan lokaci. Amma sa’ad da Dan Mutum ya mutanen zamanin nan su ki shi. 26 “Daidai dawo, zai sami bangaskiya a duniya ke nan?” 9 kamar yadda ya faru a zamanin Nuhu, haka Yesu ya kuma fadi wannan misali ga wadansu zai zama a zamanin Dan Mutum. 27 Mutane masu taƙama da adalcinsu, kuma suna rena suna ci, suna sha, suna aurayya, ana kuma ba sauran mutane ya ce, 10 “Wadansu mutane da su ga aure, har ranar da Nuhu ya shiga biyu sun tafi haikali don yin addu'a. Daya jirgin. Sa'an nan ambaliyar ruwan ya sauwa, ya Bafarisiye ne, dayan kuma mai karbar haraji. hallaka su duka. 28 “Haka ma aka yi a zamanin 11 Sai Bafarisiyen ya tashi tsaye, ya yi addu'a Lot. Mutane suna ci, suna sha, suna saya, suna game da kansa yana cewa, ‘Allah, na gode maka, sayarwa, suna shuki, suna kuma gine-gine. 29 saboda ni ba kamar sauran mutane ba ne, wato, Amma a ranar da Lot ya bar Sodom, sai aka mafasa, masu aikata mugunta, masu zina, ko yi ruwan wuta da farar wuta daga sama, aka kuma kamar mai karbar harajin nan. 12 Ina hallaka su duka. 30 “Daidai haka zai zama, a azumi sau biyu a mako, ina ba da zakka daga ranar da Dan Mutum zai bayyana. 31 A ranan kowane abin da na samu.’ 13 “Amma mai karbar nan, kada wanda yake kan rufin gidansa ya harajin ya tsaya daga nesa. Bai ma iya daga sauwa don yā kwashe dukiyarsa da take cikin kansa sama ba, sai ya buga kirjinsa, yana cewa, gidan. Haka ma duk wanda yake gona, kada yā ‘Allah, ka yi mini jinkai, ni mai zunubi ne.’ 14 koma don wani abu. 32 Ku tuna fa da matar Lot! “Ina gaya muku, wannan mutum ne, ba dayan 33 Duk wanda yake so ya ceci ransa, zai rasa shi, ba, ya koma gida baratacce, babu laifi a gabon amma duk wanda ya rasa ransa, zai cece shi. 34 Allah. Gama duk wanda ya daukaka kansa, za a Ina gaya muku, a daren nan, mutane biyu za kaskantar da shi. Wanda kuma ya kaskantar su kasance a gado daya, za a dauki daya, a bar da kansa, za a daukaka shi.” 15 Mutane suna dayan. 35 Mata biyu za su kasance suna niƙan kawo jarirai wurin Yesu don yā taɓa su. Da hatsi tare, za a dauki daya, a bar dayan.” 37 almajiransa suka ga haka, sai suka kwabe su. 16 Suka tambaya, suka ce, “A ina ne, ya Ubangiji?” Amma Yesu ya kira yaran a wurinsa ya ce, “Ku Ya ce musu, ‘Ai, inda gawa take, nan ne unglulai bar yara kanana su zo wurina. Kada ku hana za su taru.”

18 Yesu ya ba wa almajiransa wani misali, don yā koya musu yadda ya kamata su dinga yin addu'a kullum, ban da fasawa. 2 Ya ce, “A wani gari, an yi wani alkali wanda ba ya tsoron Allah, bai kuma kula da mutane ba. 3 A garin nan kuma, akwai wata gwauruwa, wadda ta dinga zuwa wurin alkalin nan, da roko cewa, ‘Ka yi mini adalci tsakanina da makiyina.’ 4

su, gama mulkin Allah na irin wadannan ne. 17 Gaskiya naake gaya muku, duk wanda ba zai karbi mulkin Allah kamar karamin yaro ba, ba zai taɓa shiga mulkin ba.” 18 Wani mai mulki ya tambayi Yesu ya ce, “Malam managarci, mezan yi don in gāji rai madawwami?” (aiōnios g166) 19 Yesu ya amsa ya ce, “Don me kake kira na managarci? Ai, ba wani nagari, sai Allah kadai. 20 Ka san dokokin da suka ce, ‘Kada ka yi zina, kada ka yi kisankai, kada ka yi sata, kada ka ba

da shaida ta karya, ka girmama mahaifinka da ta warkar da kai.” 43 Nan da nan, ya sami ganin mahaifiyarka.” 21 Mutumin ya ce, “Ai, tun ina garinsa, kuma ya bi Yesu, yana yabon Allah. Da karami, na kiyaye duka wadannan.” 22 Da Yesu dukan mutane suka ga wannan, sai su ma suka ya ji haka, sai ya ce masa, “Akwai abu daya har yabi Allah.

yanzu da ya rage maka. Ka sayar da duk abin da kake da shi, ka ba wa matalauta, sa'an nan za ka sami dukiya a sama. Bayan haka, ka zo ka bi ni.” 23 Da jin haka, sai ya bata rai, domin shi mai arziki ne sosai. 24 Yesu ya kalle shi ya ce, “Yana da wuya fa, masu arziki su shiga mulkin Allah! 25 Tabbatacce, zai fi sauksi rakumi ya shiga ta kafar allura, da mai arziki ya shiga mulkin Allah.” 26 Wadanda suka ji wannan suka yi tambaya suka ce, “To, wa zai iya samun ceto?” 27 Yesu ya amsa ya ce, “Abin da ba ya yiwuwa ga mutane, mai yiwuwa ne ga Allah.” 28 Sai Bitrus ya ce, masa, “To, ga shi mun bar kome da muke da shi, don mu bi ka!” 29 Yesu ya ce musu, “Gaskiya nake gaya muku, ba wanda ya bar gida, ko mata, ko'yan'uwa maza, ko iyaye, ko yara, saboda mulkin Allah, 30 da zai kāsa samun riibi mai yawa, a wannan zamani, ya kuma sami rai madawwami a zamani mai zuwa.” (**aiōn g165, aiōnios g166**) 31 Sai ya kai Sha Biyun gefe daya, ya ce musu, “Za mu Urushalima, kuma dukan abin da annabawa suka rubuta a kan Dan Mutum zai cika. 32 Za a ba da shi ga Al'ummai, za su yi masa ba'a, su zage shi, su tofa masa miyau, 33 za su yi masa bulala, su kuma kashe shi. A rana ta uku kuma zai tashi.” 34 Almajiran ba su gane da ko daya daga cikin wannan ba. An boye musu ma'anarsa, kuma ba su gane da abin da yake magana a kai ba. 35 Da Yesu ya yi kusa da Yeriko, akwai wani makaho da yake zaune a gefen hanya, yana bara. 36 Da ya ji taron suna wucewa, sai ya yi tambaya ko mene ne ke faruwa. 37 Suka ce masa, “Ai, Yesu Banazare ne ke wucewa.” 38 Sai ya yi kira ya ce, “Yesu, Dan Dawuda, ka yi mini jinkai!” 39 Mutane da suke gaba suka kwabe shi, suka ce masa ya yi shiru. Amma sai ya kara daga murya, yana cewa, “Dan Dawuda, ka yi mini jinkai!” 40 Sai Yesu ya tsaya, ya ba da umarni a kawo mutumin wurinsa. Da ya zo kusa, Yesu ya tambaye shi ya ce, 41 “Me kake so in yi maka?” Sai ya amsa ya ce, “Ubangiji, ina so in sami ganin gari.” 42 Yesu ya ce masa, “Ka sami ganin garinka; bangaskiyarka

19 Yesu ya shiga Yeriko, yana ratsa ta cikinta. 2 Akwai wani mutum a garin, mai suna Zakka. Shi shugaban masu karfiar haraji ne, mai arziki kuma. 3 Ya so yă ga ko wane ne Yesu, amma saboda taron, bai iya ba, domin shi gajere ne. 4 Saboda haka, ya yi gaba da gudu, kuma ya hau itacen sikamo, don yă gan shi, tun da Yesu zai bi wannan hanyar ne. 5 Da Yesu ya iso wurin, sai ya daga ido sama, ya ce masa, “Zakka, ka yi maza ka sauка. Ni kam, dole in sauка a gidanka yau.” 6 Sai ya sauка nan da nan, ya karfi shi da murna. 7 Dukan mutane suka ga haka, kuma suka fara gunaguni, suka ce, “Ya je don yă zama bakon ‘mai zunubi.’” 8 Amma Zakka ya tashi a tsaye, ya ce wa Ubangiji, “Duba, Ubangiji! Nan take, rabin dukiyar da nake da shi, na ba wa matalauta. In kuma na taba cutan wani, a kan wani abu, zan mayar da shi ninki hudu.” 9 Sai Yesu ya ce masa, “Yau, ceto ya zo gidan nan, domin wannan mutum shi ma dan Ibrahim ne. 10 Saboda Dan Mutum ya zo ne, domin yă nemi abin da ya bata, yă cece shi kuma.” 11 Yayinda suna cikin sauraron wannan, sai ya ci gaba da gaya musu wani misali, domin ya yi kusa da Urushalima, kuma mutanen suna tsammani mulkin Allah zai bayana, nan da nan. 12 Ya ce, “Wani mutum mai martaba ya tafi wata kasa mai niisa don a nadia shi sarki sa'an nan ya dawo. 13 Saboda haka ya kira bayinsa goma ya ba su mina goma. Ya ce, ‘Ku yi kasuwanci da kudin nan, sai na dawo.’ 14 “Amma talakawansa suka ki shi, sai suka aikar da wakilai bayansa, domin su ce, ‘Ba mu son wannan mutum ya zama sarkinmu.’ 15 “Duk da haka, aka nadia shi sarki, sa'an nan ya dawo gida. Sai ya aika aka kira bayin da ya ba su kudin, don yă san ribar da suka samu. 16 “Na fari ya zo ya ce, ‘Ranka yă dade, minarka ya sami ribar goma.’ 17 “Maigidan ya amsa ya ce, ‘Madalla, bawana mai kirkil! Tun da ka yi aminci a kan abu kankani, ka yi rikon birane goma.’ 18 “Na biyun ya zo ya ce, ‘Ranka yă dade, minarka

ya sami ribar biyar.’ 19 “Maigidansa ya ce, ‘Kai can cikin sama!’” 39 Sai wadansu Farisiyawa a ka yi rikon birane biyar.’ 20 “Sai wani bawan ya cikin taron suka ce wa Yesu, “Malam, ka kwaibi zo ya ce, ‘Ranka yă dade, ga minarka. Na boye almajirranka!” 40 Ya amsa ya ce, “Ina gaya muku, shi a wani dan tsumma. 21 Na ji tsoronka, don ko da sun yi shiru, duwatsu za su fara kirari.” 41 kai mai wuyan sha’ani ne. Kakan dauki abin da Da ya yi kusa da Urushalima, ya kuma ga birnin, ba ka ajiye ba, kakan kuma yi girbin abin da sai ya yi kuka a kanta, 42 kuma ya ce, “In ke, ba ka shuka ba.’ 22 “Sai maigidansa, ya amsa ko ke dîn ma, dâ ma kin san abin da zai kawo ya ce, ‘Zan hukunta ka a kan kalmominka, kai miki salama a wannan rana, amma yanzu an mugun bawa! Ashe, ka san cewa ni mai wuyan boye shi daga idanunki. 43 Ranakun za su auko sha’ani ne, nakan dauka abin da ban ajiye ba, miki, a lokacin da abokan gâbanki za su gina ina kuma girbin abin da ban shuka ba? 23 Don bango gâba da ke, su kuma kewaye inda kike, me ba ka sa kudina a wajen ajiya, don in na za su kuma tsare gefenki, su sa ke a dawo, in sami riba a kai ba?’ 24 “Sai ya ce wa tsakiya. 44 Za su fyada ke a kasa, ke da’ya’yan da wadanda suke tsaye a wajen, ‘Ku karbi minarsa suke cikin katanganki. Ba za su bar wani dutse ku ba wa wanda yake da mina goma.’ 25 “Suka a kan wani ba, saboda ba ki gane da lokacin da ce, ‘Ranka yă dade, ai, yana da guda goma ko!’ Allah zai ziyarce ki ba.” 45 Sai ya shiga filin 26 “Ya amsa ya ce, ‘Ina gaya muku, duk wanda haikali, ya fara korar masu sayar da kaya. 46 yake da abu, za a kara masa. Amma wanda ba Ya ce musu, ‘A rubuce, yake cewa, ‘Gidana, zai shi da shi kuwa, ko abin da yake da shi ma, za zama gidan addu’â, amma ga shi kun mai da a karbe. 27 Amma wadannan abokan gâbana, shi ‘kogon’yan fashi.’” 47 Kowace rana, ya yi ta wadanda ba su so in zama sarkinsu ba, ku kawo koyarwa a haikal. Amma manyan firistoci, su nan, ku karkashe su, a gabana.”” 28 Bayan da malaman dokoki, da shugabannin mutane, Yesu ya yi wannan magana, sai ya yi gaba zuwa suna kôkarin kashe shi. 48 Amma ba su sami Urushalima. 29 Da ya kai kusa da Betfaji da hanyar yin haka ba, domin kalmominsa sun Betani, a tudun da ake kira Dutsen Zaitun, sai kama hankalin dukan mutanen.

ya aiki almajiransa guda biyu, ya ce musu, 30 “Ku je kauen da yake gaba da ku. Da kuna shiga, za ku tarar da wani dan jaki, wadda ba wanda ya taba hawa, a daure a wurin. Ku kunce shi ku kawo nan. 31 In wani ya tambaye ku, ‘Don me kuke kunce shi?’ Ku ce masa, ‘Ubangiji yana bukatarsa.’” 32 Wadanda aka aika su yi gaba suka tafi, suka kuwa tarar kamar yadda ya gaya musu. 33 Suna cikin kunce dan jakin, sai masu dan jakin suka ce musu, “Don me kuke kunce shi?” 34 Suka amsa suka ce, “Ubangiji ne na bukatarsa.” 35 Suka kawo shi wurin Yesu. Suka sa rigunarsu a kan dan jakin, sa’an nan suka sa Yesu a kai. 36 Yana cikin tafiya, sai mutane suka shimpida rigunarsu a kan hanya. 37 Da ya yi kusa da wurin da hanya ta gangara zuwa Dutsen Zaitun, sai dukan taron almajirai suka fara yabon Allah, da muryoyi masu karfi, da murna, saboda dukan ayyukan banmamaki da suka gani. Suna cewa, 38 “Mai albarka ne sarki wanda yake zuwa cikin sunan Ubangiji!”

“Salama ta kasance a sama, da daukaka kuma a

20 Wata rana da Yesu yana koyer da mutane, yana musu wa’azin bishara a filin haikal, sai manyan firistoci da malaman dokoki, tare da dattawan suka zo wurinsa. 2 Suka ce masa, “Gaya mana, da wane iko kake yin wadannan abubuwa. Wa ya ba ka wannan ikon?” 3 Ya amsa ya ce, “Ni ma zan yi muku wata tambaya. Ku fada mini, 4 baftismar Yohanna, daga sama ne ta fito, ko kuwa daga wurin mutane ne?” 5 Sai suka yi shawara da junansu, suka ce, “In muka ce, ‘Daga sama ne,’ zai tambaya, ‘To, don me ba ku gaskata shi ba?’ 6 Amma in kuma muka ce, ‘Daga mutane ne,’ dukan mutanen za su jaijefe mu da duwatsu, domin sun tabbata cewa, Yohanna annabi ne.” 7 Don haka, sai suka amsa cewa, “Ba mu san inda ta fito ba.” 8 Yesu ya ce, “To, ni ma ba zan gaya muku, ko da wane iko ne, nake yin wadannan abubuwa ba.” 9 Sai ya ci gaba da gaya wa mutanen wannan misali ya ce, “Wani mutum ya yi gonar inabi, sai ya ba da hayarta ga wadansu manoma, sa’an nan

ya yi wata doguwar tafiya. 10 A lokacin girbi, da tambaya cewa, 28 “Malam, Musa ya rubuta sai ya aiki bawa zuwa wurin masu hayan, don mana cewa, ‘In dan’uwan wani mutum ya mutu, su ba shi daga cikin’ya’yan inabin. Amma’yan ya bar mata amma ba’ya’ya, dole mutumin ya hayan suka yi wa bawan nan dūka, suka kore aure gwauruwar, ya samo wa dan’uwansa’ya’ya.’ shi hannu wofi. 11 Ya sāke aikan wani bawa, 29 To, an yi wadansu’yan’uwa bakwai. Na fari ya shi ma suka yi masa dūka, suka kunyata shi, auri wata mace, ya mutu ba’ya’ya. 30 Na biyun, suka kuma kore shi hannu wofi. 12 Har yanzu, 31 da na ukun suka aure ta. Haka nan dukansu ya sāke aikan na uku, amma suka ji masa rauni, bakwai suka mutu babu’ya’ya. 32 A karshe, ita suka jefar da shi waje. 13 “Sai mai gonar inabin macen ma ta mutu. 33 Shin, a tashin matattu, ya ce, ‘Me zan yi? Zan aiki dana da nake kauna, matar wa za tā zama? Tun da su bakwan nan, watakila za su girmama shi.’ 14 “Amma da’yan sun aure ta.” 34 Yesu ya amsa ya ce, “Mutinanen hayan suka gan shi, sai suka tattauna zancen, zamanin nan suna aure, suna kuma ba da aure, suka ce, ‘Wannan shi ne magājin, mu kashe (aiōn g165) 35 amma su wadanda aka ga sun shi sa’an nan gādon zai zama namu!’ 15 Sai cancellar kasancewa a zamanin can, da kuma suka fitar da shi waje, suka kashe shi. “To, me na tashin matattu, ba za su yi aure, ko su ba da mai gonar inabin zai yi da su? 16 Zai zo ya aure ba. (aiōn g165) 36 Kuma ba za su sāke mutuwa karkashe masu hayan nan, ya ba wa wadansu ba, gama su kamar mala’iku ne. Su’ya’yan Allah gonar inabin.” Da mutanen suka ji wannan, sai ne, tun da su’ya’yan tashin matattu ne. 37 suka ce, “Allah ya sawwaka!” 17 Yesu ya zura Amma bisa ga labari na bishiya nan, mai cin musu ido ya ce, “To, mene ne ma’anar abin da wuta da Musa ya gani a jeji, ko Musa ma, ya aka rubuta cewa, “Dutsen da magina suka ki, nuna cewa, matattu suna tashi. Gama ya kira shi ne kuwa ya zama dutsen kan ginin’ 18 Duk Ubangiji, ‘Allah na Ibrahim, da Allah na Ishaku, wanda ya fādi a kan dutsen nan, zai kakkarye. da kuma Allah na Ya’kub.’ 38 Shi ba Allah na Kuma in dutsen nan ya fāfi a kan wani, zai matattu ba ne, amma na masu rai ne, gama murkushe shi.” 19 Malaman dokoki da manyan a gare shi, duka na da rai.” 39 Sai wadansu firistoci, suka nemi hanyar kama shi nan da malaman dokoki suka amsa suka ce, “Ka fāfi nan, domin sun san cewa, ya yi wannan misali daidai, malam!” 40 Kuma ba wanda ya sami a kansu ne, amma suna jin tsoron mutane. 20 Karfin halin yin masa wadansu tambayoyi. 41 Sai Sai suka sa masa ido, suka aiki’yan leken asiri, Yesu ya ce musu, “Yaya suke cewa, ‘Kiristi dan wadanda suka nuna kamar su masu gaskiya Dawuda ne?’ 42 Dawuda da kansa ya fada a cikin ne, suna nufin su kama shi game da abin da Zabura, “Ubangiji ya ce wa Ubangijina, “Zauna zai fada, domin su ba da shi ga gwamma mai a hannun damana, 43 sai na sa abokan gābanka mulki, da mai iko. 21 Sai’yan leken asirin suka su zama matashin sawunka.” 44 Dawuda ya tambaye shi, suka ce, “Malam, mun sani kana kira shi ‘Ubangiji.’ Ta, yaya zai zama dansa?” 45 fadin, kuma kana koyar da abin da yake daidai, Yayinda dukan mutane suna cikin sauraronsa, ba ka kuma nuna bambanci, amma kana koyar sai Yesu ya ce wa almajiransa, 46 “Ku yi hankali da hanyar Allah bisa ga gaskiya. 22 Daidai ne da malaman dokoki. Sukan so sa manyan riguna mu biya haraji ga Kaisar, ko babu?” 23 Ya gane suna zaga, suna sha’awan karban gaisuwa a makircinsu, sai ya ce musu, 24 “Nuna mini wuraren kasuwanci, da kuma wuraren zama dinari. Hoton wane ne, kuma rubutun wane mafi daraja a majami’u, da wuraren bangirma a ne a kai?” Suka amsa, “Na Kaisar.” 25 Sai ya ce bukukkuwa. 47 Suna mamaye gidajen gwauraye, musu, “Ku ba wa Kaisar abin da yake na Kaisar, kuma don burga, suna dogayen addu’o’i. Ga irin ku kuma ba wa Allah abin da yake na Allah.” wadannan mutane, za a yi musu hukunci mai 26 Ba su iya kama shi a kan abin da ya fada tsanani sosai.”

a fili ba. Amsarsa ya ba su mamaki, shi ya sa 21 Da Yesu ya daga ido, sai ya ga wadansu suka yi shiru. 27 Wadansu Sadukiyawa da suke masu arziki suna sa baikonsu a ma’ajin cewa, ba tashin matattu, suka zo wurin Yesu

haikalin. 2 Ya kuma ga wata gwauruwa cikin duwatsu. Bari wadanda suke cikin birnin matalauciya, ta saka anini biyu. 3 Sai ya ce, kuma su fita, bari kuma wadanda suke kauye "Gaskiya ina fada muku, wacce nan gwauruwa kada su shiga birnin. 22 Gama wannan shi ne matalauciya ta sa fiye da dukan sauran. 4 Dukan lokacin hukunci, saboda a cika duk abin da aka mutanen nan sun ba da baikonsu daga cikin rubuta. 23 Zai zama abin kaito ga mata masu arzikinsu ne, amma ita daga cikin talaucinta, ciki, da mata masu renon'ya'ya, a wadancan ta saka duk abin da take da shi na rayuwa." kwanakin! Za a yi bañin ciki mai tsanani a kasar, 5 Wadansu daga cikin almajiransa, suka fara da kuma fushi mai tsanani a kan mutanen nan. magana a kan yadda aka yi wa haikalin ado da 24 Za a kashe su da takobi, a kuma dauke su'yan duwatsu masu kyau, da kuma kyautai da aka kurkuku, zuwa dukan al'ummai. Al'ummai za su kebe wa Allah. Amma Yesu ya ce, 6 "Wannan tattaka Urushalima, har sai lokacin Al'ummai abin da kuke kallo a nan, lokaci yana zuwa da ya cika. 25 "Za a yi alamu a cikin rana, da cikin ba za a bar wani dutse a kan wani dutse ba. wata, da cikin taurari. A duniya, al'ummai za su Kowannensu, za a rushe shi." 7 Suka tambaye yi bañin ciki, su kuma rikice don tsoro, saboda shi suka ce, "Malam, yaushe wadannan za su ruri da kuma tafasar teku. 26 Mutane za su faru? Kuma wace alama za ta nuna cewa suna suma don tsoro, za su kuma yi fargaba, a kan dab da faruwa?" 8 Ya amsa ya ce, "Ku lura, kada abin da yake zuwa a bisan duniya, gama za ku kuma a rufe ku. Gama da yawa za su zo a a girgiza duniyar taurarin sararin sama. 27 A cikin sunana, suna cewa, 'Ai, ni ne shi,' da kuma, lokacin ne za su ga 'Dan Mutum yana zuwa 'Lokaci ya yi kusa.' Kada ku bi su. 9 Sa'ad da cikin girgije, da iko, da daukaka mai girma. 28 kuka ji labarin ya-ke-ya-ke, da juye juyen mulki, Sa'ad da wadannan abubuwa sun fara faruwa, kada ku tsorota. Dole ne wadannan abubuwa su ku tashi tsaye, ku daga kawunanku, domin fara faruwa, amma karshen ba zai zo nan da fansarku yana matsowa kusa." 29 Sai ya gaya nan ba." 10 Sai ya ce musu, "Al'umma za ta tasar musu wannan misali ya ce, "Ku dubi itacen wa al'umma, mulki zai tasar wa mulki. 11 Za a baure da dukan itatuwa. 30 A duk lokacin da yi manyan girgizar kasa, da yunwa, da annoba sun fara fitar da ganye, za ku gani da kanku, a wurare dabam-dabam, da kuma abubuwa ku san cewa, damina ta yi kusa. 31 Haka ma, masu bantsoro, da manyan alamu daga sama. in kuka ga wadannan abubuwa suna faruwa, 12 "Amma kafin duk abubuwa nan, za a kama ku sani mulkin Allah ya yi kusa. 32 "Gaskiya ku a tsananta muku. Za a kai ku majami'u, da nake gaya muku, ba shakka, wannan zamani kurkuku. Za a kuma kai ku gabon sarakuna ba zai shude ba, sai dukan wadannan abubuwa da gwamnoni, kuma dukan wadannan saboda sun cika. 33 Sama da kasa za su shude, amma sunana. 13 Wannan zai sa ku zama shaidu a kalmomina ba za su taba shudewa ba. 34 "Ku gare su. 14 Amma ku yi kuduri, wato, ku shirya lura fa don kada son jin dadfi na banza, da zuciyarku, a kan ba za ku damu ba kafin lokacin, shaye-shaye, da damuwa na rayuwa su rinjayi game da yadda za ku kare kanku. 15 Gama zan zuciyarku, har ranar ta auko muku ba tsammani ba ku kalmomi, da hikima wadanda ba ko daya kamar tarko. 35 Gama za ta zo a kan kowa da daga cikin makiyanku, za su iya tsayaya da ku, yake kan dukan duniya. 36 Ku yi tsaro kullum, ko su karyata. 16 Har iyayerku, da yan'uwanku ku yi addu'a don ku iya kubuta daga dukan maza, da danginku, da abokanku ma, duk za wadannan abubuwa da suke kusan faruwa, don su bashe ku, su kuma kashe wadansunku. 17 ku iya tsayawa a gabon Dan Mutum." 37 Kowace Duk mutane za su ki ku saboda ni. 18 Amma ko rana, Yesu yakan je haikalin ya yi koyarwa, da gashi daya na kanku, ba zai hallaka ba. 19 Ta kowace yamma kuma, ya je ya kwana a kan wurin tsayawa da karfi, za ku sami rai. 20 "In tudun da ake kira Dutsen Zaitun. 38 Da sassafe kuka ga mayaka sun kewaye Urushalima, za ku kuma, dukan mutanen suka zo haikalin, don su sani rushewarta ya yi kusa. 21 A lokacin nan, saurare shi.
bari wadanda suke Yahudiya, su gudu zuwa

22 Yanzu fa, Bikin Burodi Marar Yistin da shi.” **23** Sai suka fara tambayar junansu, ko ake kira Bikin Ketarewa ya yi kusa, **2** wane ne a cikinsu zai yi wannan. **24** Gardama ta manyan firistoci da malaman dokoki kuma suna tashi a tsakaninsu, a kan ko wane ne a cikinsu neman yadda za su kashe Yesu a boye, don ya fi girma. **25** Yesu ya ce musu, “Sarakunan suna tsoron mutane. **3** Shaidan kuwa ya shiga Al’ummai suna nuna iko a kan mutanensu, Yahuda, wanda ake kira Iskariyot, daya daga kuma wadanda suke nuna iko a kansu, suna cikin Sha Biyun. **4** Sai Yahuda ya je ya tattauna kirana kansu Masu Taimakon mutane. **26** Amma da manyan firistoci, da ma’aitakan’yan gadin ku, kada ku zama haka. A maimakon haka, sai haikali, a kan yadda zai ba da Yesu a gare su. **5** dai wanda ya fi girma a cikinku, ya zama kamar Suka kuwa yi murna, suka yarda su ba shi kudfi. wanda ya fi Kankanta, wanda kuma ke mulki, **6** Ya ko yarda, ya fara neman zarafin da zai ba ya zama kamar mai hidima. **27** Wane ne ya fi da Yesu a gare su, sa’ad da taro ba sa nan tare girma? Wanda yake zaune a tebur ne, ko kuma da shi. **7** Sai ranar Bikin Burodi Marar Yisti ta shi da yake yin hidima? Ashe, ba wanda yake kewayo, wato, ranar hadayar dan ragon kafara zaune a tebur ba ne? Amma ga ni, ni mai yin na Bikin Ketarewa. **8** Sai Yesu ya aiki Bitrus hidima ne a cikinku. **28** Ku ne kuka tsaya tare da Yohanna, ya ce musu, “Ku je ku yi shirye- da ni a gwaje-gwajen da na sha. **29** Daidai kamar shiryen Bikin Ketarewar da za mu ci.” **9** Suka yadda Ubana ya ba ni mulki, haka ni ma nake tambaye shi suka ce, “Ina kake so mu je mu ba ku. **30** Saboda ku ci, ku sha a teburina a cikin yi shirin?” **10** Ya amsa ya ce, “Sa’ad da kuka mulkin. Kuma ku zauna a kan gadon sarauta, shiga cikin gari, za ku sadu da wani mutum ku yi wa kabilu goma sha biyu na Isra’ila shari’a. yana dauke da tulun ruwa. Ku bi shi zuwa gidan **31** “Siman, Siman, Shaidan ya nemi izini ya da zai shiga. **11** Ku ce wa maigidan, Malam ya sheke kakamar alkama. **32** Amma na yi maka aike mu mu ce maka, ‘Ina dakin baki, inda ni addu’a, Siman, domin kada bangaskiyarka ta almajiraina za mu ci abincin Bikin Ketarewa?’ kasa. Bayan ka juyo, ka karfafa’yan’uwanka.” **33** **12** Zai nuna muku wani babban dakin sama a Amma ya amsa ya ce, “Ubangiji, ina a shirye in shirye. Nan za ku yi shirin.” **13** Sai suka tafi, tafi tare da kai har kurkuku, ko mutuwa ma.” **34** suka kuma iske kome kamar yadda Yesu ya Yesu ya ce, “Ina gaya maka Bitrus, kafin zakara fada musu. Sai suka shirya Bikin Ketarewa. ya yi cara yau, za ka yi mūsun sanina sau uku.” **14** Da lokaci ya yi, sai Yesu ya zauna tare da **35** Sai Yesu ya tambaye, su ya ce, “Lokacin da manzanninsa don cin abinci. **15** Sai ya ce musu, na aike ku ba tare da jakar kudi, ko jaka, ko “Na yi marmari kwarai don in ci wannan Bikin takalma ba, kun rasa wani abu?” Suka amsa, Ketarewa tare da ku, kafin in sha wahala. **16** Ina “Babu.” **36** Ya ce musu, “Amma yanzu, in kuna dai gaya muku, ba zan kara cinsa ba, sai ya sami da jakar kudi, ko jaka, ku dauka. In kuma ba ku cika a mulkin Allah.” **17** Bayan ya dauki kwaf da takobi, ku sayar da rigarku, ku saya. **37** A ruwan inabi, ya yi godiya, sai ya ce, “Ku karfa, rubuce yake cewa, ‘An lissafta shi tare da masu ku rarraba wa junanku. **18** Ina dai gaya muku, zunubi.’ Ina kuwa gaya muku, dole wannan ya ba zan kara sha daga’ya’yan inabi ba, sai mulkin cika a kaina. I, abin da aka rubuta a kaina yana Allah ya zo.” **19** Sai ya dauki burodi ya yi godiya, kusan cikawa.” **38** Almajiran suka ce, “Duba ya kakkarya ya ba su, da cewa, “Wannan jikina Ubangiji, ga takuba biyu.” Yesu ya ce, “Ya isa.” ne, da aka bayar dominku. Ku riña yin haka don **39** Yesu ya fita zuwa Dutsen Zaitun kamar yadda tunawa da ni.” **20** Haka kuma, bayan abincin, ya ya saba, almajiransa kuma suka bi shi. **40** Da ya dauki kwaf ruwan inabi ya ce, “Wannan kwaf kai wurin, sai ya ce musu, “Ku yi addu’a don ruwan inabi shi ne, na sabon alkawari cikin kada ku fāsi cikin jarraha.” **41** Sai ya janye daga jinina, da aka zubar dominku. **21** Amma hannun wurinsu, misalin nisan jifa, ya durkusa a kasa wanda zai ci amanata, yana cin abincin tare da ya yi addu’a, **42** “Uba, in ka yarda, ka dauke mini ni. **22** Dan Mutum zai mutu kamar yadda aka wannan kwaf, amma ba nufina ba, sai dai naka.” Kaddara, amma kaiton mutumin da zai bashe **43** Wani mala’ika daga sama ya bayyana gare

shi, ya karfafa shi. **44** Domin tsananin azaba, **64** Suka rufe masa idanu suna tambaya cewa, sai ya kara himma cikin addu'a, zuffansa kuma "Ka yi annabci! Wa ya mare ka?" **65** Suka kuma na digowa kasa kamar jini. **45** Da ya tashi daga yi masa wadansu bařaken maganganu masu addu'a, ya koma inda almajiransa suke, sai ya yawa. **66** Da gari ya waye, sai majalisar dattawa iske su suna barci, daga gajiyar bařkin ciki. **46** Ya na mutane, da manyan firistoci, da malaman tambaye su, "Don me kuke barci? Ku tashi ku yi dokoki, suka taru wuri daya. Sai aka kawo Yesu addu'a, don kada ku fādī cikin jarriba." **47** Yana a gabansu. **67** Suka ce, "Ka fada mana, ko kai ne cikin magana sai ga taro sun zo. Mutumin nan Kiristi?" Yesu ya amsa ya ce, "Ko na gaya muku, da ake kira Yahuda, daya daga cikin Sha Biyun, ba za ku gaskata ni ba, **68** in kuma na yi muku shi ya bi da su. Sai ya matso kusa da Yesu don tambaya ba za ku iya ba ni amsa ba. **69** Amma yā yi masa sumba. **48** Amma Yesu ya tambaye daga yanzu, Dan Mutum zai zauna a hannun shi ya ce, "Yahuda, ashe, da sumba za ka bashe dama na Allah Mai Iko." **70** Sai dukansu suka Dan Mutum?" **49** Da masu bin Yesu suka ga yi tambaya suka ce, "Wato, kai 'Dan Allah ke abin da zai faru, sai suka ce, "Ubangiji, mu yi nan?" Ya amsa ya ce, "Kun fada daidai, ni ne." sara da takubanmu ne?" **50** Sai dayansu ya kai **71** Sai suka ce, "Wace shaida kuma muke nema? sara ga bawan babban firist, ya sare kunnen Ai, mun ji abin da ya ce da bakinsa."

damansa. **51** Amma Yesu ya amsa ya ce, "Kada a kara yin wannan!" Sai ya taba kunnen mutumin da aka sara, ya warkar da shi. **52** Sai Yesu ya ce wa manyan firistoci, da ma'aikatan'yan gadin haikali, da dattawa, wadanda suka zo don su kama shi, "Ina jagoran wani tawaye ne, da za ku zo da takuba da sanduna? **53** Kullum ina tare da ku a filin haikali, amma ba ku kama ni ba. Amma wannan ne sa'a naku, lokacin da duhu yake mulki." **54** Sai suka kama shi suka kai shi gidan babban firist. Bitrus ya bi su daga nesa. **55** Amma da suka hura wuta a tsakiyar harabar gidan, kowa ya zauna, sai Bitrus ya zo ya zauna tare da su. **56** Wata baiwa ta gan shi zaune kusa da wutur. Ta dube shi sosai sa'an nan, ta ce, "Ai, wannan mutum ma yana tare da shi." **57** Amma ya yi mūsu ya ce, "Mace, ban san shi ba!" **58** Bayan dan lokaci kadan, wani dabam ya gan shi ya ce, "Kai ma dayansu ne." Bitrus ya amsa ya ce, "Kai, ba na cikinsu!" **59** Bayan kamar sa'a daya, sai wani mutum ya ce, "Ba shakka, mutumin nan ma yana tare da shi, don shi mutumin Galili ne." **60** Bitrus ya amsa ya ce, "Kai, ban ma san abin da kake magana a kai ba!" Yana cikin magana, sai zakara ya yi cara. **61** Ubangiji kuma ya juya ya kafa wa Bitrus ido. Sai Bitrus ya tuna da maganar da Ubangiji ya ce masa, "Kafin zakara ya yi cara yau, za ka yi mūsun sanina sau uku." **62** Sai ya fita waje, ya yi kuka mai zafi. **63** Mutanen da suke gadin Yesu suka fara masa ba'a da düka.

23 Sai dukan majalisa suka tashi, suka kai shi gaban Bilatus. **2** Suka fara zarginsa suna cewa, "Mun sami wannan mutum yana rikitar da al'ummarmu. Yana hana a biya haraji ga Kaisar. Yana kuma cewa, shi Kiristi ne, sarki kuma." **3** Sai Bilatus ya tambayi Yesu ya ce, "Kai ne sarkin Yahudawa?" Yesu ya amsa ya ce, "I, haka yake, kamar yadda ka fada." **4** Sai Bilatus ya sanar wa manyan firistoci da taron ya ce, "Ni fa, ban sami wani ainihin abin zargi game wannan mutum nan ba." **5** Amma suka nace, suna cewa, "Yana tā da hankulan mutane, ko'ina a Yahudiya da koyarwarsa. Ya fara daga Galili, ga shi har ya kai nan." **6** Da Bilatus ya ji haka, sai ya yi tambaya, "Ko shi mutumin Galili ne?" **7** Da ya ji cewa, Yesu yana karkashin mulkin Hiridus ne, sai ya aika da shi zuwa wurin Hiridus, don a lokacin Hiridus yana Urushalima. **8** Da Hiridus ya ga Yesu, sai ya yi murna kwarai, don tun dā ma yana marmari ya gan shi a kan abin da ya ji game da shi. Ya yi fata ya ga Yesu, yā kuma yi wadansu ayyukan banmamaki. **9** Ya yi masa tambayoyi masu yawa, amma Yesu bai ba shi ko amsa ba. **10** Manyan firistoci da malaman dokoki suna tsaye a wurin, suna kawo zargi masu karfi a kansa. **11** Sai Hiridus da sojojinsa suka wulařanta shi, suka yi masa ba'a. Sa'an nan, suka sa masa babban riga, suka mai da shi wurin Bilatus. **12** A ranar, Hiridus da Bilatus suka zama abokan juna, don tun dā ma, su abokan

gāba ne. 13 Bilatus ya tara manyan firostoci, da shi, tare da masu laifin nan, daya a hannun masu mulki, da mutane, 14 ya ce musu, “Kun damansa, dayan kuma a hagunsa. 34 Yesu ya kawo mini wannan mutum, a matsayin wanda ce, “Ya Uba ka yi musu gafara, don ba su san yana zuga mutane su yi tawaye. Na bincike shi abin da suke yi ba.” Suka rarraba tufafinsa ta a gabanku, ban ga a kan me kuka kawo kararsa wurin jefa kuri'a. 35 Mutanen suka tsaya suna ba. 15 Haka ma Hiridus, shi ya sa ya dawo da shi kallo. Har masu mulki ma suka yi masa ba'a, nan wurinmu. Kamar yadda ku ma kun gani, ba suna cewa, “Ya ceci wadansu, to, ya ceci kansa abin da mutumin nan ya yi, da ya isa mutuwa. in shi ne Kiristi na Allah, Za'bābē.” 36 Sojoji 16 Saboda haka, zan yi masa bulala, in sāke shi.” su ma, suka zo suka yi masa ba'a. Suka miķa 18 Suka yi ihu gaba daya suka ce, “A yi gaba masa ruwan tsami. 37 Suka ce, “In kai ne sarkin da wannan mutum! A sake mana Barabbas!” Yahudawa, ka ceci kanka mana.” 38 Bisa da 19 (Barabbas yana kurkuku saboda laifin tā da shi kuma akwai rubutun da ya ce, Wannan shi hankali a birnin, da kuma don kisankai.) 20 Sai ne Sarkin Yahudawa. 39 Daya daga cikin masu Bilatus ya sāke yin musu magana don yana so laifin da aka gicciye a wurin ya zazzage shi ya ya saki Yesu. 21 Amma sai suka ci gaba da ihu, ce, “Shin, ba kai ne Kiristi ba? To, ka ceci kanka, suna cewa, “A gicciye shi! A gicciye shi!” 22 ka kuma cece mu mana!” 40 Amma dayan mai Ya sāke ce musu, sau na uku, “Don me? Wane laifi ya kwabé shi ya ce, “Ba ka da tsoron Allah laifi wannan mutum ya yi? Ni dai ban same ne, wai saboda kana karkashin hukunci daya shi da wani dalilin da ya isa a kashe shi ba. tare da shi? 41 Horonmu, daidai aka yi mana, Saboda haka, zan sa a hore shi, sa'an nan in sakamakon abin da muka yi ne. Amma wannan sāke shi.” 23 Amma suna ihu, suna nacewa, mutum, bai yi wani laifi ba.” 42 Sai ya ce, “Yesu, suna cewa, dole a gicciye shi, har ihunsu ya ka tuna da ni sa'ad da ka shiga mulkinka.” rinjaye shi. 24 Sai Bilatus ya biya bukatarsu da 43 Yesu ya amsa, ya ce masa, “Gaskiya nake ya ji rokonsu. 25 Ya saki mutumin da aka jefa fada maka, yau din nan, za ka kasance tare da a kurkuku saboda tā da hankali, da kisankai, ni, a mulkina a sama.” 44 Yanzu kuwa wajen shi wanda suka roka. Sa'an nan ya ba da Yesu sa'a ta shida ne, kuma duhu ya rufe ko'ina a ga nufinsu. 26 Sa'ad da suna tafiya da Yesu, sai kasar, har zuwa sa'a ta tara, 45 domin rana ta wani da ake kira Siman, mutumin Sairin, yana daina haskakawa. Labulen da yake cikin haikali zuwa daga kauye. Suka kama shi, suka aza masa kuma ya yage kashi biyu. 46 Yesu ya yi kira da gicciyen, suka tilasta shi ya dauki gicciyen, ya babbar murya ya ce, “Ya Uba, na danka ruhuna bi Yesu a bayá. 27 Mutane da yawa sosai suka a hannunka.” Da ya fadī haka, sai ya ja numfashi bi shi, a cikinsu ma da mata wadanda suka yi na karshe. 47 Da jarumin ya ga abin da ya makoki da kuka dominisa. 28 Yesu ya juya, ya faru, sai ya yabi Allah ya ce, “Gaskiya, wannan ce musu, “Yan matan Urushalima, kada ku yi mutum mai adalci ne.” 48 Da dukan mutanen da kuka saboda ni, amma ku yi kuka saboda kanku, suka taru, domin shaidar wadannan abubuwa, da kuma saboda'ya'yanku. 29 Gama lokaci yana suka ga abin da ya faru, sai suka buga kirjinsu zuwa da za ku ce, ‘Masu albarka ne bakararru, suka tafi. 49 Amma dukan mutanen da suka san wato, mata marasa haihuwa, da mahaihuwar da Yesu, tare da mata da suka bi shi daga Galili, ba su taba haihuwa ba, da kuma mama da ba suka tsaya daga nesa suna kallon abubuwan su taba shayar da nono ba!” 30 Sa'an nan “za nan. 50 Akwai wani mutum mai suna Yusuf, dan su ce wa duwatsu, “Ku fādī a kanmu!” Za su ce Majalisa, wanda shi nagari ne, mai adalci, 51 shi wa tuddai kuma, “Ku rufe mu!”” 31 Gama in dā ma bai yarda da shawararsu, da kuma abin mutane suna yin wadannan abubuwa a lokacin da suka yi ba. Shi daga Arimateya ne wani garin da itace na danye, me zai faru in ya bushe?” Yahudiya. Yana kuma jiran zuwa mulkin Allah. 32 Tare da shi akwai mutum biyu masu laifi, 52 Sai ya je wurin Bilatus ya roka a ba shi jikin da aka tafi da su don a gicciye. 33 Da suka isa Yesu. 53 Sai ya saukar da jikin, ya nannade shi wurin da ake kira “Kokon Kai,” nan suka gicciye a cikin zanen lilin, ya sa shi a wani kabari da

aka fafe a cikin dutse, wadda ba a taba sa kowa Kiliyobas, ya tambaye shi ya ce, "Ashe, kai bakö ba. **54** An yi haka ne a Ranar Shirye-shirye, ne a Urushalima, da ba ka san abubuwan da ranar Asabbaci kuma yana dab da farawa. **55** suka faru a can, a cikin kwanakin nan ba?" **19** Matan da suka zo tare da Yesu, daga Galili suka Sai ya yi tambaya, "Wadanne abubuwa?" Suka bi Yusuf suka ga kabarin, da kuma yadda aka amsa suka ce, "Game da Yesu Banazare. Shi ajiye jikin. **56** Sa'an nan, suka koma gida, suka annabi ne, mai iko ne kuma cikin ayyukansa shirya kayan kanshi da turare. Amma suka huta da maganarsa, a gabon Allah da kuma dukan a ranar Asabbaci don kiyaye doka.

24 Da sassafe a ranar farko ta mako, matan suka je kabarin, da kayan kanshin da suka shirya. **2** Suka iske an riga an gungurar da dutsen daga bakin kabarin. **3** Amma da suka shiga ciki, ba su iske jikin Ubangiji Yesu ba. **4** Yayinda suna cikin tunani a kan wannan, nan take, ga wadansu mutum biyu tsaye kusa da su, sanye da kaya masu kyalli, kamar walkiya. **5** A cikin tsoro, matan suka fädi da fuskokinsu a kasa, amma mutanen suka ce musu, "Me ya sa kuke neman mai rai a cikin matattu? **6** Ba ya nan, ya tashi! Ku tuna yadda ya gaya muku tun yana tare da ku a Galili cewa, **7** 'Dole a ba da Dan Mutum ga hannun masu zunubi, a kuma gicciye shi, a rana ta uku kuma a tashe shi.'" **8** Sai suka tuna da maganarsa. **9** Da suka dawo daga kabarin, sai suka fada wa Sha Dayan nan da sauransu, dukan wadannan abubuwa. **10** Matan da suka gaya wa manzannin wadannan abubuwa su ne, Maryamu Magdalini, da Yowanna, da Maryamu uwarr Yakub, da wadansu da suke tare da su. **11** Amma ba su gaskata matan ba, domin sun dauki kalmominsu wani zancen banza ne. **12** Duk da haka, Bitrus ya tashi a guje zuwa kabarin. Da ya sunkuya, sai ya ga kyallayen lilin kadai a kwance. Sai ya koma yana tunani a ransa, a kan abin da ya faru. **13** A wannan rana kuma, biyu daga cikinsu suna tafiya zuwa wani kauye, da ake kira Emmawus, da suke kusan mil bakwai daga Urushalima. **14** Suna magana da juna a kan dukan abubuwan da suka faru. **15** Da suna magana, kuma suna tattauna wadannan abubuwa da junansu, sai Yesu da kansa ya zo yana tafiya tare da su. **16** Amma ba a ba su ikon gane shi ba. **17** Sai ya tambaye, su ya ce, "Mene ne kuke tattaunawa da juna a cikin tafiyarku?" Suka tsaya shiru, da damuwa a fuskarsu. **18** Daya daga cikinsu, mai suna

Kiliyobas, ya tambaye shi ya ce, "Ashe, kai bakö ba. **19** Matan da suka zo tare da Yesu, daga Galili suka annabi ne, mai iko ne kuma cikin ayyukansa shirya kayan kanshi da turare. Amma suka huta da maganarsa, a gabon Allah da kuma dukan mutane. **20** Manyan firistoci da masu mulkinmu sun ba da shi a yi masa hukuncin mutuwa, suka kuwa gicciye shi. **21** Amma da, muna sa zuciya cewa, shi ne wanda zai fanshi Isra'il. Bugu da kari kuma yau kwana uku ke nan tun da wannan abin ya faru. **22** Har wa yau, wadansu daga cikin matanmu sun ba mu mamaki. Sun je kabarin da sassafen nan, **23** amma ba su sami jikinsa ba. Sun dawo sun fada mana cewa, sun ga wahayi na mala'iku, da suka ce yana da rai. **24** Sa'an nan, wadansu abokanmu suka je kabarin, suka kuma tarar da kome kamar yadda matan suka fada, amma shi, ba su gan shi ba." **25** Sai ya ce musu, "Ashe, ku marasa azanci ne, masu nauyin zuciyar gaskata, da dukan abin da annabawa suka fada! **26** Ai, dole Kiristi yä sha wadannan wahalolin, kafin yä shiga daukakarsa. **27** Sai ya fara bayyana musu daga Musa da dukan Annabawa, abin da dukan Nassi ya fada a kansa." **28** Da suka yi kusa da kauyen da za su, sai Yesu ya yi kamar zai ci gaba. **29** Amma suka matsa masa suka ce, "Sauka wurinmu, don dare ya kusa, rana ta kusa fäduwa." Sai ya sauwa wurinsu. **30** Da ya zauna a tebur tare da su, sai ya dauki burodi, ya yi godiya, ya kakkarya ya fara ba su. **31** Sa'an nan idanunsu suka bude, suka gane shi. Sai ya bace musu. **32** Suka tambayi juna, "Ashe, shi ya sa zukatanmu suka kuna a cikinmu, sa'ad da yake magana da mu a hanya, yana bayyana mana Nassi." **33** Suka tashi nan da nan suka koma Urushalima. A can suka sami Sha Dayan nan da wadanda suke tare da su a wuri daya, **34** suna cewa, "Gaskiya ne! Ubangiji ya tashi, ya kuma bayyana ga Siman" **35** Sai su biyun nan suka ba da labarin abin da ya faru a hanya, da kuma yadda suka gane Yesu yayinda ya kakkarya burodin. **36** Suna cikin wannan zance, sai ga Yesu da kansa tsaya a tsakiyarsu. Sai ya ce musu, "Salama a gare ku!" **37** Suka firgita,

suka tsorota, suna tsammani fatalwa ce suka gani. **38** Sai ya ce musu, “Don me kuke damuwa, kuke kuma shakka a zuciyarku? **39** Ku duba hannuwana da kafafuna. Ai, ni ne da kaina! Ku taɓa ni ku ji, ai, fatalwa ba ta da nama da kashi, yadda kuke gani nake da su.” **40** Da ya fadi haka, sai ya nuna musu hannuwansa da kafafunsa. **41** Kuma har yanzu, suna cikin rashin gaskatawa, saboda murna da mamaki, sai ya tambaye su, “Kuna da abinci a nan?” **42** Suka ba shi dan gasasshen kifi, **43** ya karba ya ci a gabansu. **44** Ya ce musu, “Wannan shi ne abin da na gaya muku tun ina tare da ku cewa, dole a cika kome da aka rubuta game da ni, a cikin Dokar Musa, da Annabawa, da kuma Zabura.” **45** Sai ya wayar da tunaninsu don su fahimci Nassi. **46** Ya ce musu, “Wannan shi ne abin da aka rubuta, cewa dole Kiristi yă sha wahala, a rana ta uku kuma yă tashi daga matattu. **47** Kuma a cikin sunansa za a yi wa’azin tuba da gafarar zunubai, ga dukan kasashe. Za a kuwa fara daga Urushalima. **48** Ku ne shaidun wadannan abubuwa. **49** Zan aika muku da abin da Ubana ya yi alkawari. Amma ku dakata a birnin tukuna, sai an rufe ku da iko daga sama.” **50** Bayan ya kai su waje kusa da Betani, sai ya daga hannuwansa ya sa musu albarka. **51** Yana cikin sa musu albarka, sai ya rabu da su. Aka dauke shi zuwa cikin sama. **52** Sai suka yi masa sujada, suka koma Urushalima cike da murna sosai. **53** Sai suka ci gaba da zama a cikin haikalin, suna yabon Allah.

Yohanna

1 Tun farar farawa akwai Kalma, Kalman kuwa yana nan tare da Allah, Kalman kuwa Allah ne. **2** Yana nan tare da Allah tun farar farawa. **3** Ta wurin Kalman ne aka halicci dukan abubuwa. In ba tare da shi ba, babu abin da aka yi wanda aka yi. **4** A cikinsa rai ya kasance, wannan rai kuwa shi ne hasken mutane. **5** Hasken yana haskakawa cikin duhu, amma duhun bai rinjaye shi ba. **6** Akwai wani mutumin da aka aiko daga Allah; mai suna Yohanna. **7** Ya zo a matsayin mai shaida domin yă ba da shaida game da wannan haske, don ta wurinsa dukan mutane su ba da gaskiya. **8** Shi kansa ba shi ne hasken ba; sai dai ya zo a matsayin shaida ne kadai ga hasken. **9** Haske na gaskiya da yake ba da haske ga kowane mutum mai shigowa duniya. **10** Yana a duniya, kuma ko da yake an yi duniya ta wurinsa ne, duniya ba tă gane shi ba. **11** Ya zo wurin abin da yake nasa, amma nasa din ba su karbe shi ba. **12** Duk da haka dukan wadanda suka karbe shi, ga wadanda suka gaskata a sunansa, ya ba su iko su zama'yan Allah. **13** 'yā'yan da aka haifa ba bisa hanyar'yan adam, ko shawarar mutum ko nufin namiji ba, sai dai haifaffu bisa ga nufin Allah. **14** Kalman ya zama mutum, ya kuwa zauna a cikinmu. Muka ga daukakarsa, daukaka ta wanda yake Daya kuma Makadaici, wanda ya zo daga wurin Uba, cike da alheri da gaskiya. **15** (Yohanna ya ba da shaida game da shi. Ya daga murya yana cewa, "Wannan shi ne wanda na ce, 'Mai zuwa bayana ya fi ni girma domin yana nan kafin ni.'") **16** Daga yalwar alherinsa dukanmu muka sami albarka bisa albarka. **17** Gama an ba da doka ta wurin Musa; alheri da gaskiya kuwa sun zo ne ta wurin Yesu Kiristi. **18** Ba wanda ya taba ganin Allah, sai dai Allah da yake Daya da kuma Makadaici wanda yake a gefen Uba, shi ne ya bayyana shi. **19** To, ga shaidar Yohanna sa'ad da Yahudawan Urushalima suka aiki firistoci da Lawiyawa su tambaye shi ko shi wane ne. **20** Bai yi müsu ba, amma ya shaida a fili cewa, "Ba ni ne Kiristi ba." **21** Sai suka tambaye shi suka ce, "To, wane ne kai? Kai ne Iliya?" Ya ce, "A'a, ni ba shi ba ne."

"Kai ne Annabin nan?" Ya amsa ya ce, "A'a." **22** A karshe suka ce, "Wane ne kai? Ka ba mu amsa don mu mayar wa wadanda suka aike mu. Me kake ce da kanka?" **23** Yohanna ya amsa da kalmomin annabi Ishaya, "Ni murya ne mai kira a hamada, 'Ku miķe hanya domin Ubangiji.'" **24** To, wadansu Farisiyawan da aka aika **25** suka tambaye shi suka ce, "Don me kake yin baftisma in kai ba Kiristi ba ne, ba kuwa Iliya ba, ba kuma annabin nan ba?" **26** Yohanna ya amsa ya ce, "Ni dai ina baftisma da ruwa ne, amma a cikinku akwai wani tsaye da ba ku sani ba. **27** Shi ne mai zuwa bayana, wanda ko igiyar takalmansa ma ban isa in kunce ba." **28** Wannan duk ya faru ne a Betani a ketaren Urdun, inda Yohanna yake yin baftisma. **29** Kashegari Yohanna ya ga Yesu yana zuwa wajensa sai ya ce, "Ku ga, ga Dan Rago na Allah mai dāuke zunubin duniya! **30** Wannan shi ne wanda nake nufi sa'ad da na ce, 'Mutum mai zuwa bayana ya fi ni girma, domin yana nan kafin ni.' **31** Ko ni ma dā ban san shi ba, sai dai abin da ya sa na zo ina baftisma da ruwa shi ne domin a bayyana shi ga Isra'ilā." **32** Sai Yohanna ya ba da wannan shaida, "Na ga Ruhu ya sauко kamar kurciya daga sama ya zauna a kansa. **33** Dā ban san shi ba, sai dai wanda ya aiko ni in yi baftisma da ruwa ya gasya mini cewa, 'Mutumin da ka ga Ruhu ya sauко ya kuma zauna a kansa shi ne wanda zai yi baftisma da Ruhu Mai Tsarki.' **34** Na gani na kuma shaida cewa wannan 'Dan Allah ne.'" **35** Kashegari kuma Yohanna yana can tare da biyu daga cikin almajiransa. **36** Da ya ga Yesu yana wucewa, sai ya ce, "Ku ga, ga Dan Rago na Allah!" **37** Da almajiran nan biyu suka ji ya fadi haka, sai suka bi Yesu. **38** Da juyewa, sai Yesu ya ga suna bin sa, sai ya tambaye, su ya ce, "Me kuke nema?" Suka ce, "Rabbi" (wato, "Malam"), "ina kake da zama?" **39** Ya amsa musu ya ce, "Ku zo, za ku kuma gani." Saboda haka suka je suka ga inda yake da zama, suka kuma zauna a can tare da shi. Wajen sa'a ta goma ce kuwa. **40** Andarawus dan'uwan Siman Bitrus, yana daya daga cikin biyun nan da suka bi Yesu bayan da suka ji maganar Yohanna a kan Yesu. **41** Abu na fari da Andarawus ya yi shi ne ya sami dan'uwansa Siman ya gaya masa

cewa, "Mun sami Almasihu" (wato, Kiristi). **42** 10 ya ce, "Kowa yakan kawo ruwan inabi mafi Ya kuma kawo shi wurin Yesu. Yesu ya dube kyau da fari, sa'an nan marar kyan bayan ba'kin shi ya ce, "Kai ne Siman dan Yohanna. Za a ce sun sha da yawa; amma ka ajiye ruwan inabi da kai Kefas" (in an fassara, Bitrus ke nan). **43** mafi kyau sai yanzu." **11** Wannan shi ne na fari Kashegari Yesu ya yanke shawara yă tafi Galili. cikin abubuwani banmamakin da Yesu ya yi a Da ya sami Filibus sai ya ce masa, "Bi ni." **44** Kana ta Galili. Ta haka ya bayyana daukakarsa, Filibus, kamar Andarawus da Bitrus shi ma daga almajiransa kuwa suka ba da gaskiya gare garin Betsaida ne. **45** Filibus ya sami Natanayel shi. **12** Bayan wannan sai ya tafi Kafarnahum ya kuma gaya masa, "Mun sami wanda Musa ya tare da mahaifyarsa da'yan'uwansa da kuma rubuta game da shi a cikin Doka, kuma wanda almajiransa. A can suka zauna'yan kwanaki. annabawa suka rubuta a kansa, Yesu Banazare, **13** Da lokacin Bikin Ketarewa na Yahudawa ya dan Yusuf." **46** Natanayel ya ce, "A Nazaret! yi kusa, sai Yesu ya haura zuwa Urushalima. Wani abin kirki zai iya fito daga can?" Filibus **14** A filin haikali ya sami mutane suna sayar ya ce, "Zo ka gani." **47** Da Yesu ya ga Natanayel da shanu, tumaki da tattabaru, wadansu kuma yana zuwa, sai ya yi magana game da shi cewa, zaune a tebur suna canjin kudi. **15** Saboda haka "Ga mutumin Isra'il na gaske wanda ba shi da ya tu'ka bulala ta igiyoyi, ya kori duka daga filin ha'inci." **48** Natanayel ya yi tambaya ya ce, "A haikali, har da tumaki da shanu; ya watsar da ina ka san ni?" Yesu ya amsa ya ce, "Na gan ka kudin masu canjin, ya birkice teburansu. **16** yayinda kake a gindin itacen baure, kafin Filibus Ga masu sayar da tattabaru kuwa ya ce, "Ku yă kira ka." **49** Sai Natanayel ya ce, "Rabbi, kai kwashé wadannan daga nan! Don me za ku mai Dan Allah ne. Kai ne Sarkin Isra'il." **50** Yesu ya da gidan Ubana kasuwa!" **17** Sai almajiransa ce, "Ka gaskata domin na ce maka na gan ka a suka tuna cewa a rubuce yake, "Himma saboda gindin itacen baure. Za ka ga abubuwani da suka gidanka zai cinye ni." **18** Sai Yahudawa suka fi haka." **51** Sai ya kara da cewa, "Gaskiya nake tambaye shi, "Wace abar banmamaki za ka gaya muku, za ku ga sama a bude, mala'ikun nuna mana ka tabbar man a ikonka na yin Allah kuma suna hawa suna kuma sauva a kan duk wadannan?" **19** Yesu ya amsa musu ya ce, "Dan Mutum."

2 A rana ta uku sai aka yi bikin aure a Kana ta Galili. Mahaifyar Yesu kuwa tana can, **2** aka gayyaci Yesu da almajiransa su ma a aren. **3** Da ruwan inabi ya kare, sai mahaifyar Yesu ta ce masa, "Ba su da sauran ruwan inabi." **4** Yesu ya ce, "Mace, me ya sa kike hada ni a wannan? Lokacina bai yi ba tukuna." **5** Sai mahaifyarsa ta ce wa bayin, "Ku yi duk abin da ya fada." **6** Nan kusa kuwa akwai tulunan ruwa shida na dutse a ajiye, irin da Yahudawa suke amfani da su don tsarkakewa bisa ga al'ada, kowace kan ci gallon kusan ashirin zuwa talatin. **7** Sai Yesu ya ce wa bayin, "Ku ciccika tulunan da ruwa." Suka kuwa ciccika su fal. **8** Sa'an nan ya ce musu, "Yanzu ku diba ku kai wa uban bikin." Suka yi haka. **9** Uban bikin kuwa ya dandana ruwan da aka juya ya zama ruwan inabi. Bai san daga ina ya fito ba, ko da yake bayin da suka diba ruwan sun sani. Sai ya kira angon waje daya

"Ku rushe wannan haikali, zan kuwa sâke tâ da shi cikin kwana uku." **20** Yahudawa suka ce, "Sai fa da aka shekara arba'in da shida ana ginin haikalnan, kai kuwa a cikin kwana uku za ka tâ da shi?" **21** Amma haikalnan da ya yi magana jikinsa ne. **22** Bayan da ya tashi daga matattu, sai almajiransa suka tuna da abin da ya fada. Sa'an nan suka gaskata Nassi da kuma kalmomin da Yesu ya yi. **23** To, yayinda yake a Urushalima a Bikin Ketarewa, mutane da yawa suka ga abubuwani banmamakin da yake aikata suka kuma gaskata da sunansa. **24** Sai dai Yesu bai amince da su ba, don ya san dukan mutane. **25** Ba ya bukatar shaidar mutum game da mutum, don yă san abin da yake cikin zuciyar mutum.

3 Akwai wani Bafarisye mai suna Nikodimus, wani dan majalisar Yahudawa. **2** Ya zo wurin Yesu da dad dare ya ce, "Rabbi, mun sani kai malami ne daga Allah. Gama ba wanda zai iya

yin wadannan abubuwan banmamaki da kake tonu. **21** Amma duk mai rayuwa bisa ga gaskiya yi in Allah ba ya tare da shi.” **3** Yesu ya amsa ya yakan zo cikin haske, domin a gani a sarari cewa ce, “Gaskiya nake fada maka, ba wanda zai iya ayyukan da ya yi an yi su ne ta wurin Allah. **22** gamin mulkin Allah sai an sāke haihuwarsa.” Bayan wannan, Yesu da almajiransa suka tafi **4** Nikodimus ya yi tambaya ya ce, “Yaya za a kauyukan Yahudiya, inda ya dan jima da su, ya haifi mutum sa’ad da ya tsufa? Tabbatacco ba kuma yi baftisma. **23** To, Yohanna ma yana yin zai sāke koma sau na biyu a cikin mahaifiyarsa baftisma a Ainon kusa da Salim, saboda akwai don a haife shi kuma ba!” **5** Yesu ya amsa ya ce, ruwa da yawa a can, mutane kuwa suka yi ta “Gaskiya nake fada maka, ba wanda zai iya ganin zuwa don a yi musu baftisma. **24** (Wannan kuwa mulkin Allah sai an haife shi ta wurin ruwa da kafin a sa Yohanna a kurkuku.) **25** Sai gardama kuma Ruhu. **6** Jiki yakan haifi jiki, amma Ruhu ta tashi tsakanin wadansu almajiran Yohanna yana haifi ruhu. **7** Kada ka yi mamaki da na da wani mutumin Yahuda a kan zancen al’adar ce, ‘Dole ne a sāke haifarku.’ **8** Iska takan hura tsarkakewa. **26** Sai suka zo wurin Yohanna suka zuwa inda take so. Kai kakan ji motsinta, sai ce masa, “Rabbi, wangan mutumin da yake tare dai ba ka iya sanin inda take fitowa ko kuwa da kai a ketaren Urdun, wannan da ka ba da inda za ta. Haka yake ga duk wanda aka haifa ta shaida a kansa sosai nan, yana baftisma, kuma wurin Ruhu.” **9** Nikodimus ya yi tambaya ya ce, kowa yana zuwa wurinsa.” **27** Ga wannan zancen “Yaya wannan zai yiwu?” **10** Yesu ya ce, “Kai Yohanna ya amsa ya ce, “Mutum yakan karbi ma da kake malami na Isra’ila, ba ka fahimci kawai abin da aka ba shi ne daga sama. **28** Ku wadannan abubuwa ba? **11** Gaskiya nake fada kanku za ku shaida cewa na ce, ‘Ba ni ne Kiristi maka, muna magana a kan abin da muka sani, ba, sai dai an aiko ni ne in sha gabansa.’ **29** Ango muka kuma shaida abin da muka gani ne, amma ne mai amarya. Abokin da yake masa hidima har yanzu kun ki ku karbi shaidarmu. **12** Na yi yakan jira ya kuma saurara masa, yakan kuma muku magana a kan abubuwan duniya amma cika da farin ciki sa’ad da ya ji muryar ango. ba ku gaskata ba; to, yaya za ku gaskata in na yi Wannan farin cikin kuwa nawa ne, ya kuma magana a kan abubuwan sama? **13** Ba wanda cika a yanzu. **30** Dole ne yă yi ta karuwa, ni ya taba hawa zuwa sama sai wanda ya sauwa kuma in yi ta raguwa. **31** “Wannan da ya zo daga daga sama, wato, Dan Mutum. **14** Kamar dai sama ya fi kowa; wannan da ya zo daga kasa na yadda Musa ya daga maciji a hamada, haka dole kasa ne, yana kuma magana kamar wanda ya zo ne a daga Dan Mutum, **15** don duk mai gaskata daga kasa ne. Wannan da ya zo daga sama ya fi da shi ya sami rai madawwami.” (*aiōnios g166*) **16** Gama Allah ya kaunaci duniya sosai har ya ba kowa. **32** Yana ba da shaidar abin da ya gani da domin duk wanda ya gaskata da shi kada yă kuma ya ji, duk da haka ba wanda ya yarda da shaidarsa. **33** Mutumin da ya yarda da ita ya tabbatbar da cewa Allah mai gaskiya ne. **34** Gama wannan da Allah ya aiko yakan fadi kalmomin Allah ne, gama Allah yana ba da Ruhu babu iyaka. **35** Uban yana kaunar Dan ya kuma danka kome a hannuwansa. **36** Duk wanda ya gaskata da Dan yana da rai madawwami, amma duk wanda ya ki Dan ba zai sami rai ba, gama fushin Allah yana nan a bisansa.” (*aiōnios g166*)

4 Yesu ya ji labari cewa Yahudawa sun ji cewa ya wuce Yohanna samun masu bi, yana kuma yin musu baftisma, **2** ko da yake ba Yesu ne yake baftismar ba, almajiransa ne. **3** Da ya sami wannan labari, sai ya bar Yahudiya ya

sāke koma Galili. 4 To, ya zama dole yā bi ta ya yi, da masu sujada na gaskiya za su yi wa Samariya. 5 Sai ya zo wani gari a Samariya da Uba sujada a Ruhu da kuma gaskiya, gama irin ake ce da shi Saikar, kurkusa da filin da Ya'kub wafannan masu sujada ne Uba yake nema. 24 ya ba wa dānsa Yusuf. 6 Rijiyar Ya'kub kuwa Allah ruhu ne, masu yi masa sujada kuwa dole tana can, Yesu kuwa, saboda gajiyar tafiya, sai su yi masa sujada a ruhu, da gaskiya kuma.” 25 ya zauna a bakin rijiyar. Wajen sa'a ta shida ne. Macen ta ce, “Na san cewa Almasihu” (da ake 7 Sa'ad da wata mutuniyar Samariya ta zo diban ce da shi Kiristi) “yana zuwa. Sa'ad da ya zo ruwa, sai Yesu ya ce mata, “Ba ni ruwa in sha?” kuwa, zai bayyana mana kome.” 26 Sai Yesu ya 8 (Almajiransa kuwa sun shiga gari don sayi ce, “Ni mai maganan nan da ke, Ni ne shi.” 27 abinci.) 9 Sai mutuniyar Samariyar ta ce masa, Suna gama magana ke nan sai almajiransa suka “Kai mutumin Yahuda ne, ni kuwa mutuniyar iso, suka yi mamakin ganin yana magana da Samariya ce. Yaya za ka roke ni ruwan sha?” mace. Amma ba wanda ya ce, “Me kake so?” Ko (Don Yahudawa ba sa hulda da Samariyawa.) 10 “Me ya sa kake magana da ita?” 28 Sai macen ta Yesu ya amsa mata ya ce, “Da kin san kyautar bar tulunta na ruwa, ta koma cikin gari ta ce Allah, da kuma wanda yake rokonki ruwan sha, wa mutane, 29 “Ku zo, ku ga mutumin da ya da kin roke shi, shi kuwa da ya ba ki ruwan gaya mini duk abin da na taba yi. Shin, ko shi rai.” 11 Sai macen ta ce, “Ranka yā dade, ba ka ne Kiristi?” 30 Sai suka fita daga garin suka nufa da guga rijiyar kuwa tana da surfi. Ina za ka inda yake. 31 Ana cikin haka, sai almajiransa sami wannan ruwan rai? 12 Ka fi mahafimmu suka roke shi suka ce, “Rabbi, ci abinci mana.” Ya'kub ne, wanda ya ba mu rijiyar ya kuma sha 32 Amma ya ce musu, “Ina da abincin da ba ku daga ciki da kansa, haka ma'ya'yansa da kuma san kome a kai ba.” 33 Sai almajiran suka ce wa garkun'an shanunsa da tumakinsa?” 13 Yesu ya junu, “Shin, ko wani ya kawo masa abinci ne?” amsa ya ce, “Kowa ya sha wannan ruwa, zai 34 Yesu ya ce, “Abincina shi ne, in aikata nufin sāke jin kishirwa, 14 amma duk wanda ya sha wannan da ya aiko ni, in kuma gama aikinsa. 35 ruwan da zan ba shi, ba zai kara jin kishirwa ba. Ba kukan ce, ‘Sauran wata hudu a yi girbi ba?’ Tabbatucc, ruwan da zan ba shi, zai zama masa Ina gaya muku, ku daga idanu ku dubi gonaki! ma'bubbigan ruwa da yake bu'bugowa har yā Sun Isa girbi. 36 Mai girbi na samun lada, yana zuwa rai madawwami.” (aiōn g165, aiōnios g166) 15 kuma tara amfani zuwa rai madawwami, domin Sai macen ta ce masa, “Ranka yā dade, ka ba ni mai shuka da mai girbi su yi farin ciki tare. ruwan nan, don kada in kara jin kishirwa, in yi (aiōnios g166) 37 Karin maganan nan gaskiya ne ta zuwa nan diban ruwa.” 16 Sai ya ce mata, cewa, ‘Wani da shuka, wani kuma da girbi.’ “Je ki zo da mijinki.” 17 Sai ta amsa ta ce, “Ai, 38 Na aike ku girbin abin da ba ku yi aikinsa ba ni da miji.” Yesu ya ce mata, “Gaskiyarki ba. Wadansu sun yi aikin nan mai wahala, ku da kika ce ba ki da miji. 18 Gaskiyar ita ce, kin kuwa kun sami ladan aikinsu.” 39 Samariyawa auri maza biyar, wanda kuke tare yanzu kuwa da yawa daga wannan gari suka gaskata da shi ba mijinki ba ne. A nan kam kin yi gaskiya.” saboda shaidar macen da ta ce, “Ya gaya mini 19 Sai macen ta ce, “Ranka yā dade, ina gani duk abin da na taba yi.” 40 To, da Samariyawa kai annabi ne. 20 Kakannimmu sun yi sujada suka zo wurinsa, sai suka roke shi yā zauna a dutsen nan, amma ku Yahudawa kun ce a da su, ya kuwa zauna kwana biyu. 41 Saboda Urushalima ne ya kamata a yi sujada.” 21 Sai kalmominsa kuwa da yawa suka gaskata. 42 Sai Yesu ya ce, “Uwargida, ina tabbatuc miki, lokaci suka ce wa macen, “Yanzu kam mun gaskata, yana zuwa da ba za ku yi wa Uba sujada ko ba don abin da kika fada kawai ba; yanzu mun ji a dutsen nan, ko kuwa a Urushalima ba. 22 da kanmu, mun kuwa san cewa wannan mutum Ku Samariyawa ba ku san abin da kuke yi wa tabbatucc shi ne Mai Ceton duniya.” 43 Bayan sujada ba; mu kuwa mun san abin da muke yi kwana biyun nan sai ya bar can zuwa Galili. wa sujada, gama ceto daga Yahudawa yake. 23 44 (To, Yesu kansa ya taba fada cewa annabi Duk da haka, lokaci yana zuwa har ma ya riga ba shi da daraja a kasarsa.) 45 Da ya isa Galili,

sai mutanen Galili suka marabce shi. Sun ga warkar, "Yau Asabbaci ne; doka ta hana ka duk abin da ya yi a Urushalima a lokacin Bikin dauki tabarmarka." 11 Amma ya amsa ya ce, Ketarewa, gama su ma sun kasance a can. 46 Sai "Mutumin da ya warkar da ni shi ya ce mini, ya sâke ziyci Kana ta Galili inda ya juya ruwa 'Dauki tabarmarka ka yi tafiya.'" 12 Sai suka ya zama ruwan inabi. Akwai wani ma'aikacin tambaye shi suka ce, "Wane ne wannan da ya hukuma a can wanda dansa yake kwance da ce maka ka dauke ta ka yi tafiya?" 13 Mutumin rashin lafiya a Kafarnahum. 47 Da mutumin da aka warkar kuwa bai ma san ko wane ne banan ya ji cewa Yesu ya isa Galili daga Yahudiya, ne, gama Yesu ya bace cikin taron da yake can. sai ya je wurinsa ya roke shi yă zo yă warkar 14 Daga haya Yesu ya same shi a haikali ya ce da dansa da yake bakiin mutuwa. 48 Yesu ya masa, "Ga shi, ka warke. Ka daina yin zunubi, in ce masa, "Ku mutane, in ba kun ga alamu da ba haka ba wani abin da ya fi wannan muni zai abubuwan bannamaki ba, ba yadda za a yi ku iya samunka." 15 Sai mutumin ya je ya gaya wa ba da gaskiya." 49 Ma'aikacin hukuman ya ce, Yahudawa cewa Yesu ne ya warkar da shi. 16 "Ranka yă dade, ka zo kafin dana yă mutu." To, domin Yesu yana yin wadannan abubuwa a 50 Sai Yesu ya amsa ya ce, "Ka tafi. Danka zai ranar Asabbaci, sai Yahudawa suka tsananta rayu." Mutumin kuwa ya amince da maganar da masa. 17 Yesu ya ce musu, "Ubana yana cikin Yesu ya yi ya kuwa tafi. 51 Tun yana kan hanya, aikinsa kullum har yă zuwa wannan rana, haka bayinsa suka tarye shi da labari cewa yaron ni ma, ina kan aiki." 18 Don haka Yahudawa yana warkewa. 52 Da ya tambayi lokacin da suka kara nema su kashe shi; ba don yă karya dansa ya sami sauķi, sai suka ce masa, "Zazzâbin Asabbaci kawai ba, har ma yana ce Allah Ubansa ya sake shi jiya a sa'a ta bakwai." 53 Sai mahaifin ne, yana mai da kansa daidai da Allah. 19 Sai ya gane a daidai wannan lokaci ne Yesu ya Yesu ya ba su wannan amsa cewa, "Gaskiya ce masa, "Danka zai rayu." Saboda haka shi nake gaya muku, Dan ba ya iya yin kome da da dukan iyalinsa suka gaskata. 54 Wannan ce kansa; yana yin abin da ya ga Ubansa yake yi ne abin bannamaki ta biyu da Yesu ya yi, bayan kawai, gama duk abin da Uban yake yi shi ne zuwansa daga Yahudiya zuwa Galili.

5 Bayan an dan jima, sai Yesu ya haura zuwa Urushalima don wani bikin Yahudawa. 2 To, a Urushalima akwai wani tafki kusa da Kofar Tumaki, wanda a yaren Arameyik ake kira Betesda an kuma kewaye shi da shirayi biyar. 3 A nan nakasassu da yawa sukan kwanta, makafi, guragu, shanyayyu. 5 Akwai wani da yake nan ba shi da amfani shekara talatin da takwas. 6 Da Yesu ya gan shi kwance a can ya kuma sami labari cewa ya dade a wannan hali, sai ya tambaye shi, "Kana so ka warke?" 7 Marar amfanin nan ya ce, "Ranka yă dade, ba ni da wanda zai taimaka yă sa ni a cikin tafkin sa'ad da aka motsa ruwan. Yayinda nake kočkarin shiga, sai wani yă riga ni." 8 Sai Yesu ya ce masa, "Tash! Dauki tabarmarka ka yi tafiya." 9 Nan take mutumin ya warke; ya dauki tabarmarsa ya yi tafiya. A ranar da wannan ya faru ranar Asabbaci ce, 10 saboda haka kuwa Yahudawa suka ce wa mutumin da aka

Dan ma yake yi. 20 Gama Uban yana kaunar Dan yana kuma nuna masa duk abin da yake yi. I, za ku kuwa yi mamaki, gama zai nuna masa abubuwan da suka fi wadannan girma. 21 Gama kamar yadda Uban yake tă da matattu yake kuma ba su rai, haka ma Dan yake ba da rai ga wanda ya ga dama. 22 Bugu da kari, Uban ba ya hukunta kowa, sai dai ya danka dukan hukunci a hannun Dan, 23 don kowa yă girmama Dan kamar yadda yake girmama Uban. Wanda ba ya girmama Dan ba ya girmama Uban, da ya aiko shi ke nan. 24 "Gaskiya nake gaya muku, duk wanda ya ji maganata ya kuma gaskata da wanda ya aiko ni yana da rai madawwami ba za a kuma hukunta shi ba; ya riga ya ketare daga mutuwa zuwa rai. (aiōnios g166) 25 Gaskiya nake gaya muku, lokaci yana zuwa har ma ya riga ya zo sa'ad da matattu za su ji muryar Dan Allah wadanda kuwa suka ji za su rayu. 26 Gama kamar yadda Uban yana da rai a cikinsa, haka ya sa Dan yă kasance da rai a cikinsa. 27 Ya kuma ba shi iko yă hukunta domin shi Dan Mutum

ne. 28 "Kada ku yi mamakin wannan, gama 6 Dan lokaci bayan wannan, sai Yesu ya lokaci yana zuwa da duk wadanda suke cikin ketare zuwa gabar mai nesa na Tekun Galili kaburbura za su ji muryarsa 29 su kuma fito, (wato, Tekun Tibariya), 2 sai taro mai yawa na wadanda suka aikata nagarta za su tashi zuwa mutane suka bi shi domin sun ga abubuwan ga rai, wadanda kuma suka aikata mugunta za banmamakin da ya yi ga marasa lafiya. 3 Sa'an su tashi zuwa ga hukunci. 30 Ni kadai dai ba nan Yesu ya hau gefen dutse ya zauna tare da na iya yin kome, ina shari'a ne bisa ga abin da almajiransa. 4 Bikin Ketarewan Yahudawa ya yi na ji. Shari'ata kuwa mai adalci ce. Gama ba kusa. 5 Sa'ad da Yesu ya daga kai ya ga taro mai na neman gamsar da kaina, sai dai in gamshi yawa suna zuwa wajensa, sai ya ce wa Filibus, shi wanda ya aiko ni. 31 "In na ba da shaida a "Ina za mu sayi burodi saboda mutanen nan su kaina, shaidata ba gaskiya ba ce. 32 Akwai wani ci?" 6 Ya yi wannan tambayar don yă gwada shi mai ba da shaida mai kyau a kaina, na kuma ne kawai, gama ya riga ya san abin da zai yi. 7 san cewa shaidarsa game da ni gaskiya ce. 33 Sai Filibus ya amsa ya ce, "Kai, ko albashin wata "Kun aika wajen Yohanna ya kuma yi shaida takwas ba zai iya sayan isashen burodin da kowa a kan gaskiya. 34 Ba cewa ina neman shaidar zai dan samu kadan ba!" 8 Sai wani daga cikin mutum ba ne; sai dai na fadi haka ne domin almajiransa Andarawus, dan'uwan Bitrus, ya yi ku sami ceto. 35 Yohanna fitila ne da ya ci ya magana, 9 "Ga wani yaro da kananan burodin kuma ba da haske, kun kuwa zaba ku ji dadin sha'ir guda biyar da kananan kifi biyu, amma haskensa na dan lokaci. 36 "Ina da shaidar da ta me wannan zai yi wa yawan mutanen nan." 10 fi ta Yohanna karfi. Gama aikin nan da Uba ya Yesu ya ce, "Ku sa mutanen su zauna." Wurin ba ni in kammala, wanda kuwa nake yi, yana ba kuwa akwai ciyawa da sosai, sai maza suka da shaida cewa Uba ne ya aiko ni. 37 Uba da ya zazzauna, sun kai wajen dubu biyar. 11 Sa'an nan aiko ni kuwa kansa ya yi shaida game da ni. Ba Yesu ya dauki burodin, ya yi godiya, ya kuma ku taba jin muryarsa ko ganin siffarsa ba, 38 rarraba wa wadanda suke zaune gwargwadon maganarsa kuwa ba ta zama a cikinku, gama ba abin da ya ishe su. Haka kuma ya yi da kifin. 12 ku gaskata da wanda ya aiko ni ba. 39 Kuna ta Sa'ad da duk suka ci suka koshi, sai ya ce wa nazarin Nassosi da himma don kuna tsammani almajiransa, "Ku tattara gutsattsarin da suka ta wurinsu ne kuna samun rai madawwami. rage. Kada kome yă lalace." 13 Saboda haka Nassosin nan ne suke ba da shaida a kaina, suka tattara su suka kuma cika kwanduna goma (aiōnios g166) 40 duk da haka kun ki zuwa wurina sha biyu na gutsattsarin burodin sha'ir biyar domin ku sami rai. 41 "Ni ba na neman yabon nan da suka ragu bayan kowa ya ci. 14 Bayan mutane, 42 na fa san ku. Na san cewa ba ku da mutanen suka ga abin banmamakin da Yesu ya kaunar Allah a cikin zukatanku. 43 Na zo a cikin yi, sai suka fara cewa, "Lalle, wannan shi ne sunan Ubana, ba ku kuwa karbe ni ba; amma Annabin nan mai zuwa dunia." 15 Da Yesu ya a ce wani dabam ya zo a cikin sunan kansa, gane suna shirin su dauke shi karfi da yaji su za ku karbe shi. 44 Ta yaya za ku gaskata in nada shi sarki, sai ya sâke komawa kan dutsen kuna neman yabon junanku, ba kwa kuwa yin shi kadai. 16 Da yamma ta yi, sai almajiransa kokarin neman yabon da yake zuwa daga Allah suka gangara zuwa tafki, 17 inda suka shiga Makadaici? 45 "Kada fa ku yi tsammani zan yi jirgin ruwa suka tasar wa haye tafkin zuwa kararku wurin Uba. Akwai mai yin kararku, Kafarnahum. A lokacin kuwa duhu ya yi, Yesu shi ne Musa, wanda kuke dogara da shi. 46 Da kuma bai riga ya zo wurinsu ba tukuna. 18 Iska a ce kun gaskata da Musa, da kun gaskata ni, mai karfi kuwa tana bugowa, ruwaye kuma domin ya rubuta game da ni. 47 Amma da yake suka fara hauka. 19 Bayan sun yi tuki wajen mil ba ku gaskata abin da ya rubuta ba, yaya za ku uku ko uku da rabi, sai suka ga Yesu ya kusato gaskata maganata?" jirgin ruwan, yana takawa a kan ruwan; sai suka tsorata. 20 Amma ya ce musu, "Ni ne; kada ku ji tsoro." 21 Sa'an nan suka yarda suka karbe shi

a cikin jirgin ruwan, nan da nan kuwa jirgin daya daga cikin duk wadanda ya ba ni, sai dai in ya kai garabar da za su. **22** Kashegari taron da tashe su a rana ta karshe. **40** Gama nufin Uбана suka tsaya a wancan ketaren tafkin suka lura shi ne, duk wanda yake duban Dan, ya kuma cewa jirgin ruwa daya ne yake a can dā ma, gaskata shi zai sami rai madawwami, ni kuwa kuma sun lura cewa Yesu bai shiga ciki tare da zan tashe shi a rana ta karshe.” (**aiōnios g166**) **41** Da almajiransa ba, gama sun tashi su kadai. **23** Sai jin haka, Yahudawa suka fara gunaguni a kansa, ga wadansu jiragen ruwa daga Tibariya suka iso domin ya ce, “Ni ne burodin da ya sauksa daga kusa da wurin da mutanen suka ci burodi bayan sama.” **42** Suka ce, “Kai, wannan ba Yesu ba ne, Ubangiji ya yi godiya. **24** Da taron suka lura cewa dan Yusuf, wanda mahaifinsa da mahaifyarsa Yesu da almajiransa ba sa can, sai suka shiga duk mun san su? Yaya yanzu zai ce, ‘Na sauksa jiragen ruwa suka tafi Kafarnahum neman Yesu. daga sama?’” **43** Sai Yesu ya amsa ya ce, “Ku **25** Da suka same shi a wancan ketaren tafkin, daina gunaguni a junanku. **44** Ba mai iya zuwa sai suka tambaye shi suka ce, “Rabbi, yaushe wurina, sai dai in Uban da ya aiko ni ya jawo ka kai nan?” **26** Yesu ya amsa ya ce, “Gaskiya shi, ni kuwa zan tashe shi a rana ta karshe. **45** A nake gaya muku, kuna nemana ne ba don kun rubuce yake a cikin Annabawa cewa, ‘Allah zai ga abubowan bammamaki ba, sai dai domin kun koyar da dukansu.’ Duk wanda ya saurari Uba, ci burodi kun koshi. **27** Kada ku yi aiki saboda ya kuma koyi daga wurinsa, zai zo wurina. **46** abincin da yake lalacewa, sai dai saboda abinci Mai dawwama har yā zuwa rai madawwami, Ba wanda ya taba ganin Uban, sai shi wanda wanda Dan Mutum zai ba ku. A kansa ne Allah ya zo daga Allah; shi ne kadai ya taba ganin Uba ya sa hatimin amincewarsa.” (**aiōnios g166**) **48** Uba ya. **47** Gaskiya nake gaya muku, wanda ya gaskata yana da rai madawwami. (**aiōnios g166**) **48**
28 Sai suka tambaye shi suka ce, “Me za mu yi Ni ne burodin rai. **49** Kakannin-kakanninku sun don mu aikata ayyukan da Allah yake so?” **29** ci Manna a hamada, duk da haka suka mutu. Yesu ya amsa, “Aikin Allah shi ne, a gaskata da **50** Amma ga burodin da ya sauksa daga sama, wanda ya aiko.” **30** Sai suka tambaye shi, “Wace wanda mutum zai iya ci, ba zai kuma mutu ba. abin bammamaki ce za ka yi don mu gani mu **51** Ni ne burodin rai mai saukowa daga sama. kuwa gaskata ka? Me za ka yi? **31** Kakannin- Duk wanda ya ci wannan burodi, zai rayu har kakanninmu sun ci Manna a hamada; kamar abada. Wannan burodin shi ne jikina, da zan yadda yake a rubuce, ‘Ya ba su burodi daga bayar don duniya ta sami rai.’” (**aiōn g165**) **52** Sai sama su ci.” **32** Yesu ya ce musu, “Gaskiya nake Yahudawa suka fara gardama mai tsanani a gaya muku, ba Musa ne ya ba ku burodi daga junansu suna cewa, “Yaya wannan mutum zai sama ba, sai dai Ubanne yake ba ku burodi ba mu naman jikinsa mu ci?” **53** Sai Yesu ya na gaskiya daga sama. **33** Gama burodin Allah ce musu, “Gaskiya nake gaya muku, sai kun shi ne wanda yake saukowa daga sama, yana ci naman jikin Dan Mutum kuka kuma sha kuma ba wa duniya rai.” **34** Sai suka ce, “Ranka jininsa, ba za ku kasance da rai a cikinku ba. yā dade, daga yanzu ka dinga ba mu wannan **54** Duk wanda ya ci naman jikina ya kuma sha burodi.” **35** Sa'an nan Yesu ya furta cewa, “Ni jinina, yana da rai madawwami. Ni kuwa zan ne burodin rai. Wanda ya zo wurina ba zai taba tashe shi a rana ta karshe. (**aiōnios g166**) **55** Gama jin yunwa ba, wanda kuma ya gaskata da ni ba naman jikina abinci ne na gaskiya jinina kuma zai taba jin kishirwa ba. **36** Amma kamar yadda abin sha ne na gaskiya. **56** Duk wanda ya ci na fada muku, kun gan ni duk da haka ba ku naman jikina ya kuma sha jinina, yana cikina, gaskata ba. **37** Duk wadanda Uba ya ba ni za su ni kuma ina cikinsa. **57** Kamar dai yadda Uba zo wurina, kuma duk wanda ya zo wurina ba mai rai ya aiko ni, ina kuma rayuwa ta saboda zan kore shi ba ko kafan. **38** Gama na sauksa shi, haka ma wanda yake ni ne abincinsa zai daga sama ba don in cika nufin kaina ba sai dai rayu saboda ni. **58** Wannan shi ne burodin da ya don in cika nufin shi wanda ya aiko ni. **39** Nufin sauksa daga sama. Kakannin-kakanninku sun wanda ya aiko ni kuwa shi ne, kada in yar da ko ci Manna suka kuma mutu, amma duk wanda

yake cin wannan burodi zai rayu har abada.” bai yi ba tukuna.” **9** Da ya fada haka, sai ya (**aiōn g165**) **59** Ya fadi wannan ne lokacin da yake dakata a Galili. **10** Amma fa, bayan’yan’uwansa koyerwa a cikin majami’ a Kafarnahum. **60** Da suka tafi Bikin, shi ma ya tafi, ba a fili ba, amma jin haka, da yawa daga cikin almajiransa suka a boye. **11** A Bikin kuwa, Yahudawa suka yi ta ce, “Wannan koyerwa tana da wuya. Wa zai iya nemansa, suna cewa, “Ina mutumin yake?” **12** A yarda da ita?” **61** Da yake ya san almajiransa cikin taron kuwa aka yi ta rade-rade game da suna gunaguni game da wannan, sai Yesu ya ce shi. Wadansu suka ce, “Shi mutumin kirki ne.” musu, “Wannan ya bata muku rai ne? **62** Me Wadansu kuwa suka ce, “A’a, ai, rudin mutane za ku ce ke nan, in kuka gan Dan Mutum yana yake.” **13** Amma ba wanda ya ce kome a fili hawa zuwa inda yake dā! **63** Ruhu ne yake ba da game da shi don tsoron Yahudawa. **14** Sai bayan rai; jikin kam, ba ya amfana kome. Kalmomin da aka kai tsakiyar Bikin, sa’ān nan Yesu ya da na fada muku, Ruhu ne, da kuma rai. **64** Duk haura zuwa filin haikali ya fara koyerwa. **15** da haka akwai wadansunku da ba su gaskata Yahudawa suka yi mamaki suna tambaya, “Yaya ba.” Gama Yesu ya sani tun farko, wadanda ba wannan mutum ya sami wannan sani haka ba su gaskata ba, da kuma wanda zai bashe shi. **65** tare da ya yi wani karatu ba?” **16** Yesu ya amsa Ya ci gaba da cewa, “Shi ya sa na fada muku ya ce, “Koyerwata ba tawa ba ce, ta fito ne daga cewa ba mai iya zuwa wurina, sai dai Uba ya wurin wanda ya aiko ni. **17** Duk wanda ya zaɓi yardar masa.” **66** Daga wannan lokaci da yawa yin nufin Allah, zai gane ko koyerwata daga daga cikin almajiransa suka ja da baya, suka Allah ce, ko kuwa don kaina ne nake magana. **18** daina bin sa. **67** Sai Yesu ya tambayi Sha Biyun, Mai magana don kansa, neman daukakar kansa “Ku ma za ku tafi ne?” **68** Sai Siman Bitrus ya yake yi. Amma mai neman daukakar wanda ya amsa ya ce, “Ubangiji wajen wa za mu tafi? aiko shi, shi ne mai gaskiya, ba kuwa rashin Kai ne da kalmomin rai madawwami. (**aiōnios g166**) **69** Mun gaskata mun kuma san cewa kai ne ba ku Doka? Duk da haka ba ko dayanku da Mai Tsarkin nan na Allah.” **70** Sai Yesu ya amsa yake kiyaye Dokar. Me ya sa kuke nema ku ya ce, “Ba ni na zaɓe ku Sha Biyu ba? Amma kashe ni?” **20** Taron suka amsa suka ce, “Kana dayanku Iblis ne!” **71** (Yana nufin Yahuda, dan da aljani, wane ne yake so yă kashe ka?” **21** Siman Iskariyot, wanda, ko da yake daya ne Yesu ya ce musu, “Na yi abin banmamaki daya, dukanku kuwa kuka yi mamaki. **22** Duk da haka, domin Musa ya bar muku kaciya (ko da yake a gaskiya, ba daga wurin Musa ne ya fito ba, sai dai daga wurin kakannin kakanninku), ga shi kuna yin wa yaro kaciya a ranar Asabbaci. **23** To, in za a iya yin wa yaro kaciya a ranar Asabbaci don kada a karya dokar Musa, don me kuke fushi da ni saboda na warkar da mutum a ranar Asabbaci? **24** Ku daina yin shari’ a bisa ga ganin ido, sai dai ku yi shari’ a bisa ga adalci.” **25** A nan ne fa wadansu mutane daga Urushalima suka fara tambaya suna cewa, “Ashe, ba wannan mutum ne suke nema su kashe ba? **26** Ga shi nan yana magana a fili, su kuma ba su ce masa uffam ba. Ko hukumomi sun yarda cewa shi ne Kiristi? **27** Mun dai san inda mutumin nan ya fito; amma sa’ad da Kiristi ya zo ba wanda zai san inda ya fito.” **28** Yesu yana cikin koyerwa a filin haikali ke nan, sai ya daga murya ya ce,

7 Bayan wannan, sai Yesu ya yi ta zagawa a cikin Galili, da ganga bai yarda yă je Yahudiya ba domin Yahudawa a can suna nema su kashe shi. **2** Amma sa’ad da Bikin Tabanakul na Yahudawa ya yi kusa, **3** sai’yan’uwana Yesu suka ce masa, “Ya kamata ka bar nan ka tafi Yahudiya, don almajiranka su ga ayyukan banmamaki da kake yi. **4** Ba wanda yake so a san shi da zai yi abu a boye. Da yake kana yin wadannan abubuwa, sai ka nuna kanka ga duniya.” **5** Domin ko’yan’uwansa ma ba su gaskata da shi ba. **6** Saboda haka Yesu ya ce musu, “Lokacina bai yi ba tukuna; amma a gare ku kowane lokaci daidai ne. **7** Duniya ba za tă iya kinku ba, amma ni take fi domin ina shaida cewa ayyukanta mugaye ne. **8** Ku ku tafi Bikin, ba zan haura zuwa wannan Bikin ba yanzu, domin lokacina

"I, kun san ni, kun kuma san inda na fito. Ban zo don kaina ba, sai dai shi da ya aiko ni mai gaskiya ne. Ba ku san shi ba, **29** amma na san domin ni daga wurinsa ne, kuma shi ya ya rude ku ke nan?" **30** Da jin haka, sai suka yi kokari su lokacinsa bai yi ba tukuna. **31** Duk da haka, da yawa a cikin taron suka ba da gaskiya gare shi. Suka ce, "Sa'ad da Kiristi ya zo, zai yi abubuwani banmamaki fiye da na wannan mutum ne?" **32** Farisiyawa suka ji taron suna rade-radeng wadannan abubuwa game da shi. Sai manyan firistoci da Farisiyawa suka aiki masu gadin haikal su kama shi. **33** Sai Yesu ya ce, "Ina zai fito daga Galili." **34** Za ku neme ni, amma ba za ku same ni ba; inda nake kuwa, ba za ku iya zuwa ba." **35** Sai Yahudawa suka ce wa juna, "Ina mutumin nan yake niyyar tafiya da ba za mu iya samunsa ba? Zai je wurin mutanenmu da suke zaune warwatse a cikin Hellenawa, yă kuma koya wa Hellenawa ne? **36** Me yake nufi da ya ce, 'Za ku neme ni, amma ba za ku same ni ba,' da kuma 'Inda nake, ba za ku iya zuwa ba?'" **37** A rana ta karshe kuma mafi girma ta Bikin, Yesu ya tsaya ya yi magana da babbar murya ya ce, "Duk mai jin kishirwa, yă zo wurina yă sha. **38** Duk wanda ya gaskata da ni, kamar yadda Nassi ya ce, kogunan ruwa masu rai za su gudana daga cikinsa." **39** Da wannan yana nufin Ruhu ke nan, wanda wadanda suka gaskata da shi za su karba daga baya. Har yă zuwa wannan lokaci ba a ba da Ruhu ba tukuna, da yake ba a riga an daukaka Yesu ba. **40** Da jin kalmominsa, wadansu mutane suka ce, "Ba shakka, mutumin nan shi ne Annabin." **41** Wadansu suka ce, "Shi ne Kiristi." Wadansu har wa yau suka ce, "Yaya Kiristi zai fito daga Galili? **42** Nassi bai ce Kiristi zai fito daga zuriyar Dawuda, daga kuma Betlehem garin da Dawuda ya zauna ba?" **43** Sai mutanen suka rabu saboda Yesu. **44** Wadansu suka so su kama shi, sai dai ba wanda ya taba shi. **45** A karshe masu gadin haikal suka koma wurin manyan firistocin da Farisiyawa, wadanda suka tambaye su cewa, "Don me ba ku kawo shi nan ba?" **46** Sai masu gadin suka ce, "Kai, babu wanda ya taba magana kamar wannan mutum." **47** Sai Farisiyawa suka amsa cikin fushi suka ce, "Af, kuna nufi har da ku ma shi, domin ni daga kuma shi ya ya rude ku ke nan? **48** Akwai wani daga cikin aiko ni." **49** A'a! Sai dai wannan taron da ba su lokacinsa bai yi ba tukuna. **50** Duk da haka, da san kome game da Doka ba, la'anannu ne." **51** "Ashe, dokarmu Bincika ka gani, za ka iske cewa ba annabin da haikal su kama shi. **52** Farisiyawa suka ji taron suna rade-radeng daga bakinsa game da abin da yake yi ba?" **53** Sai kowannensu ya koma tare da ku na dian kankanin lokaci ne kawai, gidansa.

8 Amma Yesu ya tafi Dutsen Zaitun. **2** Da sassafe ya sâke bayyana a filin haikali, inda dukan mutane suka taru kewaye da shi, sai ya zauna don yă koya musu. **3** Sai malaman dokoki da Farisiyawa suka kawo wata macen da aka kama a zina. Suka sa ta tsaya a gabon taron **4** suka kuma ce wa Yesu, "Malam, an kama wannan mace tana zina. **5** A cikin Doka Musa ya umarce mu, mu jajjefe irin wadannan mata. To, me ka ce?" **6** Sun yi wannan tambaya ce don su sa masa tarko, don su sami hanyar zarge shi. Amma Yesu ya sunkuya ya fara rubutu a kasa da yatsarsa. **7** Da suka ci gaba da yin masa tambayoyi, sai ya miķe tsaye ya ce musu, "In da wani a cikinku da ba shi da zunubi, sai yă fara jifanta da dutse." **8** Sai ya sâke sunkuyawa ya kuma yi rubutu a kasa. **9** Da jin haka, wadanda suka ji sai suka fara tashi daga wurin daya-daya, tun daga babbansu har ya zuwa karaminsu, sai da aka bar Yesu kadai, tare da macen tsaye a wurin. **10** Sai Yesu ya miķe tsaye ya tambaye ta ya ce, "Mace, ina suke? Ba wanda ya hukunta ki?" **11** Ta ce, "Ba kowa, ranka yă dade." Sai Yesu ya ce, "Haka ni ma ban hukunta ki ba. Ki tafi, ki daina rayuwar zunubi." **12** Sa'ad da Yesu ya sâke magana da mutanen, sai ya ce, "Ni ne hasken dunia. Duk wanda ya bi ni ba zai yi tafiya cikin duhu ba, sai dai yă sami hasken rayuwa." **13** Sai Farisiyawa suka tambaye shi suka ce, "Ga kai dai, kana yi wa kanka shaida, shaidarka kuwa ba tabbatacciya ba ce." **14** Sai Yesu ya

amsa ya ce, "Ko na shaidi kaina, ai, shaidata gaskiyar kuwa za tā'yantar da ku." 33 Sai suka tabbatacciya ce, gama na san inda na fito da amsa masa suka ce, "Ai, mu zuriyar Ibrahim ne kuma inda za ni. Amma ku ba ku san inda na kuma ba mu taba bauta wa kowa ba. Yaya za ka fito ko inda za ni ba. 15 Kuna shari'a bisa ga ce za a'yantar da mu?" 34 Yesu ya amsa ya ce, ma'aunin mutane; ni kuwa ba na yin wa kowa "Gaskiya nake gaya muku, duk mai yin zunubi shari'a. 16 Amma ko da zan yi shari'a, shari'ata bawan zunubi ne. 35 Bawa dai ba shi da wurin dайдai ce, don ba ni kadai ba ne. Ina tare da zama na dindindin a cikin iyali, amma da na Uba da ya aiko ni. 17 A cikin Dokarku a rubuce gida ne har abada. (aiōn g165) 36 Saboda haka in yake cewa shaidar mutum biyu tabbatacciya ce. Dan ya'yantar da ku, za ku'yantu da gaske. 37 18 Ni ne nake shaidar kaina, Uba da ya aiko ni Na dai san ku zuriyar Ibrahim ne. Duk da haka kuma yana shaidata." 19 Suka tambaye shi suka kuna shiri ku kashe ni, don maganata ba ta da ce, "Ina Uban nan naka?" Sai Yesu ya ce, "Ba ku wurin zama a cikinku. 38 Ina fadi muku abin da san ni ko Ubana ba. Da kun san ni, da za ku san na gani a wurin Ubana, ku kuwa kuna yin abin Ubana ma." 20 Ya fadi wadannan kalmomi ne da kuka ji daga wurin ubanku." 39 Suka ce, "To, yayında yake koyarwa a filin haikali, kusa da ai, Ibrahim ne mahaifinmu." Yesu ya ce, "Da inda ake ajiye baye-baye. Duk da haka ba wanda ku'ya yan Ibrahim ne, da za ku aikata abubuwani ya kama shi, domin lokacinsa bai yi ba tukuna. da Ibrahim ya yi. 40 Ga shi kun kudura, sai 21 Har wa yau Yesu ya sâke ce musu, "Zan tafi, kun kashe ni, ni mutumin da ya fada muku za ku kuwa neme ni, za ku kuma mutu cikin gaskiyar da na ji daga Allah. Ibrahim bai yi irin zunubinku. Inda za ni, ba za ku iya zuwa ba." 22 wadannan abubuwa ba. 41 Kuna yin abubuwani Wannan ya sa Yahudawa suka yi tambaya suka da ubanku yake yi ne." Suka ce, "Mu fa ba shegu ce, "Zai kashe kansa ne? Shi ya sa yake cewa, ba ne. Uba guda kadai da muke da shi, shi ne 'Inda za ni, ba za ku iya zuwa ba?" 23 Amma ya Allah kansa." 42 Yesu ya ce musu, "Da Allah ne ci gaba da cewa, "Ku daga kasa kuke; ni kuwa Ubanku, da kun kaunace ni, gama daga Allah na daga bisa ne. Ku na duniyan nan ne; ni kuwa ba fito yanzu kuma ga ni nan. Ban zo saboda kaina na duniyan nan ba ne. 24 Na gaya muku cewa ba, amma shi ne ya aiko ni. 43 Me ya sa ba kwa za ku mutu cikin zunubanku; in ba ku gaskata gane da maganata? Don ba kwa iya jin abin da cewa ni ne wanda na ce nake ba, lalle za ku nake fadi. 44 Ku na ubanku ne, Iblis, kuna kuwa mutu cikin zunubanku." 25 Suka ce, "Wane ne so ku aikata abin da ubanku yake so. Shi mai kai?" Sai Yesu ya amsa ya ce, "Ni ne wannan kisankai ne tun farko. Ba ruwansa da gaskiya, da na sha fadi muku. 26 Ina da abubuwa masu gama gaskiya ba ta cikinsa. Yayında yake karya, yawa da zan fada game ku in kuma yi muku yana yin halinsa ne, gama shi makaryaci ne, shari'a. Amma wanda ya aiko ni mai aminci ne, uban karairayi kuma. 45 Amma domin ina fadin abin da kuma na ji daga gare shi, shi nake gaya gaskiya, ba kwa gaskata! 46 Akwai waninku da wa duniya." 27 Ba su gane cewa yana yin musu zai iya hařařkewa na taba yin zunubi? In kuwa magana game da Ubansa ba ne. 28 Saboda haka gaskiya na fada, me ya sa ba kwa gaskata ni? Yesu ya ce, "Sa'ad da kuka daga Dan Mutum, a 47 Wanda yake na Allah, yakan ji abin da Allah sa'an nan ne za ku san cewa ni ne wannan da yake fadi. Abin da ya sa ba kwa jin sa kuwa shi na ce nake. Ni kuwa ba na yin kome ni kadai, sai ne don ku ba na Allah ba ne." 48 Yahudawa in dai fadi abin da Uba ya koya mini. 29 Wanda suka amsa masa suka ce, "Aha, ai, gaskiyarmu kuwa ya aiko ni yana tare da ni; bai bar ni ni da muka ce kai mutumin Samariya ne, kana kadai ba, domin kullum ina aikata abin da ya kuma da aljani." 49 Yesu ya ce, "Ni ba mai aljani gamshe shi." 30 Sa'ad da yake cikin magana, ba ne, ni dai ina girmama Ubana, ku kuwa da yawa suka ba da gaskiya gare shi. 31 Sai ba kwa girmama ni. 50 Ba na nema wa kaina Yesu ya ce wa Yahudawan da suka gaskata da dfaukaka, amma akwai wani wanda yake neman shi, "In dai kun rife koyarwata, ku almajiraina mini, shi ne kuma alkali. 51 Gaskiya nake gaya ne da gaske. 32 Sa'an nan za ku san gaskiya, muku, duk wanda ya kiyaye maganata, ba zai

dandana mutuwa ba sam.” (aiōn g165) 52 Da jin haka Yahudawa suka ce, “Tabdi, yanzu kam mun san kana da aljani! Ibrahim ya mutu haka ma annabawa, ga shi kana cewa duk wanda ya kiyaye maganarka ba zai dandana mutuwa ba sam. (aiōn g165) 53 Ka fi Ibrahim mahaifinmu ne? Ya mutu, haka ma annabawa. Wa kake dauka kanka ne?” 54 Yesu ya amsa ya ce, “In ma Yesu ya kwaba laka ya bude idanun mutumin na daukaka kaina, daukakata ba kome ba ce. Ubana, wanda kuke cewa shi ne Allahnku, shi ne wanda yake daukaka ni. 55 Ko da yake ba ku san shi ba, ni dai na san shi. In kuwa na ce ban san shi ba, na zama makaryaci kamar maganarsa. 56 Mahaifinku Ibrahim ya yi farin ciki sosai yā sami ganin ranata; ya kuwa gan ta, amsa ya ce, “Kai, shekarunka har yanzu ba su kai hamsin sha bamban. 57 Sai Yahudawa suka ce masa, “Gaskiya nake gaya muku, tun ba a haifi Ibrahim ba, ni ne!” 58 Yesu ya makahon suka ce, “Ba don mutumin ko iyayensa sun yi zunubi ne ba, sai dai don a bayyana aikin Allah ne a rayuwarsa. 59 Da jin haka sai suka ce, “Tab, ai, shi annabi ne.” 60 Yahudawa dai ba debo duwatsu don su jajjefe shi, amma Yesu ya buya, ya fita daga filin haikali.

9 Da Yesu yana tafiya, sai ya ga wani mutum wanda aka haifa makaho. 2 Sai almajiransa suka tambaye shi suka ce, “Rabbi, wane ne ya yi zunubi, mutumin ne, ko iyayensa, da ya sa aka haife shi makaho?” 3 Sai Yesu ya ce, “Ba don mutumin ko iyayensa sun yi zunubi ne ba, sai dai don a bayyana aikin Allah ne a rayuwarsa. 4 Muddin da sauran rana, dole mu yi aikin wanda ya aiko ni. Dare yana zuwa, sa’ad da ba wanda zai iya yin aiki. 5 Yayinda ina a cikin duniya, ni ne hasken duniya.” 6 Bayan ya fadī haka, sai ya tofa miyau a kasa, ya kwaba laka da miyau din, ya kuma shafa a idanun mutumin. 7 Ya ce masa, “Je ka, ka wanke a Tafkin Silowam” (kalman nan tana nufin “Aikakke”). Saboda haka mutumin ya tafi ya wanke, ya kuma dawo gida yana gani. 8 Maqwabta da wadanda suka saba ganinsa dā yana bara, suka ce, “Kai, ba wannan mutum ne ya saba zama yana bara ba?” 9 Wadansu suka ce shi mana. Wadansu kuwa suka ce, “A’a, ya dai yi kama da shi.” Amma shi dīn ya ce, “Kwarai kuwa ni ne.” 10 Sai suka ce, “To, yaya aka yi idanunka suka bude?” 11 Ya

amsa ya ce, “Mutumin da ake kira Yesu ne ya kwaba laka ya shafa mini a idanu. Ya ce mini in je Silowam in wanke. Na kuwa tafi, na wanke, sai na sami ganin gari.” 12 Suka tambaye shi suka ce, “Ina mutumin yake?” Ya ce, “Ban sani amsa kawo mutumin da dā yake makaho wurin Farisiyawa. 14 To, a ranar da ranar Asabbaci ce. 15 Saboda haka Farisiyawa suka tambaye shi yadda ya sami ganin gari. Mutumin ya amsa, “Ya shafa laka a idanuna, sai na wanke, ina kuwa gani.” 16 Sai wadansu daga cikin Farisiyawa suka ce, “Mutumin nan ku ke nan, amma na san shi, kuma ina kiyaye ba daga Allah yake ba, don ba ya kiyaye ranar Asabbaci.” Amma wadansu suka yi tambaya su yarda cewa dā shi makaho ne ya kuma sami ganin gari ba, sai da suka kira iyayen mutumin. 19 Suka tambaye su, “Wannan danku ne? Shi ne wanda kuka ce an haife shi makaho? To, ta yaya yake gani yanzu?” 20 Iyayen suka amsa suka ce, “Mun dai san shi dammu ne, mun kuma san cewa an haife shi makaho. 21 Sai dai yadda yake gani yanzu, ko kuma wa ya bude idanunsa, ba mu sani ba. Ku tambaye shi. Ai, shi ba yaro ba ne, zai fada da bakinsa.” 22 Iyayensa sun fada haka ne saboda suna tsoron Yahudawa, gama Yahudawa sun riga sun yanke shawara cewa duk wanda ya yarda cewa Yesu shi ne Kiristi, za a kore shi daga majami'a. 23 Shi ya sa iyayensa suka ce, “Ai, shi ba yaro ba ne, ku tambaye shi.” 24 Sai suka sāke kirān mutumin nan da yake makaho a dā, suka ce masa, “Ka daukaka Allah, mu kam, mun san mutumin nan mai zunubi ne.” 25 Sai ya amsa ya ce, “Ko shi mai zunubi ne ko babu, ni dai ban sani ba. Abu daya fa na sani, dā ni makaho ne, amma yanzu ina gani!” 26 Sai suka tambaye suka ce, “Shin, me ya yi maka? Ta yaya ya bude idanunka?” 27 Ya amsa ya ce, “Na riga na gaya muku ba ku kuwa saurara ba. Don me kuke so ku sāke ji? Ko ku ma kuna so ku zama almajiransa ne?” 28

Sai suka hau shi da zagi suna cewa, “Kai ne dai wadanda suka riga ni zuwa barayi ne,’yan fashi almajirin mutumin! Mu almajiran Musa ne! **29** kuma, amma tumakin ba su saurare su ba. **9** Mun dai san cewa Allah ya yi magana da Musa, Ni ne kofar; duk wanda ya shiga ta wurina amma wannan mutum ba mu san inda ya fito zai sami ceto. Zai riķa shiga yă fita yă kuwa ba.” **30** Sai mutumin ya ce, “Cabdi, yau ga abin sami wurin kiwo. **10** Barawo yakan zo don yă mamaki! Ba ku san inda ya fito ba, ga shi kuwa yi sata ne kawai da kisa da kuma barna. Ni ya bude idanuna. **31** Mun san cewa Allah ba kuwa na zo ne don su sami rai, su kuma same ya sauraron masu zunubi. Yakan saurari mai shi a yalwace. **11** “Ni ne makiyayi mai kyau. tsoronsa mai aikata nufinsa. **32** Ba wanda ya Makiyayi mai kyau yakan ba da ransa domin tařba ji cewa an bude idanun wanda aka haifa tumakin. **12** Wanda aka dauko haya ba shi ne makaho. (**aiōn g165**) **33** Da mutumin nan ba daga makiyayi mai tumakin ba. Saboda haka sa’ad Allah ba ne, da ba abin da zai iya yi.” **34** Sai suka da ya ga kyarkeci yana zuwa, sai yă sheka da amsa suka ce, “Kai da aka haifa cike da zunubi; gudu yă bar tumakin. Sai kyarkecin yă kai wa za ka yi karambanin koyarwar da mu!” Sai suka garken hari, yă kuma watsar da su. **13** Mutumin kore shi. **35** Yesu ya ji labari cewa sun kore shi, yakan gudu don shi dan haya ne kawai, bai da ya same shi kuwa, sai ya ce, “Ka gaskata da kuwa damu da tumakin ba. **14** “Ni ne makiyayi Dan Mutum?” **36** Sai mutumin ya amsa ya ce, mai kyau; na san tumakina, tumakina kuma “Ranka yă dade, wane ne shi? Gaya mini, don in sun san ni, **15** kamar yadda Uba ya san ni, ni gaskata da shi.” **37** Yesu ya ce, “Yanzu ka gan kuma na san Uba, ina kuwa ba da raina domin shi; tabbatacce ma, shi ne yake magana da kai.” tumakin. **16** Ina da wadansu tumaki da ba na **38** Sai mutumin ya ce, “Ubangiji, na gaskata,” ya wannan garken ba ne. Dole ne in kawo su su kuma yi masa sujada. **39** Yesu ya ce, “Saboda ma. Za su saurari muryata, za su kasance garke shari’ā ce na zo dunia nan, saboda makafi su guda daya, makiyayi guda kuma. **17** Abin da ya sami ganin gari, wadanda suke gani kuma su sa Ubana yake kaunata ke nan, domin ina ba da makance.” **40** Da Farisiyawan da suke tare da raina, in dauko shi kuma. **18** Ba mai karbe mini shi suka ji ya fadi haka sai suka yi tambaya suka rai, ina dai ba da shi. Ina da iko in ba da shi, ina ce, “Mene? Mu ma makafi ne?” **41** Yesu ya ce, da iko in dauko shi kuma. Wannan umarni kuwa “Ai, da ku makafi ne ma, da ba ku da zunubi, daga wurin Ubana na karbo shi.” **19** Saboda amma da yake kun ce, kuna gani, zunubanku suna nan daram.

10 “Gaskiya nake gaya muku, mutumin da bai shiga inda ake ajiye garken tumaki ta kofa ba, amma ya hau ta katanga, barawo ne, dan fashi kuma. **2** Mutumin da ya shiga ta kofa makiyayin tumakinsa ne. **3** Mai gadin yakan bude wa makiyayin kofa, tumakin kuma sukan saurari muryarsa. Yakan kira tumakinsa da suna, yă kuma fid da su waje. **4** Sa’ad da ya fitar da dukan nasa waje, sai ya ja gabansu, tumakinsa kuma sukan bi shi domin sun san muryarsa. **5** Amma ba za su tařba bin bařko ba; sai dai ma su guje masa don ba su san muryar bařko ba.” **6** Yesu ya yi musu wannan misali, amma ba su fahimci abin da yake fada musu ba. **7** Saboda haka Yesu ya sâke cewa, “Gaskiya nake gaya muku, ni ne kofar tumakin. **8** Duk

Makiyayi mai kyau yakan ba da ransa domin tumakin. **12** Wanda aka dauko haya ba shi ne makaho. (**aiōn g165**) **33** Da mutumin nan ba daga makiyayi mai tumakin ba. Saboda haka sa’ad Allah ba ne, da ba abin da zai iya yi.” **34** Sai suka da ya ga kyarkeci yana zuwa, sai yă sheka da amsa suka ce, “Kai da aka haifa cike da zunubi; gudu yă bar tumakin. Sai kyarkecin yă kai wa za ka yi karambanin koyarwar da mu!” Sai suka garken hari, yă kuma watsar da su. **13** Mutumin kore shi. **35** Yesu ya ji labari cewa sun kore shi, yakan gudu don shi dan haya ne kawai, bai da ya same shi kuwa, sai ya ce, “Ka gaskata da kuwa damu da tumakin ba. **14** “Ni ne makiyayi Dan Mutum?” **36** Sai mutumin ya amsa ya ce, mai kyau; na san tumakina, tumakina kuma “Ranka yă dade, wane ne shi? Gaya mini, don in sun san ni, **15** kamar yadda Uba ya san ni, ni gaskata da shi.” **37** Yesu ya ce, “Yanzu ka gan kuma na san Uba, ina kuwa ba da raina domin shi; tabbatacce ma, shi ne yake magana da kai.” tumakin. **16** Ina da wadansu tumaki da ba na **38** Sai mutumin ya ce, “Ubangiji, na gaskata,” ya wannan garken ba ne. Dole ne in kawo su su kuma yi masa sujada. **39** Yesu ya ce, “Saboda ma. Za su saurari muryata, za su kasance garke shari’ā ce na zo dunia nan, saboda makafi su guda daya, makiyayi guda kuma. **17** Abin da ya sami ganin gari, wadanda suke gani kuma su sa Ubana yake kaunata ke nan, domin ina ba da makance.” **40** Da Farisiyawan da suke tare da raina, in dauko shi kuma. **18** Ba mai karbe mini shi suka ji ya fadi haka sai suka yi tambaya suka rai, ina dai ba da shi. Ina da iko in ba da shi, ina ce, “Mene? Mu ma makafi ne?” **41** Yesu ya ce, da iko in dauko shi kuma. Wannan umarni kuwa “Ai, da ku makafi ne ma, da ba ku da zunubi, daga wurin Ubana na karbo shi.” **19** Saboda amma da yake kun ce, kuna gani, zunubanku wadannan kalmomi fa, sai baraka ta sâke shiga cikin Yahudawa. **20** Da yawa daga cikinsu suka ce, “Yana da aljani, yana kuma hauka. Don me za ku saurare shi?” **21** Amma wadansu suka ce, “Kai, wadannan kalmomi ba na mai aljani ba ne. Anya, aljani yana iya bude idanun makaho?” **22** Bikin Mikawa a Urushalima ya kewayo, lokacin sanyin hunturu ne kuwa. **23** Sai ga Yesu a filin haikali yana zagawa a Shirayin Solomon, **24** sai Yahudawa suka taru kewaye da shi, suka ce masa, “Har yaushe za ka bar mu da shakka? In kai ne Kiristin, ka fada mana a fili mana.” **25** Yesu ya amsa ya ce, “Na fada muku, amma ba ku gaskata ba. Ayyukan da nake yi cikin sunan Ubana su suke nuna ko wane ne ni. **26** Amma ba ku gaskata ba domin ku ba tumakina ba ne. **27** Tumakina sukan saurari muryata; na sansu, suna kuma bi na. **28** Ina ba su rai madawwami, ba za su taba hallaka ba; ba kuma

mai kwace su daga hannuna. (aiōn g165, aiōnios g166) da haka sa'ad da ya ji Lazarus ba shi da lafiya, 29 Ubana, wanda ya ba ni su, ya fi duka girma, sai ya kara kwana biyu a inda yake. 7 Sai ya ba mai kwace su daga hannun Ubana. 30 Da ni ce wa almajiransa, “Mu koma Yahudiya.” 8 Sai da Uba daya ne.” 31 Sai Yahudawa suka sāke suka ce, “Rabbi, ba da dadewa ba ne Yahudawa debo duwatsu don su jajjefe shi, 32 amma Yesu suka nemi su jajjefe ka, duk da haka za ka koma ya ce musu, “Na nuna muku ayyukan alheri can?” 9 Yesu ya amsa ya ce, “Ba sa'a goma masu yawa da Uba ya aiko ni in yi, a kan wanne sha biyu ce yini guda ba? Mutumin da yake kuke so ku jajjefe ni?” 33 Yahudawa suka amsa tafiya da rana ba zai yi tuntube ba gama yana suka ce, “Ai, ba don wani daga cikin wadannan ganin hasken duniyan nan. 10 Sai a sa'ad da ayyukan alheri ne muke so mu jajjefe ka ba, yake tafiya da dare ne zai yi tuntube, don ba amma don sabon da kake yi, kai da kake mutum shi da haske.” 11 Bayan ya fada haka, sai ya kawai, kana mai da kanka Allah.” 34 Yesu ya kara ce musu, “Abokimmu Lazarus ya yi barci, amsa musu ya ce, “Ba a rubuce yake a cikin amma za ni in tashe shi.” 12 Almajiransa suka Dokarku ba cewa, ‘Na ce ku alloli ne?’ 35 Mun ce, “Ubangiji, in barci ne yake, to, ai, zai sami dai san Nassi ba ya karya, In har ya kira su sauksi.” 13 Yesu kuwa yana magana mutuwarsa wadanda maganar Allah ta zo musu, ‘alloli,’ 36 ce, amma almajiransa suka dauka yana nufin to, game da wanda Uba ya kebe a matsayin nasa barcin gaskiya ne. 14 Saboda haka sai ya gaya ne ya kuma aiko shi duniya. Don me kuke ce musu a fili cewa, “Lazarus ya mutu, 15 amma sabo nake, domin na ce, ‘Ni Dan Allah ne?’ 37 In saboda ku na yi farin ciki da ba na can, domin ku ba ayyukan da Ubana yake yi ne nake yi ba, to, gaskata. Amma mu dai je wurinsa.” 16 Sai Toma kada ku gaskata ni. 38 Amma in su nake yi, ko ba (wanda ake kira Didaimus) ya ce wa sauran ku gaskata ni ba, to, ku gaskata ayyukan, don ku almajiran, “Mu ma mu je, mu mutu tare da shi.” sani, ku kuma gane, Uban yana cikina, ni kuma 17 Da isowarsa, Yesu ya tarar Lazarus ya riga ya ina cikin Uban.” 39 Sai suka sāke yin kokari yi kwana hudu a kabari. 18 Betani bai kai mil su kama shi, amma ya kubuce musu. 40 Sa'an biyu ba daga Urushalima, 19 Yahudawa da yawa nan Yesu ya sāke koma ketaren Urdun inda kuwa suka zo wurin Marta da Maryamu don su dā Yohanna yake baftisma. A can ya zauna 41 yi musu ta'aziyya, saboda rasuwar dan'uwansi, mutane da yawa suka zo wurinsa. Suka ce, “Ko 20 Sa'ad da Marta ta ji cewa Yesu yana zuwa, da yake Yohanna bai yi wani abin banmamaki sai ta fita don ta tarye shi, amma Maryamu ba, duk abubuwan da Yohanna ya fada game ta zauna a gida. 21 Sai Marta ta ce wa Yesu, da mutumin nan gaskiya ne.” 42 A nan kuwa “Ubangiji, da kana nan da dan'uwana bai mutu ba. 22 Amma na san cewa ko yanzu ma Allah zai ba ka duk abin da ka roka.” 23 Yesu ya ce mata, “Dan'uwanki zai sāke tashi.” 24 Marta ta amsa ta ce, “Na sani zai sāke tashi a tashin matattu a rana ta karshe.” 25 Yesu ya ce mata, “Ni ne tashin matattu da kuma rai. Duk wanda ya gaskata da ni zai rayu, ko ya mutu; 26 kuma duk wanda yake raye ya kuma gaskata da ni ba zai taba mutuwa ba. Kin gaskata wannan?” (aiōn g165) 27 Sai ta ce masa, “I, Ubangiji, na gaskata kai ne Kiristi, Dan Allah, mai zuwa cikin duniya.” 28 Bayan ta fada haka kuwa, sai ta koma ta je ta kira'yar'uwartu Maryamu a gefe. Ta ce, “Ga Malam ya zo, kuma yana kiranki.” 29 Sa'ad da Maryamu ta ji haka sai ta yi wuf ta tafi wurinsa. 30 Yesu dai bai riga ya shiga kauyen

11 To, an yi wani mutum mai suna Lazarus wanda ya yi rashin lafiya. Shi daga Betani ne, kauyen su Maryamu da'yar'uwartu Marta. 2 Maryamun nan kuwa, wadda dan'uwanta Lazarus yake rashin lafiya, ita ce ta zuba wa Ubangiji turare ta kuma goge kfafunsa da gashin kanta. 3 Saboda haka'yan'uwsana mata suka aika da sako wa Yesu cewa, “Ubangiji, wannan da kake kauna yana rashin lafiya.” 4 Sa'ad da ya ji haka, sai Yesu ya ce, “Wannan rashin lafiya ba zai kai ga mutuwa ba. A'a, sai dai don a daukaka Allah a kuma daukaka Dan Allah ta wurin wannan.” 5 Yesu kuwa yana kaunar Marta da'yar'uwartu da kuma Lazarus. 6 Duk

ba tukuna, har yanzu yana inda Marta ta tarye kasance babban first a shekarar ya ce, “Ku shi. **31** Da Yahudawan da suke tare da Maryamu dai ba ku san kome ba! **50** Ba ku gane ba, ai, a cikin gida, suke mata ta’aziyya, suka ga ta gwamma mutum daya yā mutu saboda mutane yi wuf ta fita, sai suka bi ta, suna tsammani da duk kasar ta hallaka.” **51** Bai fada haka bisa za ta kabarin ne tā yi kuka a can. **32** Sa’ad da nufinsa ba, sai dai a matsayinsa na babban first Maryamu ta kai inda Yesu yake, ta kuma gan a shekarar, ya yi annabci ne cewa Yesu zai mutu shi, sai ta fādī a gabansa ta ce, “Ubangiji, da saboda kasar Yahudawa, **52** ba don kasan nan kana nan, da dan’uwana bai mutu ba.” **33** Da kafai ba amma don yā tattaro’ya’yan Allah da Yesu ya ga tana kuka, Yahudawan da suka zo suke warwatse ma, su zama daya. **53** Saboda tare da ita ma suna kuka, sai ya yi juyayi kwarai haka, daga wannan rana suka kulla su dauke a ruhu ya kuma damu. **34** Sai ya yi tambaya ransa. **54** Saboda haka Yesu bai kara tafiya a ya ce, “Ina kuka sa shi?” Suka amsa suka ce, cikin Yahudawa a sarari ba. A maimako haka “Ubangiji zo ka gani.” **35** Yesu ya yi kuka. **36** Sai sai ya janye zuwa yankin kusa da hamada, a Yahudawa suka ce, “Dubi yadda yake kaunarsa!” wani kauye da ake kira Efraim, inda ya zauna **37** Amma wadansunsu suka ce, “Anya, wanda da almajiransa. **55** Sa’ad da lokaci ya yi kusa a ya bude wa makahon nan idanu, ba zai iya yin yi Bikin Ketarewa na Yahudawa, da yawa suka wani abu yā hana wannan mutum mutuwa ba?” haura daga kauyuka zuwa Urushalima, don su **38** Yesu, har yanzu cike da juyayi, ya zo kabarin. tsarkake kansu kafin Bikin Ketarewa. **56** Suka Kogo ne da aka rufe bakin da dutse. **39** Sai Yesu yi ta neman Yesu, da suke a tsaitseye a filin ya ce, “Ku kawar da dutsen.” Marta, yar’uwani haikali kuwa suka dinga tambayar juna, suna mamacin ta ce, “Ubangiji, yanzu, ai, zai yi wari, cewa, “Me kuka gani? Anya, zai zo Bikin kuwa?” don yau kwanansa hudu ke nan a can.” **40** Sai **57** Manyan firostoci da Farisiyawa tuni sun riga Yesu ya ce, “Ban gaya miki cewa in kin gaskata sun yi umarni cewa duk wanda ya san inda Yesu za ki ga daukakar Allah ba?” **41** Saboda haka yake, yā fada don su kama shi.

suka kawar da dutsen. Sa’an nan Yesu ya dubi sama ya ce, “Uba, na gode maka da ka saurare ni. **42** Na san kullum kakan saurare ni, na dai fada haka ne saboda amfanin mutanen nan da suke tsaitseye, don su gaskata cewa kai ka aiko ni.” **43** Sa’ad da ya fada haka, sai Yesu ya yi kira da babbar murya ya ce, “Lazarus, ka fito!” **44** Sai mamacin ya fito, hannuwansa da kafafunsa a daure da kyallayen lilin, fuskarsa kuwa an nade da mayafi. Yesu ya ce musu, “Ku tube kayan bizo, ku bar shi yā tafi.” **45** Saboda haka Yahudawa da yawa da suka zo don su ziyarci Maryamu, suka kuma ga abin da Yesu ya yi, suka ba da gaskiya gare shi. **46** Amma wadansunsu suka je wurin Farisiyawa suka gaya musu abin da Yesu ya yi. **47** Sai manyan firostoci da Farisiyawa suka kira taron Majalisa. Suka yi tambaya suna cewa, “Me muke yi ne? Ga mutumin nan yana yin abubuwani banmamaki masu yawa. **48** In fa muka kyale shi ya ci gaba da haka, kowa zai gaskata da shi, Romawa kuma su zo su karbe wurinmu su kuma kwace kasarmu.” **49** Sai waninsu, mai suna Kayifas, wanda ya

12 Kwana shida kafin Bikin Ketarewa, sai Yesu ya iso Betani, inda Lazarus yake, wanda Yesu ya tā da daga matattu. **2** A nan aka shirya abincin yamma don girmama Yesu. Marta ta ce yi hidima, Lazarus kuma yana daya cikin wafanda suke ci tare shi. **3** Sai Maryamu ta dauki wajen awo guda na nardi zalla, turare mai tsada; ta zuba a kafafun Yesu ta kuma goge kafafunsa da gashinta. Gidan duk ya cika da kanshin turaren. **4** Amma daya daga cikin almajiransa, Yahuda Iskariyot, wanda daga bayza i bashe shi, bai amince ba ya ce, **5** “Don me ba a sayar da turaren nan aka kuma ba da kudin ga matalauta ba? Ai, kudin ya kai albashin shekara guda.” **6** Ya yi wannan magana ba don ya kula da matalauta ba ne, sai dai don shi barawo ne. Da yake shi ne mai ajiyu jakar kudin, yakan taimaki kansa da abin da aka sa a ciki. **7** Yesu ya ce, “Ku kyale ta, an nufa ta ajiye wannan turaren don ranar jana’izata. **8** Kullum za ku kasance da matalauta, amma ba kullum za ku kasance tare da ni ba.” **9** Ana cikin

haka sai babban taron Yahudawa suka sami saboda wannan dalili ne musamman na zo. **28**
labari Yesu yana can suka kuwa zo, ba kawai Uba, ka daukaka sunanka!" Sai wata murya ta
don shi ba amma don su kuma ga Lazarus, fito daga sama ta ce, "Na riga na daukaka shi,
wanda ya tā da daga matattu. **10** Saboda haka zan kuma kara daukaka shi." **29** Taron da suke
manyanyan firistoci suka kulla su kashe Lazarus shi a wurin suka ji, suka ce an yi tsawa; wadansu
ma, **11** gama dalilinsa Yahudawa da yawa suna kuwa suka ce mala'ika ne ya yi masa magana.
komawa ga Yesu suna kuma ba da gaskiya gare **30** Yesu ya ce, "An yi wannan muryar saboda
shi. **12** Kashegari babban taron da suka zo Bikin amfaninku ne, ba don nawa ba. **31** Yanzu ne
suka sami labari cewa Yesu yana kan hanyarsa za a yi wa duniyan nan shari'a, yanzu ne za a
zuwa Urushalima. **13** Sai suka daddauko rassan tumibuke mai mulkin duniyan nan. **32** Amma ni,
dabino suka fiffita taryensa, suna daga murya sa'ad da aka daga ni daga kasa, zan ja dukan
suna cewa, "Hosanna!" "Mai albarka ne wanda mutane gare ni." **33** Ya fada haka ne don yā
yake zuwa cikin sunan Ubangiji!" "Mai albarka nuna irin mutuwar da zai yi. **34** Sai taron suka
ne Sarkin Isra'il!" **14** Yesu ya sami dan jaki, ce, "Ahab, Dokarmu ta gaya mana cewa, Kiristi
ya hau, kamar yadda yake a rubuce cewa, **15** zai kasance har abada, to, yaya za ka ce, 'Dole
"Kada ki ji tsoro, ya Diyar Sihiyona; duba, ga ne a daga 'Dan Mutum?" Wane ne wannan "Dan
sarkinki yana zuwa, zaune a kan aholaki jaki." **35** Mutum?" (aiōn g165) **35** Sai Yesu ya ce musu,
16 Da fari almajiransa ba su gane dukan wannan "Haske zai kasance da ku na dan lokaci. Ku
ba. Sai bayan da aka daukaka Yesu, sa'an nan yi tafiya yayında hasken yana nan tare da ku,
suka gane cewa an rubuta wadannan abubuwa kada duhu yā cim muku. Mai tafiya a cikin
game da shi ne, har ma suka yi masa wadannan duhu bai san inda za shi ba. **36** Ku dogara ga
abubuwa. **17** Taron da suke tare da shi a sa'ad hasken yayında kuke da shi, don ku zama'ya'yan
da ya kira Lazarus daga kabari ya kuma tā da haske." Da Yesu ya gama magana, sai ya tafi ya
shi daga matattu suka yi ta baza labarin. **18** buya daga gare su. **37** Ko bayan Yesu ya yi dukan
Mutane da yawa kuwa suka fita taryensa, saboda wadannan abubuwan banmamaki a gabansu,
sun ji labarin abin banmamakin da ya yi. **19** duk da haka ba su gaskata da shi ba. **38** Wannan
Saboda haka Farisiyawa suka ce wa junna, "Duba, ya faru ne, don a cika maganar annabi Ishaya
wannan ba ya kai mu ko'ina. Ga shi, duk duniya cewa, "Ubangiji, wa ya gaskata sakonmu, ga wa
tana bin sal!" **20** To, akwai wadansu Hellenawa kuma aka bayyana hannun ikon Ubangiji?" **39**
a cikin wadanda suka haura don su yi sujada Saboda haka ba su iya gaskatawa ba, domin,
a Bikin. **21** Suka zo wurin Filibus, wanda yake kamar yadda Ishaya ya fada a wani wuri cewa,
daga Betsaida ta Galili, da roko. Suka ce, "Ranka **40** "Ya makantar da idanunsu ya kuma taurare
yā dade, muna so mu ga Yesu." **22** Sai Filibus ya zukatansu, don kada su gani da idanunsu, ko su
je ya gaya wa Andarawus, Andarawus da kuma fahimta a zukatansu, ko kuwa su juyo, har in
Filibus suka gaya wa Yesu. **23** Yesu ya amsa ya warkar da su." **41** Ishaya ya fadi haka ne, saboda
ce, "Lokaci ya yi da za a daukaka 'Dan Mutum. ya hangi daukakar Yesu, ya kuwa yi magana a
24 Gaskiya nake gaya muku, sai kwayar alkama kansa. **42** Duk da haka, da yawa har daga cikin
ta fadi kasa ta mutu, in ba haka ba za tā kasance shugabanni ma suka gaskata da shi. Amma
kwaya daya tak. Amma in ta mutu, za tā ba saboda Farisiyawa ba su furta bangaskiyarsu ba,
da'ya'ya da yawa. **25** Duk mai kaunar ransa, zai don tsoron kada a kore su daga majami'a; **43**
rasa shi, duk mai kin ransa a wannan duniya, gama sun fi son yabon mutane, fiye da yabon
zai kiyaye shi har yā zuwa rai madawwami. Allah. **44** Sa'an nan Yesu ya daga murya ya
(aiōnios g166) **26** Duk wanda zai bauta mini dole ce, "Duk wanda ya gaskata da ni, ba ni yake
yā bi ni, inda kuma nake, a can bawana zai gaskatawa ba, amma ga wanda ya aiko ni ne.
kasance. Ubana zai girmama wanda yake bauta **45** Duk mai dubana, yana duban wanda ya aiko
mini. **27** "Yanzu kuwa na damu, amma me zan ni ne. **46** Na zo cikin duniya a kan ni haske ne,
ce? 'Uba, ka cece ni daga wannan sa'a'? A'a, ai, don duk wanda ya gaskata da ni, kada yā zauna

a cikin duhu. **47** “Duk mai jin kalmomina bai kuwa kiyaye su ba, ba ni ba ne nake shari’anta shi. Gama ban zo domin in yi wa duniya shari’a haka ba, sai dai domin in cece ta. **48** Akwai mai hukunci saboda wanda ya ki ni, bai kuma karbi ba ku misali domin ku yi yadda na yi muku. kalmomina ba; wannan maganar da na fada ita **49** Gama fi maigidansa, ko dan safon da ya fi wanda ba don kaina na yi magana ba, Uban da ya aiko ya aike shi. **50** Na san cewa umarninsa yana kai ga rai madawwami. Saboda haka duk abin da na fada na fade shi ne kamar dai yadda Uba ya ce in fada.” (*aiōnios g166*)

13 Ana gab da Bikin Ketarewa. Yesu kuwa ya san cewa lokaci ya yi da zai bar wannan duniya, yă koma wurin Uba. Da yake ya kaunaci wadanda suke nasa a duniya, yanzu kuwa ya nuna musu cikakkiyar kaunarsa. **2** Ana cikin cin abincin yamma, Iblis kuwa ya riga ya zuga Yahuda Iskariyot, dan Siman yă bashe Yesu. **3** Yesu kuwa ya san cewa, Uba ya sa dukan abubuwa a karkashin ikonsa, ya kuma san cewa daga Allah ya zo, zai kuma koma wurin Allah; **4** saboda haka ya tashi daga cin abincin, ya tube rigarsa ta waje, ya daura tawul a fuginsa. **5** Bayan haka, sai ya zuba ruwa a cikin kwano, sa’nan ya fara wanke kafafun almajiransa, yana sharewa da tawul wanda ya daura. **6** Ya zo kan Siman Bitrus, wanda ya ce masa, “Ubangiji, kai za ka wanke kafafuna?” **7** Yesu ya amsa ya ce, “Yanzu ba ka fahimci abin da nake yi ba, amma nan gaba za ka gane.” **8** Sai Bitrus ya ce, “Faufau, ba za ka taba wanke kafafuna ba.” Yesu ya amsa ya ce, “Sai na wanke ka, in ba haka ba, ba ka da rabo a gare ni.” (*aiōn g165*) **9** Sai Siman Bitrus ya ce, “To, Ubangiji, ba kafafuna kadai ba har ma da hannuwana da kaina kuma!” **10** Yesu ya amsa ya ce, “Wanda ya riga ya yi wanka yana bukata yă wanke kafafunsa ne kawai; dukan jikinsa yana da tsabta. Ku kuwa kuna da tsabta, ko da yake ba kowannenku ba.” **11** Gama ya san wanda zai bashe shi, shi ya sa ya ce, “Ba kowa ba ne yake da tsabta.” **12** Da ya gama wanke Kafafunsu, sai ya sa tufafinsa ya koma wurin zamansa. Ya tambaye su ya ce, “Kun fahimci abin da na yi muku? **13** Kuna ce da ni ‘Malam’

da kuma ‘Ubangiji,’ daidai ne kuwa, gama haka ce za tă hukunta shi a rana ta Karshe. **14** Da yake ni da nake Ubangijinku da shi. Gama fi maigidansa, ko dan safon da ya fi wanda abubuwa, ku masu albarka ne, in kuka yi su. **18** “Ba dukanku nake nufi ba; na san wadanda na zabia. Wannan kuwa don a cika Nassi ne da ya ce, ‘Wanda ya ci burodina tare da ni ya tasar mini.’ **19** “Ina fada muku yanzu tun kafin yă faru, domin in ya faru, ku gaskata cewa ni ne Shi. **20** Gaskiya nake gaya muku, ‘Duk wanda ya karbi wani da na aiko, ni ne ya karbia ke nan. Kuma duk wanda ya karbie ni, ya karbi wanda ya aiko ni ne.’” **21** Bayan Yesu ya fadi haka, sai ya yi juyayi a ruhu, ya kuma furtu cewa, “Gaskiya nake gaya muku, dayanku zai bashe ni.” **22** Almajiransa suka dubi juna, suka rasa ko da wa yake. **23** Daya daga cikin almajiran Yesu wanda yake kauna kuwa, yana zaune kusa da shi. **24** Sai Siman Bitrus ya taba wannan almajirin ya ce, “Tambaye shi, wa yake nufi?” **25** Shi kuwa da yake jingine kusa da Yesu, ya ce, “Ubangiji, wane ne?” **26** Yesu ya amsa ya ce, “Shi ne wanda zan ba shi gutsurin burobin nan sa’ad da na tsoma cikin kwanon.” Da ya tsoma gutsurin burobin, sai ya ba wa Yahuda Iskariyot, dan Siman. **27** Nan take bayan Yahuda ya karbi burobin, sai Shaifan ya shige shi. Sai Yesu ya ce masa, “Abin nan da kake niyyar yi, ka yi shi maza.” **28** Amma ba wani a wurin cin abincin da ya fahimci dalilin da ya sa Yesu ya fada masa haka. **29** Da yake Yahuda ne ma’aji, wadansunsu suka dauka Yesu yana ce masa yă sayi abin da ake bukata don Bikin ne, ko kuwa yă ba wa matalauta wani abu. **30** Nan da nan da Yahuda ya karbi burobin, sai ya fita. A lokacin kuwa dare ya yi. **31** Da ya tafi, sai Yesu ya ce, “Yanzu ne aka daukaka Dan Mutum aka kuma daukaka Allah a cikinsa. **32** In kuwa Allah ya sami daukaka a cikin Dan, Allah kuwa zai daukaka Dan zuwa ga zatinsa, zai kuma daukaka shi nan take. **33** “Ya’vana, zan kasance da ku na dan kanfani lokaci ne. Za ku neme ni.

Kuma kamar yadda na gaya wa Yahudawa, haka roke ni kome a cikin sunana, zan kuwa yi. **15**
nake gaya muku yanzu. Inda zan tafi, ba za ku “In kuna kaunata za ku yi biyayya da umarnina.
iya zuwa ba. **34** “Sabon umarni nake ba ku. Ku kaunaci junna. Kamar yadda na kaunace ku, ku
ma ku kaunaci junna. **35** Ta haka kowa zai san cewa ku almajiraina ne, in kuna kaunac junna.”
36 Siman Bitrus ya tambaye shi ya ce, “Ubangiji ina za ka?” Yesu ya amsa ya ce, “Wurin da za
ni, ba za ka iya zuwa yanzu ba, amma za ka bi don me ba zan binka yanzu ba? Zan ba da raina
ni daga baya.” **37** Bitrus ya ce masa, “Ubangiji, don me ba zan binka yanzu ba? Zan ba da raina
kumaka, kafin zakara yā yi cara, za ka yi mūsun yake da umarnaina yana kuma yin biyayya da
ni, ba za ka iya zuwa yanzu ba, amma za ka bi don me ba zan binka yanzu ba? Zan ba da raina
ni daga baya.” **38** Sai Yesu ya amsa ya ce, “Anya, za ranan nan za ku sani ina cikin Uba, ku kuma
ka iya ba da ranka saboda ni? Gaskiya nake fada kuna cikina, ni kuma ina cikinku. **19** Ba da dadewa
ni, ba za ka iya zuwa yanzu ba, amma za ka bi don me ba zan binka yanzu ba? Zan ba da raina
ni daga baya.” **20** A saboda kai.” **39** Sai Yesu ya amsa ya ce, “Anyaa, za ranan nan za ku sani ina cikin Uba, ku kuma
ka iya ba da ranka saboda ni? Gaskiya nake fada kuna cikina, ni kuma ina cikinku. **21** Duk wanda
maka, kafin zakara yā yi cara, za ka yi mūsun yake da umarnaina yana kuma yin biyayya da
ni, ba za ka iya zuwa yanzu ba, amma za ka bi don me ba zan binka yanzu ba? Zan ba da raina
ni daga baya.” **22** Sai Yahuda (ba Yahuda Iskariyot ba) ya ce, “Ubangiji, me ya sa za ka bayyana kanka
gare mu amma ba ga duniya ba?” **23** Yesu ya amsa ya ce, “Duk mai kaunata, zai yi biyayya da
koyarwata. Ubana zai kaunace shi, za mu kuwa zo wurinsa mu zauna tare da shi. **24** Wanda ba
ya kaunata ba zai yi biyayya da koyarwata ba. Wadannan kalmomin da kuke ji ba nawa ba
ne; na Uba ne da ya aiko ni. **25** “Duk wannan na fada ne yayinda ina tare da ku. **26** Amma
Mai Taimako, Ruhu Mai Tsarki, wanda Uba zai aiko cikin sunana, zai koya muku kome, zai
kuma tuna muku duk abin da na fada muku. **27** Salama na bari tare da ku; salamata nake ba ku.
Ba kamar yadda duniya take bayarwa nake ba ku ba. Kada zuciyarku ta baci kada kuma ku ji
tsoro. **28** “Kun dai ji na ce, ‘Zan tafi in kuma sāke dawo wurinku.’ In har kuna kaunata, za
ku yi farin ciki cewa za ni wurin Uba, domin kuwa Uban ya fi ni. **29** Na fada muku tun kafin
yā faru, domin in ya faru, ku gaskata. **30** Ba zan kara yi muku magana ba, gama mai mulkin
duniyan nan yana zuwa. Ba shi da iko a kaina,
31 amma dole duniya ta koya cewa ina kaunac Uba, ina kuma yin yadda Ubana ya umarce ni.
“Ku zo, mu bar nan.

14 “Kada zuciyarku ta baci. Ku gaskata da Allah, ku kuma gaskata da ni. **2** A cikin
gidan Ubana akwai wurin zama da yawa; da a ce ba haka ba ne, da na gaya muku. Za ni can don
in shirya muku wuri. **3** In kuwa na tafi na shirya muku wuri, sai in dawo in dauke ku ku kasance
tare da ni don ku kasance inda nake. **4** Ai, kun san hanyar zuwa inda za ni.” **5** Sai Toma ya ce
masa, “Ubangiji, ba mu san inda za ka ba, to, ta yaya za mu san hanyar?” **6** Yesu ya amsa ya ce,
“Ni ne hanya, ni ne gaskiya, ni ne kuma rai. Ba mai zuwa wurin Uba sai dai ta wurina. **7** Da
kun san ni, da za ku san Ubana ma. Daga yanzu, kun san shi kun kuma gan shi.” **8** Filibus ya ce,
“Ubangiji, ka nuna mana Uban, wannan kuwa zai biya bukatarmu.” **9** Yesu ya amsa ya ce, “Ba
san ni ba, Filibus, duk da dadewan nan da na yi tare da ku? Duk wanda ya gan ni, ai, ya ga Uban.
Yaya za ka ce, ‘Ka nuna mana Uban?’ **10** Ba ka gaskata cewa ina cikin Uba, Uba kuma yana
cikina ba? Kalmomin da nake gaya muku ba na kaina ba ne. Ai, Uban da yake raye a cikina ne
yake aikinsa. **11** Ku gaskata ni sa’ad da na ce ina cikin Uba, Uba kuma yana cikina. Ko kuwa
ku gaskata ni saboda ayyukan banmamakin su kansu. **12** Gaskiya nake gaya muku, duk wanda
yake da bangaskiya gare ni, zai yi abubuwana da ni nake yi. Zai ma yi abubuwa masu girma fiye
da wadannan, don zan tafi wurin Uba. **13** Kuma zan yi duk abin da kuka roka cikin sunana, don
Dan ya kawo daukaka ga Uban. **14** Za ku iya

15 “Ni ne kuringar inabi na gaskiya, Ubana
kuwa shi ne manomin. **2** Yakan sare kowane
reshe a cikina da ba ya’ya’ya, amma yakan

kundume kowane reshe da yake ba da'ya'ya, biyayya da taku ma. **21** Za su yi muku haka domin yă kara ba da'ya'ya. **3** Kun riga kun zama saboda sunana, gama ba su san Wannan da ya masu tsabta saboda maganar da na yi muku. aiko ni ba. **22** Da a ce ban zo na yi musu magana **4** Ku kasance a cikina, ni kuma zan kasance a ba, da ba su da zunubi. Yanzu kam, ba su da cikinku. Babu reshen da zai iya yin'ya'ya da wata hujja a kan zunubinsu. **23** Wanda ya ki ni kansa, dole yă kasance a jikin kuringar inabin. ya ki ya ki Ubana ma. **24** Da a ce ban yi ayyuka a Haka ku ma, ba za ku iya ba da'ya'ya ba sai kun cikinsu wadanda babu wani da ya taba yi ba, da kasance a cikina. **5** “Ni ne kuringar inabin; ku ba su da zunubi. Amma yanzu sun ga wadannan ne kuma rassan. In mutum ya kasance a cikina ayyukan banmamaki, duk da haka sun ki ni ni kuma a cikinsa, zai ba da'ya'ya da yawa; in sun kuma ki Ubana. **25** Amma wannan ya faru ba tare da ni ba, ba za ku iya yin kome ba. **6** ne domin a cika abin da yake a rubuce cikin Duk wanda bai kasance a cikina ba, yana kamar Dokarsu cewa, ‘Sun ki ni ba dalili.’ **26** “Sa’ad da reshen da aka jefar yă bushe; irin wadannan Mai Taimako ya zo, wanda zan aiko muku daga rassan ne akan tattara, a jefa cikin wuta a kone. wurin Uba, Ruhun gaskiya wanda yake fitowa **7** In kun kasance a cikina kalmomina kuma suka daga wurin Uba, zai ba da shaida game da ni. **27** kasance a cikinku, ku roki kome da kuke so, Ku ma dole ku ba da shaida, domin kun kasance za a kuwa ba ku. **8** Wannan ne yakan kawo tare da ni tun daga farko.

daukaka ga Ubana, ku ba da'ya'ya da yawa, kuna kuma nuna kanku ku almajiraina ne. **9** “Kamar yadda Uba ya kaunace ni, haka ni ma na kaunace ku. To, fa, ku kasance cikin kaunata. **10** In kuka yi biyayya da umarnaina, za ku kasance a cikin kaunata, kamar dai yadda na yi biyayya da umarnan Ubana na kuma kasance a cikin kaunarsa. **11** Na gaya muku wannan domin murnata ta kasance a cikinku, murnanku kuma ta zama cikakkiya. **12** Umarnina shi ne, Ku kaunaci juna kamar yadda na kaunace ku. **13** Babu kaunar da ta fi wannan, a ce mutum ya ba da ransa saboda abokansa. **14** Ku abokaina ne, in kun yi abin da na umarta. **15** Ba zan kara ce da ku bayi ba, don bawa bai san abin da maigidansa yake yi ba. A maimako in ce da ku abokai, domin na sanar da ku duk abin da na ji daga wurin Ubana. **16** Ba ku kuka zabe ni ba, a'a, ni ne na zabe ku na kuma nadu ku ku je ku ba da'ya'ya'yan da za su dawwama. Uba kuwa zai ba ku duk abin da kuka roka cikin sunana. **17** Umarnina ke nan. Ku kaunaci juna. **18** “In duniya ta ki ku, ku san cewa ta fara kin na ne. **19** Da ku na duniya ne, da ta kaunaci abinta. Kamar yadda yake, ku ba na duniya ba ne, na zabe ku daga duniya, shi ya sa duniya take kinku. **20** Ku tuna da kalmomin da na yi muku cewa, ‘Ba bawan da ya fi maigidansa,’ In sun tsananta mini, ku ma za su tsananta muku. Da sun yi biyayya da koyarwata, da za su yi

16 “Na fada muku wannan duka, domin kada ku baude. **2** Za su kore ku daga majami'a; lalle, lokaci yana zuwa da duk wanda ya kashe ku, zai dauka yana yin wa Allah hidima ne. **3** Za su yi wadannan abubuwa ne domin ba su san Uba ko ni ba. **4** Na fada muku wannan, domin in lokacin ya yi, ku tuna na gargade ku. Ban fada muku wannan tun da fari ba domin ina tare da ku. **5** “Yanzu zan tafi wurin wanda ya aiko ni, duk da haka ba waninku da ya tambaye ni, ‘Ina za ka?’ **6** Saboda na fada wadannan abubuwa ga shi kun cika da bakin ciki. **7** Amma gaskiya naake gaya muku. Don amfaninku ne zan tafi. Sai ko na tafi, in ba haka ba Mai Taimakon nan ba zai zo muku ba. Amma in na tafi, zan aiko shi gare ku. **8** Sa’ad da ya zo kuwa, zai kā da duniya a kan zunubi da adalci da kuma hukunci, **9** a kan zunubi, domin mutane ba su gaskata da ni ba; **10** a kan adalci, domin zan tafi wurin Uba, inda ba za ku kara ganina ba; **11** a kan hukunci kuma, domin an yanke hukunci a kan mai mulkin duniyan nan. **12** “Ina da sauran abubuwa da yawa da zan fada muku, amma ba za ku iya dauka a yanzu ba. **13** Amma sa’ad da shi, Ruhun gaskiya ya zo, zai bi da ku zuwa ga dukan gaskiya. Ba zai yi magana don kansa ba; zai fadī abin da ya ji ne kadai, zai kuma fada muku abin da bai faru ba tukuna. **14** Zai kawo daukaka gare ni ta wurin daukan abin da

yake nawa, ya bayyana muku. **15** Duk abin da a warwatsa ku, kowa yă koma gidansa. Za ku yake na Uba nawa ne. Shi ya sa na ce, ‘Ruhun bar ni ni kadai. Duk da haka ba ni kadai ba ne, zai dauko daga abin da yake nawa, yă bayyana gama Ubana yana tare da ni. **33** “Na fadâ muku muku.” **16** Yesu ya ci gaba da cewa, “Jim kadan, wadannan abubuwa ne, domin a cikina ku sami ba za ku kara ganina ba, sa’an nan bayan an salama. A duniyan nan za ku sha wahala. Amma jima kadan kuma, za ku gan ni.” **17** A nan fa ku yi karfin hali! Na yi nasara a kan duniya.”
sai wadansu almajiransa suka ce wa junna, “Me yake nufi da cewa, ‘Jim kadan ba za ku kara ganina ba, kuma bayan an jima kadan, za ku gan ni,’ da kuma, ‘Domin zan tafi wurin Uba?’”
18 Suka yi ta tambaya, “Me yake nufi da ‘jim kadan?’ Ba mu fahimci abin da yake fadi ba.” **19** Yesu ya gane suna so su tambaye shi game da wannan, sai ya ce musu, “Kuna tambayar junna game da abin da nake nufi da na ce, ‘Jim kadan ba za ku kara ganina ba, da kuma bayan an jima kadan, za ku gan ni?’ **20** Gaskiya nake gaya muku, za ku yi kuka da kuma gunji, yayinda duniya take murna. Za ku yi bakin ciki, amma bakin cikinku zai koma farin ciki. **21** Macen da za tă haihu takan yi nakuda domin lokacinta ya yi; amma sa’ad da ta haihu, sai ta manta da wahalar domin farin ciki an haifi jariri a duniya. **22** Haka ku ma, yanzu ne lokacin bakin cikinku, amma zan sâke ganinku za ku kuma yi farin ciki, ba kuwa wanda zai dauke muku farin cikinku. **23** A ranan nan, ba za ku sâke tambaya ta kome ba. Gaskiya nake gaya muku, Ubana zai ba ku kome da kuka roka cikin sunana. **24** Har yanzu dai ba ku roki kome cikin sunana ba. Ku roka za ku kuwa samu, farin cikinku kuwa zai zama cikakke. **25** “Ko da yake ina magana da misalai, lokaci yana zuwa da ba zan kara yin magana da misalai ba, sai dai in fadâ muku a fili game da Ubana. **26** A ranan nan, za ku roka a cikin sunana. Ban ce zan roki Uba a madadinku ba. **27** Ai, shi Uban kansa yana kaunarku domin kun kaunace ni kun kuma gaskata cewa daga Allah na fito. **28** Na fito daga wurin Uba, na kuma shigo duniya, yanzu kuwa zan bar duniya in koma wurin Uba.” **29** Sai almajiran Yesu suka ce, “Haba, yanzu ne fa kake magana a sarari ba tare da misalai ba. **30** Yanzu mun gane cewa ka san kome ba sai wani ya tambaye ka ba. Wannan ya sa muka gaskata ka fito daga Allah.” **31** Yesu ya amsa ya ce, “A kârshe kun gaskata!” **32** Amma lokaci na zuwa, har ma ya yi, da za a warwatsa ku, kowa yă koma gidansa. Za ku yake na Uba nawa ne. Shi ya sa na ce, ‘Ruhun bar ni ni kadai. Duk da haka ba ni kadai ba ne, zai dauko daga abin da yake nawa, yă bayyana gama Ubana yana tare da ni. **33** “Na fadâ muku muku.” **16** Yesu ya ci gaba da cewa, “Jim kadan, wadannan abubuwa ne, domin a cikina ku sami ba za ku kara ganina ba, sa’an nan bayan an salama. A duniyan nan za ku sha wahala. Amma jima kadan kuma, za ku gan ni.” **17** A nan fa ku yi karfin hali! Na yi nasara a kan duniya.”
sai wadansu almajiransa suka ce wa junna, “Me yake nufi da cewa, ‘Jim kadan ba za ku kara ganina ba, kuma bayan an jima kadan, za ku gan ni,’ da kuma, ‘Domin zan tafi wurin Uba?’”
18 Suka yi ta tambaya, “Me yake nufi da ‘jim kadan?’ Ba mu fahimci abin da yake fadi ba.” **19** Yesu ya gane suna so su tambaye shi game da wannan, sai ya ce musu, “Kuna tambayar junna game da abin da nake nufi da na ce, ‘Jim kadan ba za ku kara ganina ba, da kuma bayan an jima kadan, za ku gan ni?’ **20** Gaskiya nake gaya muku, za ku yi kuka da kuma gunji, yayinda duniya take murna. Za ku yi bakin ciki, amma bakin cikinku zai koma farin ciki. **21** Macen da za tă haihu takan yi nakuda domin lokacinta ya yi; amma sa’ad da ta haihu, sai ta manta da wahalar domin farin ciki an haifi jariri a duniya. **22** Haka ku ma, yanzu ne lokacin bakin cikinku, amma zan sâke ganinku za ku kuma yi farin ciki, ba kuwa wanda zai dauke muku farin cikinku. **23** A ranan nan, ba za ku sâke tambaya ta kome ba. Gaskiya nake gaya muku, Ubana zai ba ku kome da kuka roka cikin sunana. **24** Har yanzu dai ba ku roki kome cikin sunana ba. Ku roka za ku kuwa samu, farin cikinku kuwa zai zama cikakke. **25** “Ko da yake ina magana da misalai, lokaci yana zuwa da ba zan kara yin magana da misalai ba, sai dai in fadâ muku a fili game da Ubana. **26** A ranan nan, za ku roka a cikin sunana. Ban ce zan roki Uba a madadinku ba. **27** Ai, shi Uban kansa yana kaunarku domin kun kaunace ni kun kuma gaskata cewa daga Allah na fito. **28** Na fito daga wurin Uba, na kuma shigo duniya, yanzu kuwa zan bar duniya in koma wurin Uba.” **29** Sai almajiran Yesu suka ce, “Haba, yanzu ne fa kake magana a sarari ba tare da misalai ba. **30** Yanzu mun gane cewa ka san kome ba sai wani ya tambaye ka ba. Wannan ya sa muka gaskata ka fito daga Allah.” **31** Yesu ya amsa ya ce, “A kârshe kun gaskata!” **32** Amma lokaci na zuwa, har ma ya yi, da za

17 Bayan da Yesu ya fadî wannan, sai ya dubi sama ya yi addu’ya ya ce, “Uba, lokaci ya yi. Ka daukaka Danka, don Danka yă daukaka ka. **2** Gama ka ba shi iko bisa dukan mutane domin yă ba da rai madawwami ga duk wadanda ka ba shi. (aiōnios g166) **3** Rai madawwami kuwa shi ne, su san ka, Allah makadaici mai gaskiya, da kuma Yesu Kiristi, wanda ka aiko. (aiōnios g166) **4** Na daukaka ka a duniya ta wurin gama aikin da ka ba ni. **5** Yanzu ya Uba, ka daukaka ni a gabanka da daukakar da dâ nake da ita tun kafin a kafa duniya. **6** “Na bayyana ka ga wadanda ka ba ni a duniya. Su naka ne; kai ka ba ni su sun kuma yi biyayya da maganarka. **7** Yanzu sun san cewa duk abin da ka ba ni daga gare ka ya fito. **8** Na ba su kalmomin da ka ba ni sun kuwa karba. Sun san tabbatacce daga wurinka na fito. Sun kuma gaskata kai ka aiko ni. **9** Ina addu’ a domin-su. Ba domin duniya nake addu’ a ba, amma domin wadanda ka ba ni, gama su naka ne. **10** Duk abin da nake da shi naka ne, kuma duk abin da kake da shi nawa ne. Na kuwa sami daukaka ta wurinsu. **11** Ba sauran zamana a duniya, amma wadannan a duniya suke, ni kuwa ina zuwa wurinka. Ya Uba Mai Tsarki, ka kiyaye su ta wurin ikon sunanka, sunan da ka ba ni, don su zama daya kamar yadda muke daya. **12** Yayinda nake tare da su, na kâre su na kuma kiyaye su ta wurin sunan nan da ka ba ni. Ba ko dayan da ya face, sai dai wannan da aka kaddara zuwa ga hallaka don Nassi yă cika. **13** “Yanzu ina zuwa wurinka, sai dai na fadî wadannan abubuwa ne tun ina a duniya domin farin ciki yă zama cikakke a cikinsu. **14** Na gaya musu maganarka duniya kuwa ta ki su, don su ba na duniya ba ne yadda ni ma ba na duniya ba ne. **15** Ba addu’ata ba ce ka dauke su daga duniya ba, sai dai ka kâre su daga mugun nan. **16** Su ba na duniya ba ne, kamar yadda ni ma ba na duniya ba ne. **17** Ka tsarkake

su ta wurin gaskiya; maganarka ce gaskiya. **18** daya daga cikin wadanda ka ba ni ba.” **10** Sai Kamar yadda ka aiko ni cikin duniya, haka ni Siman Bitrus, wanda yake da takobi, ya zäre, ya ma na aike su cikin duniya. **19** Saboda su ne na kai wa bawan babban firist sara, ya dauke masa tsarkake kaina, domin su ma a tsarkake su da kunnensa na dama (Sunan bawan kuwa Malkus gaske. **20** “Addu’ata ba saboda masu bina kadai ne.) **11** Sai Yesu ya umarce Bitrus ya ce, “Mai da ba ne. Ina addu’ a kuma saboda wadanda za su takobinka kubel Ba zan sha kwaf da Uba ya ba gaskata da ni ta wurin maganarsu. **21** Ina so ni ba?” **12** Sai Kungiyar soja tare da shugaban dukansu su zama daya, ya Uba, kamar yadda sojanta da kuma ma’aitakan Yahudawa suka kake a cikina, ni kuwa a cikinka. Haka su ma kama Yesu. Suka daure shi **13** sa’an nan suka bari su zauna cikinmu, domin duniya ta gaskata kawo shi da farko wurin Annas, wanda yake cewa kai ka aiko ni. **22** Na ba su daukakar da surukin Kayifas, babban firist a shekaran nan, ka ba ni, don su zama daya kamar yadda muke **14** Kayifas ne wanda ya shawarci Yahudawa daya. **23** Ni a cikinsu kai kuma a cikina. Bari su cewa zai fi kyau mutum daya yă mutu saboda kasance da cikakken hadinkai, domin duniya ta mutane. **15** Siman Bitrus da kuma wani almajirin san cewa kai ka aiko ni. Ka kuwa kaunace su suna bin Yesu. Domin almajirin nan sananne yadda ka kaunace ni. **24** “Uba, ina so wadanda ne ga babban firist, sai ya shiga tare da Yesu a ka ba ni su kasance tare da ni a inda nake, filin gidan babban firist din, **16** Bitrus kuwa ya su kuma ga daukakata, daukakar da ka ba ni dakata a waje a bakin kofa. Almajirin nan da domin kana kaunata kafin halittar duniya. **25** yake sananne ga babban firist, ya dawo ya yi “Ya Uba Mai Adalci, ko da yake duniya ba tă san magana da yarinyar mai aiki a can, ya kuma ka ba, ni na san ka, sun kuma san kai ka aiko ni. shigo da Bitrus. **17** Yarinyar da take bakin kofar **26** Na bayyana ka a gare su, zan kuma ci gaba ta ce wa Bitrus, “Kai ba daya ne daga cikin da bayyana ka domin kaunar da ka yi mini ta almajiran mutumin nan ba ne?” Bitrus ya amsa kasance a cikinsu ni ma in kasance a cikinsu.”

18 Da ya gama addu’ a, sai Yesu ya fita tare da almajiransa suka haye Kwarin Kidron. A wancan ketaren kuwa akwai lambun zaitun, da shi da almajiransa suka shiga ciki. **2** To, Yahuda, wanda ya bashe shi, ya san wurin, domin Yesu ya sha zuwa wurin da almajiransa. **3** Saboda haka Yahuda ya zo cikin lambun, yana jajoranta Kungiyar sojoji da wadansu ma’ikata daga wurin manyan firistoci da Farisiyyawa. Suna riķe da toci, fitilu da kuma makamai. **4** Yesu kuwa, sane da duk abin da zai same shi, ya fito ya tambaye, su ya ce, “Wa kuke nema?” **5** Suka amsa suka ce, “Yesu Banazare.” Yesu ya ce, “Ni ne shi.” (Yahuda kuwa wanda ya bashe shi yana nan tsaye tare da su.) **6** Da Yesu ya ce, “Ni ne shi,” sai suka ja da baya suka fādi a kasa. **7** Sai ya sāke tambayar su ya ce, “Wa kuke nema?” Suka ce, “Yesu Banazare.” **8** Yesu ya amsa ya ce, “Ai, na gaya muku ni ne shi. In kuma ni ne kuke nema, to, sai ku bar wadannan su tafi.” **9** Wannan ya faru ne don a cika kalmomin da ya yi cewa, “Ban yar da ko

da suka hura don su ji dumi. Bitrus ma yana tsaye tare da su, yana jin dumi. **19** Ana cikin haka, sai babban firist ya tuhumi Yesu game da almajiransa da kuma koyarwarsa. **20** Yesu ya amsa ya ce, “Ai, na yi wa duniya magana a fili. Na kuma sha yin koyarwa a majami’u ko kuma a haikali inda Yahudawa duka sukan taru. Ban taiba fadin kome a boye ba. **21** Don me kake tuhumata? Ka tambayi wadanda suka ji ni. Ba shakka, sun san abin da na fada.” **22** Da Yesu ya fadā haka, sai daya daga cikin ma’ikatan da yake tsaye kusa ya mare shi a fuska ya ce, “Haka za ka amsa wa babban firist?” **23** Yesu ya amsa ya ce, “In na fadi abin da ba daidai ba, ka nuna abin da ba daidai ba. Amma in gaskiya na fada, don me ka mare ni?” **24** Sai Annas ya aika da shi, a daure, wurin Kayifas babban firist. **25** Da Siman Bitrus yana nan tsaye yana jin dumin wuta, sai aka tambaye shi, “Kai, kai ma ba daya daga cikin almajiransa ba ne?” Sai ya yi mūsu, yana cewa, “Sam, ba na ciki.” **26** Sai wani daga cikin bayin babban firist dangin wanda Bitrus

ya sare wa kunne, ya tambaya shi ya ce, "Kana tuka rawanin kaya suka sa masa a ka, suka tsammani ban gan ka tare da shi a gonar zaitun kuma yafa masa wata riga mai ruwan shunayya ba?" 27 Bitrus ya sâke yin mûsu, nan take kuwa 3 Suka yi ta zuwa wurinsa suna cewa, "Ranka zakara ya yi cara. 28 Sa'an nan Yahudawa suka yâdade, sarkin Yahudawa!" Suna ta marinsa a fitar da Yesu daga wurin Kayifas zuwa fadar fuska. 4 Bilatus kuwa ya sâke fitowa ya ce wa gwamnar Roma. A yanzu dai, safiya ta yi, don Yahudawa, "Ga shi, zan fito muku da shi don ku gudu kada su kazantar da kansu Yahudawa san cewa ban same shi da wani abin zargi ba." ba su shiga cikin fadar ba; sun so su iya ci 5 Sa'ad da Yesu ya fito sanye da rawanin kayar Bikin Ketarewa. 29 Saboda haka Bilatus ya fito da kuma riga mai ruwan shunayya, sai Bilatus wajensu ya ce, "Wace kara kuke kawowa game ya ce musu, "Ga mutumin!" 6 Nan da nan da da mutumin nan?" 30 Suka amsa suka ce, "Da a manyan firistoci da ma'aikatansu suka gan shi, ce shi ba mai laifi ba ne, ai, da ba mu bashe shi sai suka yi ihu suka ce, "A gicciye! A gicciye!" gare ka ba." 31 Bilatus ya ce, "Ku tafi da shi da Amma Bilatus ya amsa ya ce, "Ku, ku dauke shi kanku mana, ku hukunta shi bisa ga dokarku." ku gicciye. Ni dai ban same shi da wani abin Sai Yahudawa suka ki suka ce, "Ba mu da ikon zargi ba." 7 Yahudawa dai suka nace suna cewa, yanke wa wani hukuncin kisa." 32 Wannan kuwa "Mu fa muna da doka, kuma bisa ga dokar dole ya faru ne don a cika kalmomin da Yesu ya yi da yâ mutu domin ya mai da kansa 'Dan Allah.' 8 suka nuna irin mutuwar da zai yi. 33 Sai Bilatus Da Bilatus ya ji haka, sai tsoro ya kara kama ya koma cikin fada, ya kira Yesu ya tambaye shi, 9 sai ya sâke koma cikin fada. Ya tambaye shi, "Shin, kai ne sarkin Yahudawa?" 34 Yesu Yesu, "Daga ina ka fito?" Amma Yesu bai amsa ya yi tambaya ya ce, "Wannan ra'ayin kanka masa ba. 10 Bilatus ya ce, "Ba za ka yi mini ne, ko wadansu ne suka yi maka magana game magana ba? Ba ka san cewa ina da ikon sakinka, da ni?" 35 Bilatus ya amsa ya ce, "Ni mutumin ko gicciye ka ba?" 11 Yesu ya amsa ya ce, "Ba ka Yahuda ne? Ai, mutanenka ne da kuma manyan da wani iko a kaina, in ba a ba ka daga sama ba. firistoci suka bashe ka gare ni. Me ka yi?" 36 Saboda haka wanda ya bashe ni gare ka, ya fi Yesu ya ce, "Mulkina ba na duniyan nan ba ne. na zunubi." 12 Daga nan fa, Bilatus ya yi nemi Da na duniyan nan ne da bayina sun yi yaki yâ saki Yesu, sai dai Yahudawa suka yi ta ihu su hana Yahudawa kama ni. Amma fa mulkina suna cewa, "In ka saki wannan mutum, kai ba daga wani waje ne." 37 Sai Bilatus ya ce, "To, abokin Kaisar ba ne. Duk wanda ya dauka kansa wato, kai sarki ne!" Yesu ya amsa ya ce, "Haka a matsayin sarki, ai, yana gâba da Kaisar ne." yake, ni sarki ne yadda ka fada. Tabbatacco, 13 Da Bilatus ya ji haka, sai ya fito da Yesu, ya saboda wannan dalili ne aka haife ni, kuma kuma zauna a kujerar shari'ar da ake ce da shi don wannan ne na zo duniya, domin in shaidi Daben Dutse (wanda a harshen Arameyik ana ce gaskiya. Duk wanda yake gefen gaskiya yakan da shi Gabbata). 14 Ranar Shirye-shiryen Makon saurare ni." 38 Bilatus ya tambaye shi ya ce, Bikin Ketarewa ce kuwa, wajen sa'a ta shida. Sai "Mece ce gaskiya?" Da ya fadi haka, sai ya sâke Bilatus ya ce wa Yahudawa, "Ga sarkinku." 15 fitowa wurin Yahudawa ya ce, "Ni fa ban sami Amma suka yi ihu suka ce, "A yi da shi! A yi da wani abin zargi game da shi ba. 39 Amma fa shi! A gicciye shi!" Bilatus ya ce, "Al! In gicciye kuna da wata al'ada in lokacin Bikin Ketarewa sarkinku?" Sai manyan firistoci suka amsa suka ya yi, nakan sakar muku da dan kurkuku daya. ce, "Mu dai, ba mu da wani sarki sai Kaisar." 16 To, kuna so in sakar muku 'sarkin Yahudawa?' A karshe Bilatus ya ba da shi gare su a gicciye 40 Sai suka dau kururuwa suna cewa, "Kai, ba shi. Saboda haka sojoji suka tafi da Yesu. 17 shi ba! A ba mu Barabbas!" To, Barabbas din Dauke da gicciyensa, ya kuwa fita zuwa wurin nan yana da hannu dumu-dumu a wani tawaye. Kokon Kai (wanda a harshen Arameya ana ce da shi Golgota). 18 Nan suka gicciye shi tare da wadansu mutum biyu, daya a kowane gefe da Yesu a tsakiya. 19 Bilatus ya sa aka rubuta

19 Sa'an nan Bilatus ya tafi da Yesu ya kuma
sa aka yi masa bulala. 2 Sai sojojin suka

wata sanarwa aka kafa a kan gicciyen. Abin da ruwa suka fito. **35** Mutumin da ya gani din shi aka rubuta kuwa shi ne, Yesu Banazare, Sarkin ya ba da shaida, shaidarsa kuwa gaskiya ce. Yahudawa. **20** Yahudawa da yawa suka karanta Ya san gaskiya yake fada, yana kuma ba da wannan sanarwa, gama inda aka gicciye Yesu shaidar domin ku ma ku gaskata. **36** Wadannan yana kusa da birni. An kuwa rubuta sanarwar abubuwa sun faru don a cika Nassi ne cewa, da Arameyanci, Romanci da kuma Girik. **21** Sai “Ba ko daya daga cikin kasusuwansa da za a manyan firistocin Yahudawa suka ce, “A’al Kada karya,” **37** kuma kamar yadda wani Nassi ya ka rubuta, ‘Sarkin Yahudawa,’ ka dai rubuta, ce, “Za su dubi wanda suka soka.” **38** Bayan wannan mutum ya ce shi sarkin Yahudawa ne.” haka, Yusuf mutumin Arimateya ya roki Bilatus **22** Bilatus ya amsa ya ce, “Abin da na rubuta, na a ba shi jikin Yesu. Yusuf dai almajirin Yesu ne, rubuta.” **23** Da sojojin suka gicciye Yesu, sai suka amma a boye domin yana tsoron Yahudawa. dibi tufafinsa suka kasa kashi hudu, kowanne ya Da izinin Bilatus, ya zo ya dauki jikin. **39** Yana dauki kashi daya. Suka kuma dauki taguwarsa, tare da Nikodimus, wannan da ya taba zuwa taguwar kuwa ba dinki, safa daya ce gudanta wurin Yesu da dare. Nikodimus ya zo da mur daga sama har kasa. **24** Sai suka ce wa junna, da aloyes a gauraye, wajen awo dari. **40** Da “Kada mu yage ta, sai dai mu jefa kuri’a a kanta daukowar jikin Yesu, sai su biyun suka nannade mu ga wanda zai ci.” Wannan ya faru ne don a shi tare da kayan kanshi a cikin kyallayen lilin cika nassin da ya ce, “Suka rarraba tufafina a bisa ga al’adar Yahudawa ta jana’iza. **41** A inda junansu, suka kuma jefa kuri’a a kan rigata.” aka gicciye Yesu, akwai wani lambu, a cikin Abin da sojojin suka yi ke nan. **25** To, tsaye lambun kuwa akwai sabon kabari, wanda ba a kusa da gicciyen Yesu kuwa akwai mahaifiyarsa, taba sa kowa ba. **42** Da yake ranan nan, ranan tare da’yar’uwar mahaifiyarsa, Maryamu matar Shirye-shirye ce ta Yahudawa, kabarin kuma Kilofas, da kuma Maryamu Magdal. **26** Sa’ad yana kusa, sai suka binne Yesu a can.

da Yesu ya ga mahaifiyarsa a can, da kuma almajirin nan da yake kauna tsaye kusa, sai ya ce wa mahaifiyarsa, “Mace, ga danki,” **27** ga almajirin kuwa ya ce, “Ga mahaifiyarka.” Tun daga wannan lokaci fa almajirin nan ya kai ta gidansa. **28** Bayan haka, sanin cewa an cika kome, kuma domin a cika Nassi, sai Yesu ya ce, “Ina jin Kishirwa.” **29** To, akwai wani tulun ruwan tsami ajiye a can, saboda haka suka jika soso da shi, suka soka soson a sandan itacen hizzob, suka kai bakin Yesu. **30** Da ya tsotsi abin sha din, sai Yesu ya ce, “An gama.” Da wannan fa, ya sunkuyar da kansa ya saki ruhunsa. **31** To, ranan nan fa, ranan Shirye-shirye ce, kashegari kuma muhimmin Asabbaci ne. Domin Yahudawa ba sa so a bar jikunara a kan gicciyoyi a Asabbaci, sai suka roki Bilatus a kakkarye kafafunsu kuma sauko da jikunara. **32** Sai sojoji suka zo suka karya kafafun mutum na farko da aka gicciye tare da Yesu, da kuma na dayan. **33** Amma sa’ad da suka zo kan Yesu suka tarar ya riga ya mutu, ba su karya kafafunsa ba. **34** A maimako, sai daya daga cikin sojojin ya soki Yesu a gefe da māshi, nan take jini da

20 Da sassafe a ranar farko ta mako, tun da sauran duhu, Maryamu Magdal ta tafi kabarin ta kuwa tarar an kawar da dutsen daga bakin kabarin. **2** Sai ta zo da gudu wajen Siman Bitrus da dayan almajirin, wanda Yesu yake kauna, ta ce, “Sun dauke Ubangiji daga kabarin, ba mu kuma san inda suka sa shi ba!” **3** Sai Bitrus da almajirin nan suka nufi kabarin. **4** Dukansu biyu suna gudu, amma dayan almajirin ya tsere wa Bitrus ya kuma fara kai kabarin. **5** Ya sunkuya ya duba ciki ya ga kyallayen lilin ne kwance a can amma bai shiga ba. **6** Sa’an nan Siman Bitrus, wanda yake bayansa, ya iso ya kuwa wuce cikin kabarin. Ya ga kyallayen lilin kwance a can, **7** haka ma zanen binnewar da aka nade kan Yesu da shi. Zanen a nade yake shi kadai, a kebe da lilin din. **8** A karshe sai almajirin nan, wanda ya kai kabarin da farko, shi ma ya shiga. Ya gani ya kuma gaskata. **9** (Har yan zu ba su fahimci Nassi nan da ya ce lalle ne Yesu yā tashi daga matattu ba.) **10** Sai almajiran suka koma zuwa inda suke zama. **11** Maryamu kuwa ta tsaya a bakin kabarin daga waje tana

kuka. Da tana cikin kuka, sai ta sunkuya ta leka kofofi suna kulle, sai ga Yesu ya zo ya tsaya a cikin kabarin, **12** sai ta ga wadansu mala'iku biyu tsakiyarsu ya ce, "Salama tā kasance tare da saye da fararen tufafi, zaune a inda dā gawar ku!" **27** Sa'an nan ya ce wa Toma, "Sa yatsarka Yesu take, daya wajen kai dayan kuma wajen nan; dubi hannuwana. Mika hannunka ka sa a kafafu. **13** Suka tambaye ta cewa, "Mace, don me gefena. Ka daina shakka ka gaskata." **28** Toma kike kuka?" Ta ce, "Sun dauke Ubangijina, ban ya ce masa, "Ya Ubangijina da Allahna!" **29** kuma san inda suka ajiye shi ba." **14** Da ta fadin Sai Yesu ya ce masa, "Wato ka gaskata saboda haka, sai ta juya ta ga Yesu tsaye, sai dai ba tā ka gan ni ne, masu albarka ne wadanda ba su gane cewa Yesu ne ba. **15** Sai ya ce, "Mace, don gan ni ba, amma suka gaskata." **30** Yesu ya me kike kuka? Wa kike nema?" Ta yi tsammani yi wadansu abubuwani banmamaki da yawa a shi ne mai aikin lambun, sai ta ce, "Ranka yā gaban almajiransa da ba a rubuta a wannan dade, in kai ne ka dauke shi, gaya mini inda littafi ba. **31** An dai rubuta wadannan ne don ka ajiye shi, in je in dauke shi." **16** Yesu ya ce ku gaskata Yesu ne Kiristi, Dan Allah kuma ta mata, "Maryamu." Sai ta juya wajensa ta daga wurin gaskataku sami rai a cikin sunansa. murya ta ce da Arameyanci, "Rabboni!" (Wanda yake nufin "Malam"). **17** Yesu ya ce, "Kada ki riķe ni, gama ban riga na koma wajen Uba tukuna ba. A maimako, ki tafi wajen'yan'uwanai ki gaya musu, 'Ina komawa wajen Ubana da Ubanku, wajen Allahna da kuma Allahnku.'" **18** Sai Maryamu Magdalini ta wajen almajiran da labari cewa, "Na ga Ubangiji!" Ta kuma gaya musu cewa ya fada mata wadannan abubuwa. **19** Da Yamman ranar farko ta mako, sa'ad da almajiran suna tare, kofofi kuma suna a kulle saboda tsoroni Yahudawa, sai ga Yesu ya zo ya tsaya a tsakiyarsu ya ce, "Salama tā kasance tare da ku!" **20** Bayan ya fada haka, sai ya nuna musu hannuwana da gefensa. Sai almajiran suka yi farin ciki kwarai da suka ga Ubangiji. **21** Sai Yesu ya sāke ce musu, "Salama tā kasance tare da ku! Kamar yadda Uba ya aiko ni, haka ni ma ina aikan ku." **22** Da wannan sai ya hora musu numfashinsa ya ce, "Ku karbi Ruhu Mai Tsarki. **23** Duk wanda kuka gafarta wa zunubansa, an gafarta masa ke nan. Duk wanda ba ku gafarta wa ba kuwa, ba a gafarta masa ba ke nan." **24** Toma kuwa (wanda ake kira Didaimus), daya daga cikin Sha Biyun, ba ya tare da almajiran sa'ad da Yesu ya zo. **25** Saboda haka sauran almajiran suka ce masa, "Ai, mun ga Ubangiji!" Amma ya ce musu, "Ina, ai, sai na ga ramin kusa a hannuwana na sa yatsata a inda kusoshi suka kasance, na kuma sa hannuna a gefensa, in ba haka ba, ba zan gaskata ba." **26** Bayan mako guda, har wa yau almajiransa suna cikin gidan, Toma kuwa yana tare da su. Ko da yake

21 Daga baya Yesu ya sāke bayyana kansa ga almajiransa, a bakin Tekun Tibariya. Ga yadda ya faru. **2** Siman Bitrus, Toma (wanda ake kira Didaimus), Natanyel daga Kana ta Galili, 'ya'yan Zebedi maza, da kuma wadansu almajirai guda biyu suna tare. **3** Sai Siman Bitrus ya ce musu, "Za ni kamun kifi," suka ce, "Za mu tafi tare da kai." Saboda haka suka fita suka shiga jirgin ruwa, amma a daren nan ba su kama kome ba. **4** Da sassafe, sai ga Yesu tsaye a gaci, amma almajiran ba su gane cewa Yesu ne ba. **5** Sai ya ce musu, "Abokai, kuna da kifi kuwa?" Suka amsa suka ce, "A'a." **6** Ya ce musu, "Ku jefa abin kamun kifinku dama da jirgin ruwan, za ku samu." Da suka yi haka, sai suka kāsa jawo abin kamun kifin saboda yawan kifi. **7** Sai almajirin da Yesu yake kauna ya ce wa Bitrus, "Ai, Ubangiji ne!" Nan da nan da Siman Bitrus ya ji ya ce, "Ai, Ubangiji ne," sai ya yafa mayafinsa (don dā ma ya tubē shi), ya fāda cikin ruwan. **8** Sauran almajiran kuwa suka bi shi cikin jirgin ruwan, janye da abin kamun kifin cike da kifi, don ba su da nisa daga gaci, wajen yadi dāri ne. **9** Da suka sauwa, sai suka ga garwashin wuta a can da kifi a kai, da kuma'yan burodi. **10** Yesu ya ce musu, "Ku kawo wadansu kifin da kuka kama yanzu." **11** Sai Siman Bitrus ya hau ya jawo abin kamun kifin gaci. Ya cika da manyan kifi, 153, amma duk da yawansun nan abin kamun kifin bai tsintsinke ba. **12** Yesu ya ce musu, "Ku zo ku karya kumallo." Ba wani daga cikin almajiran

da ya yi karambanin tambayarsa, “Wane ne kai?” Sun san cewa Ubangiji ne. **13** Yesu ya zo, ya dauki burodin ya ba su, haka kuma kifin. **14** Wannan fa shi ne sau na uku da Yesu ya bayyana kansa ga almajiransa bayan an tashe shi daga matattu. **15** Da suka gama ci, sai Yesu ya ce wa Siman Bitrus, “Siman dan Yohanna, kana kaunata da gaske fiye da wadannan?” Ya ce, “I, Ubangiji, ka san cewa ina sonka.” Yesu ya ce, “Ciyar da’ya’yan tumakina.” **16** Har wa yau Yesu ya ce, “Siman dan Yohanna, kana kaunata da gaske?” Ya amsa ya ce, “I, Ubangiji, ka san cewa ina sonka.” Yesu ya ce, “Lura da tumakina.” **17** Sau na uku ya ce masa, “Siman dan Yohanna, kana kaunata?” Sai Bitrus ya bata rai saboda Yesu ya tambaye shi sau na uku, “Kana kaunata?” Ya ce, “Ubangiji ka san kome duka; ka san cewa, ina kaunarka.” Yesu ya ce, “Ciyar da tumakina. **18** Gaskiya nake fada maka, sa’ad da kake saurayi kakan yi wa kanka sutura ka tafi inda ka so; amma sa’ad da ka tsufa za ka miča hannuwanka, wani dabam yă yi maka sutura yă kai ka inda ba ka so.” **19** Yesu ya fadi wannan ne, don yă nuna irin mutuwar da Bitrus zai yi yă daukaka Allah. Sa’an nan ya ce masa, “Bi ni!” **20** Bitrus ya juya ya ga cewa almajirin nan da Yesu yake kauna yana binsu. (Wannan ne ya jingina a jikin Yesu sa’ad da suke cin abincin yamman nan da ya ce, “Ubangiji wane ne zai bashe ka?”) **21** Da Bitrus ya gan shi sai ya ce, “Ubangiji, wannan fa?” **22** Yesu ya amsa ya ce, “Idan na so yă kasance da rai har in dawo, mene ne naka a ciki? Kai dai bi ni.” **23** Saboda wannan, jita-jita ta bazu a cikin’yan’uwa cewa wannan almajirin ba zai mutu ba. Amma fa Yesu bai ce ba zai mutu ba; shi dai ya ce, “In na so yă kasance da rai har in dawo, mene ne naka a ciki?” **24** Wannan shi ne almajirin da ya ba da shaida a kan wadannan abubuwa ya kuma rubuta su. Mun san cewa shaidarsa gaskiya ce. **25** Yesu ya yi wadansu abubuwa da yawa kuma. Da a ce an rubuta kowannensu, na tabbata ko duniya duka ba za tă sami wuri saboda littattafan da za a rubuta ba.

Ayyukan Manzanni

1 A littafina na farko, Tiyofilus, na rubuta game da dukan abin da Yesu ya fara yi, da abin da ya koyer **2** har zuwa ranar da aka dauke shi zuwa sama, bayan ya ba da umarnai ta wurin Ruhu Mai Tsarki ga manzannin da ya zaba. **3** Bayan wahalarsa, ya bayyana kansa ga wadannan mutane ya kuma ba da tabbatattun alamu masu yawa cewa yana da rai. Ya bayyana a gare su har kwana arba'in ya kuma yi musu magana game da mulkin Allah. **4** A wani lokaci, yayinda yake ci tare da su, ya ba su wannan umarni, "Kada ku bar Urushalima, amma ku jira kyautar da Ubana ya yi alkawari, wadda kuka ji na yi magana a kai. **5** Gama Yohanna ya yi baftisma daruwa, amma a cikin'yan kwanaki **6** Saboda haka, sa'ad da suka taru, sai suka tambaye shi, "Ubangiji, a wannan lokaci za ka mayar da mulki ga Isra'il'a?" **7** Ya ce musu, "Ba naku ba ne ku san lokuta ko ranakun da Uban ya shirya cikin ikonsa. **8** Amma ku za ku karbi iko sa'ad da Ruhu Mai Tsarki ya sauка a kanku; za ku kuma zama shaiduna cikin Urushalima, da kuma cikin dukan Yahudiya da Samariya, zuwa kuma iyakar duniya." **9** Bayan ya fadi wannan, sai aka dauke shi sama a idanunsu sai wani girgije ya rufe shi daga ganinsu. **10** Suna zuba ido a bisa, zuwa cikin sararin sama yayinda yake tafiya, nan da nan, sai ga mutane biyu saye da fararen riguna tsaye kusa da su. **11** Sai suka ce, "Mutinan Galili, don me kuke tsaye a nan kuna duban sararin sama? Wannan Yesu, wanda aka dauke daga gare ku zuwa sama, zai komo daidai yadda kuka ga ya tafi sama." **12** Sai suka koma Urushalima daga tudun da ake kira Dutsen Zaitun, tafiyar ranar Asabbaci guda daga birni. **13** Da suka iso, sai suka hau gidan sama, zuwa dakin da suke zama. Wadanda suka kasance kuwa su ne, Bitrus, Yohanna, Yakub da Andarawus; Filibus da Toma; Bartolomeyu da Mattiyu; Yakub dan Alfayus da Siman Zilot, da kuma Yahuda dan Yakub. **14** Wadannan duka suka dukufa cikin addu'a, tare da wadansu mata da Maryamu mahaifiyar Yesu, da kuma tare

da'yan'uwansa. **15** A wadancan kwanakin Bitrus ya miķe tsaye cikin'yan'uwa masu bi (taron da ya yi kusan mutum dari da ashirin) **16** ya ce, "Yan'uwana, dole a cika Nassin nan da Ruhu Mai Tsarki ya yi magana tun da dadewa ta bakin Dawuda game da Yahuda, wanda ya zama jagora ga wadanda suka kama Yesu **17** dā shi daya ne cikinmu, ya kuma yi hidima a cikin aikin nan." **18** (Da ladar da ya samu saboda muguntarsa Yahuda ya sayi wani fili; a can ya fādī da kā, jikinsa ya fashe, hanjinsa kuma duk suka zubo. **19** Kowa a Urushalima ya ji game da wannan, saboda haka suka kira wannan filin Akeldama, da yarensu, wato, Filip Jini.) **20** Bitrus ya ce, "Gama yana a rubuce a cikin Littafin Zabura cewa, "Bari wurinsa yi zama babu kowa; kada kowa ya zauna a za a yi muku baftisma da Ruhu Mai Tsarki." cikinsa,' kuma, "Bari wani ya dauki matsayinsa na shugabanci.' **21** Saboda haka dole a zabi daya daga cikin mutanen da suke tare da mu duk lokacin da Ubangiji Yesu yake shiga da fita a cikinmu, **22** farawa daga baftisma ta Yohanna har zuwa sa'ad da aka dauke Yesu daga gare mu. Gama dole daya daga wadannan ya zama shaidar tashinsa daga matattu tare da mu." **23** Saboda haka suka gabatar da mutane biyu. Yusuf mai suna Barsabbas (da aka kuma sani da Yustus) da kuma Mattiyas. **24** Sai suka yi addu'a suka ce, "Ubangiji, ka san zuciyar kowa. Nuna mana warne a cikin wadannan biyu da ka zaba **25** ya karbi wannan aikin manzanci, wanda Yahuda ya bari don yā tafi wurin da yake nasa." **26** Sa'an nan suka jefa kuri'u, kuri'ar kuwa ta fādō a kan Mattiyas; sai aka sa shi cikin manzannin nan goma sha daya.

2 Da ranar Fentekos ta yi, dukansu suna tare wuri daya. **2** Ba zato ba tsammani sai aka ji motsi kamar ta babbar iska tana hurowa daga sama ta kuma cika dukan gidan da suke zaune. **3** Suka ga wani abin da ya yi kama da harsunan wuta, suka rarrabu suna kuma sassauka a kan kowannensu. **4** Dukansu kuwa suka cika da Ruhu Mai Tsarki suka kuma fara magana da wadansu harsuna yadda Ruhu ya sa suka iya. **5** To, a Urushalima akwai Yahudawa masu tsoron Allah, daga kowace kasa a duniya.

6 Da suka ji wannan motsi, taro ya hadu wuri wurin kafa shi a kan gicciye. 24 Amma Allah ya daya a rude, domin kowannensu ya ji suna tashe shi daga matattu, ya'yantar da shi daga magana da yarensa. 7 Cike da mamaki, suka azabar mutuwa, don ba ya yiwuwa mutuwa ta yi tambaya suna cewa, "Ashe, duk wadannan rife shi. 25 Dawuda ya yi fadi game da shi cewa, mutane masu magana ba Galiliyawa ba ne? 8 "Kullum ina ganin Ubangiji a gabana. Gama To, yaya kowannenmu yana ji suna yarensa? yana a hannuna na dama, ba zan jijjigu ba. 26 9 Fartiyawa, Medes da Elamawa; mazaunan Saboda haka, zuciyata na farin ciki, harshena Mesofotamiya, Yahudiya da Kaffadokiya, Fontus kuma na murna, jikina kuma zai kasance da da Asiya, 10 Firjiya da Famfiliya, Masar da bege, 27 gama ba za ka bar ni cikin kabari ba, sassa Libiya kusa da Sairin; baki daga Roma 11 ba kuwa za ka yarda Mai Tsarkinka yă ruba ba. (Yahudawa da kuma wadanda suka tuba suka (Hadès g86) 28 Ka sanar da ni hanyoyin rai, za ka shiga Yahudanci); Kiretawa da Larabawa, mun cika ni da farin ciki a gabanka.' 29 "Yan'uwa, ji su suna shelar abubuwan banmamaki na zan iya tabbatar muku gabagadi cewa kakanmu Allah da yarenmu!" 12 A rude kuma cike da Dawuda ya mutu aka kuma binne shi, kabarinsa mamaki, suka tambayi junansu cewa, "Mene ne kuwa yana a nan har yă zuwa yau. 30 Amma shi wannan yake nufi?" 13 Duk da haka wadansu annabi ne ya kuma san abin da Allah ya yi masa suka yi musu ba'a suka ce, "Sun yi tatil da alkawari da rantsuwa cewa zai dora daya daga ruwan inabi ne." 14 Sai Bitrus ya mike tsaye cikin zuriyarsa a kan gadon sarautarsa. 31 Ganin tare da Sha Dayan nan, ya daga muryarsa ya yi abin da yake gaba, ya yi magana a kan tashin wa taron jawabi ya ce, "Yan'uwan Yahudawa Kiristi daga matattu cewa, ba a bar shi a kabari da dukanku da kuke zama cikin Urushalima, ba, jikinsa kuma bai ruba ba. (Hadès g86) 32 Allah bari in bayyana muku wannan, ku saurara da ya tashe wannan Yesu zuwa rai, mu kuwa duk kyau ga abin da zan fada. 15 Wadannan mutane shaidu ne ga wannan. 33 An daukaka shi zuwa ba su bugu ba, kamar yadda kuka dfauka. Yanzu ga hannun dama na Allah, ya karbi alkawarin Karfe tara na safe ne kawai! 16 A'a, ai, abin Ruhu Mai Tsarki daga Uba, ya kuma zubo abin da aka yi magana ta bakin annabi Yowel ke da yanzu kuke gani kuke kuma ji. 34 Gama nan cewa, 17 "Allah ya ce, 'A kwanakin karshe, Dawuda bai hau zuwa sama ba, duk da haka ya zan zubo Ruhuna bisa dukan mutane.' Ya'yanku ce, "'Ubangiji ya ce wa Ubangijina, 'Zauna a maza da mata za su yi annabci, samarinku za hannun damana, 35 sai na sa abokan gâbanka su ga wahayoyi, dattawanku kuma za su yi su zama matashin sawunka.'" 36 "Saboda haka mafarkai. 18 Kai, har ma a kan bayina, maza da bari dukan Isra'ila su tabbatar da wannan. mata, zan zubo Ruhuna a wadancan kwanaki, Allah ya mai da wannan Yesu, da kuka gicciye, za su kuwa yi annabci. 19 Zan nuna abubuwan Ubangiji da kuma Kiristi." 37 Sa'ad da mutane banmamaki a sararin sama da alamu a nan suka ji wannan, sai suka soku a zuci sai suka kasa, jini da wuta da kuma hauhawan hayañi. ce wa Bitrus da sauran manzanni, "Yan'uwa, 20 Za a mai da rana duhu, wata kuma ya zama me za mu yi?" 38 Bitrus ya amsa, "Ku tuba a jini, kafin zuwa rana mai girma da kuma ta kuma yi muku baftisma, kowannenku a cikin daukaka ta Ubangiji. 21 Kuma duk wanda ya sunan Yesu Kiristi domin gafarar zunubanku. kira bisa sunan Ubangiji zai sami keto.' 22 Za ku kuwa karbi kyautar Ruhu Mai Tsarki. 39 "Mutenan Isra'ila, ku saurari wannan. Yesu Alkawarin dominiku ne da'ya'yanku da kuma Banazare shi ne mutumin da Allah ya tabbatar dukan wadanda suke da nesa, domin dukan muku ta wurin mu'ujizai, ayyukan banmamaki, wadanda Ubangiji Allahnmu zai kira." 40 Da da kuma alamu, wadanda Allah ya yi a cikinku wadansu kalmomi masu yawa ya gargade su; ta wurinsa, kamar yadda ku kanku kuka sani. 23 ya kuma roke su cewa, "Ku ceci kanku daga An ba da wannan mutum gare ku bisa ga nufin wannan lalataccen zamani." 41 Wadanda suka Allah da kuma rigyasaninsa, ku kuma tare da yarda da sakonsa kuwa aka yi musu baftisma, a taimakon mugayen mutane, kuka kashe shi ta ranar kuwa yawansu ya karu da mutum kusan

dubu uku. **42** Suka ba da kansu ga koyerwar me kuke kallonmu sai ka ce da ikon kanmu ne manzanni da kuma ga zumunci, ga gutsuttsura ko kuwa don ibadarmu ne muka sa wannan burodin da kuma ga addu'a. **43** Kowa ya cika da mutum ya yi tafiya? **13** Allah na Ibrahim, Ishaku, tsoro, manzannin kuwa suka aikata abubuwan da Yafub, Allah na kakannimmu, ya daukaka banmamaki da alamu masu yawa. **44** Dukan bawansa Yesu. Ku kuka ba da shi domin a kashe, masu bi suna tare, suna kuma mallakar kome kuka yi mūsun saninsa a gabon Bilatus, ko da tare. **45** Suka dinga sayar da kaddarorinsu da yake ya yi niyya ya sake shi. **14** Kuka yi mūsun kayayyakinsu, suka ba wa kowa gwargwadon sanin Mai Tsarki da Mai Adalci kuka roka a bukatarsa. **46** Kowace rana suka ci gaba da sakar muku mai kisankai. **15** Kuka kashe tushen taruwa a filin haikali. Suka gutsuttsura burodi a rai, amma Allah ya tashe shi daga matattu. Mu gidajensu suna cin abinci tare da farin ciki da shaidu ne ga wannan. **16** Ta wurin bangaskiya zuciya daya, **47** suna yabon Allah suna kuma cikin sunan Yesu ne wannan mutum da kuke samun tagomashin dukan mutane. Ubangiji gani kuka kuma sani ya sami karfi. Da sunan kuwa ya kara yawansu kowace rana na wadanda Yesu, da kuma bangaskiyar da take samuwa suke samun ceto.

3 Wata rana, Bitrus da Yohanna suna haurawa zuwa haikali a lokacin addu'a da karfe uku na rana. **2** To, sai ga wani da aka haifa gurgu ana dauke da shi zuwa kofar haikalin da ake kira Kyakkyawa, inda akan ajiye kowace rana, don yā yi bara daga masu shigowa cikin filayen haikali. **3** Da ya ga Bitrus da Yohanna suna gab da shiga, sai ya roke su kudi. **4** Bitrus kuwa ya kafa masa ido, haka ma Yohanna. Sai Bitrus ya ce, "Dube mu!" **5** Saboda haka mutumin ya mai da hankalinsa a kansu, yana fata samun wani abu daga gare su. **6** Sai Bitrus ya ce, "Azurfa ko zinariya ba ni da su, amma abin da nake da shi, shi zan ba ka. A cikin sunan Yesu Kiristi Banazare, ka yi tafiya." **7** Ta wurin kama hannunsa na dama, ya taimake shi ya mike, nan take kafafu da idon sawun mutumin suka yi karfi. **8** Sai ya yi wuf da kafafunsa ya fara tafiya. Ya tafi tare da su ya shiga cikin filin haikali yana tafiya yana tsalle, yana kuma yabon Allah. **9** Sa'ad da dukan mutane suka gan shi yana tafiya yana yabon Allah, **10** sai suka gane cewa shi ne mutumin nan wanda dā yake zama yana bara a bakin kofar haikalin da ake kira Kyakkyawa, suka kuwa cika da mamaki da tsoro a kan abin da ya faru gare shi. **11** Tun mai bawan yana rike da Bitrus da Yohanna, dukan mutanen suka yi mamaki, suka zo wurinsu a guje a inda ake kira Shirayin Solomon. **12** Da Bitrus ya ga haka, sai ya ce musu, "Mutanen Isra'il, don me wannan ya ba ku mamaki? Don

me kuke kallonmu sai ka ce da ikon kanmu ne manzanni da kuma ga zumunci, ga gutsuttsura ko kuwa don ibadarmu ne muka sa wannan burodin da kuma ga addu'a. **43** Kowa ya cika da mutum ya yi tafiya? **13** Allah na Ibrahim, Ishaku, tsoro, manzannin kuwa suka aikata abubuwan da Yafub, Allah na kakannimmu, ya daukaka banmamaki da alamu masu yawa. **44** Dukan bawansa Yesu. Ku kuka ba da shi domin a kashe, masu bi suna tare, suna kuma mallakar kome kuka yi mūsun saninsa a gabon Bilatus, ko da tare. **45** Suka dinga sayar da kaddarorinsu da yake ya yi niyya ya sake shi. **14** Kuka yi mūsun kayayyakinsu, suka ba wa kowa gwargwadon sanin Mai Tsarki da Mai Adalci kuka roka a bukatarsa. **46** Kowace rana suka ci gaba da sakar muku mai kisankai. **15** Kuka kashe tushen taruwa a filin haikali. Suka gutsuttsura burodi a rai, amma Allah ya tashe shi daga matattu. Mu gidajensu suna cin abinci tare da farin ciki da shaidu ne ga wannan. **16** Ta wurin bangaskiya zuciya daya, **47** suna yabon Allah suna kuma cikin sunan Yesu ne wannan mutum da kuke samun tagomashin dukan mutane. Ubangiji gani kuka kuma sani ya sami karfi. Da sunan kuwa ya kara yawansu kowace rana na wadanda Yesu, da kuma bangaskiyar da take samuwa ta wurinsa ne ya ba shi cikakkiyar warkarwa, yadda dukanku kuke gani. **17** "To,'yan'uwa, na san cewa, kun aikata wannan cikin jahilci ne, yadda shugabanninku suka yi. **18** Amma ta haka ne Allah ya cika abin da ya rigyafadi ta bakin dukan annabawa cewa, Kiristinsa zai sha wahala. **19** Saboda haka ku tuba, ku juyo ga Allah, don a shafe zunubanku, don lokutan wartsakewa su zo daga wurin Ubangiji, **20** don kuma ya iya aika da Kiristi, wanda aka nada tun dā saboda ku, Yesu ke nan. **21** Dole yā kasance a sama, sai lokaci ya yi da Allah zai mai da kome sabo, yadda ya yi alkawari tun dā ta wurin annabawansa masu tsarki. (aiōn g165) **22** Gama Musa ya ce, 'Ubangiji Allahunku zai tasar muku wani annabi kamar ni daga cikin mutanenku; dole ku saurari duk abin da ya fada muku. **23** Duk wanda bai saurare shi ba za a ware shi gaba daya daga mutanensa.' **24** "Tabbatacce, dukan annabawa daga Sama'il'a zuwa gaba, dukansu da suka yi magana, sun rigya fadin wadannan kwanaki. **25** Ku kuwa magādan annabawan ne da kuma na alkawarin da Allah ya yi da kakanninku. Ya ce wa Ibrahim, 'Ta wurin zuriyarka, dukan kabilan dunya za su sami albarka.' **26** Da Allah ya tashe bawansa, ya aike shi da fari zuwa gare ku don yā albarkace ku ta wurin juye kowannenku daga mugayen hanyoyinku."

4 Sai firistoci da shugaban masu gadin haikalin da kuma Sadukiyawa suka hauro wurin Bitrus da Yohanna yayinda suke cikin magana da

mutane. **2** Sun damu kwarai da gaske domin suka amsa, “Ku shari’anta da kanku ko daidai ne manzannin suna koya wa mutane suna kuma a gabon Allah mu yi muku biyayya maimakon shela a cikin Yesu cewa akwai tashin matattu. Allah. **20** Gama ba za mu iya daina yin magana **3** Sai suka kama Bitrus da Yohanna, amma da game da abin da muka gani muka kuma ji ba.” yake yamma ta riga ta yi sai suka sa su cikin **21** Bayan karin barazana sai suka bar su su tafi. kurkuku sai kashegari. **4** Amma da yawa da suka Ba su iya yanke shawara yadda za a hore su ji sakon suka gaskata, yawan mutanen kuwa ya ba, domin dukan mutane suna yabon Allah karu ya kai wajen dubu biyar. **5** Kashegari, sai saboda abin da ya faru. **22** Gama mutumin da ya masu mulki, dattawa da kuma malaman dokoki sami warkarwar banmamaki, shekarunsa sun fi suka taru a Urushalima. **6** Annas babban firist arba’in. **23** Da aka sake su, Bitrus da Yohanna yana nan, haka ma Kayifas Yohanna, Alekzanda suka koma wajen mutanensu suka ba da labarin da kuma sauran mutanen da suke iyalin babban duk abin da manyan firistoci da dattawa suka firist. **7** Suka sa aka kawo Bitrus da Yohanna a fada musu. **24** Sa’ad da suka ji wannan, sai gabansu suka kuma fara yin musu tambayoyi suka daga muryoyinsu gaba daya cikin addu’a cewa, “Da wane iko ko da wane suna kuka yi ga Allah, suka ce, “Ya Ubangiji Mai Iko Duka, wannan?” **8** Sai Bitrus, cike da Ruhu Mai Tsarki kai ka halicci sama da kasa da kuma teku, da ya ce musu, “Masu mulki da dattawan mutane! kome da yake cikinsu. **25** Ka yi magana ta wurin **9** In ana tuhumarmu ne yau saboda alherin Ruhu Mai Tsarki ta bakin bawanka, kakanmu da aka yi wa gurgun nan da kuma yadda aka Dawuda cewa, “Don me kasashe suke fushi, warkar da shi, **10** to, sai ku san wannan, ku da mutane kuma suke fulla shawara a banza? **26** dukan mutanen Isra’ila cewa da sunan Yesu Sarakunan dunia sun ja dāgā, masu mulki Kiristi Banazare, wanda kuka gicciye amma kuma sun taru gaba daya, suna gāba da Ubangiji wanda Allah ya tasar daga matattu ne, wannan da kuma Shafaffensa.’ **27** Tabbatacce Hiridus mutum yake tsaye a gabanku lafiyayye. **11** Shi da Buntus Bilatus suka hadfu tare da Al’ummai ne, “dutsen da ku magina kuka ki, wanda kuwa da kuma mutanen Isra’ila a wannan birni ce ya zama dutsen kusurwar gini.’ **12** Ba a samun don su fulla gāba da bawanka mai tsarki Yesu, ceto ta wurin wani dabam, gama babu wani wanda ka shafe. **28** Sun aikata abin da ikonka suna a Karkashin sama da aka ba wa mutane da kuma nufinka ya riga ya shirya tuntuni zai wanda ta wurinsa dole mu sami ceto.” **13** Da faru. **29** Yanzu, Ubangiji, ka dubi barazanansu suka ga Karfin halin Bitrus da Yohanna suka ka kuma sa bayinka su furta maganarka da kuma gane cewa su marasa ilimi ne, talakawa iyakar Karfin hali. **30** Ka miķa hannunka don kuma, sai suka yi mamaki suka kuma lura cewa ka warkar ka kuma yi ayyukan banmamaki wadannan mutane sun kasance tare da Yesu. **14** da alamu masu banmamaki ta wurin sunan Amma da yake sun ga mutumin da aka warkar bawanka mai tsarki Yesu.” **31** Bayan suka yi yana tsaye a wurin tare da su, sai suka rasa abin addu’a, sai inda suka taru ya jijigu. Dukansu fadi. **15** Saboda haka suka umarta a fitar da su kuwa suka cika da Ruhu Mai Tsarki, suka yi ta daga Majalisar, sa’an nan suka yi shawara da shaidar maganar Allah babu tsoro. **32** Dukan juna. **16** Suka ce, “Me za mu yi da wadannan masu bi kuwa zuciyersu daya ne, nufinsu kuwa mutane? Kowa da yake zama a Urushalima ya daya. Babu wani da ya ce abin da ya mallaka san sun yi abin banmamaki, kuma ba za mu nasa ne, amma sun raba kome da suke da shi. iya yin mūsu wannan ba. **17** Amma don a hana **33** Da iko mai Karfi manzanni suka ci gaba da wannan abu daga kara bazuwa cikin mutane, shaidar tashin matattu na Ubangiji Yesu, alheri dole mu kwabe mutanen nan kada su kara yi wa mai yawa kuwa yana bisansu duka. **34** Babu kowa magana cikin wannan suna.” **18** Sai suka mabukata a cikinsu. Lokaci-lokaci wadanda suke sāke kiransu ciki suka kuma umarce su kada da gonaki ko gidaje sukan sayar da su, su kawo su kuskura su yi magana ko su kara koyerwa a kudi daga abin da suka sayar, **35** su ajiye a sawun cikin sunan Yesu. **19** Amma Bitrus da Yohanna manzannin, a kuma raba wa kowa gwargwadon

bukatarsa. **36** Yusuf, wani Balawe daga Saifurus, bi kan wadansunsu yayinda yake wucewa. **16** wanda manzanni suke kira Barnabas (wanda Jama'a ma suka tattaru daga garuruwa kewaye yake nufin Dan Karfafawa) **37** ya sayar da wata da Urushalima suna kawo marasa lafiyarsu da gonar da ya mallaki ya kuma kawo kudin ya kuma wadanda mugayen ruhohi suke damun su, dukansu kuwa suka warke. **17** Sai babban firist da dukan abokan aikinsa, wadanda suke na fungiyar Sadukiyawa suka cika da kishi. **18** Suka kama manzannin suka sa su a kurkukun da ake sa kowa da kowa. **19** Amma da dare wani mala'ikan Ubangiji ya bude kofofin kurkukun ya fitar da su. **20** Ya ce, "Ku je ku tsaya a filin haikali ku sanar wa mutane cikakken sakon wannan sabon rai." **21** Da gari ya waye, sai suka shiga filin haikali, yadda aka fada musu, suka kuwa fara koyar da mutane. Sa'ad da babban firist da abokan aikinsa suka iso, sai suka kira Majalisa gaba daya dukan dattawan Isra'il, suka kuma aika kurkuku a zo da manzannin. **22** Amma da dogarawan suka iso kurkukun, ba su same su a can ba. Saboda haka suka dawo suka ba da labari, suka ce, **23** "Mun iske kurkukun a kulle sosai, da masu gadi suna tsaye a bakin kofofin; amma da muka bude su, sai muka tarar ba kowa a ciki." **24** Da jin wannan labari, sai shugaban masu gadin haikali da manyan firistocin suka rude, suna tunanin abin da wannan al'amari zai zama. **25** Sai wani ya zo ya ce, "Ga shi! Mutanen da kuka sa a kurkuku suna tsaye a filin haikali suna koya wa mutane." **26** Da wannan, shugaban ya tafi tare da dogarawansa suka kawo manzannin. Sun kawo su amma fa ba karfi da yaji ba, don suna tsoro kada mutane su jajife su da duwatsu. **27** Da suka kawo manzannin, sai suka sa su suka bayyana a gabon Majalisar don babban firist ya tuhume su. **28** Ya ce, "Mun kwabe ku da gaske kada ku kara koyarwa cikin wannan suna, duk da haka kun cika Urushalima da koyarwarku, har ma kuna so ku dora mana laifin jinin mutumin nan." **29** Bitrus da sauran manzannin suka amsa suka ce, "Dole ne mu yi wa Allah biyayya a maimakon mutane! **30** Allah kakanninmu ya ta da Yesu daga matattu, wanda kuka kashe ta wurin ratayewa a bisan itace. **31** Allah ya daukaka shi zuwa hannun damansa a matsayin Yerima da Mai Ceto don yá kawo tuba da gafarar zunubai ga Isra'il. **32** Mu shaidu ne ga wadannan abubuwa, haka kuma Ruhu Mai

5 To wani mutum mai suna Ananiyas tare da matarsa Saffiratu, shi ma ya sayar da wata mallakarsa. **2** Da cikakken sanin matarsa ya ajiye sashi daga cikin kudin don kansa, ya kuma kawo sauran ya ajiye a sawun manzanni. **3** Sai Bitrus ya ce, "Ananiyas, ta yaya Shaidan ya cika zuciyarka haka da ka yi wa Ruhu Mai Tsarki karya ka kuma ajiye wa kanka sauran kudin da ka karba na filin? **4** Ba naka ba ne kafin ka sayar da shi? Bayan da ka sayar da shi kuma, kudin ba naka ba ne? Me ya sa ka yi tunanin yin irin wannan abu? Ba mutum ne ka yi wa karya ba, Allah ne ka yi masa." **5** Da Ananiyas ya ji wannan, sai ya fādi ya mutu. Sai babban tsoro kuwa ya kama duk wadanda suka ji abin da ya faru. **6** Sai samari suka zo gaba, suka nade gawarsa, suka fitar da shi suka je suka binne. **7** Bayan kusan awa uku, sai matarsa ta shigo, ba da sanin abin da ya faru ba. **8** Bitrus ya tambaye ta ya ce, "Gaya mini, kudin da yake da Ananiyas kuka sayar da filin ke nan?" Ta ce, "I, haka ne muka sayar." **9** Bitrus ya ce mata, "Ta yaya kuka yarda ku gwada Ruhun Ubangiji? Duba! Sawun mutanen da suka binne mijinki suna bakin kofa, za su kuwa dauke ki zuwa waje ke ma." **10** Nan take ta fādi a kafafunsa ta mutu. Sai samarin suka shigo ciki, suka kuwa same ta matacciya, suka dauke ta suka kai ta waje suka binne ta kusa da mijinta. **11** Babban tsoro ya kama dukan ikkilisiya da kuma duk wanda ya ji game da abubuwan nan. **12** Manzannin suka yi ayyukan da alamu masu banmamaki masu yawa a cikin mutanen. Dukan masu bi kuwa sukan taru a Shirayin Solomon. **13** Ba wanda ya yi karambanin shiga cikinsu, duk da haka mutane suna girmama su kwarai. **14** Duk da haka, maza da matan da suke gaskata ga Ubangiji sai karuwa suke, suka kuma karu a yawa. **15** A sakamakon haka, mutane suka kawo marasa lafiya a tituna suka kwantar da su a kan gadaje da tabarmai domin akalla inuwar Bitrus za tā

Tsarki, wanda Allah ya ba wa wadanda suke gamshi dukan fungiyar. Sai suka zabi Istifanus, yin masa biyayya.” **33** Da suka ji haka, sai suka mutumin da yake cike da bangaskiya da kuma yi fushi suka so su kashe su. **34** Amma wani Ruhu Mai Tsarki; da Filibus, Burokorus, Nikano, Bafarisiyen da ake kira Gamaliel, wani malamin Timon, Farmenas, da Nikolas daga Antiyok, doka, wanda dukan mutane ke girmamawa, wanda ya tuba zuwa Yahudanci. **6** Suka gabatar ya mike tsaye a Majalisar ya umarta a fitar da wadannan mutane wa manzanni, wadanda da mutanen waje na dan lokaci. **35** Sa'an nan kuwa suka yi addu'a, suka dibiya hannuwansu a ya yi musu jawabi ya ce, “Mutanen Isra’ila, kansu. **7** Saboda haka maganar Allah ta yadu. ku yi kula da kyau da abin da kuke niyyar yi Yawan almajirai a Urushalima kuwa ya yi saurin wa mutanen nan. **36** Kwanan baya, Teyudas ya karuwa, firistoci masu yawa kuma suka zama bullo, yana cewa wai shi wani mutum ne, kuma masu biyayya ga wannan bangaskiya. **8** To, wajen mutane dari hudu suka bi shi. Aka kuwa Istifanus, mutum cike da alheri da ikon Allah, kashe shi, dukan masu binsa kuwa suka watse, ya aikata manyan ayyukan da alamu masu kome ya wargaje. **37** Bayansa, Yahuda mutumin banmamaki a cikin mutane. **9** Sai hamayya ta Galili ya bullo a kwanakin kidaya, ya jagoranci taso daga’yan kungiyar Majami'a na'Yantattu mutane cikin tawaye. Shi ma aka kashe shi, (kamar yadda ake kiransu), Yahudawan Sairin dukan mabiyansa kuma aka watsar da su. **38** da Alekzandariya da kuma lardunan Silisiya Saboda haka, a wannan batu na yanzu, ina ba da Asiya. Mutanen nan suka fara muhawwara ku shawara. Ku kyale mutanen nan! Ku bar su da Istifanus, **10** amma ba su iya cin nasara su tafi! Gama in manufarsu ko ayyukansu na kan hikimarsa ko kuma a kan Ruhu wanda mutum ne, ai, zai rushe. **39** Amma in daga Allah ta wurinsa ne ya magana ba. **11** Sa'an nan a ne, ba za ku iya hana wadannan mutane ba, za asirce suka zuga wadansu mutane su ce, “Mun ku dai sami kanku kuna gâba da Allah ne.” **40** ji Istifanus ya fada kalmomin sabo game da Jawabinsa ya rinyaye su. Suka kira manzannin Musa da kuma Allah.” **12** Ta haka suka tâ da suka sa aka yi musu bulala. Sa'an nan suka hankalin mutane da dattawa da kuma malaman kwâbe su kada su kara magana a cikin sunan dokoki. Suka kama Istifanus suka kawo shi Yesu, suka kuma bar su suka tafi. **41** Manzannin a gaban Majalisa. **13** Suka kawo masu ba da suka bar Majalisar, suna farin ciki domin an ga shaidar karya, wadanda suka ba da shaida cewa, sun cancanta a kunyata su saboda Sunan nan. “Wannan mutum ba ya rabuwa da maganar **42** Kowace rana, a filin haikali da kuma gida- banza a kan wurin nan mai tsarki da kuma gida, ba su fasa koyarwa da kuma shelar labari doka. **14** Gama mun ji shi yana cewa wannan mai dadi cewa Yesu shi ne Kiristi ba.

6 A wadannan kwanaki, sa'ad da yawan almajirai suke karuwa, sai Yahudawan masu jin Hellenanci a cikinsu suka yi gunaguni a kan Yahudawan da suke Ibraniyawwa domin ba a kula da gwaurayensu a wajen raba abinci na yau da kullum. **2** Saboda haka Sha Biyun nan suka tara dukan almajirai wuri daya, suka ce, “Bai zai yi kyau mu bar hidimar maganar Allah don mu shiga hidimar abinci ba. **3** 'Yan'uwa, ku zabi ga kakanmu Ibrahim yayinda yake a kasar mutum bakwai daga cikinku wadanda aka sani suna cike da Ruhu da kuma hikima. Mu kuwa za mu danka musu wannan aiki **4** mu kuwa mu mai da halinmu ga yin addu'a da kuma hidimar **5** Wannan shawarar kuwa ta yi zama a Haran. Bayan mutuwarr mahaifinsa,

Yesu Banazare zai rushe wurin nan ya kuma canja al'adun da Musa ya ba mu.” **15** Dukan wadanda suke zaune a Majalisar suka kafa wa Istifanus ido, suka kuma ga fuskarsa ta yi kama da ta mala’ika.

7 Sai babban firist ya tambaye shi ya ce, “Wadannan zargen gaskiya ne?” **2** Game da wannan ya amsa ya ce, “'Yan'uwa da ubanni, ku saurare ni! Allah mai daukaka ya bayyana Mesopotamiya tukuna, kafin ya yi zama a Haran. **3** Allah ya ce, ‘Ka bar kasarka da kuma mutanenka, ka tafi kasar da zan nuna maka.’ **4** mai “Saboda haka ya bar kasar Kaldiyawa ya kuma maganar Allah.” **5** Wannan shawarar kuwa ta yi zama a Haran. Bayan mutuwarr mahaifinsa,

Allah ya aika da shi wannan kasar da yanzu kuwa ba kamar sauran jarirai ba ne. Wata uku kuke zama. **5** Bai ba shi gādo a nan ba, ko taki aka yi renonsa a gidan mahaifinsa. **21** Sa'ad da daya na kasa. Amma Allah ya yi masa alkawari aka ajiye shi a waje, diyar Fir'auna ta dauke shi cewa shi da zuriyarsa masu zuwa bayansa za su ta kuma rene shi kamar danta. **22** Musa ya sami mallaki kasar, ko da yake a lokacin Ibrahim ba ilimi cikin dukan hikimar Masarawa ya kuma shi da yaro. **6** Allah ya yi magana da shi ta haka, zama mai iko cikin magana da ayyuka. **23** “Da ‘Shekara dari huſu, zuriyarka za tă yi baƙunci Musa ya cika shekara arba’in da haihuwa, sai ya a wata kasar da ba tasu ba, za su yi bauta su yanke shawara yă ziyarci’yan’uwansa Isra’ilawa. kuma sha wulakanci. **7** Amma zan hore kasar **24** Ya ga dayansu yana shan wulakanci a hannun da suka bauta wa.’ Allah ya ce, ‘Kuma daga wani mutumin Masar, sai ya je ya kāre shi, ya baya za su fita daga wannan kasa su kuma yi rama masa ta wurin kashe mutumin Masar mini sujada a wannan wuri.’ **8** Sa'an nan ya yi din. **25** Musa ya yi tsammani mutanensa za su wa Ibrahim alkawari game da kaciya. Ibrahim gane cewa, Allah yana amfani da shi don yă kuwa ya zama mahaifin Ishaku ya kuma yi masa cece su, amma ba su gane ba. **26** Kashegari, kaciya kwana takwas bayan haihuwarsa. Daga Musa ya sadu da Isra’ilawa biyu suna fada. Ya yi baya Ishaku ya zama mahaifin Yakub, Yaƙub kokari ya sasanta su, yana cewa, ‘Ku mutane, kuma ya zama mahaifin kakanninmu sha biyun ku’yan’uwa ne, don me kuke so ku cutar da nan. **9** “Domin kakanninmu sun ji kishin Yusuf, juna?” **27** “Amma mutumin da yake wulaƙanta sai suka sayar da shi bawa zuwa Masar. Amma dayan, ya tura Musa a gefe ya ce, ‘Wa ya mai da Allah ya kasance tare da shi **10** ya kuma cece shi kai mai mulki, da alƙali a kanmu? **28** Kana so daga dukan wahalolinsa. Ya ba wa Yusuf hikima ka kashe ni kamar yadda ka kashe mutumin ya kuma sa ya sami farin jini a wurin Fir'auna, Masar nan na jiya?” **29** Sa'ad da Musa ya ji sarkin Masar; saboda haka ya mai da shi mai haka, sai ya gudu zuwa kasar Midyan, inda ya mulki a kan Masar da kuma dukan fadarsa. **11** yi baƙunci, ya kuma haifi’ya’ya biyu maza. **30** “Sai yunwa ta auko wa dukan Masar da Kan’ana, “Bayan shekaru arba’in suka wuce, sai mala’ika ta kawo wahala mai tsanani, kakanninmu ba su ya bayyana ga Musa cikin harshen wuta a dan iya samun abinci ba. **12** Sa'ad da Yaƙub ya ji cewa itace a hamada kusa da Dutsen Sinai. **31** Sa'ad da akwai hatsi a Masar, sai ya aiki kakanninmu ya ga haka, ya yi mamakin abin da ya gani. Da ziyararsu ta farko. **13** A ziayararsu ta biyu, Yusuf ya yi kusa domin ya duba sosai, sai ya ji muryar ya fada wa’yan’uwansa wane ne shi, Fir'auna Ubangiji ta ce, **32** ‘Ni ne Allahn kakanninka, kuwa ya sami sani game da iyalin Yusuf. **14** Allah na Ibrahim, Ishaku, da kuma Yaƙub.’ Sai Bayan wannan, Yusuf ya aika a zo da mahaifinsa Musa ya yi rawan jiki don tsoro, bai kuwa yi Yaƙub da dukan iyalinsa, gaba daya dai mutum karambanin dubawa ba. **33** “Sa'an nan Ubangiji saba'in da biyar ne. **15** Sai Yaƙub ya gangara ya ce masa, ‘Ka cire takalmanka; wurin da kake zuwa Masar, inda shi da kuma kakanninmu suka tsayen nan mai tsarki ne. **34** Tabbataccé na ga mutu. **16** Aka dawo da gawawwkinsu Shekem wulaƙancin da ake yi wa mutanena a Masar. Na aka binne su a kabarin da Ibrahim ya saya ji nishinsu na kuma sauwa domin in'yantar da daga wurin’ya’yan Hamor da wadansu kudi a su. Yanzu ka zo, zan aike ka ka koma Masar.’ **35** Shekem. **17** “Da lokaci ya yi kusa da Allah zai “Wannan Musa din da suka ki suna cewa, ‘Wa cika alkawarin da ya yi wa Ibrahim, sai yawan ya mai da kai mai mulki da kuma alƙali?’ Allah mutanenmu da suke a Masar ya karu kwarai. **18** da kansa ya aike shi, ta wurin mala’ikan da ya Sa'an nan wani sarki, wanda bai san kome game bayyana a gare shi a dan itace, yă zama mai da Yusuf ba, ya zama mai mulkin Masar. **19** Ya mulkinsu, da kuma mai cetonsu. **36** Ya fitar da su kuwa wulaƙanta mutanenmu sosai, ya kuma daga Masar ya kuma yi ayyukan da abubuwan gwada wa kakanni-kakanninmu azaba ta wurin banmamaki a Masar, a Jan Teku, da kuma cikin tilasta su su zubar da sababbin jariransu, don hamada har shekara arba'in. **37** “Wannan Musa su mutu. **20** “A lokacin nan aka haifi Musa, shi ne ya ce Isra’ilawa, ‘Allah zai aika muku wani

annabi kamar ni daga cikin mutanenku.’ **38** suka yi maganar zuwan Mai Adalcin nan. Yanzu Ya kasance a cikin taron nan a hamada, tare kuwa kun bashe shi kuka kuma kashe shi **53** ku da mala’ikan da ya yi magana da shi a Dutsen da kuka karbi dokar da aka sa a aiki ta wurin Sinai, da kuma tare da kakanninmu; ya kuma mala’iku amma ba ku yi biyayya da ita ba.” karbi kalmomi masu rai don yă miķa mana. **39** **54** Da membobin Sanhedrin suka ji haka, sai “Amma kakanninmu suka ki yin masa biyayya. A suka yi fushi suka ciji hakoransu. **55** Amma maimakon haka, sai suka ki shi a cikin zuciyarsu Istifanus, cike da Ruhu Mai Tsarki, ya dubi sama kuwa suka koma Masar. **40** Suka ce wa Haruna, ya kuma ga daukakar Allah, da Yesu kuma tsaye ‘Ka yi mana allolin da za su yi mana jagora. a hannun dama na Allah. **56** Ya ce, “Ga shi, na Game da wannan Musa din wanda ya fitar da ga sama a bude da kuma Dan Mutum tsaye mu daga Masar, ba mu san abin da ya faru da a hannun dama na Allah.” **57** Da jin haka sai shi bal’ **41** A lokacin ne suka kera gunki mai suka tattoshe kunnuwansu, suka kuma yi ihu siffar dan maraki. Suka kawo masa hadayu suka da karfi sosai, suka aukar masa gaba daya. **58** kuma yi bikin girmama abin da suka kera da Suka ja shi zuwa bayan birnin suka kuma yi ta hanniuwansu. **42** Sai Amma Allah ya juya musu jifansa da duwatsu. Ana cikin haka, shaidun baya ya kuma ba da su ga bautar abubuwan da suka ajiye tufafinsu a wurin wani saurayi mai suke a sararin sama. Wannan ya yi dайди da suna Shawulu. **59** Yayinda suke cikin jifansa, sai abin da yake a rubuce a cikin littafin annabawa Istifanus ya yi addu’ya ya ce, “Ubangiji Yesu, ka cewa, “Kun kawo mini hadayu da sadakoki karbi ruhuna.” **60** Sa’an nan ya durkusa ya daga shekaru arba’in cikin, hamada, ya gidan Isra’ila? murya ya ce, “Ubangiji, kada ka riķe wannan **43** Kun daukaka gidan tsafin Molek, da tauraron zunubi a kansu.” Da ya fasī haka, sai ya yi barci. allahnku Refan, gumakan da kuka kera don ku yi musu sujada. Saboda haka zan aike ku zuwa bauta’ gaba da Babilon. **44** “Kakanni-kakanninmu suna da tabanakul na Shaida tare da su a hamada. An yi shi bisa ga yadda Allah ya umarci Musa, bisa ga zānen da ya gani. **45** Bayan sun gāji tabanakul nan, kakanninmu a Karkashin jagorancin Yoshuwa suka kawo shi tare da su, lokacin da suka fwace kasar daga al’umman da Allah ya kora a idanunsu. Tabanakul din ya kasance a kasar har zamanin Dawuda, **46** wanda ya sami tagomashi daga Allah, ya kuma nemi yă yi wa Allah na Yaķub wurin zama. **47** Amma Solomon ne ya gina masa gida. **48** “Duk da haka, Mafi Daukaka ba ya zama a gidajen da mutane suka gina. Kamar yadda annabi ya fasī cewa, **49** “Sama ne kursiyina, duniya kuma wurin ajiye tafin kafata. Wane irin gida za ka gina mini? Ko kuwa ina wurin hutuna zai kasance? In ji Ubangiji. **50** Ba hannuna ne ya yi dukan wadannan abubuwa ba?” **51** “Ku mutane masu taurinkai, da zukata da kuma kunnuwa marasa kaciya! Kuna kama da kakanninku. Kullum kuna tsayayya da Ruhu Mai Tsarki! **52** An yi wani annabin da kakanninku ba su tsananta wa ba? Sun ma kashe wadanda

8 Shawulu kuwa yana can, yana tabbatar da mutuwarsa. A wannan rana wani babban tsanani ya auka wa ikkilisiyar da take a Urushalima, sai duka suka warwatsu ko’ina a Yahudiya da Samariya, manzanni kadai ne suka rage. **2** Mutane masu tsoron Allah suka binne Istifanus suka kuma yi makoki kwarai dominsa. **3** Amma Shawulu ya fara hallaka ikkilisiya. Yana shiga gida-gida, yana jan maza da mata yana jefa su cikin kurkuku. **4** Wadanda aka wartsar suka yi ta wa’azin maganar a duk inda suka tafi. **5** Filibus ya gangara zuwa wani birni a Samariya ya kuma yi shelar Kiristi a can. **6** Sa’ad da taron mutane suka ji Filibus suka kuma ga abubuwan banmamakin da ya yi, sai duk suka mai da hankali sosai ga abin da ya fada. **7** Mugayen ruhohi suka fiffito suna kururuwa daga cikin mutane da yawa, shanyayyu da guragu masu yawa suka sami warkarwa. **8** Saboda haka aka yi farin ciki kwarai a birnin. **9** To, akwai wani mutum mai suna Siman wanda ya kwana biyu yana yin sihiri a birnin har ya ba wa duk mutanen Samariya mamaki. Ya kuma yi ta kama cewa shi wani mai girma ne, **10** dukan mutane kuwa, manyan da kanana, suka mai da

hankali gare shi suka kuma ce, “Mutumin nan ya tafi Urushalima ne domin yin sujada, **28** shi ne ikon Allah da aka sani a matsayin Iko Mai a kan hanyarsa ta komawa gida kuwa yana Girma” **11** Suka bi shi domin ya dade yana ba su zaune bisañ keken yakinsa yana karatun littafin mamaki da sihirinsa. **12** Amma da suka gaskata annabin Ishaya. **29** Sai Ruhu ya ce wa Filibus, da Filibus sa’ad da yake wa’azin labari mai dadì “Matsa wurin kekunan yakin nan ka yi kusa da na mulkin Allah da kuma sunan Yesu Kiristi, sai ita.” **30** Sai Filibus ya ruga zuwa wajen keken aka yi musu baftisma, maza da mata. **13** Siman yakin ya kuma ji mutumin yana karatun littafin kansa ya gaskata aka kuma yi masa baftisma. Ya annabin Ishaya. Filibus ya yi tambaya ya ce, “Ka kuma bi Filibus ko’ina, yana mamakin manyan fahimci abin da kake karantawa?” **31** Sai ya ce, alamu da ayyukan banmamakin da ya gani. “Ina fa zan iya, in ba dai wani ya fassara mini **14** Sa’ad da manzannin da suke a Urushalima ba?” Saboda haka sai ya gayyaci Filibus yă hau suka ji cewa Samariya ta karbi maganar Allah, yă zauna tare da shi. **32** Bābān yana karanta sai suka aika musu da Bitrus da Yohanna. **15** wannan Nassin, “An ja shi kamar tunkiya zuwa Da suka iso, sai suka yi musu addu’ a domin mayanka, kuma kamar dan rago a hannun mai su karbi Ruhu Mai Tsarki, **16** domin Ruhu Mai askin gashinsa yake shiru, haka kuwa bai bude Tsarki bai riga ya sauva wa waninsu ba tukuna, bakinsa ba. **33** A cikin wulakacinsa aka hana an dai yi musu baftisma ne kawai a cikin sunan masa gaskiya. Wa zai iya yin zancen zuriyarsa? Ubangiji Yesu. **17** Sa’an nan Bitrus da Yohanna Gama an dauke ransa daga duniya.” **34** Sai bābān suka dibiya hannuwansu a kansu, suka kuwa ya tambayi Filibus ya ce, “Ka gaya mini, ina karbi Ruhu Mai Tsarki. **18** Sa’ad da Siman ya ga rokonka, annabin yana magana a kan wane ne, cewa ana ba da Ruhu ta wurin dibiya hannuwan kansa ne, ko kuwa wani dabam?” **35** Sa’an nan manzannin, sai ya miña musu kudi, **19** ya ce, “Ni Filibus ya fara da wannan Nassi din ya kuma ma ku ba ni wannan iyawa don kowa na dibiya fada masa labari mai dadì game da Yesu. **36** wa hannuwana yă karbi Ruhu Mai Tsarki.” **20** Yayinda suke cikin tafiya a kan hanya, sai suka Bitrus ya amsa ya ce, “Bari kudinka ya hallaka iso wani wurin ruwa bābān nan ya ce, “Duba, tare da kai, domin ka yi tsammani za ka iya saya ga ruwa. Me zai hana a yi mini baftisma?” **38** Ya kyautar Allah da kudi! **21** Ba ruwanka da wannan kuwa ba da umarni a tsai da keken yakin. Sa’an hidimar, domin zuciyarka ba daidai take a gabán nan da Filibus da bābān suka gangara zuwa Allah ba. **22** Ka tuba daga wannan mugunta ka cikin ruwan Filibus kuwa ya yi masa baftisma. kuma yi addu’ a ga Ubangiji. Watakilà zai gafarta **39** Sa’ad da suka fita daga cikin ruwan, sai Ruhun maka don irin tunanin da yake a zuciyarka. **23** Ubangiji ya fyouce Filibus, bābān kuwa bai kara Gama na lura kana cike da dacin rai kana kuma ganinsa ba, amma ya ci gaba da tafiyarsa yana daure cikin zunubi.” **24** Sai Siman ya amsa ya farin ciki. **40** Filibus kuwa ya fito a Azotus, ya ce, “Ku yi addu’ a ga Ubangiji saboda ni don yi ta zagawa, yana wa’azin bishara a dukan kada ko daya daga cikin abin da ka fada ya same garuruwan sai da ya kai Kaisariya. ni.” **25** Sa’ad da suka yi shaidar suka kuma yi shelar maganar Ubangiji, sai Bitrus da Yohanna suka koma Urushalima, suna wa’azin bishara a kauyukan Samariya masu yawa. **26** To wani mala’ikan Ubangiji ya ce wa Filibus, “Ka yi kudu zuwa hanyar, hanyar hamada, da ta gangara daga Urushalima zuwa Gaza.” **27** Saboda haka ya kama hanya, a kan hanyarsa kuwa sai ya sadu da wani mutumin Itiyofiya, wanda yake bābā, hafsa mai muhimmanci wanda yake lura da dukan ma’ajin Kandas (wanda yake nufin “sarauniar mutanen Itiyofiya”). Mutumin nan

9 Ana cikin haka, Shawulu ya dage yana barazana yin kisa da tsananta wa almajiran Ubangiji. Sai ya je wurin babban firist **2** ya roke shi ya ba shi wasiku zuwa majami’ün Damaskus, don in ya sami wani a wurin wanda yake bin wannan Hanya, ko maza ko mata, yă kama su a matsayin’yan kurkuku yă kai Urushalima. **3** Da ya yi kusa da Damaskus a kan hanyarsa, ba zato ba tsammani sai wani haske daga sama ya haskaka kewaye da shi. **4** Sai ya fādī a kasa ya kuma ji wata murya

ta ce masa, "Shawulu, Shawulu, don me kake "Ba shi ne mutumin da ya tā-da-na-zaunetsananta mini?" 5 Shawulu ya yi tambaya ya tsaye a kan masu kira bisa ga wannan sunan a ce, "Wane ne kai, ya Ubangiji?" Ya amsa ya ce, Urushalima ba? Ba ya zo nan ne don yā kai su a "Ni ne Yesu wanda kake tsananta wa. 6 Yanzu matsayin'yan kurkuku ga manyan firostoci ba?" ka tashi ka shiga cikin birnin, za a kuma gaya 22 Duk da haka Shawulu ya yi ta kara karfi, ya maka abin da dole za ka yi." 7 Mutanen da kuma rikitar da Yahudawan da suke zaune a suke tafiya tare da Shawulu suka rasa bakin Damaskus, ta wurin tabbatar musu cewa, Yesu magana; sun ji muryar amma ba su ga kowa ba. shi ne Kiristi. 23 Bayan kwanaki masu yawa, 8 Shawulu ya tashi daga kasa, amma sa'ad da sai Yahudawa suka hada baki su kashe shi, 24 ya bude idanunsa bai iya ganin wani abu ba. amma Shawulu ya sami labarin shirinsu. Dare Saboda haka aka kama hannunsa aka yi masa da rana suka yi fakonsa a kofofin birnin don su jagora zuwa cikin Damaskus. 9 Kwana uku yana kashe shi. 25 Amma almajiransa suka dauke shi a makance, bai ci ba bai kuma sha kome ba. 10 da dare suka saukar da shi a cikin kwando ta A Damaskus kuwa akwai wani almajiri mai suna taga a katanga. 26 Da ya zo Urushalima, ya yi Ananiyas. Ubangiji ya kira shi a cikin wahayi kokarin shiga cikin almajiran amma dukansu ya ce, "Ananiyas!" Ananiyas ya amsa, "Ga ni, suka ji tsoronsa, ba su gaskata cewa tabbatacce ya Ubangiji." 11 Ubangiji ya ce masa, "Je gidan shi almajiri ba ne. 27 Amma Barnabas ya dauke Yahuda da yake a Mifakkēn Titi ka yi tambaya shi ya kawo shi wurin manzanni. Ya gaya musu ko akwai wani mutum daga Tarshish mai suna yadda Shawulu a kan hanyarsa ya ga Ubangiji Shawulu, gama ga shi yana addu'a. 12 Cikin kuma cewa Ubangiji ya yi magana da shi, da wahayi ya ga wani mutum mai suna Ananiyas yadda a Damaskus ya yi wa'azi ba tsoro a ya zo ya sa hannuwansa a kansa don yā sāke cikin sunan Yesu. 28 Saboda haka Shawulu ya samun ganin gari." 13 Ananiyas ya amsa ya ce, zauna tare da su yana kai da kawowa a sake "Ubangiji, na ji labarin mutumin nan sosai da a cikin Urushalima, yana magana gabagadi kuma duk lahanin da ya yi wa tsarkakanka a a cikin sunan Ubangiji. 29 Ya yi magana ya Urushalima. 14 Ga shi kuma ya zo nan da izinin kuma yi muhawwara da Yahudawa masu jin manyan firostoci, don yā kama duk wanda yake Hellenanci, amma suka yi kokarin kashe shi. 30 kirin bisa sunanka." 15 Amma Ubangiji ya ce Sa'ad da'yan'uwa suka sami labarin wannan, wa Ananiyas, "Je ka! Wannan mutum zababben sai suka dauke shi zuwa Kaisariya suka aika kayan aikina ne don yā kai sunana a gabon da shi Tarshish. 31 Sa'an nan ikkilisiya ko'ina Al'ummai da sarakunansu da kuma a gabon a Yahudiya, Galili da kuma Samariya ta sami mutanen Isra'il'a. 16 Zan nuna masa wahalar salama. Ta yi karfi; ta kuma karfafa ta wurin da dole zai sha saboda sunana." 17 Sa'an nan Ruhu Mai Tsarki, ta karu sosai tana rayuwa Ananiyas ya tafi gidan ya kuma shiga ciki. Da cikin tsoron Ubangiji. 32 Da Bitrus yake zazzaga ya sa hannuwansa a kan Shawulu, sai ya ce, kasar, sai ya je ya ziyarci tsarkakan da suke a "Dan'uwan Shawulu, Ubangiji, Yesu, wanda Lidda. 33 A can ya tarar da wani mutum mai ya bayyana gare ka a kan hanya yayinda kake suna Eniyas, shanyayye wanda yake kwance kan zuwa nan, ya aiko ni domin ka sāke gani a kuma gado shekara takwas. 34 Sai Bitrus ya ce masa, cika ka da Ruhu Mai Tsarki." 18 Nan da nan, "Eniyas, Yesu Kiristi ya warkar da kai. Tashi ka sai wani abu kamar bawo ya fādo daga idanun nadē tabarmarka." Nan da nan Eniyas ya tashi. Shawulu, ya kuma sāke iya ganin gari. Sai ya 35 Duk wadanda suke zama a Lidda da Sharon tashi aka kuma yi masa baftisma, 19 bayan ya suka gan shi suka kuma juyo ga Ubangiji. 36 A ci abinci, sai sāke samun karfi. Shawulu ya yi Yoffa akwai wata almajira mai suna Tabita (a kwanaki masu yawa tare da almajiran da suke harshen Girik sunanta shi ne Dokas); ita mai a Damaskus. 20 Nan take ya fara wa'azi cikin aikin alheri ce kullum, tana kuma taimakon majami'u cewa Yesu Dan Allah ne. 21 Dukan matalauta. 37 A lokacin nan ta yi rashin lafiya ta wadanda suka ji shi suka yi mamaki suka ce, mutu, aka kuma yi wa gawarta wanka aka ajiye

a wani daki a gidan sama. **38** Lidda yana kusa yă ci wani abu, yayinda ake shirya abinci, sai da Yoffa; saboda haka sa'ad da almajirai suka ji wahayi ya zo masa. **11** Ya ga sama ya bude ana cewa Bitrus yana a Lidda, sai suka aiki mutum kuwa saukowa wani abu kasa kamar babban biyu wurinsu roke shi cewa, “In ka yarda ka mayafi zuwa duniya ta kusurwansa hudu. **12** zo nan da nan!” **39** Sai Bitrus ya tafi tare da su, Cikinisa kuwa akwai kowace irin dabba mai kafa sa'ad da ya iso sai aka kai shi dakin saman. Duka hudu da masu ja da ciki na duniya da kuma gwauraye suka tsaya kewaye da shi, suna kuka tsuntsayen sararin sama. **13** Sa'an nan wata suna nunnuna masa riguna da kuma wadansu murya ta ce masa, “Bitrus, ka tashi. Ka yanka tufafin da Dokas ta yi yayinda take tare da su. ka ci.” **14** Bitrus ya ce, “Sam, Ubangiji! Ban taba **40** Bitrus ya fitar da su duka daga dakin; sa'an cin wani abu marar tsarki ko marar tsabta ba.” nan ya durkusa ya yi addu'a. Da ya juya wajen **15** Muryar ta yi magana da shi sau na biyu ta ce, matacciyar, sai ya ce, “Tabita, tashi.” Ta bude “Kada ka ce da abin da Allah ya tsarkake marar idanunta, ta ga Bitrus sai ta tashi zaune. **41** tsarki.” **16** Wannan ya faru har sau uku, sai Ya kama ta a hanni ya taimake ta ta tsaya a nan da nan aka dauke mayafin zuwa sama. **17** Kafafunta. Sa'an nan ya kira masu bi da kuma Tun Bitrus yana cikin tunani game da ma'anar gwaurayen ya miķa musu ita da rai. **42** Wannan wahayin nan, sai ga mutanen da Korneliyus ya ya zama sananne ko'ina a Yoffa, mutane da aika sun sami gidan Siman suna kuma tsaye yawa kuma suka gaskata da Ubangiji. **43** Bitrus a kofar. **18** Suka yi sallama, suna tambaya ko ya zauna a Yoffa na dan lokaci tare da wani mai aikin fatu mai suna Siman.

10 A Kaisariya akwai wani mutum mai suna

Korneliyus, wani jarumin Roma ne, a fungiyar soja da ake kira Bataliyar Italiya. **2** Shi da dukan iyalinsa masu ibada ne masu tsoron Allah kuma; yakan ba da kyauta hanmu sake ga masu bukata yana kuma addu'a ga Allah ba fasawa. **3** Wata rana wajen karfe uku na yamma ya ga wahayi. A sarari ya ga wani mala'ikan Allah, wanda ya zo wajensa ya ce, “Korneliyus!” **4** Korneliyus kuwa ya zura masa ido a tsorace ya ce, “Mene ne, ya Ubangiji?” Mala'ikan ya ce, “Addu'o'inka da kyautanka ga matalauta sun kai har sama, hadayar tunawa ce a gabon Allah. **5** Yanzu sai ka aiki mutane zuwa Yoffa su dawo da wani mutum mai suna Siman wanda ake kira Bitrus. **6** Yana zama tare da Siman, mai aikin fatu, wanda gidansa ke bakin teku.” **7** Sa'ad da mala'ikan da ya yi masa magana ya tafi, sai Korneliyus ya kira biyu daga cikin bayinsa da kuma wani soja mai ibada wanda yake daya a cikin masu yin masa hidima. **8** Ya fada musu duk abin da ya faru sa'an nan ya aike su Yoffa. **9** Wajen tsakar rana kashegari yayinda suke cikin tafiyarsu suna kuma dab da birnin, sai Bitrus ya hau bisa rufin gida yă yi addu'a. **10** Yunwa ta kama shi ya kuwa so

da wahayin, sai Ruhu ya ce masa, “Siman, ga mutum uku suna nemanka. **20** Saboda haka ka tashi ka sauka. Kada ka yi wata-wata, gama ni ne na aiko su.” **21** Sai Bitrus ya sauka ya ce wa mutanen, “Ni ne kuke nema. Me ya kawo ku?” **22** Mutanen suka amsa, “Mun zo ne daga wurin Korneliyus wani jarumin. Shi mutum ne mai adalci mai tsoron Allah kuma, wanda dukan Yahudawa ke girmamawa. Wani mala'ika mai tsarki ya fada masa, yă sa ka zo gidansa don yă ji abin da za ka fada.” **23** Sai Bitrus ya gayyaci mutanen cikin gida su zama bakinsa. Kashegari Bitrus ya tafi tare da su, wadansu'yan'uwa daga Yoffa kuwa suka tafi tare da shi. **24** Kashegari sai ya iso Kaisariya. Korneliyus kuwa yana nan yana jiransu, ya kuma gayyaci'yan'uwansa da abokansa na kusa. **25** Da Bitrus ya shiga gidan, Korneliyus ya sadu da shi ya kuma fădi a gabansa cikin bangırma. **26** Amma Bitrus ya sa shi ya tashi. Ya ce, “Tashi, ni mutum ne kawai.” **27** Yana magana da shi, sai Bitrus ya shiga ciki ya kuma tarar da taron mutane da yawa. **28** Sai ya ce musu, “Ku da kanku kun san cewa dokarmu ta hana mutumin Yahuda yin cudanya, ko ya ziyyarci Ba'al'umme. Amma Allah ya nuna mini cewa kada in kira wani mutum marar tsarki ko marar tsabta. **29** Don haka sa'ad

da aka aika in zo, na zo ba wata fada. To, ko zan suka ji sakon. **45** Masu bin da suke da kaciya san abin da ya sa ka aika in zo?" **30** Korneliyus wadanda suka zo tare da Bitrus suka yi mamaki ya amsa ya ce, "Kwana hufu da suka wuce ina cewa an ba da kyautar Ruhu Mai Tsarki har a gidana ina addu'a a wannan lokaci, wajen ma a kan Al'ummai. **46** Gama sun ji su suna karfe uku na yamma. Ba zato ba tsammani sai magana da wadansu harsuna suna kuma yabon ga wani mutum cikin tufafi masu walkiya ya Allah. Sai Bitrus ya ce, **47** "Wani zai iya hana tsaya a gabana **31** ya ce, 'Korneliyus, Allah ya a yi wa wadannan mutane baftisma da ruwa? ji addu'arka, ya kuma tuna da kyautanka ga Sun karbi Ruhu Mai Tsarki kamar yadda muka matalauta. **32** Ka aika zuwa Yoffa don a kira karba." **48** Saboda haka ya ba da umarni a yi Siman wanda ake ce da shi Bitrus. Shi baiko musu baftisma cikin sunan Yesu Kiristi. Sa'an ne a gidan Siman mai aikin fatu, wanda yake nan suka roki Bitrus yă zauna da su na'yan zama a bakin teku.' **33** Saboda haka na aika a kwanaki.

zo da kai nan da nan, ya kuma yi kyau da ka zo. To ga mu duka a nan a gaban Allah don mu saurari dukan abin da Ubangiji ya umarce ka ka fada mana." **34** Sa'an nan Bitrus ya fara magana ya ce, "Yanzu na gane yadda gaskiya ne cewa Allah ba ya sonkai **35** amma yana karban mutane daga kowace al'ummar da take tsoronsa suke kuma aikata abin da yake daidai. **36** Kun san sakon da Allah ya aika wa mutanen Isra'il, yana shelar labari mai dadî na salama ta wurin Yesu Kiristi, shi ne kuwa Ubangijin kowa. **37** Kun san abin da ya faru a dukan Yahudiya, farawa daga Galili bayan baftismar da Yohanna ya yi wa'azi, **38** yadda Allah ya shafe Yesu Banazare da Ruhu Mai Tsarki da kuma iko, da kuma yadda ya zaga ko'ina yana aikata alheri yana kuma warkar da dukan wadanda suke karashin ikon Iblis, domin Allah yana tare da shi. **39** "Mu kuwa shaidu ne na dukan abin da ya yi a kasar Yahudawa da kuma a Urushalima. Suka kashe shi ta wurin rataye shi a kan itace, **40** amma Allah ya tashe shi daga matattu a rana ta uku, ya sa kuma aka gan shi. **41** Ba dukan mutane ne suka gan shi ba, amma ta wurin shaidun da Allah ya riga ya zaba, ta wurinmu da muka ci muka kuma sha tare da shi bayan tashinsa daga matattu. **42** Ya umarce mu mu yi wa'azi ga mutane mu kuma shaida cewa shi ne wanda Allah ya nafa yă zama mai shari'a na masu rai da na matattu. **43** Duk annabawa sun yi shaida game da shi cewa duk wanda ya ba da gaskiya gare shi zai sami gafarar zunubai ta wurin sunansa." **44** Tun Bitrus yana cikin fadin wadannan kalmomi, sai Ruhu Mai Tsarki ya sauva wa duk wadanda

11 Manzanni da'yan'uwa ko'ina a Yahudiya suka ji cewa Al'ummai ma sun karbi maganar Allah. **2** Saboda haka sa'ad da Bitrus ya haura zuwa Urushalima, masu bin da suke da kaciya suka zarge shi **3** suka ce, "Ka je gidan mutanen da suke marasa kaciya ka kuwa ci tare da su." **4** Bitrus ya fara yin musu bayani dallalla yadda ya faru cewa, **5** "Ina a birmin Yoffa ina addu'a, sai ga wahayi ya zo mini. Na ga ana sauvo da wani abu kamar babban mayafi daga sama ta kusurwansa hudu, ya kuma sauvo inda nake. **6** Na duba cikinsa na ga dabbobi masu kafa hudu na duniya, da namun jeji, da masu ja da ciki, da kuma tsuntsayen sararin sama. **7** Sa'an nan na ji wata murya tana ce mini, 'Bitrus, ka tashi. Ka yanka ka ci.' **8** "Na amsa na ce, 'Sam, Ubangiji! Ban taba cin wani abu marar tsarki ko marar tsabta ba.' **9** "Sai muryar daga sama ta yi magana sau na biyu, ta ce, 'Kada ka ce da abin da Allah ya tsarkake marar tsarki.' **10** Wannan ya faru har sau uku, sa'an nan duk aka sâke dauke shi zuwa sama. **11** "Nan take sai ga mutum uku da aka aika wurina daga Kaisariya a tsaye a kofar gidan da nake. **12** Ruhu ya ce mini kada in yi wata-wata game da tafiya tare da su. Wadannan'yan'uwa guda shida su ma suka rako ni, muka kuwa shiga gidan mutumin. **13** Ya kuma gaya mana yadda wani mala'ika ya bayyana a gidansa ya ce masa, 'Ka aika zuwa Yoffa a kira Siman wanda ake ce da shi Bitrus. **14** Zai kawo maka safo wanda ta wurinsa kai da dukan iyalinka za ku sami ceto.' **15** "Na fara magana ke nan, sai Ruhu Mai Tsarki ya sauvo musu yadda ya sauvo mana a farko. **16** Sa'an

nan na tuna da abin da Ubangiji ya ce, ‘Yohanna ya yi baftisma da ruwa, amma za a yi muku baftisma daRuhu Mai Tsarki.’ 17 To, in Allah da niyya ya tsananta musu. 2 Ya sa aka kashe ya ba su kyauta yadda ya ba mu, mu da muka Yakub, dan’uwan Yohanna, da takobi. 3 Sa’ad gaskata da Ubangiji Yesu Kiristi, wane ni da zan da ya ga wannan ya faranta wa Yahudawa rai, yi hamayya da Allah?” 18 Sa’ad da suka ji haka, sai ya kama Bitrus shi ma. Wannan ya faru ba su kara yin fada ba, suka kuma daukaka kwanakin Bikin Burodi Marar Yisti. 4 Bayan Allah, suna cewa, “To, fa, har Al’ummai ma ya kama shi, sai ya sa shi a kurkuku, ya danka Allah ya sa suka tuba zuwa rai.” 19 To, wadanda shi a hannun soja hurhudu kashi hudu, don suka warwatsu saboda tsananin da ya tashi su yi gadinsa. Hiridus ya yi niyyar ya yi masa a kan batun Istifanus suka tafi har Funisiya, shari’a a gabon mutane bayan Bikin Ketarewa. Saifurus da kuma Antiyok, suna ba da sakon 5 Saboda haka aka tsare Bitrus a kurkuku, amma ga Yahudawa kadai. 20 Amma wadansunsu ikkilisiya ta nace da addu’ga Allah dominса. kuwa, mutane daga Saifurus da Sairin, suka 6 A daren da in gari ya waye da Hiridus yake je Antiyok suka fara yi wa Hellenawa magana niyyar kawo shi domin a yi masa shari’a, Bitrus su ma, suna ba da labari mai dadì game da yana barci tsakanin sooji biyu, daure da sarkokin Ubangiji Yesu. 21 Hannun Ubangiji kuwa yana biyu, masu gadi kuma suna bakin kofa. 7 Ba tare da su, mutane da yawan gaske kuwa suka zato ba tsammani sai mala’ikan Ubangiji ya gaskata suka juya ga Ubangiji. 22 Labari wannan bayyana haske kuma ya haskaka a dakin. Ya abu ya kai kunnuwan ikkilisiya a Urushalima, bugi Bitrus a gefe ya kuma tashe shi ya ce, sai suka aiki Barnabas zuwa Antiyok. 23 Da ya “Maza, ka tashi!” Sarkokin kuwa suka zube daga iso ya kuma ga tabbacin alherin Allah, sai ya yi hannuwansa. 8 Sa’an nan mala’ikan ya ce masa, farin ciki ya kuma karfafa su duka su tsaya da “Ka sa rigunarka da takalmanka.” Bitrus kuwa gaskiya cikin Ubangiji da dukan zukatansu. 24 ya sa. Mala’ikan ya fada masa cewa, “Ka yafa Mutum ne nagari, cike da Ruhu Mai Tsarki da mayafinka ka bi ni.” 9 Bitrus ya bi shi suka bangaskiya, mutane masu yawan gaske kuwa fita kurkukun, amma bai ma san cewa abin suka juya ga Ubangiji. 25 Sa’an nan Barnabas ya da mala’ikan yake yi tabbataccne ba; yana tafi Tarshish don yă nemi Shawulu, 26 sa’ad da tsammani wahayi yake gani. 10 Suka wuce masu ya same shi kuwa, sai ya kawo shi Antiyok. Ta gadi na fari da na biyu, suka kuma isa kofar haka shekara guda cur Barnabas da Shawulu karfe ta shiga birni. Kofar kuwa ta bude musu suka yi suna taruwa da ikkilisiya, suka kuma da kanta, suka kuma wuce. Sa’ad da suka yi koya wa mutane masu yawan gaske. A Antiyok tafiya tsawon wani titi, nan take mala’ikan ya ne aka fara kirin almajirai da suna Kirista. bar shi. 11 Sai Bitrus ya dawo hankalinsa ya ce, 27 A wannan lokaci wadansu annabawa sun “Yanzu na sani ba shakka Ubangiji ne ya aiki zo Antiyok daga Urushalima. 28 Daya daga mala’ikansa yă cece ni daga hannun Hiridus cikinsu mai suna Agabus, ya mike tsaye ya yi da kuma dukan mugun fatan Yahudawa.” 12 annabci ta wurin Ruhu cewa za a yi yunwa Da ya gane haka, sai ya tafi gidan Maryamu mai tsanani wadda za tă bazu a dukan duniyar uwarr Yohanna, wanda ake kuma kira Markus, Romawa (Wannan ya faru a zamanin mulkin inda mutane da yawa suka taru suna addu’ga. Kalaudiyus.) 29 Kowanne a cikin almajiran, 13 Bitrus ya kwankwasa kofar waje, sai wata gwargwadon azancinsa, ya yanke shawara ya mai aiki a gidan da ake kira Roda ta zo tă ji ko ba da gudummawa ga’yan’uwan da suke zama wane ne. 14 Da ta gane muryar Bitrus, ta cika a Yahudiya. 30 Haka kuwa suka yi, suka aika da murna ta gudu ta koma ba tare da ta bude da kyautarsa wa dattawan ikkilisiyar ta hannu kofar ba, sai ta koma a guje ta ce da karfi, “Ga Barnabas da Shawulu.

Bitrus a bakin kofa!” 15 Sai suka ce mata, “Kina hauka.” Da ta nace cewa shi ne, sai suka ce, “To, lalle, mala’ikansa ne.” 16 Amma Bitrus ya yi ta

kwan̄wasawa. Da suka bude kofar suka kuma dukan tsibirin har sai da suka kai Bafos. A can gan shi, sai suka yi mamaki. **17** Bitrus ya yi musu suka sadu da wani mutumin Yahuda mai sihiri, alama da hannunsa su yi shiru sai ya bayyana annabin karya, mai suna Bar-Yesu, **7** wanda yadda Ubangiji ya fitar da shi daga kurkuku. Ya yake ma'aikacin mukaddas Sergiyus Bulus ne. ce, “Ku gaya wa Ya'kub da kuma'yan'uwa game Mukaddas din kuwa mai azanci ne kwarai, ya sa da wannan,” sa'an nan ya tashi ya tafi wani aka kira Barnabas da Shawulu don yana so ya wuri. **18** Da safe, hargitsin da ya tashi tsakanin ji maganar Allah. **8** Amma Elimas mai sihirin sojojin ba karami ba ne, a kan abin da ya sami nan (domin ma'anar sunansa ke nan) ya yi Bitrus. **19** Bayan Hiridus ya neme shi bai same hamayya da maganarsu ya kuma yi Kokari ya shi ba, sai ya tuhumi masu gadin, ya kuma ba juyar da mukaddas din daga bangaskiya. **9** Sai da umarni a kashe su. Sa'an nan Hiridus ya Shawulu, wanda kuma ake kira Bulus, cike da tashi daga Yahudiya ya tafi Kaisariya ya kuma Ruhu Mai Tsarki, ya kafa wa Elimas ido ya ce, yi'yan kwanaki a can. **20** Yana da rashin jituwa **10** “Kai dan Iblis ne abokin gāban dukan abin da da mutanen Taya da na Sidon; sai suka hada yake daidai! Kana cike da kowane irin rudi da kai suka nemi ganawa da shi. Bayan suka sami munafunci. Ba za ka daina karkata hanyoyin da goyon bayan Bilastus, amintaccen bawan sarki, suke daidai na Ubangiji ba? **11** Ga shi hannun sai suka nemi salama, domin sun dogara ga Ubangiji yana gāba da kai. Za ka makance, kuma kasar sarkin don samun abincinsu. **21** A ranar da ba za ka ga rana ba har na wani lokaci.” Nan aka shirya Hiridus, sanye da kayan sarautarsa, take, hazo da duhu suka sauko a kansa, ya yi ya zauna a gadon sarautarsa ya kuma ya wa ta lallubawa, yana neman wanda zai yi masa mutanen jawabi. **22** Suka tā da murya suka ce, jagora. **12** Sa'ad da mu'kaddas din ya ga abin da “Wannan muryar wani allah ne, ba ta mutum ya faru, sai ya ba da gaskiya, gama ya yi mamaki ba.” **23** Nan take, domin Hiridus bai yi wa Allah a kan da koyarwa game Ubangiji. **13** Bulus da yabo ba, wani mala'ikan Ubangiji ya buge shi, abokan tafiyarsa suka tashi daga Bafos a jirgin tsutsotsi kuwa suka cinye shi ya kuma mutu. **24** ruwa zuwa Ferga a Famfiliya inda Yohanna Amma maganar Allah ta ci gaba da karuwa ta ya bar su ya koma Urushalima. **14** Daga Ferga kuma bazu. **25** Sa'ad da Barnabas da Shawulu kuwa suka ci gaba zuwa Antiyok na Fisidiya. A suka kammala akinsu, sai suka komo daga ranar Asabbaci sai suka shiga majami'a suka Urushalima, tare da Yohanna, wanda ake kira zauna. **15** Bayan an yi karatu daga cikin Doka, da kuma Annabawa, sai shugabannin majami'ar suka aika musu suka ce, “Yan'uwa, in kuna da wani sakon karfafawa domin jama'a, sai ku yi.” **16** Yana mi'kewa tsaye, sai Bulus ya yi musu alama da hannu ya ce, “Mutanen Isra'il da kuma ku Al'ummai da kuke wa Allah sujada, ku saurare ni! **17** Allahn mutanen Isra'il ya zabi kakanninmu; ya kuma sa mutanen suka yi bunkasa yayinda suke zama a kasar Masar, da iko mai girma ya fitar da su daga kasar, **18** ya kuma jure da halinsu har shekara arba'in a cikin hamada, **19** ya tumbuke kasashe bakwai a Kan'ana ya kuma ba da kasarsu gādo ga mutanensa. **20** Dukan wannan ya dauki kusan shekaru 450. “Bayan wannan, Allah ya ba su alkalai har zuwa zamanin annabi Sama'il. **21** Sa'an nan mutanen suka nemi a ba su sarki, Allah kuwa ya ba su Shawulu dan Kish, na

13 A ikkilisiyar da take a Antiyok akwai wadansu annabawa da malamai. Barnabas, Siman wanda ake kira Ba'ki, Lusiyus mutumin Sairin, Manayen (wanda aka goya tare da Hiridus mai mulki), da kuma Shawulu. **2** Yayinda suna cikin sujada da azumi ga Ubangiji, Ruhu Mai Tsarki ya ce, “Ku kebe mini Barnabas da Shawulu domin aikin da na kira su.” **3** Saboda haka bayan suka yi azumi da addu'a, sai suka dibiya musu hannuwansu a kansu suka sallame su. **4** Sai su biyu da Ruhu Mai Tsarki ya aika suka gangara zuwa Selusiya suka shiga jirgin ruwa daga can zuwa Saifurus. **5** Da suka isa Salamis, sai suka yi shelar maganar Allah a majami'un Yahudawa. Yohanna yana tare da su a matsayin mai taimakonsu. **6** Suka zaga

suka aika musu suka ce, “Yan'uwa, in kuna da wani sakon karfafawa domin jama'a, sai ku yi.” **16** Yana mi'kewa tsaye, sai Bulus ya yi musu alama da hannu ya ce, “Mutanen Isra'il da kuma ku Al'ummai da kuke wa Allah sujada, ku saurare ni! **17** Allahn mutanen Isra'il ya zabi kakanninmu; ya kuma sa mutanen suka yi bunkasa yayinda suke zama a kasar Masar, da iko mai girma ya fitar da su daga kasar, **18** ya kuma jure da halinsu har shekara arba'in a cikin hamada, **19** ya tumbuke kasashe bakwai a Kan'ana ya kuma ba da kasarsu gādo ga mutanensa. **20** Dukan wannan ya dauki kusan shekaru 450. “Bayan wannan, Allah ya ba su alkalai har zuwa zamanin annabi Sama'il. **21** Sa'an nan mutanen suka nemi a ba su sarki, Allah kuwa ya ba su Shawulu dan Kish, na

kabilar Benyamin, wanda ya yi mulki shekaru Ta wurinsa kowa da ya gaskata an kubutar arba'in. **22** Bayan an kau da Shawulu, sai ya da shi daga dukan abin da Dokar Musa ba tā nada Dawuda ya zama sarkinsu. Ya kuma yi iya kubutar ba. **40** Ku lura kada abubuwana da shaida game da shi cewa, 'Na sami Dawuda dan annabawa suka fada su faru muku. **41** "Ku duba, Yesse, mutum ne da nake so a zuciyata; shi zai ku masu ba'a, ku yi mamaki, ku hallaka, gama aikata dukan abin da nake so.' **23** "Daga zuriyar zan yi wani abu a zamaninku da ba za ku taba mutumin nan ne Allah ya kawo wa Isra'il Mai gaskatawa ba ko da wani ya gaya muku." **42** Ceto Yesu, kamar yadda ya yi alkawari. **24** Kafin Bulus da Barnabas suna fita daga majami'ar zuwan Yesu, Yohanna ya yi wa'azin tuba da ke nan, sai mutane suka gayyace su su kara baftisma ga dukan mutanen Isra'il. **25** Yayinda yin maganan nan a kan wadannan abubuwa Yohanna yake kammala aikinsa ya ce, 'Wa kuke a ranar Asabbaci mai zuwa. **43** Da aka sallami tsammani ni nake? Ba ni ne shi ba. A'a, amma jama'a, Yahudawa da yawa da kuma wadanda yana zuwa bayana, wanda ko takalmansa ma suka tuba suka shiga Yahudanci masu ibada ban isa in kunce ba.' **26** "Ya ku'yan'uwa, 'ya'yan suka bi Bulus da Barnabas, wadanda suka yi Ibrahim, da ku kuma Al'ummai masu tsoron magana musu suka kuma karfafa su su ci gaba Allah, a gare mu ne fa aka aiko wannan sakon a cikin alherin Allah. **44** A ranar Asabbaci na ceto. **27** Mutanen Urushalima da masu mulkinsu biye kusan dukan birnin suka taru don su ji ba su gane da Yesu ba, duk da haka cikin maganar Ubangiji. **45** Sa'ad da Yahudawa suka hukunta shi suka cika kalmomin annabawan ga taron mutanen, sai suka cika da kishi suka yi da ake karantawa kowane Asabbaci. **28** Ko da ta munanan maganganu a kan abin da Bulus yake ba su same shi da wani dalilin da ya kai yake fadī. **46** Sai Bulus da Barnabas suka amsa ga hukuncin kisa ba, suka roki Bilatus yā sa musu gabagadi, suka ce, "Ya zama mana dole a kashe shi. **29** Sa'ad da suka aikata duk abin mu yi muku maganar Allah da farko. Da yake da aka rubuta game da shi, sai suka saukar da kun ki ta ba ku kuma ga kun cancanci rai shi daga itacen suka kuma sa shi a kabari. **30** madawwami ba, to, za mu juya ga Al'ummai. Amma Allah ya tashe shi daga matattu, **31** kuma (*aiōnios g166*) **47** Gama abin da Allah ya umarce kwanaki da yawa wadanda suka yi tafiya tare da mu ke nan cewa, "Na sa ka zama haske ga shi daga Galili zuwa Urushalima suka gan shi. Al'ummai, don ka kawo cetona zuwa iyakokin Su ne yanzu shaidu ga mutanenmu. **32** "Muna duniya." **48** Sa'ad da Al'ummai suka ji haka, gaya muku labari mai dadī cewa abin da Allah sai suka yi farin ciki suka daukaka maganar ya yi wa kakanninmu alkawari, **33** ya cika mana, Ubangiji; kuma duk wadanda aka zaba don mu zuriyarsu, ta wurin tā da Yesu daga matattu. samun rai madawwami, suka gaskata. (*aiōnios g166*) **49** Maganar Ubangiji kuwa ta bazu a dukan biyu cewa, "Kai 'Dana ne, yau na zama Uba a yankin. **50** Amma Yahudawa suka zuga wadansu gare ka." **34** Gaskiyar cewa Allah ya tā da shi mata masu tsoron Allah masu martaba da kuma daga matattu, a kan ba zai taba rubewa ba, an wadansu maza masu matsayi a gari. Suka tā da fade shi a cikin wadannan kalmomi. "Zan ba tsanani ga Bulus da Barnabas, suka kore su daga ku tsarki da kuma tabbatattun albarkun da na yankinsu. **51** Saboda haka suka karkade kurar yi wa Dawuda alkawari." **35** Haka kuma aka fada kafafunsu don shaidar a kansu suka kuwa tafi a wani wuri. "Ba za ka yarda Mai Tsarkinka Ikoniyum. **52** Masu bi kuwa suka cika da farin ya ruba ba." **36** "Gama sa'ad da Dawuda ya ciki da kuma Ruhu Mai Tsarki. gama hidimar nufin Allah a zamaninsa, sai ya yi barci; aka binne shi tare da kakanninsa jikinsa kuwa ya rube. **37** Amma wanda Allah ya tā da daga matattu bai ruba ba. **38** "Saboda haka, 'yan'uwna, ina so ku san cewa ta wurin Yesu ana sanar muku da gafarar zunubi. **39**

14 A Ikoniyum Bulus da Barnabas suka shiga majami'ar Yahudawa yadda suka saba. A can suka yi magana gabagadi har Yahudawa da Al'ummai masu yawa suka gaskata. **2** Amma Yahudawan da suka ki ba da gaskata, suka zuga

Al'ummai suka sa bata tsakaninsu da'yan'uwa. hadaya. **19** Sai wadansu Yahudawa suka zo daga **3** Bulus da Barnabas kuwa suka dade sosai a can, Antiyok da Ikoniyum suka sha kan taron. Suka suna magana gabagadi saboda Ubangiji, wanda jajjevi Bulus da duwatsu suka kuma ja shi bayan kuwa ya tabbatar da sakon alherinsa ta wurinsa birni, suna tsammani ya mutu. **20** Amma bayan su su aikata ayyuka da alamu masu banmamaki. da almajiran suka taru kewaye da shi, sai ya **4** Mutanen birnin suka rarrabu, wadansu suka tashi ya koma cikin birni. Kashegari shi da goyi bayan Yahudawa, wadansu kuma suka goyi Barnabas suka tashi zuwa Derbe. **21** Suka yi bayan manzannin. **5** Yahudawa da Al'ummai wa'azin Labari mai dadī a wannan birni, suka tare da shugabanninsu suka kulla shawara a kuma sami almajirai da yawa. Sai suka koma tsakaninsu, domin su wula'kanta su su kuma Listira, Ikoniyum da kuma Antiyok, **22** suna jajjevi su da duwatsu. **6** Amma suka sami labari gina almajirai suna kuma karfafa su su tsaya da suka kuma gudu zuwa biranen Ikoniyum na gaske cikin bangaskiya. Suka ce, "Sai da shan Listira da Derbe da kuma kauyukan kewaye, **7** wahaloli masu yawa za mu shiga mulkin Allah." inda suka ci gaba da wa'azin labari mai dadī. **23** Bulus da Barnabas suka nadā musu dattawa **8** A Listira kuwa akwai wani gurgu zaune a a kowace ikkilisiya, tare da addu'a da azumi, kafafunsa, wanda gurgu ne tun haihuwa, kuma suka miķa su ga Ubangiji, wanda suka dogara bai taiba tafiya ba. **9** Ya kasa kunne yayinda da shi. **24** Bayan sun bi ta Fisidiya, sai suka zo Bulus yake magana. Bulus kuma ya kafa masa cikin Famfiliya, **25** kuma sa'ad da suka yi wa'azi ido, ya lura cewa yana da bangaskiyar da za a Ferga, sai suka gangara zuwa Attaliya. **26** tā warkar da shi **10** sai ya daga murya ya ce, Daga Attaliya kuma suka shiga jirgin ruwa suka "Tashi ka tsaya kan kafafunka!" Da jin haka, sai koma Antiyok, inda dā aka danfa su ga alherin mutumin ya yi wuf ya kuma fara tafiya. **11** Sa'ad Allah saboda aikin da suka kammala yanzu. **27** da taron suka ga abin da Bulus ya yi, sai suka Da isarsu a can, sai suka tara ikkilisiya wuri ihu da harshen Likayoniyawa, suna cewa, "Alloli daya suka ba da rahoton duk abin da Allah ya sun sauка mana da siffar mutane!" **12** Sai suka aikata ta wurinsu da kuma yadda ya bude kofar ba wa Barnabas, sunan Zeyus, Bulus kuma suka bangaskiya domin Al'ummai. **28** Suka kuma jima kira Hermes domin shi ne shugaban magana. a can tare da almajirai.

13 Firist na Zeyus, wanda haikalinsa ke bayan birni, ya kawo bijimai da furanni a kofofin birni domin shi da taron mutanen sun so su miķa musu hadayu. **14** Amma da manzannin nan Barnabas da Bulus suka ji haka, sai suka yayyage tufafinsu suka ruga cikin taron, suna ihu suna cewa, **15** "Ya ku mutane, don me kuke yin haka? Ai, mu ma mutane ne kawai, yan adam ne kamar ku. Mun kawo muku labari mai dadī ne, muna gaya muku ku juya daga wadannan abubuwa banza, ku juyo ga Allah mai rai, wanda ya yi sama da kasa da teku da kuma dukan abin da yake cikinsu. **16** A zamanin dā, ya bar dukan kasashe su yi yadda suka ga dama. **17** Duk da haka bai bar kansa babu shaida ba. Ya nuna alheri ta wurin ba ku ruwan sama da kuma amfanin gona a lokutansu; ya ba ku abinci mai yawa ya kuma cika zukatanku da farin ciki." **18** Ko da wadannan kalmomi ma, da kyar suka hana jama'an nan yin musu

15 Wadansu mutane suka gangara daga Yahudiya zuwa Antiyok suna kuma koya wa'yan'uwa cewa, "Sai ko an yi muku kaciya bisa ga al'ada da Musa ya koyar, in ba haka ba, ba za ku sami ceto ba." **2** Wannan ya kai Bulus da Barnabas suka shiga babban gardama da muhawwara da su. Saboda haka aka nadā Bulus da Barnabas tare da wadansu masu bi, su haura zuwa Urushalima don su ga manzanni da dattawa a kan wannan magana. **3** Ikkilisiya ta raka su suka tafi, yayinda suke ratsawa ta Funisiya da Samariya, suka ba da labari yadda Al'ummai suka tuba. Wannan labarin ya sa dukan'yan'uwa suka yi murna kwarai. **4** Sa'ad da suka isa Urushalima, sai ikkilisiya da manzanni da kuma dattawa suka marabce su, sai suka ba su rahoton dukan abin da Allah ya aikata ta wurinsu. **5** Sai wadansu daga cikin masu bin da suke na fungiyar Farisiyawa suka

mike tsaye suka ce, "Dole ne a yi wa Al'ummai kira Barsabbas) da kuma Sila, mutum biyu da kaciya a kuma bukace su su yi biyayya da suke shugabanni cikin'yan'uwa. **23** Tare da su dokokin Musa." **6** Sai manzanni da dattawa suka aika da wannan wasika. Daga manzanni da suka taru don su duba maganar. **7** Bayan aka dattawa, yan'uwan. Zuwa ga Al'ummai masu yi muhawwara da sosai, sai Bitrus ya mike bi a Antiyok, Suriya da Silisiya. Gaisuwa. **24** tsaye ya yi musu jawabi ya ce, "Yan'uwa, kun Mun ji cewa, wadansu da sun fita daga cikinmu san cewa a kwanakin baya Allah ya yi zabe ba tare da izininmu ba suka kuma dame ku, a cikinku don Al'ummai su ji daga lebunana suna tā da hankalinku ta wurin abin da suka ce. sakon bishara su kuma gaskata. **8** Allah, wanda **25** Saboda haka dukanmu mun yarda mu zabi ya san zuciya, ya nuna cewa ya karbe su ta wadansu mutane mu kuma aike su wurinku wurin ba su Ruhu Mai Tsarki, kamar yadda ya tare da kaunatattun abokanmu Barnabas da ba mu. **9** Bai nuna bambanci tsakaninmu da Bulus **26** mutanen da suka sa rayukansu cikin su ba, gama ya tsarkake zukatansu ta wurin hatsari saboda sunan Ubangijinmu Yesu Kiristi. bangaskiya. **10** To, fa, don me kuke kokari ku **27** Saboda haka muna aika Yahuda da Sila don gwada Allah ta wurin dora wa almajiran nan su tabbatar muku da baki abin da muka rubuta. kayan da mu ko kakanninmu ba mu iya dauka **28** Ya gamshe Ruhu Mai Tsarki da mu ma kada a ba? **11** A'al! Mun gaskata cewa ta wurin alherin dora muku nauyi fiye da na wadannan abubuwa. Ubangiji Yesu ne muka sami ceto, kamar yadda **29** Ku guji abincin da aka yi wa alloli hadaya, su ma suka samu." **12** Sai duk taron suka yi tsit da jini, da naman dabbar da aka murde da yayinda suke sauraron Barnabas da Bulus suna kuma fasikanci. Za ku kyauta in kun kiyaye ba da labari game da ayyuka da kuma abubuwan wadannan abubuwa. Ku huta lafiya. **30** Aka banmamakin da Allah ya yi a cikin Al'ummai sallami mutanen sai suka gangara zuwa Antiyok, ta wurinsu. **13** Da suka gama, sai Ya'kub ya yi inda suka tara ikkilisiya wuri daya suka ba da magana ya ce, "Yan'uwa, ku saurare ni. **14** wasikar. **31** Mutanen suka karantata suka kuma Siman ya bayyana mana yadda Allah da farko ya yi farin ciki saboda sakonta mai karfafawa. **32** nuna damuwarsa ta wurin daukan mutane daga Yahuda da Sila, wadanda su kansu annabawa cikin Al'ummai su zama nasa. **15** Kalmomin ne, suka yi magana sosai don su gina su kuma annabawa sun yi daidai da wannan, kamar karfafa'yan'uwa. **33** Bayan suka yi'yan kwanaki yadda yake a rubuce cewa, **16** "Bayan wannan a can, sai'yan'uwa suka sallame su da albarkar zan koma in kuma sāke gina tentin Dawuda salama su dawo wurin wadanda suka aike su. da ya rushe. Kufansa zan sāke gina, in kuma **35** Amma Bulus da Barnabas kuwa suka dakata mai da shi, **17** don ragowar mutane su nemi a Antiyok, inda su da wadansu da yawa suka Ubangiji, kuma duk Al'umman da suke kira bisa yi koyarwa suka kuma yi wa'azin maganar sunana, in ji Ubangiji, wanda yake yin wadannan Ubangiji. **36** Bayan'yan kwanaki sai Bulus ya ce abubuwa' **18** da aka sani tun zamanai. (aiōn g165) wa Barnabas, "Mu koma mu ziyarci'yan'uwa a **19** "Saboda haka, a ganina, kada mu matsa wa duk garuruwan da muka yi wa'azin bisharar Al'ummai wadanda suke juyowa ga Allah. **20** A Ubangiji mu ga yadda suke." **37** Barnabas ya so maimakon haka, ya kamata mu rubuta musu Yohanna, wanda ake kira Markus ya tafi tare cewa, su guji abincin da alloli suka kazantar, da da su, **38** amma Bulus bai ga ya kyautu ya tafi fasikanci, da naman dabbar da aka murde da da shi ba, domin ya yashe su a Famfiliya bai kuma jini. **21** Gama Musa ya yi wa'azi a kowace kuwa ci gaba tare da su a aikin ba. **39** Suka birni tun zamanin dā, ana kuma karanta shi a sami sabanin ra'ayi tsakaninsu har suka rabu. majami'u kowane Asabbaci." **22** Sai manzanni Barnabas ya dauki Markus suka shiga jirgin da dattawa, tare da dukan ikkilisiya, suka yanke ruwa zuwa Saifurus, **40** amma Bulus ya za'bī Sila shawara su zabi wadansu daga cikin mutanensu suka kuwa tashi, bayan'yan'uwa suka danku su su kuma aike su zuwa Antiyok tare da Bulus ga alherin Ubangiji. **41** Ya ratsa ta Suriya da da Barnabas. Sai suka zabi Yahuda (wanda ake Silisiya, yana karfafa ikkilisiyoyi.

16 Bulus ya kai Derbe sa'an nan kuma zuwa Wata rana muna tafiya zuwa wurin yin addu'a, Listira, inda wani almajiri mai suna Timoti sai muka sadu da wata baranya mai ruhun aljani yake da zama, wanda mahaifiyarsa mutuniyar mai duba. Takan samo wa mutanenta kufi da Yahuda ce kuma mai bi ce, amma mahaifinsa yawa, duban da take yi. **17** Wannan yarinya mutumin Hellenawa ne. **2** 'Yan'uwa a Listira kuwa ta bi Bulus da kuma sauranmu, tana ihu da Ikoniyum sun yi magana mai kyau kwarai a tana cewa, "Wadannan mutane bayin Allah Mafi kansa. **3** Bulus ya so ya dauke shi a tafiyar, saboda Daukaka ne, suna sanar da ku hanyar ceto." haka ya yi masa kaciya, domin Yahudawan da **18** Ta yi ta fadin haka har kwanaki masu yawa. suke da zama a wurin, don duk sun san cewa A karshe Bulus ya damu kwarai sai ya juya ya mahaifinsa mutumin Hellenawa ne. **4** Yayinda ce wa aljanin, "A cikin sunan Yesu Kiristi na suke tafiya daga gari zuwa gari, suka dinga umarce ka, ka rabu da ita!" Nan take aljanin ba da shawarwarin da manzanni da dattawa ya rabu da ita. **19** Da iyayengjin baranyar suka a Urushalima suka zartar domin mutane su ga hanyar samun kudinsu ta toshe, sai suka kiyaye. **5** Saboda haka ikkilisiyoyi suka ginu kama Bulus da Sila suka ja su zuwa cikin kasuwa cikin bangaskiya suka kuma yi girma suka yi don su fuskanci hukuma. **20** Sai suka kawo su a ta Karuwa kowace rana. **6** Bulus da abokan gaban alkalai suka ce, "Wadannan Yahudawa tafiyarsa suka zazzaga dukan yankin Firjiya ne, suna kuma birkitar mana da gari, **21** ta da Galatiya, don Ruhu Mai Tsarki ya hana su wurin koyar da al'adun da ba daidai ba ne mu yin wa'azi a lardin Asiya. **7** Da suka isa kan Romawa mu karfa ko mu aikata." **22** Sai taron iyakar Misiya, suka yi kokari su shiga Bitiniya, suka fāda wa Bulus da Sila gaba daya, alkalan amma Ruhun Yesu bai yarda musu ba. **8** Saboda kuwa suka yi umarni a tubē su a kuma yi musu haka suka ratsa Misiya suka zo Toruwash. **9** düka. **23** Bayan an yi musu bulala sosai, sai aka Da dare Bulus ya ga wahayin wani mutumin jefa su cikin kurkuku, aka umarci mai gadin Makidoniya yana tsaye yana rokonsa cewa, kurkukun yā tsare su da kyau. **24** Da karban "Ka zo Makidoniya ka taimake mu." **10** Bayan irin umarnan nan, sai ya sa su can cikin dakin Bulus ya ga wahayin, muka shirya nan take kurkuku na ciki-ciki, kuma ya daura kafafunsu mu tashi zuwa Makidoniya, mun tabbata cewa, a turu. **25** Wajen tsakar dare Bulus da Sila suna Allah ya kira mu mu yi musu wa'azin bishara. addu'a suna rera wa'ko'ki ga Allah, sauran'yan **11** Daga Toruwash muka tashi zuwa teku muka kurkuku kuwa suna sauraronsu. **26** Ba zato ba kuma shiga jirgin ruwa muka miķe kai tsaye tsammani sai aka yi wata babbar girgizar kasa zuwa Samotiras, kashegari kuma muka nufi har tushen gimin kurkukun ya jijjiga. Nan da Neyafolis. **12** Daga can muka tafi Filibbi, wata nan sai duk kofofin kurkukun suka bubbude, babbar alkaryar Roma wadda kuma take babban sarkofin kowa kuma suka babballe. **27** Mai gadin birni a gundumar Makidoniya. Muka zauna a kurkukun ya farka daga barci, sa'ad da ya ga can kwanaki masu yawa. **13** A Asabbaci, muka kofofin kurkukun a bude, sai ya zāre takobinsa fita kofar birnin zuwa bakin kogi, inda muke yana shirin kashe kansa domin ya dauka'yan tsammani za mu sami wurin yin addu'a. Muka kurkukun sun gudu. **28** Amma Bulus ya yi ihu zauna muka fara yin wa matan da suka taru a ya ce, "Kada ka yi wa kanka lahani! Dukanmu can magana. **14** Daya daga cikin wadanda suka muna nan!" **29** Mai gadin kurkukun ya kira a saurare mu mace ce mai suna Lidiya, mai sayar kawo fitilu, ya ruga ciki ya fādi yana rawan jiki da yadunan jan garura masu tsada daga birnin a gaban Bulus da Sila. **30** Sai ya fito da su waje Tiyatira, mai yi wa Allah sujada. Ubangiji ya ya kuma tambaye su ya ce, "Ranku yā dade, bude zuciyarta har ta karbi safon Bulus. **15** Da me zan yi domin in sami ceto?" **31** Suka amsa aka yi mata baftismal tare da iyulin gidanta, sai suka ce, "Ka gaskata da Ubangiji Yesu, za ka ta gayyace mu zuwa gidanta. Ta ce, "In kun sami ceto, kai da iyalinka." **32** Sa'an nan suka amince ni mai bi ce cikin Ubangiji, sai ku zo yi masa maganar Ubangiji shi da kuma dukan ku sauwa a gidana." Sai ta kuwa rinjaye mu. **16** sauran da suke a gidansa. **33** A wannan sa'a

na daren, mai gadin kurkukun ya dauke su ya suna cewa akwai wani sarki, wanda ake kira wanke musu raunukansu; nan take aka yi masa Yesu.” **8** Da suka ji haka, sai hankalin taron da baftisma da dukan iyalinsa. **34** Sai mai gadin na mahukuntan birnin ya tashi. **9** Sai suka sa kurkukun ya kawo su cikin gidansa ya ba su Yason da sauran su biya kudin saki sa’an nan abinci; ya kuwa cika da murna don yă gaskata suka sallame su. **10** Da dare ya yi, sai’yan’uwa da Allah, shi da dukan iyalinsa. **35** Da gari ya suka sallami Bulus da Sila su tafi Bereya. Da suka waye, sai alkalan suka aika ma’aitatansu wajen isa can, sai suka shiga majami’ar Yahudawa. **11** mai gadin kurkukun da umarni cewa, “Ka saki Bereyawa kuwa sun fi Tessalonikawa hankali, mutanen nan.” **36** Sai mai gadin kurkukun ya gama sun karbi sakon da marmari kwarai, suka gaya wa Bulus cewa, “Alkalai sun ba da umarni kuma yi ta yin bincike Nassosi kowace rana a sake ku kai da Sila. Yanzu sai ku tafi. Ku sauva su ga ko abin da Bulus ya fada gaskiya ne. lafiya.” **37** Amma Bulus ya ce wa ma’aitakan, **12** Yahudawa da yawa suka gaskata, haka ma “Sun yi mana duka a fili ba tare da shari’ba, wadansu manyan matan Hellenawa da kuma ko da yake mu’yan kasar Roma ne, suka kuma mazan Hellenawa da yawa. **13** Da Yahudawan jefa mu cikin kurkuku. Yanzu suna so su fitar da suke a Tessalonika suka ji cewa Bulus yana da mu a boye? A’al! Sai dai su zo da kansu su wa’azin maganar Allah a Bereya, sai suka je can rako mu waje.” **38** Sai ma’aitakan suka fada wa ma, suna zuga taro suna kuma tā da hankalinsu. alkalan wannan, da suka ji cewa Bulus da Sila **14** Nan da nan’yan’uwa suka sa Bulus yă tafi Romawa ne, sai suka ji tsoro. **39** Sai suka zo don bakin teku, amma Sila da Timoti suka dakata a su roke su, suka yi musu rakiya daga kurkukun, Bereya. **15** Mutanen da suka raka Bulus kuwa suna rokonsu su bar birnin. **40** Bayan Bulus da suka kawo shi Atens sa’an nan suka dawo da Sila suka fita daga kurkukun, sai suka tafi gidan umarnai wa Sila da Timoti cewa su zo wurinsa Lidiya, inda suka sadu da’yan’uwa suka kuma da gaggawa. **16** Yayinda Bulus yake jiransu a karfa su. Sa’an nan suka tafi.

17 Da suka bi ta Amffifolis da Afolloniya, sai suka isa Tessalonika, inda akwai majami’ar Yahudawa. **2** Kamar yadda ya saba, Bulus ya shiga majami’ar, ranakun Asabbaci uku ya yi ta yin muhawwara da su daga cikin Nassosi, **3** yana musu bayani da tabbatarwa cewa dole Kiristi ya sha wahala ya kuma tashi daga matattu. Ya kuma ce, “Wannan Yesu da nake sanar muku shi ne Kiristi.” **4** Wadansu Yahudawa suka amince suka kuma bi Bulus da Sila, haka ma Hellenawa da yawa masu tsoron Allah da kuma manyan mata ba kafan ba. **5** Amma Yahudawa suka yi kishi; saboda haka suka tattara’yan iska daga kasuwa, suka shirya wata fungiyi, suka tā da tarzoma a birni. Suka ruga zuwa gidan Yason suna neman Bulus da Sila don su kawo su a gabon taron. **6** Amma da ba su same su ba, sai suka ja Yason da wadansu’yan’uwa zuwa gabon mahukuntan birnin, suna ihu suna cewa, “Wadannan mutanen da suke tā da fitina ko’ina a dunia sun iso nan, **7** Yason kuwa ya karbe su a gidansa. Dukansu suna karya dokokin Kaisar,

Atens, ya damu kwarai da ya ga birnin cike da gumaka. **17** Saboda haka ya yi ta muhawwara a majami’ar da Yahudawa da kuma Hellenawa masu tsoron Allah, haka kuma da wadanda yake tararwa a bakin kasuwa. **18** Wata fungiyar Afikuriya da kuma masu bin ussan ilimin Sitoyik suka fara gardama da shi. Wadansunsu suka ce, “Mene ne mai surutun nan yake kofarin fadi?” Wadansu suka ce, “Kamar yana wa’azin bakin alloli ne.” Sun fada haka ne domin Bulus yana wa’azin labari mai dadī game da Yesu da kuma tashin matattu. **19** Sai suka dauke shi suka kawo shi wurin taron Areyofagus, inda suka ce masa, “Ko za mu san mene ne sabon koyerwan nan ya kunsa da kake yi? **20** Kana kawo mana ra’ayoyin da suke bafo a gare mu, kuma muna so mu san mene ne suke nufi.” **21** (Duk Atenawa da bakin da suke zama a can suna zaman kashe wando ne kawai kuma ba abin da suke yi sai dai tadī da kuma jin sababbin ra’ayoyi.) **22** Sai Bulus ya miķe tsaye a tsakiyar taron Areyofagus ya ce, “Ya ku mutanen Atens! Na dai lura cewa ta kowace hanya ku masu addini ne kwarai. **23** Gama sa’ad da nake zagawa, na lura da kyau

da abubuhan da kuke bauta wa, har ma na mai dinkin tenti ne kamar su, sai ya zauna ya tarar da wani bagade da wannan rubutu, Ga yi aiki tare da su. **4** Kowace Asabbaci kuwa Allahn da ba a sani ba. To, abin nan da kuke yakan yi muhawwara a majami'a, yana kokari yi wa sujada a matsayin abin da ba ku sani yă rinjayi Yahudawa da Hellenawa. **5** Sa'ad da nan ba shi ne zan sanar da ku. **24** "Allahn da Sila da Timoti suka iso daga Makidoniya, sai ya halicci duniya da kome da yake cikinta shi Bulus ya ba da kansa ga yin wa'azi kadai, yana ne Ubangjin sama da kasa, ba ya kuma zama tabbarat wa Yahudawa cewa Yesu shi ne Kiristi. a haikalim da aka gina da hanniwa. **25** Ba a **6** Amma sa'ad da Yahudawa suka yi hamayya da kuma yin masa hidima da hannun mutum, sai Bulus suka kuma shiga zaginsa, sai ya karkade ka ce mai bukatan wani abu, domin shi kansa tufafinsa a cikin rashin yarda, ya ce musu, ne ke ba wa dukan mutane rai da numfashi da "Alhakinku yana a kanku! Ba ni da wani laifi. kuma kome. **26** Daga mutum daya, ya halicci Daga yanzu zan tafi wajen Al'ummai." **7** Sai kowace al'ummar mutane, don su zauna a duk Bulus ya bar majami'ar ya kuma tafi kofar da duniya; shi ne kuma ya kaddara lokuta bisa ga take kusa da gidan Titus Yustus, mai yi wa Allah tsarinsu da kuma inda za su kasance. **27** Allah sujada. **8** Kirisbus, shugaban majami'a, da dukan ya yi wannan domin mutane su neme shi mai iyalinsa suka gaskata Ubangiji; Korintiyawa yiwiwa kuma su lalluba su same shi, ko da yake masu yawa kuwa da suka ji shi suka gaskata, ba shi da nisa daga kowannenmu. **28** 'Gama aka kuwa yi musu baftisma. **9** Wata rana da dad a cikinsa ne muke rayuwa muke motsi muka dare, Ubangiji ya yi magana da Bulus a cikin kuma kasance.' Yadda wadansu mawa'anku wahayi ya ce, "Kada ka ji tsoro; ka ci gaba da yin suka ce, 'Mu zuriyarsa ce.' **29** "Saboda haka da magana, kada ka yi shiru. **10** Gama ina tare da yake mu zuriyar Allah ce, kada mu yi tsammani kai, ba kuma wanda zai fâda maka ya cuce ka, cewa kamannin Allah yana kama da zinariya domin ina da mutane da yawa a wannan birni." ko azurfa ko dutse, siffar da mutum ya kago **11** Saboda haka Bulus ya zauna a nan har shekara ta wurin dabararsa. **30** A dâ Allah ya kawar da daya da rabi, yana koya musu maganar Allah. Allah ya kawar da kai ga zamanin jahilci, amma **12** Yayinda Galliyo yake mukaddas Akayya, yanzu ya umarci dukan mutane a ko'ina su tuba. Yahudawa suka hada kai suka tasar wa Bulus, **31** Gama ya sa ranar da zai yi wa duniya shari'a suka kuwa kawo shi cikin kotu. **13** Suka yi zarge da adalci ta wurin mutumin da ya nada. Ya riga cewa, "Wannan mutum yana rarrashin mutane ya ba da tabbacin wannan ga dukan mutane ta su yi wa Allah sujada a hanyoyin da suka sabu wurin tâ da shi daga matattu." **32** Sa'ad da suka wa doka." **14** A daidai sa'ad da Bulus yana shirin ji maganar tashin matattu, wadansunsu suka yi yin magana, sai Galliyo ya ce wa Yahudawan, tsaki, amma wadansu suka ce, "Muna so mu "Da a ce ku Yahudawa kuna gunaguni game da kara jin ka a kan wannan batu." **33** Da wannan, munafunci, ko kuma wani babban laifi, da sai Bulus ya bar Majalisar. **34** Wadansu mutane kima in iya sauraronku. **15** Amma da yake ya shafi suka zama mabiyan Bulus suka kuwa gaskata. A gardama ce game da kalmomi da sunaye da cikinsu kuwa akwai Diyonasius dan Majalisar kuma dokarku, sai ku ji da ita da kanku. Ni Areyofagus, haka kuma wata mace mai suna ba zan zama mai shari'a kan irin wadannan Damaris, da wadansu dai haka.

18 Bayan haka, Bulus ya bar Atens ya tafi Korint. **2** A can ya sadu da wani mutumin Yahuda mai suna Akwila, dan garin Fontus, wanda ya je can ba da dadewa ba daga Italiya tare da matarsa Firiskila, gama Kalaudiyus ya umarci dukan Yahudawa su bar Roma. Sai Bulus ya tafi yă gan su, **3** da yake shi ma

abubuwa ba." **16** Saboda haka ya kore su. **17** Sai duk suka juya kan Sostenes shugaban majami'a suka yi masa dûka a gabon kotun. Amma Galliyo ko yă kula. **18** Bulus kuwa ya ci gaba da zama a Korint na'yan kwanaki. Sa'an nan ya bar'yan'uwa ya shiga jirgin ruwa zuwa Suriya tare da Firiskila da Akwila. Kafin ya tashi, ya aske kansa a Kenkireya saboda alkawarin da ya yi. **19** Suka isa Afisa, inda Bulus ya bar

Firiskila da Akwila. Shi kansa ya shiga majami'a Bulus ya shiga majami'a ya yi magana gabagadi ya kuma yi muhawwara da Yahudawa. **20** Sa'ad a can na watanni uku, yana muhawwara yana da suka roke shi ya kara'yan kwanaki da su, bai kuma rinjayarsu game da mulkin Allah. **9** Amma yarda ba. **21** Amma da yake barin wurin, ya yi wadansunsu suka taurara; suka ki su gaskata alkawari cewa, "Zan dawo in Allah ya yarda." kuma a gaban jama'a suka yi bakar magana Sa'an nan ya tashi daga Afisa a jirgin ruwa. **22** game da Hanyar. Bulus kuwa ya bar su. Ya tafi Sa'ad da ya sauva a Kaisariya, sai ya haura ya gai tare da almajirai ya dinga tattaunawa da su da ikkilisiya sa'an nan ya gangara zuwa Antiyok. kullum a babban dakin jawabi na Tirannus. **10** **23** Bayan ya yi'yan kwanaki a Antiyok, Bulus ya Wannan ya ci gaba har shekara biyu, sai da ya sa tashi daga can ya zaga ko'ina a yankin Galatiya dukan Yahudawa da Hellenawa da suke zaune a da Firjiya, yana karfafa dukan almajirai. **24** lardin Asiya suka ji maganar Ubangiji. **11** Allah Ana cikin haka sai wani mutumin Yahuda mai ya yi ayyukan banmamakin da suka wuce misali suna Afollos, dan kasar Alekzandariya, ya zo ta hannu Bulus, **12** har ma ana kai hankicif da Afisa. Shi masani ne, yana da cikakken sani na adikan da suka taba jikinsa wa marasa lafiya, Nassosi. **25** An horar da shi a hanyar Ubangiji, suka kuwa warke daga cututtukansu mugayen ya kuma himma kwarai a magana, ya kuma ruhohi kuma suka rabu da su. **13** Wadansu yi koyarwa game da Yesu, daidai, ko da yake Yahudawa masu yawo gari-gari suna fitar da baftismar Yohanna ce kadai ya sani. **26** Sai ya mugayen ruhohi suka yi kokari su yi amfani da fara magana gabagadi a majami'a. Sa'ad da sunan Ubangiji Yesu a kan wadanda suke da Firiskila da Akwila suka ji shi, sai suka gayyace aljanu. Suna cewa, "A cikin sunan Yesu wanda shi gidansu suka kara bayyana masa hanyar Bulus yake wa'azi, na umarce ku, ku fito." **14** Allah sosai. **27** Sa'ad da Afollos ya so ya tafi 'Ya'ya bakwai maza na Sikeba, wani babban Akayya, sai'yan'uwa suka karfafa shi suka kuma firist na Yahudawa, suna yin haka. **15** Wata rana rubuta wa almajiran da suke can da su marabce mugun ruhu ya amsa musu ya ce, "Yesu kam na shi. Da isowarsa, ya zama da taimako kwarai ga sani, Bulus kuma na sani, amma ku kuma su wadanda ta wurin alheri suka gaskata. **28** Gama wane ne?" **16** Sai mutumin da yake da mugun da kwazo ya karyata Yahudawa a muhawwara a ruhun ya fada musu ya sha karfinsu duka. Ya fili, yana tabbatar daga Nassosi cewa Yesu shi yi musu dukan tsiya har suka fita a guje daga ne Kiristi.

19 Lokacin da Afollos yake a Korint, Bulus ya bi hanyar da ta ratsa ta Asiya ya zo Afisa. A can ya sadu da wadansu almajirai, **2** sai ya tambaye, su ya ce, "Kun karbi Ruhu Mai Tsarki sa'ad da kuka gaskata?" Suka amsa suka ce, "A'a, ba mu ma san akwai Ruhu Mai Tsarki ba." **3** Saboda haka Bulus ya yi tambaya ya ce, "To, wace baftisma aka yi muku?" Suka ce, "Baftismar Yohanna." **4** Bulus ya ce, "Ai, baftismar Yohanna, baftisma ce ta tuba. Ya ce wa mutane su gaskata a wani wanda yake zuwa bayansa, wato, Yesu." **5** Da ji wannan, sai aka yi musu baftisma a cikin sunan Ubangiji Yesu. **6** Da Bulus ya dibiya musu hanuwansa, sai Ruhu Mai Tsarki ya sauva musu, suka kuwa yi magana da harsuna, suka kuma yi annabci. **7** Mutane kuwa su wajen mutum goma sha biyu ne. **8** Da Hellenawan da suke zama a Afisa suka ji wannan labari sai duk tsoro ya kama su, aka kuwa darjanta sunan Ubangiji Yesu kwarai. **18** Da yawa cikin wadanda suka gaskata yanzu suka zo a fili suka furta mugayen ayyukansu. **19** Wadansu masu yin sihiri suka kawo nadadfsun littattafansu wuri daya suka kuwa kone su a gabon jama'a. Sa'ad da aka lissafta yawan kudin nadadfsun littattafan nan, sai jimillar ta kai darik dubu hamsin. **20** Ta haka maganar Ubangiji ta bazu ko'ina ta kuma yi karfi. **21** Bayan dukan wannan ya faru, sai Bulus ya yanke shawara ya ratsa Makidoniya da Akayya in za shi Urushalima. Ya kuma ce, "Bayan na tafi can, dole in ziyarci Roma ita ma." **22** Sai ya aiki biyu daga cikin masu taimakonsa, Timoti da Erastus, zuwa Makidoniya, yayinda shi kuwa ya dan dakata a lardin Asiya. **23** Kusan wannan

lokaci sai aka yi wani babbani hargitsi game kuwa saba wa alliyarmu ba. **38** To, in haka ne, da wannan Hanyar. **24** Wani makerin azurfa, in Demetiriyus da abokan sana'arsa suna da mai suna Demetiriyus wanda yake kera siffar wata magana game da wani ai, kotuna suna nan dafkunan tsafin Artemis da azurfa, ba karamin a bude, akwai kuma mukaddasai. Suna iya kai ciniki yake kawo wa mutane masu sana'an nan kara. **39** In kuma akwai wani abu har yanzu da ba. **25** Sai ya tara su wuri daya, tare da masu kuke so ku kawo, dole a daidaita shi a majalisa. irin wannan sana'ar ya ce, “Ku jama'a, kun san **40** Yadda yake a yanzu, muna a hatsarin amsa muna samun kudin shiga sosai daga wannan zargin ta da hargitsi saboda abin da ya faru sana'a. **26** Kuma kuna ji kuna gani yadda Bulus yau. Da yake ba za mu iya ba da dalilin da ya sa din nan ya shawo kan mutane da yawa ya kuma aka yi wannan hargitsi ba.” **41** Bayan da ya fadi sa suka baude a nan a Afisa da dukan lardin haka, sai ya sallami taron.

Asiya. Yana cewa alloli da mutum ya kera ba alloli ba ne ko kafan. **27** Akwai hatsari, ba kawai cewa sana'armu za tā rasa sunanta mai daraja ba, amma za a yi banza da dakin tsafin Artemis alliyarmu mai girma, alliyar kanta wadda ake bauta a ko'ina a yankin Asiya da kuma duniya, za a raba ta da darajarta.” **28** Da suka ji haka, sai suka yi fushi kwarai suka fara ihu suna cewa, “Girma ta tabbata ga Artemis ta Afisawa!” **29** Jim kafan sai hayaniya ta tashi a dukan birnin. Sai mutane suka cafke Gayus da Aristarkus, abokan tafiyar Bulus daga Makidoniya, suka ruga da zuwa fili da nufi daya. **30** Bulus ya so ya bayyana a gabon taron, amma almajirai ba su bar shi ba. **31** Har wadansu shugabannin lardin ma, abokan Bulus, suka aika masa suna rokonsha kada yā kuskura ya shiga filin nan. **32** Taron kuwa ya rude. Wadansu suna ihu suna ce abu kaza, wadansu kuma wani abu dabam. Yawancin mutane kuma ba su ma san abin da ya sa suke a wurin ba. **33** Yahudawa suka tura Alekzanda gaba, sai wadansu a taron suka riķa yin masa ihu. Sai ya daga hannu don a yi shiru don yā kāre kansa a gabon mutane. **34** Amma sa'ad da suka gane shi mutumin Yahuda ne, sai duk suka yi ihu gaba daya na kusa sa'a biyu, suna cewa, “Girma ta tabbata ga Artemis ta Afisawa!” **35** Sai magatakardar birnin ya sa taron su yi shiru, sa'an nan ya ce, “Mutanten Afisa, ashe duk duniya ba tā san cewa birnin Afisa ce mai lura da haikal Artemis mai girma da kuma siffarta da ya fādī daga sama ba? **36** Saboda haka, da yake ba dama a yi mūsun wannan gaskiya, ya kamata ku natsu kada ku yi kome da garaje. **37** Kun kawo mutanen nan a nan, gashi kuwa ba su yi fashin haikali ba, ba su

20 Sa'ad da hayaniyar ta kwanta, sai Bulus ya aika a kira almajiran, kuma bayan ya karfafa su, sai ya yi bankwana ya tafi Makidoniya. **2** Ya ratsa wurin yana karfafa mutanen da kalmomi masu yawa, a karshe kuma ya kai Giris, **3** inda ya zauna wata uku. Da yake Yahudawa sun fulla masa makirci, a lokacin da yake shirin tashi cikin jirgin ruwa zuwa Suriya, sai ya yanka shawara yā koma ta Makidoniya. **4** Sai Sofater dan Fairrus daga Bereya, Aristarkus da Sekundus daga Tessalonika, Gayus daga Derbe, Timoti ma, da Tikikus da Turofimus daga lardin Asiya suka tafi tare da shi. **5** Wadannan mutane suka sha gaba suka kuma jira mu a Toruwasi. **6** Amma muka tashi daga Filibbi a jirgin ruwa bayan Bikin Burodi Marar Yisti bayan kuma kwana biyar muka sadu da sauran a Toruwasi, inda muka zauna kwana bakwai. **7** A ranar farko ta mako muka taru wuri daya don gutsuttsura burodi. Bulus ya yi wa mutane magana, don yana niyyar tashi kashegari, sai ya yi ta yin magana har tsakar dare. **8** Akwai fitilu da yawa a dakin gidan saman da muka taru. **9** Akwai wani saurayi zaune a taga mai suna Yitikus, wanda barci mai nauyi ya dauke shi yayinda Bulus yake ta tsawaita magana. Sa'ad da yake barci, sai ya fādī daga gidan sama a hawa ta uku aka kuma dauke shi matacce. **10** Sai Bulus ya sauva, ya mike a kan saurayin ya rungume shi ya ce, “Kada ku damu, yana da rai!” **11** Sai ya koma dakin da yake a gidan sama, ya gutsuttsura burodi ya kuma ci. Bayan ya yi magana har gari ya waye, sai ya tafi. **12** Mutanen suka dauki saurayin da rai zuwa gida suka kuma ta'azantu kwarai da gaske. **13** Mu kuwa muka ci

gabe zuwa jirgin ruwan muka tashi muka nufi shekara uku, dare da rana ban taña fasa yin Assos inda za mu dauki Bulus. Ya yi wannan wa kowannenku gargadi ba, har da hawaye. **32** shirin don zai tafi can da kafa. **14** Da ya same “To, yanzu na danka ku ga Allah da kuma ga mu a Assos, sai muka dauke shi a jirgin ruwan maganar alherinsa, wadda za tā iya gina ku ta muka zo Mitilen. **15** Kashegari muka tashi cikin kuma ba ku gādō a cikin dukan wadanda aka jirgin ruwa daga can muka zo gefen Kiyos. tsarkake. **33** Ban yi kyashin azurfa ko zinariya Kwana daya bayan wannan, sai muka ketare ko tufafin kowa ba. **34** Ku kanku kun san cewa zuwa Samos, kashegari kuma muka iso Miletus. hannuwan nan nawa sun biya mini bukatuna da **16** Bulus ya yanke shawara yā wuce Afisa a jirgin kuma na abokan aikina. **35** Cikin kowane abin ruwa don kada yā bata lokaci a lardin Asiya, da na yi, na nuna muku cewa da irin wannan gama yana sauri yā kai Urushalima, in ya yiwu aiki tukuru don mu taimaki marasa karfi, muna ma, a ranar Fentekos. **17** Daga Miletus, Bulus tunawa da kalmomin da Ubangiji Yesu kansa ya ya aika zuwa Afisa a kira dattawan ikkilisiya. ce, ‘‘Bayarwa ta fi karba albarka.’’ **36** Da ya fadī **18** Da suka iso, sai ya ce musu, ‘‘Kun san irin haka, ya durkusa tare da dukansu ya yi addu’ā. zaman da na yi tun lokacin da na zauna da ku, **37** Sai dukansu suka yi kuka suka rungume shi, daga ranar farkon da na zo cikin lardin Asiya. suka kuma yi masa sumba. **38** Abin da ya fi sa su **19** Na bauta wa Ubangiji da matukar tawali’u bakin ciki shi ne maganarsa da ya ce, ba za su har da hawaye, da gwagwarmaya iri-irin da kara ganin fuskarsa ba. Sai suka raka shi zuwa na sha game da makircin Yahudawa. **20** Kun wajen jirgin ruwa.

san cewa ban yi wata-wata yin muku wa’azi game da duk abin da zai amfane ku ba amma na koyer da ku a fili da kuma gida-gida. **21** Na yi shela ga Yahudawa da Hellenawa cewa dole su juye ga Allah cikin tuba su kuma amince da Ubangijinmu Yesu. **22** ‘‘Yanzu kuma Ruhu ya tilasta ni, za ni Urushalima, ba tare da sanin abin da zai faru da ni a can ba. **23** Na dai san cewa a kowace birni Ruhu Mai Tsarki yakán gargade ni cewa kurkuku da shan wuya suna jirana. **24** Amma ni ban dauki raina a bakin kome ba, in dai zan iya gama tserena in kuma kammala aikin da Ubangiji Yesu ya ba ni aikin shaida bisharar alherin Allah. **25** ‘‘Yanzu na san cewa ba ko daya daga cikinku wanda na zazzaga ina muku wa’azin mulkin Allah da zai sāke ganina. **26** Saboda haka, ina muku shela a yau cewa ba ni da alhakin kowa a kaina. **27** Gama ban yi wata-wata a sanar muku dukan nufin Allah ba. **28** Ku lura da kanku da dukan garken da Ruhu Mai Tsarki ya sa ku ku zama masu kula da shi. Ku zama masu kiwon ikkilisiyar Allah, wadda ya saya da jininsa. **29** Na san cewa bayan na tafi, mugayen kyarketai za su shigo cikinku ba za su kuwa kyale garken ba. **30** Ko cikinku ma mutane za su taso su karkatar da gaskiya don su jawo wa kansu almajirai. **31** Saboda haka ku zauna a fasake! Ku tuna cewa

21 Bayan muka rabu da su da fyār, sai muka shiga jirgin ruwa, muka mike zuwa Kos. Kashegari muka tafi Rods daga can kuma muka je Fatara. **2** Sai muka sami wani jirgin ruwa da zai ketare zuwa Funisiya, sai muka shiga muka kama tafiyā. **3** Bayan muka hangi Saifurus muka wuce shi ta kudu, sai muka ci gaba zuwa Suriya. Muka sauva a Taya, inda jirgin ruwanmu zai sauve kayansa. **4** Da muka sami almajirai a can, sai muka zauna da su kwana bakwai. Ta wurin Ruhu, suka yi kofari su hana Bulus wucewa zuwa Urushalima. **5** Amma da lokacin tashinmu ya yi, sai muka tashi muka ci gaba da tafiyarmu. Dukan almajirai da matansu da’ya’ysu suka raka mu har bayan birni, a can kuwa a bakin teku muka durkusa muka yi addu’ā. **6** Bayan mun yi bankwana da juna, sai muka shiga jirgin ruwa, su kuwa suka koma gida. **7** Muka ci gaba da tafiyarmu daga Taya muka sauva a Tolemayis, inda muka gai da’yan’uwa muka yi kwana daya tare da su. **8** Da muka tashi kashegari, sai muka isa Kaisariya muka kuma sauva a gidan Filibus mai bishara, daya daga cikin Bakwai din nan. **9** Yana da’ya’ya hudu’yan mata da ba su yi aure ba, wadanda suka yi annabci. **10** Bayan muka yi’yan kwanaki da dama a can, sai wani annabin da ake kira Agabus ya gangaro

daga Yahudiya. **11** Da ya zo wurinmu, sai ya Sa'an nan ya tafi haikali domin yă sanar da dauki damarar Bulus, ya daura hannuwansa da ranar cikar tsarkakewarsu da kuma ranar da Kafafunsa da ita sa'an nan ya ce, "Ruhu Mai za a ba da sadaka domin kowannensu. **27** Da Tsarki ya ce, 'Haka Yahudawan Urushalima za su kwana bawkai din suka yi kusan cika, wadansu daure mai wannan damara su kuma ba da shi ga Yahudawa daga lardin Asiya suka ga Bulus a Al'ummai.'" **12** Sa'ad da muka ji haka, sai mu da haikali. Sai suka zuga taron duka, suka kama mutanen da suke can muka roki Bulus kada yă shi, **28** suna ihu suna cewa "Mutanen Isra'il je Urushalima. **13** Sai Bulus ya amsa ya ce, "Don ku taimake mu! Ga mutumin da yake koya wa me kuke kuka kuna kuma bata mini zuciya? A dukan mutane ko'ina cewa su ki mutanenmu da shirye nake ba ma a daure ni kawai ba, amma dokarmu da kuma wannan wuri. Ban da haka har ma in mutu a Urushalima saboda sunan ma, ya kawo Hellenawa a cikin filin haikali ya Ubangiji Yesu." **14** Da dai ya fi rarrasuwa, muka kazantar da wurin nan mai tsarki." **29** (Dā ma yi shiru, muka ce, "Bari Ubangiji yă yi nufinsa." can sun ga Turofimus mutumin Afisa a birni **15** Bayan haka, sai muka shirya muka kuma tare da Bulus suka yi tsammani Bulus ya kawo haura zuwa Urushalima. **16** Wadansu almajirai shi filin haikali.) **30** Duk birnin ya rude, mutane daga Kaisariya suka raka mu suka kawo mu suka zaburo da gudu daga kowane gefe. Suka gidan Minason, inda za mu sauwa. Shi mutumin kama Bulus, suka ja shi daga haikali, nan da Saifurus ne kuma daya daga cikin almajirai na nan aka rurrufe kofofi. **31** Yayinda suke kokari farko. **17** Sa'ad da muka zo Urushalima, yan'uwa su kashe shi, sai labari ya kai ga shugaban suka karbe mu da murna. **18** Kashegari Bulus fungiyar sojan Roma cewa birnin Urushalima da sauranmu muka tafi domin mu ga Ya'kub, duk ta hargitse. **32** Nan da nan ya dibi wadansu dukan dattawan kuwa suna nan. **19** Bulus ya hafsoshi da sojoji suka gangara a guje wurin gaishe su ya kuma ba su rahoto dalla-dalla a taron. Da masu hargitsin suka ga shugaban kan abin da Allah ya yi a cikin Al'ummai ta fungiyar sojan da sojojinsa, sai suka daina wurin aikinsa. **20** Da suka ji haka, sai suka yabi dūkan Bulus. **33** Shugaban fungiyar sojan ya Allah. Sa'an nan suka ce wa Bulus, "Ka gani zo ya kama shi ya ba da umarni a daure shi da dan'uwa, yawan dubban Yahudawan da suka sarkoki biyu. Sa'an nan ya yi tambaya ko shi gaskata, kuma dukansu masu himma ne a wajen wane ne, da kuma abin da ya yi. **34** Wadansu bin doka. **21** An sanar da su cewa kana koya daga cikin taron suka dā kururuwa suna ce abu wa dukan Yahudawan da suke zama a cikin kaza, wadansu kuma suna ce abu kaza, da yake Al'ummai cewa su juye daga Musa, kana kuma shugaban fungiyar sojan ya kāsa samun ainihin fada musu kada su yi wa'ya'yansu kaciya ko su tushen maganar saboda yawan hayaniyar, sai ya yi rayuwa bisa ga al'adunmu. **22** To, me za mu yi umarni a kai Bulus barikin soja. **35** Sa'ad da yi ke nan? Lalle za su ji cewa ka iso, **23** saboda Bulus ya kai bakin matakala, sai da sojoji suka haka, ka yi abin da muka fada maka. Akwai daga shi sama saboda tsananin haukan taron. mutum hudu tare da mu da suka yi alkawari. **24** **36** Taron da suka bi suka dinga kururuwa, suna Ka dauki wadannan mutane, ka tafi da su ku cewa, "A yi da shi!" **37** Da sojoji suka kai gab tsarkaka gaba daya, ka kuma biya musu kome da shigar da Bulus cikin bariki, sai ya ce wa don su samu su yi aski. Ta haka kowa zai sani shugaban fungiyar sojan, "Ko ka yarda in yi babu gaskiya a wadannan rahotanni game da magana da kai?" Sai ya amsa ya ce, "Ka iya Girik kai, za a kuma ga cewa kai kanka kana kiyaye ne? **38** Ba kai ba ne mutumin Masar nan da ya dokar. **25** Game da Al'ummai masu bi kuwa, haddasa tawaye har ya yi jagorar'yan ta'ada mun yi musu wasika a kan shawararmu cewa dubu hudu zuwa hamada a shekarun baya?" **39** su guji abincin da aka miķa wa gumaka, da Bulus ya amsa ya ce, "Ni mutumin Yahuda ne, jini, da naman dabbar da aka makure da kuma daga Tarshish a Silisiya shahararren birnin nan. fasikanci." **26** Kashegari, sai Bulus ya dauki In ka yarda bari in yi wa mutane magana." **40** mutanen ya kuma tsarkake kansa tare da su. Da ya sami izini daga shugaban fungiyar sojan,

sai Bulus ya tsaya a matakala, ya daga wa taron kira bisa ga sunansa.’ 17 “Sa’ad da na dawo hannu. Da dukan suka yi shiru, sai ya ce musu Urushalima ina cikin addu’a a haikali, sai na ga wahayi 18 na ga Ubangiji yana magana. Ya ce mini, ‘Mazal! Ka bar Urushalima, gama ba za su yarda da shaidarka game da ni ba.’ 19

22 “Yan’uwa da iyaye, ku saurari kāriyata

yanzu.” 2 Da suka ji ya yi musu magana da Arameyik, sai suka yi tsit. Sai Bulus ya ce, 3 “Ni mutumin Yahuda ne haifaffen Tarshish na Silisiya, amma a nan birnin ne aka rene ni. Aka horar da ni sosai cikin dokokin kakanninmu a karkashin Gamaliel ni ma dā mai himma ne cikin bauta wa Allah kamar yadda kowannenku yake a yau. 4 Na tsananta wa masu bin wannan Hanyar har ga mutuwarsu, ina kama maza da mata ina kuma jefa su cikin kurkuku, 5 kamar yadda babban first da dukan Majalisa za su iya shaida. Na ma karfi wasiku daga gare su zuwa ga’yan’uwansu a Damaskus, na kuma tafi can don in kawo wadannan mutane a daure zuwa Urushalima don a hukunta su. 6 “Wajen tsakar rana da na yi kusa da Damaskus, ba zato ba tsammani sai wani babban haske daga sama ya haskaka kewaye da ni. 7 Sai na fādī a kasa na kuma ji wata murya ta ce mini, ‘Shawulu! Shawulu! Don me kake tsananta mini?’ 8 “Sai na yi tambaya na ce, ‘Wane ne kai, ya Ubangiji?’ “Ya amsa ya ce, ‘Ni ne Yesu Banazare, wanda kake tsanantawa.’ 9 Abokan tafiyata suka ga hasken, amma ba su fahimci muryar mai magana da ni ba. 10 “Sai na yi tambaya, na ce, ‘Me zan yi, ya Ubangiji?’ “Ubangiji ya ce, ‘Tashi, ka tafi cikin Damaskus. A can za a fada maka duk abin da aka shiryza za ka yi.’ 11 Abokan tafiyata suka ja ni a hannu zuwa cikin Damaskus, saboda karfin hasken ya makanta ni. 12 “Wani mutumin da ake kira Ananiyas ya zo ya gan ni. Shi mai ibada ne wajen kiyaye dokoki wanda dukan Yahudawan da suke zama a can suna girmama shi kwarai. 13 Ya tsaya kusa da ni ya ce, ‘Dan’uwa Shawulu, ka sami ganin garinka!’ A daidai lokacin kuwa na iya ganinsa. 14 “Sa’an nan ya ce, ‘Allah na kakanninmu ya zabe ka ka san nufinsa ka kuma ga Mai Adalcin nan ka kuma ji kalmomi daga bakinsa. 15 Za ka zama mai shaidarsa ga dukan mutane game da abin da ka gani ka kuma ji. 16 Yanzu me kake jira? Ka tashi, a yi maka baftisma, a wanke zunubanka, ta wurin

Urushalima ina cikin addu’a a haikali, sai na ga wahayi 18 na ga Ubangiji yana magana. Ya ce mini, ‘Mazal! Ka bar Urushalima, gama ba za su yarda da shaidarka game da ni ba.’ 19 “Na amsa na ce, ‘Ubangiji, wadannan mutane sun san cewa na bi majami’ā-majami’ā na jefa wadanda suka gaskata da kai a cikin kurkuku, in kuma yin musu dūka. 20 Sa’ad da kuma aka zub da jinin Istifanus mashaidinka, na tsaya can ina ba da goyon bayana ina kuma tsaron tufafin masu kisansa.’ 21 “Sa’an nan Ubangiji ya ce mini, ‘Je ka; zan aike ka can nesa a wurin Al’ummai.’” 22 Taron suka saurari Bulus sai da ya yi wannan magana. Sa’an nan suka daga muryoyinsu suka yi ihu suka ce, “A raba duniya da wannan mutum! Bai cancanci yā rayu ba!” 23 Da suna ihu suna kafa mayafansu suna da tā da kura sama, 24 sai shugaban fungiyar sojan ya umarta a kai Bulus a barikin soja. Ya ba da umarni a yi masa bulala a kuma tambaye shi abin da ya sa mutane suke masa ihu haka. 25 Suna kwantar da shi ke nan domin a yi masa bulala, sai Bulus ya ce wa jarumin da yake tsaye a nan, “Ashe, daidai ne bisa ga doka a yi wa dan kasar Roma bulala wanda ba a ma tabbatar da laifi a kansa ba?” 26 Da jarumin ya ji haka sai ya je wurin shugaban fungiyar sojan ya ce masa, “Me kake so yi ne? Wannan mutum dan kasar Roma ne.” 27 Sai shugaban fungiyar sojan ya je ya tambayi Bulus ya ce, “Fada mini, kai dan kasar Roma ne?” Bulus ya ce, “I.” 28 Sai shugaban fungiyar sojan ya ce, “Sai da na biya kudi mai yawa kafin in zama dan kasa.” Bulus ya ce, “Ni kuwa an haife ni dan kasa.” 29 Wadanda dā suke shirin yin masa tambayoyi suka ja da baya nan da nan. Shugaban fungiyar sojan kansa ya tsorata da ya fahimci cewa ya sa wa Bulus, dan kasar Roma sarka. 30 Kashegari da yake shugaban fungiyar sojan ya so yā tabbatar da ainihin abin da ya sa Yahudawa suke zargin Bulus, sai ya sake shi ya kuwa umarci manyan firistoci da dukan Majalisar su taru. Sa’an nan ya kawo Bulus ya sa ya tsaya a gabansu.

23 Bulus ya zuba wa Majalisar ido ya ce, “Yan’uwana, na cika aikina ga Allah cikin

lamiri mai kyau har yă zuwa yau.” 2 Da jin yă iso nan.” 16 Amma da dān’yar’uwār Bulus wannan Ananiyas babbān firist ya umarci ya ji wannan makirci, sai ya tafī cikin barikin wadanda suke tsaye kusa da Bulus su buge soja ya gaya wa Bulus. 17 Sai Bulus ya kira daya bakinsa. 3 Sai Bulus ya ce masa, “Allah zai daga cikin jarumawan ya ce, “Ka kai wannan buge ka, kai farin bango! Ka zauna a can kana saurayi wurin shugaban fungiyar soja; yana da hukunta ni bisa ga doka, ga shi kai kanka kana wani abin da zai fada masa.” 18 Saboda haka ketare dokar ta wurin ba da umarni a buge ya dauke shi ya kai wajen shugaban fungiyar ni!” 4 Wadanda suke tsaye kusa da Bulus kuwa sojan. Jarumin ya ce, “Bulus, dān kurkukun nan suka ce masa, “Babban firist na Allah za ka ya kira ni, ya roke ni in kawo wannan saurayi a zaga?” 5 Bulus ya amsa ya ce, “Yan’uwa, ai, ban wurinka domin yana da wani abin da zai fada san cewa shi ne babban firist ba; gama yana a maka.” 19 Sai shugaban fungiyar sojan ya kama rubuce cewa, ‘Kada ka yi mugun magana game hannun saurayin ya ja shi gefe, ya tambaye da mai mulkin mutanenka.’” 6 Bulus, da ya shi cewa, “Mene ne kake so ka gaya mini?” gane cewa wadansu daga cikinsu Sadukiyawa ne 20 Saurayin ya ce, “Yahudawa sun kulla za su sauran kuma Farisiyawa ne, sai ya daga murya roke ka ka kawo Bulus a gabān Majalisa gobe a Majalisar ya ce, “Yan’uwana, ni Bafarisye ne, kamar suna neman karin cikakken bayani game dan Farisiyawa. Ana mini shari’ā saboda begen da Bulus. 21 Kada ka yarda da su, domin fiye da nake da shi a kan tashin matattu.” 7 Da ya fadī da mutum arba’īn daga cikinsu suna fakonsa. haka, sai gardama ta tashi tsakanin Farisiyawa Sun yi rantsuwa ba za su ci ko sha ba sai da Sadukiyawa, taron kuwa ya rabu biyu. 8 sun kashe shi. Suna nan a shirye yanzu, suna (Sadukiyawa suna cewa babu tashin matattu, jira ka amince da rokonsu.” 22 Sai shugaban babu mala’iku ko ruhohi. Amma Farisiyawa fungiyar sojan ya sallami saurayin ya kwabe kuwa sun tsaya a kan cewa duk akwai.) 9 shi ya ce, “Kada ka gaya wa kowa cewa ka fada Aka yi babbar hayaniya. Wadansu daga cikin mini wannan.” 23 Sai ya kira biyu daga cikin malaman dokokin da suke Farisiyawa suka miķe jarumawansa, ya umarce su cewa, “Ku shirya tsaye suka yi gardama mai karfi suna cewa, sojōji dari biyu, da masu hawan dawakai saba’īn “Ba mu sami wani laifi a wurin mutumin nan da kuma masu māsu dari biyu su tafī Kaisariya ba. A ce wani ruhu ko mala’ika ne ya yi masa da karfe tara na daren nan. 24 Ku shirya wa magana fa?” 10 Gardamar kuwa ta yi tsanani Bulus dawakai da zai hau don a kai shi wurin har shugaban fungiyar sojan ya ji tsoro za su Gwamna Felis lafiya.” 25 Ya kuma rubuta wasika yayyage Bulus. Ya umarci sojōji su tafī su kwace kamar haka, 26 Kalaudiyyus Lisiyas. Zuwa ga Mai shi karfi da yaji daga wurinsu su kawo shi cikin Girma, Gwamna Felis, Gaisuwa. 27 Yahudawa barikin soja. 11 Kashegari da dare Ubangiji ya sun kama wannan mutum suna kuma dab da tsaya kusa da Bulus ya ce, “Ka yi karfin hali! kashe shi, amma na zo da sojojina na kwato shi, Don kamar yadda ka yi shaida game da ni a saboda na ji shi dan kasar Roma ne. 28 Na so in Urushalima, haka kuma lalle, za ka yi shaidata san abin da ya sa suke zarginsa, saboda haka na a Roma.” 12 Kashegari, Yahudawa suka kulla kawo shi a gabān Majalisar. 29 Na tarar cewa makirci suka kuma yi rantsuwa cewa ba za su ci zargin da ake masa ya shafi wadansu abubuwān ko sha ba sai sun kashe Bulus. 13 Fiye da mutane da suka shafi dokarsu ne, amma ba wani zargi arba’īn ne suka kulla wannan makirci. 14 Suka a kansa da ya isa kisa ko a daure shi. 30 Sa’ad je wajen manyan firistoci da dattawa suka ce, da na sami labari cewa akwai wani makircin “Mun yi babbar rantsuwa cewa ba za mu ci da aka kulla masa, sai na aika shi wurinka nan kome ba sai mun kashe Bulus. 15 Saboda haka, da nan. Na kuma umarci masu zarginsa su kai sai ku da Majalisa sai ku roki shugaban fungiyar kararsu gare ka. 31 Saboda haka sojojin, don sojan yă kawo shi a gabanku kamar kuna so ku cika umarni, suka dauki Bulus da dad dare suka kara samun cikakken bayani game da zancensa. kawo shi har Antifatiris. 32 Kashegari suka Mu kuwa muna a shirye mu kashe shi kafin bar masu hawan dawakai suka ci gaba da shi,

yayinda sojojin suka koma barikin soja. **33** Sa'ad rubuce cikin Annabawa, **15** ina kuma da irin da masu hawan dawakai suka isa Kaisariya, sai bege daya ga Allah yadda mutanen nan suke da suka ba wa gwamna wasīkar suka kuma mīka shi, cewa akwai tashin matattu masu adalci da masa Bulus. **34** Gwamna ya karanta wasīkar ya masu mugunta duka. **16** Saboda haka, ina kokari kuma tambaya ko daga wanda lardi ne ya fito. kullum in kasance da lamiri mai tsabta a gaban Da ya ji cewa shi daga Silisiya ne, **35** sai ya ce, Allah da mutane. **17** “Bayan’yan shekaru da “Zan ji batunka lokacin da masu zarginka suka dama da ba na nan, sai na dawo Urushalima don iso.” Sa'an nan ya ba da umarni a kai Bulus a in kawo wa mutanena kyautai saboda matalauta tsare shi a fadar Hiridus.

24 Bayan kwana biyar sai Ananiyas babbani firist ya tafi Kaisariya tare da wadansu daga cikin dattawa da kuma wani lauya mai suna Tertullus, suka kawo kararsu game da Bulus a gaban gwamna. **2** Sa'ad da aka shigo da Bulus, sai Tertullus ya shiga kai kararsa a gaban Felis yana cewa, “Mun dade muna zaman lafiya a karkashinka, hangen nesanka kuma ya kawo gyare-gyare a wannan kasa. **3** Ko’ina da kuma a kowace hanya, ya mafifici Felis, mun amince da wannan da godiya marar iyaka. **4** Amma don kada in kara gajiyar da kai, ina rokonka ka yi hakuri ka saurari dan takaitaccen jawabinmu. **5** “Mun tarar da wannan mutum fitinanne ne, yana tā-da-na-zaune-tsaye a tsakanin Yahudawa ko’ina a duniya. Shi shugaban darikar Nazarawa **6** har ma ya yi kokari ya k̄azantar da haikali; shi ya sa muka kama shi. **8** Ta wurin bincika shi da kanka za ka gane gaskiyar game da dukan wadannan zargin da muke kawo a kansa.” **9** Yahudawa ma suka goyi bayan zargin, suna tabbatar cewa wadannan abubuwa haka suke. **10** Da gwamna ya yi masa alama yā yi magana, sai Bulus ya amsa ya ce, “Na san cewa ka yi shekaru da yawa kana mulki a wannan kasa; saboda haka ina farin ciki in kāre kaina. **11** Da sauķi za ka iya tabbatar cewa, bai fi kwana goma sha biyu da suka wuce ne na tafi Urushalima, domin yin sujada ba. **12** Masu zargina ba su same ni ina gardama da kowa a haikali, ko kuma ina tā da hankalin jama'a a majami'u ko kuwa wani wuri dabam a cikin birni ba. **13** Ba kuwa za su iya tabbatar maka farar da suke yi yan zu a kaina ba. **14** Amma na yarda cewa ina bauta wa Allah na kakanninmu a matsayin mai bin Hanyar da suke kira darika. Na gaskata dukan abin da ya amince da Doka da yake kuma a

rubuce cikin Annabawa, **15** ina kuma da irin da suka same ni cikin filin haikal ina yin haka. Babu taro tare da ni, ba kuwa ina tā da hankali ba. **19** Amma akwai wadansu Yahudawa daga lardin Asiya, wadanda ya kamata suna a nan a gabanka su kawo k̄ara in suna da wani a kaina. **20** Ko kuwa wadannan da suke a nan su fadi lafin da suka same ni da shi sa'ad da na tsaya a gaban Majalisa, **21** sai ko wannan abu daya kadai da na daga murya na fadi yayinda nake tsaye a gabansu cewa, ‘A game da tashin matattu ake mini shari'a a gabanku yau.’” **22** Sai Felis, wanda yake da cikakken sani game da Hanyar, ya daga sauraron karar. Ya ce, “In Lisiyas shugaban kungiyar soja ya iso, zan yankee muku shari'a.” **23** Ya yi wa jarumin umarni yā tsare Bulus amma yā ba shi'yanci yā kuma bar abokansa su lura da bukatunsa. **24** Bayan’yan kwanaki da dama sai Felis ya zo da matarsa Durusilla, mutuniyar Yahuda. Sai ya aika a zo da Bulus ya kuma saurare shi da yake magana game da bangaskiya cikin Kiristi Yesu. **25** Da Bulus ya ci gaba jawabi a kan adalci, kamunkai da kuma hukunci mai zuwa, sai Felis ya tsorata ya ce, “Yanzu kam, ya isa haka! Kana iya tafi. In na sami zarafī, zan kira ka.” **26** A wani fanni yana sa rai cewa Bulus zai ba shi toshiyar baki, saboda haka ya yi ta aika a kira masa Bulus yā yi magana da shi. **27** Da shekaru biyu suka wuce, sai Forsiyus Festus, ya gāji Felis, amma domin Felis ya so yā biya wa Yahudawa bukata, sai ya bar Bulus a kurkuku.

25 Kwana uku bayan isowa a lardin, sai Festus ya haura daga Kaisariya zuwa Urushalima, **2** inda manyan firistoci da shugabannin Yahudawa suka bayyana a gabansa suka kuma gabatar da kararsa a kan Bulus. **3** Suka roki Festus a gaggaue a matsayin alfarma

gare su, da yă sa a mai da Bulus Urushalima, magana, ba su zarge shi da wani laifin da na yi gama sun'yan kwanto su kashe shi a hanya. tsammani ba. **19** A maimako haka, sai suka kawo **4** Festus ya amsa ya ce, "Bulus yana tsare a wadansu'yan maganganu game da addininsu da Kaisariya, ni da kaina kuma zan je can ba ba su yarda da shi ba da kuma game da wani da dadewa ba. **5** Ku sa wadansu daga cikin Yesu da ya mutu wanda Bulus ya ce yana da shugabanninku su tafi tare da ni su kawo rai. **20** Na rasa yadda zan bincike irin abubuwani Kararsu a kan mutumin a can, in ya aikata nan; saboda haka na yi tambaya ko zai yarda ya wani laifi." **6** Bayan ya yi kwanaki takwas ko tafi Urushalima a yi masa shari'a a can game da goma tare da su, sai ya gangara zuwa Kaisariya, wadannan zargi. **21** Da Bulus ya daukaka kara kashegari kuma ya kira a yi zaman kotu ya kuma zuwa gabon Babban Sarki sai na umarta a tsare umarta a kawo Bulus a gabansa. **7** Da Bulus ya shi har kafin in aika shi zuwa ga Kaisar." **22** bayyana, sai Yahudawan da suka gangaro daga Sai Agiriffa ya ce wa Festus, "Ni ma zan so in Urushalima suka tsaya kewaye shi, suna kawo saurari mutumin da kaina." Sai ya amsa ya ce, karar masu tsanani da yawa a kansa, wadanda "Za ka kuwa ji shi gobe." **23** Kashegari Agiriffa ba su iya tabbatarwa ba. **8** Sa'an nan Bulus ya da Bernis suka yi shiga irin ta sarauta suka kāre kansa ya ce, "Ban aikata wani laifi game da shiga dakin jama'a tare da manyan sojoji da dokokin Yahudawa ko game da haikali ko kuma manyan mutanen birni. Da umarnin Festus, sai game da Kaisar ba." **9** Festus, da yake yana so aka shigo da Bulus. **24** Sai Festus ya ce, "Sarki yă yi wa Yahudawa alfarma, sai ya ce wa Bulus, Agiriffa, da kuma dukan wadanda suke tare da "Ka yarda ka je Urushalima a yi maka shari'a a mu, kun ga wannan mutum! Dukan jama'ar can a gabana a kan wadannan zarge?" **10** Bulus Yahudawa sun kawo mini kararsa a Urushalima ya amsa ya ce, "Yanzu ina tsaye a gabon kotun da kuma a nan Kaisariya, suna kururiwa suna Kaisar, inda ya kamata a yi mini shari'a. Ban cewa bai kamata a bar shi da rai ba. **25** Ban yi wani laifi ga Yahudawa ba, kai da kanka ma same shi da wani laifin da ya isa kisa ba, amma ka san da haka sarai. **11** In kuwa ina da wani saboda ya daukaka kararsa zuwa gabon Babban laifin da ya isa kisa, ban fi in mutu ba. Amma Sarki sai na yanke shawara in aika da shi Roma. in karar da wadannan Yahudawa suka kawo a **26** Ba ni da wata tabbatacciyr maganar da zan kaina ba gaskiya ba ne, ba wanda yake da iko rubuta wa Mai Girma game da shi. Saboda haka ya ba da ni a gare su. Na daukaka kara zuwa na kawo shi a gabanku duka, musamman a gabon Kaisar!" **12** Bayan Festus ya yi shawara gabanka, Sarki Agiriffa, saboda a sakamakon da majalisara sai ya ce, "Ka daukaka kara zuwa wannan bincike zan iya samun abin da zan gabon Kaisar. To, ga Kaisar kuwa za ka tafi!" **13** rubuta. **27** Don a ganina wauta ce a aika da dan Bayan'yan kwanaki sai Sarki Agiriffa da Bernis kurkuku ba tare da an nuna zargin da ake yi a suka iso Kaisariya don su yi wa Festus gaisuwar kansa ba."

bangirma. **14** Da yake za su yi kwanaki da dama a can, sai Festus ya tattauna batun Bulus da sarki. Ya ce, "Akwai mutumin da Felis ya bari a daure. **15** Sa'ad da na je Urushalima, manyan firistoci da dattawan Yahudawa suka kawo kara game da shi suka kuma nema a hukunta shi. **16** "Na gaya musu cewa ba al'adar Romawa ba ce a hukunta mutum kafin ya fuskanci masu kararsa ya kuma sami damar kāre kansa game da kararsu. **17** Da suka zo nan tare da ni, ban yi wani jinkiri ba, na kira zaman kotu kashegari kuma na umarta a kawo mutumin. **18** Sa'ad da masu zarginsa suka tashi tsaye don su yi

26 Sai Agiriffa ya ce wa Bulus, "An ba ka izini ka yi magana." Saboda haka Bulus ya yi alama da hannunsa ya fara kāriyarsa. **2** Ya ce, "Sarki Agiriffa, na yi sa'a da na tsaya a gabanka yau yayinda nake kāriyata game da dukan zargin Yahudawa, **3** musamman ma domin ka saba sosai da dukan al'adun Yahudawa da kuma maganganunsu. Saboda haka ina rofonka ka saurare ni da hakuri. **4** "Yahudawa duk sun san yadda na yi rayuwa tun ina yaro, daga farkon rayuwata a kasarmu da kuma a Urushalima. **5** Sun san ni tun da dadewa za su kuwa shaida, in

suna so, cewa bisa ga darikar addinim mu mafi da kuma ga Al'ummai su ma, na yi wa'azi don tsanani, na yi rayuwars Bafarisiye ne. **6** Yanzu su tuba su juyo ga Allah su kuma tabbarat kuwa saboda begena cikin abin da Allah ya yi wa da tubansu ta wurin ayyukansu. **21** Shi ya sa kakanninmu alkawari ne, ake mini shari'a yau. Yahudawa suka kama ni a filin haikali suka **7** Wannan shi ne alkawarin da kabilanmu goma kuma yi kokarin kashe ni. **22** Amma na sami sha biyu suke bege su ga cikawarsa, yayinda taimakon Allah har yā zuwa yau. Yanzu ga ni a suke bauta wa Allah da himma dare da rana. tsaye a nan, ina shaida ga babba da yaro. Ba Ya Sarki, saboda wannan bege ne fa Yahudawa na fadīn kome fiye da abin da annabawa da suke zargena. **8** Don me wani a cikinku zai yi Musa suka ce zai faru, **23** cewa Kiristi zai sha shakka cewa Allah yana tā da matattu? **9** "Ni ma wahala, kuma a matsayin wanda yake na fari da a dā na tabbata cewa ya kamata in yi duk abin zai tashi daga matattu, zai yi shelar haske ga da zan iya yi domin in yi gāba da sunan Yesu mutanensa da kuma Al'ummai." **24** A nan ne fa Banazare. **10** Abin da na yi ke nan a Urushalima. Festus ya tsai da kāriyar Bulus. Ya yi ihu ya ce, Da izinin manyan firistoci na sa tsarkaka da "Bulus! Kai dai rufadde ne, yawan karatunka yawa a kurkuku, sa'ad da kuma ake kashe su, yana juya maka kai." **25** Bulus ya amsa ya ce, nakan ka da kūri'ata gāba da su. **11** Sau da dama "Ba na hauka, ya mafifici Festus. Abin da nake nakan bi majami'a-majami'a, in sa a yi musu fadi gaskiya ne da kuma mai kyau. **26** Sarki hukunci. Na kuma yi kokarin tilasta su su yi ya san wadannan abubuwa, ina kuma iya yin sabo. Don kuma tsananin fushi da su, sai da na magana da shi a sake. Na tabbata cewa ba daya fafare su har wadansu garuruwa na ketaren daga cikin wadannan da ya kubuce saninsa, iyaka, ina tsananta musu. **12** "A cikin irin tafiyen domin ba a boye aka yi shi ba. **27** Sarki Agiriffa tafiyen nan ne ina kan hanya zuwa Damaskus ka gaskata da annabawa? Na san ka gaskata." **28** tare da izini daga manyan firistoci. **13** Da tsakar Sai Agiriffa ya ce wa Bulus, "Kana tsammani rana, ya sarki, sa'ad da nake kan hanya, sai cewa a cikin dan kankinan lokaci kana so ka na ga wani haske daga sama, fiye da hasken mai da ni Kirista?" **29** Bulus ya amsa ya ce, "Ko rana, yana haskakawa kewaye da ni da abokan a dan lokaci, ko a lokaci mai yawa, ina addu'a ga tafiyata. **14** Dukanmu muka fādī kasa, na kuwa ji Allah cewa, ba kai kadai ba amma duk wadanda wata murya tana ce mini da harshen Arameyik, suke saurare ni a yau su zama abin da nake, 'Shawulu, Shawulu, don me kake tsananta mini? sai dai ban da sarkokin nan.' **30** Sai sarki ya Yana da wuya ka shuri tsinken tsokanar dabba.' tashi, haka kuma gwamna da Bernis da kuma **15** "Sai na yi tambaya na ce, 'Wane ne kai, ya wadanda suke zaune tare da su. **31** Suka bar Ubangiji?" "Ubangiji ya ce, 'Ni ne Yesu wanda dakin, kuma yayinda suke magana da juna, sai kake tsananta wa. **16** Yanzu ka tashi, ka tsaya da suka ce, "Wannan mutum ba ya yin kome da kafafunka. Na bayyana a gare ka don in nafa ya isa kisa ko dauri." **32** Sai Agiriffa ya ce wa ka bawa da kuma mai shaidar abin da ka gani Festus, "Da ba don wannan mutum ya daukaka game da ni da kuma abin da zan nuna maka. **17** Kara zuwa gaban Kaisar ba da an sake shi."

Zan tsirar da kai daga mutanenka da kuma daga Al'ummai. Ina aikan ka zuwa gare su domin **18** ka bude idanunsu su kuwa juyo daga duhu zuwa haske, daga mulkin Shaidan kuma zuwa wurin Allah, domin su sami gafarar zunubai da kuma matsayi a cikin wadanda aka tsarkake ta wurin bangaskiya a cikina.' **19** "Saboda haka fa, Sarki Agiriffa, ban yi rashin biyayya ga wahayin nan daga sama ba. **20** Da farko ga wadanda suke a Damaskus, sa'an nan ga wadanda suke a Urushalima da kuma cikin dukan Yahudiya,

27 Sa'ad da aka yanke shawara cewa za mu tashi a jirgin ruwa zuwa Italiya, sai aka danka Bulus da wadansu'yan kurkuku a hannun wani jarumin mai suna Juliyyos, wanda yake na Bataliyar Babban Sarki. **2** Muka shiga jirgin ruwa daga Andiramitiyum wanda yake shirin tashi zuwa tasoshin da suke bakin tekun lardin Asiya, sai muka kama tafiya. Aristarkus, mutumin Makidoniya daga Tessalonika, yana tare da mu. **3** Kashegari muka sauva a Sidon; Juliyyos kuwa,

cikin alheri ga Bulus, ya bar shi yă je wajen bugun guguwar hadarin nan kashegari suka abokansa domin su biya masa bukutunsa. **4** fara jajjefar da kayan da jirgin yake dauke da su Daga can kuma muka sâke kama tafiya muka a cikin teku. **19** A rana ta uku, da hannuwansu zaga ta bayan tsibirin Saifurus saboda iska tana suka jefar da kayan aikin jirgin ruwan a cikin gâba da mu. **5** Sa'ad da muka ketare tekun da teku. **20** Da dai aka yi kwana da kwanaki ba a yake sassan gabar Silisiya da Famfiliya sai muka ga rana ko taurari ba guguwar iska kuma ta ci sauwa a Mira ta Lisiya. **6** A can jarumin ya sami gaba da bugowa, a karshe muka fid da zuciya za wani jirgin ruwan Alekzandariyan da za shi mu tsira. **21** Bayan mutanen sun dade ba su ci Italiya sai ya sa mu a ciki. **7** Tafiyar ta dauki abinci ba, Bulus ya mîke tsaye a gabansu ya ce, kwanaki da yawa muna yi kadân-kadân da kyar “Mutane, da kun ji shawarata na kada ku tashi muka iso kusa da gabar Kinidus. Da iskar ta daga Kirit, da ba ku fâda wannan masifa da hana mu ci gaba, sai muka bi ta bayan tsibirin hasara ba. **22** Amma yanzu ina karfafa ku ku yi Kirit daura da Salmone. **8** Muka ci gaba a gefen karfin hali, domin ba dayanku da zai rasa ransa; gabar da kyar har muka iso wani wurin da ake jirgin ruwan ne kadai zai hallaka. **23** Jiya da dare kira Kyakkyawan Mafaka, kusa da garin Laseya. wani mala'ikan Allahn da nake nasa nake kuma **9** An riga an bata lokaci da yawa, tafiya kuwa ta bauta wa ya tsaya kusa da ni **24** ya ce, ‘Kada ka riga ta zama da hatsari domin a lokacin Azumi ji tsoro, Bulus. Lalle za ka tsaya a gabon Kaisar ya riga ta wuce. Saboda haka Bulus ya gargade a yi maka shari’; Allah kuma cikin alherinsa ya su, **10** ya ce, “Mutane, ina gani tafiyarmu za tâ ba ka dukun rayukan mutanen da suke tafiya zama da masifa ta kuma kawo babbar hasara ga tare da kai.’ **25** Saboda haka ku yi karfin hali, ku jirgin ruwan da kaya, da kuma ga rayukanmu jama'a, gama gaskata Allah a kan cewa yadda ma.” **11** Amma jarumin, a maimakon ya saurari aka fada mini ciñ nan, haka zai faru. **26** Duk da abin da Bulus ya ce, sai ya bi shawarar matuñi haka, dole a fyada mu a wani tsibiri.” **27** A dare da kuma mai jirgin ruwan. **12** Da yake tashar na goma sha hudu iska dai tana ta korarmu a jirgin ruwan ba tâ dace a ci damina a can ba, Tekun Adiriyatik, wajen tsakar dare sai masu yawanci suka ba yanke shawara cewa mu ci tukin jirgin suka zaci sun yi kusa da kasa. **28** gaba da tafiya, da bege za mu kai Funis mu Sai suka gwada zurfin ruwan suka ga ya kai ci damina a can. Wannan tashar jirgin ruwa kafa dari da ashirin. Bayan dan lokaci kadân ne a Kirit, tana fuskantar kudu maso yamma suka sâke gwadawa suka ga zurfin ya kai kafa da kuma arewa maso yamma. **13** Da iska ta tasa'in. **29** Don gudun kada a fyada mu a kan fara busowa daga kudu a hankali, sai suka yi duwatsu, sai suka saki kugiyoyin jirgin guda tsammani sun sami abin da suke nema; saboda hudu daga bayan jirgin suka yi fata gari ya haka suka janye fugiyar jirgin ruwa suka bi waye. **30** Cikin kôkarin tserewa daga jirgin, sai ta gefen tsibirin Kirit. **14** Ba a jima ba, sai masu tukin jirgin suka saukar da dan karamin ga wata guguwar iska mai karfin da ake kira jirgin ruwan cikin tekun, suka yi kamar za su “Yar arewa maso gabas,” ta buga daga tsibirin. saki wadansu kugiyoyi daga sashen gaba na **15** Iskar ta ci karfin jirgin ruwan har ya kâsa babban jirgin ne. **31** Sai Bulus ya ce wa jarumin fuskantar iskar; saboda haka muka sallamar da kuma sojojin, “In mutanen nan ba su tsaya a mata tâ yi ta tura mu. **16** Da muka bi ta bayan cikin jirgin nan ba, ba za ku tsira ba.” **32** Sai wani dan tsibirin da ake kira Kauda, da kyar sojojin suka yayyanke igiyoyin da suke riñe da muka jowo dan karamin jirgin kusa da jirgin. **17** dan karamin jirgin, suka bar shi ya bi ruwa. Da mutanen suka jowo shi cikin babban jirgin **33** Kafin gari ya waye Bulus ya roñe su duka ruwan, sai suka sa igiyoyi ta karkashin jirgin su ci abinci. Ya ce, “Kwana goma sha hudu ke ruwan kanta don su dadâaura shi. Don gudun nan, kuna zama cikin zulumi kun kuma kasance kada a fyada mu da yashin gabar Sirtis, sai suka ba abinci, ba ku ci kome ba. **34** Ina rokonku saukar da kugiyar jirgin ruwan, suka bari aka yi yan zu ku ci abinci. Kuna bukatarsa don ku rayu. ta tura jirgin haka. **18** Haka muka yi ta shan Ba dayanku da zai rasa ko gashin kansa guda

daya.” 35 Bayan da ya fadi haka, sai ya dauki ciyar da mu har kwana uku. 8 Mahaifinsa kuwa burodi ya yi godiya ga Allah a gabansu duka. yana kwanciya a gado yana fama da zazzabi Sa'an nan ya gutsuttsura ya fara ci. 36 Dukansu da atuni. Bulus ya shiga ciki don yā gan shi, kuwa suka sami karfafawa, suka kuma ci abinci. bayan ya yi masa addu'a, sai ya dibiya masa 37 Dukanmu a jirgin kuwa mutane 276 ne. 38 hannuwa ya warkar da shi. 9 Sa'ad da wannan Sa'ad da suka ci iyakar abin da suke so, sai suka ya faru, sauran marasa lafiya a tsibirin suka zo rage nauyin jirgin ta wurin zubar da hatsin a aka kuma warkar da su. 10 Suka girmama mu ta cikin tekun. 39 Da gari ya waye, ba su gane kasar kowane hali da muka shirya za mu tashi, sai da suke ba, amma suka ga wani lungu da gaci suka ba mu abubuwani da muke bukata. 11 Bayan mai yashi, sai suka yanke shawara su kai jirgin wata uku sai muka tashi a wani jirgin ruwan can in za su iya. 40 Da suka yanke fugiyoyin, da ya ci damina a tsibirin. Jirgin ruwa kuwa sai suka bar su a cikin teku a lokaci guda kuma na Alekzandariya ne yana da siffar tagwayen suka balle madaurin abin juya jirgin. Sai suka allolin Kasto da Follus. 12 Muka isa Sirakus a tā da filafilan gaban jirgin daidai yadda iska can muka yi kwana uku. 13 Daga can muka tashi za tā tura shi gaba, sa'an nan suka nufi gaci. muka isa Regiyum. Kashegari iskar kudu ta taso, 41 Amma jirgin ruwan ya shiga yashi ya kafe. kashegari kuma muka kai Futeyoli. 14 A can Kan jirgin ya shiga cikin yashin ya kāsa motsi, muka tarar da wadansu'yan'uwa wadanda suka sai jirgin ya fara farfashewa ta baya saboda gayyaci mu mu yi mako daya da su. Da haka dai haukan rakuman ruwa. 42 Sojojin suka yi niyya muka kai Roma. 15 'Yan'uwan da suke can sun su kakkashe'yan kurkukun don hana waninsu sami labari cewa muna zuwa, sai suka tashi tun yā yi iyo yā tsere. 43 Amma jarumin ya so yā ceci daga Kasuwar Affiyus da Masauki Uku don su ran Bulus, sai ya hana su aiwatar da niyyarsu. tarye mu. Da ganin mutanen nan sai Bulus ya Ya kuma yi umarni duk wadanda suka iya ruwa gode wa Allah ya kuma sami karfafawa. 16 Da su fara fādawa zuwa gaci. 44 Sauran kuma su bi muka isa Roma, sai aka yarda wa Bulus yā zauna katakai zuwa can ko kuma a kan tarkacen jirgin shi kadai, tare da sojan da zai yi gadinsa. 17 ruwan. Ta haka kowa ya kai bakin teku lafiya.

28 Bayan da muka kai bakin teku lafiya, sai muka tarar cewa sunan tsibirin Malta ne. 2 Mutanen tsibirin kuwa suka nuna mana babban alheri. Suka hura wuta suka marabce mu duka saboda ana ruwan sama da kuma sanyi. 3 Bulus ya tattara tarin itace, yayinda kuma yake sa itacen a wuta, sai maciji ya fullo saboda zafi, ya dāfē a hannunsa. 4 Da mutanen tsibirin suka ga macijin yana lilo a hannunsa, sai suka ce wa juna “Lalle, wannan mutum mai kisankai ne; gama ko da yake ya tsira daga teku, Adalci bai bar shi ya rayu ba.” 5 Amma Bulus ya karkade macijin a cikin wuta, bai kuwa ji wani ciwo ba. 6 Mutanen kuma suka yi zato zai kumbura ko kuma nan da nan zai fādī matacce, amma da aka dade ba su ga wani abu ya faru da shi ba, sai suka sāke ra'ayi suka ce shi wani allah ne. 7 Akwai wani filin nan kusa wanda yake na Fubiliyus, babban shugaban tsibirin. Shi ne ya karbe mu a gidansa da alheri ya kuma

Yahudawa. Da suka taru, Bulus ya ce musu, “Yan'uwan, ko da yake ban yi wa mutanenmu wani laifi ba ko kuma wani abu game da al'adun kakanninmu, aka kama ni a Urushalima aka kuma ba da ni ga Romawa. 18 Suka tuhume ni suka kuma so su sake ni, domin ba a same ni da wani laifin da ya cancanci kisa ba. 19 Amma da Yahudawa suka ki, sai ya zama mini dole in dsaukaka kara zuwa gaban Kaisar ba don ina da wani zargin da zan kawo game da mutanena ba. 20 Saboda wannan ne na nemi in gan ku in kuma yi magana da ku. Saboda begen Isra'il ne, nake a daure da wannan sarka.” 21 Suka amsa cewa, “Ba mu sami wani wasiķa daga Yahudiya game da kai ba, kuma ba kowa daga cikin'yan'uwan da suka zo daga can ya kawo wani labari ko ya fadi wani mummuna abu game da kai. 22 Amma muna so mu ji ra'ayinka, gama mun san cewa mutane ko'ina suna muguar magana a kan wannan darikar.” 23 Suka shirya su sadu da Bulus wata rana, suka

ma zo da yawa fiye da dā a wurin da Bulus yake zama. Daga safe har zuwa yamma ya yi ta yin musu bayani, ya kuma shaida musu mulkin Allah yana kókarin rinjayarsu game da Yesu daga Dokar Musa da kuma daga Annabawa.

24 Wadansu suka rinqayu da abin da ya fada, amma wadansu suka ba su gaskata ba. **25** Suka kāsa yarda da juna suka fara watsewa bayan Bulus ya yi wannan magana guda cewa, “Ruhu Mai Tsarki ya fadā wa kakannin-kakanninku gaskiya sa’ad da ya ce ta bakin annabi Ishaya cewa, **26** “Je ka wurin mutanen nan ka ce, “Za ku yi ta ji amma ba za ku fahimta ba; za ku yi ta dubawa, amma ba za ku gani ba.” **27** Gama zuciyar mutanen nan ta yi tauri; da ḫyar suke ji da kunnuwansu, sun kuma rufe idanunsu. In ba haka ba za su iya gani da idanunsu, su ji da kunnuwansu, su fahimta a zukatansu, su kuma juyo, in kuwa warkar da su.’ **28** “Saboda haka na so ku san cewa an aika da ceton Allah ga Al’ummai, za su kuwa saurara!” **30** Shekaru biyu cif Bulus ya zauna a can a gidansa na haya yana marabtar duk wanda ya je wurinsa. **31** Ya yi wa’azin mulkin Allah yana kuma koyarwa game da Ubangiji Yesu Kiristi, gabagadi ba tare da wani abu ya hana shi ba.

Romawa

1 Bulus, bawan Kiristi Yesu, kirayaye don yă zama manzo, keba66e kuma domin bisharar Allah. **2** Bisharar da Allah ya yi alkawari tuntuni ta bakin annabawansa a cikin Nassosi Masu Tsarki **3** game da Dansa. Wanda bisa ga mutuntakarsa, zuriyar Dawuda ne. **4** Wanda bisa ga Ruhun tsarki, an shaida shi da iko cewa shi Dan Allah ne ta wurin tashinsa daga matattu. Wannan bishara kuwa game da Yesu Kiristi Ubangijinmu ne. **5** Ta wurinsa da kuma saboda sunansa, muka sami alheri muka kuma zama manzanni don mu kira mutane daga cikin dukan Al'ummai zuwa ga biyayyar da take zuwa daga bangaskiya. **6** Ku ma kuna cikin wadanda aka kira ku zama na Yesu Kiristi. **7** Wannan wasika ce zuwa ga dukanku da kuke a Roma wadanda Allah yake kauna, wadanda kuma ya kira domin su zama tsarkaka. Alheri da salama daga Allah Ubanmu da kuma daga Ubangiji Yesu Kiristi, su kasance tare da ku. **8** Da farko, ina gode wa Allahnna ta wurin Yesu Kiristi saboda ku duka, gama ana ba da labarin bangaskiyaku a ko'ina a duniya. **9** Allah, wanda nake bauta wa da dukan zuciyata cikin wa'azin bisharar Dansa, shi ne shaidata a kan yadda kullum ina tunawa da ku **10** cikin addu'o'ina a kowane lokaci; ina kuma addu'a cewa a karshe in Allah ya yarda hanya za tă bude mini in zo wurinku. **11** Ina marmarin ganinku don in ba ku wata baiwar ruhaniya, don ku yi karfi **12** wato, don ni da ku mu karfafa juna ta wurin bangaskiyarmu. **13** Ina so ku sani'yan'uwa cewa na yi shirin zuwa wurinku sau da dama (amma aka hana ni yin haka sai yanzu). Na so in zo domin in sami mutane wa Kiristi a cikinku, kamar yadda na yi a cikin sauran Al'ummai. **14** Ina da hakki ga Hellenawa da wadanda ba Hellenawa ba, ga masu hikima da kuma marasa azanci. **15** Shi ya sa na yi himma sosai in yi muku wa'azin bishara ku ma da kuke a Roma. **16** Ba na jin kunyar bishara, gama ita ikon Allah ne domin ceton kowa da ya gaskata, da farko ga Yahudawa, sa'an nan ga Al'ummai. **17** Gama a cikin bishara an bayyana adalci daga Allah wanda yake ta

wurin bangaskiya daga farko zuwa karshe, kamar yadda yake a rubuce cewa, "Mai adalci zai rayu ta wurin bangaskiya." **18** Ana bayyana fushin Allah daga sama a kan dukan rashin sanin Allah da kuma muguntar mutanen da suke danne gaskiya ta wurin muguntarsu, **19** gama abin da ana iya sani game da Allah a bayyane yake a gare su, domin Allah ya bayyana musu shi. **20** Gama tun halittar duniya halayen Allah marar ganuwa, madawwamin ikonsa da kuma allahntakarsa, ana iya ganinsu sarai, ana fahimtarsu ta wurin abubuwana da Allah ya halitta, domin kada mutane su sami wata hujja. **(aiddos g126)** **21** Gama ko da yake sun san Allah, ba su daukaka shi a matsayin Allah ko su gode masa ba, sai dai tunaninsu ya zama banza, zukatansu masu wauta kuma suka duhunta. **22** Ko da yake sun dauka su masu hikima ne, sai suka zama wawaye, **23** suka kuma yi musayar daukakar Allah marar mutuwa da siffofin da aka kera su yi kama da mutum mai mutuwa da tsuntsaye da dabbobi da kuma halittu masu ja da ciki. **24** Saboda haka Allah ya yashe su ga mugayen sha'awace-sha'awacen zukatansu ga fasikanci don a faskantar da jikunansu ga yin abin kunya. **25** Sun sauuya gaskiyyar Allah da karya, suka kuma yi wa abubuwana da aka halitta sujada suna bauta musu a maimakon Mahalicci, wanda ake yabo har abada. Amin. **(aiōn g165)** **26** Saboda wannan, Allah ya yashe su ga sha'awace-sha'awacensu masu bankyama. Har matansu suka sauuya daga haduwar mace da miji wadda ita ce daidai bisa ga halitta zuwa haduwa da'yan'uwansu mata wadda ba daidai ba. **27** Haka ma maza suka bar al'adar kwana da mata suka tunzura cikin sha'awar kwana da juna, abin da ba daidai ba bisa ga halitta. Maza suka aikata rashin kunya da wadansu maza, suka jawo wa kansu sakamako daidai da baudewarsu. **28** Da yake ba su yi tunani cewa ya dace su riķe sanin Allah da suke da shi ba, sai ya yashe su ga tunanin banza da wofi, su aikata abin da bai kamata a yi ba. **29** Sun cika da kowace irin keta, mugunta, kwafayi, da tunanin banza da wofi. Suka kuma cika da kishi, kisankai, fadā, rudu, da kuma riķo a zuci. Su masu gulma ne, **30** da masu bata suna, masu

kin Allah, masu rashin kunya, masu girman sa'ad da Al'ummai, wadanda ba su da dokar, kai, masu rigima; sukan faga hanyoyin yin suka aikata abubuwan da dokar take bukata, mugunta; suna rashin biyayya ga iyayensu; abubuwan sun zama doka ke nan gare su, ko da **31** su marasa hankali ne, marasa bangaskiya, yake ba su da dokar. **15** To, da yake sun nuna marasa kauna, marasa tausayi. **32** Ko da yake cewa abubuwan da dokar take bukata suna a sun san dokar adalcin Allah cewa masu aikata rubuce a zukatansu, lamirinsu yana kuma ba da irin wadannan abubuwa sun cancanci mutuwa, shaida, tunaninsu kuwa yanzu yana zarginsu ko duk da haka ba cin gaba da aikata wadannan kuma yana käre su. **16** Wannan zai faru a ranar abubuwa kadai suke yi ba, har ma suna guyon bayan masu yinsu.

2 Saboda haka, kai da kake ba wa wani laifi, ba

ka da wata hujja, gama a duk lokacin da kake ba wa wani laifi, kana hukunta kanka ne, domin kai da kake ba wa wani laifi kai ma kana aikata wadannan abubuwa. **2** Yanzu mun san cewa hukuncin Allah a kan masu aikata wadannan abubuwa daidai ne. **3** Saboda haka sa'ad da kai mutum kurum, kana ba su laifi, duk da haka kana aikata abubuwan nan, kana tsammani za ka tsere wa hukuncin Allah ne? **4** Ko kuma kana rena wadatar alherinsa, hakurinsa, da kuma jimrewarsa ne ba tare da sanin cewa alherin Allah yana kai ka ga tuba ba ne? **5** Amma saboda taurinkanka da zuciyarka marar tuba, kana tara wa kanka fushi a ranar fushin Allah, sa'ad da za a bayyana hukuncinsa mai adalci. **6** Allah, “Zai sāka wa kowane mutum gwargwadon aikin da ya yi.” **7** Ga wadanda ta wurin naciya suna yin nagarta suna neman daukaka, girma da rashin mutuwa, su za a ba su rai madawwami. (*aiōnios g166*) **8** Amma ga wadanda suke sonkai wadanda suke kin gaskiya suke kuma bin mugunta, akwai fushi da haushi dominisu. **9** Akwai wahala da bakin ciki ga duk mutumin da yake aikata mugunta, da farko Yahudawa, sa'an nan Al'ummai, **10** amma akwai daukaka, girma da salama ga duk mutumin da yake aikata alheri, da farko Yahudawa, sa'an nan Al'ummai. **11** Gama Allah ba ya nuna bambanci. **12** Duk wadanda suka yi zunubi a rashin sanin doka, a rashin doka za su hallaka, wadanda kuma suka yi zunubi karkashin doka, a karkashin doka za a hukunta su. **13** Gama ba masu jin dokar ne suke da adalci a gaban Allah ba, amma wadanda suke yin biyayya da dokar, su za a ce da su masu adalci. **14** Tabbatacco,

da Allah ta wurin Yesu Kiristi zai shari'anta boyayyun abubuwan da mutane suka yi, yadda bisharata ta furta. **17** To, kai, da kake kiran kanka mutumin Yahuda; in kana dogara ga doka kana kuma takama da dangantakarka da Allah; **18** in ka san nufinsa ka kuma amince da abin da yake mafifici domin an koyer da kai bisa ga doka; **19** in ka tabbata cewa kai jagora ne ga makafi, haske ga wadanda suke cikin duhu, **20** mai koyer da masu wauta, malamin jarirai, domin a cikin dokar ce akwai sani da gaskiya **21** to, kai mai koya wa wadansu, ba kanka kake koya wa ba? Kai da kake wa'azi kada a yi sata, kana sata? **22** Kai da kake cewa wa mutane kada su yi zina, kana yin zina? Kai da kake kyamar gumaka, kana wa haikali fashi? **23** Kai da kake takama da doka, kana nuna rashin bangirma ga Allah ta wurin karya dokar? **24** Kamar yadda yake a rubuce, “Ana sabon sunan Allah a cikin Al'ummai saboda ku.” **25** Kaciya tana da amfani in kana kiyaye dokar, amma in kana karya dokar, ka zama kamar ba a yi maka kaciya ba. **26** In marasa kaciya suna kiyaye dokar, ashe, ba za a dauke su kamar an yi musu kaciya ba? **27** Wanda ba shi da kaciya ta jiki duk da haka yana biyayya da dokar zai iya hukunta ka, kai da kake karya dokar, ko da yake kana da rubutaccen tsarin dokar an kuma yi maka kaciya. **28** Mutum ba mutumin Yahuda ba ne in shi mutumin Yahuda ne kawai a jiki, haka kuma kaciya ba a waje ko a jiki kawai ba. **29** A'a, mutum mutumin Yahuda ne in shi mutumin Yahuda ne a zuci; kuma kaciya ita ce kaciya ta zuci, ta wurin Ruhu, ba ta wurin rubutaccen doka ba. Irin wannan mutum yana samun yabo daga Allah ne, ba dan adam ba.

3 To, mece ce ribar zama mutumin Yahuda, ko kuwa mene ne amfanin kaciya? **2** Akwai riba

kwarai ta kowace hanya! Da farko dai, su ne adalci daga Allah, wannan adalcin bai danganta aka dan a wa kalmomin nan na Allah. 3 Amma ga doka ba, Doka da Annabawa suna ba da a ce wadansu ba su da bangaskiya fa? Rashin shaida game da wannan adalci. 22 Wannan bangaskiyarsu nan zai shafe amincin Allah? 4 Ko adalcin Allah yana zuwa ta wurin bangaskiya kadan! Bari Allah y  zama mai gaskiya, kowane a cikin Yesu Kiristi ga dukan wadanda suka mutum kuma y  zama makaryaci. Kamar yadda ba da gaskiya ne. Ba bambanci, 23 gama duka yake a rubuce cewa, "Gama a tabbatar kana sun yi zunubi suka kuma k sa ga daukakar da gaskiya, sa'ad da ka yi magana, ka kuma Allah, 24 an kuma kubutar da su kyauta ta yi nasara sa'ad da ka yi shari'a." 5 Amma in wurin alherinsa bisa ga aikin fansar da ya zo rashin adalcinmu ya bayyana adalci Allah a ta wurin Yesu Kiristi. 25 Allah ya mi a Yesu fili, me za mu ce ke nan? Za mu ce Allah ya yi Kiristi a matsayin hadayar kafara, ta wurin rashin adalci ke nan da ya saukar da fushinsa bangaskiya cikin jininsa. Ya yi haka domin y  a kammu? (Ina magana kamar yadda mutum nuna adalcinsa, domin a cikin hakurinsa bai zai yi ne.) 6 Sam, ko kusa! Da a ce haka ne, ta hukunta zunuban da aka aikata a d  ba 26 ya yi yaya Allah zai shari'anta duniya? 7 Wani zai iya haka domin y  nuna adalcinsa a wannan lokaci, ce, "In a dalilin karyata, gaskiyar Allah ta kara saboda y  zama mai adalci da mai kubutar da bayyana, har aka kara daukaka shi, to, ta yaya wadanda suke ba da gaskiya a cikin Yesu. 27 zan zama mai zunubi, in karyata tana kawo To, me za mu yi takama a kai? Babu wani abin daukaka ga Allah?" 8 In haka ne, "Ba sai mu da zamu yi takama a kai. A kan wace ka'ida yi ta yin mugunta don y  zama hanyar samun ce za mu yi takama? Ta hanyar bin doka ne? nagarta ba"? Kamar yadda masu bakar magana A'a, sai dai ta wurin bangaskiya. 28 Gama mun game da mu suna cewa wai haka muke fada. tsaya a kan cewa ta wurin bangaskiya ne ake Tabbatacco za a hukunta irin wadannan da kubutar da mutum, ba ta wurin kiyaye doka hukuncin da ya dace da su. 9 To, me za mu ce ke ba. 29 Allah din, Allahn Yahudawa ne kada? nan? Mun fi su ke nan? Ina, ko kadan! Mun riga Shi ba Allahn Al'ummai ba ne? I, shi Allahn mun zartar cewa da Yahudawa da Al'ummai duk Al'ummai ne ma, 30 da yake Allah daya ne kada, suna a karkarshin zunubi. 10 Kamar yadda yake shi kuma zai kubutar da masu kaciya bisa ga a rubuce cewa, "Babu wani mai adalci, babu bangaskiya da kuma marasa kaciya ta wurin ko daya; 11 babu wani mai fahimta, babu wani wannan bangaskiya din. 31 To, za mu soke dokar mai neman Allah. 12 Duk sun kauce gaba daya, saboda wannan bangaskiyar ne? Ko kadan! A sun zama marasa amfani; babu wani mai aikata maimako, sai ma tabbatar da ita muke yi. nagarta, babu ko daya." 13 "Makogwaronsu kamar budaddun kaburbura ne, harsunansu suna yin karya." "Dafin mugun maciji yana a lebunansu." 14 "Bakunansu sun cike da la'ana da dacin rai." 15 "Kafafunsu suna saurin kai su zuwa ga Zub da jini; 16 hallaka da bakin ciki suna ko'ina a hanyoyinsu, 17 ba su kuma san hanyar salama ba." 18 "Babu tsoron Allah a idanunsu." 19 Yanzu mun san cewa dukan abin da doka ta ce, tana magana ne ga wadanda suke karkarshin doka, saboda a rufe kowane baki; dukan duniya kuma ta ba da lissafin kanta a gabon Allah. 20 Saboda haka babu wanda Allah zai ce da shi mai adalci ta wurin kiyaye doka kawai; a maimako, ta wurin doka ne muke sane da zunubi. 21 Amma yanzu an bayyana wani

4 To, me za mu ce Ibrahim kakan kakanninmu ya gani game da wannan batu? 2 In fa da gaske ne Ibrahim ya sami kubuta ta wurin ayyuka, yana da abin da zai yin takama da shi ke nan, amma ba a gabon Allah ba. 3 Me Nassin ya ce? "Ibrahim ya gaskata Allah, aka kuma lissafta wannan adalci ne a gare shi." 4 To, sa'ad da mutum ya yi aiki, ba a lissafta ladan aikinsa a matsayin kyauta, sai dai a matsayin hakkinsa. 5 Amma fa, game da mutumin da ba ya aiki sai dai dogara ga Allah wanda yake kubutar da masu mugunta, akan lissafta bangaskiyarsa a matsayin adalci ne. 6 Dawuda ya fadi haka sa'ad da ya yi magana game da albarkar da aka yi wa mutumin da Allah ya lissafta adalci

a gare shi, ba don yă yi ayyuka ba. 7 “Masu wajen dari, mahaifar Saratu kuma matacciya albarka ne wadanda aka gafarta laifofinsu, ce. 20 Duk da haka bai yi shakka ta wurin wadanda aka kuma rufe zunubansu. 8 Mai rashin bangaskiya game da alkawarin Allah ba, albarka ne mutumin da Ubangiji ba zai taba sai ma ya kara karfafa ga bangaskiyarsa, ya lissafta zunubansa ba.” 9 Shin, wannan albarkar kuma daukaka Allah, 21 yana kuma da cikakken a kan masu kaciya ne kawai, ko kuwa har da tabbac ciwa Allah yana da iko yă cika abin da marasa kaciya ma? Mun sha fadi cewa an lissafta ya yi alkawari. 22 Shi ya sa, “aka lissafta adalci a bangaskiyar Ibrahim adalci ne a gare shi. 10 A gare shi.” 23 Kalmomin nan, “aka lissafta a gare kan wane hali ne aka lissafta masa? Bayan da shi” ba a rubuta su saboda shi kadai ba ne, 24 aka yi masa kaciya ne, ko kuwa kafin kaciyar? amma saboda mu ma, mu da Allah zai lissafta Ba bayan an yi masa kaciya ba ne, amma kafin adalci, mu da muka ba da gaskiya gare shi da ya a yi masa kaciya! 11 Ya kuma karfsi alamar tashe Yesu Ubangijinmu daga matattu. 25 An kaciya, hatimin adalcin da yake da shi ta wurin mika shi ga mutuwa saboda zunubanmu, aka bangaskiya tun yana marar kaciya. Saboda haka kuma tashe shi zuwa rai saboda Allah zai same fa, ya zama mahaifin dukan wadanda suka mu marasa laifi.

gaskata domin su ma a lasafta su masu adalci ne, ba tare da an yi musu kaciya ba. 12 Ya kuma zama mahaifin masu kaciya wadanda ba kaciya kadai suke da ita ba amma har ma suna bin gurbin bangaskiyar da mahaifinmu Ibrahim yake da ita kafin aka yi masa kaciya. 13 Ba ta wurin doka ce Ibrahim da zuriyarsa suka sami alkawarin cewa zai zama magājin duniya ba, amma sai dai ta wurin adalcin da yake zuwa ta wurin bangaskiya. 14 Gama da a ce masu kiyaye doka ne magāda, ai, da bangaskiya ba ta da amfani, alkawarin kuma ya zama banza, 15 domin doka tana jowo fushi ne. Kuma inda babu doka babu keta umarni ke nan. 16 Saboda haka, alkawari yakan zo ta wurin bangaskiya ne, domin yă zama ta wurin alheri, don a tabbatar wa dukan zuriyar Ibrahim ba kawai ga wadanda suke na doka ba amma har ma ga wadanda suke na bangaskiyar Ibrahim. Shi ne kuwa mahaifinmu duka. 17 Kamar yadda yake a rubuce cewa, “Na mai da kai uban al’ummai masu yawa.” Shi ubanmu ne a gaban Allah, wanda a cikinsa ya gaskata, Allahin da yake ba da rai ga matattu, yake kuma kiran abubuwana da ba su kasance ba su zama kamar sun kasance. 18 Sabanin dukan bege, Ibrahim cikin bege ya gaskata, haka kuwa ya zama uban al’ummai masu yawa, kamar yadda aka riga aka fada masa cewa, “Haka zuriyarka za tă zama.” 19 Ba tare da ya bar bangaskiyarsa ta yi rauni ba, ya fuskanci gaskiyan nan mai cewa jikinsa mai tsufa matacce ne, da yake yana da shekara

5 Saboda haka, da yake an same mu marasa laifi ta wurin bangaskiya, muna da salama tare da Allah ta wurin Ubangijinmu Yesu Kiristi, 2 ta wurinsa ne muka sami shiga wannan alherin da muke tsaye yanzu, ta wurin bangaskiya. Muna kuma farin ciki a begen daukakar Allah. 3 Ba haka kawai ba, amma muna kuma da farin ciki cikin shan wuyanmu, gama mun san cewa shan wuyan nan takan haifi jimiri; 4 jimiri kuma yakan kawo hali mai kyau; hali mai kyau kuma yakan sa bege. 5 Bege kuwa ba ya ba mu kunya, domin Allah ya zuba kaunarsa a zukatanmu ta wurin Ruhu Mai Tsarkin da ya ba mu. 6 Kun ga, a daidai lokaci, yayinda muke marasa karfi, Kiristi ya mutu saboda wadanda ba su san Allah ba. 7 Da kyar wani yă mutu saboda mai adalci, ko da yake saboda mutumin kirki wani zai iya karfin hali yă mutu. 8 Amma Allah ya nuna mana kaunarsa a wannan. Tun muna masu zunubi tukuna, Kiristi ya mutu dominmu. 9 Da yake yanzu mun sami zama marasa laifi ta wurin jininsa, ashe kuwa za a cece mu daga fushin Allah ta wurinsa! 10 Gama in kuwa, sa’ad da muke abokan gāban Allah, aka sulhunta mu da shi ta wurin mutuwar Dansa, ashe, da yake an sulhunta mu, za mu sami ceto ta wurin ransa! 11 Ba ma haka yake kawai ba, har muna farin ciki da Allah ta wurin Ubangijinmu Yesu Kiristi, wanda ta wurinsa yanzu muka sami sulhu. 12 Saboda haka, kamar yadda zunubi ya shigo duniya ta wurin mutum daya, mutuwa

kuma ta wurin zunubi, ta haka kuwa mutuwa ta a cikin Kiristi Yesu an yi mana baftismar ne shafi dukan mutane, domin dukan mutane sun zuwa cikin mutuwarsa? 4 Saboda haka, an yi zunubi. 13 Gama kafin a ba da doka, zunubi binne mu da shi ke nan, ta wurin baftisma yana nan a duniya. Amma ba a lissafin zunubi cikin mutuwarsa, domin kamar yadda aka tā da inda babu doka. 14 Duk da haka, mutuwa ta Kiristi daga matattu ta wurin daukakar Uba, yi mulki tun Adamu har yā zuwa Musa, ta yi haka mu ma mu yi zaman sabuwar rayuwa. 5 In mulki har ma a kan wadanda ba su yi zunubi ta kuwa mun zama daya tare da shi haka a cikin wurin taka umarni kamar yadda Adamu ya yi mutuwarsa, tabbatacce mu ma za mu zama ba. A wata hanya dai Adamu shi ne kwatancin daya tare da shi cikin tashinsa daga matattu. wani mutumin nan mai zuwa. 15 Amma kyautan 6 Gama mun san cewa an gicciye halayenmu nan dabam take da laifin nan. Gama in mutane na dā tare da shi domin a kawar da jikin nan da yawa sun mutu saboda laifin mutum dayan mai zunubi don kada mu kara zama bayi ga nan, to, ai, alherin Allah da kuma kyautan zunubi 7 domin duk wanda ya mutu an'yantar nan mai zuwa ta wurin alherin mutum dayan da shi daga zunubi ke nan. 8 To, in mun mutu nan, Yesu Kiristi, ya shafi mutane da yawa! 16 tare da Kiristi, mun gaskata cewa za mu rayu Kyautar Allah kuwa ba kamar sakamakon da ya tare da shi kuma. 9 Gama mun san cewa da bi zunubin mutum gudan nan ba ne, Hukuncin yake an tā da Kiristi daga matattu, ba zai sāke ya bi zunubin mutum gudan nan, ya kuma kawo mutuwa ba; mutuwa ba ta da sauran iko a kansa. hallaka, amma kyautar ta bi laifofin masu yawa 10 Mutuwarsa da ya yi, ya mutu ne sau daya ta kuma sa Allah ya gan mu a matsayin marasa tak, saboda yā shafe zunubi, amma rayuwar laifi. 17 Gama in, ta wurin laifin mutum daya, da yake yi, yana yi ne cikin tarayya da Allah. mutuwa ta yi mulki ta wurin mutum dayan 11 Haka ku ma, ku dauke kanku matattu ne nan, ashe, wadanda suka sami kyautar alherin ga ikon zunubi amma rayayyu cikin tarayya Allah a yalwace da kuma kyautar adalci za su yi da Allah cikin Kiristi Yesu. 12 Saboda haka mulki a wannan rayuwa ta wurin mutum dayan kada ku bar zunubi yā mallaki jikin nan naku nan, Yesu Kiristi. 13 Saboda haka, kamar yadda mai mutuwa yā sa ku zama masu biyayya ga sakamakon laifin mutum guda ya jawo hallaka mugayen sha'awace-sha'awacensa. 14 Kada ku ga dukan mutane, haka ma sakamakon aikin miķa gabōbin jikinku ga zunubi a matsayin adalci guda ya sa Allah ya same mu marasa laifi, kayan aikin mugunta, sai dai ku miķa kanku wannan kuwa kawo rai ga dukan mutane. 15 ga Allah, a matsayin wadanda aka fitar da su Gama kamar yadda ta wurin rashin biyayyar daga mutuwa zuwa rai; ku kuma miķa gabōbin mutum guda, mutane masu yawa suka zama jikinku gare shi a matsayin kayan aikin adalci. masu zunubi, haka kuma ta wurin biyayyar 16 Gama zunubi ba zai zama maigidanku ba, mutum guda, mutane da yawa za su zama masu domin ba kwa karkashin doka, sai dai karkashin adalci. 17 An ba da dokar don mu ga yadda laifi alheri. 18 Me za mu ce ke nan? Za mu ci gaba yake da girma. Amma da zunubi ya karu, sai yin zunubi domin ba ma karkashin doka sai alheri ya karu sosai, 19 domin, kamar yadda dai karkashin alheri? Sam, ko kadan! 20 Ba zunubi ya yi mulki cikin mutuwa, haka ma alheri yā yi mulki ta wurin adalci yā kuwa kawo rai madawwami ta wurin Yesu Kiristi Ubangijinmu. (aiōnios g166)

6 Me za mu ce ke nan? Za mu ci gaba da yin zunubi domin alheri yā habaka? 2 Sam, ko kadan! Mun mutu ga zunubi; ta yaya za mu ci gaba da rayuwa a cikinsa kuma? 3 Ko ba ku sani ba cewa dukanmu da aka yi wa baftisma

bayi ga aikin adalci. **19** Ina magana ne kamar halin kyashi iri-iri. Gama in babu doka, zunubi mutane saboda kun raunana a jikinku. Kamar matacce ne. **9** Dā kam ina da rai sa'ad da ban yadda kuka saba miča gabobin jikinku a bautar san doka ba; amma da umarni ya zo, sai zunubi abubuwan kazanta da mugun aiki a kan mugun ya zaburo da rai na kuma mutu. **10** Na gane aiki, saboda haka yanzu sai ku miča su bayi ga cewa wannan umarnin da aka nufa ya kawo rai, aikin adalci mai kai ga zaman tsarki. **20** Sa'ad a gaskiya ya jawo mutuwa ce. **11** Gama zunubi, da kuke bayin zunubi, ba ruwanku da aikin da ya sami dama ta wurin umarni, sai ya rude adalci. **21** Wace riba ce kuka samu a lokacin, ni, kuma ta wurin umarnin kuwa ya kashe ni. **12** daga abubuwan nan da yanzu suka zama muku Saboda haka fa, dokar tana da tsarki, umarnin abin kunya? Karshen irin abubuwan nan dai, kuma yana da tsarki, su duka suna da adalci da mutuwa ne! **22** Amma a yanzu da aka'yantar da kuma kyau. **13** Abin nan da yana mai kyau, zai ku daga zunubi kuka kuma zama bayi ga Allah, kawo mini mutuwa? Ko kadan! Amma domin ribar da kuka samu tana kai ga zaman tsarki, zunubi ya bayyana kansa a matsayin zunubi, sai karshenta kuwa rai madawwami ne. (*aiōnios g166*) ya haifar da mutuwa a cikina ta wurin abin da **23** Gama sakamakon zunubi mutuwa ne, amma yake mai kyau, domin ta wurin umarnin nan kyautar Allah rai madawwami ne a cikin Kiristi zunubi ya fito da matukar muninsa. **14** Mun Yesu Ubangijinmu. (*aiōnios g166*) san cewa doka aba ce ta ruhu; amma ni ba na ruhu ba ne, an sayar da ni a matsayin bawa ga zunubi. **15** Ban gane abin da nake yi ba. Don abin da nakan so yi, ba shi nakan yi ba, sai dai abin da nake ki, shi nake yi. **16** In kuma na yi abin da ba na son yi, na yarda da cewa dokar aba ce mai kyau. **17** Kamar dai yadda yake, ba ni kaina nake yinsa ba, sai dai zunubin da yake zaune a cikina ne. **18** Gama na san cewa babu wani abin kirkin da yake zaune a cikina, wato, a mutuntakata. Gama sha'awar yin abu mai kyau kam ina da ita, sai dai ikon yin ne fa babu. **19** Gama abin da nake yi ba shi ne abu mai kyau da nake so in yi ba; a'a, mugun da ba na so in yi, shi ne nake ci gaba da yi. **20** To, in na yi abin da ba na so in yi, ba ni ba ne nake yinsa, sai dai zunubin nan da yake zaune a cikina. **21** Saboda haka na gane wannan ka'ida ce take aiki a cikina. Sa'ad da nake so in yi abu mai kyau, sai in ga cewa mugun nan ne nake yi. **22** Gama a ciki-cikina ina farin cikin da dokar Allah; **23** amma ina ganin wata doka tana aiki a gabobin jikina, tana yaki da dokar hankalina, tana kuma sa in zama daurarren dokar zunubin da take aiki a gabobin jikina. **24** Kaitona! Wane ne zai cece ni daga wannan jiki mai mutuwa? **25** Godiya ga Allah ta wurin Yesu Kiristi Ubangijinmu! Saboda haka fa, ni kaina a cikin hankalina, ni bawa ne ga dokar Allah, amma a mutuntaka, ni bawa ne ga dokar zunubi.

7 Ba ku sani ba,'yan'uwa, ina magana ne fa da mutanen da suka san doka, cewa dokar tana da iko a kan mutum muddin yana a raye ne kawai. **2** Misali, bisa ga doka mace mai aure tana daure ga mijinta muddin mijin yana da rai, amma in mijinta ya mutu, an sake ta ke nan daga dokar aure. **3** Saboda haka fa, in ta auri wani yayinda mijinta yana raye, za a ce da ita mazinaciya. Amma in mijinta ya mutu, an sake ta ke nan daga wannan doka, ita kuwa ba mazinaciya ba ce, ko da yake ta auri wani. **4** Saboda haka'yan'uwanu, ku ma kun mutu ga dokar ta wurin jikin Kiristi, domin ku zama na wani, gare shi wanda aka tashe shi daga matattu, don mu ba da amfani ga Allah. **5** Gama sa'ad da halin mutuntaka yake mulkinmu, sha'awace-sha'awacen zunubi wadanda dokar ta zuga sun yi ta aiki a jikunanmu, don mu ba da amfani wa mutuwa. **6** Amma yanzu, ta wurin mutuwa ga abin da dā ya daure mu, an sake mu daga dokar saboda mu yi hidima a sabuwar hanyar Ruhu, ba a tsohuwar hanyar rubutaccen ka'ida ba. **7** Me za mu ce ke nan? Dokar zunubi ce? Sam, ko kadan! Tabbatacco ai, da ban san mene ne zunubi ba in ba ta wurin doka ba. Gama da ban san mene ne kyashi yake ba tabbatacco in ba don doka ta ce, "Kada ka yi kyashi ba." **8** Amma zunubi, da ya sami dama ta wurin umarnin nan, ya haifar a cikina kowane

8 Saboda haka, yanzu babu hukunci don a cikin shan wuyarsa to, za mu yi tarayya a wadanda suke cikin Kiristi Yesu, 2 gama cikin daukakarsa. 18 A ganina, wuyar da muke ta wurin Kiristi Yesu dokar Ruhu mai ba da sha a wannan lokaci ba su isa a kwatanta da rai ta'yantar da ni daga Dokar Musa. 3 Gama daukakar da za a bayyana a cikinmu ba. 19 abin da dokar ba tā iya yi saboda kāsawar Halitta tana jira da marmari ta kosa ta ga mutuntaka ba, Allah ya yi shi sa'ad da ya aiko bayyanuwarr'ya'yan Allah. 20 Gama an sa halitta da Dansa a kamannin mutum mai zunubi, don a cikin wulañcanci, ba da son ta ba, sai dai ta yā zama hadaya ta zunubi. Ta haka, ya hukunta wurin nufin wannan da ya mai da ita haka, da zunubi a cikin mutum mai zunubi. 4 Ya yi haka bege 21 cewa za a'yantar da halitta kanta daga domin yā cika bukatun adalcin doka a cikinmu, bautarta ga rubewa a kuma kawo ta cikin'yancin mu da ba ma rayuwa bisa ga mutuntaka, sai daukakar'ya'yan Allah. 22 Mun san cewa dukan dai bisa ga Ruhu. 5 Wadanda suke rayuwa halitta tana nishi sai ka ce mace mai nañuda bisa ga mutuntaka sun kafa hankulansu a kan har yā zuwa wannan lokaci. 23 Ba haka kadai ba sha'awace-shawa'acen jiki; amma wadanda suke ma, mu kanmu da muke da nunan fari na Ruhu, rayuwa bisa ga Ruhu sun kafa hankulansu a kan muna nishi a ciki-cikinmu yayinda muke jira abubuwan da Ruhu yake so. 6 Kwallafa rai ga da marmari a maishe mu'ya'yan riko na Allah, al'amuran halin mutuntaka karshensa mutuwa fansar jikunanmu. 24 Gama a wannan begen ne, kwallafa rai ga al'amuran Ruhu kuwa rai ne ne muka sami ceto. Amma begen da ake gani da salama; 7 hankalin mai zunubi na gāba da ba bege ba ne sam. Wa yake begen abin da ya Allah. Ba ya biyayya da dokar Allah, ba kuwa riga ya samu? 25 Amma in muna begen abin zai iya yin haka ba. 8 Wadanda mutuntaka yake da ba mu riga mun samu tukuna ba, mukan mulkinsu ba za su iya su gamshi Allah ba. 9 jira da hakuri. 26 Haka nan ma, Ruhu yana Ku kam, ana mulkinku ba ta wurin mutuntaka taimakonmu cikin rashin karfinmu. Ba mu san ba, sai dai ta wurin Ruhu, in Ruhun Allah abin da ya kamata mu roka cikin addu'a ba, yana zaune a cikinku. In kuma wani ba shi da amma Ruhu kansa yana roko a madadinmu da Ruhun Kiristi, shi ba na Kiristi ba ne. 10 Amma nishe-nishen da kalmomi ba sa iya bayyanawa. in Kiristi yana a cikinku, jikinku matacce ne 27 Shi kuma wanda yake binciken zukatanmu saboda zunubi, duk da haka ruhunku yana a ya san halin Ruhu, domin Ruhu yana roko a raye saboda adalci. 11 In kuwa Ruhu wannan madadin tsarkaka bisa ga nufin Allah. 28 Mun da ya tā da Yesu daga matattu yana zama a kuma san cewa a cikin dukan abubuwa Allah cikinku, shi wanda ya tā da Kiristi daga matattu yana aikata alheri ga wadanda suke kaunarsa, zai ba da rai ga jikunanku masu mutuwa ta yana wadanda aka kira bisa ga nufinsa. 29 Gama wurin Ruhunsa, wanda yake zama a cikinku. 12 wadanda Allah ya rigyasani ya kuma kaddara su Saboda haka'yan'uwa, muna da hakki, amma dace da kamannin Dansa, don yā zama dan fari ba na wanda za mu yi rayuwar mutuntaka da cikin'yan'uwa masu yawa. 30 Wadanda kuwa ya yake so ba. 13 Gama in kuna rayuwa bisa ga kaddara, su ne ya kira; wadanda ya kira kuwa, mutuntaka, za ku mutu; amma in ta wurin su ne ya kubutar; wadanda ya kubutar kuwa, su Ruhu kuka kashe ayyukan jikin nan, za ku rayu. ne ya daukaka. 31 Me za mu ce ke nan game da 14 Domin wadanda Ruhun Allah yake bi da su wannan abu? In Allah yana goyon bayanmu, ne'ya'yan Allah. 15 Gama ba ku karbi ruhun wa kuwa zai iya gāba da mu? 32 Shi da bai da ya mai da ku bayi da za ku sāke jin tsoro hana Dansa ba, sai ma ya ba da shi saboda ba ne, sai dai kun karbi Ruhun zaman da. Ta mu duka, ashe, ba zai kuma ba mu, tare da wurinsa kuwa muke kira, "Abba, Uba." 16 Ruhu shi, dukan abubuwa cikin alherinsa ba? 33 Wa kansa yana ba da shaida tare da ruhunmu cewa zai kawo wani zargi a kan wadanda Allah ya mu'ya'yan Allah ne. 17 In kuwa mu'ya'ya ne, to, zaba? Allah ne mai kubutarwa. 34 Wa zai yi mu magāda ne, magādan Allah da kuma abokan hukunci? Yesu Kiristi ne, wanda ya mutu, fiye gādo tare da Kiristi, in kuwa muna tarayya da haka ma, shi da aka tā da zuwa rai, yana

zaune a hannun dama na Allah yana kuma yin wurin ayyuka ba sai dai ta wurin shi wanda ya roko a madadinmu. **35** Wane ne zai raba mu da kira, aka fada mata cewa, “Babban zai bauta kaunar Kiristi? Masifa ce ko wahala ko tsanani wa karamin.” **13** Kamar yadda yake a rubuce ko yunwa ko tsiraici ko hatsari ko takobi? **36** cewa, “Yakub ne na so, amma Isuwa ne na fi.” Kamar yadda yake a rubuce cewa, “Saboda **14** Me za mu ce ke nan? Allah marar adalci kai ne muke fuskantar mutuwa dukan yini; an ne? Sam, ko kadaf! **15** Gama ya ce wa Musa, dfauke mu kamar tumakin da za a yanka.” **37** “Zan nuna jinkai ga wanda zan nuna jinkai, A'a, cikin dukan wadannan abubuwa mun ma fi zan kuma ji tausayin wanda zan ji tausayi.” **16** masu nasara ta wurin shi wanda ya kaunace Saboda haka, bai danganta ga sha'awar mutum mu. **38** Gama na tabbata cewa ko mutuwa ko rai, ko kokarinsa ba, sai dai ga jinkan Allah. **17** Gama ko mala'iku ko aljanu, ko abubuwa na yanzu ko Nassi ya ce wa Fir'auna, “Na daga ka saboda abubuwa masu zuwa nan gaba, ko ikoki, **39** ko wannan manufa, saboda in nuna ikona a cikinka tsayi ko zurfi, ko wani abu dabam cikin dukan domin kuma a shaidea sunana a duniya duka.” **18** Saboda haka Allah yana nuna jinkai ga wanda yake so, yana kuma taurara zuciyar wanda yake so. **19** Waninku zai iya ce mini, “To, don me har yanzu Allah yake ganin laifinmu? Gama wa zai iya tsayayya da nufinsa?” **20** Amma wane ne kai, ya mutum, da za ka mayar wa Allah magana? “Ashe, abin da aka gina zai iya ce wa wanda ya gina shi, ‘Don me ka gina ni haka?’” **21** Ashe, mai ginin tukwane ba shi da iko yin amfani da yumbu guda ya gina tukunya domin ayyuka masu daraja da kuma wadansu don ayyuka marasa daraja? **22** Haka ma aikin Allah yake. Ya so ya nuna fushinsa ya kuma sanar da ikonsa, ya yi haka cikin haikuri kwarai ga wadanda suka cancanci fushinsa, wadanda aka shirya domin hallaka? **23** Haka kuma ya so ya sanar da wadatar daukakarsa ga wadanda suka cancanci jinkansa, wadanda ya shirya tun kafin lokaci don daukaka **24** har da mu ma, mu da ya kira, ba daga cikin Yahudawa kadai ba amma har ma daga cikin Al'ummai? **25** Kamar yadda ya fada a Hosiya. “Zan kira su ‘mutanena,’ su da ba mutanena ba; zan kuma kira ta ‘kaunatacciyata,’ ita da ba kaunatacciyata ba,” **26** kuma, “Zai zama cewa a daidai inda aka ce musu, ‘Ku ba mutanena ba,’ za a ce da su, “ya'yan Allah mai rai.” **27** Ishaya ya daga murya game da Isra'il ya ce, “Ko da yake yawan Isra'ilawa yana kama da yashi a bakin teku, ragowa ce kadai za su sami ceto. **28** Gama Ubangiji zai zartar da hukuncinsa a bisan duniya da sauri kuma ba da bata lokaci ba.” **29** Yana nan kamar yadda Ishaya ya riga ya fada. “Da ba don Ubangiji Madaukaki ya bar mana zuriya ba, da mun

9 Ina fadin gaskiya a cikin Kiristi ba karya nake yi ba, lamirina ya tabbatar da wannan a cikin Ruhu Mai Tsarki. **2** Ina da bakin ciki mai yawa da kuma rashin kwanciyar rai marar karewa a zuciyata. **3** Gama da so na ne, sai a la'anta ni a kuma raba ni da Kiristi saboda'yan'uwwa, wadannan na kabilata, **4** mutanen Isra'il. Su ne Allah ya mai da su'ya'yansa, ya bayyana musu dfauke, ya ba su alkawarinsa da Dokarsa, ya nuna musu hanyar sujada ta gaske, ya kuma ba su sauran alkawura. **5** Kakannin-kakannin nan kuma nasu ne, Kiristi kuma, ta wurin zamansa mutum, na kabilarsu ne. Yabo ya tabbata ga Allah har abada, shi da yake bisa kome! Amin. (aiōn g165) **6** Ba cewa maganar Allah ta kāsa ba ne. Gama ba duk wadanda suke zuriyar Isra'il ne suke Isra'il na gaske ba. **7** Ba kuwa don su zuriyarsa ne dukansu suka zama'ya'yan Ibrahim ba. A maimako, “Ta wurin Ishaku ne za a lissafta zuriyarka.” **8** Ana iya cewa zaman zuriyar Ibrahim, ba shi ne zama'ya'yan Allah ba, a'a, zuriya ta alkawarin nan su ne ake lasaftawa zuriyar Ibrahim. **9** Ga yadda aka yi alkawarin nan, “A kawayadadden lokaci zan dawo, Saratu kuma za tā haifi da.” **10** Ba ma haka kadaif ba, 'ya'yan Rifkatu suna da mahaifi guda ne, wato, mahaifinmu Ishaku. **11** Duk da haka, tun ba a haifi tagwayen nan ba, balle su yi wani abu mai kyau ko marar kyau don nufin Allah bisa ga zaibensa ya tabbata, ba ga aikin lada ba, sai dai ga kiransa, **12** ba ta

zama kamar Sodom, da mun kuma zama kamar gaskata wanda ba su taba ji ba? Ta yaya kuma Gomorra.” 30 Me za mu ce ke nan? Ai, Al’ummai za su ji ba tare da wani ya yi musu wa’azi ba? 15 da ba su nemi adalci ba, sun same shi, adalcin Kuma ta yaya za su yi wa’azi in ba an aike su da yake ta wurin bangaskiya; 31 amma Isra’ila ba? Kamar yadda yake a rubuce cewa, “Isowar da suka yi kwazo wajen bin Dokar adalci, ba su masu kawo labari mai dafci abu mai kyau ne same shi ba. 32 Don me? Domin sun yi kwazo kwarai!” 16 Amma ba dukan Isra’ilawa ne suka wajen binta ba ta wurin bangaskiya ba sai dai karbi labari mai dadin nan ba. Gama Ishaya ta wurin ayyuka. Sun yi tuntuþe a kan “dutsen ya ce, “Ubangiji, wa ya gaskata sakonmu?” 17 sa tuntuþe.” 33 Kamar yadda yake a rubuce, “Ga Saboda haka, bangaskiya takan zo ne ta wurin shi, na sa dutse a Sihiyona da yake sa mutane jin saþo, akan ji sakon kuma ta wurin maganar yin tuntuþe da kuma dutsen da yake sa su fadi Kiristi. 18 Amma ina tambaya, “Ba su ji ba ne? wanda kuwa ya dogara gare shi ba zai taba shan Tabbataccé sun ji. “Muryarsu ta tafi ko’ina a kunya ba.” cikin duniya, kalmominsu kuma har iyakar duniya.” 19 Har wa yau, ina da tambaya. Shin, Isra’ila ba su fahimta ba ne? Da farko, Musa ya ce, “Zan sa ku yi kishin wadanda ba al’umma ba; zan sa ku yi fushin al’ummar da ba ta da fahimta.” 20 Ishaya kuma ya fito gabagadi ya ce, “Wadanda ba su neme ni ba, su suka same ni; Na bayyana kaina ga wadanda ba su ma taba neman sanina ba.” 21 Amma game da Isra’ila ya ce, “Dukan yini na miþa hannuwana ga mutane marasa biyayya da masu taurinkai.”

10 ‘Yan’uwa, abin da zuciyata take so da kuma addu’ata ga Allah saboda Isra’ilawa shi ne

su sami ceto. 2 Gama na shaida su a kan suna da kishi bin Allah, sai dai kishinsu ba a bisa sani ba. 3 Da yake ba su san adalcin da yake fitowa daga Allah ba suka kuma nemi su kafa nasu, sai suka ki miþa kai ga adalcin Allah. 4 Kiristi shi ne karshen doka domin a sami adalci wa kowane mai bangaskiya. 5 Musa ya bayyana adalcin da yake ga Doka cewa, “Mutumin da ya aikata wadannan abubuwa zai rayu ta wurinsu.”

6 Amma adalcin da yake ga bangaskiya yana cewa, “Kada ka fada a zuciyarka, ‘Wa zai hau sama?’” (wato, don yá sauþo da Kiristi), 7 “ko kuwa ‘Wa zai gangara can surfin kasa?’” (wato, don yá hauro da Kiristi daga matattu). (Abysos g12) 8 Amma mene ne aka ce? “Maganar tana kusa da kai; tana cikin bakinka da kuma cikin zuciyarka,” wato, maganar bangaskiyan nan da muke shela. 9 Cewa in ka furta da bakinka, “Yesu Ubangiji ne,” ka kuma gaskata a zuciyarka cewa Allah ya tā da shi daga matattu, za ka sami ceto.

10 Gama da zuciyarka ce kakan gaskata a kuma kuþutar da kai, da bakinka ne kuma kake furta a kuma cece ka. 11 Kamar yadda Nassi ya ce, “Duk wanda ya gaskata da shi ba zai taba shan kunya ba.” 12 Gama ba bambanci tsakanin mutumin Yahuda da mutumin Al’ummai, Ubangijin nan daya shi ne Ubangijin kowa yana kuma ba da albarka a yalwace ga duk masu kira gare shi,

13 ruhun rufewa, idanu don su kāsa gani, da kuma gama, “Duk wanda ya kira bisa sunan Ubangiji zai sami ceto.” 14 To, ta yaya za su kira ga wanda ba su gaskata ba? Ta yaya kuma za su

gaskata wanda ba su taba ji ba? Ta yaya kuma Gomorra.” 30 Me za mu ce ke nan? Ai, Al’ummai za su ji ba tare da wani ya yi musu wa’azi ba? 15 da ba su nemi adalci ba, sun same shi, adalcin Kuma ta yaya za su yi wa’azi in ba an aike su da yake ta wurin bangaskiya; 31 amma Isra’ila ba? Kamar yadda yake a rubuce cewa, “Isowar da suka yi kwazo wajen bin Dokar adalci, ba su masu kawo labari mai dafci abu mai kyau ne same shi ba. 32 Don me? Domin sun yi kwazo kwarai!” 16 Amma ba dukan Isra’ilawa ne suka wajen binta ba ta wurin bangaskiya ba sai dai karbi labari mai dadin nan ba. Gama Ishaya ta wurin ayyuka. Sun yi tuntuþe a kan “dutsen ya ce, “Ubangiji, wa ya gaskata sakonmu?” 17 sa tuntuþe.” 33 Kamar yadda yake a rubuce, “Ga Saboda haka, bangaskiya takan zo ne ta wurin shi, na sa dutse a Sihiyona da yake sa mutane jin saþo, akan ji sakon kuma ta wurin maganar yin tuntuþe da kuma dutsen da yake sa su fadi Kiristi. 18 Amma ina tambaya, “Ba su ji ba ne? wanda kuwa ya dogara gare shi ba zai taba shan Tabbataccé sun ji. “Muryarsu ta tafi ko’ina a kunya ba.” cikin duniya, kalmominsu kuma har iyakar duniya.” 19 Har wa yau, ina da tambaya. Shin, Isra’ila ba su fahimta ba ne? Da farko, Musa ya ce, “Zan sa ku yi kishin wadanda ba al’umma ba; zan sa ku yi fushin al’ummar da ba ta da fahimta.” 20 Ishaya kuma ya fito gabagadi ya ce, “Wadanda ba su neme ni ba, su suka same ni; Na bayyana kaina ga wadanda ba su ma taba neman sanina ba.” 21 Amma game da Isra’ila ya ce, “Dukan yini na miþa hannuwana ga mutane marasa biyayya da masu taurinkai.”

11 To, ina da tambaya. Allah ya ki mutanensa

ne? Sam, ko kadan! Ni mutumin Isra’ila ne kaina, zuriyar Ibrahim kuwa, daga kabilan Benyamin. 2 Allah bai ki mutanensa da ya rigya sanii ba. Ba ku san abin da Nassi ya fada game da Iliya ba, yadda ya kawo kuka ga Allah a kan Isra’ila ya ce, 3 “Ya Ubangiji, sun karkashe annabawanka suka kuma rurrußshe bagadanka; ni kadañ na ragu, suna kuma neman raina?” 4 Wace amsa ce Allah ya ba shi? “Na kebe wa kaina dubu bakwai wadanda ba su yi wa Ba’al sujada ba.” 5 Haka ma, a wannan zamani akwai ragowar da aka zaþa ta wurin alheri. 6 In kuwa na alheri ne, ba sauran cewa ya dogara ga ayyuka ke nan. In ba haka ba, ashe, alheri ba alheri ba ne kuma. 7 To, sai me? Abin da Isra’ila suka nema da himma ba su samu ba, amma zaþaþun suka samu. Sauran suka taurare, 8 kamar yadda yake a rubuce cewa, “Allah ya ba su albaraka a yalwace ga duk masu kira gare shi,

13 ruhun rufewa, idanu don su kāsa gani, da kuma gama, “Duk wanda ya kira bisa sunan Ubangiji kunnuwa don su kāsa ji, har yá zuwa yau.” 9 Dawuda kuma ya ce, “Bari teburin cin abincinsu yá zama musu tarko, sanadin fāduwa da dutsen

sa tuntube da kuma ramuwa a kansu. **10** Bari kai. Isra'ila sun dandana sashe na taurarewa idanunsu su duhuntha don kada su iya gani, har sai da shigowar Al'ummai masu yawa ya bayansu kuma yā tankware har abada." **11** Har cika. **26** Ta haka kuwa za a ceci dukan Isra'ila, yanzu ina da tambaya. Sun yi tuntube har ya kai kamar yadda yake a rubuce cewa, "Mai ceto zai ga fāduwar da ba za su iya tashi ba ne? Sam, ko zo daga Sihiyona; zai kawar da rashin bin Allah kadan! A maimako, saboda laifinsu ne ceto ya daga Ya'kub. **27** Wannan kuwa shi ne alkawarina zo ga Al'ummai don a sa mutanen Isra'ila su ji da su sa'ad da na dauke musu zunubansu." kishi. **12** Amma in laifinsu yana nufin albarka ga **28** Game da zancen nan na bishara kuwa, su duniya, hasararu kuma albarka ga Al'ummai, abokan gāba ne saboda ku; amma game da ina misalin yalwar da albarkunsu za su kawo! zabēn kuwa, su kaunatattunsa ne, albarkacin **13** Ina magana da ku ne fa Al'ummai. Tun da kakannin kakanninsu, **29** gama kyautar Allah da yake ni manzo ne ga Al'ummai, ina takama da kiransa ba a sokewa. **30** Kamar yadda a dā can aikin nan nawa, **14** da fata zan rura kabilata ku da kuke marasa biyayya ga Allah kuka sami a ta kowace hanya su ji kishi har ma yā sa in jinkai yanzu ta dalilin rashin biyayyarsu, **31** ceci wadansunu. **15** Gama in kinsu da aka yi ya haka su ma suka zama marasa biyayya a yanzu zama sulhu ga duniya, me karbarsu za tā zama domin su ma su sami jinkai ta dalilin jinkan in ba rai daga matattu ba? **16** In sashen da aka da Allah ya yi muku. **32** Gama Allah ya daure miķa a matsayin nunan fari tsattsarka ne, to, dukan mutane ga rashin biyayya don yā nuna sauran ma tsattsarka ne; in saiwar tsattsarka jinkai ga kowa. (eleēsē g165) **33** Kai, zurfin yalwar ce, to, sauran rassan ma tsattsarka ne. **17** In hikima da kuma sanin Allah yana nan a yalwace! an sassare wadansu rassa, kai kuwa da kake Hukunce-hukuncensa kuma su fi gaban bincike, kai zaitun jeji, aka dauke ka aka kuma yi muku hanyoyinsa kuwa sun wuce gaban ganewa! **34** aure, a yanzu kuwa kana shan ni'imar saiwar "Wa ya taba sanin zuciyar Ubangiji? Ko kuwa zaitun dīn nan tare da sauran rassan, **18** kada ka yā ba shi shawara?" **35** "Wa ya taba ba wa Allah yi takama cewa ka fi wadāncan rassan da aka wani abu, da Allah zai sāka masa?" **36** Gama sassare. In kuwa ka yi haka, to, ka yi la'akari daga gare shi, ta wurinsa, da kuma saboda shi da wannan. Ba kai ne kake taimakon saiwar ne dukan abubuwa suka kasance. Daukaka taba, saiwar ce take taimakonka. **19** To, kana iya tabbata a gare shi har abada! Amin. (aiōn g165)

12 Saboda haka, ina rokonku, yan'uwa, saboda yawan jinkan Allah, ku miķa jikunanku hadaya wadda take mai rai, mai tsarki abin karba kuma ga Allah, wannan ita ce hanyar hidimarku ta ruhaniya. **2** Kada ku ci gaba da yin abin da duniya take yi, sai dai ku bar halinku ya sāke, ta wurin sabunta hankalinku dungum, don ku tabbatar da abin da Allah yake so yake, abu mai kyau, mai dadī da kuma cikakke. (aiōn g165) **3** Gama ta wurin alherin nan da aka yi mini ne ina ce wa kowannenku. Kada yā dauki kansa fiye da yadda ya kamata, a maimakon haka bari yā auna kansa cikin natsuwa, gwargwadon baiwar bangaskiyar da Allah yi masa. **4** Kamar dai yadda kowannenmu yake da jiki daya da gabōbi da yawa, gabobin nan kuwa ba aiki iri daya suke yi ba, **5** haka ma a cikin Kiristi mu da muke da yawa mun zama jiki daya, kuma kowace gaśar da wannan asirin'yan'uwa, domin kada ku daga

dan'uwani sauran ne. 6 Muna da baye-baye ba abin tsoro ba ne ga wadanda suke yin abin dabam-dabam, gwargwadon alherin da aka yi da yake daidai, sai dai ga wadanda suke aikata mana. In baiwar mutum ta yin annabcı ce, sai laifi. Kana so ka rabu da jin tsoron wanda yake yă yi amfani da ita gwargwadon bangaskiyarsa. mulki? To, sai ka aikata abin da yake daidai, 7 In ta hidima ce; sai yă yi hidima. In kuma ta zai kuwa yabe ka. 4 Gama shi bawan Allah ne koyarwa ce, sai yă koyer; 8 in ta karfafawa ce, don kyautata rayuwarka. Amma in ka aikata sai yă karfafa; in kuma ta ba da taimako ce don mugunta, to, sai ka ji tsoro, don ba a banza biyan bukatun wadansu, sai yă yi haka hannu ne shugaba yake daukan takobinsa ba. Shi fa sake; in ta shugabancı ce, sai yă yi shugabancı bawan Allah ne, ta wurinsa ne fushin Allah da himma; in ta nuna jinkai ce, sai yă yi haka yakan hukunta masu laifi. 5 Saboda haka, dole da fara'a. 9 Dole kauna tă zama ta gaskiya. a yi biyayya ga hukumomi, ba don gudun horo Ku ki duk abin da yake mugu; ku manne wa kawai ba amma don lamirinku. 6 Shi ne ma ya abin da yake nagari. 10 Ku ba da kanku ga juna sa kuke biyan haraji, gama hukumomin nan cikin kauna irin ta'yan'uwa. Kowa yă yi kokari bayin Allah ne, wadanda suke ba da dukan wajen girmama wani fiye da kansa. 11 Kada ku lokacinsu don aikin shugabancı. 7 Ku ba wa zama marasa himma, sai dai masu himma a kowa hakkinsa. In kuna da bashin haraji, sai ku ruhaniyarku, kuna bauta wa Ubangiji. 12 Ku yi biya; in kudin shiga ne, ku biya kudin shiga; farin ciki cikin bege, hakuri cikin shan wuya, in ladabi ne, ku yi ladabi; in kuma girmamawa aminci cikin addu'a. 13 Ku taimaki mutanen ne, ku ba da girma. 8 Kada hakkin kowa yă Allah masu bukata. Ku zama masu karban baki. zauna a kanku, sai dai na kaunar juna, don 14 Ku sa wa masu tsananta muku albarka; ku sa mai kaunar maŵabcinsa ya cika Doka ke nan. albarka kada fa ku la'anta. 15 Ku yi murna da 9 Umarnan nan, "Kada ka yi zina." "Kada ka masu murna, ku yi kuka da masu kuka. 16 Ku yi yi kisankai." "Kada ka yi sata." "Kada kuma zaman lafiya da juna. Kada ku nuna girman kai, ka yi kyashi." Da dai duk sauran umarnai an sai ma ku riķa cudanya da talakawa. Kada ku funshe su ne a wannan kalma "Ka kaunaci zama masu daga kai. 17 Idan kowa ya yi muku maŵabcinka kamar kanka." 10 Kauna ba ta mugunta, kada ku sāka masa da mugunta. Ku cutar da maŵabci. Saboda haka kauna cika lura don ku aikata abin da kowa zai iya gani Doka ce. 11 Ku yi wannan domin kun san irin cewa daidai ne. 18 Ku yi iya kokarinku, in zai zamanin da kuke ciki. Lokaci ya yi da za ku farka yiwu, ku yi zaman lafiya da kowa. 19 Kada ku daga barcinku, don cetonmu ya yi kusa yanzu yi ramuwa, abokaina, sai dai ku bar wa Allah. fiye da lokacin da muka fara ba da gaskiya. Gama a rubuce yake cewa, "Ramuwa tawa ce; 12 Dare fa ya kusan farewa; gari kuma yana zan kuwa sāka," in ji Ubangiji. 20 A maimakon gab da wayewa. Saboda haka bari mu kawar haka, "In abokin gābanka yana jin yunwa, ka da ayyukan duhu mu kuma yafa kayan yakı ciyar da shi; in yana jin kishirwa, ka ba shi na haske. 13 Bari mu tafiyar da al'amuranmu ruwan sha. Ta yin haka, za ka tara garwashin yadda ya dace a yi da rana, ba a cikin shashanci wuta a kansa." 21 Kada ku bar mugunta ta sha da buguwa ba, ba cikin fasikancı da rashin kanku, sai dai ku sha kan mugunta ta wurin kunya ba, ba kuma cikin fada da kishi ba. 14 aikata nagarta.

13 Dole kowa yă yi biyayya ga masu mulki, gama babu wani iko sai ko in Allah ya yarda. Duk hukumomin da muke su, nadin Allah ne. 2 Saboda haka, duk wanda ya yi tawaye ga hukuma yana yin tawaye da abin da Allah ya nadia ne, wadanda kuwa suke aikata haka, za su jowo wa kansu hukunci. 3 Gama masu mulki

A maimakon haka, ku dauki halin Ubangiji Yesu Kiristi, kada kuma ku yi tunani game da yadda za ku gamsar da sha'awace-sha'awacen mutuntaka.

14 Ku karbi wanda bangaskiyarsa ba tă yi karfi ba, amma fa kada ku hukunta shi a kan abubuwani da ake da shakka a kai ba. 2 Bangaskiyar mutum ta yarda masa yă ci kome,

amma wanda bangaskiyarsa ba tă yi karfi ba, ka dauka a matsayi kyakkyawa yă zama abin yakan ci kayan lambu ne kawai. 3 Mutumin zargi ga wadansu. 17 Gama mulkin Allah ba da yake cin kowane irin abinci, kada yă rena batun ci da sha ba ne, sai dai na adalci, salama, wanda ba ya cin, wanda kuma ba ya cin kowane da kuma farin ciki cikin Ruhu Mai Tsarki, 18 irin abinci, kada yă ga laifin mutumin da yake duk kuwa wanda yake bauta wa Kiristi a haka ci, domin Allah ya riga ya karbe shi. 4 Kai yana faranta wa Allah rai ne, yardajje kuma ga wane ne har da za ka ga laifin bawan wani? mutane. 19 Saboda haka sai mu yi iya kofkari Ko bawan yă yi aiki mai kyau, ko yă kăsa, ai, mu aikata abin da zai kawo salama da kuma wannan ruwan maigidansa ne. Za a ma tsai da ingantawa ga juna. 20 Kada ku lalatar da aikin shi, domin Ubangiji yana da ikon tsai da shi. 5 Allah saboda abinci. Dukan abinci mai tsabta Wani yakan dauki wata rana da daraja fiye da ne, sai dai ba daidai ba ne mutum yă ci abin da sauran ranaku; wani kuma yana ganin dukan zai sa wani yă yi tuntube. 21 Ya fi kyau kada ka ranakun daya ne. Ya kamata kowa yă kasance da ci nama ko ka sha ruwan inabi ko kuma ka yi tabbac a cikin zuciyarsa. 6 Wannan mai dukan wani abin da zai sa dan'uwanka yă fădi. 22 Bari rana daya da muhimanci fiye da sauran, yana duk ra'ayin da kake da shi game da wannan yin haka ne ga Ubangiji. Wannan mai cin nama, sha'anı yă kasance tsakaninka da Allah. Mai yana yin haka ne ga Ubangiji, gama yakan yi albarka ne wanda zuciyarsa ba tă ba shi laifi godiya ga Allah; wannan da ba ya ci kuwa, yana game da abin da shi da kansa ya dauka cewa yin haka ne ga Ubangiji yana kuwa yin godiya daidai ne ba. 23 Amma wanda yake da shakka ga Allah. 7 Gama ba waninmu da yake rayuwa yakan jawo wa kansa hukunci ne in ya ci, domin wa kansa kadai, kuma ba waninmu da kan mutu yana ci ne ba bisa ga bangaskiya ba; kuma duk don kansa kadai. 8 In muna rayuwa, muna abin da bai zo daga bangaskiya ba zunubi ne.

rayuwa ne ga Ubangiji; in kuma muna mutuwa, muna mutuwa ne ga Ubangiji. Saboda haka, ko muna a raye ko muna a mace, mu na Ubangiji ne. 9 Saboda wannan ne Kiristi ya mutu, ya kuma sâke rayuwa domin yă zama Ubangiji na matattu da na masu rai. 10 Kai kuwa, don me kake ganin laifin dan'uwanka? Ko kuma don me kake rena dan'uwanka? Gama duk za mu tsaya a gaban kujerar shari'ar Allah. 11 A rubuce yake cewa, "Muddin ina raye," in ji Ubangiji, 'kowace gwiwa za tă durkusa a gabana; kowane harshe kuma zai furtu wa Allah.'" 12 Don haka kowanenmu zai ba da lissafin kansa ga Allah. 13 Saboda haka bari mu daina ba wa juna laifi. A maimakon, sai kowa yă yi niyya ba zai sa dutsen tuntube ko abin sa făduwa a hanyar dan'uwansa ba. 14 A matsayina na mai bin Ubangiji Yesu na tabbata kwarai cewa babu abincin da yake marar tsabta don kansa. Amma in wani ya dauka wani abu marar tsabta ne, to, a gare shi marar tsabta ne. 15 In kana bata wa dan'uwanka zuciyasaboda abincin da kake ci, ba halin kauna kake nunawa ba ke nan. Kada abincin da kake ci yă zama hanyar lalatar da dan'uwanka wanda Kiristi ya mutu dominisa. 16 Kada ka bar abin da

15 Mu da muke da karfi ya kamata mu yi hakuri da kăsawar marasa karfi ba kawai mu gamshi kanmu ba. 2 Ya kamata kowanenmu yă faranta wa makwabcinsa rai don kyautata zamansa domin kuma yă gina shi. 3 Gama ko Kiristi ma bai gamshi kansa ba, amma kamar yadda yake a rubuce cewa, "Zage-zagen da wadansu suka yi maka, duk sun fădo a kaina." 4 Gama duk abin da aka rubuta a dă an rubuta ne domin yă koya mana, don ta wurin jimrewa da kuma karfafawar Nassosi mu kasance da bege. 5 Bari Allah mai ba da hakuri da kuma karfafawa yă ba ku ruhun hadinkai da juna yayinda kuke bin Kiristi Yesu, 6 don da zuciyasdaya da kuma baki daya kuke daukaka Allah da kuma Uban Ubangijinmu Yesu Kiristi. 7 Ta haka sai ku karfi juna kamar yadda Kiristi ya karbe ku, don a yabi Allah. 8 Ina dai gaya muku cewa Kiristi ya zama bawan Yahudawa a madadin gaskiyar Allah, don yă tabbatar da alkawaran da aka yi wa kakannin kakanninmu 9 domin Al'ummai su daukaka Allah saboda jinkansa, kamar yadda yake a rubuce, "Saboda haka zan yabe ka a cikin Al'ummai; zan rera wafoķi ga sunanka." 10 Ya

kuma ce, "Ku yi farin ciki, ya Al'ummai, tare da kamar bashi ne a gare su. Da yake Al'ummai sun mutanensa." 11 Da kuma, "Ku yabi Ubangiji, sami rabo cikin albarkun ruhaniyar Yahudawa, dukanku Al'ummai, ku kuma rera masa yabo, ya zama musu kamar bashi su ma su taimaki dukanku mutanen duniya." 12 Kuma Ishaya ya Yahudawa da albarkunsu na kayan duniya. 28 ce, "Tushen Yesse zai tsiro, wanda zai taso yă Saboda haka in na kammala wannan aiki na yi mulkin al'ummai; al'ummai za su sa bege kuma tabbata cewa sun karbi wannan amfani, a gare shi." 13 Bari Allah na bege yă cika ku zan tafi Sifen in kuma ziyarce ku a hanyata. da matukar farin ciki da salama yayinda kuke 29 Na san cewa sa'ad da na zo wurinku, zan dogara gare shi, domin ku yalwata cikin bege zo ne cikin yalwar albarkar Kiristi. 30 Ina ta wurin ikon Ruhu Mai Tsarki. 14 Ni kaina na rokonku'yan'uwa, saboda Ubangijinmu Yesu tabbata,'yan'uwan, cewa ku kanku kuna cike Kiristi da kuma saboda kaunar Ruhu, ku hada da kirki, cikakku cikin sani da kuma kwararru kai tare da ni cikin famata ta wurin yin addu'a don yin wa juna gargađi. 15 Na rubuta muku ga Allah saboda ni. 31 Ku yi addu'a don in gabagadi a kan wadansu batuttuwa, don in sâke kubuta daga hannun marasa bi a Yahudiya don tuna muku su, saboda alherin da Allah ya ba ni kuma gudummawar da nake kaiwa Urushalima 16 in zama mai hidimar Kiristi Yesu ga Al'ummai ta zama abar karba tsarkaka a can, 32 don da aikin firist na yin shelar bisharar Allah, da yardar Allah, in iso wurinku da farin ciki in don Al'ummai su zama hadaya mai karbuwa kuma wartsake tare da ku. 33 Allah na salama ga Allah, tsattsarka ta wurin Ruhu Mai Tsarki. yă kasance tare da ku duka. Amin.

17 Saboda haka ina takama cikin Kiristi Yesu a cikin hidimata ga Allah. 18 Ba zan yi karambani in fadi kome ba sai dai abin da Kiristi ya aikata ta wurina a jagorantar da Al'ummai su yi biyayya ga Allah ta wurin abin da na fada da kuma aikata 19 ta wurin ikon alamu da ayyukan banmamaki, da kuma ikon Ruhun Allah. Ta haka daga Urushalima har yă zuwa kewayen Illirikum, na yi wa'azin bisharar Kiristi. 20 Labudda, burina shi ne in yi wa'azin bishara inda ba a san Kiristi ba, don kada yă zama ina gini ne a kan tushen da wani ya kafa. 21 Sai dai kamar yadda yake a rubuce, "Wadanda ba a fada musu labarinsa ba za su gani, wadanda kuma ba su ji ba za su fahimta." 22 Wannan ne ya sa sau da yawa aka hana ni zuwa wurinku. 23 Amma yanzu da babu sauran wurin da ya rage mini in yi aiki a wadannan yankuna, da yake kuma shekaru masu yawa ina da marmari in gan ku, 24 ina shirin yin haka in na tafi Sifen. Ina fata in ziyarce ku yayinda nake wucewa don ku raka ni can, bayan na ji dadin zama tare da ku na dan lokaci. 25 Yanzu kam, ina hanyata zuwa Urushalima don in kai gudummawa ga tsarkaka a can. 26 Gama Makidoniya da Akayya sun ji dadin yin gudummawa domin matalautan da suke cikin tsarkakan da suke a Urushalima. 27 Sun kuwa ji dadin yin haka, gama ya zama

16 Ina gabatar muku da'yar'uwarmu Fibi, baranyar ikkilisiya a Kenkireya. 2 Ina rokonku ku karbe ta a cikin Ubangiji yadda ya dace a karbi tsarkaka a kuma ba ta kowane irin taimakon da take bukata daga wurinku, gama ta zama mai taimako kwarai ga mutane masu yawa, hafe da ni ma. 3 Ku gai da Firiskila da Akwila, abokan aikina cikin Kiristi Yesu. 4 Sun yi kasai da ransu saboda ni. Ba ni kadai nake musu godiya ba amma har ma da dukan ikkilisiyon Al'ummai. 5 Ku kuma gai da ikkilisiyar da take haduwa a gidansu. Ku gai da kaunataccen abokina Efenetus, wanda ya zama na farko a karbar Kiristi a lardin Asiya. 6 Ku gai da Maryamu wadda ta yi muku aiki tuküru. 7 Ku gai da Anduronikus da Yuniyas, dangina wadanda aka daure a kurkuku tare da ni. Su fitattu ne sosai a cikin manzanni, sun riga ni zama masu bin Kiristi. 8 Ku gai da Amfiliyatus, kaunataccena a cikin Ubangiji. 9 Ku gai da Urbanus, abokin aikinmu cikin Kiristi, da kuma kaunataccen abokina Sitakis. 10 Ku gai da Afelles wanda amincinsa cikin Kiristi tabbatacce ne. Ku gai da iyalin gidan Aristobulus. 11 Ku gai da dan'uwana, Hirodiyon. Ku gai da iyalin gidan Narkissus da suke cikin Ubangiji. 12 Ku gai da Tiryifena da Tiryifosa, matan nan da suke aiki

tuƙuru cikin Ubangiji. Ku gai da kaunatacciyata Fersis, wata matan da ta yi aiki tuƙuru cikin Ubangiji. **13** Ku gai da Rufus zaɓabbe cikin Ubangiji, da kuma mahaifiyarsa, wadda ta zama kamar mahaifiya a gare ni. **14** Ku gai da Asinkirus, Filegon, Hermes, Faturopas, Hermas da kuma'yan'uwan da suke tare da su. **15** Ku gai da Filologus, Yuliya, Nereyus da'yar'uwersa, da kuma Olimfas da dukan tsarkakan da suke tare da su. **16** Ku gaggai da juna da sumba mai tsarki. Dukan ikkilisiyyoyin Kiristi suna gaishe ku. **17** Ina rokonku,'yan'uwa, ku yi hankali fa da masu raba tsakani, sabanin koyerwar da kuka koya, suna sa tuntube. Ku yi nesa da su. **18** Gama irin wadannan mutane ba sa bautar Ubangijinmu Kiristi, sai dai cikinsu. Ta wurin yaudara da kuma dadin baki, suna rudin marasa wayo. **19** Kowa ya riga ya ji game da biyayyarku, don haka ina cike da farin ciki game da ku; amma ina so ku zama masu hikima game da abin da yake nagari, ku kuma zama marasa laifi ga abin da yake mugu. **20** Allah na salama zai tattake Shaifan ba da dadewa ba yă kuma sa shi a karkashin sawunku. Alherin Ubangijinmu Yesu kuma yă kasance tare da ku. **21** Timoti, abokin aikina, yana gai da ku, haka ma Lusiyus, Yason, da Sosifater, dangina. **22** Ni, Tertiyus, wanda ya rubuta wannan wasika, ina gai da ku cikin Ubangiji. **23** Gayus, mai massaukina, mai kuma saukar da dukan'yan Ikkilisiya, yana gaishe ku. Erastus, mai bi da ayyukan jama'ar gari, da kuma dan'uwanmu Kwartus, suna gaishe ku. **25** Daukaka ta tabbata ga mai ikon karfafa ku bisa ga bisharata, bisa ga wa'azin Yesu Kiristi, wadda ta gare ta ne aka bayyana asirin nan da yake boye tun fil azal, (aiōnios g166) **26** amma yanzu kuwa aka bayyana, aka kuma sanar ta wurin rubuce-rubucen annabawa bisa ga umarnin Allah madawwami, domin dukan al'ummai su gaskata su kuma yi masa biyayya (aiōnios g166) **27** daukaka ta tabbata har abada ga Allah, wanda shi ne kadai mai hikima ta wurin Yesu Kiristi!

Amin. (aiōn g165)

1 Korintiyawa

1 Bulus, wanda aka kira domin yă zama manzon Kiristi Yesu, bisa ga nufin Allah, da kuma dan'uwani mu Sostenes, **2** Zuwa ga ikkilisiyar Allah da take a Korint, da wadanda aka tsarkake cikin Kiristi Yesu, aka kuma kira domin su zama masu tsarki, tare da dukan wadanda suke ko'ina da suke kiran sunan Ubangijinmu Yesu Kiristi, Ubangijinsu da kuma namu. **3** Alheri da salama daga Allah Ubanmu, da Ubangiji Yesu Kiristi, su kasance tare da ku. **4** Ina gode wa Allah kullum dominku, saboda alherinsa da aka ba ku a cikin Kiristi Yesu. **5** Gama a cikinsa kuka sami wadata ta kowace hanya, a cikin dukan maganarku, da kuma cikin dukan saninku **6** gama shaidarmu game da Kiristi ta tabbata a cikinku. **7** Saboda haka, ba ku rasa kowace baiwa ta ruhaniya ba, yayinda kuke jira da marmari, saboda bayyanuwar Ubangijinmu Yesu Kiristi. **8** Zai karfafa ku har zuwa karshe, domin ku zama marasa aibi a ranar Ubangijinmu Yesu Kiristi. **9** Allah, wanda ya kira ku zuwa ga zumunci tare da Dansa Yesu Kiristi Ubangijinmu, shi mai aminci ne. **10** Ina rokonku'yan'uwa, a cikin sunan Ubangijinmu Yesu Kiristi, dukanku ku yarda da juna, domin kada a sami tsattsaguwa a cikinku, domin kuma ku zama daya, cikakku a cikin halinku da tunaninku. **11** 'Yan'uwa, wadansu daga iyalin gidan Kulos sun gaya mini cewa, akwai fada a cikinku. **12** Abin da nake nufi shi ne, daya daga cikinku na cewa, "Ni ina bin Bulus," wani na cewa, "Ni ina bin Afollos," wani kuma, "Ni ina bin Kefas," har wa yau wani kuma, "Ni ina bin Kiristi." **13** Kiristi a rabe ne? Bulus ne aka gicciye dominku? An yi muku baftisma a cikin sunan Bulus ne? **14** Ina godiya domin ban yi wa wani baftisma a cikinku ba, sai dai Kirisbus da Gayus kadai. **15** Don haka, ba wanda na iya cewa an yi muku baftisma a cikin sunana. **16** (I, na kuma yi wa iyalin gidan Istifanas baftisma, ban da wannan, ban tuna da wani da na yi masa baftisma ba.) **17** Gama Kiristi bai aike ni yin baftisma ba, sai dai wa'azin bishara ba da kalmomin hikimar mutum ba, domin kada gicciyen Kiristi ya rasa ikonsa. **18** **4** Sa'ona da wa'azina ba su zo cikin hikima

Gama sakon gicciye wauta ne ga wadanda suke hallaka, amma a gare mu, mu da ake ceto, ikon Allah ne. **19** Gama a rubuce yake cewa, "Zan rushe hikimar mai hikima, basirar mai azanci kuma zan rikita shi." **20** Ina mai hikima? Ina mai surfin bincike? Ina masana na wanan zamani? Ashe, Allah bai wofinta hikimar dunia ba? **(aiōn g165)** **21** Gama tun da a cikin hikimar Allah, dunia a cikin hikimarta ba tă san shi ba, Allah ya ji dadin ceton wadanda suka ba da gaskiya ta wurin wautar wa'azin bishara. **22** Yahudawa suna so su ga alama, Hellenawa kuma suna neman hikima, **23** amma mu, muna wa'azin Kiristi wanda aka gicciye ne, wanda ya zama dutsen tuntuube ga Yahudawa, wauta kuma ga Al'ummai, **24** amma ga su wadanda Allah ya kira, Yahudawa da Hellenawa, Kiristi ikon Allah ne, da kuma hikimar Allah. **25** Gama wautar Allah ta fi hikimar mutum, kuma rashin karfin Allah ya fi karfin mutum. **26** 'Yan'uwa, ku tuna yadda kuke sa'ad da aka kira ku. Babu masu hikima da yawa a cikinku, bisa ga ganin mutum; babu masu iko da yawa, babu masu martaba da yawa bisa ga haihuwa. **27** Amma Allah ya za'bī abubuwa masu wautata dunia, don yă kunyata masu hikima. Allah ya za'bī abubuwa marasa karfi na dunia, domin ya ba wa masu karfi kunya. **28** Ya za'bī abubuwa marasa martaba na wanan dunia da kuma abubuwan da aka rena da abubuwan da ba a dauka a bakin kome ba, domin a wofinta abubuwan da ake ganinsu da daraja, **29** domin kada wani ya yi takama a gabansa. **30** Saboda Allah ne kuke cikin Kiristi Yesu, shi wanda ya zama hikima a gare mu daga Allah. Kiristi shi ne adalcinmu, da tsarkinmu, da kuma fansarmu. **31** Saboda haka, kamar yadda yake a rubuce cewa, "Duk wanda yake takama, ya yi takama a cikin Ubangiji."

2 Da na zo wurinku'yan'uwa, ban zo da iya magana ko wani mafificin hikima yayinda na yi muku sheler shaida game da Allah ba. **2** Don na kudura a raina sa'ad da nake tare da ku cewa ba zan mai da hankali ga kome ba sai dai Yesu Kiristi wanda aka gicciye. **3** Na zo wurinku cikin rashin karfi da tsoro, da rawan jiki kwarai.

da kalmomin lallashi ba, sai dai da nuna ikon ga halin mutuntaka. Da yake akwai kishi da Ruhu, 5 domin kada bangaskiyarku ta dogara a fadace-fadace a cikinku, ba rayuwa irin ta halin kan hikimar mutane, sai dai a kan ikon Allah. 6 Duk da haka, muna sanar da safon hikima cikin wadanda suka balaga, amma ba hikima irin ta wannan zamani ba ne, ko kuwa irin ta masu mulkin zamanin nan, wadanda za su shude ba. (aiōn g165) 7 A'a, muna magana ne a kan asirin hikimar Allah, hikimar da tun dā, take a boye, wadda Allah ya kaddara domin daukakarmu, tun kafin farkon zamanai. (aiōn g165) 8 Ba ko daya daga cikin masu mulkin wannan zamani da ya fahimce ta, gama da a ce sun fahimce ta, da ba su giicciye Ubangiji mai daukaka ba. (aiōn g165) 9 Duk da haka, kamar yadda yake a rubuce 10 Amma Allah ya bayyana mana shi ta wurin abokan aiki ne na Allah; ku kuwa gonar ce ta Ruhunsa. Ruhu yana bincika dukan abubuwa, Allah, ginin Allah kuma. 10 Ta wurin alherin har ma da abubuwa masu surfi na Allah. 11 da Allah ya ba ni, na kafa tushen gini kamar Wane ne a cikin mutane ya san tunanin mutum, kwararren magini, wani kuma dabam yana gini in ba ruhun mutumin da yake cikinsa ba? Haka 11 Gama babu wanda zai iya kafa wani tushen Ruhun Allah. 12 Ba mu karbi ruhun duniya ba, gini dabam da wanda aka riga aka kafa, wanda sai dai Ruhun da yake daga Allah, domin mu yake Yesu Kiristi. 12 In wani ya yi gini a kan fahimci abin da Allah ya ba mu hannu sake. tushen ginin nan da zinariya, azurfa, duwatsu 13 Wannan shi ne abin da muke sanarwa, ba masu daraja, itace, ciyawa ko kara, 13 aikin zai da kalmomin da muka koya ta wurin hikimar bayyana kansa, domin za a nuna shi a sarari mutum ba, amma da kalmomin da Ruhu yake a Ranar. Wuta ce za tā bayyana aikin, wutur koyarwa, muna fadin gaskiya ta ruhaniya da kuwa za tā gwada ingancin aikin kowa. 14 In kalmomin ruhaniya. 14 Mutumin da ba shi da abin da kowane mutum ya gina ya tsaya, zai Ruhu, ba ya yarda da abubuwan da suka fita sami lada. 15 In ya kone, zai yi hasara, amma daga Ruhun Allah, domin wauta ce a gare shi. zai sami ceto, sai dai kamar wanda ya bi ta Ba kuwa zai fahimce su ba, domin ta Ruhu ne tsakiyar wuta ne. 16 Ashe, ba ku sani ba cewa ake fahimtarsu. 15 Mutumin ruhaniya yakan 16 "Wa ya taba yana zaune a cikinku? 17 Duk wanda ya bata ya karkashin shari'ar mutum. 16 "Wa ya taba haikal Allah, Allah zai bata shi, don haikal sanin hankalin Ubangiji, har da zai koya masa?" Allah mai tsarki ne, ku ne kuwa haikal nan. 18 Amma muna da tunani iri na Kiristi ne.

3 'Yan'uwa, ban iya yi muku magana kamar masu ruhaniya ba, sai dai kamar masu halin mutuntaka, jarirai cikin bin Kiristi kawai. 2 Na ba ku madara ba abinci mai tauri ba, domin ba ku balaga ba a lokacin. Kai, har yanzu ma, ba ku balaga ba. 3 Har yanzu kuna rayuwa bisa

ga halin mutuntaka. Da yake akwai kishi da mutuntaka ke nan kuke yi ba? Kuma ba rayuwa irin ta mutane ce kawai kuke yi ba? 4 Gama sa'ad da wani ya ce, "Ni na Bulus ne," wani kuma ya ce, "Ni na Afollos ne," ba rayuwa irin ta mutane ke nan kuke yi ba? 5 Shin, wane ne Afollos? Wane ne kuma Bulus? Ai, bayi ne kawai wadanda ta wurinsu kuka gaskata, kamar yadda Ubangiji ya ba kowannensu aikinsa. 6 Ni na shuka iri, Afollos kuma ya yi banruwa, amma Allah ne ya sa irin ya yi girma. 7 Don haka, da wanda ya yi shuki, da wanda ya yi banruwa, ba a bakin kome suke ba, sai dai Allah kadai, mai sa abubuwa su yi girma. 8 cewa, "Ba idon da ya taba gani, ba kunnen da Mutumin da ya yi shuki, da mutumin da ya yi ya taba ji, ba kuma zuciyar da ta taba tunanin banruwa nufinsu daya ne, kuma kowannensu abin da Allah ya shirya wa masu kaunarsa." zai sami lada gwargwadon aikinsa. 9 Gama mu 10 Amma Allah ya bayyana mana shi ta wurin abokan aiki ne na Allah; ku kuwa gonar ce ta Ruhunsa. Ruhu yana bincika dukan abubuwa, Allah, ginin Allah kuma. 10 Ta wurin alherin har ma da abubuwa masu surfi na Allah. 11 da Allah ya ba ni, na kafa tushen gini kamar Wane ne a cikin mutane ya san tunanin mutum, kwararren magini, wani kuma dabam yana gini in ba ruhun mutumin da yake cikinsa ba? Haka 11 Gama babu wanda zai iya kafa wani tushen Ruhun Allah. 12 Ba mu karbi ruhun duniya ba, gini dabam da wanda aka riga aka kafa, wanda sai dai Ruhun da yake daga Allah, domin mu yake Yesu Kiristi. 12 In wani ya yi gini a kan fahimci abin da Allah ya ba mu hannu sake. tushen ginin nan da zinariya, azurfa, duwatsu 13 Wannan shi ne abin da muke sanarwa, ba masu daraja, itace, ciyawa ko kara, 13 aikin zai da kalmomin da muka koya ta wurin hikimar bayyana kansa, domin za a nuna shi a sarari mutum ba, amma da kalmomin da Ruhu yake a Ranar. Wuta ce za tā bayyana aikin, wutur koyarwa, muna fadin gaskiya ta ruhaniya da kuwa za tā gwada ingancin aikin kowa. 14 In kalmomin ruhaniya. 14 Mutumin da ba shi da abin da kowane mutum ya gina ya tsaya, zai Ruhu, ba ya yarda da abubuwan da suka fita sami lada. 15 In ya kone, zai yi hasara, amma daga Ruhun Allah, domin wauta ce a gare shi. zai sami ceto, sai dai kamar wanda ya bi ta Ba kuwa zai fahimce su ba, domin ta Ruhu ne tsakiyar wuta ne. 16 Ashe, ba ku sani ba cewa ake fahimtarsu. 15 Mutumin ruhaniya yakan 16 "Wa ya taba yana zaune a cikinku? 17 Duk wanda ya bata ya karkashin shari'ar mutum. 16 "Wa ya taba haikal Allah, Allah zai bata shi, don haikal sanin hankalin Ubangiji, har da zai koya masa?" Allah mai tsarki ne, ku ne kuwa haikal nan. 18 Kada ku rufi kanku. In waninku yana tsammani cewa yana da hikima, yadda duniya ta dauki hikima, to, sai ya mai da kansa "wawa" don ya zama mai hikima. (aiōn g165) 19 Gama hikimar duniyan nan, wauta ce a gaban Allah, kamar yadda yake a rubuce cewa, "Yakan kama masu hikima a cikin makircinsu"; 20 kuma a rubuce yake cewa, "Ubangiji ya san dukan tunanin

masu hikima banza ne.” **21** Saboda haka, kada Muna aiki da gaske da hannuwanmu. In aka wani yă yi takama da mutum! Gama kome naku la’anta mu, mukan sa albarka. In aka tsananta ne, **22** ko Bulus ko Afollos ko Kefas ko duniya ko mana, mukan jimre; **13** in aka bata mana suna, rai ko mutuwa ko abubuwa na yanzu ko na nan mukan mayar da alheri. Har yă zuwa wannan gaba, ai, duka naku ne, **23** ku kuwa na Kiristi ne, lokaci, mu ne kamar jujin duniya, abin kyamar Kiristi kuma na Allah ne.

4 Saboda haka, ya kamata mutane su dauke mu a matsayin bayin Kiristi, da kuma a matsayin wadanda aka ba su amanar asirin abubuwan Allah. **2** Yanzu fa, ana bukatar wadanda aka ba su rikon amana, dole su zama masu aminci. **3** Karamin abu ne a gare ni a ce ku ne za ku gwada ni, ko kuwa a gwada ni a wata kotun mutane, ai, ko ni kaina ba na yanka wa kaina hukunci. **4** Lamirina bai ba ni laifi ba, sai dai wannan bai mai da ni marar laifi ba. Ubangiji ne mai hukunta ni. **5** Saboda haka, kada ku shari’anta kome tun lokaci bai yi ba. Ku jira sai Ubangiji ya zo. Zai bayyana abin da yake a boye a cikin duhu a sarari, zai kuma tone nufin zukatan mutane. A lokacin ne fa kowa zai karbi yabo daga wurin Allah daidai gwargwado. **6** To, fa’yan’uwa, ga zancen wadannan abubuwa, na misalta su ne ga kaina, da kuma Afollos saboda ku, don ku yi koyi da mu a kan abin da ake nufi da cewa, “Kada ku zarce abin da yake a rubuce.” Ta haka, ba za ku yi takama da wani mutum fiye da wani ba. **7** Wa ya ce ka fi sauran mutane? Me kuma kake da shi, wanda ba karba ka yi ba? In kuma karba ka yi, me ya sa kake takama kamar ba karba ba ne ka yi? **8** Kun riga kun sami duk abin da kuke nema! Kun riga kun yi arziki! Kun zama sarakuna, kun kuma zama haka din ba tare da mu ba! Da a ce kun riga kun zama sarakuna mana da sai mu zama sarakuna tare da ku! **9** Gama a ganina fa, Allah ya baje mu manzanni a karshen jerin gwanon, a matsayin mutanen da aka hukunta ga mutuwa a filin wasanni. Mun zama abin kallo ga dukan duniya, ga mala’iku da kuma mutane. **10** Mun zama masu wauta saboda Kiristi, ku kuwa kuna da hikima sosai a cikin Kiristi! Ba mu da karfi, amma ku kuna da karfi! Ana girmama ku, mu kuwa ana faskantar da mu! **11** Har yă zuwa wannan sa’, yunwa da ne yakan sa dukan curin burodi yă kumbura ba? **7** Ku kawar da tsohon yisti don ku zama fishirwa muke ciki, muna sanye da tsummoki, kamar sabon curi da aka yi babu yisti yadda dai ana wula’kanta mu, ba mu kuma da gida. **12** kuke. Gama an mika Kiristi Dan Ragon Bikin Muna aiki da gaske da hannuwanmu. In aka la’anta mu, mukan sa albarka. In aka tsananta mana, mukan jimre; **13** in aka bata mana suna, mukan mayar da alheri. Har yă zuwa wannan gaba, ai, duka naku ne, **23** ku kuwa na Kiristi ne, lokaci, mu ne kamar jujin duniya, abin kyamar kowa. **14** Ba don in kunya ta ba ne na rubuta wannan, sai dai don in gargade ku a kan cewa ku’ya’vana ne, kaunatattu. **15** Ko da kuna da iyayen riko dubu goma cikin Kiristi, ba ku da ubanni da yawa, gama a cikin Kiristi Yesu, na zama mahaifi a gare ku, ta wurin bishara. **16** Saboda haka, ina rokonku ku yi koyi da ni. **17** Saboda wannan dalili ina aika muku Timoti, dana, wanda nake kauna, mai aminci kuma a cikin Ubangiji. Zai tunashe ku game da yadda za ku bi Kiristi Yesu da kuma yadda ya yi daidai da yadda nake koyarwa a ko’ina, a kowace ikkilisiya. **18** Wadansunku suna tsammani ba zan zo wurinku ba har suna dagankai. **19** Amma in Ubangiji ya yarda zan zo wurinku ba da dadewa ba. Sa’an nan zan bincike ko masu wannan yawan dagan kan nan suna da wani iko. **20** Gama mulkin Allah ba cika baki ba ne, sai dai ga iko. **21** Wanne kuka fi so in na zo? Kuna so in tsananta muku ko in zama mai hankali da kuma saukinkai?

5 Ana ba da labari cewa ana lalata a cikinku, irin da ba a ma samu a cikin masu bautar gumaka. Har mutum yana kwana da matar mahaifinsa. **2** Har ya zama muku abin takama! Ashe, bai kamata ku cika da bakin ciki ku kuma daina zumunci da mutumin da yake aikata wannan ba? **3** Ko da yake ba na nan tare da mu ba! Da a ce kun riga kun zama sarakuna ku cikin jiki, ina tare da ku a cikin ruhu. Na riga na yanke wa wanda ya aikata wannan Gama a ganina fa, Allah ya baje mu manzanni a hukunci, kamar dai ina tare da ku. **4** Saboda karshen jerin gwanon, a matsayin mutanen da haka sa’ad da kun taru ikon Ubangijinmu Yesu aka hukunta ga mutuwa a filin wasanni. Mun kuma yana nan, ni ma ina tare da ku. **5** Ku mika irin wannan mutum ga Shaidan, don a hallaka halin nan na mutuntaka, ruhunsa kuma yă sami keto a ranar da Ubangiji zai dawo. **6** Ku daina takama. Ba ku san cewa dan fankarin yisti ne yakan sa dukan curin burodi yă kumbura ba? **7** Ku kawar da tsohon yisti don ku zama fishirwa muke ciki, muna sanye da tsummoki, kamar sabon curi da aka yi babu yisti yadda dai ana wula’kanta mu, ba mu kuma da gida. **12** kuke. Gama an mika Kiristi Dan Ragon Bikin

Ketarewarmu. **8** Saboda haka, sai mu kiyaye laifi cikin sunan Ubangjinmu Yesu Kiristi da Bikin ba da burodi mai tsohon yisti ba, ba kuma kuma ta wurin Ruhun Allahnmu. **12** “Ina da da yisti na keta da mugunta ba, sai dai da dama in yi kome,” sai dai ba kome ba ne yake da burodi marar yisti na sahihanci da na gaskiya. amfani. “Ina da dama in yi kome” sai dai ba abin **9** Na rubuta muku cikin wasikata, kada ku yi da zai mallake ni. **13** “An yi abinci domin ciki hada kai da masu aikin lalata. **10** Ko kusa, ba ne, ciki kuma domin abinci.” Amma Allah zai na nufin fasikai marasa bi, ko makwadaita da hallaka su duka. Ba a yi jiki saboda fasikanci ba, mazambata, ko matsafa, don in haka ne, sai yă sai dai domin Ubangiji, Ubangiji kuma domin zama dole ku fita daga duniya. **11** Yanzu dai ina jiki. **14** Ta wurin ikonsa, Allah ya tashe Ubangiji rubuta muku cewa kada ku hada kai da duk mai daga matattu, haka zai tashe mu mu ma. **15** Ba kiran kansa dan’uwa, amma yana fasikanci, ko ku sani ba cewa jikunanku gabobin Kiristi ne kwadai, ko bautar gumaka, ko bata suna, ko kansa? Zai kyautu in dauki gabobin Kiristi in mashayi, ko mazambaci. Kada ku ko ci abinci da hada da jikin karuwa? Sam! **16** Ba ku san cewa irin wannan mutum. **12** Me zai kai yin hukunci shi wanda ya hada jikinsa da karuwa sun zama ga wadanda ba’yan ikkilisiya ba. Ai, wadanda daya a cikin jiki ke nan ba? Gama an ce, “Buyun suke’yan ikkilisiya ne za ku hukunta. **13** Allah za su zama jiki daya.” **17** Wanda kuwa ya hada zai hukunta wadanda ba namu ba. “Ku yi waje jikinsa da Ubangiji ya zama daya da shi ke nan a da irin mugun mutumin nan daga cikinku.”

6 In wani a cikinku yana da damuwa da wani, don me zai kai kara a gabon marasa bi, maimakon yă kai kara a gabon tsarkaka? **2** Ba ku san cewa tsarkaka ne za su yi wa duniya shari’ a ba? In kuwa za ku yi wa duniya shari’ a, ai, kun isa ku yi shari’ a a kan kananan damuwoyi ke nan. **3** Ba ku san cewa za mu yi wa mala’iku shari’ a ba? Balle al’amuran da suka shafi duniyan nan! **4** Saboda haka, in kuna da damuwa game da irin wadannan al’amura, sai ku nadâ al’kalai ko cikin wadanda ba kome ba ne a ikkilisiya! **5** Na fasî haka ne don ku ji kunya. Ashe, ba za a iya samun wani a cikinku mai hikima wanda zai iya sasanta tsakanin masu bi ba? **6** Me zai sa dan’uwa yă kai karar dan’uwa, a gabon marasa bi? **7** Karar junanku ma da kuke yi, ai, kăsawa ce a gare ku. Ba gara ku ha’kura a cuce ku ba? Ku kuma ha’kura ko an zambace ku? **8** Amma ga shi ku da kanku kuna cuta, kuna kuma zamba, har ma ga’yan’uwanku ne kuke yi wannan. **9** Ba ku sani bautar gumaka ko masu zina ko karuwan maza, ko yan daudu, **10** ko barayi ko masu kwadai ko mashaya ko masu bata suna ko masu zamba da za su găji mulkin Allah. **11** Haka wadansu a cikinku ma suke a dă. Amma an wanke ku, an tsarkake ku, aka kuma sa kuka zama marasa

da yake fasikanci, yana dâukar alhalin jikinsa ne. **19** Ba ku san cewa jikin nan naku haikalim Ruhu Mai Tsarki ba ne wanda yake cikinku yake kuma daga Allah? Ku ba na kanku ba ne; **20** saye ku fa aka yi da tsada, saboda haka, sai ku girmama Allah da jikinku.

7 To, game da zancen da kuka rubuto. Yana da kyau mutum yă zauna ba aure. **2** Amma da yake fasikanci ya yi yawa, ya kamata kowane mutum yă kasance da matarsa, kowace mace kuma da mijinta. **3** Ya kamata miji yă cika hakkinsa na aure ga matarsa. Haka kuma matar ta yi ga mijinta. **4** Jikin matar ba nata ne kadai ba, amma na mijinta ne ma. Haka ma jikin mijin, ba na shi ne kadai ba, amma na matarsa ne ma. **5** Kada ku ki kwana da juna sai ko kun yarda a junanku kuma na dan lokaci, don ku himmantu ga addu’ a. Sa’ an nan ku sâke haduwa don kada Shaidan yă jarrabce ku saboda rashin kameworkku. **6** Wannan fa shawara ce nake ba Kada fa a rude ku. Ba masu fasikanci ko masu ku, ba umarni ba. **7** Da ma a ce dukan maza bautar gumaka ko masu zina ko karuwan maza, kamar ni suke mana. Sai dai kowa da irin baiwar da Allah ya yi masa; wani yana da wannan baiwa, wani kuwa wuncan. **8** To, ga marasa aure da gwauryare kuwa ina cewa yana da kyau su za su iya kame kansu ba, to, su yi aure, don yă

fi kyau a yi aure, da sha'awa ta sha kan mutum. kuncin rayuwar da ake ciki, ina gani ya fi kyau
10 Ga wadanda suke da aure kuwa ina ba da ku kasance yadda kuke. 27 In kuna da aure, kada
wannan umarni (ba ni ba, amma Ubangiji) cewa ku nemi kashe auren. In ba ku da aure, kada ku
kada mace ta rabu da mijinta. 11 In kuwa ta nemi yin aure. 28 Amma idan ka riga ka yi aure,
rabu da shi, sai ta kasance ba aure, ko kuma to, ba laifi, ba zunubi ba ne, kuma idan yarinya
ta sāke shiryawa da mijinta. Kada miji kuma ta yi aure, ba tā yi laifi ba. Sai dai wadanda suka
yā saki matarsa. 12 Ga sauran kuwa (ni ne fa yi aure za su fuskanci damuwoyi masu yawa a
na ce ba Ubangiji ba), in wani dān'uwa yana cikin rayuwa, ni kuwa ina so in fisshe su daga
da mata wadda ba mai bi ba ce, kuma tana wannan. 29 'Yan'uwa, abin da nake nufi shi
so ta zauna tare da shi, kada yā sake ta. 13 In ne, lokaci ya rage kadan. Daga yanzu, wadanda
kuma mace tana da miji wanda ba mai bi ba suke da mata ya kamata su yi rayuwa kamar ba
ne, kuma yana so yā zauna tare da ita, kada tā su da su; 30 wadanda suke kuka kuma kamar
kashe auren. 14 Don miji marar ba da gaskiya ba kuka suke yi ba, wadanda suke farin ciki
an tsarkake shi ta wurin matarsa. Mace marar kuwa kamar ba farin ciki suke yi ba. Wadanda
ba da gaskiya kuma an tsarkake ta ta wurin suka sayi abu su yi kamar ba nasu ba ne; 31
mijinta. In ba haka ba'yā'yanke ba za su zama masu amfani da kayan dunia kuwa, kada su
da tsarki ba, amma kamar yadda yake, su masu dukufa a cikinsu. Gama dunian nan a yadda
tsarki ne. 15 Amma in marar bi dīn ya raba take mai shudewa ce. 32 Zan so ku'yantu daga
auren, a kyale shi. A irin wannan hali, babu damuwa. Mutum marar aure ya damu ne da
tilas a kan wani, ko wata mai bi. Allah ya kira al'amuran Ubangiji, yadda zai gamshi Ubangiji.
mu ga zaman lafiya ne. 16 Ke mace, kin sani ne, 33 Amma mutumin da yake da aure yakan damu
ko ke ce za ki ceci mijinki? Kai miji, ka sani ne, ne da al'amuran wannan dunia, yadda zai
ko kai ne za ka ceci matarka? 17 Duk da haka, gamshi matarsa 34 hankalinsa a rabe yake.
sai kowa yā kasance a rayuwar da Ubangiji ya sa Mace marar aure ko kuwa budurwa ta damu
shi da kuma wanda Allah ya kira shi. Umarnin ne da al'amuran Ubangiji. Nufinta shi ne ta ba
da na kafa a dukan ikkilisiyyo ke nan. 18 In an da kanta ga Ubangiji cikin jiki da ruhu. Amma
riga an yi wa mutum kaciya sa'ad da aka kira mace da take da aure ta damu ne da al'amuran
shi, to, kada yā zama marar kaciya. In an kira wannan dunia, yadda za tā gamshi mijinta.
mutum sa'ad da yake marar kaciya, to, kada a 35 Na fada haka don amfaninku ne, ba don in
yi masa kaciya. 19 Kaciya ba wani abu ba ne, kuntata muku ba. Sai dai don ku yi rayuwa
rashin kaciya kuma ba wani abu ba ne. Kiyaye a hanyar da ta dace da nufin ku himmantu
umarnin Allah shi ne muhimmin abu. 20 Ya ga bautar Ubangiji ba da raba hankali ba. 36
kamata kowa yā kasance a matsayin da yake In mutum ya ga cewa ba ya nuna halin da ya
ciki sa'ad da Allah ya kira shi. 21 Kai bawa ne kamata ga budurwar da ya yi alkawarin aure
sa'ad da aka kira ka? Kada wannan yā dame da ita, in kuma shekarunta suna wucewa, shi
ka, sai dai in kana iya samun'yanci, sai ka yi kuma ya ga ya kamata yā yi aure, to, sai yā yi.
amfani da wannan dama. 22 Gama wanda yake Ba zunubi ba ne. Ya kamata su yi aure. 37 Amma
bawa sa'ad da Ubangiji ya kira shi, yantacce mutumin da ya riga ya yanke shawara a ransa,
ne na Ubangiji; haka ma, wanda yake'yantacce wanda kuma ba lalle ba ne amma yana iya shan
sa'ad da aka kira shi, bawa ne na Kiristi. 23 kan nufinsa, kuma ya riga ya zartar a zuciyarsa
Da tsada fa aka saye ku, kada ku zama bayin ba zai auri budurwar ba, wannan mutum ma ya
mutane. 24 'Yan'uwa, a duk matsayin da mutum yi abin da ya dace. 38 Don haka, wanda ya auri
yake sa'ad da aka kira shi, sai yā kasance haka a budurwar ya yi daidai, amma wanda bai aure
sabuwar dangantakarsa da Allah. 25 To, game da ta ba ya ma fi. 39 Mace tana hadé da mijinta
budurwai. Ba ni da wani umarni daga Ubangiji, muddin yana da rai. Amma in mijinta ya mutu,
sai dai na yanke hukunci a matsayi wanda yake tana da'yanci ta auri wanda take so. Amma fa,
amintacce ta wurin jinkan Ubangiji. 26 Saboda sai mai bin Ubangiji. 40 A nawa ra'ayi, za tā fi

jin dadì in ta zauna haka, a ganina kuwa ina ba ku ne sakamakon aikina cikin Ubangiji ba? ku shawara ce daga Ruhun Allah da na ce haka.

8 To, game da abincin da aka miña hadaya ga gumaka kuwa. Mun san cewa dukamu muna da ilimi. Ilimi yakan kawo girman kai, amma kauna takan gina. **2** Mutumin da yake tsammani ya san abu, sanin da yake da shi bai isa ba. **3** Amma mutumin da yake kaunar Allah, Allah yana sane da shi. **4** To, game da cin abincin da aka miña hadaya ga gumaka kuwa, mun san cewa “Gunki ba kome ba ne a duniya”, kuma “Babu wani Allah sai dai daya.” **5** Gama ko da akwai abubuwan da ake ce da su alloli, a sama ko a kasa (don kuwa akwai “alloli” da “iyayengiji” da yawa), **6** duk da haka a gare mu dai akwai Allah daya kadai, Uba, wanda dukan abubuwa suke daga gare shi, wanda kuma saboda shi ne muke rayuwa, kuma akwai Ubangiji daya, Yesu Kiristi, wanda ta wurinsa ne aka yi dukan abu, ta wurinsa ne kuma muke rayuwa. **7** Amma ba kowa ne ya san wannan ba. Har yanzu, wadansu mutane sun saba da tunani cewa gumaka ainhi ne, saboda haka sa’ad da suka ci irin abincin nan, sukan dauka cewa kamar an miña wa ga gunki ne, kuma da yake lamirinsu ba karfi, yakan kazantu. **8** Gaskiya ne cewa ba ma samun yardar Allah ta wurin abin da muke ci. Ba ma rasa wani abu idan ba mu ci ba, kuma ba ma faru da wani abu in muka ci. **9** Sai dai ku yi hankali, kada yin amfani da’yancinku yă zama abin sa tuntuþe ga marasa karfi. **10** Gama in wani wanda lamirinsa ba shi da karfi ya gan ka, kai da kake da wannan sani, kana ci a haikalum gumaka, ashe, ba zai sami karfin halin cin abin da aka miña wa gumaka ba? **11** Saboda haka ta wurin sanin nan naka sai ka sa wannan dan’uwa marar karfi wanda Kiristi ya mutu dominisa yă hallaka. **12** Sa’ad da ka rushe lamiri mai bi marar karfi, ka yi wa Kiristi zunubi ke nan. **13** Saboda haka, in abin da nake ci zai sa dan’uwana yă yi zunubi, ba zan kara cin nama ba, don kada in sa shi yă yi tuntuþe. (aiõn g165)

9 Ba ni da’yanci ne? Ni ba manzo ba ne? Ni ban gan Yesu Ubangijinmu ba ne? Ba

ku ne sakamakon aikina cikin Ubangiji ba? **2** Ko da wadansu ba su dauke ni a matsayin manzo ba, tabbatacce, ni manzo ne a gare ku! Gama ku ne hatimin manzancina a gaban Ubangiji. **3** Wannan ita ce kāriyata ga wadanda suke tuhumata game da manzancina. **4** Ba mu da’yancin ci da sha ne? **5** Ba mu da’yancin tafiya tare da matar da muka aura mai bi kamar sauran manzanni da’yan’uwan Ubangiji da kuma Kefas suke yi? **6** Ko ni da Barnabas ne kawai ba mu da’yanci a dauke mana aikin ci da kai? **7** Wa yake ciyar da kansa yayinda yake aikin soja? Wa yake shukar gonar inabi, da ba ya cin amfaninta? Wa yake kiwon garke, da ba ya sha madararsa? **8** Ina fadin wannan bisa ga ra’ayin mutum kawai ne? Ashe, Doka ma ba tă fada haka ba? **9** Gama yana a rubuce a cikin Dokar Musa cewa, “Kada ka sa wa saniya takunkumi sa’ad da yake sussukar hatsi.” Kuna tsammani a kan shanu ne Allah ya damu sa’ad da ya ce haka? **10** Babu shakka, ya yi maganan nan saboda mu ne. Ko ba haka ba? I, an rubuta wannan saboda mu ne, domin sa’ad da mai noma yake noma, mai sussuka kuma yana sussuka, suna wannan ne da bege za su sami rabonsu daga girbin. **11** In muka shuka iri na ruhaniya a cikinku, ashe, bai kamata mu yi girbin abin biyan bukatarmu daga gare ku ba? **12** In wadansu suna samun wannan taimako daga gare ku, ashe, mu ba mu fi cancanta mu samu ba? Amma ba mu yi amfani da wannan’yancin ba. A maimakon haka, mun jure da kome, domin kada mu hana bisharar Kiristi yaduwa. **13** Ashe, ba ku san cewa wadanda suke hidima a haikalum suna samun abincinsu daga haikalum ba ne, wadanda kuma suke hidima a bagade suna samun rabo a hadayar da suka miña ba ne? **14** Haka ma Ubangiji ya umarta cewa ya kamata wadanda suke wa’azin bishara, su sami abin biyan bukatarsu daga bisharar. **15** Amma ban yi amfani da ko daya daga cikin wadannan’yancin ba. Ba kuma ina rubuta muku wannan da fata za ku yi mini wadannan abubuwa ba ne. Gwamma in mutu, da wani yă hana ni wannan abin takama. **16** Duk da haka, sa’ad da ina wa’azin bishara, ba na takama, domin tilas ne a gare ni in yi wa’azi. Kaitona, in ban yi wa’azin bishara ba! **17** In na yi wa’azi da yardar rai, ina da lada;

in ba da yardar rai ba, ina dai cika amana da aka hamada. **6** To, wadannan abubuwa misalai ne danfa mini ne. **18** To, mene ne ladana? Ladana a gare mu, kada mu yi marmarin mugayen kadai shi ne, in yi wa'azin bishara, in kuma yi abubuwa, kamar yadda suka yi. **7** Kada ku shi a kyauta, yadda ba zan yi amfani da'yancina zama masu bautar gumaka, yadda wadansunsu cikin wa'azin ba. **19** Ko da yake ina da'yanci ba suka zama; kamar yadda yake a rubuce cewa, na kuma karkashin kowa, na mai da kaina bawa "Mutanen suka zauna don su ci su kuma sha, ga kowa, domin in rinjai mutane da yawa. **20** suka kuma tashi suka shiga rawa ta rashin Ga Yahudawa na zama kamar mutumin Yahuda, kunya." **8** Kada fa mu yi fasikanci yadda domin in rinjai Yahudawa. Ga wadanda suke wadansunsu suka yi, har a rana guda mutane karkashin doka kuma, na zama kamar wanda dubu ashirin da uku a cikinsu suka mutu. **9** yake karkashin Dokar (ko da yake ni kaina ba na Kada mu gwada Kiristi yadda wadansunsu suka karkashin Doka), domin in rinjai wadanda suke yi, har macizai suka kakkashe su. **10** Kada kuma karkashin Doka. **21** Ga wadanda ba su da Dokar ku yi gunaguni yadda wadansunsu suka yi, kuwa, na zama kamar wanda ba shi da Dokar (ko har mala'ika mai hallakarwa ya hallaka su. **11** da yake ba ni da'yanci daga dokar Allah, amma Wadannnan abubuwa sun same su ne, domin ina karkashin dokar Kiristi), domin in rinjai su zama abubuwani koyi, aka kuma rubuta su wadanda ba su da dokar. **22** Ga wadanda ba su domin a gargade mu, mu da karshen zamani da karfi, na zama marar karfi, domin in rinjai ya zo mana. (*aiōn g165*) **12** Saboda haka in kana wadanda ba su da karfi. Na zama dukan abu ga tsammani kana tsaye ne, to, ka yi hankali kada dukan mutane, domin ko ta yaya in zai yiwu, ka fādī! **13** Ba jarrabar da ta taba samunku, in ceci wadansu. **23** Ina yin dukan wadannan wadda ba a saba yi wa mutum ba. Allah mai ne saboda bishara, domin in sami rabo a cikin aminci ne; ba zai bari a jarrabce ku fiye da albarkarta. **24** Ba ku sani ba cewa a gasar gudu, Karfinku ba. Amma in aka jarrabce ku, zai dukan masu gudu sukan yi gudu, amma guda ne nuna muku mafita, domin ku iya cin nasara. **14** kadai yakan sami lada? To, sai ku yi gudu yadda Saboda haka abokaina kaunatattu, ku guje wa za ku sami lada. **25** Duk'yan wasan gasa sukan bautar gumaka. **15** Ina magana da ku a kan ku hori kansu sosai. Sukan yi haka domin su sami mutane ne fa masu azanci; ku duba da kanku rawanin da ba zai dafe ba. Amma mu muna yi ku ga abin da nake fada. **16** Kwaf nan na godiya ne domin mu sami rawanin da zai dawwama. **26** da muke yin godiya da shi, ashe ba tarayya ce To, ni fa ba gudu nake yi kamar mai gudu ba a cikin jinin Kiristi ba? Wannan burodi kuma wurin zuwa ba. Dambena kuma ba naushin iska da muke karya mu ci, ashe, ba tarayya ne a nake yi ba. **27** A'a, ina horon jikina in mai da shi cikin jikin Kiristi ba? **17** Da yake burodin nan bawana, saboda bayan na yi wa wadansu wa'azi, daya ne, ashe kuwa, mu da muke da yawa jiki ni kaina kada in kāsa cancantar samun lada.

10 Ba na so ku kasance da rashin sani,'yan'uwa, cewa dukan kakannin-kakanninmu sun yi tafiya a karkashin gurgije, dukansu kuma suka bi ta tsakiyar teku. **2** An yi wa dukansu baftisma ga bin Musa a cikin gurgije da kuma cikin teku. **3** Dukansu sun ci abincin ruhaniya guda **4** suka kuma sha ruwan ruhaniyan nan guda; gama sun sha daga dutsen ruhaniya nan, wanda ya yi tafiya tare da su, wannan dutsen kuwa Kiristi ne. **5** Duk da haka, Allah bai ji dadin yawancinsu ba; gawawwakinsu kuwa suka bazu ko'ina a cikin

mutane ne fa masu azanci; ku duba da kanku rawanin da ba zai dafe ba. Amma mu muna yi ku ga abin da nake fada. **16** Kwaf nan na godiya ne domin mu sami rawanin da zai dawwama. **26** da muke yin godiya da shi, ashe ba tarayya ce To, ni fa ba gudu nake yi kamar mai gudu ba a cikin jinin Kiristi ba? Wannan burodi kuma wurin zuwa ba. Dambena kuma ba naushin iska da muke karya mu ci, ashe, ba tarayya ne a nake yi ba. **27** A'a, ina horon jikina in mai da shi cikin jikin Kiristi ba? **17** Da yake burodin nan bawana, saboda bayan na yi wa wadansu wa'azi, daya ne, ashe kuwa, mu da muke da yawa jiki ni kaina kada in kāsa cancantar samun lada. **18** Ku dubi mutanen Isra'il'a mana. Ashe, wadanda suke cin hadayu, ba daya suke da juna cikin cin hadayun da aka miķa a bagade ba? **19** To, me kuke tsammani nake nufi a nan? Hadayar da aka miķa wa gunki ce wani abu, ko kuma gunkin ne wani abu? **20** A'a, ina nufin akan miķa hadayun da masu bautar gumaka suka wa aljanu ne, ba Allah ba. Ba na so ku zama daya da aljanu. **21** Ba zai yiwu ku sha daga kwaf na Ubangiji ku kuma sha daga kwaf na aljanu ba, ba ya yiwuwa ku ci a teburin Ubangiji, ku kuma ci a teburin aljanu. **22** Ashe, so muke mu tsokani Ubangiji ya yi kishi? Mun fi shi karfi

ne? 23 “Ana da dama a yi kome” sai dai ba fito daga namiji. 9 Ba a kuma halicci namiji don kome ba ne yake da amfani. “Ana da dama a mace ba, sai dai mace don namiji. 10 Don haka, yi kome” sai dai ba kome ba ne mai ginawa. saboda wannan, da kuma saboda mala’iku, dole 24 Kada wani yă kula da kansa kawai, sai dai mace ta daura wani abu a kanta. 11 Duk da yă kula da wadansu kuma. 25 Ku ci kowane haka a cikin Ubangiji, mace ba a rabe take da abin da ake sayarwa a kasuwar nama ba sai kun namiji ba, namiji kuma ba a rabe yake da mace tambaya ba don kada lamiri yă damu da inda ba. 12 Kamar yadda mace ta fito daga namiji, abin ya fito, 26 gama “Duniya da duk abin da haka kuma aka haifi namiji ta wurin mace. Sai yake cikinta na Ubangiji ne.” 27 In wani marar dai kowane abu daga Allah yake. 13 Ku kanku bi ya gayyace ku cin abinci kuka kuwa yarda ku duba mana. Ya yi kyau mace tă yi addu'a ga je, sai ku ci ko mene ne da aka sa a gabanku, ba Allah da kanta a bude? 14 Kai, yadda halitta tare da tambaya don kada lamiri yă damu da take ma, ai, ta koya muku cewa in namiji yana inda abin ya fito. 28 Sai dai in wani ya ce muku, da dogon gashi, abin kunya ne a gare shi, 15 “Ai, wannan an miķa ne wa gunki,” to, kada ku amma in mace tana da dogon gashi, ai, daraja ci, saboda duban mutuncin wannan da ya gaya ce a gare ta. Gama an ba ta dogon gashi saboda muku, don kuma lamiri yă kasance babu laifi 29 rufe kanta ne. 16 In akwai mai gardama da ina nufin lamirin wangan mutum ne fa, ba naku wannan, to, mu dai ba mu da wata al'ada, haka ba. Don me lamirin wani zai shari'anta'yancina? ma ikkilisiyoyin Allah. 17 Game da umarnan 30 In na ci abinci da godiya, don me za a zarge nan dai, ban yaba muku ba, domin taruwarku ni a kan abin da na ci da godiya ga Allah? 31 ba ta kirki ba ce, barna ce. 18 Da farko dai, na ji Saboda haka, duk abin da kuke yi, ko ci ko sha, cewa sa'ad da kuka taru a matsayin ikkilisiya, ku yi shi duka saboda daukakar Allah. 32 Kada akwai tsattsaguwa a tsakaninku, har na fara ku sa wani yă yi tuntube, ko mutumin Yahuda yarda da zancen. 19 Ba shakka dole a sami ne, ko mutumin Al'ummai ko kuma ikkilisiyar bambanci a tsakaninku don a nuna wa Allah Allah 33 kamar dai yadda nake kokarin faranta ya amince da shi a cikinku. 20 Sa'ad da kuka wa kowa rai, ta kowace hanya. Gama ba don taru, ba Cimar Ubangiji kuke ci ba, 21 gama kaina kadai nake yi ba, sai dai don amfanin yayinda kuke ci, kowa yakan ci gaba ba tare da mutane da yawa, don su sami ceto.

11 Ku bi gurbina, kamar yadda ni nake bin gurbin Kiristi. 2 Ina yabonku saboda kuna tunawa da ni a cikin kowane abu, kuna kuma rike da koyerwar, yadda na ba ku. 3 To, ina so ku gane cewa shugaban kowane namiji Kiristi ne, shugaban mace namiji ne, shugaban Kiristi kuma Allah ne. 4 Kowane namijin da ya yi addu'a ko annabci da kansa a rufe ya jawo kunya wa kansa. 5 Duk macen da ta yi addu'a ko annabci da kanta a bude kuwa ta rena kanta, ya zama kamar an aske kanta ke nan. 6 In mace ba ta so tă rufe kanta, to, sai tă aske gashinta; in kuwa abin kunya ne mace tă yanke ko tă aske gashinta, to, sai tă rufe kanta. 7 Namiji kuwa bai kamata ya rufe kansa ba, da yake shi kamannin Allah ne, da kuma darajar Allah, amma mace dai, darajar namiji ne. 8 Gama namiji bai fito daga mace ba, sai dai mace ce ta

jiran wani ba. Wani yă zauna da yunwa, wani kuma yă bugu. 22 Kai, ba ku da gidajen da za ku ci ku sha ne? Ko dai kun rena ikkilisiyar Allah ne, kuna kuma wulakanta wafanda ba su da kome? Me zan ce muku? In yabe ku ne game da wannan? A'a, ko kadsan! 23 Gama abin da na karba daga wurin Ubangiji shi ne nake ba ku. Ubangiji Yesu, a daren da aka bashe shi, ya dauki burodi, 24 bayan ya yi godiya, sai ya kakkarya ya ce, “Wannan jikina ne, wanda yake dominku, ku yi wannan don tunawa da ni.” 25 Haka kuma bayan cimar, ya dauki kwaf, yana cewa, “Wannan kwaf ne sabon alkawari a jinina; ku yi wannan, a duk sa'ad da kuke sha, don tunawa da ni.” 26 Gama a duk sa'ad da kuke cin wannan burodi, kuke kuma sha daga wannan kwaf, kuna shelar mutuwarr Ubangiji ne har yă dawo. 27 Saboda haka, duk wanda ya ci burodin ko ya sha daga kwaf na Ubangiji da rashin cancanta, ya yi laifin wulakanta jiki da

jinin Ubangiji ke nan. **28** Dole kowa yă bincike mana baftisma ta wurin Ruhu guda zuwa ga kansa kafin yă ci burodin yă kuma sha daga jiki guda, ko Yahudawa ko Hellenawa, bawa kwaf din. **29** Gama duk wanda ya ci ya kuma ko'yantacce, an kuma ba wa dukanmu wannan sha ba tare da fahimtar jikin Ubangiji ba, ya Ruhu guda mu sha. **14** To, ba a yi jiki da gabá ci ya kuma sha wa kansa hukunci ne. **30** Shi daya kawai ba, amma da gabóbi da yawa. **15** Da ya sa da yawa a cikinku ba su da karfi, suna kafa za tă ce, "Saboda ni ba hannu ba ce, ni ba kuma da rashin lafiya, wadansunku kuma sun gabar jiki ba ce." Wannan ba zai hana ta zama riga sun yi barci. **31** Amma in da za mu auna gabar jikin ba. **16** Da kunne zai ce, "Saboda ni kanmu sosai, da ba za mu shiga irin hukuncin ba ido ba ne, ni ba gabar jiki ba ne." Wannan nan ba. **32** Duk da haka sa'ad da Ubangiji ya ba zai hana shi zama gabar jikin ba. **17** Da a hukunta mu, ana yin mana horo ne don kada a ce dukan jiki ido ne, da me za a ji? Da kuma a karshe a hallaka mu tare da duniya. **33** Saboda ce dukan jiki kunne ne, da me za a sansana? haka'yan'uwna, sa'ad da kuka taru don ci, ku **18** Tabbatucc, Allah ya shirya gabóbin jiki, jira juna. **34** In wani yana jin yunwa, sai yă ci kowannensu, kamar yadda yake so su zama. **19** abinci a gida, saboda in kuka taru kada yă jawo Da a ce dukan jiki gabá daya ne, da ina sauran hukunci. Sa'ad da na zo kuma zan ba da karin jikin? **20** Yadda yake dai, akwai gabóbi da yawa, umarnai.

12 To, game da baye-baye na ruhaniya, yan'uwa, ba na so ku kasance da rashin sani. **2** Kun san cewa sa'ad da kuke masu bautar gumaka, ya zama, an shawo kanku, aka kuma bad da ku ga bin gumaka marasa magana. **3** Saboda haka, ina gaya muku cewa ba wani mai magana da ikon Ruhun Allah da zai ce, "Yesu la'ananne ne," haka kuma ba wanda zai ce, "Yesu Ubangiji ne," sai wanda Ruhu Mai Tsarki yake bi da shi. **4** Akwai baye-baye iri dabam-dabam, amma Ruhu daya ne. **5** Akwai hidimomi iri-iri, amma Ubangiji daya ne. **6** Akwai aiki iri-iri, amma duk Allah daya ne yake aikata su a cikin dukan mutane. **7** An ba wa kowane mutum bayyanuwarr Ruhu don amfanin kowa. **8** Ga wani, an ba shi sakon hikima ta wurin Ruhu, ga wani baiwar sakon sani ta wurin wannan Ruhu guda. **9** Ga wani bangaskiya ta wurin wannan Ruhu, ga wani kuma baiwar warkarwa ta wurin wannan Ruhu guda. **10** Ga wani yin ayyukan banmamaki, ga wani annabci, ga wani baiwar rarrabe ruhoji, ga wani baiwar magana da harsuna dabam-dabam, ga wani har wa yau iya fassarar harsuna. **11** Duk wadannan aiki ne na wannan Ruhu guda, yana kuma ba da su ga kowane mutum, yadda yake so. **12** Jiki guda ne, ko da yake an yi shi da gabóbi da yawa; gabóbin kuma ko da yake da yawa suke, jiki daya ne. Haka yake da Kiristi. **13** Dukanmu an yi

amma jiki daya. **21** Ba dama ido ya ce wa hannu, "Ba na bukatarka ba!" Kai kuma ba zai ce wa kafafu, "Ba na bukatarku ba!" **22** A maimakon haka, gabóbin jiki da ake gani kamar ba su da karfi, su ne masu muhimmanci. **23** Kuma gabóbin da muke tsammanni ba su da martaba sosai, su ne mukan fi ba su girma. Sa'an nan gabóbi marasa kyan gani, mun fi mai da hankali a kansu, **24** gabóbi masu kyan gani kuwa, ba su bukatar yawan girmamawa. Allah ya harhada jikunanmu yadda gabóbin da ake gani kamar ba su da muhimmanci suna da amfani, **25** don kada rarrabuwa ta kasance a jiki, sai dai gabóbin jiki su kula da juna. **26** In wata gabá tana a damuwa, duk sai su damu tare. In kuma an dafukaka wata gabá, sai duk su yi farin ciki tare. **27** To, ku jikin Kiristi ne, kowannenku kuwa gabarsa ne. **28** A cikin ikkilisiya, da farko dai Allah ya zaba wadansu ya nada su su zama manzanni, na biyu annabawa, na uku malamai, sa'an nan masu yin ayyukan banmamaki, sai masu baiwar warkarwa, da masu taimakon wadansu, da masu baiwar gudanarwa, sa'an nan kuma masu magana da harsuna iri-iri. **29** Shin, duka ne manzanni? Duka ne annabawa? Duka ne malamai? Duka ne suke da baiwar yin ayyukan banmamaki? **30** Duka ne suke da baiwar warkarwa? Duka ne suke magana da harsuna? Duka ne suke iya fassara? **31** Sai dai ku yi marmarin neman baye-baye mafi girma. Yanzu kuwa zan nuna muku mafificiyar hanya.

13 In ina iya yin magana da harsunan mutane, sai dai zan fi so ku yi annabci. Wanda yake da na mala'iku, amma ba ni da kauna, na annabci ya fi wanda yake magana da harsuna, zama kamar kuge mai yawan kara, ko kuma sai dai in ya fassara don ikkilisiya ta ginu. **6** Kararrawa mai amo kawai. **2** In ina da baiwar To,'yan'uwa, a ce na zo wurinku ina kuma yin annabci, ina kuma iya fahimtar dukan asirai magana da wadansu harsuna, amfanin me zan da dukan ilimi, in kuma ina da bangaskiyar yi muku in ban zo muku da wani bayani ko sani da zan iya kawar da manyan duwatsu, amma ko annabci, ko kuma kalmari koyarwa ba? **7** ba ni da kauna, ni ba kome ba ne. **3** In na ba Abubuhan nan marasa rai ma da sukan yi kara, wa matalauta dukan abin da nake da shi, na kamar su algaita ko molo, in muryarsu ba tā fita kuma miķa jikina a kone, amma ba ni da kauna, sosai ba, yaya wani zai san abin da ake busawa ban yi riban kome ba. **4** Kauna tana da hakuri, ko kadawa? **8** Haka ma in ba a busa kaho sosai kauna tana da kirki. Ba ta kishi, ba ta burga, ba ba, wa zai yi shirin yaki? **9** Haka yake sa'ad da ta da girman kai. **5** Ba ta rashin ladabi, ba ta kuka yi magana da wadansu harsunan da ba a sonkai, ba ta da saurin fushi, ba ta riķe mutum fahimta. In babu wanda zai san abin da kuke a zuciya. **6** Kauna ba ta jin dadin mugunta, sai fadī, za ka dai yi wa iska magana ne kawai. **10** Ba dai ta ji dadin gaskiya. **7** Tana kāriya kulum, shakka akwai harsuna iri-iri a duniya, duk da tana amincewa kulum, tana bege kulum, tana haka kowane a cikinsu yana da ma'ana. **11** To, jimrewa kulum. **8** Kauna ba ta karewa. Amma in ban gane ma'anar abin da wani yake fadī ba, in akwai annabci zai shude, harsuna su face, ni bako ne ga mai maganar, shi kuma bako ne a ilimi kuma zai kare. **9** Gama saninmu ba cikakke gare ni. **12** Haka yake a gare ku. Da yake kuna ba ne, annabcinmu kuma ba cikakke ba ne. **10** marmarin samun baye-bayen ruhaniya, sai ku Sai dai sa'ad da cikakken ya zo, sai wanda ba ba da karfinku ga yin amfani da wadanda za su cikakke yā shude. **11** Sa'ad da nake yaro, na yi gina ikkilisiya. **13** Saboda haka, duk wanda yake magana kamar yaro, na yi tunani kamar yaro, magana da harshe, sai yā yi addu'a a yi masa na yanke shawara kamar yaro. Da na isa mutum baiwar fassara. **14** Gama in na yi addu'a da wani kuwa, sai na bar halin yarantakata. **12** Yanzu harshe, ruhuna ne yake addu'a, amma tunanina kam muna ganin abubuwa kamar a madubi sai bai amfana kome ba. **15** To, me zan yi? Akwai dai ba sosai ba, amma a ranan nan za mu gani lokutan da zan yi addu'a da ruhuna; akwai kuma fuska da fuska. Yanzu kam sanina ba cikakke ba lokutan da zan yi addu'a da hankalina. Wani ne, amma a ranan nan zan kasance da cikakken lokaci ya kamata in yi waka da ruhuna, a wani sani, kamar dai yadda Allah ya san ni a yan zu. lokacin kuma in yi waka da hankalina. **16** A **13** Yanzu kam abubuhan nan uku sun tabbata, cewa wadansu baki suna cikin sujadarku, sa'ad bangaskiya, bege, da kuma kauna. Sai dai mafi da kuke yabon Allah da ruhunku, yaya wadanda girma a cikinsu ita ce kauna.

14 Ku bi halin kauna kuna kuma marmarin neman baye-bayen ruhaniya, musamman baiwar annabci. **2** Gama duk wanda yake magana da wani harshe ba da mutane yake magana ba, sai dai da Allah. Tabbatace, ba wanda yake fahimtarsa; yana fadī asirai ta wurin ruhu ne. **3** Amma duk wanda yake annabci, yana magana ne da mutane domin yā gina su, yā karfafa su, yā kuma yi musu ta'aziyya. **4** Wanda yake magana da wani harshe kuwa, kansa yake gina, amma mai annabci, ikkilisiya ce yake gina. **5** Zan so kowannenku yā yi magana da harsuna, suke tare ku za su fahimta, har su ce, "Amin," da yake ba su san abin da kuke fadī ba? **17** Ko da yake kuna ba da godiya da kyau, amma wangan mutumin da yake tare da ku bai ginu ba. **18** Na gode wa Allah, domin ina magana da harsuna fiye da ku duka. **19** Amma a cikin ikkilisiya zan gwammace in yi magana da kalmomi biyar da za a fahimta don in koyer da wadansu da a ce in yi magana da kalmomi guda dubu goma a wani harshe. **20** 'Yan'uwa, ku daina tunani kamar yara. Wajen mugunta ku zama jarirai, sai dai wajen tunaninku, ku zama manya. **21** A cikin Doka yana a rubuce cewa, "Ta wurin mutane masu baki harsuna da kuma ta lebunan baki

zan yi magana da wadannan mutane, amma duk yin annabci, kada kuma ku hana magana da da haka, ba za su saurare ni ba,” in ji Ubangiji. harsuna. **40** Sai dai a yi kome daidai da kuma **22** Harsuna fa alama ce ba ga masu bi ba, sai dai ga marasa bi. Annabci kuwa ga masu bi ne ba ga marasa bi ba. **23** Saboda haka, in dukan ikkilisiya ta taru, kowa kuma yana magana da wadansu harsuna, sai wadansu jahilai ko wadansu marasa bi suka shigo, ashe, ba za su ce kuna hauka ba? **24** Amma in wani marar bi, ko jahili ya shigo sa’ad da kowa yana annabci, sai maganar kowa ta ratsa shi, za su shawo kansa yă gane cewa shi mai zunubi ne saboda abin da kowa yake fadi, **25** asirin zuciyarsa kuma su bayyana a fili. Don haka, zai fādi a kasa yă yi wa Allah sujada yana cewa, “Lalle, Allah yana cikinku!” **26** Me za mu ce ke nan’yan’uwa? Sa’ad da kuka taru, wani yakan yi waka, wani koyarwa, wani wahayi, wani yin magana da wani harshe, wani kuma fassara. Dole ne a yi duka don gina ikkilisiya. **27** In kuwa wadansu za su yi magana a wani harshe, to, kada su fi mutum biyu ko uku, kuma a yi bi da bi, wani kuma yă fassara. **28** In babu mai fassara, sai mai magana yă yi shiru a cikin ikkilisiya, yă yi wa kansa magana da kuma Allah. **29** Annabawa biyu ko uku za su iya yin magana, sauran kuma sai su auna a hankali abin da aka fada. **30** In kuma wahayi ya zo wa wani da yake zaune, sai mai magana na farko yă yi shiru. **31** Dukanku kuna iya yin annabci bi da bi, domin kowa yă sami koyarwa da karfafawa. **32** Ruohoin annabawa kuwa suna karkashin sarrafawar annabawa. **33** Gama Allah, ba Allah mai sa rikicewa ba ne, sai dai mai salama. Kamar yadda yake a dukan ikkilisiyoyi na tsarkaka. **34** Ya kamata mata su zauna shiru a cikin ikkilisiyoyi. Ba su da izinin yin magana, sai dai su yi biyayya yadda Doka ta fadi. **35** In suna so su yi tambaya game da wani abu, ya kamata su tambayi mazansu a gida, domin abin kunya ne mace tă yi magana a cikin ikkilisiya. **36** Shin, a kanku ne maganar Allah ta fara? Ko kuma a gare ku ne kadai ta iso? **37** In wani yana tsammani shi annabi ne, ko yana da baiwar ruhaniya, bari yă gane cewa abin da nake rubuta muku umarnin Ubangiji ne. **38** In ya ki kula da wannan, shi ma sai a ki kula da shi. **39** Saboda haka’yan’uwana, ku yi marmarin

15 To,’yan’uwa, ina so in tuna muku da bisharar da na yi muku wa’azinta, wadda kuka karba, wadda kuma kuka yanke shawara ku tsaya a kai. **2** Ta wurin wannan bisharar ce kuka sami ceto, muddin kuna riķe da wa’azin da na yi muku kam-kam. In ba haka ba, kun gaskata a banza ke nan. **3** Gama abu farko mafi muhimmancin da na karbo shi ne na ba ku cewa Kiristi ya mutu domin zunubanmu bisa ga Nassi, **4** cewa an binne shi an kuma tashe shi a rana ta uku bisa ga Nassi, **5** cewa ya bayyana ga Bitrus, sa’an nan ga Sha Biyun. **6** Bayan haka, ya bayyana ga fiye da dari biyar daga cikin’yan’uwa a lokaci guda. Yawancinsu kuwa suna nan da rai, ko da yake wadansu sun riga sun yi barci. **7** Sa’an nan ya bayyana ga Yakub, sa’an nan ga dukan manzannin, **8** a karshe duka, ya bayyana a gare ni, kamar wanda an haifa a lokacin da bai kamata ba. **9** Gama ni ne mafi kankanta a cikin manzanni, ban kuma isa a kira ni manzo ba, domin na tsananta wa ikkilisiyar Allah. **10** Amma bisa ga alherin Allah, na zama abin da nake, alherinsa zuwa gare ni kuwa bai zama a banza ba. A’aa, na yi aiki fiye da dukansu, duk da haka, ba ni ba ne, sai dai alherin Allah da yake tare da ni ne. **11** To, ko ni ne, ko su ne, wannan shi ne abin da muke wa’azi, shi ne kuma abin da kuka gaskata. **12** Amma in ana wa’azi cewa Kiristi ya tashi daga matattu, yaya wadansu a cikinku suke cewa babu tashin matattu? **13** In babu tashin matattu, to, ba a tā da Kiristi ma ba ke nan. **14** In ba a tashe Kiristi ba kuwa, ai, wa’azinmu, da bangaskiyarku banza ne. **15** Sai ma ya zama mun zama masu ba da shaidar karya game da Allah ke nan, domin mun shaida game da Allah cewa ya tashe Kiristi daga matattu. Bai tashe Kiristi ba ke nan, in lalle ba a tā da matattu. **16** Gama in ba a tā da matattu ba, to, Kiristi ma ba a tashe shi ba ke nan. **17** In kuwa ba a tashe Kiristi ba, bangaskiyarku a banza take, ya zama har yanzu kuna cikin zunubanku ke nan. **18** Ashe, wadanda suka yi barci a cikin Kiristi ma sun hallaka ke

nan. **19** In a wannan rayuwar ce kadai muke da yakan ba kwayar jiki yadda ya yi niyya, kuma bege cikin Kiristi, mun zama abin tausayi fiye ga kowane irin kwaya yakan ba ta irin jikinta. da dukan mutane. **20** Amma tabbatacce, an tā **39** Ba dukan nama ne iri daya ba. Mutane da da Kiristi daga matattu, nunan fari kuwa cikin irin nasu, dabbobi da irin nasu, tsuntsaye da wadanda suka yi barci. **21** Da yake mutuwa ta irin nasu, kifaye kuma da irin nasu. **40** Akwai zo ta wurin mutum, haka tashin matattu ma jikuna iri na samaniya, akwai kuma jikuna iri na ya zo ta wurin mutum. **22** Kamar yadda duka duniya; sai dai darajar jikunan samaniya dabam suka mutu cikin Adamu, haka duka za su rayu take, darajar jikunan duniya kuma dabam take. cikin Kiristi. **23** Sai dai kowa da lokacinsa. Kiristi **41** Rana tana da wata irin daraja, wata yana da ne nunan fari; sa'an nan sa'ad da ya dawo; wata darajar dabam, taurari kuma suna da tasu za a tā da wadanda suke nasa. **24** Sa'an nan dabam. Wani tauraro kuwa yakan bambanta da sai karshen ta zo, sa'ad da zai miķa wa Allah wani a wajen daraja. **42** Haka ne tashin matattu Uba mulki, bayan ya hallaka dukan sarauta, zai kasance. Abin da aka shuka yakan rubē, mulki da iko. **25** Gama dole yă yi mulki har abin da aka tā da shi kuma ba ya rubewa; **43** sai ya sa dukan abokan gābandsa a karkashin akan shuka shi cikin kāskanci, a kuma tā da shi kafafunsa. **26** Abokin gāba na karshen da za a cikin dāukaka, akan shuka shi da rashin karfi, a hallaka kuwa, shi ne mutuwa. **27** Gama ya “sa kuma tā da shi da karfi; **44** akan shuka shi da kome a karkashin kafafunsa.” To, da aka ce an jiki na mutuntaka, a kuma tā da shi da jikin sa “kome” a karkashinsa, a fili yake cewa ba ruhaniya. In akwai jiki na mutuntaka, to, lalle a hada da Allah a ciki ba, shi wannan da ya akwai jikin ruhaniya ma. **45** Haka yake a rubuce sa kome a karkashin Kiristi. **28** Sa'ad da ya yi cewa, “Adamu, mutumin farko ya zama mai haka, sa'an nan Dan kansa yă koma a karkashin rai”; Adamu na karshe kuwa ruhu ne mai ba shi wanda ya sa kome a karkashinsa, domin da rai. **46** Ba jikin ruhaniya ne ya zo da farko Allah yă zama kome da kome. **29** To, in babu ba, na mutuntakan ne, daga baya kuma sai tashin matattu, mene ne wadanda ake musu na ruhaniya. **47** Mutumin farko daga turbaya baftisma saboda matattu za su yi? In ba a tā ce ya fito, mutum na biyu kuwa daga sama da matattu sam, me ya sa ake yin wa mutane ne ya fito. **48** Kamar yadda mutumin turbaya baftisma saboda su? **30** Mu ma don me muke yake, haka ma wadanda suke na turbaya. Kuma sa kanmu cikin hatsari a kowace sa'a? **31** Ina kamar yadda mutumin sama yake, haka ma fuskantar mutuwa kowace rana. I, kamar yadda wadanda suke na sama. **49** Kamar dai yadda yake tabbatacce cewa ina tařama da ku cikin muka dāuki siffar mutumin turbaya, haka kuma Kiristi Yesu Ubangijnmu. **32** In na yi kokawa da za mu dāuki siffar mutumin sama. **50** Ina sanar mugayen namomin jeji a Afisa bisa ga ra'ayin da ku, yan'uwa, cewa nama da jini ba za su gāji mutane ne kawai, mece ce ribata, in har ba a mulkin Allah ba, haka ma rubā ba zai gāji rashin tā da matattu? Ai, “Sai mu ci mu sha, da yake ruba ba. **51** Ku saurara, in gaya muku wani asiri. gobe za mu mutu.” **33** Kada fa a rude ku, “Ajiyar Ba dukanmu ne za mu yi barci ba, sai dai duk mugayen abokai yana bata hali mai kyau.” **34** za a sauuya kamanninmu **52** farat daya, cikin Ku koma cikin hankalinku yadda ya kamata, ku kyaftawar ido, da busan kaho na karshe. Gama kuma daina yin zunubi, gama akwai wadansu za a busa kaho, za a tā da matattu da jiki irin da da ba su san Allah ba, na faci wannan ne don ba ya rubewa, za a kuma sauuya kamanninmu. ku kunyata. **35** Amma wani yana iya tambaya **53** Gama dole mai rubā yă maye wa mai ruban yă ce, “Ta yaya ake tā da matattun? Da wane nan, marar mutuwa kuma yă maye wa mai irin jiki za su tashi?” **36** Kai, marar azanci! Abin mutuwan nan. **54** Sa'ad da mai ruban nan ya da kuka shuka ba zai tsira ba sai ya mutu. **37** maye marar ruban nan, mai mutuwa kuma ya Sa'ad da kuke shuki, ba tsiron da zai yi girma ba maye marar mutuwan nan, sa'an nan ne karin ne kuka shuka, kwayar ce kawai, ko ta alkama maganar da yake a rubuce zai zama gaskiya ko kuma na wani irin dabam. **38** Amma Allah cewa, “An hadiye mutuwa cikin nasara.” **55** “Ya

ke mutuwa, ina nasararki? Ya ke mutuwa, ina Istifanas, Fortunatus da Akaikus, domin sun dafinki?" (**Hadēs g86**) **56** Zunubi ne yake ba wa biya bukatar da ba ku iya biya ba. **18** Gama sun mutuwa dafi, Doka kuma take ba wa zunubi wartsake ruhuna da kuma naku. Ya kamata ku iko. **57** Amma godiya ga Allah! Shi ne ya ba mu girmama irin wadannan mutane. **19** İkkilisiyoyin nasara ta wurin Ubangijinmu Yesu Kiristi. **58** da suke a lardin Asiya suna gaisuwa. Akwila da Saboda haka, kaunatattu'yan'uwanu, ku tsaya Firiskila suna gaishe ku sosai cikin Ubangiji, da daram. Kada wani abu yă jijjiga ku. Ku ba haka ma ikkilisiyar da takan taru a gidansu. **20** da kanku kullum ga aikin Ubangiji, domin kun Dukan'yan'uwa a nan suna gaisuwa. Ku gai da san cewa famar da kuke yi saboda Ubangiji ba a junu da sumba mai tsarki. **21** Ni, Bulus nake rubuta wannan gaisuwa da hannuna. **22** Duk wanda ba ya kaun Ubangiji, la'ana ta zauna a kansa. Zo, ya Ubangiji! **23** Alherin Ubangiji Yesu yă kasance tare da ku. **24** Ina gaishe ku duka, gaisuwar kaunata cikin Kiristi Yesu. Amin.

16 To, game da tara kudi domin taimakon mutanen Allah, ku yi abin da na gaya wa ikkilisiyoyin Galatiyawa. **2** A ranar farko ta kowace mako, ya kamata kowannenku yă kefē'yan kudi bisa ga abin da yake samu, yă ajiye, ba sai na zo kafin a tara taimakon ba. **3** In kuwa na iso sai in ba da wasikun gabatarwa ga mutanen da kuka amince da su, in kuma aike su da taimakonku zuwa Urushalima. **4** In kuma ya dace in tafi, to, sai su tafi tare da ni. **5** Bayan na zazzaga Makidoniya, zan zo wurinku, domin zan ratsa ta Makidoniya. **6** Watakila zan dan jima a wajenku, ko ma in ci damina a can, domin ku yi mini rakiya a tafiyata, duk inda za ni. **7** Ba na so in gan ku yanzu in wuce kawai, ina fata zan yi'yan kwanaki tare da ku, in Ubangiji ya yarda. **8** Sai dai zan kasance a Afisa har lokacin Fentekos, **9** domin an bude mini wata hanya mai fāsi don aiki mai amfani, ko da yake akwai mutane da yawa masu gāba da ni. **10** In Timoti ya zo, ku tabbata ya sami sakewa a cikinku, domin aikin Ubangiji yake yi kamar yadda nake yi. **11** Kada fa wani yă ki karbansa. Ku sallame shi lafiya, domin yă koma wurina. Ina duban hanyarsa tare da'yan'uwa. **12** Batun dan'wanmu Afolloz kuwa, na rofe shi sosai yă zo wurinku tare da'yan'uwa. Bai so zuwa yanzu ba, amma zai zo in ya sami zarafi. **13** Ku zauna a fadake; ku dāge cikin bangaskiya; ku zauna da karfafawa; ku yi karfi. **14** Ku yi kome da kauna. **15** Kun san cewa iyalin gidan Istifanas ne suka fara tuba a Akayya. Sun kuma ba da kansu ga yi wa tsarkaka hidima. Ina rokonku'yan'uwa, **16** ku ba da kanku ga irin wadannan, ga kuma kowa da ya hada hannu a aikin, yana kuma faman a cikinsa. **17** Na yi farin ciki da isowar

2 Korintiyawa

1 Bulus, manzon Kiristi Yesu ta wurin nufin Allah, da kuma daga Timoti dan'wanmu, Zuwa ga ikkilisiyar Allah da take a Korint, tare da dukan tsarkaka a ko'ina a Akayya. **2** Alheri da salama daga Allah Ubanmu da kuma Ubangiji Yesu Kiristi, su kasance tare da ku. **3** Yabo ya tabbata ga Allah, da Uban Ubangijinmu Yesu Kiristi, Uba mai tausayi, da kuma Allah na dukan ta'aziyya, **4** wanda yakan yi mana ta'aziyya a cikin dukan wahalolinmu, domin mu kuma mu iya ta'azantar da wadanda suke cikin kowace irin wahala, da ta'aziyar da mu kanmu muka samu daga Allah. **5** Gama kamar yadda wahalar Kiristi ta cika har tana zuba a cikin rayuwarmu, haka nan kuma ta wurin Kiristi ta'aziyarmu ta cika har tana zuba. **6** In muna shan wahala, ai, muna shanta domin ta'aziyarku, da cetonku ne, in mun sami ta'aziyya, ai, mun same ta domin ta'aziyarku ce, wadda take sa ku jure wa irin wahalan nan, da muke sha. **7** Begen da muke da shi dominiku kuwa, tabbatacce ne, domin mun san cewa kamar yadda kuke tarayya da mu a cikin wahalolinmu, haka kuma kuke tarayya da mu a cikin ta'aziyarmu. **8** 'Yan'uwa, ba ma so ku zama da rashin sani, a kan wahalolin da muka sha a lardin Asiya. Mun sha wahaloli sosai, har abin ya fi karfinmu, ya sa muka fid da tsammanin rayuwa. **9** Ba shakka, a zuciyarmu mun ji kamar hukuncin kisa ne aka yi mana. Wannan kuwa ya faru ne domin kada mu dogara da kanmu, sai dai ga Allah, wanda yake tā da matattu. **10** Shi ya cece mu daga irin wannan hatsari na mutuwa, zai kuwa cece mu. A kansa muka kafa bege cewa zai ci gaba da cetonmu, **11** yayinda kuke taimakonmu ta wurin addu'o'inku. Mutane da yawa kuwa za su yi godiya ta dalilinmu, saboda albarkar da aka yi mana, ta amsa addu'o'i masu yawa. **12** Wannan shi ne ta'kamarmu. Lamirinmu yana ba da shaida cewa mun yi zamanmu a duniya, musamman a dangantakarmu da ku cikin tsarki, tsakani da Allah. Mun yi haka ta wurin bishewar **13** Gama ba mu rubuta muku abin da ba za ku iya

karatu ko ku kāsa fahimta ba. Ina kuma fata cewa, **14** kamar yadda kuka dan fahimce mu, za ku kai ga cikakkiyar fahimta cewa za ku iya yin ta'kama da mu, kamar yadda mu ma za mu yi ta'kama da ku a ranar da Ubangiji Yesu zai dawo. **15** Saboda na amince da haka, shi ya sa na so zuwa wurinku da fari, domin ku sami albarka rībi biyu. **16** Na yi shiri in ziyarce ku a kan hanyata zuwa Makidoniya, in kuma sāke dawo wurinku a kan hanyata daga Makidoniya, sa'an nan ku yi mini rakiya a hanyata zuwa Yahudiya. **17** Kuna gani na yi wannan shirin ba da sanin abin da nake yi ba ne? Ko kuwa, kuna gani na yi shirin nan da halin mutuntaka ne, don in ce, "I" in koma in ce, "A'a"? **18** Kamar dai yadda ba shakka Allah yake mai aminci, haka ma maganar da muka yi muku, ba "I" da kuma "A'a" ba ce. **19** Gama Dan Allah, Yesu Kiristi, wanda ni da Sila da Timoti muka yi muku wa'azinsa, ai, ba "I" da "A'a" ba ne, amma a cikin Kiristi, "I" ne kullum. **20** Domin dukan alkawaran Allah cikarsu a gare shi suke, ta wurinsa ne kuma muke fadār "Amin", domin a daukaka Allah. **21** Allah ne fa yake sa mu da ku mu tsaya daram cikin Kiristi. Shi ne ya shafe mu, **22** ya buga mana hatiminsa a kan mu nasa ne, ya kuma sa mana Ruhunsa a cikin zukatanmu, domin yā tabbatar da abin da yake zuwa nan gaba. **23** Labudda, Allah shi ne shaidata cewa don kada in kara muku wahala ne ya sa ban koma Korint ba. **24** Ba nuna muku iko a kan bangaskiyarku muke yi ba, sai dai muna aiki tare da ku ne saboda farin cikinku, domin bisa ga bangaskiya ce kuke tsaye da karfi.

2 Saboda haka na yanke shawara ba zan sāke kawo muku ziyara ta bacin rai ba. **2** Gama in na sa ku bakin ciki, wa ya rage yā faranta mini zuciyā, in ba ku wadanda na sa bakin cikin ba? **3** Na rubuta yadda na yi ne saboda sa'ad da na iso kada wadanda ya kamata su faranta mini rai, su sa ni bakin ciki. Na amince da ku duka a kan farin cikina naku ne ku duka. **4** Gama na rubuta muku ne cikin bakin ciki mai yawa da 6acin zuciyā har ma da hawaye mai yawa, ba alherin Allah, ba bisa ga hikimar duniya ba. **13** don in sa ku bakin ciki ba ne, a'a, sai dai domin in nuna muku surfin kaunar da nake yi muku.

5 In wani ya jawo bañin ciki, ba ni kadai ya jawo Kiristi a gaban Allah. **5** Ba mu da wani abin da wa ba, amma a wani fanni, sai in ce dukanku ne za mu nuna cewa da iyawarmu ne muke aikin ya jawo wa, ba na fada haka don in matsa muku nan. Iyawarmu daga wurin Allah ne. **6** Shi ya sa lamba ba ne. **6** Irin wannan mutum, horon da muka gwaninta a matsayinmu na masu hidimar yawancin mutane suka yi masa ya isa haka. **7** sabon alkawari ba ta rubutacciyar Dokar ba, Yanzu fa, a maimako, gara ku yafe masa, ku amma ta Ruhu; don Dokar, kisa take yi, Ruhu kuma ta'azantar da shi, don kada bañin ciki mai kuwa yana ba da rai. **7** To, in hidimar da ta kawo yawa yă sha kansa. **8** Saboda haka, ina rokonku, mutuwa, wadda an rubuta a kan allon dutse, ta ku sâke nuna masa kaunarku. **9** Abin da ya zo da daukaka har Isra'ilawa suka kâsa duban sa na rubuta muku shi ne don in ga ko za ku fuskar Musa saboda tsananin haskenta, ko da jimre da gwajin nan, kuna kuma yin biyayya ta yake mai shudewa ce, **8** ashe, hidimar Ruhu ba kowace hanya. **10** In kuka gafarta wa wani, ni za tă fi wannan daukaka ba? **9** In hidimar da ma na gafarta masa. Abin da na gafarta kuwa, take jawo wa mutane hukunci tana da daukaka in har ma da abin gafartawa, saboda ku ne na haka, to, lalle, hidimar da take kawo adalci za gafarta masa, albarkacin Kiristi, **11** don kada tă fi ta daukaka nesa! **10** Gama abin da dâ take Shaidan yă rinjaye mu. Da yake muna sane da da daukaka, ba ta da daukaka a yanzu, in aka dabarunsa. **12** To, sa'ad da na tafi Toruwas don kwatantata da mafificiyan daukaka ta yanzu. **11** in yi wa'azin bisharar Kiristi, ko da yake na In kuma aba mai shudewa ta zo da daukaka, tarar cewa Ubangiji ya bude mini kofa, **13** duk ashe, abin da yake dawwammame, lalle ne yă da haka, ban sami salama a zuciyyata ba domin kasance da daukakar da ta fi haka nesa! **12** Da ban sami dan'uwana Titus a can ba. Sai na yi yake muna da bege irin wannan, to, muna da bankwana da su na wuce zuwa Makidoniya. **14** Karfin zuciya sosai ke nan. **13** Mu ba kamar Amma godiya ga Allah, wanda kullum yake bi Musa ba ne, wanda ya rufe fuskarsa da lullubi, da mu da nasara cikin Kiristi, kuma ta wurinmu, don kada Isra'ilawa su ga karewar daukakan nan yana baza kanshin nan na sanin Kiristi a ko'ina. mai shudewa. **14** Amma aka sa hankulansu suka **15** Don kuwa, a wurin Allah mu kanshin Kiristi dushe, gama har yă zuwa yau akwai lullubin ne cikin wadanda ake keto, da kuma wadanda nan a duk sa'ad da ake karatun tsohon alkawari. suke hanyar hallaka. **16** Ga wani, mu warin Ba a kawar da shi ba, sai a cikin Kiristi ne kadai mutuwa ne, amma ga wani kuwa, mu kanshin ake kawar da shi. **15** Har yă zuwa yau, duk rai ne. Wa ya isa yă yi irin wannan aikin? **17** sa'ad da ake karatun littattafan Musa, lullubin Ba ma tallar maganar Allah don riba yadda nan yakan rufe zukatansu. **16** Amma duk sa'ad da wadansu mutane da yawa suke yi. A maimakon da wani ya juyo ga Ubangiji, akan kawar da haka, muna magana cikin Kiristi a gaban Allah lullubin. **17** Ubangiji fa, shi ne Ruhu, kuma duk da gaskiya, kamar mutanen da aka aika daga inda Ruhun Ubangiji yake, a nan'yanci yake. **18** Allah.

3 Yabon kanmu ne kuma muka fara yi? Ko kuwa muna bukatar wasikun yabo ne zuwa gare ku, ko daga gare ku, kamar yadda wadansu suke yi? **2** Ai, ku kanku ku ne wasikarmu, wadda aka rubuta a zukatanku, domin kowa yă santa, yă kuma karanta ta. **3** Kun nuna cewa ku wasika ce daga Kiristi, sakamakon hidimarmu, da zuciya ba, sai dai da Ruhun na munafuncin da suke abubuwan kunya. Ba Allah mai rai. Ba kuma a kan allunan dutse ruwanmu da rufu, ko yin karya da kalmar Allah. ba, sai dai a kan allunan zukatan mutane. **4** Sai dai muna fadin gaskiya a fili. Ta haka ne Amincewa kamar wannan shi ne namu ta wurin kowa zai yi shaidar gaskiyarmu a gaban Allah

Mu da ba mu da lullubi a fuskokinmu duk muna nuna daukakar Ubangiji, ana sauya mu mu dauki kamanninsa cikin daukaka mai hauhawa. Ubangiji wanda yake ruhu kuwa shi ne mai zartar da haka.

4 Saboda haka, da yake ta wurin jinkan Allah ne muke da wannan hidima, ba za mu fid ba wadda aka rubuta da inki ba, sai dai da Ruhun na munafuncin da suke abubuwan kunya. Ba Allah mai rai. Ba kuma a kan allunan dutse ruwanmu da rufu, ko yin karya da kalmar Allah. ba, sai dai a kan allunan zukatan mutane. **4** Sai dai muna fadin gaskiya a fili. Ta haka ne Amincewa kamar wannan shi ne namu ta wurin kowa zai yi shaidar gaskiyarmu a gaban Allah

cikin zuciyarsa. 3 Ko da bishararmu a rufe take, tana a rufe ne ga wafanda suke hallaka. 4 Allah zamanin nan ya makanta hankulan marasa ba da gaskiya, yadda har ba za su iya ganin hasken bishara ta daukakar Kiristi ba, wanda yake kamannin Allah. (aiōnios g165) 5 Gama ba wa'azin a yi mana sutura da gidanmu na sama, 3 don kanmu muke yi ba, sai dai na Yesu Kiristi, a sa'ad da aka yi mana sutura, ba za a same mu kan shi ne Ubangiji, mu kuma bayinku saboda tsirara ba. 4 Sa'ad da muke zaune a cikin jikin Yesu. 6 Domin shi Allah wanda ya ce, "Bari nan na duniya, nishi muke domin matsuwar haske yă haskaka daga duhu," ya sa haskensa da muke sha, ba domin muna so mu rabu da ya haskaka a cikin zukatanmu, don yă ba mu jikinmu na wannan duniya ba ne, sai dai don hasken sanin daukakar Allah a fuskir Kiristi. 7 so muke yi a suturta mu da na Sama, domin Amma muna da wannan dukiya a cikin tulunan mai rai ya shafe mai mutuwa. 5 Allah ne ya yumbu, don a nuna wannan mafificin ikon nan yi mu domin wannan, ya kuma ba mu Ruhu daga Allah ne, ba daga gare mu ba. 8 A matse a matsayin abin ajiya, yana kuma tabbatar da muke a kowane gefe, sai dai ba a gurgunta mu abin da zai zo nan gaba. 6 Saboda haka, kulum ba. An rikitar da mu, amma ba mu fid da zuciya muna da tabbacı mun kuma san cewa, muddin ba. 9 An tsananta mana, amma ba a yashe mu muna a duniya cikin jikin nan, ana raba mu ba, an fyade mu da kasa, amma ba a hallaka mu da Ubangiji. 7 Rayuwa bangaskiya muke, ba ba. 10 Kulum muna daukue da mutuwar Yesu a ta ganin ido ba. 8 Ina cewa muna da tabbacı, jikinmu, domin ran Yesu yă bayyana a jikinmu. za mu fi so mu rabu da jikin nan, mu kuma 11 Muddin muna a raye, kulum zaman mutuwa kasance a sama tare da Ubangiji. 9 Saboda haka, muke yi saboda Yesu, don a bayyana ran Yesu niyyarmu ita ce, mu gamshe shi, ko muna a ta wurin jikin nan namu mai mutuwa. 12 Ta duniya cikin jikin nan, ko ba mu nan. 10 Gama haka, mutuwa tana aiki a cikinmu, ku kuwa rai dole dukanmu mu bayyana a gaban kujerar a cikinku. 13 A rubuce yake cewa, "Na gaskata; shari'ar Kiristi, domin kowannenmu yă karbi saboda haka na yi magana." Da wannan ruhun ladan aikin da ya yi a wannan jiki, ko mai kyau bangaskiya ne mu ma muka gaskata, saboda ne ko marar kyau. 11 To, da yake mun san haka muke magana. 14 Domin mun san cewa ko mene tsoron Ubangiji yake, muna kokari shi da ya tă da Ubangiji Yesu daga matattu, zai mu rinjaye mutane. Yadda muke kuwa, yana tashe mu mu ma tare da Kiristi, yă kuma miķa sane a sarari ga Allah, ina kuma fata yana nan mu a gabansa tare da ku. 15 Duk wannan fa a sarari a lamirinku. 12 Ba kokari muke mu don amfaninku ne, domin alherin nan da yake yabe kanmu a gare ku ba ne, sai dai muna ba bazuwa zuwa ga mutane masu yawa, yă zama ku damar yin taƙama da mu ne, don ku sami dalilin godiya mai yawa ga daukakar Allah. 16 amsar da za ku ba wa wafanda suke taƙama Saboda haka, ba mu fid da zuciya ba. Ko da yake da abin da ake gani ne, a maimakon abin da a waje, jikinmu mai mutuwa yana lalacewa, yake cikin zuciya. 13 In hankalinmu a tabe yake, amma can ciki, ana sabunta mu kowace rana. ai, saboda Allah ne, in kuwa cikin hankalinmu 17 Don wannan'yar wahalar tamu mai saurin wucewa, ita take tanadar mana madawwamiyar daukaka mai yawa, fiye da kwatanci. (aiōnios g166) 18 Domin ba abubuwan da ido yake gani ne muke dubawa ba, sai dai marasa ganuwa. Gama abubuwan da ake gani masu saurin wucewa ne, marasa ganuwa kuwa, madawwama ne. (aiōnios g166)

5 Yanzu mun san cewa in an hallaka tentin duniyan nan da muke ciki, muna da wani gini daga Allah, madawwamin gida a sama, wanda ba da hannuwan mutum ne suka gina shi ba.

(aiōnios g166) 2 Kafin nan muna nishi, da marmari

Yan zu

nan gaba, ba mu kara daukan wani mutum bisa muka kuma saki zuciya da ku kwarai. **12** Ba mu ga ganin duniya ba. Ko da yake a dā, mun dauki ki nuna muku kaunarmu ba, sai dai ku kuka Kiristi haka, amma yanzu mun daina yin haka. ki nuna mana. **13** A wannan zance kam, ina **17** Saboda haka, duk wanda yake cikin Kiristi, magana da ku kamar'ya'yana, ku ma ku saki sabuwar halitta ce, tsohon al'amari ya shude, zuciya da mu. **14** Kada ku hada kai da marasa sabon ya zo! **18** Duk wannan kuwa daga Allah bi. Gama me ya hada adalci da mugunta? Ko ne, wanda ya sulhunta mu da kansa ta wurin kuwa me ya hada haske da duhu? **15** Wace Kiristi, ya kuma ba mu hidimar sulhu, **19** wato, daidaituwa ce tsakanin Kiristi da Iblis? Me ya Allah ya sulhunta duniya zuwa kansa ta wurin hada mai bi da marar bi? **16** Wane alkawari ne Kiristi, ba ya lissafta zunuban mutane a kansu. tsakanin haikalın Allah da na gumaka? Gama Ya kuma danka mana sakon sulhu. **20** Saboda mu haikalın Allah mai rai ne. Kamar yadda haka, mu jakadu ne na Kiristi, sai ka ce Allah Allah ya ce, "Zan zauna tare da su, in yi tafiya a kansa yake magana ta wurinmu. Muna rokonku cikinsu, zan zama Allahnsu, su kuma za su zama a madadin Kiristi. Ku sulhuntu da Allah. **21** Shi mutanena." **17** Saboda haka, "Sai ku fito daga da bai san zunubi ba, Allah ya mai da shi kamar cikinsu, ku kebe kanku, in ji Ubangiji. Kada ku hadayar zunubi saboda mu, domin mu sami taşa wani abu marar tsabta, zan kuma karbe adalcin Allah ta wurinsa.

6 A matsayinmu na abokan aikin Allah, muna rokonku kada ku karbi alherin Allah a banza.

2 Gama ya ce, "A lokacin samun alherina, na ji ka, a ranar samun ceto kuma, na taimake ka."

Ina gaya muku, yanzu ne lokacin samun alherin Allah, yanzu ne ranar samun ceto. **3** Ba ma sa abin tuntube wa kowa, domin kada hidimarmu ta zama abin zargi. **4** A maimakon haka, duk abin da muke yi, muna yin shi ne don mu nuna cewa mu masu hidimar Allah ne. Muna yin haka cikin jimrewa, da shan wahala, da shan wuya, har da shan masifu. **5** Da shan düka, da shan dauri, da yawan hargitsi, da yawan fama, da rashin barci, da kuma yunwa. **6** Da cikin tsarki, da fahimta, da hakuri, da kirki, da cikin Ruhu Mai Tsarki, da cikin kauna mai gaskiya, **7** da cikin magana mai gaskiya, da kuma cikin ikon Allah. Muna riße da makaman adalci dama da hagu, **8** ta wurin daukaka da faskancı, da cikin bata suna, da kuma cikin yabo. Cikin fadin gaskiya, an dauke mu masu karya, **9** mu sanannu ne, duk da haka an dauke mu kamar

raye muke, an ba mu horo, duk da haka ba a kashe mu ba, **10** cikin baキン ciki, duk da haka kullum cikin murna muke. Cikin matalauta, duk da haka muna azurtar da mutane da yawa. Ba mu da kome, alhalı kuwa kome namu ne. **11** Ya ku Korintiyawa, mun yi muku magana a sake,

muka kuma saki zuciya da ku kwarai. **12** Ba mu ga ganin duniya ba. Ko da yake a dā, mun dauki ki nuna muku kaunarmu ba, sai dai ku kuka Kiristi haka, amma yanzu mun daina yin haka. ki nuna mana. **13** A wannan zance kam, ina **17** Saboda haka, duk wanda yake cikin Kiristi, magana da ku kamar'ya'yana, ku ma ku saki sabuwar halitta ce, tsohon al'amari ya shude, zuciya da mu. **14** Kada ku hada kai da marasa sabon ya zo! **18** Duk wannan kuwa daga Allah bi. Gama me ya hada adalci da mugunta? Ko ne, wanda ya sulhunta mu da kansa ta wurin kuwa me ya hada haske da duhu? **15** Wace Kiristi, ya kuma ba mu hidimar sulhu, **19** wato, daidaituwa ce tsakanin Kiristi da Iblis? Me ya Allah ya sulhunta duniya zuwa kansa ta wurin hada mai bi da marar bi? **16** Wane alkawari ne Kiristi, ba ya lissafta zunuban mutane a kansu. tsakanin haikalın Allah da na gumaka? Gama Ya kuma danka mana sakon sulhu. **20** Saboda mu haikalın Allah mai rai ne. Kamar yadda haka, mu jakadu ne na Kiristi, sai ka ce Allah Allah ya ce, "Zan zauna tare da su, in yi tafiya a kansa yake magana ta wurinmu. Muna rokonku cikinsu, zan zama Allahnsu, su kuma za su zama a madadin Kiristi. Ku sulhuntu da Allah. **21** Shi mutanena." **17** Saboda haka, "Sai ku fito daga da bai san zunubi ba, Allah ya mai da shi kamar cikinsu, ku kebe kanku, in ji Ubangiji. Kada ku hadayar zunubi saboda mu, domin mu sami taşa wani abu marar tsabta, zan kuma karbe adalcin Allah ta wurinsa.

6 A matsayinmu na abokan aikin Allah, muna rokonku kada ku karbi alherin Allah a banza.

2 Gama ya ce, "A lokacin samun alherina, na ji ka, a ranar samun ceto kuma, na taimake ka."

Ina gaya muku, yanzu ne lokacin samun alherin Allah, yanzu ne ranar samun ceto. **3** Ba ma sa abin tuntube wa kowa, domin kada hidimarmu ta zama abin zargi. **4** A maimakon haka, duk abin da muke yi, muna yin shi ne don mu nuna cewa mu masu hidimar Allah ne. Muna yin haka cikin jimrewa, da shan wahala, da shan wuya, har da shan masifu. **5** Da shan düka, da shan dauri, da yawan hargitsi, da yawan fama, da rashin barci, da kuma yunwa. **6** Da cikin tsarki, da fahimta, da hakuri, da kirki, da cikin Ruhu Mai Tsarki, da cikin kauna mai gaskiya, **7** da cikin magana mai gaskiya, da kuma cikin ikon Allah. Muna riße da makaman adalci dama da hagu, **8** ta wurin daukaka da faskancı, da cikin bata suna, da kuma cikin yabo. Cikin fadin gaskiya, an dauke mu masu karya, **9** mu sanannu ne, duk da haka an dauke mu kamar

raye muke, an ba mu horo, duk da haka ba a kashe mu ba, **10** cikin baキン ciki, duk da haka kullum cikin murna muke. Cikin matalauta, duk da haka muna azurtar da mutane da yawa. Ba mu da kome, alhalı kuwa kome namu ne. **11** Ya ku Korintiyawa, mun yi muku magana a sake,

7 Da yake muna da wadannan alkawura, ya ku kaunatattu, sai mu tsarkake kanmu daga kowane abu da yake kazantar da jiki, da ruhu, mu zama da cikakken tsarki, saboda bangirma ga Allah. **2** Ku saki zuciya da mu. Ba mu yi wa kowa laifi ba, ba mu ɓata kowa ba, ba mu cuci kowa ba. **3** Ba na fadin wannan don in sa muku laifi. Na riga na gaya muku yadda muke kaunarku kwarai cikin zukatanmu, har babu abin da zai iya raba ku da kaunarmu, ko a mutuwa ko a rayuwa. **4** Na amince da ku gaya, ina kuma takama da ku kwarai. Na karfafa sosai. Duk da wahalce wahalcenmu dai ina farin ciki kwarai da gaske. **5** Gama sa'ad da muka zo Makidoniya, jikin nan namu bai sami hutu ba, sai ma aka matsu mana a ta kowane gefe, a waje ga rikici, a zukatanmu kuma ga tsoro. **6** Amma Allah, wanda yakan yi wa masu bacin rai ta'aziyya ya yi mana ta'aziyya da zuwan Titus, 7 ba ma don zuwansa kadai ba, har ma a game ba a san mu ba, muna mutuwa, duk da haka a da karfafa zuciyan nan da ya samu a wurinku. Ya gaya mana yadda kuke so ku gan ni sosai, da kuma yadda kuka yi baキン ciki game da abin da ya faru, da niyyar da kuka yi na goyon bayana. Wannan ne ya sa na ji dadi kwarai. **8** Ko da na bata muku rai ta wurin wasikata, ba na baキン ciki da haka. Ko da yake dā kam na yi baキン

ciki, don na lura wasikata ta bata muku rai, ba da kansu ga Ubangiji, sa'an nan sai suka ba amma na dan lokaci ne kawai. **9** Duk da haka, da kansu gare mu bisa ga nufin Allah. **6** Ganin yanzu ina farin ciki, ba don na sa ku bakin ciki haka sai muka roki Titus, da yake shi ne ya riga ba, sai dai domin bakin cikinku ya kai ku ga ya tsiro da wannan aikin alheri a cikinku, sai yă tuba. Gama kun yi bakin ciki kamar yadda Allah karasa shi. **7** To, da yake kun fiffita a kowane ya so, saboda haka, ba ku yi hasarar kome a abu cikin bangaskiya, cikin magana, cikin sani, sanadinmu ba. **10** Bakin ciki irin na tsoron Allah cikin dukan kwazo, da kuma cikin kaunarku yana kai ga tuban da yake kawo ceto, ba ya dominmu, sai ku fiffita a wannan aikin alheri kuma kawo bakin ciki, amma bakin ciki irin na ma. **8** Ba umarni nake ba ku ba, sai dai ina so in duniya yakan kawo mutuwa. **11** Ku dubi abin da gwada gaskiyar kaunarku ne, ta wurin kwatanta wannan bakin ciki irin na tsoron Allah ya kawo ta da aniyar wadansu. **9** Gama kun san alherin muku mana, ya sa ku marmarin aikatawa, da Ubangijinmu Yesu Kiristi cewa ko da yake shi nuna cewa kun yi kuskure, ya sa kuka yi fushi, mawadaci ne, duk da haka, ya zama matalauci kuka kuma ji tsoro, ya sa kuka sa zuciya, kuka saboda ku, domin ta wurin talaucinsa, ku zama kuma sa aniya, ya sa kuna a shirye ku ga an mawadata. **10** Ga shawarata a kan abin da ya fi yi horon da ya dace. Game da wannan sha'ani muku kyau a wannan al'amari. Bara ku kuka kam, lalle ta kowace hanya kun nuna cewa ba fara bayarwa, kuka kuma zama na farko wajen ku da laifi. **12** To, ko da yake na rubuta muku, ba niyyar yin haka. **11** Yanzu sai ku karasa aikin da musamman a kan wanda ya yi laifin ba ne, ba irin niyyar da kuka fara, ku yi haka gwargwadon kuwa a kan wanda aka cutar ba, sai dai domin karfinku. **12** Gama in da niyyar bayarwa, za a a bayyana muku a gabon Allah tsananin kula karbi bayarwa bisa ga abin da mutum yake da da kuke yi mana. **13** Ta wurin wannan duka, shi, ba bisa ga abin da ba shi da shi ba. **13** Ba muka sami karfafawa. Ban da karfafawar da nufi nake yi a sawwake wa wadansu, ku kuwa a muka samu, mun ji dadî kwarai saboda yadda jibga muku nauyin ba. Amma ya yi kyau dai **14** a muka ga farin cikin Titus, domin ruhunsa ya raba daidai wa daida, sai ku taimake su a yanzu sami wartsakewa daga gare ku duka. **14** Na da yalwarku saboda rashinsu. Wata rana su ma yi takama da ku a wurinsa, ba ku kuwa ba ni su taimake ku da yalwarsu saboda rashinku, kunya ba. Kamar dai yadda dukan abin da muka don a daidaita al'amari, **15** kamar yadda yake gaya muku gaskiya ne, haka ma takamarmu a a rubuce cewa, "Wanda ya tara da yawa, bai kanku a gabon Titus ya zama gaskiya. **15** Kaunar tara fiye da bukatarsa ba, wanda kuma ya tara da yake yi muku ya karu kwarai, duk sa'ad da kadfan, bai kasa masa ba." **16** Ina gode wa Allah, yake tunawa da biyayyarku duka, da kuma irin wanda ya sa a zuciyar Titus, irin kula da nake yawan bangirman da kuka nuna masa lokacin da shi dominiku. **17** Ba kawai ya yarda yă je da kuka karbe shi. **16** Ina farin ciki ne don na wurinku kamar yadda muka roke shi yă yi ba, amince da ku kwarai da gaske.

8 To, yan'uwa, muna so ku san abin da alherin Allah ya ba wa ikkilisiyoyin Makidoniya. **2** Gama sun sha wuya sosai saboda tsananin wahalar da suka shiga, har yawan farin cikinsu ya kai su ga yin alheri ta bayarwa ga wadansu, ko da yake suna cikin tsananin talauci. **3** Gama ina shaida cewa sun bayar daidai gwargwadon iyawarsu, har ma fiye da karfinsu. Su kansu, **4** sun roke mu sosai don su sami damar yin bayarwa a wannan hidima ga tsarkaka. **5** Ba su yi yadda muka za tă ba, sai ma suka fara

amma ya so yă zo kamar yadda ya riga ya yi niyya. **18** Ga shi mun aiko dan'wanmu nan tare da shi, wanda ikkilisiyoyi duka suna yabo saboda hidimarsa ga bishara. **19** Ba kuwa haka kafai ba, har ma ikkilisiyoyi sun zaþe shi yă rika tafiya tare da mu kan wannan aikin alheri da muke yi saboda daukakar Ubangiji, da kuma nuna kyakkyawar niyyarmu. **20** Muna gudu kada wani yă zarge mu, a kan yadda muke gudanar da wannan kyautar da aka bayar hanni sake. **21** Gama muna iya kókari mu yi abin da yake daidai, ba a gabon Ubangiji kadai ba, amma a gabon mutane ma. **22** Ban da wannan kuma,

mun aiko da dan'uwanmu tare da su, wanda ya Ta wurinmu kuma bayarwarku hannu sake za sha tabbatara mana da kwazonsa ta hanyoyi iri- tā zama sanadin godiya ga Allah. 12 Wannan iri, musamman yanzu, domin ya amince da ku hidimar da kuke yi, ba bukutun mutanen Allah da gaske. 23 Game da Titus kuma, shi abokin kadai take biya ba, amma tana cike da hanyoyin tarayyata ne, da kuma abokin aikina a cikinku; nuna godiya masu yawa ga Allah. 13 Aikin nan game da'yan'uwanmu kuwa, su wakilai ne na naku na alheri tabbatara bangaskiyarku ne, za a ikkilisiyoyi, kuma su masu dfaukaka Kiristi ne. kuwa dfaukaka Allah saboda kun bayyana yarda, 24 Saboda haka, ku nuna wa wadannan mutane cewa kun yi na'am da bisharar Kiristi, saboda shaidar kaunarku, da kuma dalilin takamarmu kuma gudummawa da kuka yi musu da saura duka, hannu sake. 14 A cikin addu'arsu dominku kuwa, zukatansu za su koma gare ku, saboda mafificin alherin da Allah ya ba ku. 15 Godiya ga Allah, saboda kyautarsa da ta wuce misali!

9 Babu wata bukata in rubuta muku game da

hidiman nan ga tsarkaka. 2 Gama na san aniyarku na yin taimako, ina kuma ta'kama a kan wannan ga Makidoniyyawa, ina fadin musu cewa tun bara, ku da kuke a Akayya a shirye kuke ku bayar. Kokarinku kuwa ya zuga yawancinsu ga aiki. 3 Amma ina aika'yan'uwan nan don kada ta'kamar da muke yi da ku, a kan wannan al'amari ta zama a banza, sai dai domin yā zama kuna nan a shirye, kamar yadda na fada za ku kasance. 4 Gama in wadansu mutanen Makidoniya sun zo tare da ni, suka tarar ba a shirye kuke ba, kunya ta ishe mu, balle fa ku, saboda amincewa da muke yi da ku. 5 Saboda haka, na ga ya dace in roki'yan'uwan nan su ziyarce ku kafin lokacin, su kuma gama shirye- shirye saboda bayarwa ta yardar ran da kuka yi alkawari. Ta haka bayarwar za tā zama a shirye, ta yardar rai ba ta dole ba. 6 Ku tuna fa, duk wanda ya yi shuki kadan zai girbe kafan, kuma duk wanda ya yi shuki da yawa, zai girbe a yalwace. 7 Ya kamata kowa yā bayar bisa ga jin nauyi ko don dole ba, gama Allah yana son aiki. 9 Kamar yadda yake a rubuce cewa, "Ya ba gajiyayyu hannu sake, ayyukansa na alheri madawwama ne." (aiōn g165) 10 To, shi da yake ba ne zai ba ku irin shukawa, yā ribanya shi, yā mai shuka iri, yake kuma ba da abinci a ci, shi

Tā zama sanadin godiya ga Allah. 12 Wannan iri, musamman yanzu, domin ya amince da ku hidimar da kuke yi, ba bukutun mutanen Allah da gaske. 23 Game da Titus kuma, shi abokin kadai take biya ba, amma tana cike da hanyoyin tarayyata ne, da kuma abokin aikina a cikinku; nuna godiya masu yawa ga Allah. 13 Aikin nan game da'yan'uwanmu kuwa, su wakilai ne na naku na alheri tabbatara bangaskiyarku ne, za a ikkilisiyoyi, kuma su masu dfaukaka Kiristi ne. kuwa dfaukaka Allah saboda kun bayyana yarda, 24 Saboda haka, ku nuna wa wadannan mutane cewa kun yi na'am da bisharar Kiristi, saboda shaidar kaunarku, da kuma dalilin takamarmu kuma gudummawa da kuka yi musu da saura duka, hannu sake. 14 A cikin addu'arsu dominku kuwa, zukatansu za su koma gare ku, saboda mafificin alherin da Allah ya ba ku. 15 Godiya ga Allah, saboda kyautarsa da ta wuce misali!

10 Ni Bulus da kaina, ina rokonku albarkacin tawali'u da sanyin hali na Kiristi, ni da ake yi wa kirari "marar tsanani" a cikinku, amma "mai matsawa" sa'ad da nake rabe da ku! 2 Ina rokonku cewa sa'ad da na zo kada ku tilasta ni in matsa muku, gama na tabbata zan iya tsaya wa wadanda suka ce abin da muke yi sha'anin duniya ne. 3 Ko da yake muna cikin Makaman da muke yaki da su, ba makamai na duniya, ba ma yaki kamar yadda duniya take yi. 4 Makaman da muke yaki da su, ba makamai na duniya ba ne. Sai dai na ikon Allah ne, masu rushe wuraren mafaka masu karfi. 5 Muna ka da masu gardama da kowane tunanin daga kai da yake kafa kansa gāba da sanin Allah, muna kuma jan hankalin kowa ga bautar Kiristi. 6 A abubuwa bisa-bisa ne kawai. In wani ya ganin a yalwace. 7 Ya kamata kowa yā bayar bisa ga cewa shi na Kiristi ne, ya kamata yā sāke lura cewa kamar yadda yake na Kiristi, haka mu ma jin nauyi ko don dole ba, gama Allah yana son muke. 8 Ko da zan yi gadara fiye da kima a mai bayarwa da dadin rai. 8 Allah kuwa yana da game da izinin nan namu, wanda Ubangiji ya iko yā ba ku fiye da bukatarku, domin kullum bayar saboda inganta ku, ba don rushe ku ba, ba ku wadata da kome ta kowace hanya, kuna ta ni da abin jin kunya a ciki. 9 Ba na so yā zama bayarwa hannu sake, kowane irin kyakkayawan kamar ina kofari in tsorata ku ne da wasikuna. aiki. 9 Kamar yadda yake a rubuce cewa, "Ya 10 Gama wadansu suna cewa, "Wasikunsa suna ba gajiyayyu hannu sake, ayyukansa na alheri da nauyi da kuma karfi, amma kuwa in ka gan madawwama ne." (aiōn g165) 10 To, shi da yake ba shi, ba shi da wani kwarjini, maganarsa kuma kuma albarkaci ayyukanku na alheri da yawa. cikin wasikunmu sa'ad da ba ma nan tare da 11 Za a wadatar da ku ta kowace hanya, domin ku, shi muke aikatawa sa'ad da muke nan. 12 ku ri'ka bayarwa hannu sake a kowane lokaci. Ba za mu yi karfin halin lissafta kanmu, ko

mu kwatanta kanmu da wadansu masu yabon ban nawaita wa kowa ba, gama'yan'uwan da kansu ba. Sa'ad da suke gwada kansu da kansu, suka zo daga Makidoniya sun biya bukata. Na da kuma kwatanta kansu da kansu, ba su da kiyaye kaina daga nawaita muku ta kowace hikima. **13** Amma mu kam, ba za mu yi takama hanya, zan kuma ci gaba da yin haka. **10** Ba mu zarce iyakarmu ba, sai dai za mu yi takama shakka, kamar yadda gaskiyar Kiristi take a cikin filin da Allah ya kayyade mana, filin kuwa cikina, babu wani a yankunan Akayya da zai ya kai har zuwa wurinku. **14** Ba mu wuce gona iya hana yin takaman nan tawa. **11** Don me? da iri a takamarmu ba, kamar yadda zai zama, Don ba na kaunar ku ne? Allah dai ya sani ina da a ce ba mu zo wurinku ba, gama mun kai kaunarku! **12** Zan kuma ci gaba da yin abin da har wurinku da bisharar Kiristi. **15** Fahariyamu nake yi, domin in toshe kafar mutanen nan ba fiye da yadda ya kamata take ba, ba tā kuma da suke fariya, suna nema mu daidaita da su. shafi aikin wadansu ba. Sai dai muna sa zuciya **13** Gama irin wadannan mutane manzannin bangaskiyarku ta rika karuwa, ta haka kuma karya ne, ma'aikata ne masu rudī, sun bad da fagen aikinmu a cikinku yā rika karuwa kwarai kamanni kamar su manzannin Kiristi ne. **14** da gaske. **16** Saboda mu iya yin wa'azin bishara Ba abin mamaki ba ne, gama Shaidan kansa a yankunan da suke gaba da ku. Gama ba ma so ma yana bad da kamanni kamar shi mala'ikan mu yi takama game da aikin da aka riga aka yi haske ne. **15** Don haka, ba abin mamaki ba ne, a sashen wani. **17** Amma, "Duk mai yin takama, in bayin Shaidan sun bad da kamanni kamar sai ya yi takama da Ubangiji." **18** Ai, ba mai su bayin adalci ne. A karshe, za a sāka musu yabon kansa ake amincewa da shi ba, sai dai gwargwadon ayyukansu. **16** Ina sāke fada, kada wanda Ubangiji ya yaba wa.

11 Ina fata za ku yi hakuri da'yar wautata.

Amma, ai, kun riga kun yi hakuri. **2** Ina kishinku da kishi irin na Allah. Na yi muku alkawarin aure ga miji daya, Kiristi, domin in miķa ku a gare shi kamar budurwa zalla. **3** Sai dai ina tsoro kada yā zama, kamar yadda maciji ya yaudari Hawwa'u da makircinsa, ku ma a baudar da hankalinku daga sahihiyar biyayya amintacciya ga Kiristi. **4** Gama in wani ya zo wurinku yana wa'azin wani Yesu dabam da wanda muka yi wa'azinsa, ko kuma in kun karbi wani ruhu dabam da wanda kuka karba, ko wata bishara dabam da wadda kuka karba, ya nuna kun yarda da su ke nan cikin saukinkai. **5** Amma a ganina wadancan da kuke ce da su "many manzanni" ba su fi ni da wani abu ba. **6** Mai yiwiwa ni ba horarre ba ne a magana, amma ina da sani. Mun kuwa bayyana muku wannan a sarari, ta kowace hanya. **7** Laifi ke nan ne na yi da na kaskantar da kaina, don a daga ku zuwa babban matsayi ta wurin yin muku wa'azin bisharar Allah kyauta? **8** Na yi wa wadansu ikkilisiyoyi kwace ta wurin karbar taimako daga wurinsu, domin in yi muku hidima. **9** Sa'ad da nake tare da ku kuma nake zaman rashī,

wani yā dauka ni wawa ne. Amma in kun dauke ni haka, to, sai ku karbe ni kamar yadda kuke karban wawa, domin in dan in yi takama. **17** A wannan takamata ba na magana yadda Ubangiji zai yi ba ne, sai dai magana ce irin ta wawa. **18** Da yake mutane da yawa suna takama irin ta duniya, ni ma haka zan yi. **19** Ku kam kuna da wayo sosai, har kuna jimre wa wawaye da murna! **20** Gaskiyar ita ce, kuna hakuri da duk wanda ya sa ku bauta ko ya cuce ku ko ya more ku ko ya nuna muku isa ko kuma ya mare ku a fuska. **21** Ina jin kunya in ce mun nuna kāsawa da ba mu yi wadannan abubuwān ba! Abin da wani yake da karfin hali yin takama a kai, shi ne ni ma nake karfin hali yin takama a kai. Ina magana kamar wawa ne. **22** In su Ibraniyawa ne, ni ma haka. In su Isra'ilawa ne, ni ma haka. In su zuriyar Ibrahim ne, ni ma haka. **23** In su bayin Kiristi ne, ni na fi su ma, ina magana kamar rudadde ne fa! Ai, na fi su shan fama kwarai da gaske, da shan dauri, na sha dūka marar iyaka, na sha hatsarin mutuwa iri-iri. **24** Sau biyar Yahudawa suka yi mini bulala arba'in daya babu. **25** Sau uku aka bulale ni da bulalar karfe, sau daya aka jajjefe ni da duwatsu, sau uku jirgin ruwa ya ragargaje ina ciki, na kwana na kuma yini ruwan teku yana tafiya da ni.

26 Na yi tafiye-tafiye da yawa, na sha hatsari ta wahalshe ni. **8** Sau uku na roki Ubangiji yă a koguna, na sha hatsarin'yan fashi, na sha raba ni da wannan abu. **9** Amma ya ce mini, hatsari a hannun kabilarmu, na sha hatsari "Alherina ya ishe ka, domin a cikin rashin karfi a hannun al'ummai, na sha hatsari a birane, ne ake ganin cikar ikona." Saboda haka, zan na sha hatsari a jeji, na sha hatsari a teku, na kara yin takama da farin ciki game da rashin kuma sha hatsarin'yan'uwa na karya. **27** Na yi karfina, domin ikon Yesu Kiristi yă zauna tare fama, na shan wuya, ga kuma rashin barci sau da ni. **10** Shi ya sa nake murna cikin rashin da yawa. Na san abin da ake nufin da jin yunwa karfi, da zagi, da shan wahaloli, da tsanantawa, da kishirwa, sau da yawa kuwa na kasance da da matsaloli, saboda Kiristi. Don a sa'ad da nake rashin abinci, na sha sanyi da zaman tsirara. **28** marar karfi a nan ne nake da karfi. **11** Na yi Ban da wadannan abubuwa, kowace rana ina wauta kam, amma ku ne kuke tilasta mini, ku dauke da nauyin kula da dukan ikkilisiyoyi. **29** ne kuwa ya kamata ku yaba mini, domin ba Wane ne ya rasa karfi, da ban ji shi a jikina ba? inda na kăsa wadannan mafifitmanzanni, ko Wane ne ya fădi cikin zunubi, da ban ji zafin da yake ni ba kome ba ne. **12** Abubuwan da suke wannan ba? **30** In ma lalle ne in yi takama, to, sai tabbatar da manzo, alamu, abubuwa da kuma in yi takama da abubuwan da suka nuna rashin ayyukan banmamaki, an aikata su a cikinku da karfina. **31** Allah Uban Ubangiji Yesu Kiristi, matukar nacewa. **13** Ta yaya ne darajarku ba wanda yabo ta tabbata a gare shi har abada, tă kai ta sauran ikkilisiyoyi ba, ko kuwa don ya san cewa ba karya nake yi ba. (aiōn g165) **32** A dai ban nawaita muku ba ne? Ku gafarta mini Damaskus, gwamnan da yake karkashin Sarki Aretas, ya sa tsare kofofin birnin Damaskus, ku sau na uku, ba zan kuma nawaita muku ba, don yă kama ni. **33** Amma aka saukar da ni cikin don ba kayanku nake so ba, ku nake so. Gama ba kwando ta tagar katanga, na kubuce masa.

12 Dole in ci gaba da yin takama. Ko da yake ba za tă amfanen i ba, zan yi magana a kan ru'uyoyi da wahayoyi wadanda na karfa daga Ubangiji. **2** Na san wani a cikin Kiristi wanda shekaru goma sha hudu da suka wuce an dauke zuwa sama ta uku. Ko a cikin jiki ne, ko kuwa ba a cikin jiki ba, ni dai ban sani ba, Allah ne ya sani. **3** Na kuma san cewa wannan mutum, ko a cikin jiki ne, ko kuma ba a cikin jiki ba, ni dai ban sani ba, amma Allah ne ya sani, **4** an dauke shi ne zuwa aljanna. Ya ji wadansu abubuwa wadanda ba zai iya fadarsu da kalmomi ba, abubuwan da ba a ba wa mutum damar fădi. **5** Zan yi takama game da mutum irin wannan, sai dai ni ba zan yi takama da kaina ba, sai dai a kan rashin karfina. **6** Ko da zan so yin gadara ma, ba zan zama wawa ba, gama gaskiya zan fada. Amma na bar zancen haka, don kada wani ya dauke ni fiye da yadda yake ganina, ko yadda yake jin maganata. **7** Don kada in cika da girman kai saboda wadannan mafifitan manyan wahayoyi, sai aka sa mini wata kaya a jikina wadda ta zama dan sakon Shaidan, don

ta yaya ne da daukar nauyin iyayensu ba, sai dai iyaye ne da daukar nauyin yaran. **15** Don haka ina farin ciki in kashe dukan abin da nake da shi a kanku, har in ba da kaina ma dominiku. In na kaunace ku fiye da haka, za ku rage kaunarku gare ni ne? **16** To, shi ke nan, ban nawaita muku ba. Ashe, sai ku ce dabara na yi muku, na shawo kanku ta hanyar yaudara! **17** Na cuce ku ne ta wurin wani daga cikin wadanda na aiko a gare ku? **18** Na roki Titus ya zo wurinku. Na kuma aiki dan'awanmu tare da shi. Ko Titus ya cuce ku ne? Ba ruhu daya yake bi da mu ba? Ba kuma hanya guda muka bi ba? **19** Ko tun dā can, kuna tsammani muna kăre kanmu a gare ku ne? A gabab Allah muke magana, kamar wadanda suke cikin Kiristi. Kaunatattuna, kome da muke yi, muna yi ne don inganta ku ne. **20** Gama ina tsoro, in na zo, in tarar da ku dabam da yadda nake so, ku ma ku tarar da ni dabam da yadda kuke so. Ina tsoro kada yă zama akwai fada, da kishi, da fushi mai zafi, da tsattsaguwa, da bata suna, da gulma, da girman kai, da hargitsi. **21** Ina tsoro kada sa'ad da na sâke zuwa, Allahna zai faskantar da ni a gabanku, kuma in yi bañin ciki saboda wadanda suka yi zunubi a dā, ba su

kuma tuba daga aikin kazanta, da na fasikanci, da kuma lalata da suka sa kansu a ciki ba.

13 Wannan za tă zama ziyarata ta uku a wurinku ke nan. "Dole a tabbatar da kowace magana ta bakin shaidu biyu ko uku." **2** Na riga na yi muku gargadî sa'ad da nake tare da ku a zuwana na biyu. Yanzu da ba na nan tare da ku, ina maimaita irin gargadîn nan domin in na zo ba wanda zai kubuce wa horon nan, **3** da yake kuna neman tabbacî cewa Kiristi yana magana ta wurina ne. To, ai, shi ba rarrauna ba ne a gare ku, amma kaâkarfa ne a cikinku. **4** Ko da yake tabbatacce an gicciye shi cikin rashin karfi, duk da haka, yana rayuwa bisa ga ikon Allah. Haka mu ma marasa karfi ne a cikinsa, amma ta wurin ikon Allah za mu rayu tare da shi don mu yi muku hidima. **5** Ku gwada kanku ku gani ko kuna cikin bangaskiya; ku auna kanku. Ashe, ba ku san cewa Kiristi Yesu yana cikinku ba? Sai ko in kun fâdi gwajin. **6** Ina fata za ku gane cewa ba mu fâdi gwajin ba. **7** Muna addu'a ga Allah kada ku aikata wani laifi. Ba don mutane su gani cewa mun ci gwajin ba ne, a'a, sai dai don ku yi abin da yake daidai, ko da yake zai zama kamar mun fâdi gwajin ne. **8** Kai, ba dama mu sâba wa gaskiya, sai dai mu bi bayan gaskiyar. **9** Murna muke sa'ad da ba mu da karfi, ku kuwa kuna da karfi. Addu'armu ita ce, ku zama cikakku. **10** Shi ya sa nake rubuta wadannan abubuwa, sa'ad da ba na nan tare da ku, domin sa'ad da na zo, kada yă zama mini tilas in yi muku tsanani a game da nuna ikon nan da Ubangiji ya ba ni saboda ingantawa, ba saboda rushewa ba. **11** A karshe'yan'uwa, sai wata rana. Ku yi fo'kari ku zama cikakku. Ku saurari rokona, ku zama da tunani dâya, ku yi zaman salama. Allah na kauna da salama kuwa zai kasance tare da ku. **12** Ku gaggai da juna da sumba mai tsarki. **13** Dukan tsarkaka suna gaishe ku. **14** Alherin Ubangiji Yesu Kiristi, da kaunar Allah, da zumuntar Ruhu Mai Tsarki su kasance tare da ku duka.

Galatiyawa

1 Bulus manzo, aikakke ba daga wurin mutum ba, ba kuma ta wurin mutane ba, amma ta wurin Yesu Kiristi da kuma Allah Uba, wanda ya tā da Yesu daga matattu. **2** Dukan'yan'uwan kuma da suke tare da ni a nan, Suna gai da ikkilisiyoyi a Galatiya. **3** Alheri da salama daga Allah Ubanmu da Ubangiji Yesu Kiristi, su kasance tare da ku. **4** Shi wanda ya ba da kansa saboda zunubanmu don yă cece mu daga wannan mugun zamani na yanzu, bisa ga nufin Allah wanda yake kuma Ubanmu, (aiōn g165) **5** a gare shi daukaka ta tabbata har abada abadin, Amin. (aiōn g165) **6** Ina mamaki yadda kuka yi saurin yashe wanda ya kira ku ta wurin alherin Kiristi, kuna juyewa ga wata bishara dabam **7** ya yi kōkari yă hallaka." **24** Sai suka yabi Allah wadda a gaskiya ba bishara ba ce ko kadan.

Tabbatacce wadansu mutane suna birkitar da ku, suna kuma kōkari su karkatar da bisharar Kiristi. **8** Amma ko mu, ko mala'ika daga sama ya yi wa'azin wata bishara dabam da wadda muka yi muku, bari yă zama la'ananne har abada! **9** Kamar yadda muka riga muka fada, haka yanzu ma ina kara cewa in wani yana muku wa'azin wata bishara dabam da wadda kuka karba, bari yă zama la'ananne har abada! **10** Za a ce, ina kōkarin neman amincewar mutane ne, ko amincewa ta Allah? Ko kuwa ina kōkarin faranta wa mutane zuciya ne? Da a ce har yanzu ina kōkarin faranta wa mutane zuciya ne, ai, da ban zama bawan Kiristi ba. **11** Ina so ku sani'yan'uwa, cewa bisharar da nake wa'azi, ba mutum ne ya kago ta ba. **12** Ban karbe ta daga wurin wani mutum ba, ba a kuma koya mini ita ba, a maimako, na karbe ta, ta wurin wahayi daga Yesu Kiristi ne. **13** Kun dai ji labarin rayuwata ta dā a cikin Yahudanci, yadda na tsananta wa ikkilisiyar Allah kwarai, na kuma yi kōkarin hallaka ta. **14** Na ci gaba a cikin Yahudanci fiye da yawancin Yahudawan da suke tsarana, na kuma yi kwazo kwarai ga bin al'adun kakannina. **15** Amma sa'ad da Allah, wanda ya kebe ni daga mahaifa ya kira ni ta wurin alherinsa, ya kuma gamshe shi **16** yă bayyana Dansa a cikina, domin in yi wa'azinsa cikin

Al'ummai. Ban nemi shawarar wani mutum ba. **17** Ban kuma tafi Urushalima domin in ga wadanda suka riga ni zaman manzanni ba, sai dai na hanzarta na tafi kasar Arabiya, daga bayu sai na koma Damaskus. **18** Bayan shekara uku, sai na haura zuwa Urushalima domin in sadu da Bitrus, na kuwa zauna tare da shi kwana goma sha biyar. **19** Ban ga wani a ciki sauran manzanni ba, sai dai Yakub dan'uwan Ubangiji. **20** Ina tabbatar muku a gabon Allah cewa abin da nake rubuta muku ba karya ba ne. **21** Daga bayu sai na tafi Suriya da Silisiya. **22** Ikkilisiyoyin da suke cikin Kiristi da suke a Yahudiya ba su san ni ba tukuna. **23** Sun dai sami labari ne kawai cewa, "Mutumin da dā yake tsananta mana yanzu yana wa'azin bangaskiyar da dā ya yi kōkari yă hallaka." **24** Sai suka yabi Allah saboda ni.

2 Bayan shekara goma sha hufu sai na sāke haurawa zuwa Urushalima, a wannan lokaci na tafi tare da Barnabas. Na kuma daukki Titus muka tafi tare. **2** Na tafi ne bisa ga wani wahayi. Da na kai can, sai na bayyana musu bisharar da nake wa'azi a cikin Al'ummai. Na yi haka a kebance a gabon wadanda suke shugabanni, don tsoro kada gudun da nake yi, ko kuwa na riga na yi, yă zama a banza. **3** Amma ko Titus ma da yake tare da ni, ba a ce dole sai ya yi kaciya ba, ko da yake shi mutumin Al'ummai ne. **4** Wannan zancen kaciya ya taso domin wadansu'yan'uwan karya sun shiga cikinmu domin su yi leke a kan'yancin da muke da shi a cikin Kiristi Yesu, su kuma mai da mu bayi. **5** Ba mu kuwa ba su zarafi ba ko kafan, don gaskiyar bishara ta ci gaba da kasance tare da ku. **6** Game da wadanda aka dauka a dā a kan su wani abu ne, ko wane ne su, duk daya ne a wurina; gama Allah ba ya nuna bambanci, ina dai gaya muku wadannan da suke wani abu ne a dā, ba su kara mini kome ba. **7** A maimakon haka, sun ga cewa an danka mini hakkin wa'azin bishara ga Al'ummai, kamar yadda aka danka wa Bitrus ga Yahudawa. **8** Gama Allah wanda ya yi aiki a cikin hidimar Bitrus a matsayin manzo ga Yahudawa, haka ma ya yi aiki a cikin hidimatia a matsayin manzo ga Al'ummai. **9** Yakub, Bitrus

da Yohanna wadanda suke fitattun ginshikai, **3** Ya ku Galatiyawa marasa azanci! Wa ya rufe sun karbe ni da Barnabas da hannu biyu biyu ku? A idanunku aka bayyana Yesu Kiristi sa'ad da suka gane alherin da aka ba ni. Suka gicciyeyye a sarari. **2** Zan so in san abu guda kuma yarda cewa ya kamata mu tafi wajen tak daga gare ku. Kun karbi Ruhu ta wurin Al'ummai, su kuwa su tafi wajen Yahudawa. **10** kiyaye Doka ne, ko kuwa ta wurin gaskata abin Abin da dai suka roka shi ne ya kamata mu riña da kuka ji? **3** Ashe, rashin azancinku har ya tuna da matalauta, abin nan da nake marmarin kai ga haka? Bayan kun fara da Ruhu, a yanzu yi. **11** Sa'ad da Bitrus ya zo Antiyok, na tsawata kuma da halin mutuntaka za ku karasa? **4** Ashe, masa ido da ido don laifinsa a fili yake. **12** wahaloli dabam-dabam da kuka sha sun zama Kafin wadansu mutane su zo daga wurin Ya'kub, a banza ke nan? Haka zai yiwu kuwa? **5** Allah yakan ci abinci tare da Al'ummai. Amma da ya ba ku Ruhunsa yana kuma aikata ayyukan suka iso, sai ya fara janyewa, ya kuma ware banmamaki a cikinku saboda kuna kiyaye Doka kansa daga wajen Al'ummai domin yana tsoron ne, ko kuwa domin kuna gaskatawawa abin da wadanda suke fungiyar masu kaciya. **13** Sauran kuka ji ne? **6** Ku dubi Ibrahim mana, "Ya gaskata Yahudawa suka hada kai da shi a munafincinsa Allah, aka kuwa lissafta wannan adalci ne a har Barnabas ma ya baude. **14** Da na ga cewa gare shi." **7** Ku sani fa, wadannan wadanda suka ba sa yin daidai da gaskiyar bishara, sai na gaskata, 'ya'yan Ibrahim ne. **8** Nassi ya hanga ce wa Bitrus a gabansu duka, "Kai mutumin cewa Allah zai kubutar da Al'ummai ta wurin Yahuda ne, duk da haka kana rayuwa kamar bangaskiya, ya kuwa sanar wa Ibrahim wannan Ba'al'umme ba kamar mutumin Yahuda ba. bisharar tun kafin lokaci yă yi cewa, "Dukan To, yaya aka yi, kana tilasta Al'ummai su bi al'ummai za su sami albarka ta wurinka." al'adun Yahudawa? **15** "Mu da muke Yahudawa **9** Saboda haka wadanda suke da bangaskiya ta wurin haihuwa ba Al'ummai masu zunubi ba, sun sami albarka tare da Ibrahim, mutumin **16** mun san cewa mutum ba ya samun kubuta ta bangaskiya. **10** Dukan wadanda suka dogara ga wurin kiyaye Doka, sai dai ta wurin bangaskiya kiyaye Doka la'anannu ne, gama a rubuce yake cikin Kiristi Yesu. Saboda haka, mu ma, muka cewa, "La'ananne ne duk wanda bai ci gaba da sa bangaskiyarmu cikin Kiristi Yesu don mu yi dukan abubuwana da aka rubuta a Littafin sami kubuta ta wurin bangaskiya cikin Kiristi Doka ba." **11** A fili yake ba wanda zai kubuta a ba ta wurin kiyaye Doka ba, domin ba wanda zai gaban Allah ta wurin Doka, domin "Mai adalci kubuta ta wurin bin Doka. **17** In kuwa ya zama zai rayu ta wurin bangaskiya." **12** Doka ba tă muna so mu sami zaman marasa laifi a gaban dangana ga bangaskiya ba; a maimakon haka, Allah ta wurin dogara ga Kiristi, sa'an nan an "Mutumin da ya aikata wadannan abubuwa zai same mu mu kanmu ma masu zunubi ne, ashe, rayu ta wurinsu." **13** Kiristi ya fanshe mu daga ko wannan zai nuna Kiristi yana karfafa zunubi la'anar Doka ta wurin zama la'ana saboda mu, ke nan? A'a, ko kusa! **18** In na sâke gina abin da gama a rubuce yake cewa, "La'ananne ne duk na rushe, na zama mai karyar Doka ke nan. **19** wanda aka rataye a kan itace." **14** Ya fanshe "Gama ta wurin Doka na mutu ga Doka saboda mu domin albarkar da aka yi wa Ibrahim yă zo in rayu ga Allah. **20** An gicciye ni tare da Kiristi. ga Al'ummai, ta wurin Kiristi Yesu, domin ta Yanzu ba ni ne nake raye ba, Kiristi ne yake raye wurin bangaskiya mu karbi alkawarin Ruhu. **15** a cikina. Rayuwar da nake yi a jiki, ina rayuwa 'Yan'uwa, bari in yi muku misali da rayuwarmu ce ta wurin bangaskiya cikin Dan Allah, wanda ta yau da kullum. Kamar dai yadda ba mai ya kaunace ni ya kuma ba da kansa domina. **21** kawarwa ko yă kara wani abu cikin alkawarin Ba na ajiyar alherin Allah a gefe, gama da a ce da mutane suka kafa, haka yake a wannan batu. ana samun adalci ta wurin Doka, ai, da Kiristi **16** Alkawaran nan fa ga Ibrahim ne aka fada da ya mutu a banza ke nan!" kuma wani zuriyarsa. Nassi bai ce, "da zuriyoyi ba" wanda ya nuna kamar mutane da yawa, amma "ga zuriyarka," wanda yake nufin mutum

daya, wanda shi ne Kiristi. **17** Abin da nake nufi haifaffe daga mace, haifaffe a karkashin Doka, **5** shi ne, Dokar da aka shigar ita bayan shekaru domin yā fanshi wadanda suke a karkashin doka, **430**, ba tā kawar da alkawarin da Allah ya yi saboda mu sami cikakken matsayin zaman'ya'ya. tun dā ba. **18** Gama da a ce gādon yā dangana **6** Da yake ku'ya'ya ne, sai Allah ya aiko da Ruhun a kan doka ne, ai, da ba zai dangana a kan 'Dansa a cikin zukatanmu, Ruhun da yake kira, alkawari ba; amma Allah cikin alherinsa ya ba "Abba, Uba." **7** Saboda haka kai ba bawa ba ne wa Ibrahim gādon ta wurin alkawari. **19** To, kuma, kai dā ne; da yake kuwa kai dā ne, Allah don me aka kawo Doka? An yi kari da Doka ya mai da kai magāji. **8** Dā da ba ku san Allah ne don fitowa da laifi fili har kafin na zuriyan ba, ku bayi ne ga wadanda a ainahi ba alloli ba nan ya zo, wanda aka yi wa alkawarin, an ba ne. **9** Amma yanzu da kuka san Allah, ko kuma da doka ta wurin mala'iku ne, aka kuma danka a ce Allah ya san ku, yaya kuke sāke komawa ta a hannun matsakanci. **20** Kuma akan bukaci ga ka'idodin duniya marasa karfi, abin tausayi wani a tsakani ne idan da mutum biyu ake kuma? Kuna so ku sāke komawa ga bautarsu zance, Allah kuwa daya ne. **21** To, Dokar ce ne? **10** Kuna kiyaye ranaku da watanni da lokuta tana gāba da alkawaran Allah ke nan? Sam, ko da shekaru na musamman! **11** Kai, kun ba ni kafan! Gama da a ce an ba da Dokar da tana tsoro, don ya zama kamar duk wahalar da na iya ba da rai, tabbatacce, da sai a sami adalci ta yi a kanku banza ne! **12** Ina rokonku'yan'uwa, wurin Doka. **22** Amma Nassi ya kulle kome a ku zama kamar ni, gama na zama kamar ku karkashin ikon zunubi, domin abin da aka yi Ba ku yi mini wani laifi ba. **13** Kun san rashin alkawarin nan, da ake bayar ta wurin bangaskiya lafiyar da na yi, shi ne ya yi mini hanyar da a cikin Yesu Kiristi, a ba da shi ga wadanda na kawo muku bishara da farko. **14** Ko da yake suka gaskata. **23** Kafin bangaskiyan nan tā zo, ciwona gwaji ne gare ku, ba ku yi mini reni mun kasance a daure a kurkuku a karkashin ko kyama ba. A maimakon haka, kuka karbe Doka, a kulle sai da bangaskiyar da za tā zo ni sai ka ce mala'ikan Allah, kuma sai ka ce ta bayyana. **24** Ta haka aka sa Dokar ta zama Kiristi Yesu kansa. **15** Me ya faru da dukan jagorarmu zuwa ga Kiristi don mu sami kubuta farin cikinku? Na tabbata, a lokacin, da mai ta wurin bangaskiya. **25** Yanzu da bangaskiya ta yiwuwa ne da kun ciccire idanunku kun ba ni zo, ba sauran zamanmu a karkashin Doka. **26** **16** Yanzu na zama abokin gābanku don na fada Dukanku'yan Allah ne ta wurin bangaskiya muku gaskiya ke nan? **17** Wadancan mutane cikin Kiristi Yesu. **27** Gama dukanku da aka suna neman su rinjaye ku da kwazo, amma yi muku baftisma cikin Kiristi, kuna sanye ba da kyakkyawar aniya ba. Abin da suke so da Kiristi ke nan. **28** Babu bambanci tsakanin shi ne su raba ku da mu, saboda kwazonku yā mutumin Yahuda da mutumin Al'ummai, bawa koma gare su. **18** Yana da kyau ku kasance da da'yantacce, namiji da ta mace, gama dukanku irin wannan niyya idan da nufi mai kyau ne, daya ne cikin Kiristi Yesu. **29** In kuwa ku na ku kuma kasance a haka koyaushe ba sai ina Kiristi ne, to, ku zuriyar Ibrahim ne, magāda tare da ku ba. **19** Ya ku'ya'yanā kaunatattu, ina sāke shan wahalar naķudarku, har sai Kiristi ya kahu a cikinku. **20** Da ma a ce ina tare da ku yanzu in canja muryata mana! Gama na damu kwarai saboda ku! **21** Ku gaya mini, ku da kuke so ku zauna a karkashin Doka, ba ku san abin da Doka ta ce ba ne? **22** Gama a rubuce yake cewa Ibrahim yana da'ya'ya biyu maza, daya ta wurin mace'yar aikin gidansa, daya kuma ta wurin ainihin matarsa. **23** 'Dansa na wajen mace'yar aikin gidansa ya zo bisa ga ka'idar jiki ne; amma dansa na wajen ainihin matarsa

4 Abin da nake nufi shi ne, muddin magāji
yana dan yaro ne tukuna, babu bambanci
tsakaninsa da bawa, ko da yake shi ne da
mallakar kome. **2** Yana karkashin iyayen goyonса
da masu rikon amana har yā zuwa cikar lokacin
da mahaifinsa ya sa. **3** Haka yake, sa'ad da
muke'yan yara, mun kasance cikin bauta a
karkashin ka'idodin duniya. **4** Amma da lokacin
da aka tsara ya yi sosai, sai Allah ya aiki 'Dansa,

ya zo a sakamakon alkawarin ne. **24** Za a iya Ubangiji cewa ba za ku bi wani ra'ayi dabam ba. daukan wadannan al'amura a matsayin misali, Wannan da yake rikita ku za a hukunta shi, ko domin matan nan suna misalta alkawura biyu shi wane ne. **11** 'Yan'uwa, da a ce har yanzu ina ne. Alkawari daya daga Dutsen Sinai ne yana wa'azin kaciya ne, to, me ya sa ake tsananta kuma haihuwar'ya'yan da za su zama bayi. mini har yanzu? In haka ne, ashe, an kawar Hagar ke nan. **25** Hagar tana a matsayin Dutsen da abin da yake sa tuntube game da gicciye Sinai a Arabia tana kuma kwatancin birnin ke nan. **12** Da ma a ce masu tā da hankalinku Urushalima na yanzu, gama ita baiwa ce tare din nan su yanke gabansu gaba daya mana! **13** da'ya'yanta. **26** Amma Urushalimar da take Ku'yan'uwan, an kira ku ga zama'yantattu. sama'yantacciya ce, ita ce kuma mahaifiyarmu. Amma kada ku yi amfani da'yancinku don **27** Gama a rubuce yake cewa, "Ki yi farin ciki, aikata ayyukan mutuntaka a maimakon haka, ya ke bakararriya, wadda ba ta haihuwa ki ku yi hidimar juna da kauna. **14** Dukan doka barke da murna, ki kuma tā da murya, ke an takaita a cikin umarni daya ne cewa, "Ka da ba kya nañuda; domin da yawa ne'ya'yan kaunaci mañwabcinka kamar kanka." **15** In kun macen da aka yashe, fiye da na mai miji." **28** ci gaba da cizo, kuna kuma cin naman juna, ku To, ku'yan'uwa, ku'ya'yan alkawari ne kamar yi hankali in ba haka ba za ku hallaka juna. **16** Ishaku. **29** A wuncan lokaci, wannan da wanda Saboda haka ina ce muku, ku yi rayuwa ta wurin aka haifa ta wurin ka'idar jiki ya tsananta wa Ruhu, ba za ku kuwa gamsar da sha'awace-wanda aka haifa ta ikon Ruhu. Haka ma yake sha'awacen mutuntaka ba. **17** Gama mutuntaka har yanzu. **30** Amma me Nassi ya ce? Nassi ya yana son abin da Ruhu yake ki, Ruhu kuma ce, "Kori macen nan'yar aikin gida da danta don yana son abin da mutuntaka yake ki. Wadannan dan mace'yar aikin gida ba zai taşa raba gādo biyu kuwa gāba suke da juna, har ku kāsa yin tare da da na ainihin matarka ba." **31** Saboda abin da kuke so. **18** Amma in Ruhu ne yake haka,'yan'uwa, mu ba'ya'yan mace'yar aikin bishe ku, ba ku a karkashin Doka ke nan. **19** gida ba ne, amma na ainihin matan gidan ne. Ayyukan mutuntaka kuwa a fili suke. Wato,

5 Saboda'yanci ne Kiristi ya'yantar da mu.

Sai ku tsaya daram, kada ku yarda ku sāke komawa karkashin nauyin bauta. **2** Ku lura da kalmomina! Ni Bulus ina gaya muku cewa in kuka yarda aka yi muku kaciya, wannan ya nuna Kiristi ba shi da amfani a gare ku ba ko kadan. **3** Haka kuma ina kara sanar wa kowane mutumin da ya yarda aka yi masa kaciya cewa dole yā kiyaye dukan Doka. **4** Ku da kuke kokarin kubuta ta wurin Doka an raba ku da Kiristi ke nan; kuka kuma fādī daga alheri. **5** Amma ta wurin bangaskiya muna marmarin jira adalcin da muke bege ta wurin Ruhu. **6** Gama a cikin Kiristi Yesu, kaciya ko rashin kaciya ba su da wani amfani. Abin da kawai yake da amfani shi ne, bangaskiyar da take bayyana kanta ta wurin kauna. **7** Kun yi tsere mai kyau a dā. Wa ya shige gabanku ya hana ku bin gaskiya? **8** Wannan rarrashin da ake muku ba daga wanda ya kira ku ba ne. **9** "Dan yisti kadan ne yake gama dukan curin burodi." **10** Ina da tabbacı cikin lura da kanku, domin kada maimakon dawowa

6 'Yan'uwa, in an kama wani yana cikin yin zunubi, ku da kuke masu ruhaniya ya kamata ku komo da shi a kan hanya a hankali. Amma ku

da dan'uwanku, ku ma ku fādī cikin jarraba. 2
Ku dauki nawayar jun, a haka kuwa za ku cika
dokar Kiristi. 3 In wani yana tsammani shi wani
abu ne alhali kuwa shi ba kome ba, rudin kansa
yake yi. 4 Kowa yă auna ayyukansa. A sa'an
nan ne zai iya yin takama da kansa, ba tare da
kwatanta kansa da wani ba, 5 gama kowa zai
dauki kayansa. 6 Duk haka, wanda aka koya wa
maganar Kiristi, bari yă raba abubuwan nan na
alheri tare da wanda ya koyer da shi. 7 Kada a
rude ku. Ba a yi wa Allah ba'a. Mutum yakan
girbe abin da ya shuka ne. 8 Wanda ya yi shuki
don yă gamshi mutuntakarsa, daga wannan
mutuntaka zai girbi hallaka. Wanda ya yi shuki
domin yă gamshi Ruhu, daga Ruhu zai girbi
rai madawwami. (aiōnios g166) 9 Kada mu gaji da
yin nagarta, gama a daidai lokaci za mu girbe
amfani, in ba mu fid da zuciya ba. 10 Saboda
haka, in da hali, bari mu aikata nagarta ga
dukan mutane, musamman ga wadanda suke na
iyalin masu bi. 11 Ku dubi irin manya-manyan
harufan da na yi amfani da su yayinda nake
rubuta muku da hannuna! 12 Wadanda suke son
nuna bajinta a fili suna kokari su tilasta muku
ku yi kaciya ne. Dalilin kadai da suke yin haka
shi ne don gudu kada a tsananta musu saboda
gicciyen Kiristi ne. 13 Kai, su masu kaciya ma
ba su kiyaye Doka ba, duk da haka suna so a yi
muku kaciya don su yi takama kan an yi muku
kaciya. 14 Kada in taba yin takama ga kome sai
dai a cikin gicciyen Ubangjinmu Yesu Kiristi,
wanda ta wurinsa aka gicciye duniya a gare ni,
aka kuma gicciye ni ga duniya. 15 Kaciya ko
rashin kaciya ba wani abu ba ne; abin da yake
da amfani shi ne sabuwar halitta. 16 Salama da
jinkai su tabbata ga dukan wadanda suke bin
wannan ka'ida, har ma ga Isra'il na Allah. 17 A
karshe, kada kowa yă kara damuna, gama ina
dauke da raunuka masu nuna ni bawan Ubangiji
Yesu ne. 18 'Yan'uwa! Alherin Ubangjinmu Yesu
Kiristi yă kasance tare da ruhunku. Amin.

Afisawa

1 Bulus, wanda Allah ya zaɓa don yă zama manzon Kiristi Yesu, Zuwa ga tsarkaka da suke a Afisa, da kuma suke amintattu cikin Kiristi Yesu. **2** Alheri da salama daga Allah Ubanmu da Ubangiji Yesu Kiristi, su kasance tare da ku. **3** Yabo ya tabbata ga Allah Uban Ubangijinmu Yesu Kiristi, wanda ya kawo mana kowace albarka ta ruhaniya daga sama. **4** Gama ya zaɓe mu a cikin Kiristi tun dā can, kafin ma a halicci duniya don mu zama masu tsarki da kuma marasa aibi a gabansa. **5** A cikin kauna, ya kaddara mu zama'ya'yansa na riko ta wurin Kiristi Yesu, bisa ga nufinsa na alheri. **6** Ya yi haka don mu yabi Allah saboda alherin da ya yi mana saboda mu na kaunataccen Dansa ne. **7** A cikinsa muka sami fansa ta wurin jininsa, wato, yafewar zunubanmu. Kiristi ya yi wannan saboda yawan alherin Allah **8** wanda ya ba mu babu iyaka tare da dukan hikima da fahimta. **9** Allah ya yi abin da ya nufa, ya kuma sanar mana shirin asirin da ya riga ya shiryā yă cika ta wurin Kiristi. **10** Nufinsa ke nan, idan lokaci ya cika, yă harhaɗa dukan abubuwa a karkashin ikon Kiristi, wato, dukan abubuwan da suke sama da abubuwan da suke kasa. **11** A cikinsa ne kuma aka zaɓe mu mu sami gādo daga Allah, an kuwa kaddara mu ga haka bisa ga nufin wannan da yake zartar da dukan abubuwa yadda ya yi nufi yă yi. **12** Manufar Allah ita ce cewa mu da muka fara sa bege a cikin Kiristi, mu yi zaman yabon daukakar Allah. **13** An kuma hada ku a cikin Kiristi lokacin da kuka ji sakon nan na gaskiya, wanda yake labari mai dadī na cetonku. Da kuka ba da gaskiya, sai aka yi muku alamar shaida a cikinsa da Ruhu Mai Tsarki. **14** Ruhu Mai Tsarkin nan shi ne tabbacin da Allah ya yi na cewa zai ba mu kome da ya yi alkawari, har ya sa muka sani nan gaba Allah zai ceci wadanda suke nasa. Wannan kuwa domin yabon daukakarsa ne. **15** Saboda haka, tun lokacin da na ji labarin bangaskiyarku cikin Ubangiji Yesu da kuma kaunar da kuke yi wa dukan mutanen Allah, **16** ban fasa yin godiya saboda ku ba, ina tuna da ku cikin addu'o'ina. **17** Ina ta roko cewa Allah na Ubangijinmu Yesu Kiristi, Uba Madaukaki, yă ba ku Ruhun hikima da na ganewa, domin ku san shi da kyau. **18** Ina kuma addu'a cewa zuciyarku tă waye don ku gane ko mene ne sa zuciyānan da ya kira ku a kansa, ku kuma san darajar dukiyānan wadda take ta mutanen Allah, wato, albarkunsa. **19** Ina addu'a ku san girman ikon Allah wanda ya wuce misali, wanda yake namu. Ikon da yake aiki a cikinmu, daya ne da ikon nan **20** da ya tā da Kiristi daga matattu, ya kuma sa ya zauna a hannun damansa a cikin mulkin samaniya. **21** Yanzu yana mulki a kan dukan masu sarauta, da masu iko, da masu karfi, da kuma masu mulki. Yana mulkin kome a wannan duniya, zai kuma yi mulkin duniya mai zuwa. (aiōn g165) **22** Allah ya sa kome a karkashin ikonsa, ya kuma ba shi iko a kan kome don amfanin ikkilisiya. **23** Kuma ikkilisiya ce jikinsa; ta kuma cika da Kiristi, wanda ya cika kome ta kowace hanya.

2 Ku kam, a dā ku matattu ne saboda laifofinku da kuma zunubanku. **2** Kun yi rayuwa kamar yadda sauran mutanen duniya suke yi, cike da zunubi, kuna biyayya ga sarki masu ikon sarari sama, wato, ruhun nan da yanzu yake aiki a cikin masu kin biyayya ga Allah. (aiōn g165) **3** Dukanmu a dā mun yi irin rayuwan nan a cikinsu, muna bin kwadayi da sha'awace-sha'awacen jikunanmu da tunaninmu. Kamar sauran mutane, mun cancanci fushin Allah. **4** Amma saboda yawan kaunar da yake mana, Allah, wanda yake mai yawan jinkai, **5** ya ba mu rai sa'ad da ya tashe Kiristi daga matattu. Ta wurin alherin Allah ne aka cece ku. **6** Allah ya tashe mu tare da Kiristi, ya kuma ba mu wurin zama tare da shi a cikin mulkin samaniya. **7** Allah ya yi haka domin a tsararraki masu zuwa yă nuna yalwar alherinsa da ya yi wuce misali, an bayyana alheransa da ya yi mana ta wurin Kiristi Yesu. (aiōn g165) **8** Allah ya cece ku ta wurin alheri sa'ad da kuka ba da gaskiya. Wannan kuwa ba yinku ba ne, kyauta ce daga Allah. **9** Ba kuwa saboda aikin lada ba, don kada wani yă daga kai. **10** Ai, mu aikinsa ne, an sāke halittarmu a cikin Kiristi Yesu musamman domin mu yi kyawawan ayyuka,

wadanda Allah ya tanadar mana tun da fari, mu shi ta wurin Ruhu Mai Tsarki ga manzanninsa yi. **11** Saboda haka, ku tuna dā ku Al'ummai ne da annabawansa. **6** Asirin nan kuwa shi ne bisa ga haihuwa, wadanda kuma ake kira masu cewa ta wurin bishara, Al'ummai sun zama "kaciya" sukan kira ku "marasa kaciya" (ga shi wadanda za su yi gādo tare da Isra'il, sun kuwa, kaciyar nan ta jiki ce, wadda ake yi da zama gabobin jiki daya, abokan tarayya kuma hannu). **12** Ku kuma tuna a lokacin ba ku san ga alkawaran nan a cikin Kiristi Yesu. **7** Na Kiristi ba. A ware kuke daga mutanen Isra'il, zama bawan wannan bishara ta wurin baiwar ba ku kuma da dangantaka da alkawaran da alherin Allah da aka yi mini ta wurin ikonsa Allah ya yi da su. Kun yi zama a duniyan nan da yake aiki a cikina. **8** Ko da yake ni ba kome babu bege kuma babu Allah. **13** Amma yanzu a ba ne a cikin dukan mutanen Ubangiji, aka ba cikin Kiristi Yesu, ku da dā kuke can da nesa an ni wannan baiwa mai daraja don in fada wa kawo ku kusa ta wurin jinin Kiristi. **14** Gama Al'ummai cewa saboda Kiristi akwai albarkun shi kansa shi ne salamarmu, shi ne ya kawo da suka wuce gaban misali. **9** An zabe ni in fungiyoyi biyu suka zama daya, ya kuma rushe bayyana wa dukan mutane shirin asirin nan katangan nan ta kiyayya wadda ta raba mu. **15** wanda Allah, mahaliccin kome, ya boye shekara Kiristi ya ba da jikinsa don yā kawar da doka da shekaru. (aiōn g165) **10** Nufinsa shi ne, yanzu, da dukan umarnanta da kuma ka'idointa. Ya ta wurin ikkilisiya, a sanar da hikima iri dabam-yi haka domin yā halicci sabuwar zuriya daga dabam na Allah ga masu mulki, da masu iko zuriyoyin nan biyu. Ta haka kuma ya kawo a samaniya. **11** Wannan shi ne madawwamin salama tsakaninsu. **16** A kan gicciye, Kiristi ya shirinsa, kuma an aikata shi ta wurin Kiristi kawar da kiyayyar da take tsakaninmu da juna. Yesu Ubangijinmu. (aiōn g165) **12** A cikinsa, kuma Ya kuma kawo sulhu tsakaninmu da Allah. **17** Ya ta wurin bangaskiya a cikinsa ne muke da karfin zo ya yi muku wa'zin salama; ku da kuke nesa halin zuwa kusa da Allah gabagadi. **13** Don haka, da shi, ya kuma yi wa wadanda suke kusa. **18** ina rokonku kada ku fid da zuciya saboda abin Gama ta wurinsa dukanmu za mu iya zuwa gun da ake yi mini a nan. Ai, saboda ku ne nake shan Uba ta wurin Ruhu guda. **19** Don haka, yanzu ku wahalolin nan, wannan kuwa daukakarku ce. **14** ba baki ba ne, ku kuma ba bare ba ne. Ku'yan Saboda wannan ne nake a durkushe a gaban kasa ne tare da mutanen Allah, iyalin gidan Uba, **15** wanda ya ba wa kowane iyali a sama Allah kuma. **20** Ku gini ne wanda manzanni da da kasa suna. **16** Ina addu'a cewa daga yalwar annabawa suke tushensa, Kiristi kuma shi ne daukakarsa zai karfafa ku da iko daga ciki ta dutse mafi muhimanci na ginin. **21** Ta wurinsa wurin Ruhunsa. **17** Ina addu'a domin Kiristi yā ne dukan ginin yake a hafe, shi ne kuma yake zauna a cikin zukatanku ta wurin bangaskiya. sa ginin yā yi girma, yā zama haikali mai tsarki Ina kuma addu'a saboda ku da kuka kahu sosai domin Ubangiji. **22** Ku ma sashe ne na wannan cikin kauna, **18** don ku sami iko, tare da dukan ginin da Kiristi ya yi inda Allah yake zaune ta tsarkaka, ku fahimci fāfi, tsawo, da kuma zurfin wurin Ruhunsa.

3 Saboda haka, ni Bulus, na zama dan kurkuku na Kiristi Yesu saboda ku Al'ummai. **2** Na tabbata kun ji labarin hidimar alheri na musamman da Allah ya ba ni dominiku. **3** Wannan wasika za tā fada muku kadan game da yadda Allah ya bayyana mini shirinsa na asiri. **4** A yayinda kuke karanta wannan, za ku gane abin da na sani game da wannan shirin Kiristi. **5** Ba a sanar da wannan asiri wa wani a sauran zamanai ba, amma a yanzu an bayyana

4 A matsayina na dan kurkuku saboda Ubangiji, suke daga ran Allah saboda jahilcin da yake ina rokonku ku yi rayuwar da ta dace da cikinsu ta dalilin taurarewar zukatansu. **19** Ba sa kirin da aka yi muku. **2** Kullum ku kasance damu da wani abu ko mai kyau ko marar kyau. masu sauñinkai da kuma hankali; ku zama masu Rayukansu sun cika da kowace irin kazanta da hakuri, kuna jimrewa da juna cikin kauna. **3** hadama. **20** Amma ba abin da aka koya muku Ku yi kokari sosai ku kiyaye zaman dayan nan ke nan ba sa'ad da kuka zo ga sanin Kiristi. **21** da Ruhu ya ba ku, ku yi haka ta wurin zaman Da yake kun ji duka game da shi, kuka kuma lafiya da juna. **4** Dukanku jiki daya ne, kuna koyi gaskiyar da take cikin Yesu, **22** sai ku tube kuma da Ruhu guda. An ba ku bege guda sa'ad tsohon mutumin nan naku da kuma rayuwarku da aka kira ku. **5** Ubangiji daya, bangaskiya ta dā, wadda take lalacea saboda sha'awace-daya, baftisma kuma daya, **6** Allah daya Uban sha'awacen da suke rude ku. **23** A maimakon duka, wanda yake a bisa duka, ta wurin duka, a haka, bari Ruhu yā sabunta tunaninku da kuma cikin duka kuma. **7** Amma ga kowanenmu an halayenku. **24** Ku sanya sabon halin nan da aka ba da alheri bisa ga yadda Kiristi ya rarraba. halitta bisa ga kamannin Allah, halin nan kuwa, **8** Shi ya sa aka ce, “Sa'ad da ya hau sama, ya yā bayyana cikin adalci, da zaman tsarki. **25** bi da kamamu kamar tawagarsa ya kuma ba Saboda haka dole kowanenku yā bar yin karya, da baye-baye ga mutane.” **9** (Me ake nufin da yā kuma riķa fada wa maķwabcinsa gaskiya, “ya hau,” in ba cewa dā ya sauka can karfashin gama dukanmu gabobi jiki daya ne. **26** “Cikin kasa ba? **10** Shi wannan da ya sauka din, shi fushinku kada ku yi zunubi.” Kada ku bar rana ne kuma ya hau zuwa can sama, kai, gaba da ta fādī kuna fushi, **27** kada kuma ku ba wa Iblis sammai, don mulkinsa yā cika duniya gaba dama. **28** Duk wanda yake sata, sai yā daina daya.) **11** Saboda haka Kiristi kansa ya ba wa sata, dole kuma yā yi aiki, yā yi wani abu mai wadansu baiwa su zama manzanni, wadansu amfani da hannuwansa, don yā sami abin da zai su zama annabawa, wadansu su zama masu iya raba da masu bukata. **29** Kada wata kazamar wa'azi, wadansu kuma su zama fastoci, da kuma magana ta fita daga bakunanku, sai dai abin malamai. **12** Ya yi haka don yā shirya mutanensa da yake da amfani don gina wadansu bisa ga saboda ayyukan hidima, don a gina jikin Kiristi. bukatunsu. Ta haka maganarku za tā zama da **13** Wannan zai ci gaba har sai mun zama daya a amfani ga masu jinta. **30** Kada kuma ku bata cikin bangaskiya da kuma ta wurin fahimtarlu wa Ruhu Mai Tsarki na Allah rai, wanda da shi na Dan Allah. Sa'an nan za mu zama balagaggū, aka hatimce ku da shi don ranar fansa. **31** Ku kamar yadda Kiristi yake, mu kuma zama gaba rabu da kowane irin dacin rai, haushi da hasala, daya cikakku kamar sa. **14** An yi wannan kuwa fada da bata suna, ku rabu da kowace irin keta, don kada mu koma zama kamar yara, muna ta **32** Ku yi alheri, ku kuma ji tausayin juna, kuna canja zukatanmu game da abin da muka gaskata gafarta wa juna, kamar yadda a cikin Kiristi, don kawai wani ya fada mana wani abu dabam, Allah ya gafarta muku.

ko domin wani ya yi wayo ya rude mu, ya sa karya ta zama kamar gaskiya. **15** Ya kamata kullum kauna tā sa mu fada gaskiya. Ta haka za mu yi girma a kowace hanya, mu kuma zama kamar Kiristi, wanda yake kan **16** dukan jiki. Shi ne ya hade jiki duka, ya kuma sa dukan gabobin jiki suna aiki daidai, yayinda kowace gaba take aikinta cikin kauna. **17** To, ina dai fada muku, ina kuma nace fada muku a cikin Ubangiji, cewa kada ku ci gaba da yin rayuwa kamar yadda Al'ummai suke yi, masu banzan tunani. **18** Suna a cikin duhu a fahimtarlu, kuma a rabe

5 Ku zama masu koyi da Allah, kamar kaunatattun'ya'ya, **2** ku kuma yi rayuwar kauna, kamar yadda Kiristi ya kaunace mu, har ya ba da kansa dominmu a matsayin sadaka mai kanshi da kuma hadaya ga Allah. **3** Kada a ma ambaci fasikanci, da kowane irin aikin lalata, ko kwadayi a tsakaninku, domin bai dace da mutane masu tsarki na Allah ba. **4** Haka ma bai kamata a sami datti, kazamar magana, ko zancen banza a cikinku ba, domin ba su dace ba, a maimakon haka sai ku yi ta yin godiya.

5 Ku dai tabbata, ba wani mai fasikanci, ko don yă miķa wa kansa ikkilisiya mai daukaka mai aikin lalata, ko mai kwadayin (wanda shi da kuma mai tsarki, marar aibi, marar tabo, da da mai bautar gumaka daya ne), da yake da kuma marar lahani. 28 Don haka, dole maza gādo a mulkin Kiristi da na Allah. 6 Kada wani su kaunaci matansu kamar yadda suke kaunar yă rude ku da kalmomin wofi, gama saboda jikunansu. Wanda yake kaunari matarsa, yana wadannan abubuwa ne fushin Allah yake zuwa kaunari kansa ne. 29 Gama ba wanda ya taba a kan marasa biyayya. 7 Saboda haka kada ku kin jikinsa, sai dai yă ciyar da shi, yă kuma hada kai da su. 8 Gama a dā zukatanku sun kula da shi, kamar yadda Kiristi yake yi wa cika da duhu, amma yanzu ku haske ne a cikin ikkilisiya, 30 gama mu gabobin jikinsa ne. 31 Ubangiji. Ku yi rayuwa kamar'ya'yan haske "Saboda haka mutum yakan bar mahaifinsa da 9 (domin amfanin haske ya funshi nagarta, mahaifiyarsa, yă manne wa matarsa, su biyun adalcı, da kuma gaskiya) 10 ku nemi abin da su zama jiki daya." 32 Wannan babban asiri zai gamshi Ubangiji. 11 Ku yi nesa da ayyukan ne, amma na dauke shi a matsayin kwatanci duhun da mutane suke yi, a maimakon haka, ne na Kiristi da ikkilisiya. 33 Duk da haka, ku tuna su. 12 Gama abin kunya ne a ma fadi dole kowannenku yă kaunaci matarsa kamar abubuwan da marasa biyayya suke yi a boye. yadda yake kaunari kansa, kuma dole matar tă 13 Duk abin da aka kawo a gaban haske ana yi biyayya ga mijinta.

iya ganinsa, kuma duk abin da aka haskaka yakan zama haske. 14 Shi ya sa aka ce, "Ka farka, ya kai mai barci, ka tashi daga matattu, Kiristi kuwa zai haskaka ka." 15 Sai ku yi hankali sosai da yadda kuke rayuwa, kada ku zama kamar marasa hikima, sai dai kamar masu hikima. 16 Ku kuma yi matukar amfani da kowane zarafi, don kwanakin nan mugaye ne. 17 Saboda haka kada ku zama wawaye, sai dai ku fahimci ko mene ne nufin Ubangiji. 18 Kada ku bugu da ruwan inabi, wanda yake kai ga lalaci. A maimako haka, ku cika da Ruhu. 19 Ku yi zance da junna cikin zabura, da wafoķi, da kuma wafoķin ruhaniya. Ku rera, ku kuma yi kide-kife a zuciyarku ga Ubangiji. 20 Kullum ku dinga yin amfani da sunan Ubangijinmu Yesu Kiristi, kuna gode wa Allah Uba a kome. 21 Ku yi biyayya da junna saboda bangirmar da kuke nuna wa Kiristi. 22 Matan aure, ku yi biyayya ga mazanku, kamar ga Ubangiji ne kuke yi. 23 Gama miji shi ne kan mace, yadda Kiristi yake kai da kuma Mai Ceton ikkilisiya, wadda take jikinsa. 24 To, kamar yadda ikkilisiya take biyayya ga Kiristi, haka ma ya kamata mata su yi biyayya ga mazansu cikin kome. 25 Maza, ku kaunaci matanku, kamar yadda Kiristi ya kaunaci ikkilisiya, ya kuma ba da kansa dominta. 26 Ya mai da ikkilisiya ta zama mai tsarki ta wurin ikon maganarsa, ya kuma tsabtacce ta ta wurin wanke ta da ruwa. 27 Kiristi ya yi haka

6 Ku'ya'ya, ku yi biyayya ga iyayenku, gama ku na Ubangiji, abin da ya dace ku yi ke nan. 2 Doka ta farko wadda aka hada da alkawari ita ce, "Ka girmama mahaifinka da mahaifiyarka, 3 don ka zauna lafiya, ka kuma yi tsawon rai a duniya." 4 Ku kuma iyaye, kada ku tsokane'ya'yanku. Ku yi musu reno mai kyau. Ku koyar da su, ku kuma gargade su game da Ubangiji. 5 Ku bayi, ku yi biyayya ga iyayengijinku na duniya. Ku nuna musu halin bangirma, kuna kuma yin musu biyayya cikin dukan abu, da zuciya daya kamar ga Kiristi kuke yi. 6 Ku yi aiki sosai, ba don kawai ku gamshe su sa'ad da suke kallonku ba. Da yake ku bayin Kiristi ne, ku aikata nufin Allah da dukan zuciyarku. 7 Ku yi aikinku da kyakkyawar niyya, sai ka ce ga Ubangiji kuke yi, ba mutane ba. 8 Gama kun san cewa Ubangiji zai ba da lada ga kowa gwargwadon kowane aiki nagarin da ya yi, ko shi bawa ne, ko'yantacce. 9 Ku kuma masu bayi, dole ku bi da bayinku da kyau. Ku daina ba su tsoro. Ku tuna, ku da su, Maigida daya kuke da shi a sama, kuma ba ya nuna bambanci. 10 A karshe, bari karfin ikon Ubangiji yă ba ku karfi. 11 Ku yafa dukan kayan yakin da Allah yake bayarwa, don ku iya käre kanku daga dabarun Shaifan. 12 Gama ba da mutane da suke nama da jini ne muke yaki ba. Muna yaki ne da ikoki, da hukumomi, da masu mulkin duhu, da kuma a ikokin da suke cikin a

sararin sama. (aiōn g165) 13 Saboda haka sai ku yafa dukan kayan yaki na Allah, domin sa'ad da ranar mugun nan ta zo, ku iya yin tsayin daka, bayan kuma kuka gama kome, ku dāge. 14 Saboda haka fa ku dāge, ku sa gaskiya tā zama damararku, adalcí yă zama sulkenku, 15 shirin kai bisharar salama yă zama kamar takalmi a kafafunku. 16 Ban da wadannan kuma, ku dauki garkuwär bangaskiya, wadda za ku iya kashe dukan kibiyoyin wutär Mugun nan da ita. 17 Ku kuma dauki hular kwano na ceto, da takobin Ruhu, wato, Maganar Allah. 18 A koyaushe ku kasance kuna addu'a da rokö ta wurin ikon Ruhu ba fasawa. A kan wannan manufa ku zauna a fadake da matukar naci, kuna yin wa dukan mutanen Ubangiji addu'a. 19 Ku kuma yi addu'a domina, don duk sa'ad da na bude bakina, in sami kalmomi babu tsoro, don in sanar da asirin bishara, 20 wadda nake jakadanta cikin sarköki. Ku yi addu'a don in iya yin shelarta babu tsoro, yadda ya kamata in yi. 21 Tikikus, kaunataccen dan'uwa da kuma amintaccen bawa cikin Ubangiji, zai fada muku kome, domin ku ma ku san yadda nake, da kuma abin da nake yi. 22 Na aike shi gare ku musamman don wannan, domin ku san yadda muke, yă kuma karfafa ku. 23 'Yan'uwa, salama tare da kauna da kuma bangaskiya daga Allah Uba da Ubangiji Yesu Kiristi su kasance tare da ku. 24 Alheri yă tabbata ga dukan masu kaunar Ubangiji Yesu Kiristi da kauna marar karewa.

Filibbiyawa

1 Bulus da Timoti, bayin Kiristi Yesu, Zuwa ga dukan tsarkaka cikin Kiristi Yesu a Filibbi, tare da masu kula da Ikkilishiya da kuma masu hidima. **2** Alheri da salama daga Allah Ubanmu da kuma Ubangiji Yesu Kiristi, su kasance tare ku. **3** Ina gode wa Allahna a kowane lokacin da na tuna da ku. **4** A cikin dukan addu'o'ina dominiku duka, nakan yi addu'a da farin ciki kullum **5** saboda tarayyarku a cikin bishara daga ranar farko har yă zuwa yanzu, **6** da tabbacin cewa wanda ya fara kyakkyawan aikin nan a cikinku, zai kai shi ga kammalawa har yă zuwa ranar Kiristi Yesu. **7** Daidai ne in yi wannan tunani game da dukanku, da yake kuna a zuciyata; domin ko ina daure cikin sarkoči ko ina kāre bishara ina kuma tabbatar da ita, dukanku kuna tarayya cikin alherin Allah tare da ni. **8** Allah shi ne shadata, ya san yadda nake kaunarku duka da kaunar Kiristi Yesu. **9** Addu'ata ita ce kaunarku tă yi ta cin gaba da karuwa cikin sani da kuma surfin ganewa, **10** don ku iya rarrabe abin da yake mafi kyau, ku kuma zama da tsarki, marasa aibi har yă zuwa ranar Kiristi, **11** cikakku da sakamakon aikin adalci da yake zuwa ta wurin Yesu Kiristi, zuwa ga daukakar Allah da kuma yabonsa. **12** To, ina so ku sani'yan'uwa, cewa abin da ya faru da ni ya sa cin gaban bishara. **13** Ta haka, ya zama sananne ga dukan masu gadin fada da kuma ga kowa cewa an daure ni da sarkoči saboda Kiristi. **14** Saboda sarkočina, yawancin'yan'uwa cikin Ubangiji sun sami karfafawa su yi maganar Allah gabagadi da kuma babu tsoro. **15** Gaskiya ce cewa wadansu suna yin wa'azin Kiristi saboda kishi da neman fada, amma wadansu da nufi mai kyau suke yi. **16** Na biye suna yin haka cikin kauna, da sanin cewa an sa ni a nan ne domin kāriyar bishara. **17** Na farin dai suna wa'azin Kiristi da sonkai ne, ba da zuciya daya ba, a sonsu, su wahalar da ni a cikin sarkoči. **18** Me kuma? Ta ko yaya dai, ko da gangan, ko da gaske, ana shelar Kiristi. Domin wannan kuwa ina farin ciki. I, zan kuwa ci gaba da farin ciki, **19** gama na san cewa ta wurin addu'o'inku da kuma taimako daga Ruhun Yesu Kiristi, abin da ya same ni zai zama sanadin kubutata. **20** Ina saurara da marmari da kuma bege cewa ba zan taşa shan kunya ba, sai dai zan sami issashen karfin hali yanzu kamar kulum, za a daukaka Kiristi a jikina, ko ta wurin rayuwa ko kuma ta wurin mutuwa. **21** Gama a gare ni, rai Kiristi ne, mutuwa kuma riba ce. **22** In zan ci gaba da rayuwa a cikin jiki, wannan zai zama aiki mai amfani a gare ni. Duk da haka me zan zaba? Ban sani ba! **23** Na rasa wanda zan zaba cikin biyun nan. Ina sha'awa in yi kaura in zauna tare da Kiristi, wannan kuwa ya fi kyau nesa ba kusa ba; **24** amma ya fi muku muhimmanci in rayu cikin jiki. **25** Na tabbata haka ne, na kuwa san zan wanzu in zauna tare da ku duka, domin ku ci gaba, bangaskiyarku tana sa ku farin ciki, **26** domin ta wurin kasancewata tare da ku, farin cikinku cikin Kiristi Yesu zai cika sosai ta dalilina. **27** Kome ya faru, ku yi zaman da ya cancanci bisharar Kiristi. Ta haka, ko na zo na gan ku, ko ban zo ba, in ji labari cewa kun tsaya da karfi a cikin ruhu daya, kuna fama kamar mutum daya saboda bangaskiyar bishara **28** ba tare da kun ji tsoron wadanda suke gāba da ku ta kowace hanya ba. Wannan alama ce a gare su cewa za a hallaka su, amma a gare ku za a cece ku, wannan tabbacin kuwa daga wurin Allah ne. **29** Gama an ba ku zarafi a madadin Kiristi cewa ba gaskatawa da shi kadai ba kuka yi ba, har ma ku sha wahala dominsa, **30** da yake kuna shan faman da kuka gan na sha, kuna kuma jin cewa har yanzu ina sha.

2 In kuna da wata karfafawa daga tarayya da Kiristi, in da wata ta'aziyya daga faunarsa, in da wani zumunci da Ruhu, in da juyayi da tausayi, **2** to, sai ku sa farin cikina yă zama cikakke ta wurin kasance da hali daya, kuna kauna daya, kuna zama daya cikin ruhu da kuma manufa. **3** Kada ku yi kome da sonkai ko girman kai, sai dai cikin tawali'u, ku dauki wadansu sun fi ku. **4** Bai kamata kowannenko yă kula da sha'anin kansa kawai ba, sai dai yă kula da sha'anin wadansu ma. **5** A cikin dangantakarku da juna, ya kamata halayenku su zama kamar na Kiristi Yesu. **6** Wanda, ko da

yake cikin ainihin surar Allah yake, bai mai da yake dan sakonku, wanda kuka aika domin yă daidaitakansa nan da Allah wani abin rikewa biya mini bukatuna. **26** Gama yana marmarin kam-kam ba, **7** amma ya mai da kansa ba kome ganinku duka ya kuma damu domin kun ji cewa ba, yana daukan ainihin surar bawa, aka yi shi ya yi rashin lafiya. **27** Ba shakka ya yi rashin cikin siffar mutum. **8** Aka kuma same shi a lafiya, har ya kusa mutuwa. Amma Allah ya kamannin mutum, ya kaskantar da kansa ya nuna masa jinkai, ba shi kadai ba amma har da kuma zama mai biyayya wadda ta kai shi har ni ma, don yă rage mini bañin ciki kan bañin mutuwa, mutuwar ma ta gicciye! **9** Saboda haka ciki. **28** Saboda haka na yi niyya kwarai in aike Allah ya daukaka shi zuwa mafificin wuri ya shi wurinku, don sa'ad da kuka sâke ganinsa kuma ba shi sunan da ya fi dukan sunaye, **10** za ku yi murna, ni kuma in rage damuwa. **29** don a sunan Yesu kowace gwiwa za tă durkusa, Ku marabce shi cikin Ubangiji da farin ciki a sama da a kasa da kuma a karkashin kasa, **11** mai yawa, ku kuma girmama mutane irinsa, **30** kowane harshe kuma yă furta cewa Yesu Kiristi domin ya kusa yă mutu saboda aikin Kiristi, ya Ubangiji ne, don daukakar Allah Uba. **12** Saboda yi kasai da ransa don yă cikasa taimakon da ba haka, ya abokaina kaunattattu, kamar yadda ku iya yi mini ba.

kullum kuke biyayya ba kawai sa'ad da ina nan ba, amma yanzu da ba na nan tare da ku, ku ci gaba da yin ayyukan cetonku da tsoro da kuma rawan jiki, **13** gama Allah ne yake aiki a cikinku, don ku nufa ku kuma aikata bisa ga nufinsa mai kyau. **14** Ku yi kome ba tare da gunaguni ko gardama ba, **15** don ku zama marasa abin zargi, sahentai'ya yan Allah, wadanda ba su da laifi, a zamanin mutane karkatattu, kangararru, wadanda kuke haskakawa a cikinsu kamar fitilu a dunia **16** kuna kuwa cin gaba da riñe maganar rai domin in yi takama a ranar Kiristi cewa ban yi gudu ko fama a banza ba. **17** Amma ko da ana tsiyaye jinina kamar hadaya ta sha a kan hadaya da kuma hidimar da take fitowa daga bangaskiyarku, ina murna ina kuma farin ciki da ku duka. **18** Haka ma ya kamata ku yi murna ku kuma yi farin ciki tare da ni. **19** Ina sa rai a cikin Ubangiji Yesu cewa zan aika da Timoti zuwa gare ku ba da dadewa ba, don ni ma in ji dadî sa'ad da na ji labarinku. **20** Ba ni da wani kamar sa, wanda yake da ainihin sha'awa a zaman lafiyarku. **21** Gama kowa yana lura da al'amuran kansa ne kawai, ba na Kiristi Yesu ba. **22** Amma, ai, kun san darajar Timoti yadda muka yi bautar bishara tare, kamar da da mahaifinsa. **23** Saboda haka, ina sa rai, in aike shi da zarar na ga yadda abubuwa suke a nan. **24** Ni kuma ina da tabbacî a cikin Ubangiji cewa zan zo ba da dadewa ba. **25** Amma ina gani ya dace in aika da Afaforiditus, dan'uwan, abokin aikina da kuma abokin famana, wanda kuma

3 A karshe, yan'uwan, ku yi farin ciki a cikin Ubangiji! Ba abin damuwa ba ne a gare ni in sâke rubuta muku irin wadannan abubuwa, domin lafiyarku ne. **2** Ku yi hankali da wadancan karnuka, wadancan mutane masu aikata mugunta, wadancan masu yankan jiki. **3** Gama mu ne masu kaciya, mu da muke yi sujada ta wurin Ruhun Allah, mu da muke takama a cikin Kiristi Yesu, mu da ba mu dogara da ayyukan da ake gani ba, **4** ko da yake ni kaina ina da dalilan dogara da haka. In kuwa akwai wani wanda yake tsammani yana da dalilan dogara ga jiki, ni fa na fi shi, **5** an yi mini kaciya a rana ta takwas, asalina Isra'ilâne, na kabilan Benyamin, mutumin Ibraniyawa dan Ibraniyawa; bisa ga doka kuwa ni Bafarisije ne; **6** wajen himma kuwa, ni mai tsananta wa ikkilisiya ne, wajen aikin adalci bisa ga hanyar doka, ni marar laifi ne. **7** Amma abin da dâ ya zama mini riba yanzu, na dauka hasara ce saboda Kiristi. **8** Me kuma ya fi, na dauki dukan abubuwa hasara ne in aka kwatanta da mafificiyan girman sanin Kiristi Yesu Ubangijina, wanda saboda shi ne na yi hasarar kome. Na mai da su kayan wofi, domin in sami Kiristi **9** a kuma same ni a cikinsa, ba da wani adalcin kaina wanda yake zuwa daga bin doka ba, sai dai adalcin da yake samuwa ta wurin bangaskiya a cikin Kiristi, adalcin da yake fitowa daga Allah da kuma yake zuwa ta wurin bangaskiya. **10** Ina so in san Kiristi da ikon tashinsa daga matattu da kuma zumuncin

tarayya cikin shan wahalarsa, in kuma zama cikin abu duka, ku gabatar da roke-rokenku ga kamar sa a cikin mutuwarsa, **11** yadda kuma ko Allah ta wurin addu'a da roko, tare da godiya. **7** ta yaya, in kai ga tashin nan daga matattu. **12** Ba Salamar Allah, wadda ta wuce dukan fahimta, za cewa na riga na sami dukan wannan ba ne, ko tā tsai da zukatanku da tunaninku cikin Kiristi kuma an riga an mai da ni cikakke ba, sai dai ina Yesu. **8** A karshe,'yan'uwa, duk abin da yake nacewa don in kai ga samun abin da Kiristi Yesu na gaskiya, duk abin da yake na girmamawa, ya rike ni saboda shi. **13** 'Yan'uwa, ban dauki duk abin da yake daidai, duk abin da yake da kaina a kan cewa na riga na sami abin ba. Sai dai tsarki, duk abin da yake kyakkyawa, duk abin abu guda nake yi. Ina mantawa da abin da yake da yake na sha'awa, in ma wani abu mafifici bay, ina kuma nacewa zuwa ga samun abin da ne, ko ya cancanci yabo, ku yi tunani a kan yake gaba, **14** ina nacewa gaba zuwa ga manufar, irin abubuwan nan. **9** Duk abin da kuka koya don in sami ladar da Allah ya yi mini na kirin ko kuka karfa ko kuka ji daga wurina, ko kuka nan zuwa sama a cikin Kiristi Yesu. **15** Dukanmu gani a cikina, ku yi aiki da shi. Allah na salama da muka balaga ya kamata mu yi wannan irin kuma zai kasance tare da ku. **10** Na yi farin ganin abubuwa. In kuwa saboda wani dalili ciki sosai ga Ubangiji don yanzu kun sāke nuna tunaninku ya yi dabam, Allah zai bayyana muku kun kula da ni. Ko da yake dā ma kun kula da wannan ma. **16** Sai dai a duk inda muka kai, mu ni sai dai ba ku sami dama ku nuna mini ba. ci gaba da haka. **17** Ku hada kai da wadansu **11** Ba na fadin haka domin ina cikin bukata, cikin bin gurbina, ku kuma lura da wadanda gama na koya yadda zan gamsu a cikin kowane suke rayuwa bisa ga ka'idar da muka ba ku. **18** hali. **12** Na san mene ne zaman rashi, na kuma Gama kamar yadda na sha gaya muku yanzu san mene ne zaman samu. Zan iya zama cikin kuma ina sāke gaya muku har ma da hawaye, kowane hali, ko cikin koshi ko cikin yunwa, wadansu da yawa suna rayuwa kamar abokan ko cikin yalwa ko kuma cikin fatara. **13** Ina gāban gicciyen Kiristi. **19** Kaddararsu hallaka ce, iya yin kome ta wurin wannan wanda yake ba allahnus cikinsu ne, rashin kunyarsu shi ne abin ni karfi. **14** Duk da haka kun kyauta da kuka fahariyarsu. Hankalinsu yana kan kayan duniya. yi tarayya da ni cikin wahalolina. **15** Ban da **20** Amma mu'yan mulkin sama ne. Muna kuma haka, kamar yadda ku Filibbiyawa kuka sani, a jira zuwan Mai Ceto daga can, Ubangiji Yesu farkon kwanakin da kuka ji bishara, sa'ad da na Kiristi, **21** shi ne mai ikon kawo dukan abubuwa tashi daga Makidoniya, babu wata ikkilisiyar karkashin mulkinsa. Ta wurin ikon nan nasa zai da tā yi tarayya da ni a fannin bayarwa da sāke jikin nan namu na kasfanci, yā mai da shi karba, sai ku kadai; **16** gama ko sa'ad da nake a kamar jikin nan nasa na daukaka.

4 Saboda haka'yan'uwna, ku da nake kauna, nake kuma marmarin ganinku, ku da kuke farin cikina da kuma rawanina, ku dāge ga Ubangiji, ya ku kaunatattuna! **2** Ina rokon Yuwodiya ina kuma rokon Sintike, su yi zaman lafiya da junna saboda su na Ubangiji ne. **3** I, ina kuma rokonka, abokin famata, ka taimaki matan nan wadanda suka yi fama aikin bishara tare da ni, haka ma Kilemen da kuma sauran abokan aikina, wadanda sunayensu suna cikin littafin rai. **4** Ku yi farin ciki a cikin Ubangiji kulum. Ina sāke gaya muku ku yi farin ciki! **5** Bari kowa yā kasance da saušinkai. Ubangiji ya yi kusan zuwa. **6** Kada ku damu game da kome sai dai a

Tessalonika ma, kun aiko mini da taimako sau da sau sa'ad da nake cikin bukata. **17** Ba cewa ina neman kyauta ba ne, sai dai ina neman abin da za a kara a kan ribarku. **18** An biya ni duka, biyan da ya wuce misali. Bukatata ta biya, da yake na karbi kyautarku da kuka aiko ta hannun Afaforiditus. Baiwa mai kanshi, hadaya abar karba, mai faranta wa Allah rai. **19** Allahna kuma zai biya dukan bukatunku bisa ga daukakar wadatarsa cikin Kiristi Yesu. **20** Daukaka ta tabbata ga Allahnmu da Ubanmu har abada abadin. Amin. (aiōn g165) **21** Ku gai da dukan tsarkaka cikin Kiristi Yesu.'Yan'uwan da suke tare da ni suna gaishe ku. **22** Dukan tsarkaka suna gaishe ku, musamman wadanda

suke na gidan Kaisar. 23 Alherin Ubangiji Yesu
Kiristi yă kasance da ruhunku. Amin.

Kolossiyawa

1 Bulus, wanda Allah ya zaſa don yă zama manzon Kiristi Yesu, da kuma daga Timoti dan'uwamnu, **2** Zuwa ga tsarkaka da kuma amintattun'yan'uwa cikin Kiristi da suke a Kolossi. Alheri da salama daga Allah Ubanmu, su kasance tare da ku. **3** Kullum muna gode wa Allah, Uban Ubangijinmu Yesu Kiristi, sa'ad da muke addu'a dominiku. **4** Gama mun ji labarin bangaskiyarku a cikin Yesu Kiristi da kuma kaunar da kuke yi saboda dukan tsarkaka. **5** Kuna yin haka ne kuwa domin abin da kuke bege yana a ajiye a sama. Kun riga kun ji game da wannan bege sa'ad da kuka gaskata safon nan na gaskiya wanda shi ne bisharar **6** da ta zo muku. Ko'ina a duniya wannan bishara tana yi ta haihuwa tana kuma girma, kamar yadda take yi a cikinku tun daga ranar da kuka ji ta kuka kuma fahimci alherin Allah cikin dukan gaskiyarta. **7** Kun koyi wannan gaskiya daga wurin Efafaras, kaunataccen abokin hidimarmu, wanda yake amintacce mai hidimar Kiristi a madadinmu, **8** wanda kuma ya fada mana kaunar da kuke yi cikin Ruhu. **9** Shi ya sa tun daga ranar da muka sami labarin, ba mu fasa yin addu'a dominiku ba. Kullum muna rokon Allah yă sa ku san kome da yake so ku yi, domin ku sami hikima ta Ruhu, ku kuma sami ganewar kome duka. **10** Ta haka za ku yi rayuwa wadda ta dace da Ubangiji, ku kuma gamshe shi a ta kowace hanya, kuna yin aiki mai kyau ta kowace hanya, kuna kuma yin girma cikin sanin Allah. **11** Allah yă karfafa ku da dukan iko bisa ga daukakar karfinsa domin ku kasance da jimrewa sosai da kuma hakuri, cikin farin ciki **12** kuna gode wa Uba, wanda ya sa kuka cancanci ku sami rabo a gădon tsarkaka a cikin mulkin haske. **13** Gama ya riga ya cece mu daga mulkin duhu ya kuma kawo mu cikin mulkin Dan da yake kauna, **14** wanda ta wurinsa muka sami fansa da kuma gafarar zunubai. **15** Kiristi shi ne surar da ake gani na Allah wanda ba a iya gani, dan fari a kan dukan halitta. **16** Ta wurinsa aka halicci dukan abu, abubuwan da suke cikin sama da abubuwan da suke a duniya, wadanda ake gani, da wadanda ba a gani, ko kursiyoyi ko ikoki ko masu mulki ko hukumomi; an halicci dukan abu ta wurinsa da kuma dominisa ne. **17** Ya kasance kafin dukan abu, kuma a cikinsa ne dukan abubuwa suke a harhađe. **18** Shi ne kuma kan ikkilisiya, wadda take jikinsa. Shi ne mafari da kuma na farko da ya tashi daga matattu, domin a cikin kowane abu yă zama maffifici. **19** Gama Allah ya ji dadi yă sa dukan cikarsa ta kasance a cikin Kiristi, **20** ta wurin Kiristi ne ya komar da kome zuwa ga kansa. Ya kawo salama ga abubuwan da suke kasa da abubuwan da suke sama, ta wurin jinin Kiristi da ya zubar a kan gicciye. **21** A dă kuna a ware da Allah, kuka kuma zama abokan găba a cikin tunaninku saboda mugun halinku. **22** Amma Dansa ya zama mutum ya kuma mutu. Saboda haka Allah ya yi sulhu da ku, yanzu kuwa ya bar ku ku tsaya a gabansa da tsarki, marasa aibi, da kuma marasa abin zargi. **23** Sai ku ci gaba cikin bangaskiyarku, kuna tsaye a kafe kuma tsayayyu, ba tare da gusawa daga begen da kuka ji daga bishara ba. Wannan ita ce bisharar da kuka ji wadda aka yi shelarta ga kowace halittar da take karkashin sama, wadda kuma ni Bulus, na zama mai hidimarta. **24** Yanzu, ina farin ciki saboda wuyar da nake sha dominiku, don ta wurin wuyan nan zan cika abin da ya rage na wuyar da Kiristi ya sha saboda jikinsa, wato, ikkilisiya. **25** Na zama mai hidimar ikkilisiya bisa ga aikin nan da Allah ya ba ni amana saboda ku, domin in sanar da maganar Allah sosai. **26** Wannan magana da nake gaya muku asiri ne da yake a boye tun zamanai masu yawa, wanda yanzu aka bayyana ga tsarkaka. (aiōn g165) **27** Su ne Allah ya so yă sanar da yadda irin yalwar daukakar asirin nan take a cikin al'ummai, asirin nan kuwa shi ne Kiristi a cikinku, begen daukakar da za a bayyana. **28** Saboda haka ko'ina muka tafi, muna shela, muna gargadči, muna kuma koyar da kowa da dukan hikima, don mu miša kowa cikakke a cikin Kiristi. **29** Don haka ne ina fama, ina kuma kofari da duk karfin nan da Kiristi ya ba ni.

2 Ina so ku san irin famar da nake yi saboda amma Kiristi ne ainihinsu. **18** Kada ku yarda ku da kuma wadanda suke a Lawodiseya, da wani yă bata ku, cewa shi wani abu ne don kuma saboda dukan wadanda ba su taba ganina yă ga wahayi. Irin mutumin nan yakan nuna ido da ido ba. **2** Manufata ita ce a karfafa su kaskancin kai na karya, yă kuma ce yana yi su kuma zama daya a cikin kauna. Ina so su wa mala'iku sujada. Irin mutumin nan yana kasance da cikakken karfin hali domin suna kumbura kansa ba dalili, sai son zuciya irin na da cikakken fahimtar asirin Allah, wato, Kiristi halin mutuntaka. **19** Ya yanke dangantaka da kansa, **3** a cikinsa ne aka boye dukkan dukiya Kiristi wanda yake kai, wanda ta gare shi ne ta hikima da ta sani. **4** Ina fada muku wannan dukan jiki yake a hade, yake tsaye ta wurin ne don kada wani yă rude ku da dadin baki. **5** taimakon gabobi da jijiyoyi, yana kuma girma Gama ko da yake ba na nan tare da ku a cikin kamar yadda Allah yake sa yă yi girma. **20** Kun jiki, ina tunaninku kullum, ina kuma farin ciki mutu tare da Kiristi. Yanzu ka'idodin wannan da gani kuna rayuwa yadda ya kamata, kuna dunia ba su da iko a kanku. Don me kuke zama kuma dāgewarku a kan bangaskiyarku a cikin har yanzu kamar ku nasu ne? Kuna biyayya Kiristi. **6** To, da yake kun karbi Kiristi Yesu a da umarnansu cewa, **21** “Kada ka kama! Kada matsayin Ubangiji, sai ku ci gaba da rayuwa ka dandana! Kada ka taba”? **22** Irin wadannan a cikinsa, **7** ku tsaya daram ku kuma ginu a dokoki suna magana a kan abubuwan da ba cikinsa, ku sami karfafawa a cikin bangaskiya sa dadewa. Su ayyukan mutane ne, sun kuma kamar yadda aka koya muku, kuna kuma cike fito daga koyerwar mutane. **23** Yin biyayya da godiya. **8** Ku lura kada wani yă rude ku da irin wadannan ka'idodi za su yi kamar su da ilimin banza da wofi. Wannan koyerwa ta ne abu mafi kyau da za a yi. Sukan yi kamar mutane ce kawai. Ta fito daga ikokin wannan suna sa a kaunaci Allah sosai a kuma kasance dunia ne ba daga Kiristi ba. **9** Gama a cikin da sauñinkai a kuma kasance da kamunkai. Kiristi cikin jiki dukkan cikar Allahntaka take Amma ba su da wani iko a kan sha'awace-tabbata, **10** an kuma mai da ku cikakku a cikin sha'awacenmu.

Kiristi, wanda yake shi ne kai a kan kowane iko da kuma hukuma. **11** A cikinsa ne kuma aka yi muku kaciya, ba kuwa yin mutum ba, amma wadda Kiristi ya yi muku, ta wurin tube halinku na mutuntaka. **12** Da yake an binne ku tare da shi cikin baftisma haka kuma aka tashe ku tare da shi ta wurin bangaskiyarku a cikin ikon Allah, wanda ya tashe shi daga matattu. **13** Kun zama matattu saboda ku masu zunubi ne kuma saboda halin zunubanku aka ware. Sa'an nan Allah ya sa kuka rayu tare da Kiristi. Ya gafarta mana dukan zunubanku. **14** Ya soke rubutacciyar doka tare da ka'idodinta, wadda take găba da mu, take kuma hamayya da mu; ya kuma kawar da ta, ya kafe ta a kan gicciye. **15** Bayan ya kwace makaman ikoki da hukumomi, ya kunya su a sarari, ya ci nasara a bisansu ta wurin gicciye. **16** Saboda haka kada ku bar wani yă shari'anta ku a kan abin da kuke ci ko sha, ko bisa ga abin da ya shafi wani bikin addini, ko Bikin Sabon Wata ko na ranar Asabbaci. **17** Wadannan su ne hoton abubuwan da za su zo;

3 Da yake an tashe ku tare da Kiristi, sai ku sa zukatanku a kan abubuwan da suke sama, inda Kiristi yake zaune a hannun dama na Allah. **2** Ku sa hankulanku a kan abubuwan sama, ba kan abubuwan dunia ba. **3** Gama kun mutu, ranku yanzu kuwa yana boye tare da Kiristi a cikin Allah. **4** Sa'ad da Kiristi, wanda shi ne ranku, ya bayyana, ku ma za ku bayyana tare da shi cikin dāukaka. **5** Saboda haka, sai ku fid da duk wani abin da yake kawo sha'awa a zukatanku, fasikanci, kazanta, sha'awa, muguar sha'awa, da kuma kwadayi wanda shi ma bautar gumaka ne. **6** Gama fushin Allah zai sauko a kan masu aikata wadannan. **7** Dă kun yi wadannan abubuwa, sa'ad da rayuwar tana cikin dunia mai wannan hali. **8** Amma yanzu dole ku raba kanku da dukan ire-iren abubuwan nan. Ku daina fushi, ku daina siyayya da keta. Ku bar batan suna da kuma kazamar magana daga lebunanku. **9** Kada ku yi wa junakarya, da yake kun tube tsohon halinku tare

da ayyukansa **10** kun dauki sabon halin nan zaman tsaro da kuma godiya. **3** Ku kuma yi da ake sabuntawa ga sani, bisa ga kamannin mana addu'a, mu ma, don Allah yă bude kofa Mahaliccinsa. **11** A wannan sabuwar rayuwa saboda sakonmu, don mu iya yin shelar asirin babu bambanci ko kai mutumin Al'ummai ne Kiristi, wanda saboda shi nake cikin sarkoki. ko mutumin Yahuda, mai kaciya ne ko marar **4** Ku yi addu'a yadda zan yi shelarsa, yadda kaciya, bafo, bafauye, bawa ne ko'yantacce, ya kamata. **5** Ku zama masu hikima a yadda gama Kiristi shi ne kome, kuma yana cikin kuke ma'amala da wadanda suke ba masu bi kome. **12** Da yake Allah ya mai da ku zababbu, ba; ku kuma yi amfani da kowane zarafi. **6** tsarkaka, kaunatattu, sai ku dinga jin tausayin Bari maganarku kulum ta zama da ladabi da juna, kuna yin alheri, kuna nuna tawali'u da kuma dadin ji, domin ku san amsar da ta dace sauinkai da jimrewa. **13** Ku rişa yin hakuri da ku ba wa kowa. **7** Tikikus shi ne kaunataccen junna kuna kuma gafarta wa junna duk wani laifin dan'uwani nan, wanda ya yi aiki da aminci a da wani ya yi muku. Ku gafarta kamar yadda hidimar Ubangiji tare da mu, zai kuwa fada Ubangiji ya gafarce ku. **14** Fiyi da wadannan muku dukan labari game da ni. **8** Ina aikansa duka, ku yi kaunar junna, gama kauna ce take shi a gare ku musamman domin ku san yadda hada kome gaba daya. **15** Ku bar salamar Kiristi muke, yă kuma karfafa muku zuciya. **9** Yana tă yi mulki a zukatanku, da yake a matsayin zuwa tare da Onesimus, kaunatacce da kuma gabobin jiki daya an kira ku ga salama. Ku amintaccen mai bin nan, wanda yake daya daga zama masu godiya. **16** Ku bar maganar Kiristi cikinku. Za su gaya muku dukan abin da yake ta zauna a cikinku a yalwace yayinda kuke faruwa a nan. **10** Aristarkus yana a kurkuku koya, kuna kuma yi wa junna gargadî da dukan tare da ni. Yana gaishe ku, haka ma Markus, hikima, da kuma yayinda kuke wa'koñin zabura, wanda kakansa daya ne da Barnabas. (Shi ne wa'koñi da wa'koñin ruhaniya tare da godiya na riga na yi magana a kansa, na ce muku a zukatanku ga Allah. **17** Kuma ko mene ne in ya zo, ku karbe shi hannu biyu-biyu.) **11** kuke yi, ko cikin magana ko cikin ayyuka, ku Yesu, wannan da muke kira Yustus, shi ma yi shi duka a cikin sunan Ubangiji Yesu, kuna yana gaisuwa. Wadannan ne kadai Yahudawa yin godiya ga Allah Uba ta wurinsa. **18** Mata, masu bi a cikin abokan aikina saboda mulkin ku yi biyayya ga mazanku, yadda ya dace cikin Allah. Sun kuma zama da taimako a gare ni. Ubangiji. **19** Maza, ku kaunaci matanku kada ku **12** Efafaras naku, mai hidimar Kiristi Yesu, nuna musu hali marar tausayi. **20** 'Ya'ya, ku yi yana gaisuwa. Kullum yana addu'a dominiku biyayya ga iyayenku cikin kome, gama wannan sosai, don ku san cikakken abin da Allah yake yakan gamshi Ubangiji. **21** Ubanni, kada ku so ku yi don kuma ku yi shi cikakke. **13** Na matsa wa yaranku lamba, don kada su fid da tabbatar muku, cewa yana aiki fwarai dominiku zuciya. **22** Bayi, ku yi biyayya ga iyayengijinku da kuma domin wadanda suke a Lawodiseya da na dunia cikin kome; kada ku yi aikin ganin Hiyerapolis. **14** Luka kaunataccen likitan nan, ido kamar masu neman yabon mutane, sai dai da kuma Demas suna gaishe ku. **15** Ku miķa ku yi aiki tsakaninku da Allah, kamar masu gaisuwata ga'yan'awan da suke a Lawodiseya, tsoron Ubangiji. **23** Kome kuke yi, ku yi shi da musamman ga Nimfa da kuma ikkilisiyar da dukan zuciyarku, sai ka ce ga Ubangiji kuke yi, take taru a gidanta. **16** Bayan an karanta muku ba ga mutum ba. **24** Kun san cewa zai ba ku wannan wasika, ku tabbata an karanta ta kuma gādo a matsayin ladanku. Ubangiji Kiristi ne fa a ikkilisiyar Lawodiseyawa; ku ma ku karanta kuke bauta wa. **25** Duk wanda ya yi laifi, za a wasikar da ta zo daga Lawodiseya. **17** Ku fada sāka masa don laifinsa, babu sonkai.

4 Masu bayi, ku riķe bayinku da kyau da kuma daidai, domin kun san cewa ku ma kuna da Ubangiji a sama. **2** Ku nace da yin addu'a, kuna

1 Tessalonikawa

1 Bulus, Sila da Timoti, Zuwa ga ikkilisiyar

Tessalonikawa ta Allah Uba da Ubangiji Yesu Kiristi. Alheri da salama su kasance tare da ku.

2 Kullum muna gode wa Allah dominiku duka,

muna ambatonku cikin addu'o'inmu. **3** Muna tunawa da aikinku ba fasawa a gaban Allah da Ubanmu ta wurin bangaskiya, da farmar da kuke yi domin kauna, da kuma begenku marar gushewa ga Ubangijinmu Yesu Kiristi. **4** Gama mun sani,'yan'uwa, kaunatattu na Allah, cewa ya zabe ku, **5** domin bishararmu ba tă zo gare ku da kalmomi kawai ba, amma da iko, da Ruhu Mai Tsarki, da kuma cikakken tabbac. Kun san irin rayuwar da muka yi a cikinku don amfaninku.

6 Har kuka zama masu koyi da mu da kuma

Ubangiji; duk da tsananin wahala, kuka karbi sakon nan da farin ciki wanda Ruhu Mai Tsarki ga Allah ta zama sananne ko'ina. Saboda haka ba ma bukata mu fada wani abu a kai, **9** gama su kansu su suke ba da labari irin karbar da kuka yi mana. Suna fadin yadda kuka juyo ga Allah daga gumaka don ku bauta wa Allah rayayye da kuma na gaskiya, **10** ku kuma jira dawowar Yesu, wanda ya cece mu daga fushi mai zuwa.

2 Kun sani,'yan'uwa, cewa ziyararmu a gare

ku ba tă zama a banza ba. **2** Mun riga mun sha wahala, aka kuma zage mu a Filibbi, kamar yadda kuka sani, amma da taimakon Allahnmu muka yi karfin hali muka sanar muku bishararsa duk da matsananciyar gāba. **3** Gama rokon da muke yi bai fito daga kuskure ko munafunci ba, ba kuwa kokari muke yi mu yaudare ku ba. **4** A maimako haka, muna magana ne kamar mutanen da Allah ya amince yā danka musu amanar wannan bishara. Ba ma kokari mu gamshi mutane sai dai Allah, mai auna zukatanmu. **5** Kun san ba ma taña yin dadin baki ko mu yi kokarin kasance da halin kwadayin da muke boyewa, Allah shi ne shaidarmu. **6** a gaban Ubangijinmu Yesu

Ba ma neman yabo daga wurin mutane, ko a gare ku, ko ga wadansu. A matsayimmu na manzannin Kiristi da mun so, da mun nawaita muku, **7** amma muka kasance masu sauinkai a cikinku, kamar yadda mahaifiya take lura da kananan'ya'yanta. **8** Muka kaunace ku kwarai har muka ji dadin bayyana muku, ba bisharar Allah kadai ba amma har rayukanmu ma, domin kun zama kaunatattu a gare mu. **9** Ba shakka kuna iya tunawa,'yan'uwa, famarmu da kuma wahalaru; mun yi aiki dare da rana don kada mu zama nauyi wa wani yayinda muke muku wa'azin bisharar Allah. **10** Ku shaidune, haka ma Allah, na yadda muka yi zaman tsarki, adalci da kuma marar aibi a cikinku, ku da kuka ba da gaskiya. **11** Gama kun san cewa mun bi da kowannenku yadda mahaifi Ubangiji; duk da tsananin wahala, kuka karbi yakan yi da'ya'yansa, **12** muna karfafa ku, muna ta'azantar da ku, muna kuma gargade ku ku ya bayar. **7** Ta haka kuwa kuka zama gurbi ga dukan masu bi a Makidoniya da Akayya. **8** Sakon Ubangiji ya fito daga gare ku ne ba a Makidoniya da Akayya kadai ba bangaskiyarku ga Allah ta zama sananne ko'ina. Saboda haka ba ma bukata mu fada wani abu a kai, **9** gama su kansu su suke ba da labari irin karbar da kuka yi mana. Suna fadin yadda kuka juyo ga Allah daga gumaka don ku bauta wa Allah rayayye da kuma na gaskiya, **10** ku kuma jira dawowar Yesu, wanda ya cece mu daga fushi mai zuwa.

Ubangiji Yesu da annabawa suka kuma kore mu. Ba sa yin aikin da Allah yake so, masu gāba ne kuwa da dukan mutane **16** suna Kokarin hana mu yin magana ga Al'ummai don kada su sami ceto. Ta haka kullum suke kara tara tsibin zunubansu. Fushin Allah ya aukar musu a karshe. **17** Amma,'yan'uwa, sa'ad da aka raba mu da ku na dan lokaci (a jiki, ba a tunani ba), daga cikin marmarinmu mai tsanani mun yi duk abin da muke iya yi mu gan ku. **18** Gama mun so mu zo wurinku, tabbatacce ni, Bulus, na yi kokari sau da sau, amma Shaidan ya hana mu. **19** Gama mene ne begenmu, farin cikinmu, ko kuma rawanin da zai zama mana abin daukaka da muke boyewa, Allah shi ne shaidarmu. **6** a gaban Ubangijinmu Yesu sa'ad da ya dawo?

Ba ku ba ne? **20** Tabbatacce, ku ne daukakarmu da kuma farin cikinmu.

3 Saboda haka da muka kāsa daurewa, sai muka ga ya fi kyau a bar mu a Atens mu kadai. **2** Muka aiki Timoti, wanda yake dan'uwani da kuma abokin aikin Allah a cikin yada bisharar Kiristi, don yā gina ku yā kuma karfafa ku cikin bangaskiyarku, **3** don kada kowa yā raunana ta wurin wadannan gwaje-gwajen. Kun sani sarai cewa an kaddara mu don wadannan. **4** Gaskiyar ita ce, sa'ad da muke tare da ku, mun sha gaya muku cewa za a tsananta mana. Haka kuwa ya faru, kamar dai yadda kuka sani. **5** Saboda wannan, sa'ad da ban iya jimrewa ba, sai na aika domin in sami labarin bangaskiyarku, da fata kada yā zama mai jarraban nan ya riga ya jarrabce ku, kokarinmu kuma yā zama banza. **6** Amma ga shi yanzu Timoti ya dawo mana daga wurinku ya kuma kawo labari mai dadī game da bangaskiyarku da kuma kaunarku. Ya fada mana yadda kullum kuke da tunani mai kyau a kanmu, yadda kuke marmari ku gan mu, kamar dai yadda mu ma muke marmari mu gan ku. **7** Saboda haka'yan'uwa, cikin dukan damuwarmu da tsananinmu an karfafa mu game da ku saboda bangaskiyarku. **8** Gama yanzu tabbatacce muna da rai, da yake kuna nan tsaye daram a cikin Ubangiji. **9** Wace irin godiya ce za mu yi wa Allah saboda ku a kan dukan farin cikin da muke da shi a gabon Allahnmu ta dalilinku? **10** Dare da rana muna addu'a da himma domin mu sāke ganinku, mu kuma ba ku abin da kuka rasa a bangaskiyarku. **11** Yanzu bari Allahnmu da Ubanmu kansa da kuma Ubangijnmu Yesu yā shirya mana hanya mu zo wurinku. **12** Ubangiji yā sa kaunarku ta karu ta kuma yalwata ga junu da kuma ga kowa, kamar yadda tamu take muku. **13** Bari yā karfafa zukatanku har ku zama marasa aibi da kuma tsarkaka a gabon Allahnmu da Ubanmu sa'ad da Ubangijimmu Yesu ya dawo tare da dukan tsarkakansa.

4 A karshe,'yan'uwa, mun umarce ku yadda za ku yi rayuwa domin ku gamshi Allah, kamar yadda kuke yi. Yanzu muna rokonku

muna kuma gargade ku a cikin Ubangiji Yesu ku yi haka sau da sau. **2** Gama kun san umarnan da muka ba ku ta wurin ikon Ubangiji Yesu. **3** Nufin Allah ne a tsarkake ku, cewa ku guje wa fasikanci; **4** don kowannenku yā koya yadda zai kame kansa a hanyar da take mai tsarki, mai mutunci kuma, **5** ba cikin muguwar sha'awa kamar ta marasa bangaskiya, wadanda ba su san Allah ba; **6** cikin wannan al'amari kuwa kada wani yā yi wa dan'uwansa laifi ko yā cuce shi. Ubangiji zai hukunta mutane saboda dukan irin wadannan zunubai, kamar yadda muka riga muka gaya muku, muka kuma yi muku gargadī. **7** Gama Allah bai kira mu ga zaman marasa tsarki ba, sai dai ga zaman tsarki. **8** Saboda haka, duk wanda ya fi wannan umarni ba mutum ne ya fi ba sai ko Allah, wanda ya ba ku Ruhunsa Mai Tsarki. **9** Yanzu kuwa game da kaunar'yan'uwa, ba ma bukata mu rubuta muku, gama ku kanku Allah ya riga ya koya muku ku kaunaci juna. **10** Gaskiyar kuwa ita ce, kuna kaunär dukan'yan'uwa ko'ina a Makidoniya. Duk da haka muna kara gargade ku,'yan'uwa, ku yi haka sau da sau. **11** Ku mai da wannan burinku na yi natsattsiyar rayuwa, kuna mai da hankali ga sha'anin da yake gabanku, kuna kuma yin aiki da hannuwanku, kamar dai yadda muka gaya muku, **12** don rayuwanku ta kullum ta zama da mutunci ga wadanda suke na waje don kuma kada ku dogara a kan kowa. **13** 'Yan'uwa, ba ma so ku kasance cikin jahilci game da wadanda suka yi barci, ko kuwa ku yi bañin ciki kamar sauran mutanen da ba su da bege. **14** Mun gaskata cewa Yesu ya mutu ya tashi kuma daga matattu, ta haka muka gaskata cewa Allah zai kawo wadanda suka yi barci a cikinsa tare da Yesu. **15** Bisa ga maganar Ubangiji kansa, muna gaya muku cewa mu da muke raye har yanzu, wadanda aka bari har dawowar Ubangiji, tabbatacce ba za mu riga wadanda suka yi barci tashi ba. **16** Gama Ubangiji kansa zai sauko daga sama, da umarni mai karfi, da muryar babban mala'ika da kuma busar kahon Allah, wadanda suka mutu kuwa cikin Kiristi za su tashi da farko. **17** Bayan haka, mu da muke da rai da aka bari, za a dauke mu tare da su a cikin gizagizai don mu sadu da

Ubangiji a sararin sama. Ta haka za mu kasance tsarkake ku sarai. Bari dukan ruhunku, ranku, tare da Ubangiji har abada. **18** Saboda haka ku da kuma jikinku su zama marar aibi a dawowar karfafa juna da wadannan kalmomi.

5 To,’yan’uwa, game da lokuta da ranaku, ba ma bukata mu rubuta muku, **2** gama kun sani sarai cewa ranar Ubangiji za tă zo kamar ɓarawo da dare. **3** Yayinda mutane suke cewa, “Akwai salama da zaman lafiya,” hallaka za tă auko musu farat daya, kamar yadda nakuda take kama mace mai ciki, ba za su kuwa tsira ba. **4** Amma ku,’yan’uwa, ba kwa cikin duhu da wannan rana za tă zo muku ba zato kamar ɓarawo. **5** Dukanku’ya’yan haske ne da kuma’ya’yan rana. Mu ba mutanen dare ko na duhu ba ne. **6** Saboda haka fa, kada mu zama kamar saura, wadanda suke barci, sai dai mu zama masu tsaro da masu kamunkai. **7** Gama masu barci, da dad dare suke barci, masu sha su bugu kuwa, da dad dare suke buguwa. **8** Amma da yake mu na rana ne, bari mu zama masu kamunkai, sanye da bangaskiya da kauna kamar sulke, begen cetonmu kuma kamar hular kwano. **9** Gama Allah bai nada mu don mu sha fushi ba, sai dai mu sami ceto ta wurin Ubangijinmu Yesu Kiristi. **10** Ya mutu saboda mu domin, ko muna a fadake ko muna barci, mu kasance tare da shi. **11** Saboda haka ku karfafa juna ku kuma gina juna, kamar dai yadda kuke yi. **12** To, muna rokonku,’yan’uwa, ku girmama wadanda suke aiki sosai a cikinku, wadanda suke bisanku cikin Ubangiji da kuma wadanda suke yin muku gargadsi. **13** Ku riƙe su da mutunci sosai cikin kauna saboda aikinsu. Ku yi zaman lafiya da juna. **14** Muna kuma gargade ku,’yan’uwa, ku gargade wadanda suke zaman banza, ku karfafa masu raunanan zuciya, ku taimaki marasa karfi, ku yi hakuri da kowa. **15** Ku tabbata cewa kada kowa yă rama mugunta da mugunta, sai dai kullum ku yi kokarin yin wa juna alheri da kuma dukan mutane. **16** Ku riƙa farin ciki kullum; **17** ku ci gaba da yin addu’ा; **18** ku yi godiya cikin kowane hali, gama wannan shi ne nufin Allah dominiku cikin Kiristi Yesu. **19** Kada ku danne aikin Ruhu. **20** Kada ku rena annabci, **21** amma ku gwada kome, ku rike abin da yake mai kyau, **22** ku ki kowace mugunta. **23** Bari Allah da kansa, Allah na salama, yă

Ubangijinmu Yesu Kiristi. **24** Wannan wanda ya kira ku mai aminci ne zai kuwa aikata. **25** ‘Yan’uwa, ku yi mana addu’ा. **26** Ku gaggai da dukan’yan’uwa da sumba mai tsarki. **27** Na gama ku da Ubangiji ku sa a karanta wannan wasiƙa ga dukan’yan’uwa. **28** Alherin Ubangijinmu Yesu Kiristi yă kasance tare da ku.

2 Tessalonikawa

1 Bulus, da Sila, da Timoti, Zuwa ga ikkilisiya ta Tessalonikawa ta Allah Ubanmu da Ubangiji Yesu Kiriisti. **2** Alheri da salama daga Allah Uba da kuma Ubangiji Yesu Kiriisti, su kasance tare da ku. **3** Dole kullum mu gode wa Allah saboda ku, yan'uwa, haka kuwa ya dace, domin bangaskiyarku tana girma gaba-gaba, kaunar da kowannenku yake yi wa juna kuwa tana karuwa. **4** Saboda haka, a cikin ikkilisiyoyin Allah muna takama game da daurewarku da kuma bangaskiyarku cikin dukan tsanani da gwaje-gwajen da kuke sha. **5** Dukan wannan yana tabbatar cewa hukuncin Allah daidai ne, saboda haka kuma za a lissafta ku a kan kun cancanci mulkin Allah, wanda dominса ne kuke shan wahala. **6** Allah mai adalci ne, Zai sāka wa masu ba ku wahala da wahala **7** yā kuma sauķāka muku ku da kuke wahala, har ma da mu. Wannan zai faru sa'ad da aka bayyana Ubangiji Yesu daga sama cikin wuta mai ci tare da mala'ikunsa masu iko. **8** Zai hukunta wadanda ba su san Allah ba da kuma wadanda ba su yi biyayya da bisharar Ubangijinmu Yesu ba. **9** Za a hukunta su da madawwamiyar hallaka a kuma kau da su daga gaban Ubangiji da kuma daga daukakar ikonsa (*aiōnios g166*) **10** a ranar da zai dawo don a daukaka shi a cikin mutanensa masu tsarki, yā kuma zama abin banmamaki ga dukan wadanda suka gaskata. Wannan ya hada har da ku, domin kun gaskata shaidar da muka yi muku. **11** Sane da wannan, kullum muna addu'a saboda ku, don Allahnmu yā sa ku cancanci kiransa, ta wurin ikonsa kuma yā cika kowace manufarku mai kyau da kuma kowane aikin da bangaskiyarku ta iza. **12** Muna wannan addu'a don sunan Ubangijinmu Yesu yā sami daukaka a cikinku, ku kuma a cikinsa, bisa ga alherin Allahnmu da na Ubangiji Yesu Kiristi.

2 Game da dawowar Ubangijinmu Yesu Kiristi da game da tattara mu gare shi, muna rokonku, yan'uwa, **2** kada ku yi saurin jijiguwa ko kuwa hankalinku yā tashi ta wurin wani annabci, rahoto ko wasikar da an ce daga wurinmu ne, cewa ranar Ubangiji ta riga ta zo.

3 Kada ku bar wani yā rude ku ko ta yaya, gama wannan rana ba za tā zo ba sai an yi tawayen nan an kuma bayyana mutumin tawayen nan, mutumin da aka faddara ga hallaka. **4** Zai yi gāba yā kuma daukaka kansa a bisa kome da ya shafe sunan Allah, ko kuma ake yi wa sujada, domin yā kafa kansa a haikalin Allah, yana shelar kansa a kan shi Allah ne. **5** Ba ku tuna ba cewa sa'ad da nake tare da ku nakan gaya muku wadannan abubuwa? **6** Yanzu kuwa kun san abin da yake hana shi, wannan yana faruwa ne don a bayyana shi a daidai lokaci. **7** Gama ikon asirin tawaye ya riga ya fara aiki; sai dai wannan da yake hana shi zai ci gaba da yin haka sai an kau da shi. **8** Sa'an nan za a bayyana mai tawayen, Ubangiji Yesu kuwa zai hambare shi da numfashin bakinsa yā kuma hallaka shi da darajar dawowarsa. **9** Zuwan mai tawayen nan zai zama ta wurin aikin Shaidan da aka bayyana cikin kowane irin ayyukan banmamaki, alamu da abubuwani banmamaki na karya, **10** da kuma cikin kowace irin muguntar da take rudin wadanda suke hallaka. Sun hallaka ne domin sun ki su kaunaci gaskiya don su sami ceto. **11** Saboda haka Allah zai aiko musu da babban rudu don su gaskata karya **12** don kuma a hukunta dukan wadanda ba su gaskata gaskiyar ba sai dai suke jin dadin mugunta. **13** Amma dole kullum mu gode wa Allah dominiku, yan'uwa wadanda Ubangiji ya kaunace, domin daga farko Allah ya zābe ku don a cece ku ta wurin aikin tsarkakewar Ruhu da kuma ta wurin gaskatawa da gaskiya. **14** Ya kira ku ga wannan ta wurin bishararmu, don ku sami rabo a cikin daukakar Ubangijinmu Yesu Kiristi. **15** Saboda haka fa, yan'uwa, sai ku tsaya daram ku riķe koyarwar da muka miķa muku, ko ta wurin maganar baki ko kuma ta wurin wasiķa. **16** Ubangijinmu Yesu Kiristi kansa da kuma Allah Ubanmu, wanda ya kaunace mu kuma ta wurin alherinsa yā ba mu madawwamiyar karfafawa da kyakkyawar bege, (*aiōnios g166*) **17** yā karfafa zukatantu yā kuma gina ku cikin kowane aikin nagari da kuma magana.

3 A karshe, yan'uwa, ku yi mana addu'a domin sakon Ubangiji yā yi saurin bazuwa a kuma

girmama shi, kamar yadda yake a wurinku. **2**
Ku kuma yi addu'a yadda za a cece mu daga
mugayen mutane masu mugunta, gama ba kowa
ba ne yake da bangaskiya. **3** Ubangiji mai aminci
ne, zai karfafa ku, yă kuma tsare ku daga mugun
nan. **4** Muna da tabbacı cikin Ubangiji cewa
kuna bin umarnai da muka yi muku, za ku kuma
ci gaba da yin abubuwan da muka umarta. **5**
Bari Ubangiji yă bi da zukatanku ga kaunan
nan ta Allah da kuma jimirin nan na Kiristi.
6 A cikin sunan Ubangiji Yesu Kiristi, muna
muku umarni, yan'uwa, da ku kiyaye kanku
daga kowane dan'uwa mai zaman banza da ba
ya rayuwa bisa ga koyarwar da kuka karba daga
wurinmu. **7** Gama ku kanku kun san yadda ya
kamata ku bi gurbinmu. Ba mu yi zaman banza
sa'ad da muke tare da ku ba, **8** ba mu kuwa
ci abincin kowa ba tare da ba mu biya ba. A
maimakon haka, mun yi aiki dare da rana, muna
fama muna wahala kuma don kada mu nawaita
wa waninku. **9** Mun yi wannan, ba don ba mu
da'yancin karbar irin taimakon nan ba ne, sai
dai domin mu zama gurbin da za ku bi. **10** Ko ma
a sa'ad da muke tare da ku, mun ba ku wannan
umarni cewa, "In mutum ya ki yin aiki, kada a
ba shi abinci." **11** Mun ji cewa wadansunku suna
zaman banza. Ba sa aikin kome; sai shishigi
kurum. **12** Irin wadannan mutane muna ba da
umarni muna kuma gargade su cikin Ubangiji
Yesu Kiristi su natsu su kuma nemi abincin da
suke ci. **13** Game da ku kuma'yan'uwa, kada
ku gaji da yin abin da yake daidai. **14** In wani
bai yi biyayya da umarninmu a wannan wasika
ba, sai fa ku lura da shi. Kada ku hada kai da
shi, don yă ji kunya. **15** Duk da haka kada ku
mai da shi abokin gaba, sai dai ku gargade shi
a matsayin dan'uwa. **16** Yanzu, bari Ubangiji
mai salama kansa yă ba ku salama a kowane
lokaci da kuma a ta kowace hanya. Ubangiji
yă kasance tare da ku duka. **17** Ni, Bulus, nake
rubuta wannan gaisuwa da hannuna, wannan
ce shaida a kowace wasikata, haka nake rubutu.
18 Alherin Ubangijinmu Yesu Kiristi yă kasance
tare da ku duka.

1 Timoti

1 Bulus, manzon Kiristi Yesu ta wurin umarnin Allah Mai Cetonus da kuma na Yesu Kiristi begenmu, **2** Zuwa ga Timoti dana na gaske cikin bangaskiya. Alheri, jinkai da kuma salama daga Allah Uba da Kiristi Yesu Ubangijinmu, su kasance tare da kai. **3** Kamar yadda na gargade ka sa'ad da zan je Makidoniya, ka zauna can Afisa domin ka umarci wadansu mutane kada su koyer da ka'idodin karya nan gaba **4** ko su ba da kansu ga tatsuniyoyi da fididdigar asali marar iyaka. Wadannan suna kawo fada a maimakon aikin Allah wanda yake ta wurin bangaskiya. **5** Makasudin wannan umarnin dai kauna ce, wadda take zuwa daga zuciya mai tsabta da lamiri mai kyau da kuma sahihiyar bangaskiya. **6** Wadansu sun baude daga wadannan al'amura, suka koma ga maganganu marasa ma'ana. **7** So suke su zama malaman doka, ba tare da fahimtar abin da suke fada ba, balle abubuwani da suke ta nacewa a kai. **8** Mun san cewa doka tana da kyau in an yi amfanai da ita yadda ya kamata. **9** Mun kuma san cewa an yi doka ba domin masu adalci ba sai dai masu tawaye, da marasa biyaya, da marasa bin Allah, da masu zunubi, da marasa tsarkaka, da masu sabon Allah, da masu kashe iyaye maza da mata, da masu kisankai, **10** da masu zina da kuma da maza masu kwana da maza, ko mata masu kwana da mata, da masu cinikin bayi da masu karya da kuma masu shaidar karya, da kuma duk wani abin da ya sabा wa sahihiyar koyarwa, **11** da take bisa ga bishara mai daukaka ta Allah mai albarka, wadda ya danfa mini. **12** Na gode wa Kiristi Yesu Ubangijinmu, wanda ya ba ni karfi, saboda ya amince da ni, har ya sa ni aikinsa. **13** Ko da yake a dā ni mai sabo da mai tsanantawa da kuma mai rikici ne, aka nuna mini jinkai saboda na yi haka cikin jahilci ne da kuma rashin bangaskiya. **14** An zubo mini alherin Ubangijinmu a yalwace, tare da bangaskiya da kaunar da take cikin Kiristi Yesu. **15** Ga wata magana tabbatacciya wadda ta cancanci cikakkiyar karba. Kiristi Yesu ya zo duniya domin ceton masu zunubi, wanda

nake mafi muni a cikinsu. **16** Amma saboda wannan dalilin ne aka nuna mini jinkai domin ta wurina, mafi zunubi duka, Kiristi Yesu yā iya bayyana matukar haeturinsa a matsayin misali ga wadanda za su gaskata shi su kuma sami rai madawwami. (aiōnios g166) **17** Bari girma da dfaukaka su tabbata har abada abadin ga Sarki madawwami, wanda ba ya mutuwa, wanda ba a ganinsa, wanda kuma shi ne kadai Allahl Amin. (aiōn g165) **18** Timoti, dana, na ba ka wannan umarni bisa ga annabce-annabcen da aka yi a dā game da kai, domin ta wurin binsu ka iya yin yaki mai kyau, **19** kana rike da bangaskiya da kuma lamiri mai kyau. Gama wadansu mutane, saboda kin kasa kunne ga lamirinsu, suka lalatar da bangaskiyarsu. **20** Cikinsu kuwa akwai Himenayus da Alekzanda, wadanda na miķa ga Shaidan don su horo su bar yin sabo.

2 Da farko dai, ina gargade ku cewa a yi roke-roke, ana addu'o'i, ana yin addu'a a madadin wadansu da kuma a yi godiya saboda kowane mutum **2** da sarakuna da dukan masu mulki, domin mu zauna lafiya, rai kuma kwance, muna bin Allah sosai a cikin natsuwa. **3** Wannan yana da kyau, yakan kuma gamshi Allah Mai Cetonus, **4** wanda yake so dukan mutane su sami ceto su kuma zo ga sanin gaskiya. **5** Gama Allah daya ne, matsakanci kuma daya tsakanin Allah da mutane, shi ne kuwa Kiristi Yesu, **6** wanda ya ba da kansa fansa domin dukan mutane, shaidar da aka bayar a daidai lokaci. **7** Don haka ne aka sa ni mai wa'azi, da manzo kuma, gaskiya nake fada, ba karya ba, na kuma zama malami mai koya wa al'ummai al'amarin bangaskiya da kuma na gaskiya. **8** Ina so maza a ko'ina su daga hannuwansu masu tsarki cikin addu'a, ba tare da fushi ko fada ba. **9** Ina kuma so mata su lura su yi wa kansu adon da ya cancanta, da rigunan da suka dace, ba da adon kitso ko sa kayan zinariya ko lu'ulu'u ko kuma tufafi masu tsada ba, **10** sai dai su yi ayyuka masu kyan da suka dace da matan da suke masu bauta wa Allah. **11** Ya kamata mace ta riķa koyo cikin natsuwa da cikakkiyar biyaya. **12** Ban ba mace izini ta koyer ko tā yi mulki a kan namiji ba; sai dai ta zauna shiru.

13 Gama Adamu ne aka fara halitta, sa'an nan mutane su tafiyar da halayensu a cikin jama'ar Hawwa'u. **14** Ba kuma Adamu ne aka yaudara Allah, wadda take ikkilisiyar Allah rayayye, ba; macen ce aka yaudara ta kuma zama mai ginshiši da kuma tushen gaskiya. **16** Ba shakka, zunubi. **15** Amma mata Za tā sami ceto za su asirin addini da girma yake. Ya bayyana cikin sami ceto ta wurin haihuwa, in suka ci gaba jiki, Ruhu ya nuna shi adali ne, mala'iku suka cikin bangaskiya, kauna da kuma tsarki tare da gan shi, aka yi wa'azinsa cikin al'ummai, aka halin sanin ya kamata.

gaskata shi a duniya, aka dauke shi sama cikin daukaka.

3 Ga wata tabbatacciya magana. In wani ya sa

zuciysa a kan zama mai kula da ikkilisiya, **4** Ruhu a sarari ya fada cewa a kwanakin yana marmarin yin aiki mai daraja ne. **2** To, karshe wadansu za su watsar da bangaskiya dole mai kula da ikkilisiya yā kasance marar su bi ruhohi masu rufu da kuma abubowan da abin zargi, mijin mace guda, mai sauinkai, mai aljanu suke koyarwa. **2** Irin koyarwan nan tana kamunkai, wanda ake girmama, mai karban zuwa ne daga wadansu munafukai makaryata, bači, mai iya koyarwa, **3** ba mai buguwa ba, ba wadanda aka yi wa lamirinsu kaca-kaca. **3** mai rikici ba sai dai mai hankali, ba mai yawan Suna hana mutane yin aure suna kuma umarce fada ba, ba kuma mai yawan son kudi ba. **4** su kada su ci wadansu irin abinci, wadanda Dole yā iya tafiyar da iyalinsa da kyau, yā kuma Allah ya halitta don wadanda suka gaskata tabbata cewa'ya'yansa suna yin masa biyayya da suka kuma san gaskiya, su karba da godiya. ladabin da ya dace. **5** (In mutum bai san yadda **4** Gama duk abin da Allah ya halitta yana da zai tafiyar da iyalinsa ba, yaya zai iya kula da kyau, kada kuma a ki kome in dai an karbe shi ikkilisiyar Allah?) **6** Kada yā zama sabon tuba, da godiya, **5** domin an tsarkake shi ta wurin in ba haka zai zama mai girman kai yā kuma maganar Allah da kuma addu'a. **6** In ka nuna fāda cikin irin hukuncin da ya fādo wa Iblis. wa'yan'uwa wadannan abubuwa, za ka zama **7** Dole kuma yā kasance da shaida mai kyau mai hidima mai kyau na Kiristi Yesu, wanda ga wadanda suke na waje, don kada yā zama aka goya cikin gaskiyar bangaskiya da kuma abin kunya yā kuma fāda cikin tarkon Iblis. **8** koyarwa mai kyau wadda ka bi. **7** Ka kiyaye Haka masu hidima a cikin ikkilisiya; su ma, su kanka daga tatsuniyoyi na rashin tsoron Allah zama maza da sun cancanci girmamawa, masu da labaru banza na tsaffin mata; a maimako, gaskiya, ba masu yawan shan ruwan inabi ba, ba ka hori kanka ga zama mai tsoron Allah. **8** masu kwadayin kazamar riba ba. **9** Dole su riķe Gama horon jiki yana da amfani, amma tsoron asirin bangaskiya su kuma kasance da lamiri Allah yana da amfani ga kowane abu, yana da mai tsabta. **10** Dole a fara gwada su tukuna; sa'an albarka ga rai na yanzu da kuma rai mai zuwa. nan in ba a sami wani abin zargi game da su ba, **9** Wannan magana tabbatacciya ce wadda ta sai su shiga aikin masu hidima. **11** A haka kuma, cancanci cikakkiyar karba. **10** Saboda wannan dole matansu su zama matan da suka cancanci kuwa muke wahala da kuma fama, domin mun girmamawa, ba masu gulma ba, sai dai masu sa begenmu ga Allah mai rai, wanda yake Mai sauinkai da kuma masu aminci a cikin kome. **12** Ceton dukan mutane, musamman na wadanda Dole mai hidimar ikkilisiya yā zama mijin mace suka ba da gaskiya. **11** Ka umarta ka kuma guda dole kuma yā iya tafiyar da'ya'yansa da koyar da wadannan abubuwa. **12** Kada ka bar kuma iyalinsa da kyau. **13** Wadanda suke hidima wani yā rena ka domin kai matashi ne, sai da kyau suna samar wa kansu kyakkyawan dai ka zama gurbī ga masu bi cikin magana, suna da kuma cikakken tabbatarwa a cikin cikin rayuwa, cikin kauna, cikin bangaskiya bangaskiyarsu cikin Kiristi Yesu. **14** Ko da yake da kuma cikin zaman tsarki. **13** Kafin in zo, ina sa zuciya zo wurinka nan ba da dadewa ba, ka ci gaba da karanta wa mutane Nassi, da ina rubuta muka wadannan umarnai domin, yin wa'azi, da kuma koyarwa. **14** Kada ka yi **15** in na yi jinkiri, za ka san yadda ya kamata sakaci da baiwarka, wadda aka ba ka ta wurin

sakon annabci sa'ad da kungiyar dattawa suka abokin gāba zarafin bata suna. **15** Wadansu dai dibiya hanniwa a kanka. **15** Ka yi kwazo cikin sun riga sun baude sun bi Shaidan. **16** In mace wadannan batuttuwa; ka ba da kanka gaba daya mai bi tana da gwauraye a iyalinta, ya kamata gare su, don kowa yā ga ci gabanka. **16** Ka kula tā taimake su, kada tā bar wa ikkilisiya wannan da rayuwarka da kuma koyarwarka da kyau. nauyi, domin ikkilisiya ta sami zarafin taimakon Ka daure a cikinsu, domin in ka yi, za ka ceci gaurayen da suke da bukata ta ainihi. **17** kanka da kuma masu sauraronka.

5 Kada ka tsawata wa dattijo, sai dai ka gargade shi a matsayinka. Ka dauki samari a matsayin'yan'uwanka, **2** tsofaffin mata kuwa sai ka ce uwaye,'yan mata kuma a matsayin'yan'uwa da matukar tsarki. **3** Ka girmama gwauraye wadanda suke cikin bukata ta ainihi. **4** Amma in gwauruwa tana da'yā'ya ko jikoki, to, sai su fara koyon yin ayyukan addininsu ga danginsu, ta haka za su sāka wa iyayensu da kakanninsu, gama wannan yakan gamshi Allah. **5** Gwauruwa wadda ba ta da kowa da zai taimake ta, za tā sa zuciyarta ga Allah, tana roko da addu'o'i dare da rana gare shi don taimako. **6** Amma gwauruwar da take zaman jin dadi, matacciya ce tun tana da rai. **7** Ka umarce su game da wadannan abubuwa, don su kasance marasa abin zargi. **8** In wani bai kula da danginsa ba, musamman iyalinsa na kurkusa, ya müsunta bangaskiya ke nan, ya kuma fi marar ba da gaskiya muni. **9** Kada a lasafta gwauruwa cikin jerin gwauraye sai ta wuce shekara sittin, ta kuma yi zaman aminci ga mijinta, **10** aka kuma santa sosai saboda ayyuka masu kyau, kamar renon'ya'ya, da karban baki, tana yi wa tsarkaka hidima, tana taimakon wadanda suke cikin wahala tana kuma ba da kanta ga yin kowane aikin mai kyau. **11** Game da gwauraye masu kuruciya kuwa, kada ka sa su cikin wannan lissafi. Gama sa'ad da sha'awar jikinsu ta kāsa daurewa game da wa'adin da suka yi da Kiristi, sai su so yin aure. **12** Ta haka suna jawo wa kansu hukunci, saboda sun karya alkawarinsu na farko. **13** Ban da haka, sukan koyi zaman banza, suna zirga-zirga gida-gida. Ba kawai sun zama masu zaman masu shishhigi, suna fadin abubuwan da bai suada ba, har ma sun zama masu gulma da masu koyarwarka da kuma koyarwarka da tsorong Allah ba, **14** Saboda haka ina ba wa suada ba, su lura da gidajensu kada kuwa su ba

abokin gāba zarafin bata suna. **15** Wadansu dai dibiya hanniwa a kanka. **15** Ka yi kwazo cikin sun riga sun baude sun bi Shaidan. **16** In mace wadannan batuttuwa; ka ba da kanka gaba daya mai bi tana da gwauraye a iyalinta, ya kamata gare su, don kowa yā ga ci gabanka. **16** Ka kula tā taimake su, kada tā bar wa ikkilisiya wannan da rayuwarka da kuma koyarwarka da kyau. nauyi, domin ikkilisiya ta sami zarafin taimakon Ka daure a cikinsu, domin in ka yi, za ka ceci gaurayen da suke da bukata ta ainihi. **17** kanka da kuma masu sauraronka.

Dattawan da suka bi da al'amuran ikkilisiya da kyau sun cancanci girmamawa ninki biyu, musamman wadanda aikinsu wa'azi ne da kuma koyarwa. **18** Gama Nassi ya ce, "Kada ka sa wa bijimi takunkumi yayinda yake sussukar hatsi," da kuma, "Ma'aikaci ya cancanci hakkinsa." **19** Kada ka saurari kara game da dattijo sai da shaidu biyu ko uku. **20** Amman wadannan dattawa wadanda suke yin zunubi kuwa sai ka kwaše su a gaban jama'a, don saura su ji tsoro. **21** Na gama ka da Allah, da Kiristi Yesu, da kuma zabābbun mala'iku, ka kiyaye wadannan abubuwa kwarai da gaske, kada ka nuna bambanci. **22** Kada ka yi garajen dībiya hanniwa, kada kuma ka yi tarayya a cikin zunuban wadansu. Ka kiyaye kanka da tsarki. **23** Ka daina shan ruwa kadai, yi amfani da ruwan inabi kadan saboda cikinka da kuma yawan rashin lafiyarka. **24** Zunuban wadansu mutane a fili suke, suna shan gabansu zuwa hukunci; zunuban wadansu kuwa sukan bi su a baya. **25** Haka ma ayyuka nagari a fili suke, ko ba ma a fili suke ba, ba a iya boye su.

6 Duk wadanda suke karkashin bauta, ya kamata su dauki iyayengijinsu a kan sun cancanci girmamawa matuğa, don kada a bata sunan Allah da kuma koyarwarmu. **2** Wadanda suke da iyayengiji masu bi, to, kada su yi musu reni domin su'yan'uwa ne. A maimako, sai ma da za ka koya musu ka kuma gargade su. **3** In da fi bauta musu, saboda wadanda suke cin da wā'adin da suka yi da Kiristi, sai su so yin moriyar hidimarsu masu bi ne, kaunatattu ne aure. **4** Ta haka suna jawo wa kansu hukunci, kuma a gare su. Wadannan su ne abubuwan sahiiyiar koyarwar Ubangjinmu Yesu Kiristi banza ba, har ma sun zama masu gulma da da kuma koyarwa ta tsorong Allah ba, **4** yana masu koyarwarka da kuma koyarwarka da tsorong Allah ba, **4** yana cike da girman kai bai kuma san kome ba. Yana kamata su fada ba. **14** Saboda haka ina ba wa da mugun halin son gardama da muhawwara gwauraye masu kuruciya shawara su yi aure, su game da kalmomin da suke kawo kishi, rikici, sami'ya'ya, su lura da gidajensu kada kuwa su ba maganar keta, da mugayen zace-zace **5** da

yawan tankiya tsakanin mutane masu mugun da abin da aka danka maka amana. Ka yi nesa hali, wafanda aka raba su da gaskiya, suke da masu maganganun rashin tsoron Allah da kuma tsammani cewa bin Allah wata hanya ce kuma yawan mūsu da ake karya, ake ce da shi ta samun kudi. **6** Amma bin Allah da gamsuwa ilimi, **21** wanda wadansu suka furta kuma ta riba ce mai yawa. **7** Gama ba mu zo duniya da yin haka suka baude daga bangaskiya. Alheri ya kome ba, ba kuwa za mu fita daga cikinta da kasance tare da ku.

kome ba. **8** In dai muna da abinci da sutura, ai, sai mu gamsu da su. **9** Mutanen da suke son yin arziki sukan fadi cikin jarraba, su fada a tarko, suna mugayen sha'awace-sha'awace iri-iri na wauta da cutarwa, irin wafanda suke dulmuyar da mutane, su kai ga lalacewa da hallaka. **10** Gama son kudi shi ne tushen kowane irin mugun abu. Wadansu mutane, don tsananin son kudi, sun baude daga bangaskiya suka kuma jowo wa kansu da bakin ciki iri-iri. **11** Amma kai, mutumin Allah, ka guji duk wannan, ka kuma nemi adalci, tsoron Allah, bangaskiya, kauna, jimrewa da kuma hankali. **12** Ka yi fama, kyakkyawar fama ta bangaskiya. Ka riki rai madawwamin nan, wanda aka kira saboda shi, sa'ad da ka yi kyakkyawar shaida a gaban shaidu masu yawa. (**aiōnios g166**) **13** Na umarce ka, a gaban Allah mai ba da rai ga kome, da kuma Kiristi Yesu wanda yayinda yake ba da shaida a gaban Buntus Bilatus ya yi kyakkyawar shaida, **14** ka kiyaye wannan umarni ba tare da wani aibi ko abin zargi ba har ya bayyanuwar Ubangijinmu Yesu Kiristi, **15** wanda Allah zai kawo a daidai lokaci, Allah, mai albarka wanda yake kadai Mai Mulki, Sarkin sarakuna da Ubangijin iyayengiji, **16** wanda shi kadai ne marar mutuwa wanda kuma yake zaune cikin hasken da ba ya kusatluwa, wanda babu wanda ya taba gani ko zai iya gani. A gare shi girma da iko su tabbata har abada. Amin. (**aiōnios g166**) **17** Ka umarci wafanda suke da arziki a wannan duniya kada su daga kai ko su sa begensu a kan dukiyar da ba ta da tabbac, sai dai su sa begensu ga Allah, wanda yake ba mu kome a yalwace don jin dacinmu. (**aiōn g165**) **18** Ka umarce su su yi nagarta, su wadatu cikin ayyuka nagari, su kuma zama masu bayarwa hannu sake da kuma masu niyyar yin taimako. **19** Ta haka za su ajije wa kansu dukiya a matsayin tushen mai karfi don tsara mai zuwa, don su riki rai wanda yake na tabbatacce. **20** Timoti, ka lura

2 Timoti

1 Bulus, manzon Kiristi Yesu ta wurin nufin Allah, bisa ga alkawarin rai wanda yake cikin Kiristi Yesu, **2** Zuwa ga Timoti, kaunataccen dana. Alheri, jinkai da salama daga Allah Uba da kuma Kiristi Yesu Ubangijinmu, su kasance tare da kai. **3** Na gode wa Allah wanda nake bauta wa, kamar yadda kakanni-kakannina suka yi da lamiri mai tsabta, yadda kulum dare da rana ina tuna da ku a cikin addu'o'ina. **4** Sa'ad da na tuna da hawayenka, nakari yi marmarin ganinka, don in cika da farin ciki. **5** An tunashe ni da sahihiyar bangaskiyarka, wadda a farko ta kasance a cikin kakarka Loyis da kuma mahaifiyarka Yunis yanzu kuwa na tabbata tana cikinka. **6** Saboda haka, ina so in fadakar da kai, ka lura baiwan nan ta Allah, wadda take tare da kai ta wurin dibiya maka hannuwana. **7** Gama Allah bai ba mu ruhun tsoro ba, sai dai ruhun iko, na kauna da kuma na kamunkai. **8** Saboda haka kada ka ji kunyar ba da shaida game da Ubangijinmu, ko kuwa ka ji kunyata, ni da nake dan sarka saboda shi. Sai dai ka hada kai tare da ni cikin shan wahala saboda bishara ta wurin ikon Allah, **9** wanda ya cece mu ya kuma kira mu ga rayuwar tsarki ba saboda wani abin da muka yi ba sai dai saboda nufinsa da kuma alherinsa. An ba mu wannan alheri cikin Kiristi Yesu tun fil azal, (aiōnios g166) **10** amma yanzu an bayyana ta ta wurin bayyanuwar Mai Cetonmu, Kiristi Yesu, wanda ya hallaka mutuwa ya kuma kawo rai da rashin mutuwa a sarari ta wurin bishara. **11** A wannan bishara ce, aka nadaf ni mai shela da manzo da kuma malami. **12** Shi ya sa nake shan wahalar da nake sha. Duk da haka ba na jin kunya, domin na san wanda na gaskata da shi, na kuma tabbata cewa yana iya kiyaye abin da na danfa masa amana don wancan rana. **13** Abin da ka ji daga gare ni, ka kiyaye shi kamar tsarin sahihiyar koyarwa, cikin bangaskiya da kauna cikin Kiristi Yesu. **14** Ka kiyaye kyakkyawar ajiyan nan da aka danka maka amana, ka lura da ita da taimakon Ruhu Mai Tsarki wanda yake raye a cikinmu. **15** Ka san cewa kowa a

lardin Asiya ya juya mini baya, har da Figelus da Hermogenes. **16** Bari Ubangiji yā yi wa iyalin Onesiforus jinkai, domin sau da dama yakan wartsakar da ni, bai kuma ji kunyar sarkokina ba. **17** A maimakon haka ma, sa'ad da yake a Roma, ya neme ni ido a rufe sai da ya same ni. **18** Bari Ubangiji yā sa yā sami jinkai daga Ubangiji a wancan ranar! Ka sani sarai yadda ya taimake ni a hanyoyi dabam-dabam a Afisa.

2 Kai kuma, dana, ka yi karfi cikin alherin da yake cikin Kiristi Yesu. **2** Abubuwan da ka ji na fadā a gabán shaidū masu yawa kuwa ka dánkā wa amíntattún mutáne wadánda su ma za su iya koya wa wadánsu. **3** Ka jure wa shan wahala tare da mu kamar soja mai kyau na Kiristi Yesu. **4** Ba wanda yake aíkin soja da zai sa kansa a sha'anín mutumín da ba ya aíkin soja, domin yakan so yā gamshi wanda ya dauke shi soja. **5** Haka ma, in wani ya yi gasa a matsayi shi dan wasa ne, ba ya sami rawanin nasara, sai in ya yi gasar bisa ga dokoki. **6** Manomi mai aíki sosai ya kamata yā zama na fari wajen samun rabón amfanin gona. **7** Ka yi tunani a kan abin da nake fadí, gama Ubangiji zai ba ka ganewa cikin dukan wannan. **8** Ka tuna da Yesu Kiristi, wanda aka tā da shi daga matattu, zuriyar Dawuda, wanda shi ne bisharata, **9** wadda nake shan wahala har ga daurin sarka kamar mai laifi. Amma Maganar Allah ba a daure take ba. **10** Saboda haka nake jure kome saboda zábabú, domin su ma su sami ceton da yake cikin Kiristi Yesu, tare da madawwamíyar daukaka. (aiōnios g166) **11** Ga wata magana tabbatacciya, “In muka mutu tare da shi, za mu rayu tare da shi; **12** in muka jimre, za mu yi mulki tare da shi. In muka yi mūsunsa, shi ma zai yi mūsunmu; **13** in ba mu da aminci, shi dai mai aminci ne, domin shi ba zai iya mūsun kansa ba.” **14** Ka riķa tuna masu da haka, ka kuma gama su da Allah, kada su yi jayayya a kan maganganu, don ba ta da wani amfani, sai bad da masu ji kawai take yi. **15** Ka yi iyakacín kokarinka ka gabatar da kanka a gabán Allah a matsayin wanda aka amince da shi, ma'aikaci wanda ba shi da dalilin jin kunya wanda kuma yake fassara kalmar gaskiya daidai. **16** Ka yi nesa da maganganun banza

na rashin tsoron Allah, gama wadanda suka suna mūsun ikonta. Kada wani abu yă hada ka mai da hankali ga yin wadannan za su kara da su. **6** Irin su ne suke sadadawa su shiga gidaje zama marasa tsoron Allah. **17** Koyarwarsu za suna rinqayar mata marasa karfin hali, wadanda tă bazu kamar rubabben gyambo. A cikinsu zunubai suka sha kansu, mugayen sha'awace-akwai Himenayus da Filetus, **18** wadanda suka sha'awace kuma sun dauke hankulansu, **7** baude daga gaskiya. Suna cewa tashin matattu kullum suna koyo amma ba sa taba iya yarda da ya riga ya faru, suna kuma bata bangaskiyar gaskiya. **8** Kamar dai yadda Yannes da Yamberes wadansu. **19** Duk da haka, kakkarfan tushen nan suka tayar wa Musa, haka wadannan mutane ma na Allah yana nan daram, an hatimce shi da suke tayar wa gaskiya, mutane masu bataccen wannan rubutu, "Ubangiji ya san wadanda suke hankali, wadanda, in ana zancen bangaskiya ne, nasa," da kuma, "Duk wanda ya bayyana yarda to, fa ba sa ciki. **9** Sai dai ba za su yi nisa ba, ga sunan Ubangiji, to, dole yă yi nesa da aikata don rashin hankalinsu zai bayyana ga kowa, mugunta." **20** A babban gida akwai kayayyakin kamar na mutanen nan biyu. **10** Kai kam, ka san da ba na zinariya da na azurfa kadai ba, amma kome game da koyarwata, da halina, da niyyata, har da na katako da na yumbu ma; wadansu bangaskiya, hakuri, kauna, jimiri, **11** tsanani, domin hidima mai daraja wadansu kuwa domin shan wahala, irin abubuwana da suka faru da ni hidima marar daraja. **21** In mutum ya tsabtacce a Antiyok, Ikoniyum da kuma Listira, tsananin kansa daga na farkon zai zama kayan aikin da na jure. Duk da haka Ubangiji ya cece ni daga hidima mai daraja, mai amfani ga Maigida, kuma dukansu. **12** Labudda, duk masu niyyar zaman shiryayye domin yin kowane aiki mai kyau. **22** tsarkaka, suna na Kiristi Yesu, za su sha tsanani. Ka yi nesa da mugayen sha'awace-sha'awace na **13** Mugayen mutane da masu rudi kuwa, kara kuruciya, ka kuma bi adalci, bangaskiya, kauna muni za su rika yi, suna yaudara, ana kuma da kuma salama, tare da wadanda suke kira yaudararsu. **14** Amma kai kam, ka ci gaba da ga Ubangiji daga zuciya mai tsabta. **23** Kada abin da ka koya ka kuma tabbatar, gama ka wani abu yă hada ka da gardandamin banza san wadanda ka koye su daga gare su, **15** da da wofi, domin ka san yadda suke jawo fada. kuma yadda tun kana dan jinjiri ka san Nassosi **24** Bai kamata bawan Ubangiji yă zama mai masu tsarki, wadanda suke iya sa ka zama mai neman fada ba; a maimako, dole yă nuna alheri hikima zuwa ceto ta wurin bangaskiya cikin ga kowa, mai iya koyarwa, mai hakuri kuma. Kiristi Yesu. **16** Dukan Nassi numfashin Allah ne **25** Wadanda suke găba da shi kuwa dole yă yi yana kuma da amfani don koyarwa, tsawatarwa, musu gargadi cikin hankali, da fata Allah zai gyara da kuma horarwa cikin adalci, **17** domin sa su tuba su kai ga sanin gaskiya, **26** su kuma mutumin Allah yă zama shiryayye sosai saboda dawo cikin hankulansu su kubuta daga tarkon kowane kyakkyawan aiki.

Iblis, wanda ya sa suka zama kamammu don su
aikata nufinsa.

4 A gaban Allah da kuma Kiristi Yesu, wanda zai yi wa masu rai da matattu shari'a, saboda kuma bayyanuwarsa da mulkinsa, ina ba ka umarni. **2** Ka yi wa'azin Maganar Allah, ka zama a shirye a kullum, ko da zarafi, ko babu zarafi, ka yi gyara, ka kwabe, ka kuma karfafia, da matukar hakuri da koyarwa cikin natsuwa. **3** Gama lokaci godiya, marasa tsarki, **3** marasa kauna, marasa yana zuwa da mutane ba za su jure da sahihiyar gafartawa, masu bata sunayen wadansu, marasa koyarwa ba. A maimako, don cimma burinsu, za kamunkai, masu keta, marasa kaunar nagarta, **4** su taro wa kansu malamai masu yawa, domin masu cin amana, marasa hankali, wadanda sun su fadî abin da kunnuwansu masu kaifkai suke cika da daga kai, masu son jin dadi a maimakon so su ji. **4** Za su juye kunnuwansu daga gaskiya kaunar Allah **5** suna riķe da siffotin ibada, amma zuwa ga jin tatsuniyoyi. **5** Amma kai, ka natsu

cikin kowane hali, ka jure shan wahala, ka yi aikin mai bishara, ka cika dukan ayyukan hidimarka. 6 Gama an riga an tsiyaye ni kamar hadaya ta sha, kuma lokacin tashina ya yi. 7 Na yi fama mai kyau, na gama tseren, na rike bangaskiya. 8 Yanzu kuwa an ajiye mini rawanin adalci, wanda Ubangiji, Alkali mai adalci zai ba ni a ranan nan ba kuwa ni kadai ba, amma ga duk wadanda suka yi marmarin bayyanuwarsa. 9 Ka yi iyakacin kokarinka ka zo wurina da sauri, 10 gama Demas, saboda kaunar wannan duniya, ya yashe ni ya tafi Tessalonika. Kirssens ya tafi Galatiya, Titus kuwa ya tafi Dalmatiya. (aiōn g165) 11 Luka ne kadai yake tare da ni. Ka nemi Markus ku zo tare, domin yana da amfani a gare ni cikin hidimata. 12 Na aiki Tikikus zuwa Afisa. 13 Sa'ad da za ka dawo, ka zo mini da alkyabbar da na bari a wurin Karbus a Toruwaz, da kuma nadaddun littattafaina, tun ba ma fatun nan masu rubutu ba. 14 Alekzanda makerin karafan nan ya yi mini mugunta kwarai. Ubangiji zai sāka masa saboda abin da ya yi. 15 Kai ma sai ka lura da shi, domin ya yi gāba sosai da sakonmu. 16 A lokacin da na kāre kaina da farko, ba wanda ya goyi bayana, sai ma kowa ya yashe ni. Ina fata ba za a lasafta wannan laifi a kansu ba. 17 Amma Ubangiji ya tsaya tare da ni, ya kuma ba ni karfi, don ta wurina a yi cikakkiyar shelar sakon har Al'ummai duka su ji. Aka kuma cece ni daga bakin zaki. 18 Ubangiji zai cece ni daga kowane mugun hari yă kuma kai ni mulkinsa na sama lafiya. A gare shi daukaka ta tabbata har abada abadin. Amin. (aiōn g165) 19 Ka gai da Firiskila da Akwila da iyalin Onesiforus. 20 Erastus ya dakata a Korint, na kuma bar Turofimus cikin rashin lafiya a Miletus. 21 Ka yi iyakacin kokarinka ka iso nan kafin damina. Yubulus yana gaishe ka, haka ma Fuden, Lainus, Kalaudiya da kuma dukan'yan'uwa. 22 Ubangiji yă zama tare da ruhunka. Alheri yă zama tare da ku.

Titus

1 Bulus, bawan Allah da kuma manzon Yesu Kiristi saboda bangaskiyar zababbu na Allah da kuma sanin gaskiya wadda take kaiwa ga rayuwa ta tsoron Allah **2** duk wannan kuwa saboda begen nan ne ga rai madawwami da Allah ya yi alkawari tun fil azal, shi wanda karya ba ta a gare shi, (*aīōnios g166*) **3** da lokacin da Allah ya zařa ya cika sai ya bayyana maganarsa a sarari ta wurin wa'azin da aka danka mini amana ta wurin umarniin Allah Mai Cetommu, **4** Zuwa ga Titus, dana na gaske a tarayyarmu cikin bangaskiya. Alheri da salama daga Allah Uba da kuma Kiristi Yesu Mai Cetommu, su kasance tare da kai. **5** Dalilin da ya sa na bar ka a Kirit shi ne don ka daidaita abubuwana da suka rage da ba a kammala ba, ka kuma nasa dattawa a kowane gari, yadda na umarce ka. **6** Dole dattijo yă kasance marar aibi, mijin mace guda, mutumin da'yă'yansa masu bi ne, wadanda kuma ba a san su da lalata ko rashin biyayya ba. **7** Da yake an danka wa mai kula da ikkilisiya rikon amana saboda Allah, dole yă zama marar aibi ba mai girman kai ba, ba mai saurin fushi ba, ba mai buguwa ba, ba mai rikici ba, ba kuma mai son kazamar riba ba. **8** A maimakon haka dole yă zama mai karban baki, mai son abu nagari, mai kamunkai, mai adalci, mai tsarki da kuma natsattse. **9** Dole yă riķe tabbataccen sakon nan kam-kam yadda aka koyar, don yă iya karfafa wadansu da sahihiyar koyarwa yă kuma karyata wadanda suke gāba da shi. **10** Gama akwai'yan tawaye da yawa, masu surutun banza da masu rudi, musamman fungiyar masu kaciya. **11** Dole a hana su yin magana, domin suna kawo rushewar iyalai ta wurin koyar da abubuwana da bai kamata su koyar ba don neman kazamar riba. **12** Wani daga cikin annabawansu ma ya ce, "Kiretawa a kulum makaryata ne, mugayen dabbobi, ragwaye hadamammu." **13** Wannan shaida gaskiya ce. Saboda haka, sai ka tsawata musu sosai, don su zama sahihai a wajen bangaskiya, **14** ba za su kuma mai da hankalinsu ga tatsuniyoyin Yahudawa ko ga umarnan wadanda suke kin gaskiya ba. **15** Ga

tsarkaka kuwa, kome mai tsarki ne, amma ga wadanda suke marasa tsarki da kuma marasa ba da gaskiya, ba abin da yake da tsarki. Gaskiya dai, hankulansu da lamirinsu duk marasa tsarki ne. **16** Sun dauka cewa sun san Allah, amma ta wurin ayyukansu suna mūsunsa. Sun zama abin kyama, marasa biyayya, ba su ma isa su yi aiki nagari ba.

2 Dole ka koyar da abin da yake bisa sahihiyar koyarwa. **2** Ka koya wa tsofaffin maza su kasance masu sauřinkai, wadanda suka cancanci girmamawa, masu kamunkai, sahihai wajen bangaskiya, da kauna da kuma jimiri. **3** Haka ma, ka koya wa tsofaffin mata su zama masu bangirma cikin rayuwarsu, ba masu bata suna ko masu jarrabar shan giya ba, sai dai su zama masu koyar da abin da yake nagari. **4** Sa'an nan za su iya su koya wa mata masu kuruciya su kaunaci mazansu da'yă'yansu, **5** su kasance da kamunkai da kuma tsarki, masu aiki a gida, masu kirki da kuma masu biyayya ga mazansu, don kada wani yă rena maganar Allah. **6** Haka kuma, ka karfafa samari su zama masu kamunkai. **7** Cikin kowane abu ka zama musu misali mai kyau ta wurin aikata abin da yake nagari. A cikin koyarwarka ka nuna mutunci da kwazo **8** da kuma sahihanci cikin maganar da ba za a iya kushewa ba, domin masu gāba da kai su ji kunya, su kuma rasa wani mugun abin da za su fada game da mu. **9** Ka koya wa bayi su yi wa iyayengijinsu biyayya cikin kowane abu, su yi kokari su gamshe su, kada su mayar musu da magana, **10** kada kuma su yi musu sata, sai dai su nuna za a iya amince da su sosai, don ta kowace hanya su sa koyarwa game da Allah Mai Cetommu ta zama abin daukan hankali. **11** Gama alherin Allah mai kawo ceto ya bayyana ga dukan mutane. **12** Yana koya mana mu ce, "A'a" ga rashin tsoron Allah da kuma sha'awace-sha'awacen dunia, mu kuma yi rayuwa ta kamunkai, ta adalci da kuma ta tsoron Allah a cikin wannan zamani, (*aīōn g165*) **13** yayinda muke sauraron begenmu mai albarka bayyanuwar daukar Allahnmu mai girma da kuma Mai Cetommu, Yesu Kiristi, **14** wanda ya ba da kansa dominmu don yă fanshe mu daga

dukan mugunta yă kuma tsarkake wa kansa mutanenmu su koyi ba da kansu ga aikata abin mutanen da suke nasa, wadanda suke marmarin da yake nagari, domin su iya biyan bukatunsu yin abin da yake nagari. **15** Wadannan kam, su na yau da kullum kada kuma su yi rayuwar ne abubuwan da ya kamata ka koyer, ka karfafa marar amfani. **15** Dukan wadanda suke tare da ni ka kuma tsawata da dukan iko. Kada ka yarda suna gaishe ka. Ka gaggai mini da masoyanmu, wani yă rena ka.

3 Ka tuna wa mutane su zama masu biyayya

ga masu mulki da kuma hukumomi, su zama masu biyayya suna kuma a shirye su yi kowane abin da yake mai kyau, **2** kada su zama masu bata sunan kowa, su zama masu salama da kulawa, su kuma zama masu matuƙar tawali'u ga dukan mutane. **3** A wani lokaci can baya mu ma wawaye ne, marasa biyayya, aka rufe mu, sha'awace-sha'awace da kwadayi iri-iri suka daure mu, muka yi zaman kiyayya da kishi, aka ki mu, mu kuma muka ki juna. **4** Amma da alheri da kuma kaunar Allah Mai Cetonmu suka bayyana, **5** sai ya cece mu, ba saboda abubuwan adalcin da muka aikata ba, sai dai saboda jinkansa. Ya cece mu ta wurin wankan nan na sâke haihuwa da kuma sabuntawan nan ta Ruhu Mai Tsarki, **6** wanda ya zubo mana a yalwace ta wurin Yesu Kiristi Mai Cetonmu, **7** wannan fa domin an kuɓutar da mu ne ta wurin alherinsa, don mu zama magāda masu begen ga rai madawwami. (aiōnios g166) **8** Wannan magana tabbatacciya ce, ina kuma so ka nanata wadannan abubuwa ƙwarai, domin wadanda suka dogara ga Allah su himmantu ga aiki mai kyau. Wadannan abubuwa suna da kyau sosai suna kuma da amfani ga kowane mutum. **9** Amma ka guji jayayyar banza da ƙididdigar asali da gardandami da fadace-fadace game da Doka, gama ba su da riba kuma aikin banza ne. **10** Ka gargaɗe mutumin da yake kawo tsattsaguwa sau daya, ka kuma gargaɗe shi sau na biyu. Bayan haka, kada wani abu yă hada ka da shi. **11** Ka dai san cewa irin mutumin nan ya taurare kuma mai zunubi ne; ya yanke wa kansa hukunci. **12** Da zarar na aika Artemas ko Tikikus zuwa wurinka, sai ka yi iyakacin kokarinka ka zo wurina a Nikofolis, domin na yanke shawara in ci damina a can. **13** Ka yi iyakacin kokarinka ka taimaki Zenas lauyan nan da Afolios a hanyarsu ka kuma tabbata ba su rasa kome ba. **14** Dole

Filemon

1 Bulus, dan kurkuku saboda Kiristi Yesu, da kuma Timoti dan'awanmu, Zuwa ga Filemon kaunataccen abokinmu da kuma abokin aikinmu, **2** zuwa kuma ga Affiya'yar'uwarmu, zuwa kuma ga Arkiffus abokin famarmu, da zuwa kuma ga ikkilisiyar da take taruwa a gidanka. **3** Alheri da salama daga Allah Ubanmu da kuma Ubangiji Yesu Kiristi, su kasance tare da ku. **4** Kullum nakan gode wa Allahna sa'ad da nake tuna da kai cikin addu'o'ina, **5** domin ina jin labari bangaskiyarka cikin Ubangiji Yesu da kuma kaunarka da kake yi saboda dukan tsarkaka. **6** Ina addu'a ka zama mai kwazo cikin shaida bangaskiyarka, domin ka sami cikakken fahimta ta kowane abin da yake nagarin da muke da shi cikin Kiristi. **7** Kaunarka ta sa ni farin ciki kwarai ta kuma karfafa ni, domin kai, dan'uwa, ka wartsake zukatan tsarkaka. **8** Saboda haka, ko da yake cikin Kiristi ina iya yin karfin hali in umarce ka ka yi abin da ya kamata, **9** duk da haka ina rokonka saboda kauna, na fi so in rofe ka, ni Bulus tsoho, a yanzu kuma ga ni dan sarka saboda Kiristi Yesu. **10** Ina rokonka saboda dana Onesimus, wanda ya zama dana yayinda nake cikin sarkoki. **11** Dā kam, ba shi da amfani a gare ka, amma yanzu ya zama da amfani a gare ka da kuma gare ni. **12** Ina aike shi yā koma gare ka, shi da yake zuciyata. **13** Na so in rife shi a wurina a madadinka domin yā taimake ni yayinda nake cikin sarkoki saboda bishara. **14** Sai dai ban so in yi kome ban da yardarka ba, domin kowane alherin da za ka yi, yā fito daga zuciyarka, ba na tilas ba. **15** Watakila abin da ya sa aka raba ka da shi na dan lokaci fankani shi ne don ka same shi da amfani (*aiōnios g166*) **16** ba kamar bawa kuma ba, sai dai fiye da bawa, a matsayin kaunataccen dan'uwa. Shi kaunatacce ne sosai a gare ni amma a gare ka ya ma fi zama kaunatacce, kamar mutum da kuma kamar dan'uwa a cikin Ubangiji. **17** Saboda haka in ka dauke ni a kan ni abokin tarayya ne, sai ka marabce shi kamar yadda za ka marabce ni. **18** In ya yi maka wani laifi ko kuma yana rife maka wani bashi, sai ka mai da

shi a kaina. **19** Ni, Bulus, nake rubuta wannan da hannuna. Zan biya ka, kada ma a yi zancen ranka da kake riķe mini bashi. **20** Ina fata, dan'uwa, zan sami amfani daga gare ka cikin Ubangiji; ka wartsake zuciyata cikin Kiristi. **21** Da tabbacin biyayyarka, ina rubuta maka, da sanin za ka yi fiye da abin da na ce. **22** Abu guda ya rage, ka shirya mini masauki, domin ina bege za a mayar da ni gare ku albarkacin addu'o'inku. **23** Efafaras, abokin tarayyata a kurkuku cikin Kiristi Yesu, yana gaishe ka. **24** Haka kuma Markus, Aristarkus, Demas da kuma Luka, abokan aikina. **25** Alherin Ubangiji Yesu Kiristi yā kasance da ruhunku.

Ibraniyawa

1 A dā Allah ya yi wa kakanni-kakanninmu magana ta bakin annabawa a lokuta dabam-dabam da kuma a hanyoyi iri-iri, **2** amma a wadannan kwanaki a karshe ya yi magana da muta wurin Dansa, wanda ya nada magājin dukan abubuwa, wanda kuma ta wurinsa ya halicci duniya. (aiōn g165) **3** Dan shi ne hasken daukakar Allah, shi ne kuma ainihin kamanninsa, yana riķe da dukan abubuwa ta wurin kalmarsa mai iko. Bayan ya yi tsarkakewa don zunubai, sai ya zauna a hannun daman Madaukaki a sama. **4** Ta haka yake da fifiko a kan mala'iku kamar yadda sunan da ya gāda ya fi nasu fifiko. **5** Gama ga wane daga cikin mala'ikun Allah ya taba cewa, “Kai Dana ne; yau na zama Uba a gare ka?” Ko kuwa, “Zan zama Ubansa, shi kuma zai zama Dana”? **6** Haka kuma, sa'ad da Allah ya kawo dan farinsa a duniya ya ce, “Bari dukan mala'ikun Allah su yi masa sujada.” **7** Da yake magana game da mala'iku kuwa ya ce, “Ya mai da mala'ikunsa iska, bayinsa kuma harsunsa wuta.” **8** Amma game da Dan ya ce, “Kursiyinka, ya Allah, zai kasance har abada abadin, adalci kuma zai zama sandan mulkinka. (aiōn g165) **9** Ka kaunaci abin da yake daidai, ka kuma ki mugunta; saboda haka Allah, Allahnka, ya dora ka a bisan abokan zamanka, ta wurin shafan da ya yi maka da man farin ciki.” **10** Ya kuma ce, “Tun da farko, ya Ubangiji, ka kafa tushen duniya, sammai kuma aikin hannuwanka ne. **11** Su za su hallaka, amma kai kana nan; dukansu za su tsufa kamar riga. **12** Za ka nade su kamar mayafi, kamar riga za su sauva. Amma kai ba za ka canja ba, shekarunka kuma ba za su taba karewa ba.” **13** Ga wane daga cikin mala'iku Allah ya taba cewa, “Zauna a hannun damana, sai na sa abokan gābanka su zama matashin sawunka”? **14** Ashe, dukan mala'iku ba ruohi masu hidima ba ne da aka aika don su yi wa wadanda za su gāji ceto hidima?

2 Dole mu kara mai da hankali sosai ga abubuwan da muka ji, don kada mu kauce. **2** Gama in sakon da aka fadi ta bakin mala'iku ya zama tabbatacce, kuma kowane keta umarni

da rashin biyayya suka karbi sakamakonsu da ya dace, **3** yaya za mu tsira in muka kyale irin wannan babban ceto? Wannan ceto, wanda Ubangiji ne ya fara sanar, aka kuma tabbar mana ta bakin wadanda suka ji shi. **4** Allah shi ma ya shaida ta wurin alamu, abubuwan banmamaki da mu'ujizai iri-iri, da kuma bayebayen Ruhu Mai Tsarki da aka rarraba bisa ga nufinsa. **5** Ba ga mala'iku ba ne ya sa su yi mulkin duniya mai zuwa, wanda muke magana a kai ba. **6** Amma akwai wani wurin da wani ya shaida cewa, “Mene ne mutum, da kake tuna da shi, dan mutum da kake kula da shi? **7** Ka sa shi kasa kadān da darajar mala'iku; ka nadā shi da dāukaka da girma, **8** ka kuma sa kome a karkashin kāfafunsa.” Ta wurin sa kome a karkashinsa, Allah bai bar wani abu da bai sa a karkashinsa ba. Duk da haka a yanzu ba mu ga kowane abu a karkashinsa ba. **9** Sai dai muna ganin Yesu, wanda aka mai da shi kasa kadān da darajar mala'iku, yanzu kuwa an nadā shi da dāukaka da girma domin yā sha wahalar mutuwa, domin ta wurin alherin Allah yā dāndana mutuwa saboda kowa. **10** Ta wurin kawo'ya'ya masu yawa zuwa ga dāukaka, ya dace cewa Allah, wanda dominisa da kuma ta wurinsa ne kome yake kasancewa, ya sa tushen cetonsu yā zama cikakke ta wurin shan wahala. **11** Da shi wanda yake tsarkake mutane da kuma su wadanda ake tsarkakewa duk'yan iyali daya ne. Saboda haka Yesu ba ya kunyan kiransu'yan'uwansa. **12** Ya ce, “Zan sanar da sunanka ga'yan'uwana; a gabon jama'a zan rera yabonka.” **13** Har wa yau ya ce, “Zan dogara gare shi.” Ya kuma ce, “Ga ni, da'ya'yan da Allah ya ba ni.” **14** Da yake'ya'yan suna da nama da jini, shi ma sai ya dāuki kamanninsa na mutum domin ta wurin mutuwarsa yā hallaka wanda yake riķe da ikon mutuwa, wato, Iblis **15** ya kuma'yantar da wadanda dukan rayuwarsu tsorон mutuwa ya riķe su cikin bauta. **16** Gama tabbatacce ba mala'iku ne ya taimaka ba, sai dai zuriyar Ibrahim. **17** Saboda wannan dole a mai da shi kamar'yan'uwansa ta kowace hanya, domin yā zama babban firist mai aminci da mai jinkai cikin hidima ga Allah, yā kuma miķa hadayar sulhu saboda zunuban mutane. **18**

Domin shi kansa ya sha wahala sa'ad da aka biyayyan nan ba? **19** Saboda haka mun ga cewa gwada shi, yana iya taimakon wadanda ake yi ba su iya shiga ba, saboda rashin bangaskiyarsu wa gwaji.

3 Saboda haka,'yan'uwa tsarkaka, wadanda **4** Saboda haka, da yake alkawarin shiga suke da rabo a kiran nan na sama, ku kafa hutunsa yana nan har yanzu, sai mu yi tunaninku a kan Yesu, manzo da kuma babban hankali kada waninku yă kăsa shiga. **2** Gama mu firist wanda muke shaidawa. **2** Ya yi aminci ga ma mun ji an yi mana wa'azin bishara, kamar wanda ya nadă shi, kamar yadda Musa ya yi yadda su ma suka ji; sai dai sakon da suka ji aminci ga dukan gidan Allah. **3** An ga Yesu ya ba tă amfane su ba, domin wadanda suka ji cancanci girma fkiye da Musa, kamar yadda mai ba su karbe shi da bangaskiya ba. **3** Mu kam ginin gida ya fi gidan daraja. **4** Gama kowane da muka gaskata mu ne muka shiga wannan gida yana da wanda ya gina shi, amma maginin hutu, kamar yadda Allah ya ce, "Saboda haka dukan abu Allah ne. **5** Musa ya yi aminci a na yi rantsuwa cikin fushina, 'Ba za su taba matsayin bawa cikin dukan gidan Allah, yana shiga hutuna ba.'" Allah ya fada haka ko da ba da shaida a kan abubuwān da za a fada nan yake ya riga ya kammala aikinsa tun halittar gaba. **6** Amma Kiristi mai aminci ne kamar da a duniya. **4** Gama a wani wuri ya yi magana a gidan Allah. Mu kuwa gidansa ne, in muka tsaya kan rana ta bakwai cikin wadannan kalmomi, gabannu gadi da kuma begen da muke takama "A rana ta bakwai kuwa Allah ya huta daga a kai. **7** Kamar dai yadda Ruhu Mai Tsarki ya ce, dukan aikinsa." **5** Haka kuma a nassín nan ya "Yau, in kuka ji muryarsa, **8** kada ku taurare ce, "Ba za su taba shiga hutuna ba." **6** Har yanzu zukatanku, yadda kuka yi a tawayen nan, a dai da sauran dama domin wadansu su shiga, lokacin gwaji a hamada, **9** inda kakanninku su kuwa wadanda aka fara yi wa albishirin suka gwada ni, suka kuma gwada ni, ko da yake nan sun kăsa shiga saboda rashin biyayya. **7** a cikin shekaru arba'in sun ga abin da na yi. Saboda haka Allah ya sâke sa wata rana, yana **10** Shi ya sa na yi fushi da wanican zamani, na kiranta Yau, bayan wani dogon lokaci Allah ya kuma ce, 'Kullum zukatansu a karkace suke, yi magana ta bakin Dawuda, yadda aka riga ba su kuma san hanyoyina ba.' **11** Saboda haka aka fada, "Yau, in kuka ji muryarsa, kada ku na yi rantsuwa a cikin fushina, 'Ba za su taba taurare zukatanku.'" **8** Gama da a ce Yoshuwa shiga hutuna ba." **12** Ku lura fa,'yan'uwa, cewa ya ba su hutu, da Allah bai yi magana daga kada waninku yă kasance da zuciya mai zunubi bay a kan wata rana dabam ba. **9** Har yanzu, marar bangaskiya da takan juye daga bin Allah akwai wani hutun Asabbacin da ya rage domin mai rai. **13** Sai dai ku karfafa junna kulum, mutanen Allah; **10** gama duk wanda ya shiga muddin akwai lokaci da ana ce da shi Yau, hutun Allah, shi ma yakan huta daga nasa aiki, don kada waninku yă zama mai taurin zuciya ta kamar yadda Allah ya huta daga nasa. **11** Saboda wurin rudun zunubi. **14** Mu masu tarayya ne da haka, bari mu yi iyakacin fokarinmu mu shiga Kiristi idan mun riķe bangaskiyarmu da karfi wannan hutu, don kada wani yă kăsa ta wurin daga farko har zuwa karshe. **15** Kamar yadda bin gurbinsu na rashin biyayya. **12** Maganar aka fada cewa, "Yau, in kuka ji muryarsa, kada Allah tana da rai, tana kuma da karfin aiki. Ta fi ku taurare zukatanku kamar yadda kuka yi a kowane takobi mai baki biyu kaifi. Maganarsa tawayen nan." **16** Su wane ne suka ji suka kuma takan ratsa har ciki-ciki, tana raba rai da ruhu, yi tawaye? Ba su ne duk wadanda Musa ya bi da gabobi da kuma bargon kashi; har sai ta tone su daga Masar ba? **17** Da su wane ne kuwa ya yi ainhi wane ne muke. **13** Babu wani abu cikin fushi har shekaru arba'in? Ba da wadanda suka dukan halittar da yake boye daga fuskar Allah. yi zunubi, wadanda suka mutu a hamada ba? **18** Kowane abu a bude yake yana kuma a shimpide Kuma ga su wane ne Allah ya rantse cewa ba a idanun wanda dole mu ba da lissafi a gare za su taba shiga hutunsa ba, in ba ga marasa shi. **14** Saboda haka, da yake muna da babban

first mai girma wanda ya ratsa sama, Yesu Dan Allah, bari mu rife bangaskiyan nan wadda muke shaidawa da karfi. **15** Gama babban first da muke da shi ba marar juyayin kāsawarmu ba ne, amma muna da wanda aka gwada ta kowace hanya, kamar dai yadda akan yi mana, duk da haka bai yi zunubi ba. **16** Saboda haka sai mu matso kusa da kursiyin alheri da karfi zuciya, don mu sami jinkai mu kuma sami alherin da zai taimake mu a lokacin bukata.

5 Akan zaɓi kowane babban first daga cikin mutane ne, akan kuma nada shi domin yā wakilce su a kan al'amuran Allah, domin yā miƙa kyautai da hadayu saboda zunubai. **2** Da yake babban first din mai kāsawa ne, yana iya bin da jahilai da kuma wadanda suka kauce hanya, a hankali. **3** Shi ya sa dole yā miƙa hadayu domin zunubansa, da kuma domin zunuban mutane. **4** Ba wanda yakan kai kansa a wannan matsayi mai girma; sai ko Allah ya kira shi, kamar yadda aka yi wa Haruna. **5** Haka ma Kiristi bai kai kansa neman daukaka na zama babban first ba. Allah ne dai ya ce masa, "Kai Dana ne; yau na zama Uba a gare ka." **6** Ya kuma ya ce a wani wuri, "Kai first ne na har abada, bisa ga tsarin Melkizedek." (aiōn g165) **7** A lokacin da Yesu ya yi rayuwa a duniya, ya yi addu'o'i da roke-roke tare da kuka mai zafi da kuma hawaye ga wannan wanda yake da ikon cetonsa daga mutuwa, aka kuwa ji shi saboda tsananin bangirmán da ya yi. **8** Ko da yake shi da ne, ya yi biyayya ta wurin shan wahala **9** kuma da aka mai da shi cikakte, sai ya zama hanyar samun madawwamin ceto ga dukan wadanda suke masa biyayya. (aiōnios g166) **10** Allah kuwa ya nadaf shi yā zama babban first, bisa ga tsarin Melkizedek. **11** Muna da abubuwa masu yawa da za mu fada game da wannan batu, sai dai yana da wuya a bayyana, da yake ba ku da saurin ganewa. **12** Gaskiya, a yanzu ya kamata a ce kun zama malamai, sai ga shi kuna bukatar wani yā sāke koya muku abubuwa masu sau ki game da abin da Allah ya fada. Kuna bukatar madara, ba abinci mai kauri ba! **13** Duk wanda yake rayuwa a kan madara, shi kamar jariri ne har yanzu, kuma bai san ainihi mene ne ya dace

ba. **14** Amma abinci mai kauri na balagaggú ne, wadanda suka hori kansu don su bambanta tsakanin nagarta da mugunta. **6** Dole mu yi kokarin zama balagaggú mu kuma fara tunani game da abubuwan da suka fi koyarwan nan mai sau ki game da Kiristi. Bai kamata mu ci gaba da magana game da me ya sa dole mu juye daga ayyukan da suke kawo mutuwa da kuma me ya sa za mu kasance da bangaskiya a cikin Allah ba. **2** Kuma bai kamata mu ci gaba da koyer da umarnai game da baftisma, dibiya hannuwa, tashin matattu, da kuma madawwamin hukunci ba. (aiōnios g166) **3** Da yardar Allah, za mu ci gaba ga karin ganewa. **4** Wadanda suka tafa samun haske, wadanda suka dandana kyauta ta sama, wadanda suka sami rabo cikin Ruhu Mai Tsarki, **5** wadanda suka dandana dadin maganar Allah da kuma ikokin zamani mai zuwa, (aiōn g165) **6** ba ya yiwuwa a sāke kawo su ga tuba in suka kouce, domin suna sāke gicciye Dan Allah ke nan suna kuma kunyata shi a gabán jama'a. **7** Kasar da take shan ruwan sama da yake fādi a kanta kullum da kuma take ba da hatsin da yake da amfani ga wadanda ake noma dominisu, takar sami albarkar Allah. **8** Amma kasar da take ba da kaya da sarfakkia ba ta da amfani tana kuma cikin hatsarin la'ana. A karshe za a kone ta. **9** Abokaina, ko da yake muna irin maganan nan, mun tabbata kuna yi abubuwan nan masu kyau da wadanda suka sami ceto suke yi. **10** Allah ba marar adalci ba ne. Ba zai manta da aikinku da kuma kaunor da kuka nuna masa wajen taimakon mutanensa da kuma ci gaba da taimakonsu da kuke yi ba. **11** Muna so kowannenku yā nuna kwazon nan har zuwa karshe, domin ku tabbatar da begenku. **12** Ba ma so ku zama masu kyuya, sai dai ku yi koyi da wadanda ta wurin bangaskiya da hakuri suka gāji abin da aka yi alkawari. **13** Babu wanda ya fi Allah, saboda haka sa'ad da ya yi alkawari ga Ibrahim, sai ya rantse da sunansu, **14** cewa, "Tabbatacce zan albarkace ka in kuma ba ka zuriya mai yawa." **15** Haka kuwa bayan Ibrahim ya jira da hakuri, sai ya karfi abin da aka yi alkawari. **16** In mutane za su yi rantsuwa sukan yi haka da wanda ya

fi su ne, rantsuwar kuwa takan tabbatar da Ibrahim wanda ya ba wa Melkizedek kashi daya abin da aka fada ta kuma kawo karshen dukan bisa goma. **11** Ko da yake Dokar Musa ta ce dole gardama. **17** Saboda haka da Allah ya so yă firistoci su kasance zuriyar Lawi, wadannan bayyana nufinsa marar canjawa a sarari ga firistoci ba su iya sa wani yă zama cikakke magădan abin da aka yi alkawari, sai ya tabbatar ba. Saboda akwai bukata wani firist kamar da shi da rantsuwa. **18** Allah ba ya karya! Haka Melkizedek ya zo, a maimakon wani daga iyalin ma alkawuransa da rantsuwarsa abubuwa biyu Haruna. **12** Gama in aka canja yadda ake zaban ne da ba a iya canjawa. Mun gudu zuwa wurin firist, dole a canja Dokar ita ma. **13** Mutumin Allah domin kăriya. Ya kamata alkawuransa da muke wannan zance a kai, ai, shi na wata su karfafawa sosai mu rife begen nan da yake tsattsarkan wuri na can ciki a bayan labule, **20** inda Yesu, wanda ya sha gabanmu, ya shiga a madadinmu. Ya zama babban firist na har abada, bisa ga tsarin Melkizedek. (aiōn g165)

7 Wannan Melkizedek sarkin Salem ne da kuma firist na Allah Mafi Daukaka. Shi ne ya sadu da Ibrahim ya albarkace shi sa'ad da Ibrahim ya dawowa daga cin nasara a bisa sarakuna, **2** Ibrahim kuwa ya ba shi kashi daya bisa goma na kome. Ma'anar sunan Melkizedek ita ce, "sarkin adalci." Amma da yake Salem yana nufin "salama," shi kuma "Sarkin salama" ne. **3** Ba shi da mahaifi ko mahaifiya, ba shi da asali, ba shi da farko ko karshe, shi dai kamar Dan Allah ne kuma firist ne har abada. **4** Ku dubi irin girman da Melkizedek mana. Ko kakanmu Ibrahim ma ya ba shi kashi daya bisa goma na ganima! **5** Yanzu doka ta umarci zuriyar Lawi wadanda suka zama firistoci su karbi kashi daya bisa goma daga wurin mutane, wato, 'yan'uwanus, ko da yake'yan'uwanus zuriyar Ibrahim ne. **6** Ko da yake Melkizedek ba daga zuriyar Lawi ba ne, duk da haka Ibrahim ya ba shi kashi daya bisa goma na abin da yake da shi, Melkizedek kuwa ya sa masa albarka, shi da aka yi wa alkawura. **7** Kowa ya sani cewa na gaba shi yake sa wa na baya albarka. **8** Firistoci ake ba wa kashi daya bisa goma na abin da mutane suke samu. Amma dukan firistoci sukan mutu, sai dai Melkizedek, kuma nassi ya ce yana da rai. **9** Ana ma iya cewa zuriyar Lawi, mai karbar kashi daya bisa goma daga mutane, ya ba da kashi daya bisa goma ta wurin Ibrahim, **10** wannan ya kasance haka domin an haifi Lawi daga baya a iyalin da muke wannan zance a kai, ai, shi na wata kabila ce dabam, wadda ba wani daga kabilan gabamu. **19** Muna da wannan bege kamar anka da ya taba yin hidima a bagade. **14** Kowa ya na rai, kaffafe da kuma tabbatacce. Yana shiga san cewa Ubangijimmo ya fito ne daga zuriyar Yahuda ne, kuma Musa bai taba ce firistoci za su fito daga wannan kabila ba. **15** Canjin nan a Dokar Allah ya kara fitowa fili da wani firist dabam wanda yake kamar Melkizedek ya bayyana. **16** Ya zama firist ne ba saboda ya cika wata ka'ida ta zama zuriyar Lawi ba, sai dai bisa ga ikon ran da ba a iya hallakawa. **17** Gama nassi ya ce, "Kai firist ne na har abada, bisa ga tsarin Melkizedek." (aiōn g165) **18** Ta haka aka kawar da ka'ida marar karfi da kuma marar amfani **19** (gama doka ba tă mai da wani abu cikakke ba), yanzu kuwa bege mafi kyau ya dauki matsayinta. Ta haka kuma muka matso kusa da Allah. **20** Ba kuwa da rashin rantsuwa aka yi haka ba. Wadansu sun zama firistocin ba tare da wata rantsuwa ba, **21** shi wannan ya zama firist ta wurin rantsuwar da Allah ya yi da ya ce masa, "Ubangiji ya rantse, ba kuwa zai canja zuciyarsa ba, 'Kai firist ne na har abada.'" (aiōn g165) **22** Saboda wannan rantsuwa, Yesu ya zama tabbacin alkawari mafi kyau. **23** To, akwai wadannan firistoci da yawa, da yake mutuwa ta hana su cin gaba da aikin zaman firist; **24** amma Yesu ba zai mutu ba, don haka zai zama firist har abada. (aiōn g165) **25** Saboda haka ya iya ba da ceto gaba daya ga masu zuwa wurin Allah ta wurinsa, gama kullum a raye yake saboda yă yi roko dominusu. **26** Irin wannan babban firist ne muke bukata, shi mai tsarki ne, marar aibi, mai tsabta, ba kamar mu masu zunubi ba sam. An daukaka shi fiye da kome a sama. **27** Ba ya bukata yă yi ta miķa hadayu kowace rana saboda zunubansa, sa'an nan saboda zunuban mutane kamar sauran firistoci. Ya miķa hadaya sau daya tak, sa'ad da ya miķa kansa. **28** Gama

doka takan nada babban firist a cikin mutane masu kāsawa; amma rantsuwar da ta zo bayan dokar, ta nada Dan, wanda aka mai da shi cikakke har abada. (aiōn g165)

8 Abin da muke magana a nan shi ne, muna da irin wannan babban firist, wanda ya zauna a hannun dama na kursiyin Madaukaki a sama, **2** wanda yake hidima a cikin wuri mai tsarki, tabanakul na gaskiya wanda Ubangiji ne ya kafa, ba mutum ba. **3** Da yake dole kowane babban firist da aka nasa yā miķa baye-baye da hadayu, haka ma wannan ya bukaci yā kasance da abin da zai miķa. **4** Da a ce yana a duniya ne, da bai zama firist ba, domin a nan akwai mutanen da doka ta nasa don su miķa baye-baye. **5** Suna hidima a cikin tsattsarkan wuri wanda yake hoto da kuma siffar abin da yake cikin sama. Shi ya sa aka gargadī Musa sa'ad da yana dab da gina tabanakul cewa, "Ka lura fa, ka yi kome daidai bisa ga zānen da aka nuna maka a kan dutsen." **6** Amma hidimar da Yesu ya karba tana da fifiko a kan tasu, kamar yadda alkawarin da shi ne yake matsakanci ya fi na dā fifiko nesa, an kuma kafa shi a kan alkawura mafi kyau. **7** Gama da a ce alkawari na fari ba shi da wani laifi, da ba sai an sāke neman wani ba. **8** Amma Allah ya sami mutane da laifi ya ce, "Ina gaya muku lokaci yana zuwa, sa'ad da zan yi sabon alkawari da gidan Isra'il da kuma gidan Yahuda. **9** Ba zai zama kamar irin alkawarin da na yi da kakanni-kakkansu sa'ad da na kama hannunsu don in fitar da su daga Masar ba, domin ba su yi aminci da alkawarina ba, sai na juya musu baya, in ji Ubangiji. **10** Wannan shi ne alkawarin da zan yi da gidan Isra'il, bayan lokacin nan, in ji Ubangiji. Zan sa dokokina a cikin zukatansu, in kuma rubuta su a kan zukatansu. Zan zama Allahnsu, su kuwa za su zama mutanena. **11** Mutum ba zai kara koya wa maķwabcinsa ba, balle mutum yā ce wa dan'uwsa, 'Ka san Ubangiji,' domin dukansu za su san ni, daga karaminsu zuwa babba. **12** Gama zan gafarta muguntarsu ba zan kuma kara tuna da zunubansu ba." **13** Ta wurin kira wannan alkawari "sabo," ya mai da na farin

tsoho ke nan; abin da yake tsoho yana kuma dada tsufa, zai shude nan ba da dadewa ba.

9 Alkawarin farko ya funshi ka'idodi don sujada da kuma tsattsarkan wuri a duniya.

2 An kafa tabanakul. A cikin dakinsa na farko akwai wulin ajiye fitila, tebur da kuma kebabben burodi; an kira wannan Wuri Mai Tsarki. **3** Sa'an nan akwai labule, kuma a bayan labulen akwai daki na biyu da ake kira Wuri Mafi Tsarki,

4 wanda yake da bagaden zinariya na turare da kuma akwatin alkawarin da aka dalaye da zinariya. A cikin akwatin alkawarin akwai tulun zinariya mai Manna a ciki, sandan Haruna wanda ya yi toho, da kuma allunan dutsen alkawari. **5** A bisa akwatin alkawarin kuwa akwai kerubobi na Daukaka, wadanda suka inuwantar da murfin kafara da fikafikansu. Sai dai ba za mu tattauna wadannan abubuwa dalla-dalla a yanzu ba. **6** Sa'ad da aka shirya kome haka, sai firistoci suka shiga kullum cikin daki na waje don su yi hidimarsu. **7** Amma babban firist ne kadai yakan shiga daki na ciki-ciki, sau daya tak a shekara, kuma sai da jini, wanda yakan miķa domin zunubansa da kuma domin zunuban da mutane suka yi a cikin rashin sani. **8** Ta haka Ruhu Mai Tsarki ya nuna cewa ba a riga an bayyana hanyar shiga Wuri Mafi Tsarki ba tukuna, muddin tabanakul na fari yana nan tsaye. **9** Wannan ma yana da ma'ana wa mutane a yau. Ya nuna cewa ba za mu iya wanke lamirinmu ta wurin miķa baye-baye da hadayu ba. **10** Wadannan ka'idodi sun shafi sha'anin abinci da abin sha ne kawai da kuma ka'idodi tsarkake kanmu. Dokoki game da abubuwa na waje da ake amfani da su za su kasance ne sai lokacin ya yi da za a kawo abu mafi kyau. **11** Sa'ad da Kiristi ya zo a matsayin babban firist na kyawawan abubuwan da suka riga suka kasance a nan, ya bi ta cikin tabanakul mafi girma da kuma mafi cikakke wanda ba mutum ne ya yi ba, wato, ba na wannan halitta ba. **12** Bai shiga ta wurin jinin awaki da na maruka ba; amma ya shiga Wuri Mafi Tsarki sau daya tak ta wurin jininsa, bayan ya samo madawwamiyar fansa. (aiōnios g166) **13** In har akan yayyafa jinin awaki da na bijimai da kuma tokar

karsanar a kan wadanda suke marasa tsabta bisa ga al'ada, a tsarkake su yadda za su zama masu tsabta a waje, **14** balle jinin Kiristi, wanda ta wurin Ruhu madawwami ya mīka kansa marar aibi ga Allah, ai, zai tsabtacce lamirinmu daga ayyukan da suke kai ga mutuwa, don mu bauta wa Allah mai rai! (aiōnios g166) **15** Saboda haka Kiristi shi ne matsakancin sabon alkawari, don wadanda aka kira su sami madawwamin gādon da aka yi alkawari, yanzu da ya mutu a matsayin mai fansa don yā'yantar da su daga zunuban da aka aikata a karkashin alkawari na farko. (aiōnios g166) **16** Sa'ad da wani ya yi alkawari game da gādonsa, dole a tabbatar da mutuwar wanda ya yi ta, **17** domin alkawarin gādo yana aiki ne kawai bayan mai yinsa ya mutu, ba ya taba aiki yayinda mai yinsa yana da rai. **18** Shi ya sa alkawari na farko bai fara aiki ba sai da aka zub da jini. **19** Sa'ad da Musa ya sanar wa dukan mutane kowane umarni na doka, sai ya dauki jinin maruka tare da ruwa, jan ulu da kuma rassan hizzob, ya yayyafa a kan nadadden littafin da kuma a kan dukan mutanen. **20** Ya ce, "Wannan shi ne jinin alkawarin da Allah ya umarce ku ku kiyaye." **21** Ta haka ya yayyafa jinin a kan tabanakul da kuma a kan dukan kayayyakin da ake amfani da su don yin hidima. **22** Tabbatacce, doka ta bukaci a tsabtacce kusa kowane abu da jini, kuma in ba tare da zub da jini ba babu gafara. **23** Wadannan abubuwa hotuna ne kawai na abin da yake a sama, dole kuma a tsarkake su ta wurin wadannan ka'idodi. Amma dole a tsarkake ainihin abubuwa na sama da wani abu mafi kyau. **24** Gama Kiristi bai shiga wani wuri tsattsarka da mutum ya yi ba, wanda yake hoto ne kawai na gaskataccen, a'a sama kanta ya shiga, domin yā bayyana a gabon zatin Allah a yanzu saboda mu. **25** Bai kuwa shiga sama domin yā yi ta mīka kansa a kai a kai, yadda babban firist yake shiga Wuri Mafi Tsarki kowace shekara da jinin da ba nasa ba. **26** Da a ce haka ne, ai, da Kiristi ya sha wahala sau da yawa tun halittar duniya. Amma yanzu ya bayyana sau daya tak a karshen zamurai domin yā kawar da zunubi ta wurin mīka kansa hadaya. (aiōn g165) **27** Kamar dai yadda aka kāddara wa mutum yā mutu sau daya, bayan haka kuma sai shari'a, **28**

haka aka mīka Kiristi hadaya sau daya domin yā dauke zunuban mutane masu yawa; zai kuma bayyana sau na biyu, ba don yā dauki zunubi ba, sai dai don yā kawo ceto ga wadanda suke jiransa.

10 Dokar, inuwa ce kawai ta kyawawan abubuwa masu zuwa, wannan inuwar ba ita ce ainihin abubuwan ba ne. Saboda haka ba za tā taba mai da masu matsowa kusa don yin sujada cikakku ta wurin irin hadayun da ake maimaitawa ba fasawa shekara-shekara ba. **2** Da a ce za tā iya, da ba su daina mīka hadayu ba? Ai, da an riga an tsabtacce masu yin sujada sau daya tak, da kuma ba za su kara damuwa da zunubansu ba. **3** Amma wadancan hadayu abin tunawa da zunubai ne na kowace shekara, **4** domin ba zai taba yiwuwa jinin bijimai da na awaki yā kawar da zunubai ba. **5** Saboda haka, sa'ad da Kiristi ya shigo duniya ya ce, "Hadaya da sadaka kam ba ka so, sai dai ka tanadar mini jiki; **6** hadayun konawa da kuma hadayun zunubi ba ka ji dadin. **7** Sai na ce, 'Ga ni nan, a rubuce yake cikin nadadden littafi na zo in aikata nufinka, ya Allah.'" **8** Da farko ya ce, "Hadaya da sadakoki, hadayun konawa da hadayun zunubi ba ka so, ba ka kuwa jin dadinsu" (ko da yake doka ta bukaci a yi su). **9** Sa'an nan ya ce, "Ga ni nan, na zo in aikata nufinka." Ya kawar da na farkon domin yā kafa na biyun. **10** Kuma bisa ga wannan nufi, aka mai da mu masu tsarki ta wurin mīka hadayar jikin Yesu Kiristi sau daya tak. **11** Kowace rana kowane firist yakan tsaya yin hidimar ibadarsa; sau da sau yakan mīka hadayu iri daya, wadanda ba za su taba kawar da zunubai ba. **12** Amma da Kiristi ya mīka hadaya daya ta dukan lokaci saboda zunubai, sai ya zauna a hannun dama na Allah. **13** Tun daga lokacin nan yana jira a mai da abokan gābansia matashin kafafunsa, **14** gama ta wurin hadayan nan guda daya ya kammala har abada wadanda ake tsarkake. **15** Ruhu Mai Tsarki ma ya yi mana shaida game da wannan. Da farko ya ce, **16** "Wannan shi ne alkawarin da zan yi da su bayan wannan lokaci, in ji Ubangiji. Zan sa dokokina a cikin zukatansu, in kuma rubuta su a kan zukatansu." **17** Sai ya

kara da cewa, "Zunubansu da kurakuransu ba zan kara tunawa da su ba." **18** In an gafarta haka kada ku yar da tabbacinku; za a sāka muku zunubai, babu sauran bukatar miķa hadaya. **19** a yalwace. **36** Kuna bukata ku jimre don sa'ad Saboda haka, yan'uwa, da yake muna da wannan da kuka aikata nufin Allah, za ku karbi abin tabbac na shiga Wuri Mafi Tsarki ta wurin da ya yi alkawari. **37** Gama, "A cikin dan lokaci jinin Yesu, **20** ta wurin sabuwa, rayayyiyan kadan, mai zuwan nan zai zo ba kuwa zai yi hanya kuma wadda aka bude mana ta labulen jinkiri ba. **38** Amma, "Mai adalcina zai rayu ta nan, wato, jikinsa, **21** da yake kuma muna da wurin bangaskiya. In kuwa ya ja da baya, ba babban firist mai mulkin gidan Allah, **22** bari mu matso kusa da Allah da zuciya mai gaskiya suke ja da baya, su kuma hallaka ba ne, amma da kuma cikakken tabbacna mai zuwa ta wurin na wadanda suka gaskata, suka kuma sami ceto bangaskiya. Bari mu bar zukatan da tsabta, ne.

lamirinmu babu mugunta, da kuma jikunanmu a wanke da ruwa. **23** Bari mu tsaya da karfi a kan ga begen da muka ce namu ne, gama shi da ya yi alkawarin, mai aminci ne. **24** Bari kuma mu yi tunani a kan yadda za mu gargade juna ga kauna da kuma ayyuka nagari. **25** Kada mu daina taruwa kamar yadda wadansu suka saba, sai dai mu karfafa juna, tun ba ma da kuka ga Ranan nan tana kusatowa ba. **26** Ba wata hadayar da za a yi don mutanen da suka yanke shawara su yi ci gaba da yin zunubi da gangan bayan sun sami sanin gaskiya. **27** A maimakon haka za su kasance da babban fargabar hukunci da kuma ta kunar wuta wadda za tā cinye abokan gāban Allah. **28** Duk wanda ya ki ya kiyaye dokar Musa akan kashe shi ba tausayi, a kan shaidar mutum biyu ko uku. **29** Wane irin hukunci mai tsanani ne kuke tsammani zai dace da mutumin da ya nuna rashin bangirma ga Dan Allah, wanda ya yi banza da jinin nan na alkawarin da ya tsarkake shi, wanda kuma ya zargi Ruhun alheri? **30** Gama mun san shi, wannan wanda ya ce, "Ramuwa tawa ce; zan rama," da kuma, "Ubangiji zai yi wa mutanensa hukunci." **31** Abu mai matukar bantsoro ne a fāda cikin hannuwan Allah mai rai. **32** Ku tuna da kwanakin nan da suka wuce bayan kun sami haske, sa'ad da kuka tsaya daram a tsananin shan wahala. **33** Wani lokaci a fili an tsananta muku aka kuma zage ku aka kuma tsananta muku; a wani lokaci kuma kuka tsaya tare da wadanda aka yi musu haka. **34** Kuka ji tausayi wadanda suke cikin kurkuku, da farin ciki kuma kuka yarda ku rabu da dukiyar da aka kwace muku, domin ku kanku kun san cewa kuna da

madawwamiyar dukiya mafi kyau. **35** Saboda zan ji dadinsa ba." **39** Amma mu ba na wadanda suke ja da baya, su kuma hallaka ba ne, amma da kuma cikakken tabbacna mai zuwa ta wurin na wadanda suka gaskata, suka kuma sami ceto bangaskiya. Bari mu bar zukatan da tsabta, ne.

11 Bangaskiya ita ce kasance tabbacin abin da muke bege a kai da kuma tabbatar da abin da ba mu gani ba. **2** Abin da aka yabi kakanni na dā a kai ke nan. **3** Ta wurin bangaskiya ne muka fahimci cewa an halicci duniya bisa ga umarnin Allah, saboda an halicce abin da ake gani daga abin da ba a gani. (**aiōn g165**) **4** Ta wurin bangaskiya Habil ya mika wa Allah hadayar da ta fi wadda Kayinu ya miķa. Ta wurin bangaskiya aka yabe shi cewa shi mai adalci ne, sa'ad da Allah ya yi magana mai kyau game da bayarwarsa. Ta wurin bangaskiya kuma har yanzu yana magana, ko da yake ya riga ya mutu. **5** Ta wurin bangaskiya ne aka dauki Enok daga wannan rayuwa, ta haka bai fandana mutuwa ba; ba a kuwa same shi ba, domin Allah ya dauke shi. Gama kafin a dauke shi, an yabe shi a kan ya gamshi Allah. **6** In ba tare da bangaskiya ba kuwa, ba ya yiwuwa a gamshi Allah, domin duk mai zuwa wurin Allah dole yā gaskata cewa yana nan, kuma shi ne yakan sāka wa wadanda suke nemansa da gaske. **7** Ta wurin bangaskiya Nuhu, sa'ad da aka yi masa gargadi a kan abubuwan da ba a gani ba tukuna, a cikin tsoro mai tsarki ya sassaka jirgi don ceton iyalinsa. Ta wurin bangaskiyarsa ya hukunta duniya ya kuma zama magājin adalcin da ake samu ta wurin bangaskiya. **8** Ta wurin bangaskiya ne Ibrahim, sa'ad da aka kira shi ya fita zuwa wata ḫasar da zai karbi gādo daga baya, ya kuwa yi biyayya ya tafi, ko da yake bai san inda za shi ba. **9** Ta wurin bangaskiya ya yi zama a ḫasar da aka yi masa alkawari kamar baķo a baķuwar ḫasa; ya zauna

a tentuna, haka ma Ishaku da Yakub, wadanda sha wahala tare da mutanen Allah, maimakon su ma magādan alkawarin nan ne tare da shi. yă ji dadin sha'awace-sha'awacen zunubi na 10 Gama yana zuba ido ga birnin nan mai tushe, dan lokaci. 26 Ya dauki wulałancin da yake sha wanda mai zānen gininsa da kuma mai gininsa saboda Kiristi ya fi dukiyar Masar daraja, domin Allah ne. 11 Ta wurin bangaskiya Ibrahim, ko da ya sa ido ga ladansa. 27 Ta wurin bangaskiya ya yake shekarunsa sun wuce, Saratu kanta kuma bar Masar, ba tare da jin tsoron fushin sarki ba; bakararriya ce ya iya zama mahaifi domin ya ya kuwa jure domin ya ga wannan wanda ba amince cewa shi wanda ya yi alkawarin mai a iya gani. 28 Ta wurin bangaskiya ya kiyaye aminci ne. 12 Saboda haka, daga mutum daya, Bikin Ketarewa ya kuma yayyafa jini, domin wanda dā shi ma da matacce kusan daya ne, kada mai hallakar'ya'yan fari yă taba'ya'yan zuriya masu yawa suka fito kamar taurari a fari na Isra'il'a. 29 Ta wurin bangaskiya ne sararin sama da kuma kamar yashin da ba a mutane suka bi ta cikin Jan Teku, sai ka ce iya kirgawa a bakin teku. 13 Duk mutanen nan a kan busasshiyar kasa; amma da Masarawa suna cikin bangaskiya sa'ad da suka mutu. Ba suka yi kokari su yi haka, sai aka nutsar da su. su kuwa karbi abubuwān da aka yi alkawari 30 Ta wurin bangaskiya ne katangar Yeriko ta ba; sun dai hango su suka kuma marabce su rushe, bayan mutane suka yi ta kewaye ta har daga nesa. Suka kuma amince cewa su baki ne, kwana bakwai. 31 Ta wurin bangaskiya ne ba a bare kuma a duniya. 14 Mutane masu fadin kashe Rahab karuwan nan, ta tare da marasa irin abubuwān nan sun nuna cewa suna neman biyayya ba don ta marabc'i'yan lekan asiri. 32 Kasar da take tasu. 15 Da a ce suna tunanin kasar Me kuma zan fada? Ba ni da lokacin da zan da suka bari a baya, da sun riga sun sami damar ba da labari a kan Gideyon, Barak, Samson, komawa. 16 A maimako, suna marmarin wata Yefta, Dawuda, Sama'il'a, da kuma annabawa, kasa mafi kyau, ta sama. Saboda haka Allah ba 33 wadanda ta wurin bangaskiya ne suka ci ya kunya a kira shi Allahnsu, domin ya riga nasara a kan mulkoki, suka aikata adalci, suka ya shirya musu birni. 17 Ta wurin bangaskiya kuma sami abin da aka yi alkawari; wadanda Ibrahim, sa'ad da Allah ya gwada shi, sai ya suka rurrufe bakunan zakoki, 34 suka kashe mīka Ishaku hadaya. Shi da ya karbi alkawaran harshen wuta, suka kuma tsere wa kaifin takobi; ya yi shirin mīka makadaicin dansa, 18 ko da wadanda aka mai da rashin karfinsu ya zama yake Allah ya ce masa, "Ta wurin Ishaku ne za karfi; wadanda suka yi jaruntaka wajen yaki a lissafta zuriyarka." 19 Ibrahim ya yi tunani suka kuma fatattaki mayakan wadansu kasashe. cewa Allah yana iya tā da matattu, a misalce 35 Mata suka karbi kaunatattunsu da aka sāke kuwa, ya sāke karban Ishaku daga matattu. 20 tasar daga matattu. Aka azabtar da yawancin Ta wurin bangaskiya ne Ishaku ya albarkaci mutanen nan, amma suka ki a sake su, domin Yakub da Isuwa game da nan gabansu. 21 Ta sun tabbata za su sami lada mafi kyau sa'ad da wurin bangaskiya ne Yakub, sa'ad da yake bakin aka tā da matattu. 36 Wadansu suka sha ba'a da mutuwa, ya albarkaci kowane dan Yusuf, ya bulala, har da dauri da sarka, da kuma jefa su kuma yi sujada yayinda yake jingine a kan cikin kurkuku. 37 Aka jajjefe su da duwatsu; aka sandansa. 22 Ta wurin bangaskiya ne Yusuf, raba su biyu da zarto; aka kashe su da takobi. sa'ad da kwanakinsa suka yi kusan karewa, ya yi Suka yi ta yawo saye da fatun tumaki da na magana game da fitowar Isra'ilawa daga Masar awaki, suka yi zaman rashī, suka sha tsanani da ya kuma ba da umarni game da kasusuwansa. 23 kuma wulałanci 38 duniya ba tā ma cancanci Ta wurin bangaskiya ne iyayen Musa suka boye su zauna a cikinta ba. Suka yi ta yawo a cikin shi har wata uku bayan haihuwarsa, domin sun hamada da a kan duwatsu, da cikin kogwanni da ga cewa shi ba kamar sauran yara ba ne, ba su kuma cikin ramummuka. 39 Wadannan duka an kuwa ji tsoron umarnin sarki ba. 24 Ta wurin yabe su saboda bangaskiyarsu, duk da haka babu bangaskiya ne Musa, sa'ad da ya yi girma, ya waninsu da ya sami abin da aka yi alkawari. ki a kira shi dan diyar Fir'auna. 25 Ya zaba yă 40 Allah ya shirya mana wani abu mafi kyau.

Kuma bai so su kai ga makasudin bangaskiyarsu ba sai tare da mu.

12 Saboda haka, da yake muna kewaye da
irin wannan taron shaidu mai girma, sai
mu yar da duk abin da yake hana mu da kuma
zunubin da yake saurin daure mu, mu kuma
yi tseren da aka sa a gabamnu da nacewa. **2**
Bari mu kafa idanunmu a kan Yesu, tushe da
kuma kammalar bangaskiyarmu, wanda ya jure
kunyar gicciye da aka yi masa, domin ya san
cewa daga baya zai yi farin ciki ya yi haka.
Yanzu kuma yana zaune a hannun dama na
kursiyin Allah. **3** Ku lura da wannan wanda ya
jure da irin hamayyan nan daga masu zunubi,
don kada ku gaji, har ku fid da zuciya. **4** Cikin
famanku da zunubi, ba ku yi tsayayya har ga
zub da jininku ba tukuna. **5** Kun kuma manta da
kalmar karfafawan nan da tana ce da ku'ya'ya,
“Dana kada ka rena horon Ubangiji, kada kuma
ka fid da zuciya sa'ad da ya kwaße ka, **6** domin
Ubangiji yakan hori wadanda yake kauna, yakan
kuma hori duk wanda yakan karba a matsayin
da.” **7** Ku jimre shan wahala a matsayin horo;
Allah yana yi da ku kamar'ya'ya. Gama wane da
ne mahafinsa ba ya horonsa? **8** In ba a hore
ku ba (kowa kuwa yakan sami horo), to, ku
shegu ne ba'ya'yan gida ba. **9** Ban da haka ma,
dukanmu mun kasance da ubannin jiki wadanda
suka hore mu muka kuma yi musu ladabi. Ashe,
bai kamata mu yi wa Uban ruhohinmu biyayya
mu kuwa rayu ba! **10** Ubanninmu sun hore mu
na dan lokaci yadda suka ga ya fi kyau; amma
Allah yakan hore mu don amfaninmu, domin
mu sami rabo cikin tsarkinsa. **11** Babu horon da
yake da dadfi a lokacin da ake yinsa, sai dai zafi.
Amma daga baya wadanda suka horu ta haka
sukan sami kwanciyar rai wadda aikin adalci
yake bayarwa. **12** Saboda haka, sai ku karfafa
raunanan hannuwanku da gwiwoyinku marasa
karfi! **13** “Ku shirya hanyoyi marasa gargada
saboda kafafunku,” don kada guragu su dada
gurguntawa, sai dai su warke. **14** Ku yi iyakacín
kokari ku yi zaman lafiya da kowa, ku kuma
zama masu tsarki; gama in ban da tsarki ba
babu wanda zai ga Ubangiji. **15** Ku lura fa kada
wani yi kása samun alherin Allah, kada kuma

wani tushen dacin rai yi tsira har yi kawo
rikici, yi kuma kazantar da mutane da yawa. **16**
Ku lura kada wani yi zama mai fasikanci, ko
marar tsoron Allah kamar Isuwa, wanda saboda
kwaryar abinci daya tak ya sayar da gâdonsa na
dan fari. **17** Daga baya, kamar yadda kuka sani,
sa'ad da ya nemi yi gâji wannan albarka, aka ki
shi. Bai sami zarafin tuba ba, ko da yake ya nemi
albarkan nan da hawaye. **18** Ba ku zo ga Dutsen
Sinai wanda ana iya taâbawa ba, ko ga wuta mai
ci sosai, ko ga duhu baki kirin, ko **19** ko busar
kah, ko ga irin wata murya mai magana da
kalmomin da masu jinta suka yi roko kada su
kara ji, **20** domin ba su iya jimrewa da abin da
aka umarta cewa, “Ko da ma dabba ce ta taâb
dutsen, dole a jajje ta da duwatsu.” **21** Ganin
wannan abu da matukar bantsoro yake, har
Musa ya ce, “Ina rawar jiki don tsoro.” **22** Sai dai
kun zo ne ga Dutsen Sihiyona, ga Urushalima
ta sama, birnin Allah mai rai. Kun zo ga dubu
dubban mala'ikun da suke cikin taron farin
ciki, **23** kun zo ga ikkilisiyar dan fari, wadanda
sunayensu suna a rubuce a sama. Kun zo ga
Allah, alkalin dukan mutane, kun kuma zo ga
ruhohin mutane masu adalci da aka mai da su
cikakku. **24** Kun zo ga Yesu, mai yin sulhu na
sabon alkawari, da kuma ga jinin da aka yayyafa
wanda yake magana mafi kyau fiye da jinin
Habila. **25** Ku lura fa kada ku ki wanda yake
magana. Gama in su ba su tsira sa'ad da suka ki
wanda ya gargade su a wannan duniya ba, to,
kaka mu za mu tsira, in mun ki jin wannan da
yake yi mana gargadî daga Sama? **26** A lokacin
nan muryarsa ta jijjiga duniya, amma yanzu ya
yi alkawari cewa, “Har wa yau sau daya takzan
kara jijjiga ba duniya kadai ba, amma har ma da
sammai.” **27** Wannan magana “sau dayan nan”
sun nuna, kawar da abin da za a iya jijjigawa,
wato, kirkiro abubuwa, saboda abubuwan da ba
a iya jijjigawa, su kasance. **28** Saboda haka, da
yake muna karbar mulkin da ba ya jijjiguwa,
sai mu yi godiya, ta haka kuwa mu yi wa Allah
sujada yadda ya kamata, tare da bangirma da
kuma tsoro, **29** gama “Allahnmu wuta ne mai
cinyewa.”

13 Ku ci gaba da kaunar juna kamar'yan'uwa. cewa muna da lamiri mai kyau, kuma muna

2 Kada ku manta da yin alheri ga baķi, gama da marmari mu yi rayuwa ta bangirma a ta ta yin haka ne wadansu suka yi wa mala'iku hidima, ba da saninsu ba. 3 Ku rika tunawa da wadanda suke a kurkuku kamar tare kuke a kurkuku, da kuma wadanda ake gwada musu azaba, kamar ku ake yi wa. 4 Aure yă zama abin girmamawa ga kowa, a kuma kiyaye gadon aure da tsabta, gama Allah zai hukunta masu zina da kuma dukan masu fasikanci. 5 Ku kiyaye kanku daga yawan son kudi, ku kuma gamsu da abin da kuke da shi, gama Allah ya ce, "Ba zan tařa bar ka ba; ba zan tařa yashe ka ba." 6 Saboda haka muna iya fitowa gabagadi, mu ce, "Ubangiji ne mai taimakona; ba zan ji tsoro rubuta muku ba. 7 Ku tuna dan'wanmu Timoti. In ya iso da wuri, zan da shugabanninku, wadanda suka fada muku su da amfani ga wadanda suke cinsu. 8 Yesu yi ku kuma yi koyi da bangaskiyarsu. 9 Kada a dfauke muku hankali da sababbin koyerwa dabam-dabam. Yana da kyau zukatanmu su karfafa ta wurin alheri, ba ta wurin abinci wadanda ba su da amfani ga wadanda suke cinsu. 10 Muna da bagade inda firistocin da suka yi hidima a tabanakul ba su da izini su ci. 11 Babban firist yakan dauki jinin dabbobi yă shiga cikin Wuri Mafi Tsarki a matsayin hadaya ta zunubi, amma jikunan dabbobin akan kone su a bayan sansani. 12 Haka ma Yesu ya sha wahala a bayan gari don yă tsarkake mutane ta wurin jininsa. 13 Saboda haka, sai mu fita mu je wajensa a bayan sansani, muna dfaukar kunyar da ya sha. 14 Gama a nan ba mu da dawwammamen birni, sai dai muna zuba ido a kan birnin nan mai zuwa. 15 Saboda haka, ta wurin Yesu, bari mu ci gaba da miķa hadaya ta yabo ga Allah, yabon leſuna da yake shaidar sunansa. 16 Kada kuma ku manta yin aikin nagari da kuma taimakon wadansu, gama da irin wadannan hadayu ne Allah yake jin dadī. 17 Ku yi wa shugabanninku biyayya ku kuma miķa kanku ga ikonsu. Suna lura da ku kuma za su ba da lissafi a gabon Allah. Saboda haka kada ku sa su yi fushi saboda aikinsu, ku sa su yi farin ciki. In ba haka ba za su iya taimakonku ba ko kafan. 18 Ku yi mana addu'a. Mun tabbata

ta wurin jinin madawwamin alkawari ya tā da Ubangijinmu Yesu daga matattu, wannan Makiyayin tumaki mai girma, (aiōnios g166) 21 yă kintsa ku da kowane abu mai kyau domin aikata nufinsa, bari kuma yă aikata abin da zai gamshe shi cikinmu, ta wurin Yesu Kiristi, a gare shi daukaka ta tabbata har abada. Amin. (aiōn g165) 22 23 Ina so ku san cewa an saki ba. Me mutum zai iya yi mini?" 24 Ku gai da dukan maganar Allah. Ku dubi irin rayuwar da suka shugabanninku da kuma dukan mutanen Allah. 25 Alheri Kiristi ba ya sākewa, shi ne a jiya, shi ne a yau, yă kasance da ku duka.

shi ne kuma har abada. (aiōn g165)

9 Kada a dfauke muku hankali da sababbin koyerwa dabam-dabam. Yana da kyau zukatanmu su karfafa ta wurin alheri, ba ta wurin abinci wadanda ba su da amfani ga wadanda suke cinsu. 10 Muna da bagade inda firistocin da suka yi hidima a tabanakul ba su da izini su ci. 11 Babban firist yakan dauki jinin dabbobi yă shiga cikin Wuri Mafi Tsarki a matsayin hadaya ta zunubi, amma jikunan dabbobin akan kone su a bayan sansani. 12 Haka ma Yesu ya sha wahala a bayan gari don yă tsarkake mutane ta wurin jininsa. 13 Saboda haka, sai mu fita mu je wajensa a bayan sansani, muna dfaukar kunyar da ya sha. 14 Gama a nan ba mu da dawwammamen birni, sai dai muna zuba ido a kan birnin nan mai zuwa. 15 Saboda haka, ta wurin Yesu, bari mu ci gaba da miķa hadaya ta yabo ga Allah, yabon leſuna da yake shaidar sunansa. 16 Kada kuma ku manta yin aikin nagari da kuma taimakon wadansu, gama da irin wadannan hadayu ne Allah yake jin dadī. 17 Ku yi wa shugabanninku biyayya ku kuma miķa kanku ga ikonsu. Suna lura da ku kuma za su ba da lissafi a gabon Allah. Saboda haka kada ku sa su yi fushi saboda aikinsu, ku sa su yi farin ciki. In ba haka ba za su iya taimakonku ba ko kafan. 18 Ku yi mana addu'a. Mun tabbata

Yakub

1 Yakub, bawan Allah da kuma na Ubangiji

Yesu Kiristi, Zuwa ga kabilan nan goma sha biyu, da suke warwartse a cikin al'ummai. Gaisuwa mai yawa. 2 Ku dauki wannan da farin ciki mai tsabta, yan'uwana, duk sa'ad da gwaje-gwaje na kowane iri suka zo muku, 3 domin kun san cewa gwajin bangaskiyaruk yakan haifi daurewa. 4 Dole daurewa ta kammala aikinta don ku zama balagaggū da kuma cikakku, ba ku kuma rasa kome ba. 5 In waninku ya rasa hikima, ya kamata yā roki Allah, mai bayarwa hannu sake ga kowa ba tare da gori ba, za a kuwa ba shi. 6 Amma sa'ad da ya roka, dole yā gaskata, ba tare da shakka ba, domin shi mai shakka, yana kama da rakumar ruwan tekun da iska take kori tana kuma bubbyugowa. 7 Kada irin wannan mutum yā yi tsammani zai sami wani abu daga Ubangiji; 8 shi mai zuciya biyu ne, marar tsai da zuciyarsa wuri daya a cikin duk abin da yake yi. 9 Bari dian'uwan da yake cikin halin kasfanci yā yi takama a matsayinsa na daukaka. 10 Amma wanda yake mai arziki, ya kamata yā yi takama a matsayinsa na kasfanci, gama ba zai dade ba kamar furen jeji. 11 Gama in rana ta fito ta yi zafi mai tsanani sai ta sa tsiro yā yankwane tsiro; furensa yā kakkabe, kyansa kuma yā lalace. Haka ma mai arziki zai shude yayinda yake cikin harkarsa. 12 Mai albarka ne mutumin da yake daurewa cikin gwaji, gama bayan ya yi nasara da gwajin, zai sami rawanin rai wanda Allah ya yi alkawari ga wadanda suke kaunarsa. 13 Sa'ad da aka jarrabci mutum, kada yā ce, "Allah ne yake jarrabtarsa." Gama ba ya yiwuwa a jarrabci Allah da mugunta, shi kuma ba ya jarrabtar kowa; 14 amma akan jarrabce kowane mutum sa'ad da muguar sha'awarsa ta janye shi ta kuma rinjaye shi. 15 Sa'an nan, bayan da sha'awar ta yi ciki, takan haifi zunubi; zunubi kuwa, sa'ad da ya balaga yakan haifi mutuwa. 16 Kada a rude ku, yan'uwana kaunatattu. 17 Kowane abu mai kyau da kuma kowace cikakkiyar kyauta daga sama suke, sun sauwo ne daga wurin Uban haskoki, wanda ba sauwo ko wata alamar sākewa a gare shi

faufau. 18 Ya zaba yā haife mu ta wurin kalmar gaskiya, domin mu zama'yāyan fari na dukan abin da ya halitta. 19 Yan'uwana kaunatattu, ku lura da wannan. Ya kamata kowa yā kasance mai saurin saurara, ba mai saurin magana ba, ba kuma mai saurin fushi ba, 20 gama fushin mutum ba ya kawo rayuwar adalcin da Allah yake so. 21 Saboda haka, ku rabu da kazamin hali da kuma kowace irin mugunta ku kuma yi na'am da maganar da aka shuka a cikinku da tawali'u, wadda za tā iya cetonku. 22 Kada ku zama masu ji kawai, ku rudi kanku. A maimakon haka ku zama masu yin abin da ta ce. 23 Duk wanda yake ji magana ne kawai, bai kuwa aikata abin da ta ce ba, yana kama da mutumin da ya kalli fuskarsa a madubi 24 bayan ya kalli kansa, sa'ad da ya tashi daga wurin, nan da nan sai yā manta da kamanninsa. 25 Amma duk mai duba cikakkiyar ka'idan nan ta'yanci, ya kuma nace a kanta, ya zama ba mai ji ne kawai yā mance ba, sai dai mai yi ne yā zartar, to wannan shi za a yi wa albarka a cikin abin da yake yi. 26 In wani ya dauki kansa mai addini ne duk da haka bai kame harshensa ba, rudin kansa yake yi addininsa kuwa banza ne. 27 Addinin da Allah Ubanmu ya yarda da shi a matsayin mai tsabta da kuma marar aibi shi ne, a kula da marayu da gwauraye cikin damuwoyinsu, a kuma kiyaye kai daga lalacin da duniya take sa wa.

2 Yan'uwana, a matsayinmu cikin Ubangiji Yesu Kiristi madaukaki, kada ku nuna bambanci. 2 A ce wani ya shigo cikin taronku saye da zuben zinariya da riguna masu tsada, wani matalauci kuma saye da tsummoki shi ma ya shigo, 3 in kuka mai da hankali na musamman ga mutumin da yake da riguna masu tsadan nan kuka kuma ce, "Ga wurin zama mai kyau dominika," amma kuka ce wa matalaucin nan, "Kai tsaya daga can," ko kuwa, "Ka zauna a kasa kusa da kafafuna," 4 ashe, ba ku nuna bambanci a tsakaninku ke nan ba, kuka kuma zama alkai masu mugayen tunani? 5 Ku saurara, yan'uwana kaunatattu. Ashe, Allah bai zabi wadanda suke matalauta a idon duniya don su zama masu wadata cikin bangaskiya, su kuma gāji mulkin da ya yi wa masu kaunarsa

alkawari ba? 6 Ga shi kun wula'kanta matalauta. abin da ya yi ne ba ta wurin bangaskiya kadai Ashe, ba masu arziki ne suke cutarku ba? Ba su ba. 25 Ta haka kuma ashe, Rahab karuwan nan ba ne suke jan ku zuwa kotu? 7 Ba su ba ne suke ba a dauke ta mai adalci ce saboda abin da ta yi bata sunan nan mai martaba wanda aka san ku ba ne sa'ad da ta ba wa'yan leken asirin nan da shi ba? 8 In fa kun kiyaye dokan nan ta mulki masauki ta kuma sallame su suka tafi ta wata wadda take cikin Nassi mai cewa, "Kaunaci hanya dabam? 26 Kamar yadda jikin da babu ma'kwabcinka kamar kanka," kun yi daidai. 9 ruhu matacce ne, haka ma bangaskiyar da babu Amma in kuka nuna bambanci, kun yi zunubi ke ayyuka matacciya ce.

nan shari'a kuma ta same ku da laifi a matsayin masu karya doka. 10 Gama duk wanda ya kiyaye dukan doka amma ya yi tuntube a kan abu daya kadai, ya zama mai laifin karya dukansu ke nan. 11 Gama shi da ya ce, "Kada ka yi zina," shi ne kuma ya ce, "Kada ka yi kisankai." In kuwa ba ka zina amma kana kisankai, ka zama mai karya doka ke nan. 12 Ku yi magana ku kuma yi aiki kamar wafanda za a yi musu shari'a bisa ga doka mai ba da'yanci, 13 gama za a yi wa duk wanda bai nuna jinkai ba hukunci babu jinkai. Jinkai yakan yi nasara a kan hukuncil! 14 Wanda amfani ne, yan'uwanan, a ce wani yă ce yana da bangaskiya, amma ba shi da ayyuka? Anya, wannan bangaskiya za tă iya cetonsa kuwa? 15 A ce wani dan'uwa ko'yar'uwa ba shi da riguna ko abincin yini, 16 sai waninku yă ce masa, "Sauka lafiya, Allah ya ba da ci da sha da kuma sutura," amma bai yi wani abu game da bukatunsa na jiki ba, ina amfani? 17 Haka ma bangaskiya ita kadai, in ba tare da ayyuka ba, matacciya ce. 18 Amma wani zai ce, "Kai kana da bangaskiya; ni kuma ina da ayyuka." Ka nuna mini bangaskiyarka ba tare da ayyuka ba, ni kuma zan nuna maka bangaskiyata ta wurin abin da nake yi. 19 Ka gaskata cewa Allah daya ne. To, da kyau! Ai, ko aljanu ma sun gaskata wannan, har da rawan jiki. 20 Kai wawa, kana son tabbac ci cewa bangaskiya marar ayyuka banza ce? 21 Ashe, ba a mai da kakanmu Ibrahim mai adalci saboda abin da ya yi ba ne sa'ad da ya mi'ka dansa Ishaku a bisa bagade? 22 Ai, ka gani cewa bangaskiyarsa da ayyukansa sun yi aiki tare, bangaskiyarsa kuma ta zama cikakkiya ta wurin abin da ya yi. 23 Aka kuma cika nassim nan da ya ce, "Ibrahim ya gaskata Allah, aka kuma lissafta wannan adalci ne gare shi," aka kuma ce da shi abokin Allah. 24 Kun ga cewa ashe mutum zai sami kubuta ta wurin

3 Kada yawancinku su so daukan kansu a matsayin malamai, yan'uwanan, domin kun san cewa mu da muke koyarwa za a yi mana shari'a mafi tsanani. 2 Dukanmu mukan yi tuntube a hanyoyi dabam-dabam. In wani bai ta'bă yin kuskure a cikin maganarsa ba, shi cikakke ne, yana kuma iya kame dukan jikinsa. 3 Sa'ad da muka sa linzamai a bakunan dawakai don mu sa su yi mana biyayya, mukan iya bin da dabbar gaba daya. 4 Ko kuwa misali, mu dubi jiragen ruwa, mana. Ko da yake suna da girma kwarai kuma iska mai karfi ce take tura su, ana tu'ka su da dan karamin sandan karfe ne zuwa duk inda mai tu'kin jirgin yake so. 5 Haka ma harshe yake, ga shi dan kankanin gabar jiki ne, amma sai manyan fariya. Ku dubi yadda dan karamin kyastu yake kuna wa babban jeji wuta mana. 6 Harshe ma wuta ne! A cikin duk gabobinmu, harshe shi ne tushen kowace irin mugunta, mai bata mutum gaba daya, mai zuga zuciyar mutum ta tafasa, shi kuwa jahannama ce take zuga shi. (Geenna g1067)

7 Kowace irin dabba, tsuntsu, masu ja da ciki da kuma halittun da suke cikin teku an sarrafa su kuma mutum ne ya sarrafa, 8 amma ba mutumin da zai iya ya sarrafa harshe. Mugu ne marar hutu, cike da dafi mai kisa. 9 Da harshe mukan yabi Ubangijinmu da kuma Ubanmu, da shi kuma muke la'antar mutane, wafanda aka halitta a kamannin Allah. 10 Daga wannan baki guda yabo da la'ana suke fitowa. Yan'uwanan, wannan bai kamata yă zama haka ba. 11 Ruwa mai kyau da kuma ruwan gishiri zai iya fito daga ma'būl'bula daya? 12 Yan'uwanan, itacen baure yana iya haifar'ya'yan zaitun, ko kuma itacen inabi yă haifi'ya'yan baure? Haka ma, ma'būl'bular ruwan gishiri ba zai iya ba da ruwa mai kyau ba. 13 Wane ne mai hikima da fahimta

a cikinku? Bari yă nuna ta ta wurin rayuwarsa kuma yin mata shari'a ke nan. In kuwa ka dora mai kyau, ta wurin ayyukan da aka yi cikin wa shari'a laifi, kai ba mai binta ba ne, mai dora tawali'un da suke fitowa daga hikima. **14** Amma mata laifi ne. **12** Akwai Mai ba da doka da kuma in kuna cike da mugun kishi da kuma sonkai a Alkali guda daya tak, shi ne yake da ikon ceto cikin zukatanku, kada ku yi ta'kama game da da kuma hallakarwa. Amma kai, wane ne da za wannan, ko ku danne gaskiya. **15** Irin wannan ka hukunta ma'kwabcinka? **13** Yanzu fa sai ku "hikima" ba daga sama ta sauko ba, ta duniya saurara, ku da kuke cewa, "Yau ko gobe za mu ce, ta rashin ruhaniya, ta Iblis kuma. **16** Gama je wannan ko wangan birni, mu yi shekara a inda akwai kishi da sonkai, a can za a tarar da can, mu yi kasuwanci, mu ci riba." **14** Alhali hargitsi da kowane irin mugun aiki. **17** Amma kuwa ba ku ma san abin da zai faru gobe ba. hikimar da ta zo daga sama da fari tana da Wane iri ne ranku? Ku kamar hazo ne da yake tsabta gaba daya; sa'an nan mai kaunar salama bayyana na dan lokaci sa'an nan yă face. **15** A ce, mai sanin ya kamata, mai biyayya, cike da maimakon haka, ya kamata ku ce, "In Ubangiji jinkai da aiki mai kyau, marar nuna bambanci, ya yarda, muna kuma a raye, za mu yi wannan sahihiya kuma. **18** Masu salama da suke shuki ko wangan." **16** Ga shi, kuna fariya da ta'kama. cikin salama sukan girbe adalci.

4 Me yake jawo fadace-fadace da gardandami a tsakaninku? Ashe, ba sha'awace-sha'awacenku da suke yaki a zukatanku ba ne?

2 Kukan nemi abu ku rasa, sai ku yi kisa da kyashi. In kuka rasa abin da kuke nema sai ku shiga yin gardama da fada. Kukan rasa ne, **3** Sa'ad da kuka roka, ba kwa samu, don kun roka da mugun nufi, don sha'awacenu. **4** Ku mazinata, ba ku san cewa shi! Zaluncin da kuka yi na hakkin ma'aikatan Duk wanda ya zaba yă zama abokin duniya ya zama abokin găban Allah ke nan. **5** Ko kuna kai kunnuwan Ubangiji Madaukaki. **5** Kun yi tsammani a banza ne Nassi ya ce ruhun da ya sa rayuwar jin dasi a duniya kuna ci kuna sha na yă zauna a cikinmu yana kishi sosai? **6** Amma ganin dama. Kun ciyar da kanku kun yi kiba yakan ba mu alheri a yalwace. Shi ya sa Nassi amma yakan ba da alheri ga masu tawali'u."

7 găba da ku ba. **7** Saboda haka'yan'uwa, sai ku yi Saboda haka, ku mi'ka kanku ga Allah. Ku yi tsayayya da Iblis, zai kuwa guje ku. **8** Ku matso manomi yakan jira gona ta ba da amfaninta kusa da Allah shi kuwa zai matso kusa da ku. mai kyau, da kuma yadda yake hakurin jiran Ku wanke hannuwanku, ku masu zunubi, ku ruwan sama na damina da na kaka. **8** Haka kuma tsarkake zukatanku, ku masu zuciya biyu. ku ma, ku yi hakuri, ku tsaya da karfi, gama **9** Ku yi bakin ciki, ku yi makoki ku kuma yi dawowar Ubangiji ya yi kusa. **9** 'Yan'uwa, kada kuka. Ku mai da dariyarku ta zama makoki, ku yi gunaguni da juna, don kada a hukunta ku. farin cikinku kuma yă zama facin zuciya. **10** Alkalin yana tsaye a bakin kofa! **10** 'Yan'uwa, Ku kaskantar da kanku a gabon Ubangiji, zai ku dauki annabawa da suka yi magana a cikin kuwa daukaka ku. **11** 'Yan'uwa, kada ku bata wa sunan Ubangiji, a matsayin gurbi na hakuri a juna suna. Duk wanda ya zargi dan'uwsa ko cikin shan wahala. **11** Kamar yadda kuka sani, ya dora masa laifi, yana găba da doka ne yana

Duk irin wannan ta'kama mugun abu ne. **17** Saboda haka, duk wanda ya san abu mai kyan da ya kamata yă yi, bai kuwa yi ba, ya yi zunubi ke nan.

5 Yanzu fa sai ku saurara, ku masu arziki, ku yi kuka da ihu, saboda azabar da take zuwa a kanku. **2** Arzikinku ya ruba, asu kuma sun domin ba kuu roki Allah ba. **3** Zinariyarku da azurfarku sun ba kwa samu, don kun roka da mugun nufi, don yi tsatsa. Tsatsarsu kuwa za tă zama shaida a kanku, ta kuma ci namar jikinku kamar wuta. **4** Kun boye dukiya a kwanakin farshe. **4** Ga abokantaka da duniya găba ce da Allah ba? shi! Zaluncin da kuka yi na hakkin ma'aikatan Duk wanda ya zaba yă zama abokin duniya ya gonakinku yana ta kara. Kukan masu girbi ya zama abokin găban Allah ke nan. **5** Ko kuna kai kunnuwan Ubangiji Madaukaki. **5** Kun yi tsammani a banza ne Nassi ya ce ruhun da ya sa rayuwar jin dasi a duniya kuna ci kuna sha na yă zauna a cikinmu yana kishi sosai? **6** Amma ganin dama. Kun ciyar da kanku kun yi kiba yakan ba mu alheri a yalwace. Shi ya sa Nassi amma yakan ba da alheri ga masu tawali'u."

7 găba da ku ba. **7** Saboda haka'yan'uwa, sai ku yi Saboda haka, ku mi'ka kanku ga Allah. Ku yi tsayayya da Iblis, zai kuwa guje ku. **8** Ku matso manomi yakan jira gona ta ba da amfaninta kusa da Allah shi kuwa zai matso kusa da ku. mai kyau, da kuma yadda yake hakurin jiran Ku wanke hannuwanku, ku masu zunubi, ku ruwan sama na damina da na kaka. **8** Haka kuma tsarkake zukatanku, ku masu zuciya biyu. ku ma, ku yi hakuri, ku tsaya da karfi, gama **9** Ku yi bakin ciki, ku yi makoki ku kuma yi dawowar Ubangiji ya yi kusa. **9** 'Yan'uwa, kada kuka. Ku mai da dariyarku ta zama makoki, ku yi gunaguni da juna, don kada a hukunta ku. farin cikinku kuma yă zama facin zuciya. **10** Alkalin yana tsaye a bakin kofa! **10** 'Yan'uwa, Ku kaskantar da kanku a gabon Ubangiji, zai ku dauki annabawa da suka yi magana a cikin kuwa daukaka ku. **11** 'Yan'uwa, kada ku bata wa sunan Ubangiji, a matsayin gurbi na hakuri a juna suna. Duk wanda ya zargi dan'uwsa ko cikin shan wahala. **11** Kamar yadda kuka sani, ya dora masa laifi, yana găba da doka ne yana mukan ce da wafanda suka jure, masu albarka

ne. Kun ji daurewar Ayuba, kuka kuma ga abin da Ubangiji ya yi a karshe. Ubangiji yana cike da tausayi da jinkai. **12** 'Yan'uwana, fiye da kome, kada ku yi rantsuwa ko da sama, ko da kasa ko da wani abu dabam. Bari "I" naku yă zama "I". "A'a" naku kuma yă zama "A'a", don kada a hukunta ku. **13** Akwai waninku da yake shan wahala? Ya kamata yă yi addu'a. Akwai wani mai murna? Sai yă rera wakokin yabo. **14** Akwai waninku da yake ciwo? Ya kamata yă kira dattawan ikkilisiya su yi masa addu'a, su kuma shafa masa mai cikin sunan Ubangiji. **15** Addu'ar da aka yi cikin bangaskiya, za tă warkar da marar lafiya, Ubangiji zai tashe shi. In ya yi zunubi kuwa za a gafarta masa. **16** Saboda haka, ku furta wa junna zunubanku, ku yi addu'a saboda juna, domin ku sami warkarwa. Addu'ar mai adalci tana da iko da kuma amfani. **17** Iliya mutum ne kamar mu. Ya yi addu'a da gaske don kada a yi ruwan sama, ba a kuma yi ruwan sama a kasar ba har shekaru uku da rabi. **18** Ya sâke yin addu'a, sai sammai suka ba da ruwan sama, kasa kuma ta ba da amfaninta. **19** 'Yan'uwana, in waninku ya kauce daga gaskiya, wani kuma ya komo da shi, **20** sai yă tuna da wannan. Duk wanda ya komo da mai zunubi daga kaucewarsa, zai cece shi daga mutuwa, yă kuma rufe zunubai masu diumbun yawa.

1 Bitrus

1 Bitrus, manzon Yesu Kiristi, Zuwa ga zabaßbu na Allah, baki a duniya, da suke a warwatse ko'ina a Fontus, Galatiya, Kaffadokiya, Asiya da kuma Bitiniya, **2** wadanda aka zaba bisa ga rigyasanin Allah Uba, ta wurin aikin tsarkakewar Ruhu, don biyayya ga Yesu Kiristi, su kuma sami yayyafan jininsa. Alheri da salama su zama naku a yalwace. **3** Yabo ya tabbata ga Allah Uban Ubangijnmu Yesu Kiristi! Cikin jinkansa mai girma ya ba mu sabuwari haihuwa cikin bege mai rai ta wurin tashin Yesu Kiristi daga matattu, **4** da kuma cikin gādon da ba zai taba lalacewa, 6acewa ko kodewa ba, ajiyyaye a sama dominiku, **5** ku wadanda ta wurin bangaskiya ake kiyayewa ta wurin ikon Allah har yā zuwa ceton da yake a shirye da za a bayyana a karshen lokaci. **6** A kan wannan kuke cike da farin ciki kwarai, ko da yake yanzu na dan lokaci kuna fuskantar bakin ciki daga gwaje-gwaje iri-iri. **7** Wannan kuwa domin a tabbatar da sahihancin bangaskiyarku ne, wadda ta fi zinariya daraja nesa, ita zinariya kuwa, ko da yake mai karewa ce, akan gwada ta da wuta, domin bangaskiyan nan taku ta jawo muku yabo da girma da daukaka a bayyanar Yesu Kiristi. **8** Ko da yake ba ku taba ganinsa ba, kuna kaunarsa; kuma ko da yake ba kwa ganinsa yanzu, kun gaskata shi, kun kuma cika da farin ciki kwarai, wanda ya fi gabani fadī, **9** gama kuna samun sakamakon bangaskiyarku, ceton rayukanku ke nan. **10** Game da ceton nan, annabawa, wadanda suka yi maganar alherin da za tā zo gare ku, sun yi bincike mai surfi, a natse, **11** suna fokari su san lokaci da kuma yanayin da Ruhun Kiristi da yake cikinsu yana nunawa sa'ad da ya yi fadī a kan wahalolin Kiristi da kuma daukaka da za tā bi. **12** Aka bayyana musu cewa ba kansu ne suke bauta wa ba sai ku, sa'ad da suka yi maganar abubuwana da aka fada muku ta wurin wadanda suka yi muku wa'azin bishara, ta wurin Ruhu Mai Tsarki wanda aka aika daga sama. Ko mala'iku ma suna marmari su ga wadannan abubuwana. **13** Saboda haka, ku shirya kanku don aiki; ku zama masu kamunkai; ku kafa begenku duka a kan

alherin da za a ba ku sa'ad da aka bayyana Yesu Kiristi. **14** Kamar'ya'ya masu biyayya, kada ku bi mugayen sha'awace-sha'awacen da dā kuke da su sa'ad da kuke rayuwa a cikin jahilci. **15** Amma kamar yadda wanda ya kira ku yake mai tsarki, haka ku ma sai ku kasance masu tsarki cikin dukan abubuwana da kuke yi; **16** gama a rubuce yake cewa, "Ku zama masu tsarki, domin ni mai tsarki ne." **17** Tun da yake kuna kira ga Uba wanda yake yin wa kowane mutum shari'a bisa ga ayyukansa ba bambanci, sai ku yi rayuwarku a nan kamar baki cikin tsoro mai bangirma. **18** Gama kun san cewa ba da abubuwa masu lalacewa kamar azurfa ko zinariya ce aka fanshe ku daga rayuwar banza da kuka karba daga kakanni-kakanninku ba, **19** sai dai an fanshe ku da jini mai daraja na Kiristi, dan ragor marar aibi ko lahani. **20** An zabe shi kafin halittar duniya, amma an bayyana shi a zamanin farshe saboda ku. **21** Ta gare shi ne kuka gaskata da Allah, wanda ya tā da shi daga matattu, aka kuma daukaka shi, ta haka bari bangaskiyarku da begenku su kasance ga Allah. **22** Yanzu da kuka tsarkake kanku ta wurin yin biyayya ga gaskiyan nan, don ku kasance da kauna mai gaskiya wa'yan'uwanku, sai ku kaunaci juna kwarai, daga zuciya. **23** Gama an sāke haihuwarku, ba da iri da yake lalacewa ba, sai dai marar lalacewa, ta wurin rayayyi da kuma madawwamiyar maganar Allah. (aiōn g165) **24** Gama, "Dukan mutane kamar ciyawa suke, darajarsu kuma kamar furannin jeji ne; ciyawa takan yankwane furannin kuma su kakkabe, **25** amma maganar Ubangiji tana nan har abada." Wannan kuwa ita ce kalmar da aka yi muku wa'azi. (aiōn g165)

2 Saboda haka, ku rabu da kowace keta da dukan rudū, munafunci, kishi, da kuma kowace irin bata suna. **2** Kamar sababbin jarirai, ku yi marmarin madara zalla ta ruhaniya, domin ta wurinta za ku yi girma cikin cetonku, **3** yanzu da kuka dandana alherin Ubangiji. **4** Da kuka zo gare shi, rayayyen Dutse, da mutane suka ki amma Allah ya zaba, kuma mai daraja a gare shi **5** ku ma, a matsayinku na duwatsu masu rai, ana gina ku ga zama gidan ruhaniya

don ku zama tsattsarkar fungiyar fристоci, Sai dai in kuka sha wahala saboda yin nagari kuna miка hadayun ruhaniya, abin karба ga kuka kuma jimre, abin yabo ne a gaban Allah. Allah ta wurin Yesu Kiristi. 6 Gama a cikin 21 Ga wannan ne aka kira ku, domin Kiristi ya Nassi an ce, “Ga shi, na kafa dutse a Sihiyona, sha wahala dominiku, ya bar muku gurbin da ya zababben dutse na kusurwar gini mai daraja, kamata ku bi. 22 “Bai taba yin laifi ba sam, ba wanda kuma ya dogara gare shi ba zai taba a kuma sami karya a bakinsa ba.” 23 Sa’ad da kunyata ba.” 7 A gare ku da kuka gaskata, suka zazzage shi, bai rama ba; sa’ad da ya sha wannan dutse mai daraja ne. Amma ga wadanda wahala, bai yi barazana ba. A maimakon haka, ba su gaskata ba, “Dutsen da magina suka ki ya ya miка kansa ga wanda yake shari’ar adalci. 24 zama dutsen kusurwar gini, 8 kuma, “Dutse ne Shi kansa ya dauki zunubanmu a jikinsa a kan da yake sa mutane tuntube kuma fā ne da yake itace, domin mu mutu ga zunubai mu kuma sa su fādi.” Sun yi tuntube domin sun fi su yi rayu ga adalci; ta wurin raunukansa ne kuka biyaya da sakon, wanda kuma yake abin da aka sami warkarwa. 25 Gama dā kuna kama da kaddara musu. 9 Amma ku zababbu ne, fungiyar tumakin da suka face, amma yanzu kun dawo firistocin babban Sarki, al’umma mai tsarki, ga Makiyayi da kuma Mai lura da rayukanku.

jama’a mallakar Allah, domin ku shaida yabon shi wanda ya kira ku daga cikin duhu zuwa haskensa mai banmamaki. 10 Dā ku ba mutane ba ne, amma yanzu ku mutanen Allah ne; Dā ba ku karbi jinkai ba, amma yanzu kun karbi jinkai. 11 Abokaina kaunatattu, ina rokonku, a matsayin bare da kuma baši a duniya, ku rabu da sha’awace-sha’awacen zunubin da suke yaki da ranku. 12 Ku yi irin rayuwa mai kyau a cikin masu bautar gumaka, yadda ko da sun zarge ku da yin laifi, za su iya ganin ayyukanku nagari, su daukaka Allah a ranar da zai ziyarce mu. 13 Saboda Ubangiji, ku yi biyaya ga kowace hukumar da aka kafa cikin mutane, ko ga sarki, a matsayi wanda ya fi iko, 14 ko ga gwamnoni, wadanda ya aika domin su hukunta masu laifi su kuma yabi masu aikata abin da yake daidai. 15 Gama nufin Allah ne cewa ta wurin yin nagarta za ku toshe jahilcin marasa azanci. 16 Ku yi rayuwa kamar mutanen da aka’yantar, sai dai kada ku yi amfani da’yancinku a matsayin hujjar aikata mugunta; ku yi rayuwa kamar bayin Allah. 17 Ku nuna ladabin da ya dace ga kowa. Ku kaunac’yan’uwantakar masu bi, ku ji tsoron Allah, ku girmama sarki. 18 Bayi, ku yi biyaya ga iyayengijinku da matukar ladabi, ba kawai ga wadanda suke da kirki da masu sauinkai ba, amma har ga masu zafin rai ma. 19 Gama abin yabo ne in mutum ya yi hačkuri cikin zafin wahalar rashin adalci saboda yana sane da Allah. 20 Amma ina abin takama in kuka sha duka saboda kun yi laifi kuka kuma jimre?

3 Haka ma, ku matan aure, ku yi biyaya ga mazanku, domin in wadansunsu ba su gaskata maganar ba, watafila a shawo kansu ba tare da magana ba 2 sa’ad da suka ga rayuwarku mai tsabta da kuma na ladabi. 3 Kyanku bai kamata yă zama na adon jiki ba, kamar kitso da sa kayan ado na zinariya da kuma sa kaya masu tsada. 4 Maimakon haka, kyanku ya kamata yă zama ainihi na halinku na ciki, kyan da ba ya kofewa na tawali’u da kuma na natsattsen ruhu, wanda yake mai daraja a gaban Allah. 5 Gama haka matan masu tsarki na dā wadanda suka sa begensu ga Allah suka yi wa kansu ado. Sun yi wa mazansu biyaya, 6 kamar Saratu, wadda ta yi biyaya ga Ibrahim, har ta kira shi maigidanta. Ku’ya’yanta ne mata in kun aikata abin da yake daidai, ba ku kuma ba tsoro dama ba. 7 Mazan aure, ku ma, ku yi zaman sanin ya kamata yayinda kuke zama da matanku, ku girmama su a matsayin abokan zama marasa karfi da kuma a matsayin magādan kyautar rai na alheri tare da ku, don kada wani abu yă hana addu’o’inku. 8 A karshe, dukanku ku zauna lafiya da junu; ku zama masu juyayi, kuna kaunar junu kamar’yan’uwa, ku zama masu tausayi da kuma tawali’u. 9 Kada ku rama mugunta da mugunta ko zagi da zagi, sai dai ku sa albarka, gama ga wannan ne aka kira ku, ku kuma găji albarka. 10 Gama, “Duk wanda yake so yă ji dadin rayuwa, yă kuma ga kwanaki masu kyau dole yă kame harshensa daga mugunta

lebunansa kuma daga maganar yaudara. 11 Dole kuma bautar gumaka masu bankyama. 4 Sun yi yă juye daga mugunta, ya aikata nagarta; dole mamaki da ba kwa hada kai da su a yanzu, da yă nemi salama yă kuma bi ta. 12 Gama idanun ba kwa kutsa kai tare da su cikin irin rayuwar Ubangiji suna a kan masu adalci kunnuwansa banzan nan, har suna zaginku. 5 Amma dole kuma suna jin addu'arsu, amma fuskar Ubangiji su ba da lissafi gare shi wanda yake a shirye tana găba da masu mugunta." 13 Wa zai yi muku yă shari'anta masu rai da matattu. 6 Dalilin lahani in kun himmantu ga yin nagarta? 14 ke nan da ya sa aka yi wa'azin bishara har Amma ko da za ku sha wahala saboda abin da ga wadanda yanzu suke mutattu, don ko da yake daidai, ku masu albarka ne. "Kada ku ji yake an hukunta su a matsayin mutane a batun tsoron abin da suke tsoro; kada kuma ku firgita." jiki, amma su rayu ga Allah a batun ruhu. 7 15 Sai dai a cikin zukatanku ku kebe Kiristi Karshen abubuwa duka ya yi kusa. Saboda haka a matsayin Ubangiji. A kullum, ku kasance a ku kasance masu tunani mai kyau da masu shirye ku ba da amsa ga duk wanda yake neman kamunkai don ku iya yin addu'a. 8 Fiye da kome, ku ba da dalilin wannan begen da kuke da shi. ku kaunaci juna sosai, domin kauna tana rufe Amma ku yi wannan cikin tawali'u da ladabi, 16 zunubai masu ciumbun yawa. 9 Ku riķa karbar tare da lamiri mai kyau, saboda wadanda suke juna ba da gunaguni ba. 10 Kowa yă yi amfani maganganun banza a kan kyawawan ayyukanku da kowace baiwar da ya samu don kyautata cikin Kiristi su ji kunya da irin bata suna da suke wa wadansu, cikin aminci yana aikata alherin yi. 17 Ya fi kyau, in nufin Allah ne, a sha wahala Allah a hanyoyi dabam-dabam. 11 In wani ya yi don yin nagarta fiye da yin mugunta. 18 Gama magana, ya kamata yă yi ta a matsayin wanda Kiristi ya mutu domin zunubi sau daya tak, mai yake magana ainihin kalmomin Allah. In wani adalci saboda marasa adalci, don yă kawo ku ga yana yin hidima, ya kamata yă yi ta da karfin Allah. An kashe shi a cikin jiki, amma an rayar da shi a Ruhu, 19 ta wurin wanda kuma ya tafi Allah ta wurin Yesu Kiristi. A gare shi daukaka ya yi wa ruhohin da suke a kurkuku wa'azi 20 da iko sun tabbata har abada abadin. Amin. wadanda dă ba su yi biyayya ba sa'ad da Allah (aiōn g165) 12 Abokaina kaumatattu, kada ku yi ya jira da haķuri a kwanaki Nuhu yayinda ake mamakin gwaji mai tsananin da kuke sha, sai ka sassaka jirgi. A cikinsa mutane kima ne kawai, ce wani bakon abu ne yake faruwa da ku. 13 Sai su takwas, aka kubutar ta ruwa, 21 ruwan nan dai ku yi murna cewa kuna tarayya cikin shan kuwa kwatancin baftisma ne da yanzu ya cece wahalolin Kiristi, domin ku kai ga farin ciki mai ku ku ma, ba kawar da dauda daga jiki ba, sai yawa sa'ad da aka bayyana daukakarsa. 14 In an dai yin alkawari na lamiri mai kyau ga Allah. zage ku saboda sunan Kiristi, ku masu albarka Ya cece ku ta wurin tashin Yesu Kiristi daga ne, gama Ruhun daukaka da kuma na Allah matattu, 22 wanda ya tafi sama, yana kuma a yana bisanku. 15 In kuna shan wahala, kada yă hannun dama na Allah, mala'iku, mulkoki da zama don ku masu kisankai ne ko 6arayi ko kuma masu iko suna masa biyayya.

4 Saboda haka, da yake Kiristi ya sha wahala a jikinsa, sai ku ma ku yi wa kanku damara da irin wannan hali, gama wanda ya sha wahala a jikinsa ya gama da zunubi ke nan. 2 Ta haka, ba ya sauran rayuwarsa a kan mugayen sha'awace-sha'awacen jiki, sai dai nufin Allah. 3 Gama kun bata lokaci sosai a dă kuna yin abubuwan da masu bautar gumaka suka zaiba su yi, kuna rayuwa cikin lalata, sha'awace-sha'awace, buguwa, shashanci, shaye-shaye da

wahala Kiristi, domin ku kai ga farin ciki mai kuwa ya fara da mu, to, me zai faru da wadanda ba sa biyayya da bisharar Allah? 18 Kuma, "In da kyar masu adalci su kubuta, me zai faru da marasa tsoron Allah da kuma masu zunubi?" 19 Saboda haka, wadanda suke shan wahala bisa ga nufin Allah ya kamata su danka kansu ga

Mahaliccinsu mai aminci, su kuma ci gaba da
aikata abin da yake daidai.

5 Zuwa ga dattawan da suke cikinku, ina roko
a matsayin dan'uwanku dattijo, mashaidin
shan wahalar Kiristi wanda kuma shi ma zai
sami rabo cikin daukakar da za a bayyana. **2**
Ku zama makiyayan garken Allah da yake a
karkashin kulawarku, kuna hidima kamar masu
kula, ba kan dole ba, sai dai da yardar rai, yadda
Allah yake so ku zama; ban da kwadayin kudi,
sai dai marmarin yin hidima; **3** ban da nuna iko a
kan wadanda aka danka muku amana, sai dai ku
zama gurbi ga garken. **4** Sa'ad da kuwa Babban
Makiyayin ya bayyana, za ku karfi rawanin
daukaka marar kodewa. **5** Samari, ku ma, ku yi
biyayya ga wadanda suka girme ku. Dukanku,
ku yafa sauinkai ga junu, domin, “Allah yana
gāba da mai girman kai, amma yakan yi alheri
ga mai sauinkai.” **6** Saboda haka, ku kas Kantar
da kanku a karkashin hannun Allah mai karfi,
don yā daukaka ku a lokacin da ya ga dama. **7**
Ku danka masa dukan damuworku, domin shi
ne yake lura da ku. **8** Ku zama masu kamunkai,
ku kuma zauna a fadake. Abokin gābanku,
Iblis yana kewayewa kamar zaki mai ruri, yana
neman wanda zai cinye. **9** Ku yi tsayayya da shi,
kuna tsayawa daram cikin bangaskiya, domin
kun san cewa'yan'uwanlu kc'ina a duniya suna
shan irin wahalolin nan. **10** Allah mai dukan
alheri, wanda ya kira ku ga madawwamiyar
daukaka cikin Kiristi, bayan kun sha wahala na
dan lokaci, shi da kansa zai raya ku, yā kuma
sa ku yi karfi, ku kahu, ku kuma tsaya daram.
(aiōnos g166) 11 Gare shi bari iko yā tabbata har
abada abadin. Amin. **(aiōn g165) 12** Da taimakon
Sila, wanda na dauka a matsayin dan'uwa mai
aminci, na rubuta muku a takaice, ina karfafa
ku ina kuma shaida muku cewa wannan shi ne
alherin Allah na gaske. Ku tsaya daram a cikinsa.
13 Ita wadda take a Babilon, zababbiya tare da
ku, tana gaishe ku, haka ma dana Markus. **14** Ku
gai da junu da sumbar kauna. Salama gare ku
duka da kuke cikin Kiristi.

2 Bitrus

1 Siman Bitrus, bawa da kuma manzon Yesu Kiristi, Zuwa ga wadanda ta wurin adalcin Allahnmu da Mai Cetonmu Yesu Kiristi sun sami bangaskiya mai daraja irin tamu. **2** Alheri da salama su zama naku a yalwace ta wurin sanin Allah da Yesu Ubangijinmu. **3** Ikonsa na Allahntaka ya ba mu kome da muke bukata don rayuwa da kuma tsoron Allah ta wurin sanin wanda ya kira mu ta wurin daukakarsa da nagartarsa. **4** Ta wurin wadannan ya ba mu alkawaransa masu girma da kuma masu daraja, domin ta wurinsu ku iya yin tarayya cikin Allahntakarsa, ku kuma kubuta daga lalatar da take cikin duniya wadda mugayen sha'awace-sha'awace suke jawowa. **5** Saboda haka, ku yi iyakar kokari ku kara wa bangaskiyarku nagarta; ga nagarta kuwa, ku kara mata sani; **6** ga sani kuma ku kara masa kamunkai; ga kamunkai kuma ku kara da daurewa; ga daurewa kuwa ku kara da tsoron Allah; **7** ga tsoron Allah kuma ku kara da nuna alheri ga'yan'uwa; ga nuna alheri ga'yan'uwa kuma ku kara da kauna. **8** Domin in kuna karuwa a wadannan halaye, za su kāre ku daga rashin tasiri da rayuwa na rashin amfani cikin saninku na Ubangijinmu Yesu Kiristi. **9** Amma in wani ba shi da su, ba shi da hangen nesa ke nan kuma makaho ne, ya kuma manta cewa an tsarkake shi daga zunubansa na dā. **10** Saboda haka'yan'uwanu, ku kara aniya wajen tabbatar da kiranku da zabenku da aka yi. Gama in kuka yi wadannan abubuwa, ba za ku taiba fāduwa ba, **11** za ku sami kyakkyawar marabta cikin madawwamin mulkin Ubangijinmu da Mai Cetonmu Yesu Kiristi. (aiōnios g166) **12** Saboda haka kullum zan tuna muku da wadannan, ko da yake kun sansu kun kuma kahu kwarai cikin gaskiyar da kuke da ita yanzu. **13** A ganina ya dace in tunashe ku muddin ina raye cikin tentin wannan jiki, **14** domin na sani na kusa in ajiye shi a gefe, yadda Ubangijinmu Yesu Kiristi ya nuna mini a sarari. **15** Zan kuwa yi iyakacin kokari in ga cewa bayan rabuwata kullum za ku iya tuna da wadannan abubuwa. **16** Ba mu bi tatsuniyoyin da aka kaga

da wayo sa'ad da muka gaya muku game da ikon Ubangijinmu Yesu Kiristi da zuwansa ba, sai dai mu shaidu ne na daukakarsa mai girma da muka gani da ido. **17** Gama ya sami girma da daukaka daga Allah Uba sa'ad da murya ta zo masa daga Mafificiyar Daukaka cewa, "Wannan Dana ne, wanda nake kauna; da shi nake jin dadī kwarai." **18** Mu kanmu mun ji wannan muryar da ta zo daga sama sa'ad da muke tare da shi a kan dutse mai tsarki. **19** Muna kuwa da maganar annabawa da aka kara tabbatar mana, zai fi kyau in kuka lura da ita, kamar hasken da yake haskakawa a wuri mai duhu, har yā zuwa wayewar gari da kuma haskakawar tauraron asubahi a zukatanku. **20** Gaba da kome dai, dole ku gane cewa babu annabcin Nassin da ya fito daga fassarar annabi da kansa. **21** Gama annabci bai taba samo tushensa daga nufin mutum ba, sai dai mutane sun yi magana daga Allah yayinda Ruhu Mai Tsarki ya bishe su.

2 Amma a dā akwai annabawan karya a cikin mutane, kamar yadda za a sami malaman karya a cikinku. A boye za su shigar da karkataccen koyerwa mai hallaka, har ma su yi mūsun Ubangiji mai iko duka wanda ya saye su suna kawo wa kansu hallaka farat daya. **2** Da yawa za su bi hanyoyinsu na rashin kunya su kuma sa a rena hanyar gaskiya. **3** Cikin kwadafayinsu wadannan malaman karya za su cuce ku da tatsuniyoyin da suka kaga. Hukuncinsu yana a rataye a kansu tun da dadewa, hallakarsu kuma ba ta barci. **4** Gama in har Allah bai kyale mala'iku sa'ad da suka yi zunubi ba, amma ya tura su cikin lahira, domin a tsare su don hukunci; (Tartaroō g5020) **5** in har bai kyale duniya ta dā ba sa'ad da ya kawo ambaliya a kan mutanenta marasa tsoron Allah, amma ya kiyaye Nuhu, mai wa'azin adalci, da kuma wadansu bakwai; **6** in har ya hukunta biranen Sodom da Gomorra ta wurin kone su suka zama toka, ya kuma maishe su misali na abin da zai faru da marasa tsoron Allah; **7** in kuwa har ya ceci Lot, mai adalci, wanda ya damu ainun da kazamar rayuwar mutane marasa bin doka; **8** (adon kuwa abin da adalin nan ya yi, ya kuma gani, sa'ad da yake a

cikinsu, sai kowace rana yakan ji ciwon aikinsu kyau da ba su taba sanin hanyar adalci ba, fiye na kangara a zuciyarsa mai adalci) **9** in haka da a ce sun sani sa'an nan su juya bayansu ga ne, to, Ubangiji ya san yadda zai ceci mutane umarni mai tsarkin nan da aka ba su. **22** A kansu masu tsoron Allah daga gwaje-gwaje, yă kuma karin maganan nan gaskiya ce, “Kare ya koma tsare marasa adalci don ranar hukunci, har kan amansa,” da kuma, “Alade da aka yi wa yă zuwa ranar shari'a. **10** Wannan gaskiya ce wanka, ya koma birgimarsa cikin laka.”

musamman ga wadanda suke bin sha'awace-sha'awacen lalaci na mutuntaka, suna kuma rena masu mulki. Da karfin hali da kuma girman kai, wadannan mutane ba sa tsoro kawo zargin bata sunan talikan sama; **11** duk da haka ko mala'iku ma da suka fi su karfi suka kuma fi su iko, ba sa kawo irin wannan zargi na bata suna game da wadannan talikai a gabon Ubangiji. **12** Amma wadannan mutane suna yin sabo a kan abubuhan da ba su fahimta ba. Suna kama da dabbobi marasa hankali, halittun da suke bin abin da jikinsu ya fada musu kawai, wadanda aka haifa don a kama a hallaka, kuma kamar dabbobi su ma za su hallaka. **13** Za a yi musu sakamako da muguntar da suka yi. A ra'ayinsu jin dadî shi ne a yi annashuwa da rana tsaka. Su kazamai ne marasa kunya, suna cike da jin dadin sha'awace-sha'awacensu yayinda suke cin biki tare da ku. **14** Idanunsu sun cike da zina, ba sa koshi da yin zunubi; suna jarrabtar wadanda ba tsayayyu ba; gwanaye ne a kan kwadayi, la'anannun iri! **15** Sun bar miňakkiyar hanya suka baude suna bin hanyar Balâ'am dan Beyor, wanda ya yi kaunar hakkin mugunta. **16** Amma an tsawata masa saboda laifinsa ta wurin jaki, dabbar da ba ta magana, wadda ta yi magana da muryar mutum ta kuma kwaři haukan annabin. **17** Wadannan mutane mabulbulai ne babu ruwa da kuma hazon da guguwar iska take kora. An shirya matsanancin duhu dominstu. **18** Gama suna surutai banza na girman kai, ta wurin son bin fasikanci na mutuntaka, sukan jan hankulan mutanen da suke kuřucewa daga wadancan masu zama cikin kuskure. **19** Suna yin musu alkawarin'yanci, yayinda su kansu bayi ne ga aikin lalata gama mutum bawa ne ga duk abin da ya mallake shi. **20** In har sun kubuta daga lalacin duniya ta wurin sanin Ubangijinmu da kuma Mai Cetommu Yesu Kiristi sai suka sâke koma a cikin lalacin, har ya rinjaye su, za su fi muni a karshe fiye da farko. **21** Zai fi musu

3 Abokaina kaunatattu, wannan ita ce wasikata ta biyu gare ku. Na rubuta su biyun su zama abin tuni don su fadakar da ku ga tunani mai kyau. **2** Ina so ku tuna da kalmomin da annabawa masu tsarki na dâ suka fada da kuma umarnin da Ubangijinmu da Mai Cetommu ya bayar ta wurin manzanninku. **3** Da farko dai, dole ku fahimci wannan cewa a kwanakin karshe masu ba'a za su zo suna ba'a, suna bin mugayen sha'awace-sha'awacensu. **4** Za su ce, “Ina wannan ‘dawowar’ da ya yi alkawari ne? Tun mutuwarr kakanninmu, kome yana tafiya kamar yadda yake tun farkon halitta.” **5** Amma da gangan suke manta cewa tun dâ can ta wurin maganar Allah sammai suka kasance aka kuma yi kasa daga ruwa ta wurin ruwa kuma. **6** Ta wurin wadannan ruwan ne aka nutsar, aka kuma hallakar da duniya ta wuncan lokaci. **7** Ta wurin wannan magana ce aka ajiye sammai da kasa na yanzu domin wuta, an ajiye su kuma don ranar hukunci da hallaka ta mutane marasa tsoron Allah. **8** Amma kada ku manta da wannan abu guda daya, abokaina kaunatattu. Ga Ubangiji kwana daya kamar shekaru dubu ne, shekaru dubu kuma kamar kwana daya ne. **9** Ubangiji ba mai jinkiri ba ne wajen cika alkawarinsa, yadda wadansunku suka fahimci jinkiri. Yana hakuri da ku, ba ya so wani yă hallaka, sai dai kowa yă kai ga tuba. **10** Amma ranar Ubangiji za tă zo kamar barawo. Sammai za su face da ruri, abubuhan da suke cikinsu za su kone, kasa kuma da dukan abin da yake cikinta za su tonu. **11** Da yake za a hallaka dukan abubuwa ta haka, wadanne irin mutane ne ya kamata ku zama? Ya kamata ku yi rayuwar tsarki da ta tsoron Allah, **12** yayinda kuke zuba ido ga zuwan ranar Allah kuna gaggauta zuwanta. Wannan rana za tă kawo wa sammai hallaka ta funan wuta, abubuwa kuma za su narke don zafi. **13** Amma bisa ga alkawarinsa muna

zuba ido ga sabuwar sama da kuma sabuwar
kasa, inda adalci zai yi zama. **14** Saboda haka,
abokaina kaunatattu, da yake kuna zuba ido ga
wannan, sai ku yi matukar kokari don a same
ku ba tabo, sai dai zaman salama da shi. **15**
Ku yi zaman sanin cewa hakurin Ubangijinmu
yana nufin ceto ne, kamar yadda kaunataccen
dan'wanmu Bulus ma ya rubuta muku da
hikimar da Allah ya ba shi. **16** Haka yake
rubutu cikin dukan wasikunsa, yana magana a
cikinsu a kan wadannan al'amura. Wasikunsa
sun kunshi wadansu abubuwa masu wuyar
fahimta, wadanda jahilai da kuma wadanda
ba tsayayyu ba ne suke murde ma'anarsu,
kamar yadda suke yi da sauran Nassosi, ta haka
suke jawo wa kansu hallaka. **17** Saboda haka,
abokaina kaunatattu, da yake kun riga kun
san wannan, sai ku zauna a fadake don kada a
dauke hankalinku ta wurin kuskuren marasa
bin dokan nan har ku fādi daga matsayinku.
18 Sai dai ku yi girma cikin alheri da sanin
Ubangijinmu da Mai Cetommu Yesu Kiristi. A
gare shi daukaka ta tabbata yanzu da har abada!

Amin. (aiōn g165)

1 Yohanna

1 Wannan da ya kasance tun farko, wanda muka ji, wanda muka gani da idanunmu, wanda muka duba, hannerwanmu kuma suka taba, wannan ne muke shela game da Kalman rai. **2** Wannan Rai ya bayyana, muka kuwa gan shi, muka kuma shaida shi, muna kuwa yin muku shelar wannan rai madawwami, wanda dā yake tare da Uba, ya kuma bayyana a gare mu. (aiōnios g166) **3** Muna yin muku shelar abin da muka gani, muka kuma ji ne, domin ku ma ku yi zumunci tare da mu. Zumuncinmu kuwa yana tare da Uba da kuma Dansa, Yesu Kiristi. **4** Muna rubuta wannan domin farin cikinmu yā zama cikakke. **5** Wannan shi ne safon da muka ji daga wurinsa, muna kuma sanar da ku cewa Allah haske ne; a cikinsa kuwa babu duhu ko kadān. **6** In muka ce muna zumunci da shi amma muna tafiya cikin duhu, karya muke yi, kuma ba ma rayuwa bisa ga gaskiya. **7** Amma in muna tafiya cikin haske, yadda yake cikin haske, muna da zumunci da juna ke nan, kuma jinin Yesu, Dansa, yana tsarkake mu daga dukan zunubi. **8** In muka ce ba mu da zunubi, muna rudin kanmu ne, gaskiya kuwa ba ta cikinmu. **9** In muka furtu zunubanmu, shi mai aminci ne, mai adalci kuma, zai gafarta mana zunubanmu, yā kuma tsarkake mu daga dukan rashin adalci. **10** In muka ce ba mu yi zunubi ba, mun mai da shi makaryaci ke nan, maganarsa kuwa ba ta da wuri a cikinmu.

2 'Ya'yanā kaunatattu, ina rubuta muku wannan ne don kada ku yi zunubi. Amma in wani ya yi zunubi, muna da wani wanda yake magana da Uba don taimakonmu, wato, Yesu Kiristi, Mai Adalci. **2** Shi ne hadayar kafara saboda zunubanmu, kuma ba don namu kadai ba amma har ma da zunuban duniya duka. **3** Ta haka za mu tabbata cewa mun san shi in muna yin biyayya da umarnansa. **4** Mutumin da ya ce, "Na san shi," amma ba ya yin abin da ya umarta, makaryaci ne, gaskiya kuwa ba ta cikinsa. **5** Amma in wani ya yi biyayya da maganarsa, kaunar Allah ta zama cikakkia ke nan a cikinsa. Ta haka muka san cewa muna

cikinsa. **6** Duk wanda ya ce yana rayuwa a cikinsa dole yā yi tafiya kamar yadda Yesu ya yi. **7** Abokaina kaunatattu, ba sabon umarni nake rubuta muku ba, a'a, dadadden umarnin nan ne, wanda kuke da shi tun farko. Wannan tsohon umarni shi ne safon da kuka riga kuka ji. **8** Duk da haka ina rubuta muku sabon umarni; ana ganin gaskiyar umarnin a cikinsa da kuma cikinku, gama duhu yana shudewa, haske na gaskiya kuwa yana haskakawa. **9** Duk wanda ya ce yana cikin haske yana kuma kin dan'uwansa, ashe a duhu yake har yanzu. **10** Duk wanda yake tare da Uba, ya kuma bayyana a gare mu. (aiōnios g166) **11** Amma duk wanda yake kin dan'uwansa, cikin duhu yake, yana kuma tafiya cikin duhu ke nan; bai ma san inda za shi ba, domin duhun ya makanta shi. **12** Ina rubuta muku, 'ya'yanā kaunatattu, domin an gafarta muku zunubanku saboda sunansa. **13** Ina rubuta muku, ubanni, domin kun san shi wanda yake tun farko. Ina rubuta muku, samari, domin kun ci nasara a kan mugun nan. **14** Ina rubuta muku, 'ya'yanā kaunatattu, domin kun san Uba. Ina rubuta muku, ubanni, domin kun san shi wanda yake tun farko. Ina rubuta muku, samari, domin kuna da karfi, maganar Allah kuwa tana zaune a cikinku, kun kuma ci nasara a kan mugun nan. **15** Kada ku kaunaci duniya, ko wani abin da yake cikinta. In wani yana kaunar duniya, kaunar Uba ba ta cikinsa. **16** Gama duk abin da yake na duniya, kamar sha'awace-sha'awacen mutuntaka, sha'awar idanunsa, da kuma ta'kama da abin da yake da shi, yake kuma yi, ba daga wurin Uba suke fitowa ba sai dai daga duniya. **17** Duniya da sha'awace-sha'awacenta suna shudewa, amma mutumin da yake aikata nufin Allah, zai rayu har abada. (aiōn g165) **18** 'Ya'yanā kaunatattu, wadannan su ne kwanakin karshe; kuma kamar yadda kuka ji cewa magabci Kiristi yana zuwa, ko yanzu ma abokan gāban Kiristi da yawa sun zo. Ta haka muka san cewa kwanakin karshe sun iso. **19** Wadannan masu gāba da Kiristi suna cikinmu a dā, amma sun bar mu, don tun dā ma su ba namu ba ne. Ai, da su namu ne, da har yanzu suna tare da mu. Amma sun bar mu,

wannan ya nuna a fili cewa su ba namu ba zunubanmu. A cikinsa kuwa babu zunubi. 6 ne. 20 Amma ku kam, kuna da shafewa daga Ba mai rayuwa a cikinsa da yake cin gaba da wurin Mai Tsarkin nan, kuma dukanku kun san yin zunubi. Kowa da yake aikata zunubi, bai gaskiya. 21 Ina rubuta muku ba domin ba ku taiba ganinsa ba, bai ma san shi ba. 7 'Ya'yanan san gaskiya ba ne, a'a, sai dai domin kun santa, kaunatattu, kada ku yarda wani yā rufe ku. Duk kun kuma san cewa babu yadda karya za tā fito mai yin abin da yake daidai mai adalci ne, yadda daga gaskiya. 22 Wane ne makaryaci? Ai, shi Kiristi yake mai adalci. 8 Duk mai aikata abin ne mutumin da yake mūsun cewa Yesu shi ne da yake zunubi shi na Iblis ne, domin Iblis mai Kiristi. Irin wannan mutum shi ne magabcin aikata zunubi ne tun farko. Dalilin da ya sa Dan Kiristi, ya yi mūsun Uban da kuma Dan. 23 Ba Allah ya bayyana kuwa shi ne don yā rushe aikin wanda yake mūsun Dan, sa'an nan yā ce yana Iblis. 9 Babu haifaffe na Allah da zai ci gaba da da Uban; duk wanda ya yarda da Dan, yana yin zunubi, domin iri na Allah yana a cikinsa; ba da Uban a cikinsa ke nan. 24 Ku lura fa cewa zai iya ci gaba da yin zunubi ba, domin haifaffe abin da kuka ji daga farko, bari yā ci gaba da ne na Allah. 10 Ta haka muka san wadanda kasance a cikinku. In kuwa ya ci gaba da zama a suke'ya'yan Allah da kuma wadanda suke'ya'yan cikinku, za ku kasance a cikin Dan, da kuma Iblis. Duk wanda ba ya yin abin da yake daidai, a cikin Uban. 25 Wannan shi ne abin da ya yi ba dan Allah ba ne; haka ma wanda ba ya kaunar mana alkawari, wato, rai madawwami. (aiōnios g166) 26 Ina rubuta muku wadannan abubuwa ne ji tun farko. Ya kamata mu kaunaci juna. 12 game da wadanda suke'kokari su sa ku kauce. Kada ku zama kamar Kayinu, wanda ya zama na 27 Game da ku kuwa, shafan nan da kuka karba mugun nan, ya kuma kashe dan'uwansa. Me ya daga gare shi tana nan a cikinku, ba kwa kuma sa ya kashe shi? Domin ayyukansa mugaye ne, bukata wani yā koyar da ku. Amma kamar na dan'uwansa kuma na adalci ne. 13 Kada ku yi yadda shafan nan tasa tana koya muku kome, mamaki'yan'uwana, in dunia ta ki ku. 14 Mun ita kuwa gaskiya ce ba karya ba, yadda dai ta san cewa mun riga mun ratsa daga mutuwa koya muku, to, sai ku zauna a cikinsa. 28 Yanzu zuwa rai, domin muna kaunar'yan'uwansonmu. Duk wanda ba ya kauna matacce ne har yanzu. fa, ya ku'ya'yanan kaunatattu, sai ku ci gaba a cikinsa, domin sa'ad da ya bayyana, mu iya tsaya gabagadi babu kunya a dawowarsa. 29 In kun san cewa shi mai adalci ne, to, kun dai san cewa duk mai aikata abin da yake daidai rai madawwami a cikinsa. (aiōnios g166) 16 Yadda muka san kauna ke nan, wato, Yesu Kiristi ya ba da ransa dominmu. Ya kamata mu ma mu ba da rayukanmu domin'yan'uwansonmu. 17 In wani yana da arziki, ya kuma ga dan'uwansa cikin rashī, bai kuwa taimake shi ba, anya, Kaunar Allah tana a cikinsa kuwa? 18 'Ya'yanan kaunatattu, kada mu yi kauna da fatar baki kawai, sai dai mu nuna ta ta wurin aikatawa da kuma gaskiya. 19 Ta haka muka san cewa mu na gaskiya ne, kuma za mu iya tsaya a gabon Allah ba tare da rawar jiki ba. 20 Idan zuciyarmu ta nuna mana muna da laifi, mun san cewa Allah ya fi zuciyarmu, ya kuma san dukan kome. 21 Abokaina kaunatattu, in zukatanmu ba su ba mu laifi ba, muna da karfin halin tsayawa a gabon Allah ke nan. 22 Muna kuma samun dukan abin da muka roka daga gare shi, domin

3 Dubi irin kaunar da Uba ya kaunace mu da ita mana, har ana ce da mu'ya'yan Allah! Haka kuwa muke! Dalilin da ya sa dunia ba tā san mu ba shi ne, don ba tā san shi ba. 2 Abokaina kaunatattu, yanzu, mu'ya'yan Allah ne, kuma abin da za mu zama nan gaba ba a riga an bayyana ba. Sai dai mun san cewa sa'ad da Kiristi ya bayyana, za mu zama kamar sa, domin za mu gan shi kamar yadda yake. 3 Duk mai wannan bege a cikinsa yakan tsarkake kansa, kamar yadda shi Kiristi yake da tsabta. 4 Duk mai yin zunubi yana karya doka ne; tabbatacce, zunubi, karya doka ne. 5 Sai dai kun san cewa Kiristi ya bayyana ne domin yā dauke

muna biyayya da umarnansa, muna kuma yin yă zama Mai Ceton duniya. **15** Duk wanda ya abin da ya gamshe shi. **23** Umarninsa kuwa shi yarda cewa Yesu Dan Allah ne, Allah yana raye ne, mu gaskata da sunan Dansa, Yesu Kiristi, a cikinsa, shi kuma a cikin Allah. **16** Ta haka mu kuma kaunaci juna kamar yadda ya umarce muka sani, muke kuma dogara ga kaunar da mu. **24** Wadanda suke biyayya da umarnansa Allah yake mana. Allah kauna ne. Duk wanda kuwa suna rayuwa a cikinsa, shi kuma a cikinsa. **17** Ta haka, Ta haka muka san cewa yana raye a cikinmu. **18** Allah ne, Allah kuma a cikinsa. **19** Ta haka, kauna ta zama cikakkiya a cikinmu domin mu kasance masu karfin hali a ranar shari'a, domin a wannan duniya muna kama da shi. **20** Babu tsoro cikin kauna. Cikakkiyar kauna dai takan kawar da tsoro, domin hukunci ne yake kawo tsoro. Mai jin tsoro ba cikakke ba ne a cikin kauna. **21** Muna kauna, domin ya kaunace mu da farko. **22** Duk wanda ya ce, "Ina kaunar Allah," amma yana kin dan'uwsa, makaryaci ne. Gama duk wanda ba ya kaunar dan'uwsa da yake gani, ba zai iya kaunar Allah wanda ba ya gani ba. **23** Ya kuma ba mu wannan umarni cewa duk wanda yake kaunar Allah, dole yă kaunaci dan'uwsa.

4 Abokaina kaunatattu, ba kowane ruhu za ku gaskata ba, sai dai ku gwada ruhozi don ku ga ko daga Allah ne, domin annabawan karya da yawa sun fito duniya. **2** Ga yadda za ku gane Ruhun Allah, duk ruhun da ya yarda cewa Yesu Kiristi ya zo cikin jiki, to, daga Allah yake. **3** Amma duk ruhun da bai yarda da Yesu ba, ba daga Allah ba ne, ruhun magabcin Kiristi ne, wanda kuka ji yana zuwa, har ma ya riga ya shigo duniya. **4** Ku, ya' yana kaunatattu, ku daga Allah ne, kun kuma yi nasara a kan magabtan Kiristi, domin wanda yake a cikinku ya fi wanda yake a duniya girma. **5** Su daga duniya ne saboda haka suke magana yadda duniya take ganin abubuwa, duniya kuwa tana sauraron. **6** Mu daga Allah ne, kuma duk wanda ya san Allah yakan saurare mu. Amma duk wanda ba daga Allah ba, ba ya sauraronmu. Ta haka ne muke gane Ruhun gaskiya, da kuma ruhun karya. **7** Abokaina kaunatattu, mu kaunaci juna, domin kauna tana zuwa daga Allah ne. Duk mai kauna, haifaffe ne na Allah, ya kuma san Allah. **8** Duk wanda ba ya kauna, bai san Allah ba, domin Allah kauna ne. **9** Ga yadda Allah ya nuna kaunarsa a cikinmu, Allah ya aiki makadaici Dansa zuwa duniya domin mu rayu ta wurinsa. **10** Warman ita ce kauna, wato, ba mu ne muka kaunaci Allah ba, sai dai shi ne ya kaunace mu, ya kuma aiko Dansa yă zama hadaya ta kafara saboda zunurbanmu. **11** Abokaina kaunatattu, da yake Allah ya kaunace mu haka, ya kamata mu ma mu kaunaci juna. **12** Ba wanda ya taba ganin Allah; amma in muna kaunar juna, Allah yana raye a cikinmu, kaunarsa kuwa ta zama cikakkiya a cikinmu ke nan. **13** Mun san cewa muna rayuwa a cikinsa shi kuma a cikinmu, domin ya ba mu Ruhunsa. **14** Mun gani, mun kuma shaida cewa Uba ya aiko Dansa domin

5 Kowa ya gaskata cewa Yesu shi ne Kiristi, shi haifaffe na Allah ne, kuma duk mai kaunar mahaifi kuwa, yakan kaunaci dansa ma. **2** Ga yadda muka san cewa muna kaunar'yan Allah. Muna yin haka ta wurin kaunar Allah da kuma aikata umarnansa. **3** Kaunar Allah ita ce, a yi biyayya da umarnansa. Umarnansa kuwa ba masu nauyi ba ne; **4** domin duk haifaffe na Allah yana cin nasara a kan duniya. Bangaskiyarmu kuwa ita ce ta ba mu wannan nasara a kan duniya. **5** Wa ya cin nasara a kan duniya? Sai wanda ya gaskata cewa Yesu Dan Allah ne. **6** Ga wanda ya zo ta wurin ruwa da jini, wato, Yesu Kiristi. Bai zo ta wurin ruwa kadai ba, sai dai ta wurin ruwa da kuma jini. Ruhu ne kuwa yake ba da shaida, gama Ruhu shi ne gaskiya. **7** Akwai shaidu uku, wato, **8** Ruhu, da ruwa, da kuma jini; wadannan uku kuwa manufarsu daya ce. **9** Tun da yake mukan yarda da shaida mutane, ai, shaidar Allah ta fi karfi. Wannan ita ce shaidar Allah, wato, ya shaidi Dansa. **10** Duk wanda ya gaskata da Dan Allah, yana da shaidan nan a zuciyarsa. Duk wanda bai gaskata da Allah ba kuwa ya mai da shi makaryaci, domin bai gaskata shaidar da Allah ya bayar

game da Dansa ba. **11** Wannan kuwa ita ce shaidar; cewa Allah ya ba mu rai madawwami, wannan rai kuwa yana cikin Dansa. (aiōnios g166)

12 Duk wanda yake da Dan, yana da rai; wanda kuwa ba shi da Dan Allah, ba shi da rai. **13** Ina rubuta wadannan abubuwa gare ku, ku da kuka gaskata sunan Dan Allah domin ku san kuna da rai madawwami. (aiōnios g166) **14** Wannan shi ne karfin halin da muke da shi sa'ad da muke zuwa a gaban Allah, gama mun san cewa kome muka roka bisa ga nufinsa, yakan saurare mu. **15** In kuwa muka san cewa yana sauraranmu, ko mene ne muka roka, mun sani, mun riga mun sami abin da muka roka daga gare shi ke nan. **16** Kowa ya ga dan'uwsa yana yin zunubin da bai kai ga mutuwa ba, sai yă yi masa addu'a. Ta dalilin mai addu'an nan kuwa, Allah zai ba da rai ga mai yin zunubin da bai kai ga mutuwa ba. Akwai zunubin da yakan kai ga mutuwa. Ban ce a yi addu'a domin wannan ba. **17** Duk rashin adalci, zunubi ne, amma akwai wadansu zunuban da ba sa kai ga mutuwa. **18** Mun san cewa kowane haifaffe na Allah ba ya cin gaba da yin zunubi; kasancewarsa haifaffe na Allah ita takan kare shi, mugun kuwa ba zai iya cuce shi ba. **19** Mun san cewa mu'yan Allah ne, duniya duka kuwa tana hannun Mugun. **20** Mun san cewa 'Dan Allah ya zo duniya, ya kuma ba mu ganewa domin mu san shi wanda yake na gaskiya. Mu kuwa muna cikinsa, shi da yake Allah na gaskiya wato, cikin Dansa Yesu Kiristi. Shi ne Allah na gaskiya da kuma rai na har abada. (aiōnios g166) **21** 'Ya'yana kaunatattu, ku yi nesa da gumaka.

2 Yohanna

1 Dattijon nan, Zuwa ga uwargida zaɓabbiya da kuma'ya'yanta, wadanda nake kauna kwarai da gaske kuma ba ni kasai ba, amma har da dukan wadanda suka san gaskiya. **2** Muna kaunarku saboda gaskiyan nan, wadda take cikinmu za tā kuma kasance tare da mu har abada. (aiōn g165) **3** Alheri, jinkai da kuma salama daga Allah Uba da kuma Yesu Kiristi, Dan Uba, su kasance tare da mu cikin gaskiya da kauna. **4** Na yi farin ciki kwarai, da na sami wadansu'ya'yanki suna tafiya cikin gaskiya, kamar yadda Uba ya umarce mu. **5** Yanzu kuma, uwargida kaunatacciya, ba sabon umarni nake rubuta miki ba sai dai wanda muke da shi tun farko. Ina roko cewa mu kaunaci juna. **6** Kauna, ita ce mu yi biyayya ga umarnansa. Kamar yadda kuka ji tun da fari, umarninsa shi ne ku yi zaman kauna. **7** Masu rudi da yawa, wadanda ba su yarda da zuwan Yesu Kiristi cikin jiki ba, sun riga sun fito a duniya. Duk irin mutumin nan mai rudi ne kuma magabcin Kiristi. **8** Ku lura don kada ku yi hasarar aikin da kuka yi, sai dai ku sami cikakken lada. **9** Duk mutumin da bai tsaya a kan koyarwar Kiristi ba, amma ya yi kari a kanta, mutumin nan ba shi da Allah. Amma wanda ya tsaya a kan koyarwar Kiristi, yana da Uban da kuma Dan. **10** Duk wanda ya zo wurinku bai kuma kawo koyarwan nan ba, kada ku karbe shi a gidanku ko ku marabce shi. **11** Duk wanda ya karbe shi yana tarayya da mugun aikinsa ke nan. **12** Ina da abubuwa da dama da zan rubuta muku, sai dai ba na so in yi amfani da takarda da inki in rubuta. A maimako, ina fata in ziyarce ku in kuma yi magana da ku fuska da fuska, domin farin cikinmu yā zama cikakke. **13** 'Ya'yan'yar'uwarki wadda Allah ya kebe, suna gaishe ku.

3 Yohanna

1 Dattijon nan, Zuwa ga kaunataccen abokina Gayus, wanda nake kauna kwarai da gaske. **2** Abokina kaunatacce, ina addu'a ka sami zaman lafiya don kome yă yi maka daidai, kamar yadda ruhunka yake zaune lafiya. **3** Na yi farin ciki kwarai sa'ad da wadansu'yan'uwa suka zo suka yi zance game da yadda kake da aminci ga gaskiyan nan da kuma yadda kake cin gaba cikin gaskiyan nan. **4** Ba abin da ya fi sa ni farin ciki fiye da in ji cewa'ya'yana suna cikin gaskiyan nan. **5** Abokina kaunatacce, kana da aminci cikin abin da kake yi wa'yan'uwa, ko da yake su baki ne a gare ka. **6** Sun fada wa ikkilisiya game da kaunarka. Za ka kyauta in ka sallame su a hanyar da ta cancanci Allah. **7** Saboda Sunan nan ne suka fito, ba sa karban wani taimako daga wadanda ba masu bi ba. **8** Saboda haka ya kamata mu nuna halin karban baķi ga irin mutanen nan domin mu yi aiki tare saboda gaskiyan nan. **9** Na rubuta wa ikkilisiya, amma Diyotirefes, wanda yake son zama na farko, ya ki yă yi hulda da mu. **10** Saboda haka in na zo, zan tone abin da yake yi, yana surutu game da mu, yana babbata mu. Wannan ma bai ishe shi ba, har yana kin marabtar'yan'uwa. Yana hana wadanda suke so yin haka, yana ma korinsu daga ikkilisiya. **11** Abokina kaunatacce, kada ka yi koyi da abin da yake mugu sai dai abin da yake nagari. Duk mai yin abin da yake nagari daga Allah yake. Duk mai yin abin da yake mugu bai taba sanin Allah ba. **12** Demetiriyus yana da shaida mai kyau daga wurin kowa, har gaskiya kanta ma ta shaide shi. Mu ma muna ba da shaida mai kyau a kansa, ka kuma san cewa shaidarmu gaskiya ce. **13** Ina da abubuwa da dama da zan rubuta maka, sai dai ba na so in yi amfani da alkalamı da inki in rubuta su. **14** Ina fata in gan ka nan ba da dadewa ba, za mu kuwa yi magana fuska da fuska. Salama gare ka. Abokai a nan suna gaishe ka. Ka gai da abokai a can da sunansu.

Yahuda

1 Yahuda, bawan Yesu Kiristi, dan'uwani Ya'ku'b,
Zuwa ga wadanda aka kira, wadanda Allah
Uba yake kauna, wadanda kuma Yesu Kiristi
ya kiyaye. **2** Jinkai, salama da kuma kauna,
su kasance tare da ku a yalwace. **3** Abokaina
kaunatattu, ko da yake na yi marmari kwurai in
rubuta muku game da ceton nan namu, sai na
ga ya dace in rubuta, in gargedé ku ku tsaya
da karfi cikin bangaskiya wadda aka danksa wa
mutane masu tsarki na Allah sau daya tak.
4 Na fada haka ne domin wadansu mutanen
da aka rubuta hukuncinsu tun dā sun shiga
cikinku a boye. Su fa marasa tsoron Allah ne.
Su ne wadanda suka mai da alherin Allahnmu
ya zama dalilin yin fasikanci, suna kuma müsun
Yesu Kiristi wanda shi ne Makadaici Mai Iko
Duka da kuma Ubangijinmu. **5** Ko da yake kun
riga kun san duk wannan, ina so in tuna muku
cewa Ubangiji ya ceci mutanensa daga Masar,
duk da haka daga bayya ya hallaka wadanda
ba su ba da gaskiya ba. **6** Haka ma mala'ikun
da ba su riķe matsayinsu na iko ba, wadanda
suka bar ainihin mazauninsu, su ne ya tsare a
duhu daure da dawwammamun sarkoķi don
hukunci ta babbar Ranan nan. (**aiōnios g126**) **7**
Haka ma Sodom da Gomorra da garuruwan da
suke kewaye da su, wadanda su ma suka ba da
kansu ga fasikanci da muguar sha'awar jiki,
sun zama misalin wadanda suke shan hukuncin
madawwamiyar wuta. (**aiōnios g166**) **8** Haka yake
da masu mafarke-mafarken nan, gama sun
kazantar da jikunansu, suka ki bin masu mulki,
suna bata sunan talikan sararin sama. **9** Kai, ko
Mika'ilu babban shugaban mala'iku ma, sa'ad
da yake müsu da İblis game da gawar Musa, bai
yi garajen dora masa laifi da baķar magana ba,
sai dai ya ce, "Ubangiji yā tsawata maka!" **10**
Duk da haka mutanen nan suna maganar banza
a kan kome da ba su gane ba; kuma abubuwani
da suka fahimta bisa ga jiki, kamar dabbobi
marasa hankali, wadannan abubuwa ne suke
hallaka su. **11** Kaitonsul Gama sun kama hanyar
Kayinu; sun ruga a guje garin neman riba cikin
kusture kamar Bala'am; aka kuma hallaka su
cikin tawayen Kora. **12** Wadannan mutane sun
zama kamar kazanta a taronku na soyaya,
suna ta ciye-ciye a cikinku, ba kunya ba tsoro.
Su masu kiwo ne da suke ciyar da kansu kawai.
Su kamar hadari ne da babu ruwa da iska take
kori. Su kamar itatuwa ne, marasa'ya'ya da rani,
wadanda aka tumbuke, ko kamar itatuwan da
aka tumbuke suka kuma mutu kurmus. **13** Su
kamar rakuman ruwan teku ne masu hauka,
suna taķama da tumbatsan kumfar kunyarsu. Su
kamar taurari ne masu yawo barkatai, wadanda
aka ajiye mugun duhu saboda su har abada.
(**aiōn g165**) **14** Enok ma, wanda yake na bakwai
daga Adamu, ya yi annabci game da wadannan
mutane cewa, "Duba, Ubangiji yana zuwa da
dubu dubban tsarkakansa **15** don yā yi wa kowa
shari'a, yā kuma hukunta duk marasa tsoron
Allah game da dukan ayyukansu na rashin
tsoron Allah da suka aikata ta hanyar rashin
tsoron Allah, da kuma dukan baķaken kalmomin
da masu zunubi marasa tsoron Allah suka
fada game da shi." **16** Wadannan mutane dai,
gunaguni gare su, kulum ganin laifin wadansu
suke yi. Muguar sha'awa ce kadai tunaninsu.
Sun cika da banzar magana ta yabon kansu.
Suna rudin mutane da zaķin baki don samun
ribar kansu. **17** Amma ku abokaina kaunatattu,
ku tuna da abin da manzannin Ubangijinmu
Yesu Kiristi suka fada a dā. **18** Sun ce muku, "A
kwankin karshe za a kasance da masu ba'a
wadanda za su bi sha'awace-sha'awacensu na
rashin tsoron Allah." **19** Wadannan mutanen
ne, suke kawo rabe-rabe, masu bin abin da jiki
yake so, marasa Ruhu. **20** Amma ku, abokaina
kaunatattu, ku gina kanku cikin bangaskiyarku
mafı tsarki, ku kuma yi addu'a cikin Ruhu Mai
Tsarki. **21** Ku zauna cikin kaunar Allah yayinda
kuke jira jinkan Ubangijinmu Yesu Kiristi don
yā kawo ku ga rai madawwami. (**aiōnios g166**) **22**
Ku ji tausayin wadanda suke shakka; **23** ku
cece wadansu ta wurin fizge su daga wuta. Ga
wadansu kuma ku ji tausayinsu, amma tare da
tsoro, har ma ku yi kyamar tufafin da suka bata
da ayyukansu na jiki. **24** To, yabo yā tabbata a
gare shi, shi wanda yake da iko yā tsare ku daga
fāduwa, yā kuma miķa ku marasa laifi a gaban
daukakarsa da matuķar farin ciki. **25** Gare shi

kuma, shi da yake kadai Allah Mai Cetonmu, ta
wurin Yesu Kiristi Ubangijinmu, bari daukaka,
daraja, iko da mulki, su tabbata a gare shi, tun
farkon zamanai, yanzu, da har abada abadin!

Amin. (aiōn g165)

Ru'uya ta Yohanna

1 Wahayin Yesu Kiristi, wanda Allah ya ba shi yă nuna wa bayinsa abin da lalle zai faru nan ba da dadewa ba. Ya bayyana shi ta wurin aiko da mala'ikansa zuwa ga bawansa Yohanna, **2** wanda ya shaida dukan abin da ya gani, wato, maganar Allah da kuma shaidar Yesu Kiristi. **3** Mai albarka ne wanda yake karanta wadannan kalmomin annabci, masu albarka ne kuma wadanda suke jinsu, suke kuma sa abin da aka rubuta a ciki a zuciya, domin lokaci ya yi kusa. **4** Daga Yohanna, Zuwa ga ikkilisiyoyi bakwai da suke a lardin Asiya. Alheri da salama gare ku daga shi wanda yake a yanzu, wanda yake a dā, da kuma wanda zai zo, da kuma daga ruhoji bakwai da suke a gaban kursiyinsa, **5** da kuma daga Yesu Kiristi, wanda yake amintaccen shaida, dan farin daga tashin matattu, da kuma mai mulkin sarakunan duniya. Gare shi wanda yake kaunarmu wanda kuma ya'yantar da mu daga zunubamu ta wurin jininsa, **6** ya kuma mai da mu masarauta da firostoci don mu yi wa Allahnsa da Ubansa hidima, a gare shi daukaka da iko sun tabbata har abada abadin! Amin. (aiōn g165) **7** “Duba, yana zuwa cikin gizagizai, kowane ido kuwa zai gan shi, har da wadanda suka soke shi”; dukan mutanen duniya kuwa “za su yi makoki dominsa.” **8** “Ni ne Alfa da kuma Omega,” in ji Ubangiji Allah, “wanda yake a yanzu, wanda yake a dā, da kuma wanda zai zo, Madaukaki.” **9** Ni, Yohanna, dan'uwanku da kuma abokin tarayyarku cikin wahala da mulki, da kuma haeturin jimrewa da suke namu cikin Yesu, ina can tsibirin Fatmos saboda maganar Allah da kuma saboda shaidar Yesu. **10** A Ranar Ubangiji ina cikin Ruhu, sai na ji a bayana wata babbar murya kamar kaho, **11** wadda ta ce, “Rubuta a cikin nadadden littafi abin da ka gani ka kuma aika ta zuwa ga ikkilisiyoyi bakwai, zuwa Afisa, Simirna, Fergamum, Tiyatira, Sardis, Filadelfiya, da kuma Lawodiseya.” **12** Sai na juya don in ga muryar da take magana da ni. Da na juya kuwa sai na ga alkukan fitilu bakwai na zinariya. **13** A tsakiyar alkukan kuwa akwai wani “kama da dan mutum,” saye da rigar da ya kai

har kafafunsa da kuma damarar zinariya daure a kirjinsa. **14** Kansa da kuma gashin fari ne fat kamar ulu, fari kamar dusar kan'kara, idanunsa kuwa kamar harshen wuta. **15** Sawunsa sun yi kamar tagullar da take haske cikin matoya, muryarsa kuma ta yi kamar muryar ruwaye masu gudu. **16** A hannunsa na dama ya rike taurari bakwai, daga bakinsa kuwa takobi mai kaifi biyu ya fito. Fuskarsa ta yi kamar rana mai haskakawa da dukan haskenta. **17** Sa'ad da na gan shi, sai na fādī a gabansa sai ka ce matacce. Sai ya dibiya hannunsa na dama a kaina ya ce, “Kada ka ji tsoro. Ni ne Farko da kuma Karshe. **18** Ni ne Rayayye, dā na mutu, ga shi kuwa ina a raye har abada abadin! Ina kuma rike da mabudan mutuwa da na Hades. (aiōn g165, Hadēs g86) **19** “Saboda haka, ka rubuta abin da ka gani, abin da yake yanzu, da abin da zai faru nan gaba. **20** Asirin taurari bakwai da ka gani a hannuna na dama da kuma na alkukan fitilu bakwai na zinariya shi ne, Taurarin bakwai din nan, mala'ikun ikkilisiyoyi bakwai ne; alkukan fitilu bakwai din nan kuma ikkilisiyoyi bakwai ne.

2 “Zuwa ga mala'ikan ikkilisiya a Afisa, ka rubuta, Wadannan su ne kalmomi na wannan wanda yake rike da taurari bakwai a hannunsa na dama yana kuma tafiya a tsakanin alkukan fitilu bakwai na zinariya. **2** Na san ayyukanka, faman aikinka da daurewarka. Na san cewa ba ka iya ha'kuri da mugayen mutane, ka gwada wadanda suke cewa su manzanni ne, alhalii kuwa ba haka ba ne, ka kuwa tarar cewa su na karya ne. **3** Kai kam ka daure ka kuma jimre da wahala saboda sunana, ba ka kuwa gaji ba. **4** Duk da haka ina rike da wannan game da kai. Ka watsar da kaunarka ta farko. **5** Ka tuna da matsayinka a dā kafin ka fādī! Ka tuba ka kuma yi ayyukan da ka yi da fari. In ba ka tuba ba, zan zo wajenka in dauke wurin ajiye fitilanka daga inda yake. **6** Sai dai kana da wannan abu mai kyau. Ka ki ayyukan Nikolaitawa da ni ma nake ki. **7** Duk mai kunnen ji, yă ji abin da Ruhu yake fada wa ikkilisiyoyi. Duk wanda ya ci nasara, zan ba shi ikon ci daga itacen rai, da yake cikin aljannar Allah. **8** “Zuwa ga mala'ikan

ikkilisiya a Simirna, ka rubuta, Wadannan su Kana hakuri da matan nan Yezabel, wadda take ne kalmomin wannan da yake na Farko da na kira kanta annabiya. Ta wurin koyarwarta tana Karshe, wanda ya mutu ya kuma sāke tashi da bad da bayina ga yin fasikanci suka kuma ci rai. **9** Na san wahalarka da kuma talaucinka, abincin da aka miķa wa gumaka. **21** Na ba ta duk da haka kai mai arziki ne! Na san bata suna lokaci tă tuba daga fasikarcinta, amma ba ta da wadannan suke yi maka wadannan da suke da niyya. **22** Don haka zan jefa ta a kan gadon cewa su Yahudawa ne alhali kuwa ba haka ba wahala, zan kuma sa wadanda suke zina da ita, ne, su dai majami'ar Shaidan ne. **10** Kada ka ji su sha azaba kwarai, sai dai in sun tuba daga tsoron wahalar da kake gab da sha. Ina gaya hanyoyinta. **23** Zan kashe'ya'yanta. Sa'an nan maka, Iblis zai sa wadansunku a kurkuku don dukan ikkilisiyoyi za su san cewa ni ne mai yă gwada ku. Za ku sha tsanani na kwana goma. bincika zukata da tunani, zan kuwa sāka wa Ka yi aminci ko da za a kashe ka, ni kuwa zan kowannenku gwargwadon ayyukansa. **24** Yanzu, ba ka rawanin rai. **11** Duk mai kunnenji, yă ji ina ce wa sauranku da kuke a Tiyatira, ku da abin da Ruhu yake fada wa ikkilisiyoyi. Duk ba ku riķe da koyarwarta ba kuma ba ku koyi wanda ya ci nasara mutuwa ta biyu ba za tă abin da suke kira surfafan asiran Shaidan, ‘Ba cuce shi ba ko kadan. **12** “Zuwa ga mala’ikan zan kara muku wani nauyi ba. **25** Sai dai ku riķe ikkilisiya a Fergamum, ka rubuta, Wadannan abin da kuke da shi har sai na zo.’ **26** Gare shi su ne kalmomin wannan wanda yake da takobi wanda ya ci nasara ya kuma aikata nufina har mai kaifi biyu. **13** Na san inda kake da zama, Karshe, zan ba shi iko a kan al’ummai. **27** ‘Zai inda Shaidan yana da gadon sarautarsa. Duk da yi mulki a kansu da sandar sarauta ta karfe, haka ka riķe sunana da gaske. Ba ka yi mūsун zai farfashe su, kamar tukwanen yumbu’kamar bangaskiyarka gare ni ba, har ma a kwanakin yadda na karbi iko daga Ubana. **28** Zan kuma ba Antifas, amintaccen mashaidina, wanda aka shi tauraron asubahi. **29** Duk mai kunnenji, yă kashe a birninku, inda Shaidan yake zama. ji abin da Ruhu yake fada wa ikkilisiyoyi.

14 Duk da haka, ina da abubuwa kima game da kai. Kana da mutane a can wadanda suke riķe da koyarwar Bala’am, wanda ya koya wa Balak yă ja hankalin Isra’ilawa su yi zunubi ta wurin cin abincin da aka miķa wa gumaka hadaya, su kuma yi fasikanci. **15** Haka ma kana da wadanda suke riķe da koyarwar Nikolaitawa. **16** Saboda haka ka tuba! In ba haka ba, zan zo wajenka ba da dadewa ba in yake su da takobin bakina. **17** Duk mai kunnenji, yă ji abin da Ruhu yake fada wa ikkilisiyoyi. Duk wanda ya ci nasara zan ba shi kadan daga cikin boyayyi Manna. Zan kuma ba shi farin dutse tare da sabon suna a rubuce a bisansa, sananne kawai ga mai karban dutsen. **18** “Zuwa ga mala’ikan ikkilisiya a Tiyatira, ka rubuta, Wadannan su ne kalmomin Dan Allah, wanda idanunsa suna kama da harshen wuta wanda kuma kfafunsa suna kama da tagullar da aka goge. **19** Na san ayyukanka, kaunarka da bangaskiyarka, hidimarka da daurewarka, kuma cewa kana yin abubuwa a yan zu fiye da abin da ka yi da farko. **20** Duk da haka, ina da wannan game da kai.

3 “Zuwa ga mala’ikan ikkilisiya a Sardis, ka rubuta, Wadannan su ne kalmomi, na wanda yake riķe da ruhohi bakwai na Allah da kuma taurari bakwai. Na san ayyukanka; ana ganinka kamar rayayye, amma kai matacce ne. **2** Ka farka! Ka karfafa abin da ya rage wanda kuma yake bakin mutuwa, don ban ga ayyukanka cikakte ne ba a gaban Allahna. **3** Saboda haka, ka tuna fa, abin da ka karfa ka kuma ji; ka yi biyayya da shi, ka kuma tuba. Amma in ba ka farka ba, zan zo kamar barawo, ba kuwa za ka san lokacin da zan zo maka ba. **4** Duk da haka kana da mutane kima cikin Sardis wadanda ba su bata tufafinsu ba. Za su yi tafiya tare da ni, saye da fararen tufafi, don sun cancanta. **5** Wanda ya ci nasara, kamar su, za a sanya masa fararen tufafi. Ba zan taba share sunansa daga cikin littafin rai ba, sai dai zan shaida sunansa a gaban Ubana da mala’ikunsa. **6** Duk mai kunnenji, yă ji abin da Ruhu yake fada wa ikkilisiyoyi. **7** “Zuwa ga mala’ikan ikkilisiya a Filadelfiya, ka rubuta, Wadannan su ne kalmomi, na wanda

yake mai tsarki da kuma gaskiya, wanda yake ikon zama tare da ni a kursiyina, kamar yadda rike da mabudin Dawuda. Abin da ya bude na ci nasara, kuma ina zaune tare da Ubana a ba mai rufewa, abin da kuma ya rufe ba mai kursiyinsa. 22 Duk mai kunnen ji, yă ji abin da budewa. 8 Na san ayyukanka. Duba, na sa Ruhu yake fada wa ikkilisyoyi.”

a gabanka budadden kofa wadda ba mai iya rufewa. Na san cewa kana da dan karfi, duk da haka ka kiyaye maganata ba ka kuwa yi müsun sunana ba. 9 Zan sa wadanda suke na majami’ar Shaidan, wadanda suke cewa su Yahudawa ne alhali kuwa ba haka ba ne, sai dai makaryata, zan sa su zo su făđi a kasa a gabanka su kuma shaida cewa na kaunace ka. 10 Da yake ka kiyaye umarnina ta wurin jimrewa, ni ma zan tsare ka daga lokacin nan na gwaji wanda zai zo bisan dukan duniya don a gwada wadanda suke zama a duniya. 11 Ina zuwa ba da dadewa ba. Ka riķe abin da kake da shi, don kada wani ya karbe rawaninka. 12 Duk wanda ya ci nasara zan mai da shi ginshiki a haikalin Allahna. Ba kuwa zai sâke barin wurin ba. Zan rubuta a kansa sunan Allahna da kuma sunan birnin Allahna, sabuwar Urushalima, wadda take saukowa daga sama daga Allahna; ni kuma zan rubuta a kansa sabon sunana. 13 Duk mai kunnen ji, yă ji abin da Ruhu yake fada wa ikkilisyoyi. 14 “Zuwa ga mala’ikan ikkilisiya a Lawodiseya, ka rubuta, Wadannan su ne kalmomina Amin, amintaccen mashaidi mai gaskiya, da kuma mai mulkin halittar Allah. 15 Na san ayyukanka, ba ka da sanyi ba ka kuma da zafi. Na so da kai daya ne daga ciki, ko sanyi, ko zafi! 16 Amma domin kana tsaka-tsaka ba zafi ba, ba kuma sanyi ba, ina dab da tofar da kai daga bakina. 17 Ka ce, ‘Ina da arziki; na sami dukiya ba na kuma bukatar kome.’ Amma ba ka gane ba cewa kai matsiyaci ne, abin tausayi, matalauci, makaho kana kuma tsirara. 18 Na shawarce ka ka sayi zinariyar da aka tace cikin wuta daga gare ni, don ka yi arziki; da fararen tufafi ka sa, don ka rufe kunyar tsirancinka; da kuma maganin ido ka sa a idanunka, don ka gani. 19 Wadanda nake kauna su nake tsawata wa, nake kuma horo. Saboda haka ka yi himma ka tuba. 20 Gani! Ina tsaye a bakin kofa, ina kwankwasawa. Duk wanda ya ji muryata ya kuma bude kofar, zan shiga in kuma ci tare da shi, shi kuma tare da ni. 21 Duk wanda ya ci nasara, zan ba shi

4 Bayan wannan sai na duba, a can kuma a gabana ga kofa a bude a sama. Sai muryar da na ji da fari da take magana da ni mai kama da busar kaho ta ce, “Hauro nan, zan kuma nuna maka abin da lalle zai faru bayan wannan.” 2 Nan da nan sai ga ni cikin Ruhu, a can a gabana kuwa ga kursiyi a cikin sama da wani zaune a kansa. 3 Wannan mai zama a can kuwa yana da kamannin dutsen yasfa da karneliya. Bakan gizo, mai kama da zumurruđu, ya kewaye kursiyin. 4 Kewaye da kursiyin kuwa akwai wadansu kursiyoyi ashirin da hudu, zaune a kansu kuwa dattawa ashirin da hudu ne. Suna saye da fararen tufafi suna kuma da rawanin zinariya a kawunansu. 5 Daga kursiyin hasken walkiya yana ta fitowa, da kararraki da kuma tsawa. A gaban kursiyin, fitilu bakwai suna ci. Wadannan ne ruhohi bakwai na Allah. 6 Haka kuma a gaban kursiyin akwai wani abu mai kama da tekun gilashi, yana kyallı kamar madubi. A tsakiya kuwa, kewaye da kursiyin, akwai halittu hudu masu rai, cike kuma suna da idanu gaba da baya. 7 Halitta ta fari tana kama da zaki, ta biyun kuwa tana kama da bijimi, ta ukun kuma tana da fuska kamar ta mutum, ta hudun kuma tana kama da gaggafa mai tashi sama. 8 Kowace a cikin halittu hudu masu rai din nan tana da fikafikai guda shida, tana kuma cike da idanu a ko’ina, har ma karkashin fikafikanta. Dare da rana ba sa fasa cewa, 9 Duk lokacin da halittu masu ran nan suka rera daukaka, girma da kuma godiya ga wannan wanda yake zaune a kan kursiyin da kuma wanda yake mai rai har abada abadin, (aiōn g165) 10 sai dattawa ashirin da hudun nan su făđi a kasa a gaban wannan wanda yake zaune a kursiyin, su yi sujada wa wannan wanda yake da rai har abada abadin. Sukan ajiye rawaninsu a gaban kursiyin suna cewa, (aiōn g165) 11 “Ya Ubangijimmu da Allahnmu, ka cancanci daukaka da girma da iko, domin ka halicci dukan abubuwa, kuma

ta wurin nufinka aka halicce su suka kuma kasance.”

5 Sa'an nan na ga a hannun damar wannan wanda yake zaune a kursiyin nadadden littafi da rubutu a ciki da wajensa an kuma hatimce shi da hatimai bakwai. **2** Na kuma ga wani babban mala'ika yana shela da babbar murya cewa, “Wa ya cancanta yă balle hatiman nan yă kuma bude nadadden littafin?” **3** Amma ba wani a sama ko a kasa ko a karkashin kasan da ya iya bude nadadden littafin ko ma yă duba cikinsa. **4** Na yi ta kuka domin ba a iya samun wanda ya cancanta yă bude nadadden littafin ko yă duba cikinsa ba. **5** Sai daya daga cikin dattawan ya ce minni, “Kada ka yi kuka! Da'n Rago, yana kamar an yanka, tsaye a tsakiyar kursiyin, halittu hufun nan masu rai littafin da hatimansa bakwai.” **6** Sa'an nan na kahoni bakwai da idanu bakwai, wadanda suke ruhohi bakwai na Allah da aka aika cikin dukan kursiyin. **8** Bayan ya karba, sai halittu hufun nan masu rai da kuma dattawan nan ashirin da hufu suka fădi kasa a gaban Dan Ragon. Kowannensu yana da garaya kuma suna rike al'umma. **10** Ka mai da su masarauta da kuma firistoci, don su yi wa Allahnmu hidima, kuma za su yi mulki a duniya.” **11** Sai na duba na kuma ji muryar mala'iku masu yawa, yawansu kuwa ya kai dubu dubbai, da kuma dubu goma sau dubu goma. Suka kewaye kursiyin da halittu yi. **10** Suka yi kira da babbar murya suka ce, “Ya hufun nan masu rai da kuma dattawan nan. **12** Da babbar murya suka rera, “Macancinci ne Dan Ragon nan da aka kashe, don yă sami iko da wadata da hikima da karfi da girma da fadu kaka da kuma yabo!” **13** Sa'an nan na ji

kowace halitta a sama da kasa da karkashin kasa da kuma bisan teku, da kome da yake cikinsu yana rerawa, “Gare shi mai zama a kan kursiyin da kuma ga Dan Ragon yabo da girma da daukaka da iko, (aiōn g165) **14** Sai halittu hufun nan masu rai suka ce, “Amin”, dattawan kuma suka fădi suka yi sujada.

6 Na kalli yayinda Dan Ragon ya bude hatimin farko na hatimai bakwai dîn nan. Sai na ji daya daga cikin halittu hufun nan masu rai ya yi magana da murya mai kama da tsawa ya ce, “Zol!” **2** Na duba, can kuwa a gabana ga wani farin dok! Mai hawansa yana rike da baka, aka kuma ba shi rawani, ya yi sukuwa ya fito kamar cikin dattawan ya ce minni, “Kada ka yi kuka! Mai nasara da ya kutsa don nasara. **3** Sa'ad da Duba, Zakin kabilar Yahuda, da kuma Tushen Dawuda ya ci nasara. Ya iya bude nadadden littafin da hatimansa bakwai.” **6** Sa'an nan na iko yă dauke salama daga duniya yă kuma sa tsakiyar halittu mai rai na biyu ya ce, “Zol!” **4** Sai wani littafin da hatimansa bakwai.” **6** Sa'ad da Dan Ragon ya bude hatimi na biyun, sai na ji halittu mai rai na uku ya ce, “Zol!” Na duba, mutane su kashe juna. Aka ba shi babban takobi. **5** Sa'ad da Dan Ragon ya bude hatimi na uku, sai na ji halittu mai rai na uku ya ce, “Zol!” Na duba, can a gabana kuwa ga wani bakin dok! Mai duniya. **7** Ya zo ya karbi nadadden littafin daga hawansa yana rike da abubuwana awo guda biyu hannun dama na wannan wanda yake zaune a a hammunsa. **6** Sai na ji wani abu mai kara kamar kursiyin. **8** Bayan ya karba, sai halittu hufun wata murya a tsakiyar halittu hufun nan masu rai tana cewa, “Kwatan alkama don albashin da hufu suka fădi kasa a gaban Dan Ragon. aikin yini, da kuma kwata uku na sha'ir don Kowannensu yana da garaya kuma suna rike albashin yini guda, kada kuwa ka bata man da da kaskon zinariya cike da turare, wadanda suke addu'o'in tsarkaka. **9** Suka rera sabuwar hatimi na hufu, sai na ji muryar halittu mai rai waka, “Ka cancinci ka karbi nadadden littafin na hufu ya ce, “Zol!” **8** Na duba, can a gabana ka kuma bude hatimansa, domin an kashe ka, da kuma suna rike al'umma. **10** Ka mai da su masarauta da kuma firistoci, don su yi wa Allahnmu hidima, kuma za su yi mulki a duniya.” **11** Sai na duba na kuma ji muryar mala'iku masu yawa, yawansu kuwa ya kai dubu dubbai, da kuma dubu goma sau saboda maganar Allah da kuma shaidar da suka duniya ka kuma dauki mana fansar jininmu?” **11** iko da wadata da hikima da karfi da girma da fadu kaka da kuma yabo!” **13** Sa'an nan na ji karkashin bagaden rayukan wadanda aka kashe Gaskiya, sai yaushe za ka shari'anta mazaunant ne Dan Ragon nan da aka kashe, don yă sami duniya ka kuma dauki mana fansar jininmu?” **11** Sai aka ba wa kowannensu farin riga, aka kuma fadu musu su dan jira kadan sai an cika adadin

abokansu masu hidima da kuma'yan'uwanus mai iya kirgawa, daga kowace al'umma, kabilia, wadanda za a kashe kamar yadda su ma aka mutane da kuma harshe, suna tsaye a gaban kashe su. **12** Ina kallo yayinda ya bude hatimi kursiyin da kuma gaban Dan Ragon nan. Suna na shida. Sai aka yi babban girqizar kasa. Rana saye da fararen tufafi suna kuma riķe da rassan ta zama baķa kamar gwado na gashin akuya, dabino a hannuwansi. **10** Suka tā da murya da wata kuma gaba daya ya zama ja wur kamar karfi suna cewa, "Ceto na Allahnmu ne, wanda jini, **13** taurarin sararin sama suka fāffādi a yake zaune a bisan kursiyi, da kuma na Dan kasa, kamar yadda danyun'ya'yan baure suke Ragon." **11** Dukan mala'iku suna tsaye kewaye fāduwa daga itacen baure sa'ad da iska mai karfi da kursiyin da kuma kewaye da dattawan tare ta jijiga shi. **14** Sararin sama kuwa ya janye da halittu hudfun nan masu rai. Suka fādi da kamar nadadden littafi, ya yi ta nadewa, aka fuskokinsu kasa a gaban kursiyin suka kuma yi kuma kawar da kowane dutse da kowane tsibiri wa Allah sujada, **12** suna cewa, "Amin! Yabo da daga wurinsa. **15** Sa'an nan sarakunan duniya, hakimai, jarumawa, masu arziki, masu karfi, da karfi sun tabbata ga Allahnmu har abada da kowane bawa da kuma kowane'yantacce ya boye a cikin koguna da kuma cikin duwatsun dattawan ya tambaye ni ya ce, "Wadannan da tsaunuka. **16** Suka kira duwatsu da tsaunuka suke saye da fararen tufafi su wane ne, daga ina suna cewa, "Ku fādi a kanmu ku kuma boye mu kuma suka fito?" **14** Na amsa na ce, "Ranka yā daga fuskar wannan mai zama a kan kursiyi da dade, kai ka sani." Sai ya ce, "Wadannan su ne kuma daga fushin Dan Ragon nan! **17** Gama wadanda suka fito daga matsananciyar wahala; babbar ranar fushinsu ta zo, wa kuwa zai iya sun wanke tufafinsu suka kuma mai da su farare tsayawa?"

7 Bayan wannan, na ga mala'iku hudū, a tsaye a kusurwoyi hudū na duniya, suna tsare iskoki hudū na duniya, domin su hana wani iska hurawa a bisan kasa ko a bisan teku ko a bisa wani itace. **2** Sai na ga wani mala'ika yana zuwa daga gabas, yana da hatimin Allah mai rai. Ya yi kira da babbar murya wa mala'ikun nan hudū da aka ba su iko su cuci kasa da teku ya ce, **3** "Kada ku cuci kasa ko teku ko kuma itatuwa sai bayan mun sa hatimi a goshin dukan bayin Allahnmu." **4** Sai na ji yawan wadanda aka sa musu hatimi. Su 144,000 daga dukan kabilan Isra'ila. **5** Daga kabilar Yahuda mutum 12,000 ne aka sa musu hatimin, daga kabilar Ruben mutum 12,000, daga kabilar Gad mutum 12,000, **6** daga kabilar Asher mutum 12,000, daga kabilar Naftali mutum 12,000, daga kabilar Manasse mutum 12,000, **7** daga kabilar Simeyon mutum 12,000, daga kabilar Lawi mutum 12,000, daga kabilar Issakar mutum 12,000, **8** daga kabilar Zebulun mutum 12,000, daga kabilar Yusuf mutum 12,000, **9** Bayan wannan sai na duba, can a gabana kuwa ga wani taro mai girma, wanda ba

da kursiyin da kuma kewaye da dattawan tare da kasa, kamar yadda danyun'ya'yan baure suke Ragon." **11** Dukan mala'iku suna tsaye kewaye fāduwa daga itacen baure sa'ad da iska mai karfi da kursiyin da kuma kewaye da dattawan tare ta jijiga shi. **14** Sararin sama kuwa ya janye da halittu hudfun nan masu rai. Suka fādi da kamar nadadden littafi, ya yi ta nadewa, aka fuskokinsu kasa a gaban kursiyin suka kuma yi kuma kawar da kowane dutse da kowane tsibiri wa Allah sujada, **12** suna cewa, "Amin! Yabo da daga wurinsa. **15** Sa'an nan sarakunan duniya, hakimai, jarumawa, masu arziki, masu karfi, da karfi sun tabbata ga Allahnmu har abada abadin. Amin!" (aiōn g165) **13** Sai daya daga cikin boye a cikin koguna da kuma cikin duwatsun dattawan ya tambaye ni ya ce, "Wadannan da tsaunuka. **16** Suka kira duwatsu da tsaunuka suke saye da fararen tufafi su wane ne, daga ina suna cewa, "Ku fādi a kanmu ku kuma boye mu kuma suka fito?" **14** Na amsa na ce, "Ranka yā daga fuskar wannan mai zama a kan kursiyi da dade, kai ka sani." Sai ya ce, "Wadannan su ne kuma daga fushin Dan Ragon nan! **17** Gama wadanda suka fito daga matsananciyar wahala; babbar ranar fushinsu ta zo, wa kuwa zai iya sun wanke tufafinsu suka kuma mai da su farare da jinin Dan Ragon nan. **15** Saboda haka, "suna a gaban kursiyin Allah suna masa hidima dare da rana a cikin haikalinsa; kuma wannan mai zaune a kursiyin zai shimpida tentinsa a bisansu. **16** 'Ba za su sāke jin yunwa ba; ba za su kuma sāke jin kishirwa ba. Rana ba za tā buga su ba,' ko kuma kowane irin zafin kuna. **17** Gama Dan Ragon da yake a tsakiyar kursiyin zai zama makiyayinsu; 'zai bi da su zuwa ga mabulbular ruwan rai.' 'Allah kuwa zai share dukan hawaye daga idanunsu.'"

8 Sa'ad da ya bude hatimi na bakwai, sai aka yi shiru a sama na kusan rabin sa'a. **2** Sai na ga mala'iku bakwai da suke tsayawa a gaban Allah, a gare su kuwa aka ba da fahoni bakwai. **3** Wani mala'ika, da yake da kaskon zinariyar da ake zuba turare, ya zo ya tsaya kusa da bagaden. Aka ba shi turare da yawa don yā mika tare da addu'o'in dukan tsarkaka a bisa turaren tare da addu'o'in tsarkaka, suka hau zuwa gaban Allah daga hannun mala'ikan. **5** Sai mala'ikan ya dauki kaskon, ya cika shi da wuta daga bagaden, ya kuma wurga shi bisa duniya; sai aka yi ta yin tsawa, kararraki, walikiya, da

kuma gircizar kasa. **6** Sai mala'iku bakwai dín kuwa ya yi kamar ta harbin kunama sa'ad da nan da suke da kahoni bakwai suka shirya don ta harbi mutum. **6** Cikin wadannan kwanakin su busa su. **7** Mala'ika na fari ya busa kahonsa, mutane za su nemi mutuwa, amma ba zu sa sai ga kankara da wuta hade da jini, aka kuma samu ba; za su yi marmarin mutuwa, amma wurga su bisaan duniya. Kashi daya bisa uku na mutuwa za tā face musu. **7** Kamannin fārin nan duniya ya kone, kashi daya bisa uku na itatuwa kuwa yana kama da dawakan da aka shirya don suka kone, dukan danyar ciyawa kuma ta kone. yaki. A kawunansu kuwa da wani abu da ya yi **8** Mala'ika na biyu ya busa kahonsa, sai ga wani kamar rawanin zinariya, fuskokinsu kuma sun abu kamar babban dutse mai cin wuta, aka jefa yi kamar fuskokin mutane. **8** Gashin kansu ya yi cikin teku. Kashi daya bisa uku na teku ya zama kamar gashin kan mata, hakoransu kuma sun jini, **9** kashi daya bisa uku na halittu masu rai yi kamar hakoran zakoki. **9** Suna da sulkuna da suke cikin tekun suka mutu, kashi daya bisa kamar sulkunan karfe, karar fikafikansu kuma uku kuma na jiragen ruwa kuma suka hallaka. ta yi kamar motsin dawakai da kekunan yaki **10** Mala'ika na uku ya busa kahonsa, sai wani masu yawa da suke rugawa zuwa yaki. **10** Suna babban tauraro mai cin wuta kamar toci, ya da wutsiyoyi da kari kamar kunamai, kuma a fādi daga sararin sama, a kan kashi daya bisa wutsiyoyinsu suna da iko su ba wa mutane azaba uku na koguna da kuma a bisa ma'būlbulan na wata biyar. **11** Suna da sarkin da yake mulki ruwa **11** sunan tauraron kuwa Madaci. Kashi a bisansu wanda yake mala'ikan Abis, wanda daya bisa uku na ruwaye ya zama mai dacī, sunansa a harshen Yahudawa shi ne Abaddon, mutane da yawa kuma suka mutu saboda shan da harshen Hellenawa kuwa shi ne, Afollion. ruwan, don dacinsa. **12** Mala'ika na hudū ya (Abyssos g12) **12** Bala'i na fari ya wuce, sauran busa kahonsa, sai aka bugi kashi daya bisa uku bala'i biyu suna nan zuwa. **13** Mala'ika na shida na rana, kashi daya bisa uku na wata, da kashi ya busa kahonsa, sai na ji murya tana fitowa daya bisa uku na taurari, har kashi daya bisa daga kahonin bagaden zinariya da suke a gaban uku nasu ya duhunta. Kashi daya bisa uku na Allah. **14** Ta ce wa mala'ika na shida da yake da yini ya kasance babu haske, haka ma kashi daya kahon, "Ka saki mala'iku hudun nan da suke a bisaan uku na dare. **13** Yayinda nake kallo, sai daure a babban kogin Yuferites." **15** Mala'ika na ji gaggaraf da take tashi sama a tsakiyar hudun nan kuwa da aka shirya musamman don sararin sama ta yi kira da babbar murya ta ce, wannan sa'a da kuma don wannan rana da wata "Kaito! Kaito! Kaiton mazaunan duniya, in an yi busan sauran kahonin da mala'ikun nan uku kashi daya bisa uku na'yan Adam. **16** Yawan suke shirin busawa!"

9 Mala'ika na biyar ya busa kahonsa, sai na ga tauraron da ya fādo duniya daga sararin sama. Aka ba wa tauraron mabudin ramin Abis. (Abyssos g12) **2** Da ya bude Abis din, sai haya'ki ya taso daga cikin kamar haya'kin matoya mai girma. Hayakın nan daga Abis ya duhunta rana da sararin sama. (Abyssos g12) **3** Daga cikin haya'kin kuwa fāri suka fito zuwa cikin duniya aka kuma ba su iko irin na kunaman duniya. **4** Aka fada musu kada su yi wa ciyawa na duniya lahani ko wani tsiro ko itace, sai dai su yi wa mutanen da ba su da hatimin Allah a goshinsu kadai lahani. **5** Ba a ba su iko su kashe su ba, sai dai su ba su azaba na watanni biyar. Azabar da suka sha

miliyon dari biyu ne. Na ji adadinsu. **17** Dawakai da masu hawansu da na gani cikin wahayina sun yi kamar. Sulkunansu ja wur ne, ba'kin shudi, da kuma rawaya kamar farar wuta. Kawunun dawakan sun yi kamar kawunnan zakoki, daga bakunansu kuwa wuta, haya'ki, da farar wuta suna fitowa. **18** Aka kashe kashi daya bisa uku na'yan Adam da annobai uku na wuta, haya'ki da farar wuta da suka fito daga bakunansu. **19** Karfin dawakan nan kuwa yana a bakunansu da wutsiyoyinsu; gama wutsiyoyinsu suna kama da macizai masu kawuna, da wutsiyoyin ne kuma suke yi wa mutane rauni. **20** Sauran'yan Adam da ba a kashe ta wajen wadannan annobai ba kuwa har wa yau ba su tuba daga aikin

hannuwansu ba; ba su daina bauta wa aljanu, bagaden, ka kuma kirga wadanda suke sujada a da gumakan zinariya, azurfa, tagulla, dutse da can. 2 Sai dai kada ka hada da harabar waje; kada na itace, gumakan da ba sa iya gani ko ji ko ka auna ta, domin an ba da ita ga Al'ummai. tafiya ba. 21 Ba su kuma tuba daga kisankansu, Za su tattaka birni mai tsarki har watanni 42. sihirinsu, fasikancinsu ko kuma daga sace- 3 Zan kuma ba wa shaiduna nan biyu iko, za sacensu ba.

10 Sai na ga wani babban mala'ika yana saukowa daga sama. An lullube shi da girgije, bakan gizo kuma yana kansa; fuskarsa tana kama da rana, kfafunsa kuma suna kama da ginshiñan wuta. 2 Yana riñe da dan karamin nadadden littafi, wanda yake a bude a hannunsa. Ya kafa kfafarsa ta dama a kan teku kfafarsa ta hagu kuma a kan kasa, 3 ya kuma yi ihu da karfi kamar rurin zaki. Da ya yi ihun, sai muryoyin tsawan nan bakwai suka yi magana. 4 Sa'ad da tsawan nan bakwai kuwa suka yi magana, ina dab da rubutawa; amma na ji wata murya daga sama ta ce, "Rufe abin da tsawan nan bakwai suka fadfa kada ka rubuta." 5 Sai mala'ikan da na gani na tsaye a teku da kasa ya daga hannunsa na dama sama. 6 Ya kuma yi rantsuwa da wannan wanda yake raye har abada abadin, wanda ya halicci sammai da dukan abin da yake cikinsu, duniya da dukan abin da yake cikinta, da kuma teku da dukan abin da yake cikinsa, ya kuma ce, "Babu sauran jinkiri! (aiōn g165) 7 Amma a ranakun da mala'ika na bakwai na dab da busa kahonsa, za a cika asirin Allah, kamar yadda ya sanar wa bayinsa annabawa." 8 Sai muryar da na ji daga sama ta sāke magana da ni ta ce, "Tafi, ka karbi nadadden littafin da yake a bude a hannun mala'ikan da yake tsaye bisa teku da kasa." 9 Sai na je wajen mala'ikan na ce masa yā ba ni karamin nadadden littafin. Ya ce mini, "Karba ka ci. Zai sa cikinka yā yi tsami, amma 'a bakinka zai zama da zaki kamar zuma.'" 10 Na karbi karamin nadadden littafin daga hannun mala'ikan na kuma ci. Ya yi zaki kamar zuma a bakina, amma sa'ad da na cinye, cikina ya yi tsami. 11 Sa'an nan aka ce mini, "Dole ne ka sāke yin annabci game da mutane masu yawa, al'ummai, harsuna da kuma sarakuna."

11 Aka ba ni kara kamar sandan awo aka kuma ce mini, "Tafi ka auna haikalin Allah da

gwardon makoki." 4 Wadannan su ne itatuwan zaitun biyu da kuma alkukai biyu da suke tsaye a gabon Ubangijin duniya. 5 Duk wanda ya yi kokari yin musu lahani, wuta za tā fito daga bakunansu ta cinye abokan gābansu. Haka ne duk mai niyyar yin musu lahani zai mutu. 6 Wadannan mutane suna da iko su kulle sararin sama don kada a yi ruwan sama a lokacin da suke annabci; suna kuma da iko su juye ruwaye su zama jini su kuma bugi duniya da kowace irin annoba a duk lokacin da suke so. 7 To, da suka gama shaidarsu, dabbar da takan fito daga Abis za tā kai musu hari, tā kuwa sha karfinsu tā kuma kashe su. (Abyssos g12) 8 Gawawwakinsu za su kasance a kwance a titin babban birni, wanda a misalce ake kira Sodom da Masar, inda kuma aka gicciye Ubangijinsu. 9 Kwana uku da rabi mutane daga kowace jama'a, kabilia, harshe da kuma al'umma za su yi ta kallon gawawwakinsu su kuma ki binne su. 10 Mazaunan duniya za su kyafase su kuma yi biki ta wurin aika kyautai wa junu, domin wadannan annabawan nan biyu ne suka azabtar da mazaunan duniya. 11 Amma bayan kwana uku da rabi din numfashin rai daga Allah ya shige su, suka kuwa tashi tsaye, tsoro kuma ya kama wadanda suka gan su. 12 Sai suka ji wata babbar murya daga sama tana ce musu, "Ku hauro nan." Suka kuwa haura zuwa sama cikin girgije, yayinda abokan gābansu suna kallo. 13 A wannan sa'a aka yi wata babbar girgizar kasa kashi daya bisa goma kuma na birnin ya rushe. Aka kashe mutane dubu bakwai a girgizar kasar, wadanda suka tsira kuwa suka ji tsoro suka daukaka Allah na sama. 14 Kaito na biyu ya wuce; kaito na uku yana zuwa ba da dadewa ba. 15 Mala'ika na bakwai ya busa kahonsa, sai aka ji muryoyi masu karfi a sama da suka ce, "Mulkin duniya ya zama mulkin Ubangijinmu da na Kiristinsa, zai kuwa yi mulki har abada abadin." (aiōn g165) 16 Sai dattawan nan ashirin da hufu da suke zaune a kursiyoyinsu a

gaban Allah, suka fādī da fuskokinsu a kasa suka jefar da shi kasa. **11** Sun ci nasara a kansa ta kuma yi wa Allah sujada, **17** suna cewa, “Muna wurin jinin Dan Ragon da ta wurin kalmar maka godiya ya Ubangiji Allah, Madaukaki, shaidarsu; ba su kaunaci rayukansu sosai har wanda yake a yanzu, shi ne kuma a dā, domin da za su ja da baya daga mutuwa. **12** Saboda ka karbi ikonka mai girma ka kuma fara mulki. haka ku yi farin ciki, ku sammai, da ku da kuke **18** Al’ummai suka yi fushi; fushinka kuwa ya zaune a cikinsu! Amma kaiton duniya da kuma zo. Lokaci ya yi don a shari’anta matattu, da teku, gama Iblis ya sauko gare ku! Ya cika da kuma don sākawa wa bayinka annabawa da fushi, domin ya san cewa lokacinsa ya rage tsarkakanka da kuma su wadanda suke girmama kadan.” **13** Sa’ad da macijin ya ga an jefar da shi sunanka, karami da babba, don kuma hallakar a duniya, sai yaafari macen nan da ta haifi da da wadanda suka hallaka duniya.” **19** Sa’an nan namiji. **14** Sai aka ba wa macen fikafkai biyu aka bude haikalın Allah da yake a sama, kuma a na babban gaggafa, don ta tashi sama zuwa cikin haikalinsa aka ga akwatin alkawarinsa. inda aka shirya mata a hamada, inda za a lura Sai kuwa ga wal̄kiya, kararraki, tsawa, gircizar da ita na dan lokaci, lokuta da rabin lokaci, kasa, da kuma kankara masu girma.

12 Babbar alama mai banmamaki ta bayyana a sama, mace tana lullube da rana, da kuma wata a karkashin sawunta, akwai kuma rawani mai taurari goma sha biyu a kanta. **2** Tana da ciki ta kuma yi kuka mai zafi yayinda take gab da haihuwa. **3** Sai wata alama ta bayyana a sama, wani babban jan maciji mai kawuna bakwai da kahoni goma da rawani bakwai a kan kawunansa. **4** Wutsiyarsa ta share kashi daya bisa uku na taurari daga sararin sama ta kuma Zubar da su kasa. Katon jan macijin ya tsaya a gabon macen wadda take gab da haihuwa, a don yā cinye danta nan take bayan an haife **5** Ta haifi da, namiji, wanda zai yi mulkin **6** Sai macen ta gudu zuwa hamada zuwa inda Allah ya shirya dominta, inda za a lura da ita **7** Aka kuwa yi yaki a sama. **8** Amma macijin nan ba shi da isashen karfi, duniya ta yi mamaki ta kuma bi dabbar. **9** Aka jefar Mutane suka yi wa macijin sujada domin ya ba da katon jan macijin kasa, tsohon maciji nan **10** Sa’an nan na ji babbar **11** Sun ci nasara a kansa ta kuma zo. Lokaci ya yi don a shari’anta matattu, da teku, gama Iblis ya sauko gare ku! Ya cika da kuma don sākawa wa bayinka annabawa da fushi, domin ya san cewa lokacinsa ya rage tsarkakanka da kuma su wadanda suke girmama kadan.” **13** Sa’ad da macijin ya ga an jefar da shi sunanka, karami da babba, don kuma hallakar a duniya, sai yaafari macen nan da ta haifi da da wadanda suka hallaka duniya.” **19** Sa’an nan namiji. **14** Sai aka ba wa macen fikafkai biyu aka bude haikalın Allah da yake a sama, kuma a na babban gaggafa, don ta tashi sama zuwa cikin haikalinsa aka ga akwatin alkawarinsa. inda aka shirya mata a hamada, inda za a lura Sai kuwa ga wal̄kiya, kararraki, tsawa, gircizar da ita na dan lokaci, lokuta da rabin lokaci, kasa, da kuma kankara masu girma.

13 Macijin kuwa ya tsaya a bakin teku. Sai na ga wata dabba tana fitowa daga teku. Tana da kahoni goma da kawuna bakwai, da kuma rawani goma a kahoninta, a kowane kai shi. **2** Dabbar da na gani ta dukan al’ummai da sandar karfe. Aka fyauce yi kamar damisa, amma tana da kafafu kamar danta zuwa wurin Allah da kuma kursiyinsa. na beyar, bakinta kuma ya yi kamar na zaki. **3** Daya cikin kawunan dabbar ya yi kamar yana da Mika’ilu da mala’ikunsa yaki macijin, maciji raumin da zai iya kashe shi, amma raunin nan da mala’ikunsa su ma suka mai da martani. da zai iya kashe shi ya riga ya warke. Dukan **4** har suka rasa matsayinsu a sama. **5** Aka jefar da shi kasa, tare da kama da dabban nan? Wa zai iya yake ta?” **6** Ta bude murya daga sama tana cewa, “Yanzu ceto da iko girman kai da na sabo ta kuma yi amfani da da mulkin Allahnmu, da kuma ikon Kiristinsa. ikonta har watanni arba’in da biyu. **7** Aka ba wa dabbar baki don ta fadi kalmomin murya daga sama tana cewa, “Yanzu ceto da iko girman kai da na sabo ta kuma yi amfani da da mulkin Allahnmu, da kuma ikon Kiristinsa. ikonta har watanni arba’in da biyu. **8** Ta bude Gama mai zargin’yan’uwanmu, wanda yake bakinta don tā yi wa Allah sabo, ta kuma bata zarginsu a gabon Allahnmu dare da rana, an sunansa da kuma mazauninsa da na wadanda

suke zama a sama. **7** Aka ba ta iko tă yaki sabuwar waka a gaban kursiyin da kuma a tsarkaka tă kuma ci nasara a kansu. Aka kuma gaban halittu hudun nan masu rai, da kuma a ba ta iko bisa kowace kabilia, jama'a, harshe da gaban dattawa. Ba wanda ya iya koyon wa kar sai kuma al'umma. **8** Dukan mazaunan duniya za mutanen nan 144,000 da aka fansa daga duniya. su yi wa dabbar sujada, dukan wadanda ba a **4** Wadannan su ne wadanda ba su kazantar da rubuta sunayensu a cikin littafin ran da yake kansu da mata ba, gama sun kiyaye kansu da na Dan Ragon da aka yanka tun kafin halittar tsarki. Suna bin Dan Ragon duk inda ya tafi. duniya ba. **9** Duk mai kunne ji, bari yă ji. **10** Su ne aka saya daga cikin mutane aka kuwa Duk wanda aka kaddara ga bauta, ga bauta mika su kamar'ya yan fari ga Allah da kuma zai tafi. Duk wanda aka kaddara za a kashe da Dan Ragon. **5** Ba a sami karya a bakunansu takobi, da takobin za a kashe shi. Wannan yana ba; su kuma marasa aibii ne. **6** Sai na ga wani bukata hakuri da aminci a gefen tsarkaka. **11** mala'ika yana tashi sama a tsakiyar sararin Sai na ga wata dabba tana fitowa daga kasa. sama, yana kuma da madawwamiyar bishara Tana da kahoni biyu kamar dan rago, amma wadda zai yi shela ga wadanda suke zama a ta yi magana kamar maciji. **12** Ta mori dukan duniya, ga kowace al'umma, kabilia, harshe, da ikon dabban nan ta fari a madadinta, ta sa kuma jama'a. (aiōnios g166) **7** Ya ce da babbar duniya da mazaunanta su yi wa dabba ta farin murya, "Ku ji tsoron Allah ku kuma daukaka nan sujada, wadda aka warkar mata da raunin shi, domin sa'ar hukuncinsa ya yi. Ku yi wa nan da zai iya kashe ta. **13** Ta kuma yi manyan wannan da ya halicci sammái, kasa, teku, da ayyuka da kuma alamu masu banmamaki, har ma'bûlbulan ruwa sujada." **8** Mala'ika na biyu ta sa wuta ta sau ko daga sama zuwa kasa a ya biyo yana cewa, "Ta fâdi! Babilon Mai Girma gaban idon mutane. **14** Saboda alamun nan da ta fâdi, wadda ta sa dukan al'ummai suka sha aka ba ta iko tă yi a madadin dabban nan ta ruwan inabin hauka na zinanta." **9** Mala'ika fari, sai ta rufi mazaunant duniya. Ta umarce na uku ya biyo su ya ce da babbar murya, su su kafa siffa don girmama dabbar da aka "Duk wanda ya yi wa dabban nan da siffarta ji mata rauni da takobi duk da haka ta rayu. sujada ya kuma sami alamarta a goshi ko a **15** Aka ba ta iko tă ba da numfashi ga siffar hannu, **10** shi ma zai sha ruwan inabin fushin dabban nan ta fari, don tă yi magana tă kuma Allah, wanda aka zuba da duk karfinsa a kwaf sa a kashe duk wadanda suka ki yi wa siffar fushinsa. Za a ba shi azaba da farar wuta mai ci sujada. **16** Ta kuma tilasta wa kowa, manya a gaban tsarkakan mala'iku da na Dan Ragon. da yara, mawadata da matalauta, 'yantattu da **11** Hayakîn azabarsu kuwa zai dinga tashi har bayi, don a yi musu alama a hannun dama abada abadin. Kuma babu hutu dare ko rana wa ko a goshi, **17** don kada kowa yă saya ko yă wadanda suke wa dabbar da siffarta sujada, ko sayar, sai dai yana da alamar, wadda take sunan kuwa ga duk wanda ya sami alamar sunanta." dabbar ko kuma lambar sunanta. **18** Wannan (aiōn g165) **12** Wannan yana bukata hakuri, a yana bukata hikima. Duk mai hankali, sai yă gefen tsarkakan da suke biyayya da umarnan Allah suka kuma kasance da aminci ga Yesu. mutum ne. Lambarta kuwa ita ce 666.

14 Sai na duba, can a gabana kuwa ga Dan Rago, tsaye a kan Dutsen Sihiyona, tare da shi akwai kuma mutane 144,000 wadanda suke da sunansa da sunan Ubansa a rubuce a goshinsu. **2** Sai na ji kara daga sama kamar motsin ruwaye masu gudu, kamar kuma tsawa. Karar da na ji ta yi kamar ta masu garaya da suke kidin garayarsu. **3** Suka kuwa rera

Masu albarka ne matattun da suka mutu cikin Ubangiji daga yanzu zuwa gaba." "I, za su huta daga faman aikinsu, gama ayyukansu za su bi su," in ji Ruhu. **14** Na duba, can gabana kuwa ga farin girkije, zaune kuma a kan girkijen kuwa ga wani da ya yi kamar "dan mutum" tare da rawanin zinariya a kansa da kuma lauje mai kaifi a hannunsa. **15** Sai wani mala'ika ya fito daga haikali ya kuma yi kira da babbar murya ga

wannan mai zaune a kan girkijen ya ce, “Dauki yake raye har abada abadin. (aiōn g165) 8 Aka laujenka ka yi girbi, domin lokacin girbi ya yi, kuma cika haikalin da hayaki daga daukakar gama amfanin da yake duniya ya nuna.” 16 Sai Allah da kuma daga ikonsa, kuma ba wanda wannan mai zaune a girkijen ya wurga laujensa ya iya shiga haikalin sai da aka cika annobai a duniya, sai aka kuwa girbe duniya. 17 Wani bakwai nan na mala’iku bakwai.

mala’ika kuma ya fito daga haikali a sama, shi ma yana da lauje mai kaifi. 18 Har yanzu, wani mala’ika mai lura da wuta, ya fito daga bagaden ya yi kira da babbar murya ga wannan wanda yake da lauje mai kaifi ya ce, “Dauki laujenka mai kaifi ka tattara kawunan’ya’yan inabi daga kuringar inabin duniya, domin’ya’yan inabin sun nuna.” 19 Mala’ikan ya wurga laujensa a duniya, ya tattara’ya’yan inabin, ya kuma zuba su cikin babbar wurin matsewar inabin fushin Allah. 20 Aka tattake su a wurin matsin inabi a bayan gari, jini kuwa ya yi ta gudana daga wurin matsin inabi tsayinsa ya kai kamar tsawon linzami a bakin doki, nisansa kuma ya kai wajen kilomita 300.

15 Na ga wata babbar alama mai banmamaki a sama, mala’iku bakwai da annobai bakwai na karshe, na karshe, domin da su ne fushin Allah ya cika. 2 Sai na ga abin da ya yi kamar tekun gilashi gauraye da wuta kuma tsaye kusa da teku, wadanda suka ci nasara bisan dabbar da siffarta da bisan lambar sunanta. Suna riķe da garayu wadanda Allah ya ba su 3 suka rera waķar Musa bawan Allah da kuma waķar Dan Ragon suna cewa, “Ayyukanka suna da girma da kuma banmamaki, ya Ubangiji Madaukaki. Al’amuranka suna da aminci da kuma gaskiya, ya Sarkin zamanai. 4 Wane ne ba zai ji tsoronka, yă kuma kawo daukaka ga sunanka ba, ya Ubangiji? Gama kai kadai ne mai tsarki. Dukan al’ummai za su zo su yi sujada a gabanka, gama an bayyana ayyukan adalcinka.” 5 Bayan wannan sai na duba, a cikin sama kuwa sai ga haikali, wato, tabanakul na Shaida, a bude. 6 Daga cikin haikalin mala’iku bakwai tare da annobai bakwai suka fito. Suna saye da tufafin lilin masu tsabta masu walkiya, suna kuma saye da damarar zinariya a kirjinsu. 7 Sai daya daga cikin halittu hudun nan masu rai, ya ba wa mala’iku bakwai nan kwanonin zinariya bakwai cike da fushin Allah, wanda

yake raye har abada abadin. (aiōn g165) 8 Aka laujenka ka yi girbi, domin lokacin girbi ya yi, kuma cika haikalin da hayaki daga daukakar gama amfanin da yake duniya ya nuna.” 16 Sai Allah da kuma daga ikonsa, kuma ba wanda wannan mai zaune a girkijen ya wurga laujensa ya iya shiga haikalin sai da aka cika annobai a duniya, sai aka kuwa girbe duniya. 17 Wani bakwai nan na mala’iku bakwai.

16 Sai na ji wata babbar murya daga haikalin tana ce wa mala’iku bakwai nan, “Ku tafi ku zuba kwanoni bakwai nan na fushin Allah a kan duniya.” 2 Mala’ika na fari ya je ya juye kwanonsa a bisan kasa, sai munanan gyambuna masu zafi suka fito a jikin mutanen da suke da alamar dabbar suka kuma yi wa siffarta sujada. 3 Mala’ika na biyu ya juye kwanonsa a bisan teku, sai tekun ya zama jini kamar na mataccen mutum, kuma kowane abu mai rai da yake cikin tekun ya mutu. 4 Mala’ika na uku ya juye kwanonsa a bisan koguna da mabulbulan ruwa, sai suka zama jini. 5 Sa’an nan na ji mala’ikan da yake lura da ruwaye ya ce, “Kai mai adalci ne cikin wadannan hukuntai, kai da kake yanzu, kake kuma a dā, Mai Tsarki, saboda yadda ka yi hukuncin nan; 6 gama sun Zub da jinin tsarkakanka da kuma annabawanka, ka kuwa ba su jini su sha, yadda ya dace da su.” 7 Na kuma ji bagaden ya amsa, “I, Ubangiji Allah, Madaukaki, hukuntanka daidai yake na adalci ne kuma.” 8 Mala’ika na hudu ya juye kwanonsa a bisan rana, sai aka ba wa rana iko ta kona mutane da wuta. 9 Aka kone su da zafin wuta mai tsanani suka kuwa la’anci sunan Allah wanda yake da iko a kan wadannan annoban, amma suka ki su tuba su kuma daukaka shi. 10 Mala’ika na biyar ya juye kwanonsa a bisan gadon sarautar dabbar, mulkinta kuwa ya zama duhu. Mutane suka yi ta cizon bakinsu saboda azaba 11 suka kuma la’anci Allah na sama saboda zafinsu, da kuma saboda gyambunansu, amma suka ki su tuba daga abin da suka riga suka yi. 12 Mala’ika na shida ya juye kwanonsa a bisan babban kogin Yuferites, sai ruwansa ya shanye don a shiruya hanya saboda sarakuna daga Gabas. 13 Sa’an nan na ga mugayen ruhohi guda uku da suka yi kamar kwadi; suka fito daga bakin macijin nan, da kuma daga bakin dabbar, da kuma daga bakin annabin karyan nan. 14 Su ruhohin aljanu ne da suke aikata abubuwān banmamaki, sukan je

wurin sarakunan dukan duniya, don su tattara me kake mamaki? Zan bayyana maka asirin su don yaki a babbar ranar Allah Madaukaki. **15** macen nan da dabbar da take hawa, wadda “Ga shi, ina zuwa kamar barawo! Mai albarka ne wanda yake zama a fadake yana kuma saye da tufafinsa, don kada yă yi tafiya tsirara a kuma kunyata shi.” **16** Sa'an nan aka tattara sarakuna zuwa wurin da Ibraniyanci ake kira Armageddon. **17** Mala’ika na bakwai ya juye kwanonsa cikin iska, daga haikaln kuwa sai aka ji wata babbar murya daga kursiyin, tana cewa, “An gama!” **18** Sai ga walšiya, kararraki, **9** “Wannan yana bukata hankali da kuma tsawa da kuma matsananciyar gircizar kasa. hikima. Kawuna bakwai nan tuddai bakwai ne Ba a taba yin irin wannan gircizar kasar ba, da macen take zama a kai. **10** Sarakuna bakwai tun kasancewar mutum a duniya, gircizar kasar ne kuma. Biyar sun fādī, daya yana nan, dayan kuwa gawurtacciya ce. **19** Babban birnin ya kuma bai zo ba tukuna; amma sa’ad da ya zo, rabu kashi uku, biranen al’ummai kuma suka zai kasance na dan lokaci. **11** Dabbar da a dā ta rurrushe. Allah ya tuna da Babilon Mai Girma **12** tana tafiya zuwa ga hallakarta. **12** “Kahonin kara ganin duwatsu ba. **21** Daga sararin sama nan goma da ka gani sarakuna goma ne da ba manyan kankara masu nauyin gaske suka fādō su riga sun karbi mulki ba, amma wadanda na a kan mutane. Suka kuma la’anci Allah saboda sa’aguda za su karbi iko a matsayin sarakuna annobar kankarar, domin annobar ta yi muni tare da dabbar. **13** Suna da manufa guda za su kwarai.

17 Daya daga cikin mala’iku bakwai masu dauke da kwanoni bakwai nan, ya zo ya ce mini, “Zo, zan nuna maka hukuncin babbar karuwan nan da take zaune a bisan ruwaye masu yawa. **2** Da ita ce sarakunan duniya suka yi zina mazaunan duniya kuma suka bugu da ruwan inabin zinace zinacenta.” **3** Sa'an nan mala’ikan ya dauke ni cikin Ruhu zuwa hamada. A can na ga mace zaune a kan wata jan dabbar da aka rufe da sunayen sabo tana kuma da kawuna bakwai da kahoni goma. **4** Macen tana saye da tufafi masu ruwan ja da shunayya, tana kyalli da zinariya, duwatsu masu daraja da kuma lu’ulu’ai. Tana riķe da kwaf na zinariya a hannunta, cike da abubuwa masu bankyama da kuma kazantar zinace zinacenta. **5** Sunan da aka rubuta a goshinta asiri ne, Babilon mai girma mahaifyar kawuwi da kuma na abubuwa masu bankyama na duniya. **6** Na ga cewa macen ta bugu da jinin tsarkaka, jinin wadanda suka shaida Yesu. Da na gan ta, sai na yi mamaki kwarai. **7** Sa'an nan mala’ikan ya ce mini, “Don

me kake mamaki? Zan bayyana maka asirin take da kawuna bakwai da kahoni goma. **8** Dabbar da ka gani, a dā ta taba kasancewa, a yanzu, ba ta, za tā kuma fito daga Abis zuwa ga hallakarta. Mazaunan duniya wadanda ba a rubuta sunayensu a littafin rai tun kafin halittar duniya ba za su yi mamaki sa’ad da suka ga dabbar, domin a dā ta taba kasancewa, yanzu kuwa ba ta, duk da haka za tā dawo. (*Abyssos cewa, “An gama!”*) **18** Sai ga walšiya, kararraki, **9** “Wannan yana bukata hankali da kuma tsawa da kuma matsananciyar gircizar kasa. hikima. Kawuna bakwai nan tuddai bakwai ne Ba a taba yin irin wannan gircizar kasar ba, da macen take zama a kai. **10** Sarakuna bakwai tun kasancewar mutum a duniya, gircizar kasar ne kuma. Biyar sun fādī, daya yana nan, dayan kuwa gawurtacciya ce. **19** Babban birnin ya kuma bai zo ba tukuna; amma sa’ad da ya zo, rabu kashi uku, biranen al’ummai kuma suka zai kasance na dan lokaci. **11** Dabbar da a dā ta rurrushe. Allah ya tuna da Babilon Mai Girma **12** tana tafiya zuwa ga hallakarta. **12** “Kahonin kara ganin duwatsu ba. **21** Daga sararin sama nan goma da ka gani sarakuna goma ne da ba manyan kankara masu nauyin gaske suka fādō su riga sun karbi mulki ba, amma wadanda na a kan mutane. Suka kuma la’anci Allah saboda sa’aguda za su karbi iko a matsayin sarakuna annobar kankarar, domin annobar ta yi muni tare da dabbar. **13** Suna da manufa guda za su kuma ba wa dabbar ikonsu da kuma sarautarsu. **14** Za su yi yaki da Dan Ragon, sai dai Dan Ragon zai ci nasara a bisansu domin shi ne Ubangijin iyayengiji, Sarkin sarakuna, tare da shi kuwa kirayayunsa, zabābbunsa da kuma amintattu masu binsa za su kasance.” **15** Sa'an nan mala’ikan ya ce mini, “Ruwayen da ka gani, inda kawuwan take zama, jama'a ce, taro masu yawa, al’ummai da kuma harsuna. **16** Dabbar da kuma kahoni goma da ka gani za su ki jinin kawuwar. Za su kai ta ga hallaka su kuma bar ta tsirara; za su ci namanta su kuma kone ta da wuta. **17** Gama Allah ya sa a zukatansu su cika nufinsa ta wurin yarda su ba wa dabbar ikonsu tā yi mulki, sai lokacin da kalmomin Allah sun cika. **18** Macen da ka gani ita ce babban birnin da yake mulki a bisan sarakunan duniya.”

mugun ruhu, wurin zaman kowane irin tsuntsu cike da tsoron ganin azabarta. Za su yi kuka marar tsabta da mai bankyama. **3** Gama dukan da makoki **16** su ce, “Kaito! Kaito, ya birni al’ummai sun sha ruwan inabin haukan zinace mai girma, saye da lallausan lilin, shunayya zinacenta. Sarakunan duniya sun yi zina tare da kuma ja, mai wal̄kiya da zinariya, duwatsu da ita, attajiran duniya kuma sun arzuta da masu daraja da kuma lu’ulu’ai! **17** Cikin sa’a almubazzarancinta.” **4** Sai na ji wata murya daga guda irin wannan dukiya mai yawa ta hallaka! sama ta ce, “Ku fita daga cikinta, mutanena, “Duk matukan jirgin ruwa, da dukan wadanda don kada zunubanta su shafe ku, don kada wata suke tafiya a jirgin ruwa, ma’aitanta, da duk annobarta ta same ku; **5** gama zunubanta sun yi masu samun abin zama gari daga teku zu tsororuwa sun kai sama. Allah kuma ya tuna da tsaya daga nesa. **18** Sa’ad da suka ga hayañin laifofinta. **6** Ku sāka mata kamar yadda ta sāka kunarta, za su yi ihu su ce, ‘An taña samun birni muku; ku sāka mata sau biyu na abin da ta yi. kamar wannan babbani birnin kuwa?’ **19** Za su Ku dama mata sau biyu na abin da yake cikin zuba kura a kawunansu, da kuka da makoki za kwaf nata. **7** Ku ba ta isashen azaba da bañin su yi ta kururuwa, “Kaito! Kaito, ya birni mai ciki kamar daraja da kuma jin dadin da ta ba wa girma, inda dukan wadanda suke da jiragen kanta. A zuciyarta takan yi tañama, ta ce, ‘Ina ruwa a teku suka arzuta da dñumbun dukiyarsa! zama kamar sarauniya; ni ba gwauruwa ba ce, Cikin sa’a daya ta hallaka!’ **20** “Ki yi murna a kuma ba zan taña yin makoki ba.’ **8** Saboda haka kanta, ya sama! Ku yi murna, ku tsarkaka! Ku a rana daya annobarta za su cim mata, mutuwa, yi murna, ku manzanni da annabawa! Allah makoki da kuma yunwa. Wuta zai cinye ta, ya hukunta shi saboda abin da ya yi muku.” gama Ubangiji Allah mai girma ne, wanda yake **21** Sa’an nan wani mala’ika mai karfi ya dñauki shari’anta ta. **9** “Sa’ad da sarakunan duniya dutse kamar girman babbani dutsen niña ya jefa da suka yi zina da ita suka kuma yi tarayya cikin teku ya ce, “Da wannan irin giggitawa za a cikin jin dasinta suka ga hayañin kunarta, za su jefar da birnin Babilon mai girma kasa, ba za a yi kuka da makoki saboda ita. **10** Don tsoron kara ganin ta ba. **22** Ba za a kara jin karar kidin ganin azabarta za su tsaya daga nesa, su yi masu garaya da muryar mawañka, da na masu kuka suna cewa, “Kaito! Kaito, ya birni mai bushe-bushe, da na masu busan kaho a cikinki girma. Ya ke Babilon, birni mai iko! Cikin sa’a ba. Ba za a kara samun ma’akaci na kowace guda hallakarki ta zo!” **11** “Attajiran duniya za irin sana’aa a cikinki kuma ba. Ba za a kara jin su yi kuka su kuma yi makoki a kanta, domin karar dutsen niña a cikinki kuma ba. **23** Hasken ba wanda yake kara sayen kayayyakinsu **12** fitila ba zai kara haskakawa a cikinki ba. Ba za a kayayyakin zinariya, azurfa, duwatsu masu kara jin muryar ango da amarya a cikinki ba. daraja da lu’ulu’ai; lallausan lilin, tufa masu Attajiranki, dñsu ne manyan mutanen duniya. ruwan shunayya, siliki da jan tufa; da kowane Ta wurin sihirinki, dukan kasashe sun kauce. irin katakai masu kansi da kayayyaki na **24** A cikinta aka sami jinin annabawa, da na kowane iri da aka yi da hauren giwa, katakai tsarkaka, da kuma na dukan wadanda aka kashe masu tsada, tagulla, bakin karfe da dutse mai a duniya.”

sheki; **13** kayayyakin cinnamon da kayan yaji, na turaren wuta, mur da turare, na ruwan inabi da man zaitun, na gari mai laushi da alkama; shanu da tumaki; dawakai da kekunan doki, da jikuna da kuma rayukan mutane. **14** “Za su ce, ‘Amfanin da kike marmari ya kubuce. Dukan arzikinki da darajarki sun 6ace, ba kuwa za a kara samunsu ba.’ **15** Attajiran da suka sayar da wadannan kayayyaki suka kuma sami arzikinsu daga gare ta za su tsaya daga nesa,

19 Bayan wannan sai na ji abin da ya yi kamar kasaitaccen taron mutane a sama, suna cewa, “Halleluya! Ceto da dñaukaka da iko sun tabbata ga Allahnmu, **2** gama hukuncinsa daidai ne, mai adalci kuma. Ya hukunta babbar karuhan nan wadda ta bata duniya da zinace zinacenta. Ya rama jinin bayinsa a kanta.” **3** Suka sāke tā da murya suka ce, “Halleluya! Hayakin yake fitowa daga wurintsa ya yi ta tashi

sama har abada abadin.” (aiōn g165) 4 Dattawan “Ku zo, ku taru don babban bikin nan na Allah, 18
nan ashirin da hudu da halittu hudun nan masu don ku ci naman sarakuna, jarumawa, da kuma
rai suka fādi suka yi wa Allah sujada, wannan manyan mutane, na dawakai da mahayansu,
da yake zaune a kursiyi. Suka tā da murya da kuma naman dukan mutane,’yantacce da
suka ce, “Amin, Halleluya!” 5 Sa’an nan wata bawa, babba da yaro.” 19 Sa’an nan na ga dabbar
murya ta fito daga kursiyin, tana cewa, “Ku da sarakunan duniya da mayakansu sun taru
yabi Allahnmu, dukanku da kuke bayinsa, ku don su yi yakī da wannan wanda yake kan
da kuke tsoronsa, babba da yaro!” 6 Sai na ji farin dokin da kuma mayakansa. 20 Amma
wani abu mai kara kamar kasaitaccen taron aka kama dabbar tare da annabin karyan nan
mutane, kamar rurin ruwaye masu gudu da wanda ya aikata alamu masu banmamaki a
kuma kamar bugun tsawa mai karfi, suna tā da madadinta. Da wadannan alamun ne ya rude
murya suna cewa, “Halleluya! Gama Ubangiji wadanda suka sami alamar dabbar suka kuma
Allahnmu Madaukaki ne yake mulki. 7 Bari bauta wa siffarta. Aka jefa dukansu biyu da rai
mu yi farin ciki mu kuma yi murna mu kuma cikin tafkin wuta ta da farar wuta mai ci. (Limne
daukaka shi! Domin lokacin auren Dan Ragon Pyr g3041 g4442) 21 Sauran kuma aka kashe su da
tsarkaka.) 9 Sai mala’ikan ya ce mini, “Rubuta, ya yi, amaryarsa kuwa ta shirya kanta. 8 Aka ba takobin da ya fito daga bakin wannan wanda
‘Masu albarka ne wadanda aka gayyace su zuwa dala’ika yana saukowa
bikin auren Dan Ragon!” Sai ya kara da cewa, daga sama, yana da mabudin Abis yana
“Wadannan su ne kalmomin Allah da gaske.” 10 kuma riķe da katon sarka a hannunsa. (Abyssos
Da wannan sai na fādi a gabansa, don in yi masa 912) 2 Ya kama macijin, wannan tsohon maciji,
sujada. Amma ya ce mini, “Kada ka yi haka! Ni wanda yake shi ne Iblis, ko kuwa Shaifan, aka
ma abokin bauta ne da kai da kuma’yan’uwanka kuma daura shi har shekara dubu. 3 Ya jefa shi
wadanda suke riķe da shaidar Yesu. Ka yi wa cikin Abis, ya kuma kulle ya sa hatimi a kansa,
Allah sujada! Domin shaidar Yesu ita ce ruhun don a hana kada yā kara rudin al’ummai, sai
annabci.” 11 Sai na ga sama a bude can kuwa shekarun nan dubu sun cika. Bayan wannan,
a gabana ga farin doki, sunan mahayinsa Mai dole a sake shi na dan lokaci. (Abyssos g12) 4 Na ga
Aminci da Mai Gaskiya ne. Da adalci yake shari’ a kursiyoyi inda wadanda aka ba su ikon shari’ a
yake kuma yakī. 12 Idanunsa sun yi kamar suke zama a kai. Sai na ga rayukan wadanda
harshen wuta, a kansa kuwa akwai rawani masu aka yanke kawunansu saboda shaidarsu don
yawa. Yana da suna rubuce a kansa da babu Yesu saboda kuma maganar Allah. Ba su yi wa
wanda ya sani sai dai shi. 13 Yana saye da rigar dabban nan ko siffarta sujada ba, ba su kuma
da aka tsoma a jimi, sunansu kuwa Kalman Allah sami alamarta a goshinsu ko a hannuwansu ba.
ne. 14 Mayaķan sama suna biye da shi, suna Suka sāke rayuwa daga matattu, suka yi mulki
hawan fararen dawakai, saye da fararen tufafi tare da Kiristi shekaru dubu. 5 (Sauran matattu
masu tsabta na lallausan lilin. 15 Daga bakinsu ba su sāke rayuwa ba, sai da shekaru dubun nan
takobi mai kaifi ya fito. Da shi zai karkashe suka cika.) Wannan fa shi ne tashin matattu
al’ummai. “Zai yi mulkinsu da sandan sarautar na fushin Allah Madaukaki. 16 A rigarsa da kuma
karfe.” Yana tattake wurin matsin ruwan inabi suke fashin da kuma na Kiristi
na fushin Allah Madaukaki. 17 Na kuma za su zama firistocin Allah da kuma za su kuma yi mulki
a cinyarsa akwai wannan suna a rubuce, Sarkin tare da shi na shekaru dubu. 7 Sa’ad da shekaru dubun nan suka cika,
sarakuna da Ubangijin iyayengiji. 18 Na kuma za a saki Shaifan daga kurkukun da yake, 8
ga wani mala’ika tsaye a cikin rana, wanda ya yi zai kuma fito don yā rudī al’ummai da suke a
kira da babbar murya ga dukan tsuntsaye da suke tashi sama a tsakiyar sararin sama cewa,

kursuyoyi hudu na duniya, Gog da Magog, yă Omega, na Farko da kuma na Karshe. Duk mai tattara su don yaķi. Yawansu kuwa ya yi kamar jin kishirwa zan ba shi abin sha kyauta daga yashi a bakin teku. **9** Suka mamaye duk fādīn mabulbular ruwan rai. **7** Duk wanda ya ci nasara duniya suka kuma kewaye sansanin mutanen zai gāji dukan wannan, zan kuma zama Allahnsa, Allah, birnin da yake kauna. Amma wuta ta fito shi kuma zai zama dana. **8** Amma matsorata, daga sama ta cinye su. **10** Aka jefa Iblis da ya rufe su cikin tafkin farar wuta, inda aka jefa dabban nan da annabin karyan nan. Za a ba su azaba dare da rana har abada abadin. (*aīōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442*) **11** Sa'an nan na ga babban farin kursiyi da kuma wannan da yake zama a kansa. Duniya da sararin sama kuwa suka bace daga gabansa, babu wuri kuwa dominsu. **12** Sai na ga matattu, babba da yaro tsaye a gaban kursiyin, aka kuma bude littataffai. Aka bude wani littafi, wanda yake shi ne littafin rai. Aka yi wa matattu shari'a bisa ga abin da suka aikata yadda yake a rubuce a cikin littataffai. **13** Teku ya ba da matattu da suke cikinsa, mutuwa da Hades kuma suka ba da matattu da suke cikinsu, aka kuma yi wa kowane mutum shari'a bisa ga abin da ya aikata. (*Hadēs g86*) **14** Sa'an nan aka jefar da mutuwa da kuma Hades cikin tafkin wuta. Tafkin wutar nan kuwa shi ne mutuwa ta biyu. (*Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442*) **15** Duk wanda ba a sami sunansa a rubuce a cikin littafin rai ba, an jefar da shi cikin tafkin wutar nan. (*Limnē Pyr g3041 g4442*)

21 Sa'an nan na ga sabon sama da sabuwar duniya, gama sama na farko da duniya ta farko sun shude, babu kuma wani teku. **2** Na ga Birni Mai Tsarki, sabuwar Urushalima tana saukowa daga sama, daga Allah, a shiryē kamar amaryar da aka yi mata ado mai kyau saboda mijinta. **3** Na kuma ji wata babbar murya daga kursiyin tana cewa, "Yanzu mazaunin Allah yana tare da mutane, zai kuma zauna tare da su. Za su zama mutanensa, Allah kansa kuwa zai kasance tare da su yă kuma zama Allahnsu. **4** Zai share dukan hawaye daga idanunsu. Ba sauran mutuwa ko makoki ko kuka ko azaba, gama tsofaffin al'amura sun shude." **5** Wannan da yake zaune a kursiyin ya ce. "Ina yin kome sabo!" Sai ya ce, "Rubuta wannan, domin wadannan kalmomi amintattu ne gaskiya ne kuma." **6** Ya ce mini, "An gama. Ni ne Alfa da kuma

jin kishirwa zan ba shi abin sha kyauta daga yashi a bakin teku. **9** Suka mamaye duk fādīn mabulbular ruwan rai. **7** Duk wanda ya ci nasara duniya suka kuma kewaye sansanin mutanen zai gāji dukan wannan, zan kuma zama Allahnsa, Allah, birnin da yake kauna. Amma wuta ta fito shi kuma zai zama dana. **8** Amma matsorata, da marasa bangaskiya, masu kazanta, masu kisankai, masu fasikanci, masu sihiri, masu bautar gumaka da dukan makaryata, wurinsu zai kasance a cikin tafkin wutar da yake farar wuta mai ci. Wannan fa ita ce mutuwa ta biyu." (*Limnē Pyr g3041 g4442*) **9** Daya daga cikin mala'ikun nan bakwai masu kwanonin nan bakwai cike da annoban nan bakwai na karshe, ya zo ya ce mini "Zo, zan nuna maka amaryar, matar Dan Ragon." **10** Ya kuwa dauke ni cikin Ruhu zuwa wani babban dutse mai tsayi, ya kuma nuna mini Birni Mai Tsarki, Urushalima, tana saukowa daga sama, daga Allah. **11** Ya haskaka da dāukakar Allah, haskensa kuwa ya yi kamar lu'u'lū' mai daraja sosai, kamar yasfa, yana kyalkyali kamar madubi. **12** Yana da babbar katanga mai tsayi, mai kofofi goma sha biyu, da kuma mala'iku goma sha biyu a kofofin. A bisa kofofin an rubuta sunayen kabilu goma sha biyu na Isra'ilā. **13** Akwai kofofi uku a gabas, uku a arewa, uku a kudu, uku kuma a yamma. **14** An gina katangar birnin a kan tushen gini goma sha biyu, a kansu kuwa akwai sunayen manzannin sha biyu na Dan Ragon. **15** Mala'ikan da ya yi magana da ni yana da sandan awo na zinariya don awon birnin, kofofinsa, da kuma katangarsa. **16** Birnin murabba'i ne, tsayinsa daidai ne da fādinsa. Ya auna birnin da sandarsa ya kuwa sami mil 1,400 (wajen kilomita 2,200) tsawonsa, fādinsa da kuma tsayinsa daidai suke. **17** Ya auna katangarsa ya kuma sami kaurinta kamun 144, bisa ga ma'aunin mutum, wanda mala'ikan ya yi amfani da shi. **18** An yi katangar da yasfa, birnin kuma da zinariya zalla, yana kuma kyallı kamar madubi. **19** Tushen ginin katangar birnin kuwa an yi masa adon da kowane irin dutse mai daraja. Tushe na farko an yi shi yasfa, na biyu saffaya, na uku agat, na hudu zumurrudu, **20** na biyar onis, na shida yakutu, na bakwai kirisolit, na takwas beril, na tara tofaz, na goma kirisofuras, na goma sha daya yasin, na goma sha biyu kuma ametis. **21**

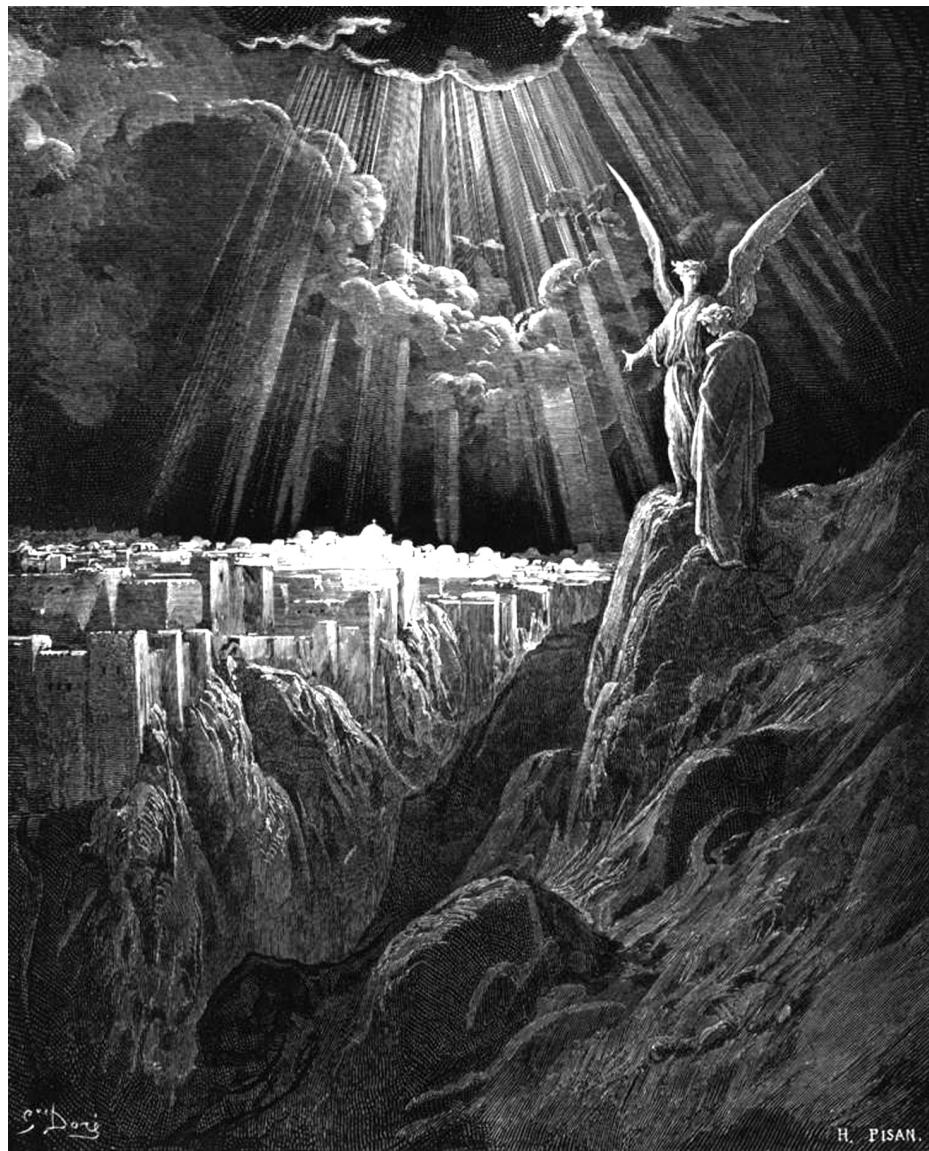
Kofofi goma sha biyun nan lu'ulu'ai goma sha da'yan'uwanka annabawa, da kuma wadanda biyu ne, kowace kofa an yi ta da lu'ulu'u guda. suke kiyaye kalmomin wannan littafi. Allah za Babban titin birnin kuwa an yi shi da zinariya ka yi wa sujada!" 10 Sa'an nan ya gaya mini zalla, yana kuma kyalli kamar madubi. 22 Ban ga cewa, "Kada ka rufe kalmomin annabcin littafin haikal a cikin birnin ba, domin Ubangiji Allah nan, domin lokaci ya yi kusa. 11 Duk mai yin laifi Madfaukaki da kuma Dan Ragon ne haikalin yă ci gaba da yin laifi; duk mai aikata kazanta yă birnin. 23 Birnin ba ya bukatar rana ko wata su ci gaba da aikata kazanta. Duk mai aikata abin haskaka shi, gama dfaukakar Allah tana ba shi da yake daidai, yă ci gaba da aikata abin da yake haske, Dan Ragon kuwa shi ne fitilar birnin. 24 daidai. Kuma duk wanda yake mai tsarki, yă ci Al'ummai za su yi tafiya cikin hasken birnin, gaba da yin abin da yake da tsarki." 12 "Ga shi, sarakunan duniya kuma za su kawo darajarsu ina zuwa da wuri! Ladan da zan bayar yana tare cikin birnin. 25 Ba za a taşa rufe kofofin birnin da ni, kuma zan ba wa kowa gwargwadon abin da rana ba, gama ba za a yi dare a can ba. 26 da ya yi. 13 Ni ne Alfa da kuma Omega, na Fari da Za a kawo dfaukaka da girmar al'ummai a cikin kuma na Baya, Farko da kuma Karshe. 14 "Masu birnin. 27 Babu wani abu marar tsarkin da zai albarka ne wadanda suka wanke tufafinsu, don taşa shiga cikin birnin, babu kuma wani mai su sami izinin ci daga itacen rai su kuma shiga aikata abin kunya ko rudi da zai shiga, sai dai birmin ta kofofi. 15 Wadanda suke waje kuwa wadanda aka rubuta sunayensu a cikin littafin karnuka ne, masu sihiri, masu fasikanci, masu rai na Dan Ragon.

22 Sai mala'ikan ya nuna mini kogin ruwan rai, mai kyalli kamar madubi, yana gangarawa daga kursiyin Allah da na Dan Ragon, 2 yana bin tsakiyar babban titi na birnin. A kowane gefen kogin akwai itacen rai mai ba da'ya'ya goma sha biyu, yana ba da'ya'yansa kowane wata. Ganyayen itacen kuwa saboda warkar da al'ummai ne. 3 Ba za a kara samun la'ana ba. Kursiyin Allah da na Dan Ragon zai kasance a cikin birnin, bayinsa kuma za su yi masa hidima. 4 Za su ga fuskarsa, sunansa kuma zai kasance a goshinsu. 5 Ba za a kara yin dare ba. Ba za su bukaci hasken fitila ko hasken rana ba, domin Ubangiji Allah zai haskaka su. Za su kuwa yi mulki har abada abadin. (*aion g165*)

6 Mala'ikan ya ce mini, "Wadannan kalmomi amintattu ne gaskiya ne kuma. Ubangiji, Allahn ruhohin annabawa, ya aiki mala'ikansa, don yă nuna wa bayinsa abubuwan da za su faru nan ba da dadewa ba." 7 "Ga shi! Ina zuwa da wuri! Mai albarka ne wanda yake kiyaye kalmomin annabcin da suke cikin wannan littafi." 8 Ni, Yohanna, na ji, na kuma ga abubuwan nan. Kuma sa'ad da na ji, na kuma gan su, sai na fadi a kasa a gabon mala'ikan da yake nuna mini su, don in yi sujada. 9 Amma ya ce mini, "Kada ka yi haka! Ni abokin bautarku ne, kai

su sami izinin ci daga itacen rai su kuma shiga aikata abin kunya ko rudi da zai shiga, sai dai birmin ta kofofi. 15 Wadanda suke waje kuwa wadanda aka rubuta sunayensu a cikin littafin karnuka ne, masu sihiri, masu fasikanci, masu kisankai, masu bautar gumaka, da duk wanda yake kaunar karya yake kuma aikata ta. 16 "Ni, Yesu, na aiko mala'ikana ya ba ka wannan shaida saboda ikkilisiyoyi. Ni ne Tushe da kuma Zuriyar Dawuda, da kuma Tauraron Asubahi mai haske." 17 Ruhu da kuma amarya suna cewa, "Zo!" Duk wanda ya ji kuwa, yă ce, "Zo!" Duk mai jin kishirwa, yă zo; duk mai bukata kuma, yă dibi ruwan rai kyauta. 18 Ina yin wa duk wanda ya ji kalmomin annabcin wannan littafi gargadi. Duk wanda ya kara wani abu a kansu, Allah zai kara masa annoban da aka bayyana a littafin nan. 19 Duk wanda kuma ya yi ragi a kalmomi daga littafin annabcin nan, Allah zai dfauke rabonsa na itacen rai da kuma na birnin nan mai tsarki, wadanda aka bayyana a littafin nan. 20 Shi da ya shaida wadannan abubuwa ya ce, "I, ina zuwa da wuri." Amin. Zo, Ubangiji Yesu! 21 Alherin Ubangiji Yesu yă kasance tare da mutanen Allah. Amin.

Na ga Birni Mai Tsarki, sabuwar Urushalima tana saukowa daga sama, daga Allah, a shirye
kamar amaryar da aka yi mata ado mai kyau saboda mijinta. Na kuma ji wata babbar
murya daga kursiyin tana cewa, "Yanzu mazaunin Allah yana tare da mutane, zai kuma
zauna tare da su. Za su zama mutanensa, Allah kansa kuwa
zai kasance tare da su yă kuma zama Allahnsu.
Ru'uya ta Yohanna 21:2-3

Reader's Guide

Hausa at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, "*As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him.*" Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, "*And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned.*" So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, "*Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth.*" 2 Timothy 2:15. "*God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,*" 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Hausa at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aīdios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hades g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Hausa---Contemporary/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luka 8:31
Romawa 10:7
Ru'uya ta Yohanna 9:1
Ru'uya ta Yohanna 9:2
Ru'uya ta Yohanna 9:11
Ru'uya ta Yohanna 11:7
Ru'uya ta Yohanna 17:8
Ru'uya ta Yohanna 20:1
Ru'uya ta Yohanna 20:3

Ayyukan Manzanni 3:21
Ayyukan Manzanni 15:18
Romawa 1:25
Romawa 9:5
Romawa 11:36
Romawa 12:2
Romawa 16:27
1 Korintiyawa 1:20
1 Korintiyawa 2:6
1 Korintiyawa 2:7
1 Korintiyawa 2:8
1 Korintiyawa 3:18
1 Korintiyawa 8:13
1 Korintiyawa 10:11
2 Korintiyawa 4:4
2 Korintiyawa 9:9
2 Korintiyawa 11:31
Galatiyawa 1:4
Galatiyawa 1:5
Afisawa 1:21
Afisawa 2:2
Afisawa 2:7
Afisawa 3:9
Afisawa 3:11
Afisawa 3:21
Afisawa 6:12
Filibbiyawa 4:20
Kolossiyawa 1:26
1 Timoti 1:17
1 Timoti 6:17
2 Timoti 4:10
2 Timoti 4:18
Titus 2:12
Ibraniyawa 1:2
Ibraniyawa 1:8
Ibraniyawa 5:6
Ibraniyawa 6:5
Ibraniyawa 6:20
Ibraniyawa 7:17
Ibraniyawa 7:21
Ibraniyawa 7:24
Ibraniyawa 7:28
Ibraniyawa 9:26
Ibraniyawa 11:3
Ibraniyawa 13:8
Ibraniyawa 13:21
1 Bitrus 1:25

1 Bitrus 4:11
1 Bitrus 5:11
2 Bitrus 3:18
1 Yohanna 2:17
2 Yohanna 1:2
Yahuda 1:13
Yahuda 1:25
Ru'uya ta Yohanna 1:6
Ru'uya ta Yohanna 1:18
Ru'uya ta Yohanna 4:9
Ru'uya ta Yohanna 4:10
Ru'uya ta Yohanna 5:13
Ru'uya ta Yohanna 7:12
Ru'uya ta Yohanna 10:6
Ru'uya ta Yohanna 11:15
Ru'uya ta Yohanna 14:11
Ru'uya ta Yohanna 15:7
Ru'uya ta Yohanna 19:3
Ru'uya ta Yohanna 20:10
Ru'uya ta Yohanna 22:5

aïdios

Romawa 1:20
Yahuda 1:6

1 Korintiyawa 8:13
1 Korintiyawa 10:11
2 Korintiyawa 4:4
2 Korintiyawa 9:9
2 Korintiyawa 11:31
Galatiyawa 1:4
Galatiyawa 1:5
Afisawa 1:21
Afisawa 2:2
Afisawa 2:7
Afisawa 3:9
Afisawa 3:11
Afisawa 3:21
Afisawa 6:12
Filibbiyawa 4:20
Kolossiyawa 1:26
1 Timoti 1:17
1 Timoti 6:17
2 Timoti 4:10
2 Timoti 4:18
Titus 2:12
Ibraniyawa 1:2
Ibraniyawa 1:8
Ibraniyawa 5:6
Ibraniyawa 6:5
Ibraniyawa 6:20
Ibraniyawa 7:17
Ibraniyawa 7:21
Ibraniyawa 7:24
Ibraniyawa 7:28
Ibraniyawa 9:26
Ibraniyawa 11:3
Ibraniyawa 13:8
Ibraniyawa 13:21
1 Bitrus 1:25

aiōnios

Mattiyu 12:32
Mattiyu 13:22
Mattiyu 13:39
Mattiyu 13:40
Mattiyu 13:49
Mattiyu 21:19
Mattiyu 24:3
Mattiyu 28:20
Markus 3:29
Markus 4:19
Markus 10:30
Markus 11:14
Luka 1:33
Luka 1:55
Luka 1:70
Luka 16:8
Luka 18:30
Luka 20:34
Luka 20:35
Yohanna 4:14
Yohanna 6:51
Yohanna 6:58
Yohanna 8:35
Yohanna 8:51
Yohanna 8:52
Yohanna 9:32
Yohanna 10:28
Yohanna 11:26
Yohanna 12:34
Yohanna 13:8
Yohanna 14:16

Mattiyu 18:8
Mattiyu 19:16
Mattiyu 19:29
Mattiyu 25:41
Mattiyu 25:46
Markus 3:29
Markus 10:17
Markus 10:30
Luka 10:25
Luka 16:9
Luka 18:18
Luka 18:30
Yohanna 3:15
Yohanna 3:16
Yohanna 3:36
Yohanna 4:14
Yohanna 4:36
Yohanna 5:24
Yohanna 5:39
Yohanna 6:27
Yohanna 6:40
Yohanna 6:47
Yohanna 6:54
Yohanna 6:68

Yohanna 10:28
Yohanna 12:25
Yohanna 12:50
Yohanna 17:2
Yohanna 17:3
Ayyukan Manzanni 13:46
Ayyukan Manzanni 13:48
Romawa 2:7
Romawa 5:21
Romawa 6:22
Romawa 6:23
Romawa 16:25
Romawa 16:26
2 Korintiyawa 4:17
2 Korintiyawa 4:18
2 Korintiyawa 5:1
Galatiyawa 6:8
2 Tessalonikawa 1:9
2 Tessalonikawa 2:16
1 Timoti 1:16
1 Timoti 6:12
1 Timoti 6:16
2 Timoti 1:9
2 Timoti 2:10
Titus 1:2
Titus 3:7
Filemon 1:15
Ibraniyawa 5:9
Ibraniyawa 6:2
Ibraniyawa 9:12
Ibraniyawa 9:14
Ibraniyawa 9:15
Ibraniyawa 13:20
1 Bitrus 5:10
2 Bitrus 1:11
1 Yohanna 1:2
1 Yohanna 2:25
1 Yohanna 3:15
1 Yohanna 5:11
1 Yohanna 5:13
1 Yohanna 5:20
Yahuda 1:7
Yahuda 1:21
Ru'uya ta Yohanna 14:6

eleēsē

Romawa 11:32

Geenna

Mattiyu 5:22
Mattiyu 5:29
Mattiyu 5:30
Mattiyu 10:28
Mattiyu 18:9
Mattiyu 23:15
Mattiyu 23:33
Markus 9:43

Markus 9:45
Markus 9:47
Luka 12:5
Ya'kub 3:6
Hadēs
Mattiyu 11:23
Mattiyu 16:18
Luka 10:15
Luka 16:23
Ayyukan Manzanni 2:27
Ayyukan Manzanni 2:31
1 Korintiyawa 15:55
Ru'uya ta Yohanna 1:18
Ru'uya ta Yohanna 6:8
Ru'uya ta Yohanna 20:13
Ru'uya ta Yohanna 20:14

Limnē Pyr

Ru'uya ta Yohanna 19:20
Ru'uya ta Yohanna 20:10
Ru'uya ta Yohanna 20:14
Ru'uya ta Yohanna 20:15
Ru'uya ta Yohanna 21:8

Sheol

Farawa 37:35
Farawa 42:38
Farawa 44:29
Farawa 44:31
Kidaya 16:30
Kidaya 16:33
Maimaitawar Shari'a 32:22
1 Sama'ilā 2:6
2 Sama'ilā 22:6
1 Sarakuna 2:6
1 Sarakuna 2:9
Ayuba 7:9
Ayuba 11:8
Ayuba 14:13
Ayuba 17:13
Ayuba 17:16
Ayuba 21:13
Ayuba 24:19
Ayuba 26:6

Zabura 6:5
Zabura 9:17
Zabura 16:10
Zabura 18:5
Zabura 30:3
Zabura 31:17
Zabura 49:14
Zabura 49:15
Zabura 55:15
Zabura 86:13
Zabura 88:3
Zabura 89:48

Zabura 116:3
Zabura 139:8
Zabura 141:7
Karin Magana 1:12
Karin Magana 5:5
Karin Magana 7:27
Karin Magana 9:18
Karin Magana 15:11
Karin Magana 15:24
Karin Magana 23:14
Karin Magana 27:20
Karin Magana 30:16
Mai Hadishi 9:10
Wa'kar Wa'foki 8:6
Ishaya 5:14
Ishaya 7:11
Ishaya 14:9
Ishaya 14:11
Ishaya 14:15
Ishaya 28:15
Ishaya 28:18
Ishaya 38:10
Ishaya 38:18
Ishaya 57:9

Ezekiel 31:15
Ezekiel 31:16
Ezekiel 31:17
Ezekiel 32:21
Ezekiel 32:27
Hosiya 13:14
Amos 9:2
Yunana 2:2
Habakkuk 2:5

Tartaroō

2 Bitrus 2:4

Questioned

None yet noted

Mesopotamia

Haran

Mediterranean
Sea

Damascus

Babylon

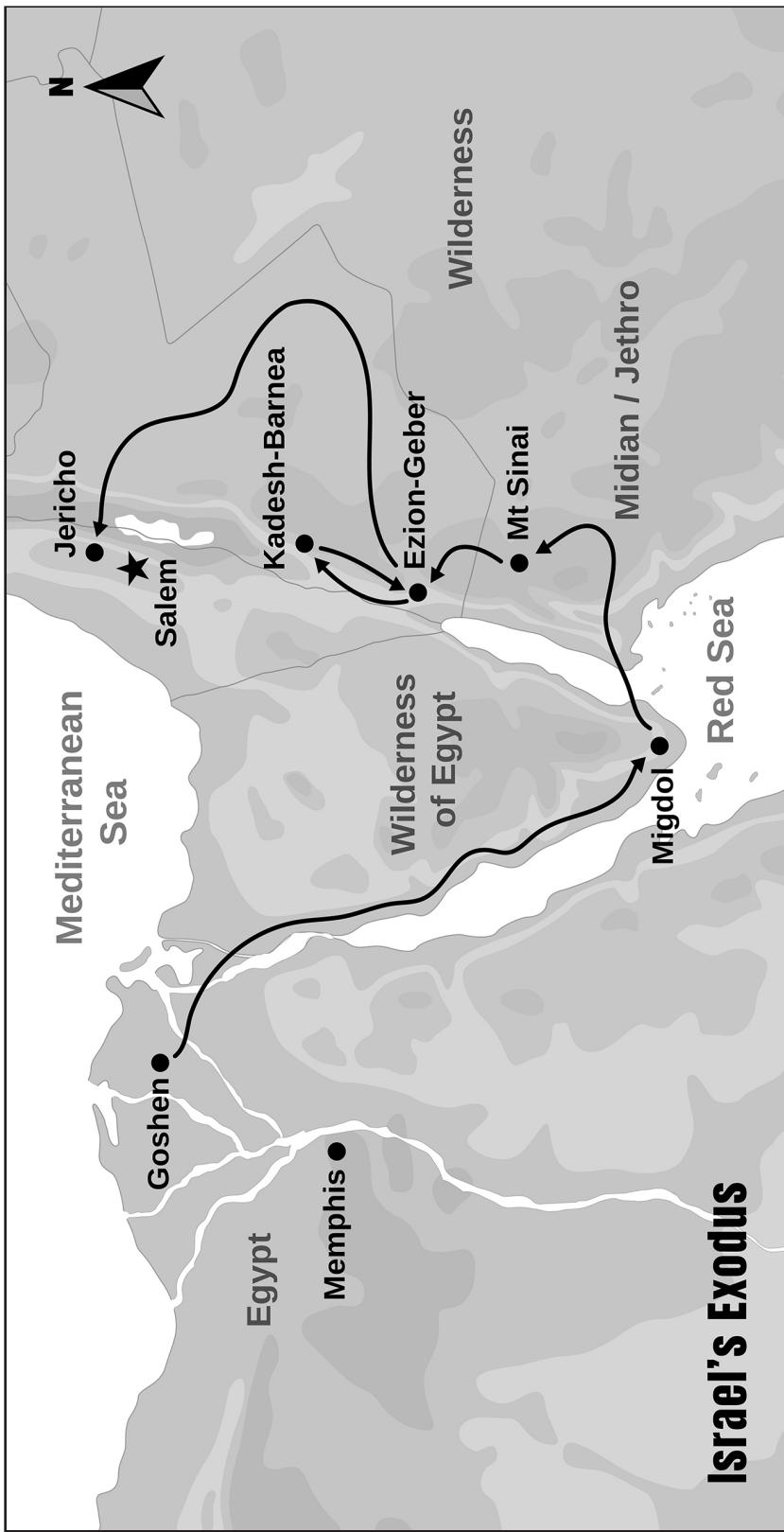
Salem

Egypt

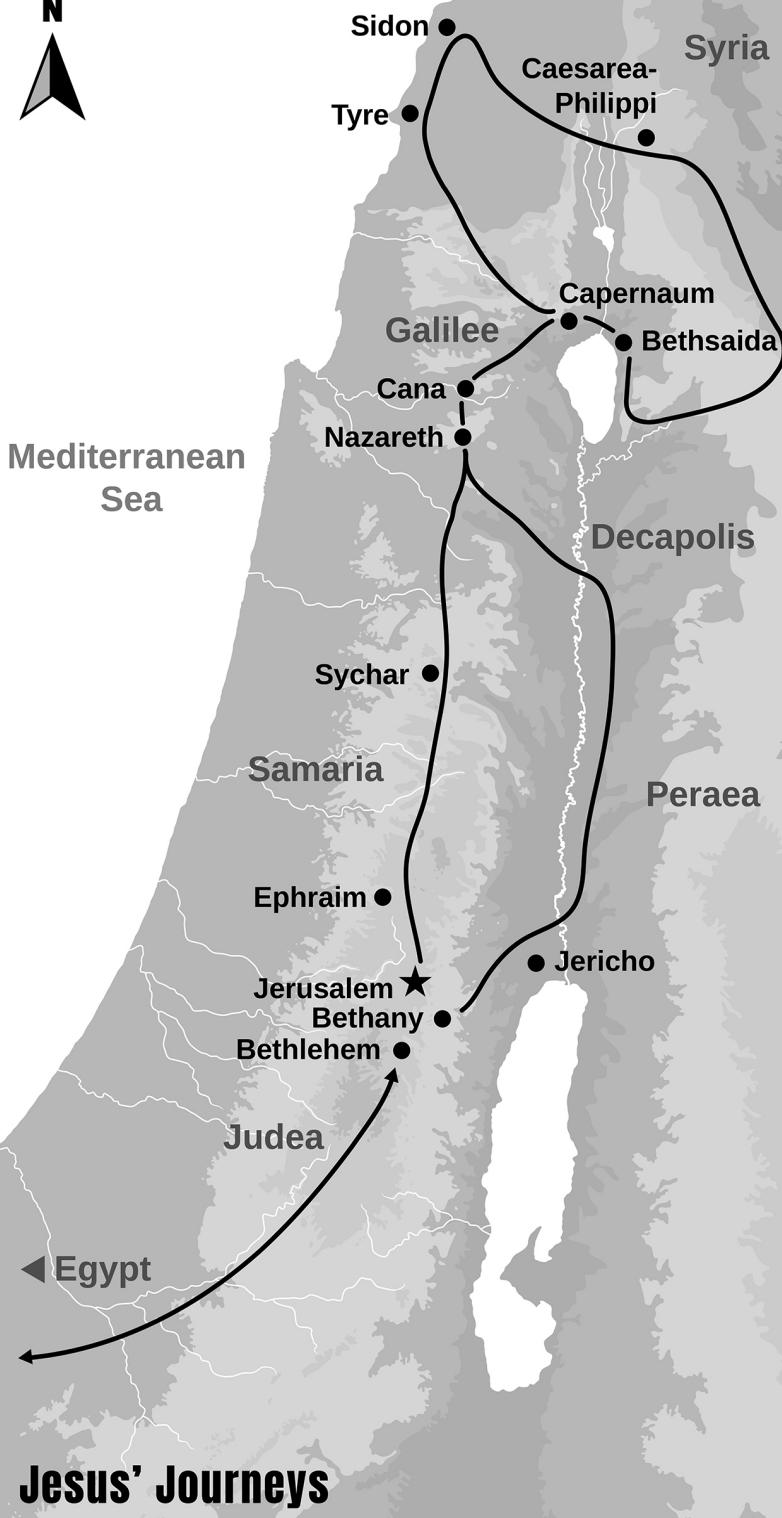
Persian
Gulf

Abraham's Journey

Ta wurin bangaskiya ne Ibrahim, sa'ad da aka kira shi ya fita zuwa wata kasar da zai karbi gaddo daga baya,
ya kuwa yi biyayya ya tafi, ko da yake bai san inda za shi ba. - Ibraniyawa 11:8

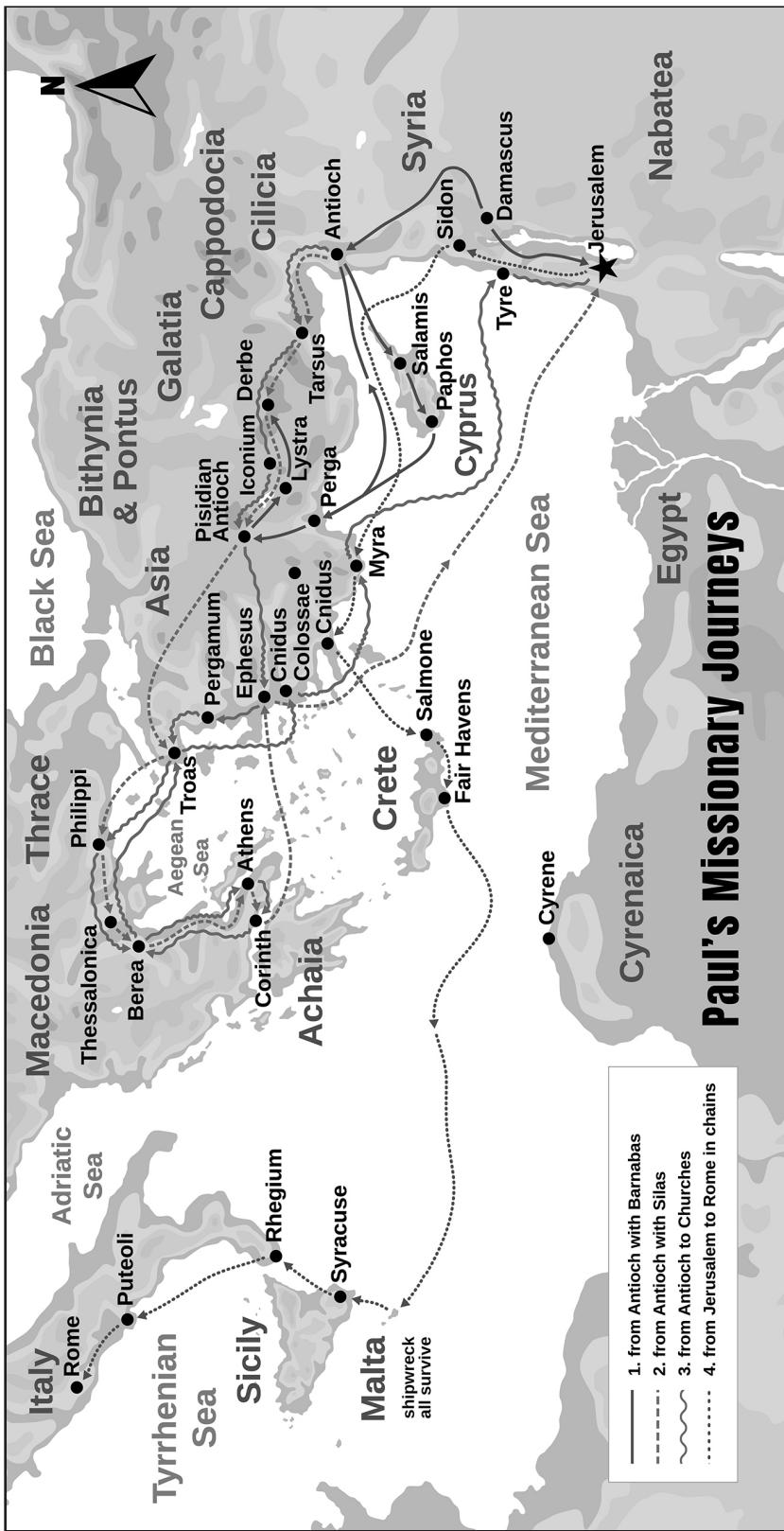

Sa'ad da Fir'auna ya bar mutane su tafi, Allah bai bi da su a hanyar da ta bi ta iyakar Filistiyawa ba, ko da yake wannan hanya ce ta fi kusa.
Gama Allah ya ce, "In sukta fuskanci yaki, watakilta su canja rā'ayinsu su komta Masar." - Fitowa 13:17

Gama ko Dan Mutum ma, bai zo domin a bauta masa ba, amma don yă yi bauta, yă kuma ba da ransa fansa saboda mutane da yawa. - Markus 10:45

Paul's Missionary Journeys

Bulus, bawan Kiristi Yesu, kirayaye don yā zama manzo, kebabē kuma domin bisharar Allah. - Romawa 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

- Christ returns for his people
- 1956 Jim Elliot martyred in Ecuador
- 1830 John Williams reaches Polynesia
- 1731 Zinzendorf leads Moravian mission
- 1614 Japanese kill 40,000 Christians
- 1572 Jesuits reach Mexico
- 1517 Martin Luther leads Reformation
- 1455 Gutenberg prints first Bible
- 1323 Franciscans reach Sumatra
- 1276 Ramon Llull trains missionaries
- 1100 Crusades tarnish the church
- 1054 The Great Schism
- 997 Adalbert martyred in Prussia
- 864 Bulgarian Prince Boris converts
- 716 Boniface reaches Germany
- 635 Alopen reaches China
- 569 Longinus reaches Alodia / Sudan
- 432 Saint Patrick reaches Ireland
- 397 Carthage ratifies Bible Canon
- 341 Ulfilas reaches Goth / Romania
- 325 Niceae proclaims God is Trinity
- 250 Denis reaches Paris, France
- 197 Tertullian writes Christian literature
- 70 Titus destroys the Jewish Temple
- 61 Paul imprisoned in Rome, Italy
- 52 Thomas reaches Malabar, India
- 39 Peter reaches Gentile Cornelius
- 33 Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ►			Genesis 1:26 - 2:3	
How are we sinful? ►			Romans 5:12-19	
Where are we?			Innocence	
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.
Who are we? ►	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden
		Son		
		Holy Spirit		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Deceased believing		
		Deceased unbelieving		
	Angels	Holy		
		Imprisoned		
		Fugitive		
		First Beast		
		False Prophet		
		Satan		
Why are we? ►			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7	

Mankind is created in God's image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

Fallen				Glory				
Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth				
1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3				
John 8:58 Pre-incarnate		John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City				
Psalm 139:7 Everywhere		John 14:17 Living in believers						
Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth								
Luke 16:22 Blessed in Paradise								
Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				Matthew 25:41 Revelation 20:10				
Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command								
2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus								
1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind				Revelation 20:13 Thalaasa				
				Revelation 19:20 Lake of Fire				
				Revelation 20:2 Abyss				

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Destiny

Hausa at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our Good News sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'*" Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. "*If the first fruit is holy, so is the lump*," Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Disciple All Nations

Saboda haka ku tafi, ku mai da dukcan al'ummaan duniya su zama almajiraina, kana yi musu baftismal a cikinsunan Uba, da na Da, da na Rahu Mai Tsarki, - Mattiyu 28:19

